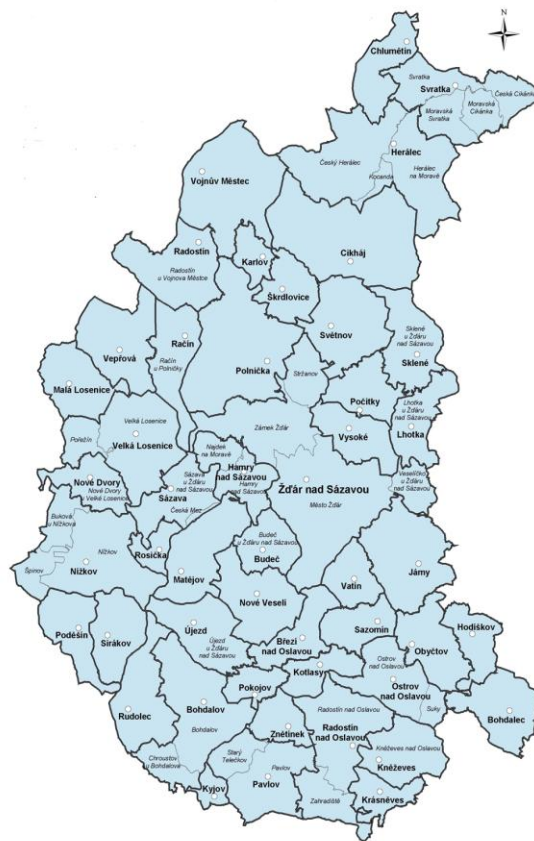
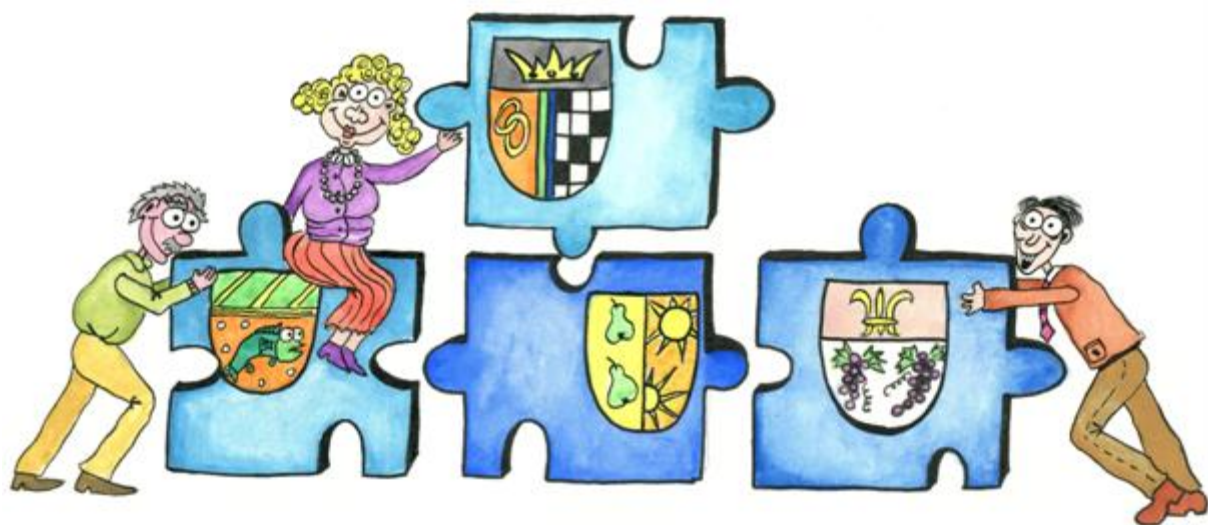

Dokument je zpracován na období 2015 až 2024

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

1. Úvod.....	8
1.1. Základní informace o strategii	8
1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu	9
1.3. Kontext vzniku a existence strategie	11
1.4. Účel strategie – proč byla zpracována.....	11
1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží.....	12
1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty.....	12
2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza	14
2.1. Profil území správního obvodu.....	14
2.1.1. Identifikace správního obvodu	14
2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu	16
2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území	33
2.1.4. Akteři regionálního rozvoje	42
2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu	45
3. Téma 1.: Školství.....	47
3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	47
3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	47
Základní legislativa	48
3.1.2. Popis předškolního a základního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj	49
Obecné informace	49
Základní vzdělávání	60
Předškolní vzdělávání	81
Počet zařízení v ORP Žďár nad Sázavou pro péči o děti do 3 let (zařízení jeslového typu a další formy).....	90
Ostatní - Jídelny, SVČ, družiny, kluby	92
Financování.....	99
3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy	104
Analýza cílových (dotčených) skupin předškolního a základního vzdělávání správního obvodu	104
Registr rizik oblastí předškolního a základního vzdělávání správního obvodu	109
3.1.4. SWOT analýza školství.....	113
3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	115
3.2. Návrhová část pro oblast školství.....	116
3.2.1. Struktura návrhové části	116

3.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	119
3.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	120
3.2.4.	Indikátory	123
3.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	126
3.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	126
3.3.2.	Systém změn strategie	128
3.3.3.	Akční plán	128
3.4.	Závěr a postup zpracování.....	131
3.4.1.	Shrnutí	131
3.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	131
3.5.	Přílohy - školství.....	132
3.5.1.	Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4	132
	Příloha č. 1: Rozmístění MŠ a ZŠ v SO ORP Žďár nad Sázavou	133
	Příloha č. 2: Další bližší informace o MŠ a ZŠ na území ORP Žďár nad Sázavou.....	135

4. Téma 2.: Sociální služby..... 151

4.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	151
4.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	151
	Základní legislativa	152
4.1.2.	Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	152
	Typy zařízení sociálních služeb	153
	Sociální služby a zařízení dle zřizovatele	179
	Financování.....	182
	Kapacita zařízení sociálních služeb	187
	Příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v r. 2012.....	191
	Evidovaný počet neuspokojených žadatelů	192
	Počet uživatelů v zařízeních sociálních služeb.....	192
	Náklady na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb	195
	Dobrovolnická péče.....	199
4.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy	202
	Analýza cílových (dotčených) skupin v oblasti sociálních služeb	202
	Registr rizik v oblasti sociálních služeb	204
4.1.4.	SWOT analýza oblasti sociálních služeb	207
4.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	208
4.2.	Návrhová část pro oblast sociálních služeb	210

4.2.1.	Struktura návrhové části	210
4.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	213
4.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	214
4.2.4.	Indikátory	218
4.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	222
4.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	222
4.3.2.	Systém změn strategie	225
4.3.3.	Akční plán	225
4.4.	Závěr a postup zpracování.....	228
4.4.1.	Shrnutí	228
4.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	228
4.5.	Přílohy – sociální služby	229
	Příloha č. 3: Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části.....	229
5.	Téma 3.: Odpadové hospodářství.....	234
5.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	234
5.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	234
	Základní legislativa	234
	Identifikace problémů	235
5.1.2.	Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	236
	Situační analýza	236
	Produkce odpadů	251
	Nakládání s odpady	269
	Financování.....	278
5.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy	279
	Analýza cílových (dotčených) skupin v oblasti odpadového hospodářství	279
	Registr rizik v oblasti odpadového hospodářství.....	284
5.1.4.	SWOT analýza oblasti	287
5.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	289
5.2.	Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství.....	292
5.2.1.	Struktura návrhové části	292
5.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	295
5.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	296
5.2.4.	Indikátory	300
5.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	302

5.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	302
5.3.2.	Systém změn strategie	304
5.3.3.	Akční plán	304
5.4.	Závěr a postup zpracování.....	307
5.4.1.	Shrnutí	307
5.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	307
5.5.	Přílohy - odpadové hospodářství.....	308
	Příloha č. 4: Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012	309
	Příloha č. 5: Celková produkce komunálního odpadu (KO) na území ORP za období 2008-2012 podrobně	311
	Příloha č. 6: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce SKO) za období 2008-2012	314
	Příloha č. 7: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012.....	316
	Příloha č. 8: Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně	318
	Příloha č. 9: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012.....	322
	Příloha č. 10: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012.....	324
	Příloha č. 11: Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012	326
	Příloha č. 12: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012	328
	Příloha č. 13: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012.....	330
	Příloha č. 14: Vzdálenost obcí v SO ORP Žďár nad Sázavou (do 10 km) od sběrných dvorů.....	332
6.	Téma 4.: Administrativní podpora obcí	333
6.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	333
6.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	333
6.1.2.	Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	333
	Část I. Identifikace obce (města)	334
	Část II. Poptávka po službách	335
	Část III. Preferovaný způsob zajištění dané agendy	342
	Část IV. Způsob financování a odhad výdajů (finanční analýza).....	349
6.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy	351
	Analýza cílových (dotčených) skupin v oblasti administrativní podpory obcí.....	351
	Registr rizik v oblasti administrativní podpory obcí	355
6.1.4.	SWOT analýza oblasti	358

6.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	359
6.2.	Návrhová část pro oblast administrativní podpora obcí	361
6.2.1.	Struktura návrhové části	361
6.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	364
6.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech	370
6.2.4.	Indikátory	373
6.3.	Pravidla pro řízení strategie	375
6.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	375
6.3.2.	Systém změn strategie	377
6.3.3.	Akční plán	377
6.4.	Závěr a postup zpracování	380
6.4.1.	Shrnutí	380
6.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	380
7.	Závěr, kontakty	381
8.	Přílohy	382
8.1.	Seznam příloh	382
8.2.	Seznam zkratk	383
8.3.	Seznam tabulek	386
8.4.	Seznam grafů	392
8.5.	Seznam map	393

1. Úvod

1.1. Základní informace o strategii

Tab. 1: Základní informace o strategii

Název strategie	Strategie území správního obvodu ORP Žďár nad Sázavou v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a v oblasti administrativní podpory obcí
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie správního obvodu ORP) tematického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadové hospodářství a administrativní podpory obcí)
Řešené území	Správní obvod ORP Žďár nad Sázavou
	Počet obyvatel správního obvodu: 43 552
	Počet obcí ve správním obvodu: 48
	Rozloha správního obvodu: 46 444 ha
Názvy obcí správního obvodu	Města: Žďár nad Sázavou, Svatka
	Obce: Bohdalec, Bohdalov, Březí nad Oslavou, Budeč, Cikháň, Hamry nad Sázavou, Herálec, Hodíškov, Chlumětín, Jámy, Karlov, Kněžves, Kotlasy, Krásněves, Kyjov, Lhotka, Malá Losenice, Matějov, Nížkov, Nové Dvory, Nové Veselí, Obyčtov, Ostrov nad Oslavou, Pavlov, Počátky, Poděšín, Pokojov, Polnička, Račín, Radostín nad Oslavou, Radostín, Rosička, Rudolec, Sázava, Sazomín, Sirákov, Sklené, Světnov, Škrdlovice, Újezd, Vatín, Velká Losenice, Vepřová, Vojnův Městec, Vysoké, Znětín
Zadavatel strategie	Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“
Gestor tvorby strategie	Město Žďár nad Sázavou
Koordinátor tvorby strategie	Koordinátor meziobecní spolupráce (člen realizačního týmu smluvního partnera)
Rok zpracování strategie	2014 - 2015
Schvalovatel strategie	Představitelé obcí (motivující starostové)
Forma a datum projednání / schválení	Projednání na shromáždění starostů na I. oficiálním setkání dne 18.6.2014
Číslo a datum aktualizace	Zatím neproběhla aktualizace.
Související legislativa	Zákon o obcích, Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, Školský zákon, Zákon o pedagogických pracovnících, Zákon o sociálních službách, Zákon o odpadech, Zákon o obalech
Doba realizace strategie	2014 – 2023
Odpovědnost za implementaci	Představitelé obcí (motivující starostové)

Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).
	Projekt na území SO ORP Žďár nad Sázavou realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Žďár nad Sázavou a se zapojenými obcemi v rámci SO.
	Strategie byla zpracována celým realizačním týmem projektu „Podpora meziobecní spolupráce“ v ORP Žďár nad Sázavou za podpory motivujících starostů. Shromažďování údajů od dotčených obcí, firem, odborů MěÚ Žďár nad Sázavou, školských a sociálních zařízení, na setkáních se starosty obcí. Následně probíhala analýza a vyhodnocení dat.
Stručný popis řešeného problému a obsahu strategie	V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje dílčí strategie ve 4 oblastech (3 povinné a 1 volitelná):
	1. předškolní výchova a základní školství,
	2. sociální služby,
	3. odpadové hospodářství,
	4. volitelné téma: Administrativní podpora obcí

1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu

Ve správním obvodu je celkem 48 obcí, z toho 2 obce má statut města.

Tab. 2: Obce správního obvodu dle abecedního pořadí

Znak	Údaje o obci	Znak	Údaje o obci
	Název obce: Bohdalec Počet obyvatel: 293 Zapojení do tvorby strategie: ne		Název obce: Počátky Počet obyvatel: 228 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Bohdalov Počet obyvatel: 1 137 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Poděšín Počet obyvatel: 252 Zapojení do tvorby strategie: ne
	Název obce: Březí nad Oslavou Počet obyvatel: 265 Zapojení do tvorby strategie: ne		Název obce: Pokojov Počet obyvatel: 162 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Budeč Počet obyvatel: 186 Zapojení do tvorby strategie: ne		Název obce: Polnička Počet obyvatel: 801 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Cikháň Počet obyvatel: 107 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Račín Počet obyvatel: 117 Zapojení do tvorby strategie: ne

	Název obce: Hamry nad Sázavou Počet obyvatel: 1 513 Zapojení do tvorby strategie: ne
	Název obce: Herálec Počet obyvatel: 1 307 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Hodíškov Počet obyvatel: 145 Zapojení do tvorby strategie: ne
	Název obce: Chlumětín Počet obyvatel: 192 Zapojení do tvorby strategie: ne
	Název obce: Jámy Počet obyvatel: 573 Zapojení do tvorby strategie: ne
	Název obce: Karlov Počet obyvatel: 98 Zapojení do tvorby strategie: ne
	Název obce: Kněževes Počet obyvatel: 143 Zapojení do tvorby strategie: ne
	Název obce: Kotlasy Počet obyvatel: 116 Zapojení do tvorby strategie: ne
	Název obce: Krásnéves Počet obyvatel: 282 Zapojení do tvorby strategie: ne
	Název obce: Kyjov Počet obyvatel: 45 Zapojení do tvorby strategie: ne
	Název obce: Lhotka Počet obyvatel: 206 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Malá Losenice Počet obyvatel: 268 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Matějov Počet obyvatel: 223 Zapojení do tvorby strategie: ne

	Název obce: Radostín Počet obyvatel: 146 Zapojení do tvorby strategie: ne
	Název obce: Radostín nad Oslavou Počet obyvatel: 960 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Rosička Počet obyvatel: 51 Zapojení do tvorby strategie: ne
	Název obce: Rudolec Počet obyvatel: 209 Zapojení do tvorby strategie: ne
	Název obce: Sázava Počet obyvatel: 643 Zapojení do tvorby strategie: ne
	Název obce: Sazomín Počet obyvatel: 212 Zapojení do tvorby strategie: ne
	Název obce: Sirákov Počet obyvatel: 258 Zapojení do tvorby strategie: ne
	Název obce: Sklené Počet obyvatel: 106 Zapojení do tvorby strategie: ne
	Název obce: Světnov Počet obyvatel: 475 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Svratka Počet obyvatel: 1 418 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Škrdlovice Počet obyvatel: 667 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Újezd Počet obyvatel: 254 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Vatín Počet obyvatel: 339 Zapojení do tvorby strategie: ano

	Název obce: Nížkov Počet obyvatel: 976 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Velká Losenice Počet obyvatel: 1 210 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Nové Dvory Počet obyvatel: 320 Zapojení do tvorby strategie: ne		Název obce: Vepřová Počet obyvatel: 412 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Nové Veselí Počet obyvatel: 1 292 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Vojnův Městec Počet obyvatel: 772 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Obyčtov Počet obyvatel: 389 Zapojení do tvorby strategie: ne		Název obce: Vysoké Počet obyvatel: 162 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Ostrov nad Oslavou Počet obyvatel: 947 Zapojení do tvorby strategie: ne		Název obce: Znětín Počet obyvatel: 208 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Pavlov Počet obyvatel: 322 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Žďár nad Sázavou Počet obyvatel: 22 145 Zapojení do tvorby strategie: ano

1.3. Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (dále jen „MOS“) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen „SO ORP“).

Projekt na území SO ORP Žďár nad Sázavou realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Žďár nad Sázavou a se zapojenými obcemi v rámci SO. Z toho důvodu je Svaz zadavatelem strategie a Žďár nad Sázavou je gestorem tvorby strategie. Koordinátorem strategie je koordinátor meziobecní spolupráce Mgr. Radka Čaníková a Ing. Tomáš Drdla.

Strategie byla zpracována celým realizačním týmem projektu „Podpora meziobecní spolupráce“ v ORP Žďár nad Sázavou za podpory motivujících starostů. Shromažďování údajů od dotčených obcí, firem, odborů Městského úřadu (dále jen „MěÚ“) Žďár nad Sázavou, školských a sociálních zařízení, na setkáních se starosty obcí. Následně probíhala analýza a vyhodnocení dat.

1.4. Účel strategie – proč byla zpracována

Účelem strategie je vymezit a definovat ve 4 oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto 4 oblastech pomocí meziobecní spolupráce.

1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží

Strategie je určena obcím správního obvodu, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu - mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie mohou patřit též stát a jeho organizace.

1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

V následující tabulce jsou uvedeny názvy vybraných významných strategických dokumentů včetně odkazu, kde je možné je získat. Nejsou zde uváděny všechny strategické dokumenty – u obcí jsou zmíněny jen ty, které mají značný přesah mimo území obce nebo jsou svým charakterem pro některé z témat klíčové. Jedná se o všechny dokumenty, které se vztahují k území SO ORP.

Tab. 3: Relevantní významné strategické dokumenty

Č.	Název dokumentu	Kde jej lze získat
	Stát:	
1	Politika územního rozvoje	http://www.mmr.cz/
2	Plán odpadového hospodářství ČR	http://www.mzp.cz/cz/plan_odpadoveho_hospodarstvi_cr
3	Strategie rozvoje regionálního školství	http://www.msmt.cz
4	Státní politika životního prostředí ČR	http://www.mzp.cz/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi
	Kraj:	
1	Zásady územního rozvoje	http://www.kr-vysocina.cz/zasady-uzemniho-rozvoje-kraje-vysocina/
2	Strategický plán Kraje Vysočina	http://www.kr-vysocina.cz/program-rozvoje-kraje-vysocina/ds-300352/p1=4786
3	Plán odpadového hospodářství Kraje Vysočina	http://www.kr-vysocina.cz/plan-odpadoveho-hospodarstvi-kraje-vysocina-poh-kv/d-1326686/p1=2088
4	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Kraje Vysočina	http://www.kr-vysocina.cz/strednedoby-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-kraje-vysocina/ds-301486/archiv=0&p1=1012
5	Variantní studie proveditelnosti pro naplnění Plánu odpadového hospodářství Kraje Vysočina	http://www.kr-vysocina.cz/variantni-studie-k-naplneni-planu-odpadoveho-hospodarstvi/ds-301492/p1=50827
6	Integrovaný systém nakládání s odpady v Kraji Vysočina (IS-NOV)	http://www.kr-vysocina.cz/integrovaný-system-nakladani-s-odpady-v-kraji-vysocina-isnov/d-4040817/p1=50827

7	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Kraje Vysočina 2012	http://www.kr-vysocina.cz/dlouhodobě-zamery-vzdelavani/ds-300669/p1=10285
8	Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Kraj Vysočina	http://prvk.kr-vysocina.cz/
	Mikroregiony, města a obce:	
1	Strategický plán rozvoje města Žďár nad Sázavou	http://www.zdarns.cz/mestsky-urad/strategicky-plan.asp
2	Strategický plán rozvoje Subregionu Velké Dářko	z roku 2002 na stránkách http://databaze-strategie.cz , z roku 2013 OÚ Škrdlovice
3	Integrovaná rozvojová strategie mikroregionu Pod Peperkem	http://databaze-strategie.cz/cz/mikroregion-pod-peperkem/strategie/integrovana-rozvojova-strategie-mikroregionu-pod-peperkem?typ=download
4	Územně analytické podklady ORP Žďár nad Sázavou	http://zdarns.cz/mestsky-urad/uzemne-analyticke-podklady.asp

2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza

2.1. Profil území správního obvodu

2.1.1. Identifikace správního obvodu

Správní obvod ORP Žďár nad Sázavou leží v severovýchodní části kraje Vysočina. Na severu hraničí s Pardubickým krajem, na západě sousedí se správními obvody ORP Havlíčkův Brod, Chotěboř a Jihlava, na jihu se nachází správní obvod ORP Velké Meziříčí a na východě správní obvod ORP Nové Město na Moravě. Na celkovém počtu obyvatel kraje Vysočina se správní obvod ORP Žďár nad Sázavou podílí 8,45 % a na celkové výměře 6,83 %. Dvě pětiny území pokrývají lesy, což je v rámci kraje nejvíce. Polovina výměry připadá na zemědělskou půdu.

Území ORP Žďár nad Sázavou je administrativně členěno na 48 obcí, což je skoro průměr v rámci kraje. Obce tvoří základní článek území správního obvodu. V Kraji Vysočina se nachází celkem 15 obcí s rozšířenou působností. Území ORP Žďár nad Sázavou je z hlediska počtu obyvatel 5. největším územím obcí s rozšířenou působností v kraji Vysočina.

Centrem správního obvodu je město Žďár nad Sázavou, které bylo do roku 2003 okresním městem. Po reformě veřejné správy se Žďár nad Sázavou stal obcí s rozšířenou působností (ORP), tj. sídlem tzv. "malého okresu". Ve správním obvodu ORP Žďáru nad Sázavou se nalézají dvě města a čtyři městyse. Ve městech Svatka a Žďár nad Sázavou žije kolem 54 % obyvatel správního obvodu.

Mapa č. 1: Administrativní členění Kraje Vysočina

Administrativní členění Kraje Vysočina

Zdroj: ČSÚ

Mapa č. 2: Administrativní členění správního obvodu

Zdroj: ČSÚ

2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu

A. Obyvatelstvo a obce

Tab. 4: Charakteristika území ORP

OBCE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obcí	48	48	48	48	48	48	48	48
Počet částí obcí	76	76	76	76	76	76	76	76
Počet katastrálních území	65	65	65	65	65	65	65	65
Počet obcí se statutem města	2	2	2	2	2	2	2	2
Počet obcí se statutem městyse	0	2	4	4	4	4	4	4
POZEMKY								
Výměra v tis. ha	46,437	46,439	46,438	46,437	46,441	46,443	46,444	46,443
zemědělská půda	23 273	23 235	23 206	23 189	23 152	23 076	23 062	23 048
lesní pozemky	18 872	18 895	18 908	18 917	18 925	18 946	18 958	18 964
zastavěné plochy	519	521	526	532	537	540	543	546
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	95	95	95	95	95	95	93	93

Zdroj: ČSÚ

Jak již bylo výše zmíněno, území ORP Žďár nad Sázavou je administrativně členěno na 48 obcí. Ve správním obvodu ORP Žďáru nad Sázavou se nacházejí dvě města - Žďár nad Sázavou a Svatka, čtyři městyse - Bohdalov, Nové Veselí, Ostrov nad Oslavou a Vojnův Městec. Některé obce jsou tvořeny několika katastrálními územími. Ostatní obce sestávají z jednoho katastrálního území (dále jen „k.ú.“). Území ORP Žďár nad Sázavou tedy tvoří 37 obcí s jedním katastrálním územím a 11 obcí se sumou 28 k. ú. Celkový počet k. ú. na území ORP Žďár nad Sázavou je 65.

Dle Českého statistického úřadu k roku 2012 činí rozloha zemědělské půdy 49,63 % rozlohy území ORP Žďár nad Sázavou. V porovnání s hodnotou pro Kraj Vysočina (60,32 %) z roku 2012 je hodnota o 10,69 % nižší. V roce 2012 největší podíl zemědělské půdy mají obce Rosička (84,27 %) a Počátky (81,03 %), nejnižší zastoupení zemědělské půdy o hodnotě 4,8 % se vyskytuje v obci Cikháj a Račín (11,54 %).

K roku 2012 dle Českého statistického úřadu lesnatost na území ORP Žďár nad Sázavou dosahuje procentuálního zastoupení 40,83 %, což je o 10,37 % více než výměra lesních ploch pro Kraj Vysočina představující 30,46 % rozlohy kraje. Největší podíl lesní půdy v roce 2012 se nachází na území obce Cikháj. Lesnatost zde dosahuje dokonce 93,72 % rozlohy obce. Mezi další obce s vysokým podílem lesních ploch je Račín (85,23 %) a Sklené (76,67 %). Nejmenší lesnatost je v obci Rosička (10,32 %) a Ostrov nad Oslavou (12,62 %). Lesnatost přesahuje u 16,67 % obcí nadpoloviční rozlohu území obce.

Hustota zalidnění ORP Žďár nad Sázavou s 93 obyvateli na km² je poměrně vyšší v porovnání s Krajem Vysočina (75,2 obyv./km²). Nejvyšší hustota obyvatel v r. 2011 je zaznamenána v obcích Žďár nad

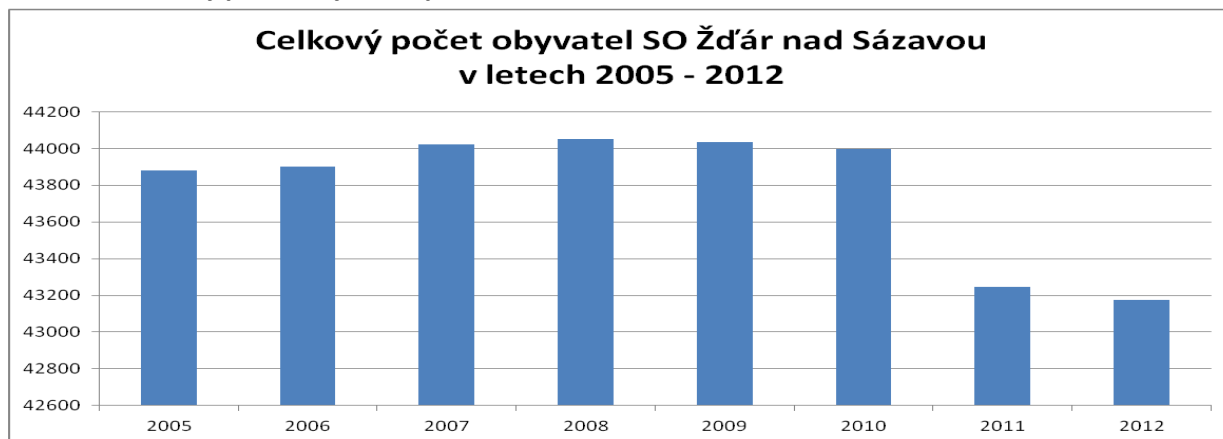
Sázavou (595,47 obyv./km²), Hamry nad Sázavou (204,78 obyv./km²) a Nové Veselí (133,86 obyv./km²), naopak nejmenší hustota obyvatel je v obci Cikháň (4,96 obyv./km²).

Tab. 5: Demografický vývoj obyvatel v území ORP

Vývoj počtu obyvatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet obyvatel celkem		43880	43901	44023	44050	44035	43999	43244	43177	x
v tom:	muži	21714	21755	21864	21929	21911	21884	21382	21339	x
	ženy	22139	22146	22159	22121	2214	22115	21862	21838	x
Věkové skupiny										
v tom ve věku:	0-14	7034	6802	6680	6620	6564	6572	6569	6539	x
	15-64	30906	30982	31069	30928	30764	30540	29584	29301	x
	65+	5940	6117	6274	6502	6707	6887	7091	7337	x
Průměrný věk (celkem)		38,8	39,2	39,5	39,8	40,1	40,4	40,6	41	x
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		84,4	89,9	93,9	98,2	102,2	104,8	107,9	112,2	x
Muži										
v tom ve věku:	0-14	3557	3420	3370	3368	3338	3367	3373	3366	x
	15-64	15753	15834	15925	15869	15765	15639	15041	14897	x
	65+	2431	2501	2569	2692	2808	2878	2968	3076	x
Průměrný věk		37,5	37,9	38,2	38,5	38,8	39,1	39,3	39,6	x
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		68,3	73,1	76,2	79,9	84,1	85,5	88,0	91,4	x
Ženy										
v tom ve věku:	0-14	3477	3382	3310	3252	3226	3205	3196	3173	x
	15-64	15153	15148	15144	15059	14999	14901	14543	14404	x
	65+	3509	3616	3705	3810	3899	4009	4123	4261	x
Průměrný věk		40,0	40,4	40,7	41,1	41,4	41,7	42,0	42,3	x
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		100,9	106,9	111,9	117,2	120,9	125,1	129,0	134,3	x
Migrace (přírůstek na 1000 obyv.)										
celková		0,1	0,5	2,8	0,6	-0,3	-0,8	-1,5	-1,5	x
přirozená		1,0	3,0	2,6	3,3	1,8	1,1	0,8	1,2	x
stěhování (mechanická)		-0,9	-2,5	0,2	-2,7	-2,2	-1,9	-2,2	-2,7	x

Zdroj: ČSÚ

Graf č. 1: Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012

Nejvíce obyvatel ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou je soustředěno v centru celého řešeného správního obvodu a to ve městě Žďár nad Sázavou (22 145 obyv.), nejméně obyvatel se nachází v obci Kyjov (44 obyv.). V průměru připadá na obec 907 obyvatel. Město Žďár nad Sázavou se svými obyvateli přesahuje hranici 20 tis. obyvatel z velikostních skupin obcí.

V roce 2005 se na území správního obvodu ORP Žďár nad Sázavou nacházelo 43 880 obyvatel. Následující roky dochází k mírnému nárůstu s lokálním maximálním počtem obyvatel v roce 2008 (44 050 obyv.). V roce 2012 dochází k výraznému poklesu počtu obyvatel ORP Žďár nad Sázavou (43 177 obyv.).

Základní charakteristikou populace je věkové složení. Ačkoli zastoupení obyvatel ve věku 0 – 14 ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou (15,14 %) je vyšší v porovnání s Krajem Vysočina (14,76 %), z dlouhodobého hlediska dochází na území ORP Žďár nad Sázavou ke snižování obyvatel v této věkové kategorii. Od roku 2005 do roku 2012 kleslo poměrné zastoupení obyvatel v předproduktivním věku (0 - 14 let) o 0,89 %.

Procentuální zastoupení obyvatel ve věku 65 a více je ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou (16,99 %) mírně nižší než v případě Kraje Vysočina (17,16 %).

Současný trend stárnutí populace v SO ORP Žďár nad Sázavou ukazuje také index stáří, který v porovnání s rokem 2005, kde hodnota indexu stáří činila 84,4, se zvýšil na 112,2. Index stáří udává podíl obyvatel ve věku 65 a více na 100 obyvatel ve věku 0 - 14. Na území SO ORP Žďár nad Sázavou je hodnota indexu nižší než v případě Kraje Vysočina (116,2).

Významným ukazatelem bilance obyvatel je přirozený přírůstek. Přirozený přírůstek udává rozdíl mezi počtem živě narozených a počtem zemřelých ve sledované populaci během určitého období. Na území správního obvodu Žďár nad Sázavou je evidován kladný přirozený přírůstek (0,12 %).

B. Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu

Tab. 6: Stručná charakteristika školství v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Počet obcí s MŠ	24	50%	Samostatnou MŠ má obec Jámy, Malá Losenice, Nížkov, Nové Dvory, Obyčtov, Ostrov nad Oslavou, Pavlov, Poděšín, Vatín, Vojnův Městec a MŠ ve Žďáře nad Sázavou, která sdružuje 7 odloučených pracovišť. Sloučenou organizaci ZŠ + MŠ má obec Bohdalec, Bohdalov, Hamry nad Sázavou, Herálec, Nové Veselí, Polnička, Radostín nad Oslavou, Sázava, Světnov, Svratka, Škrdlovice, Velká Losenice a Vepřová.
Počet obcí se ZŠ jen 1. stupeň	8	17%	Neúplná ZŠ pouze s 1. stupněm se nachází v obci Bohdalec, Hamry nad Sázavou, Ostrov nad Oslavou, Sázava, Světnov, Škrdlovice, Vepřová a Vojnův Městec.
Počet obcí se ZŠ 1. i 2. stupeň	12	19%	Úplná ZŠ je v obci Bohdalov, Herálec, Nížkov, Nové Veselí, Polnička, Radostín nad Oslavou, Svratka, Velká Losenice a ve Žďáře nad Sázavou se nacházejí čtyři ZŠ a to 2. ZŠ, 3. ZŠ, 5. ZŠ (Palachova) a 4. ZŠ, která má 1 odloučené pracoviště a to Zámeckou školu s 1. stupněm.
Počet středních škol:			
- obory gymnázií	2	2%	Gymnázium, Žďár nad Sázavou (příspěvková organizace) a Biskupské gymnázium, Žďár nad Sázavou.

- obory středních odborných škol a praktických škol	6	2%	Praktická škola a Speciálně pedagogické centrum Žďár nad Sázavou. <u>Střední vzdělání s maturitní zkouškou:</u> Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou, Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Žďár nad Sázavou, Střední škola obchodní a služeb SČMSD, Žďár nad Sázavou, s.r.o., Škola ekonomiky a cestovního ruchu, soukromá střední odborná škola s. r. o. Žďár nad Sázavou, Střední škola technická Žďár nad Sázavou.
- obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	3	2%	<u>Střední vzdělání s výučním listem:</u> Střední škola technická Žďár nad Sázavou, Střední škola gastronomická Adolpha Kolpinga, Žďár nad Sázavou, Střední škola obchodní a služeb SČMSD, Žďár nad Sázavou, s.r.o.
Počet základních uměleckých škol	1	2%	Základní umělecká škola Františka Drdly, Žďár nad Sázavou.
Počet konzervatoří	0	0%	
Počet jazykových škol	0	0%	
Počet vyšších odborných škol	2	2%	Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Žďár nad Sázavou, Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou.
Počet vysokých škol	0	0%	

Zdroj: ČSÚ, Odbor školství MěÚ Žďár nad Sázavou

Tab. 7: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář (viz níže)
Veřejná knihovna vč. poboček	40	75%	
Stálá kina	2	4%	
Divadlo	1	2%	
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	3	4%	
Galerie (vč. poboček a výstavních síní)	4	4%	
Kulturní zařízení ostatní	28	52%	
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	3	6%	
Koupaliště a bazény	8	8%	
-z toho kryté	3	4%	
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	60	54%	
Tělocvičny (vč. školních)	24	31%	
Stadiony otevřené	2	4%	
Stadiony kryté	0	0%	
Zimní stadiony kryté i otevřené	3	6%	
Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem nebo správcem)	18	19%	

Zdroj: ČSÚ pouze za r. 2006

Tab. 8: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Sdružená ambulantní zařízení	1	2%	Žďár nad Sázavou
Detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení	0	0%	
Ambulantní zařízení	0	0%	
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	0	0%	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	29	21%	Bohdalov, Herálec, Nížkov, Nové Veselí, Ostrov nad Oslavou, Pavlov, Radostín nad Oslavou (2x), Svratka (2x), Velká Losenice, Žďár nad Sázavou (18x)
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	17	25%	Bohdalov, Herálec, Nížkov, Nové Veselí, Ostrov nad Oslavou, Pavlov, Radostín nad Oslavou, Svratka, Škrdlovice, Velká Losenice, Vojnův Městec, Žďár nad Sázavou (6x)
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - stomatologa	28	21%	Bohdalov, Herálec, Nížkov, Nové Veselí, Ostrov nad Oslavou, Radostín nad Oslavou, Svratka (2x), Velká Losenice, Vojnův Městec, Žďár nad Sázavou (18x)
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - gynekologa	6	6%	Nové Veselí, Svratka, Žďár nad Sázavou (4x)
Zařízení lékárenské péče	10	8%	Radostín nad Oslavou, Svratka, Velká Losenice, Žďár nad Sázavou (7x)
Nemocnice	0	0%	
Odborné léčebné ústavy	0	0%	
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	0	0%	
Ostatní lůžková zařízení	0	0%	

Zdroj: ČSÚ r. 2012

Město Žďár nad Sázavou nejen svojí velikostí, ale i množstvím občanské vybavenosti zabezpečuje obsluhu ostatních obcí v ORP Žďár nad Sázavou. Ve městě jsou poskytovány zdravotnické služby v těchto větších zařízeních: Poliklinika Žďár nad Sázavou a Poliklinika ŽĐAS, a.s. Na území ORP Žďár nad Sázavou se nenachází žádné nemocniční zařízení, občané využívají zdravotnických služeb Nemocnice Nové Město na Moravě.

Co se týče oblasti "kultura a sport" data jsou získána z ČSÚ pouze za rok 2006. Významné zázemí a aktivity směrem k rozvoji kultury, vzdělanosti a volnočasového vyžití se právě nachází ve městě Žďár nad Sázavou např. městské divadlo, kino Vysočina, muzea, galerie a další. Město Žďár nad Sázavou nabízí také svým občanům řadu příležitostí ke sportovnímu vyžití: fitness, aerobik, bojové sporty, vodní sporty, jezdecký, fotbal, hokej, tenis atd. Významným sportovním zázemím města je sportovní hala, krytý plavecký bazén a nově otevřený moderní volno – časový areál u Pílské nádrže.

Z hlediska občanského vybavení lze říci, že i některé menší obce jako je např. Nové Veselí, Svratka a Ostrov nad Oslavou lze zařadit mezi obce obsluhující. Tyto obce zajišťují svým i obyvatelům sousedních obcí především základní zdravotní služby, vzdělávání dětí a žáků a poskytují větší množství služeb nižší občanské vybavenosti.

Občanská vybavenost v obcích co do rozsahu, tak i pestrosti nabízených služeb odpovídá velikosti obce. V malých obcích by například občané uvítali prodejnu smíšeného zboží. Jedná se však o komerční charakter občanské vybavenosti podléhající tržním zákonům. Dále by si někteří obyvatelé obcí přáli přítomnost zařízení, kde by se mohli společně scházet (v obcích, kde se např. nenachází ani kulturní dům).

C. Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Tab. 9: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP

			Celkem	muži	ženy
Ekonomicky aktivní celkem			20 982	11 740	9 242
v tom:	zaměstnaní		19 304	10 892	8 412
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	15 592	8 429	7 163
		zaměstnavatelé	665	488	177
		pracující na vlastní účet	2 071	1 496	575
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	690	386	304
		ženy na mateřské dovolené	360	-	360
	nezaměstnaní		1 678	848	830
Ekonomicky neaktivní celkem			20 874	8 885	11 989
z toho	nepracující důchodci		9 781	3 801	5 980
	žáci, studenti, učni		7 036	3 433	3 603
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou			1 181	701	480

Zdroj: SLDB 2011

Tab. 10: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

Vyjíždějící do zaměstnání a škol			Celkem
Vyjíždějící celkem			12 387
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		8 582
	v tom	v rámci obce	3 575
		do jiné obce okresu	3 390
		do jiného okresu kraje	706
		do jiného kraje	809
		do zahraničí	102
	vyjíždějící do škol		3 805
	v tom	v rámci obce	1 370
		mimo obec	2 435

Zdroj: SLDB 2011

Tab. 11: Charakteristika domácností

Hospodařící domácnosti podle typu				Hospodařící domácnosti
Hospodařící domácnosti celkem				16 697
v tom:	tvořené 1 rodinou			11 180
	v tom	úplné	bez závislých dětí	5 204
			se závislými dětmi	4 066
		neúplné	bez závislých dětí	947
			se závislými dětmi	963
	tvořené 2 a více rodinami			385
	domácnosti jednotlivců			4 624
	vícečlenné nerodinné domácnosti			508

Zdroj: SLDB 2011

Tab. 12: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP

NEZAMĚŠTNANOST	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	1539	1658	1699	1430	1151	1230	2005	2137	1864	x
z toho (%):										
občané se zdravotním postižením	15,4	17,3	18,2	20,2	24,3	21,9	17,3	17,3	18,1	x
z toho (%):										
absolventi	14,4	12,2	11,4	9,5	8,2	8,3	8,3	8,6	8,0	x
z toho (%):										
osoby s délkou evidence nad 12 měsíců	32,6	30,6	33,8	37,1	31,1	26,2	21,2	29,4	36,4	x
Volná pracovní místa	103	104	152	419	730	383	100	84	68	x
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	14,9	15,9	11,2	3,4	1,6	3,2	20,1	25,4	27,4	x
Míra nezaměstnanosti (%) za ORP	7,11	7,66	7,36	5,92	4,88	5,26	8,71	9,67	8,39	x

Zdroj: ČSÚ

Pokud není uvedeno jinak, použité data jsou získána z Českého statistického úřadu resp. dle Sčítání lidu, domů a bytů 2011 k 26. 3. 2011 (dále jen „SLDB 2011“). Ekonomicky aktivní osoby představují necelou polovinu populace správního obvodu Žďár nad Sázavou (48,75 %). Z nich více než 19 tisíc osob (44,85 % populace) bylo zaměstnaných a dalších téměř 1,7 tisíc osob bylo nezaměstnaných (3,9 % populace). Hospodářská problémovost nebo i stabilita území je mimo jiné dána i situací na trhu práce a nezaměstnanosti. Míra registrované nezaměstnanosti v jednotlivých ORP odráží specifické podmínky na trhu práce. Obdobně to platí i pro jednotlivé obce. Nejvyšší nezaměstnanost je v obcích malých se špatným napojením na pracovní centrum.

Míra nezaměstnanosti na území ORP se dlouhodobě pohybuje převážně v rozmezí 6 až 8 %, pouze v letech 2009 a 2010 vlivem celosvětové hospodářské krize vzrostla nad tuto úroveň. V posledním sledovaném období roku 2011 se trend obrátil zpět pozitivním směrem a míra nezaměstnanosti poklesla. Dlouhodobě se úroveň nezaměstnanosti na území ORP pohybuje pod úrovní nezaměstnanosti kraje. Negativní trend je v posledních letech zaznamenán u počtu volných pracovních míst, jejichž počet klesá a u počtu uchazečů na jedno volné pracovní místo, který roste. Naopak procento nezaměstnaných čerstvých absolventů škol zaznamenává dlouhodobě pozitivní vývoj a klesá.

Vyjíždka a dojíždka obyvatelstva do zaměstnání a do škol představuje významný sociální jev, jehož rozsah, překonávané vzdálenosti, směry a formy odrážejí ekonomickou a sídelní strukturu daného území. Na jedné straně odpovídají existujícímu stupni koncentrace obyvatelstva (respektive sídelní rozdrobenosti) a na druhé straně rozmístění pracovních příležitostí a škol. Dle výsledků SLDB 2011 bylo na území ORP Žďár nad Sázavou přes 19 tisíc zaměstnaných osob. Z nich 44,46 % vyjíždí do zaměstnání mimo obec svého bydliště.

Hospodářících domácností bylo ve správním obvodu Žďár nad Sázavou ke dni sčítání celkem 16 697. Více než dvě třetiny domácností představovaly domácnosti rodinné (69,26 %), v drtivé většině tvořené jednou rodinou. Mezi nerodinnými domácnostmi (30,74 % z celkového počtu domácností) převládaly domácnosti jednotlivců, které se na celkovém počtu domácností podílely více než 27 %.

Tab. 13: Charakteristika trhu práce v území ORP

EKONOMICKÉ SUBJEKTY SE SÍDLEM NA ÚZEMÍ ORP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem (podle Registru ek. subjektů)	8042	8204	8430	8626	8766	9031	8988	9216	9295	9347
fyzické osoby celkem	6809	6906	7047	7167	7252	7432	7335	7532	7607	7657
z toho zemědělství podnikatelé	519	510	526	515	511	514	210	217	225	229
vyjádření v %	7,6%	7,4%	7,5%	7,2%	7,0%	6,9%	2,9%	2,9%	3,0%	3,0%
právnícké osoby celkem	1233	1298	1383	1459	1514	1599	1653	1684	1688	1690
z toho obchodní společnosti	476	508	533	558	565	586	594	608	602	604
vyjádření v %	38,6%	39,1%	38,5%	38,2%	37,3%	36,6%	35,9%	36,1%	35,7%	35,7%
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ekonomické činnosti (%)										
zemědělství, lesnictví a rybářství	9,2	9,0	9,3	9,1	9,0	9,0	6,3	6,4	6,7	6,8
průmysl celkem	15,8	15,7	15,4	15,2	15,1	15,1	15,0	15,3	15,3	14,9
stavebnictví	10,5	10,7	10,8	10,8	10,8	11,3	11,5	11,6	11,7	11,9
velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	x	x	x	x	x	x	26,3	25,8	25,3	24,7

Zdroj: ČSÚ

V r. 2012 je na území správního obvodu ORP Žďár nad Sázavou celkem 9 347 ekonomických subjektů. Z toho zemědělství, lesnictví a rybářství se podílí na ekonomice správního obvodu 6,8 % z celkového počtu ekonomických subjektů, průmysl 14,9 %, stavebnictví 11,9 % a velkoobchod, maloobchod, opravy a údržby motorových vozidel z 24,7 %. Počet ekonomických subjektů na území ORP od roku 2003 setrvale roste. Zajímavostí je, že mezi roky 2003 a 2012 výrazně poklesl počet zemědělských podnikatelů (z 7,6% na 3,0%), přičemž ke skokovému snížení došlo v roce 2009.

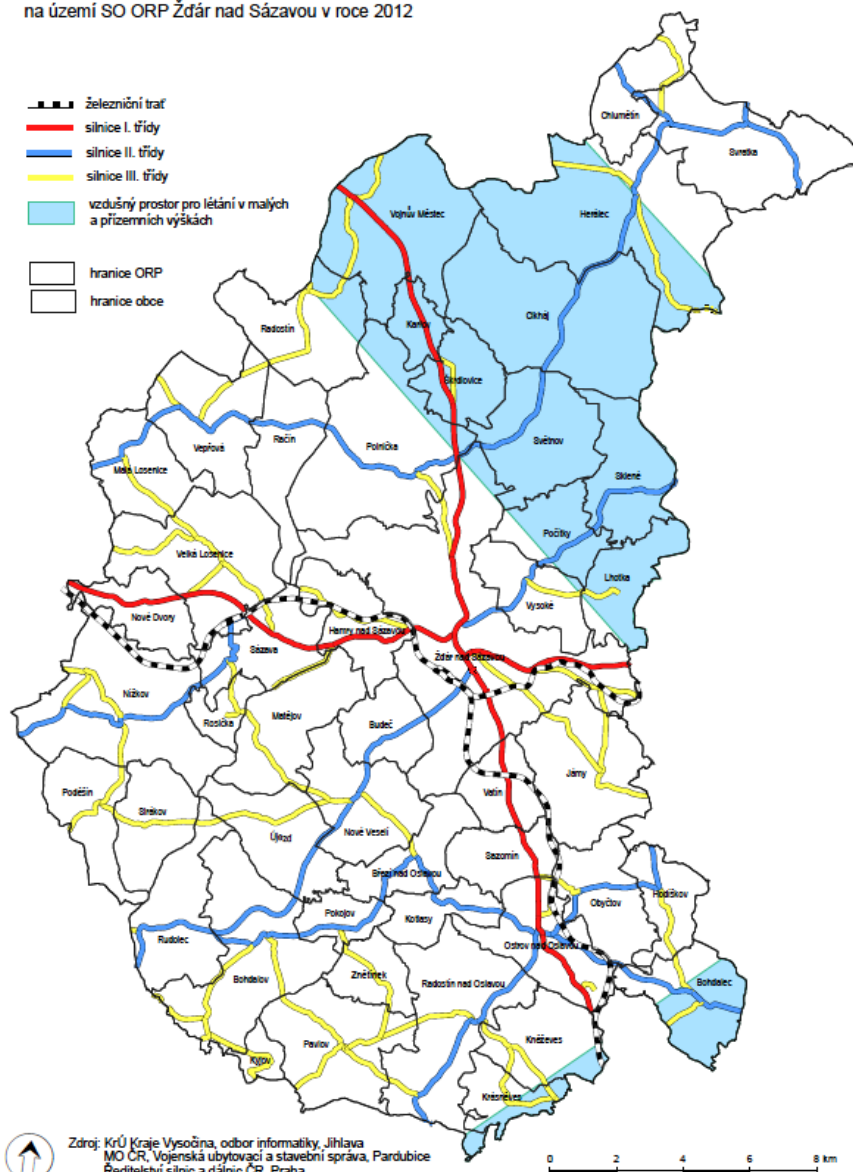
Výrobní potenciál je dán především existencí strojírenských oborů, z nichž většina je soustředěna ve Žďáře nad Sázavou. Největším průmyslovým zaměstnavatelem je společnost ŽĎAS, a.s., dále firma TOKOZ, a.s. a třetím největším průmyslovým zaměstnavatelem je Hettich k. s. Druhá největší koncentrace (avšak výrazně nižší) hospodářského potenciálu je ve Svatce (Mars, a.s.). Pro sledované území je charakteristický vysoký počet registrovaných podnikatelských subjektů (většinou bez zaměstnanců), které však nevykazují žádnou činnost. V oblasti lesnictví a rybářství je významným zaměstnavatelem firma KINSKÝ Žďár, a.s.

D. Doprava

Mapa č. 3: Doprava na území SO ORP Žďár nad Sázavou v roce 2012

DOPRAVA

na území SO ORP Žďár nad Sázavou v roce 2012

Zdroj: Územně analytické podklady pro ORP Žďár nad Sázavou

Do Žďáru nad Sázavou, centra ORP, se radiálně sbíhá několik silnic, z nichž dvě jsou silnicemi I. třídy. Silnice I/37 protíná území ORP ve směru JV-SZ a směřuje z D1 (Velká Bíteš) do Hradce Králové. Silnice I/19 protíná území ve směru V-Z od Havlíčkova Brodu (sil. I/34) do Nového Města na Moravě, dále Sebranic na silnici I/43. Tento skelet silnic I. a II. třídy je doplněn systémem silnic III. tříd. Nejbližší dálnicí je dálnice D1 dostupná po sil. I/37 res. sil. II/353 a II/354.

Území ORP Žďár nad Sázavou je obsluhováno rovněž železniční dopravou. Územím prochází elektrifikovaná dvoukolejná trať č. 250 Kolín – Havlíčkův Brod – Žďár n./S. – Křižanov – Brno. Tuto trať ještě doplňuje železniční trať č. 251 Tišnov – Bystřice nad Pernštejnem – Nové Město na Moravě – Žďár nad Sázavou. Železnice nabízí rychlé spojení s Brnem, Havlíčkovým Brodem i Prahou.

Na území ORP se nenalézá letiště. V blízkosti hranic území ORP Žďár nad Sázavou se nachází Aeroklub Příbyslav (letiště s travním povrchem). Nad sledovaným územím ORP jsou vymezeny prostory pro létání v malých a přízemních výškách. Nejblíže veřejné mezinárodní letiště s pravidelným letovým provozem je Letiště Brno - Tuřany.

Důležitou složkou veřejné dopravy se stává cyklistická doprava realizovaná po cyklostezkách s vyloučením motorových vozidel. Cyklostezky jsou budovány v intravilánech měst pro bezpečnější cyklistickou dopravu, která je tak přemísťována z frekventovaných městských komunikací. Cyklostezky jsou budovány rovněž mezi menšími městy a obcemi. Typickým příkladem je cyklostezka vedoucí od Pílské nádrže ve Žďáře nad Sázavou do obce Polnička, cyklostezka Žďár nad Sázavou - Radonín a cyklostezka Sázava - Příbyslav.

E. Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace

Ložiska nerostných surovin mají význam nejen v samotné těžební činnosti, ale po ukončení těžby a následném zaplavení povrchovou či podzemní vodou mohou být atraktivním místem rekreace, především se jedná o pískovny a štěrkovny. Některé se v průběhu let stávají biocentry. Největším ložiskem stavebního kamene v ORP Žďár nad Sázavou se nachází na území obce Sázava (0,16 km²). V dřívějších dobách zde probíhala povrchová těžba žuly. Na hranici obce Krásněves a sousední obce se vyskytuje ložisko stavebního kamene o celkové rozloze 0,12 km². V dnešní době již není využíváno. Jediné ložisko, kde probíhá aktivní těžba, se nachází na území obce Polnička. Jedná se o povrchovou těžbu ruly jako stavebního kamene.

Kraj Vysočina má 6 sledovaných průmyslových zón, všechny menší a střední velikosti. Téměř všechny vykazují částečné provozování. Jedna z těchto zón se nachází také ve Žďáře nad Sázavou v ul. Jamská. Průmyslová zóna je lokalizována na jihovýchodním okraji města s vazbou na významné silniční a železniční komunikace, zóna volně navazuje na stávající průmyslovou oblast města. Funkční náplní této zóny je průmyslová a zemědělská výroba, výrobní služby, logistika a technické služby. Už po výstavbě Žďárských strojírén a sléváren (ŽĐAS) v 50. letech se město Žďár nad Sázavou stalo významným průmyslovým centrem. Další město, které je základním nositelem výrobního a skladového potenciálu ve stavebnictví a průmyslové výrobě, je Svatka. Ve venkovském osídlení jde převážně o výrobní a skladové areály určené pro zemědělskou výrobu. Větší zemědělské areály vznikaly především v místech, kde mělo sídlo kooperační seskupení zemědělské výrobně organizační jednotky (viz. Bohdalov, Ostrov nad Oslavou, Radostín nad Oslavou, Velká Losenice aj.).

Ze služeb komerčního charakteru lze zmínit poštovní úřad, který má 12 obcí z celkového počtu. Ostatní obce využívají poštu buď v daných obcích či ve Žďáře nad Sázavou, kde jsou celkem 3 pobočky. Peněžní či pojišťovací služby se nacházejí ve velké míře ve městě Žďár nad Sázavou. Obchod s potravinami či smíšeným zbožím funguje ve zhruba 41 obcích.

F. Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Území správního obvodu Žďár nad Sázavou leží převážně v Bítešské vrchovině, ale zasahuje i do Křižanovské vrchoviny, Žďárských vrchů a nepatrně i do Havlíčskobrodské pahorkatiny. Oblast jižně od Žďáru je mírně zvlněná s rozsáhlými plošinami s velkým množstvím rybníků. Severní část správního obvodu je velice členitá a nachází se zde i nejvyšší místo, které je na hranici se správním obvodem Nové Město na Moravě, poblíž vrcholu Devět skal (836 m).

Oblast je významná z vodohospodářského hlediska, protože zde pramení pět řek. Do Černého moře odtéká Svatka a Oslava a do Severního moře Doubravka, Chrudimka a Sázava. Z rybníků je nejznámější Velké Dářko, Veselský a Matějovský rybník nebo Pílská nádrž, přehrada Staviště (z roku 1959) a Stržská nádrž (z roku 1954) slouží jako zdroje pitné vody. Příroda na Žďársku není tolik poškozená jako v jiných regionech a nachází se zde řada národních a přírodních rezervací i památek. Nejvýznamnější chráněnou krajinnou oblastí jsou Žďárské vrchy (zřízena v roce 1970). Patří mezi naše největší chráněná území se zachovalými přírodními společenstvy a s výskytem ohrožených druhů rostlin a živočichů. Jedním ze zalesněných vrcholů je Žákova hora, kde se na jižním svahu nachází národní přírodní rezervace jako ukázka přirozeného jedlobukového pralesa. V národní přírodní rezervaci Dářko se rozkládá nejrozsáhlejší rašeliniště Českomoravské vrchoviny.

Správní obvod ORP Žďár nad Sázavou je proto cenná oblast z hlediska ochrany přírody a krajiny. Na 54,3 % území se nachází zvláště chráněná území jak maloplošná, tak i velkoplošná ZCHÚ v zastoupení CHKO Žďárské vrchy. Podle AOPK mezi 19 maloplošných chráněných území patří: Národní přírodní rezervace (NPR Dářko, NPR Žákova hora, NPR Radostínské rašeliniště), Přírodní rezervace (PR Baba - V Bukách, PR Branty, PR Olšina u Skleného, PR Pod Kamenným vrchem, PR Štíří důl) a Přírodní památky (PP Brožova skála, PP Díly u Lhotky, PP Louky u Černého lesa, PP Mlýnský potok a Uhlířky, PP Peperek, PP Roštípená skála, PP Sklenské louky, PP Suché kopce, PP Světnovské údolí, PP Tisůvka a PP Zkamenělý zámek).

Přírodní park Bohdalovsko se rozkládá na území 12 obcí (někde jen části) jižně od Žďáru nad Sázavou. Území je cenné z hlediska krajinného zvláště velkým počtem rybníků s vytvořeným litorálním pásmem, ale i z hlediska výskytu řady zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.

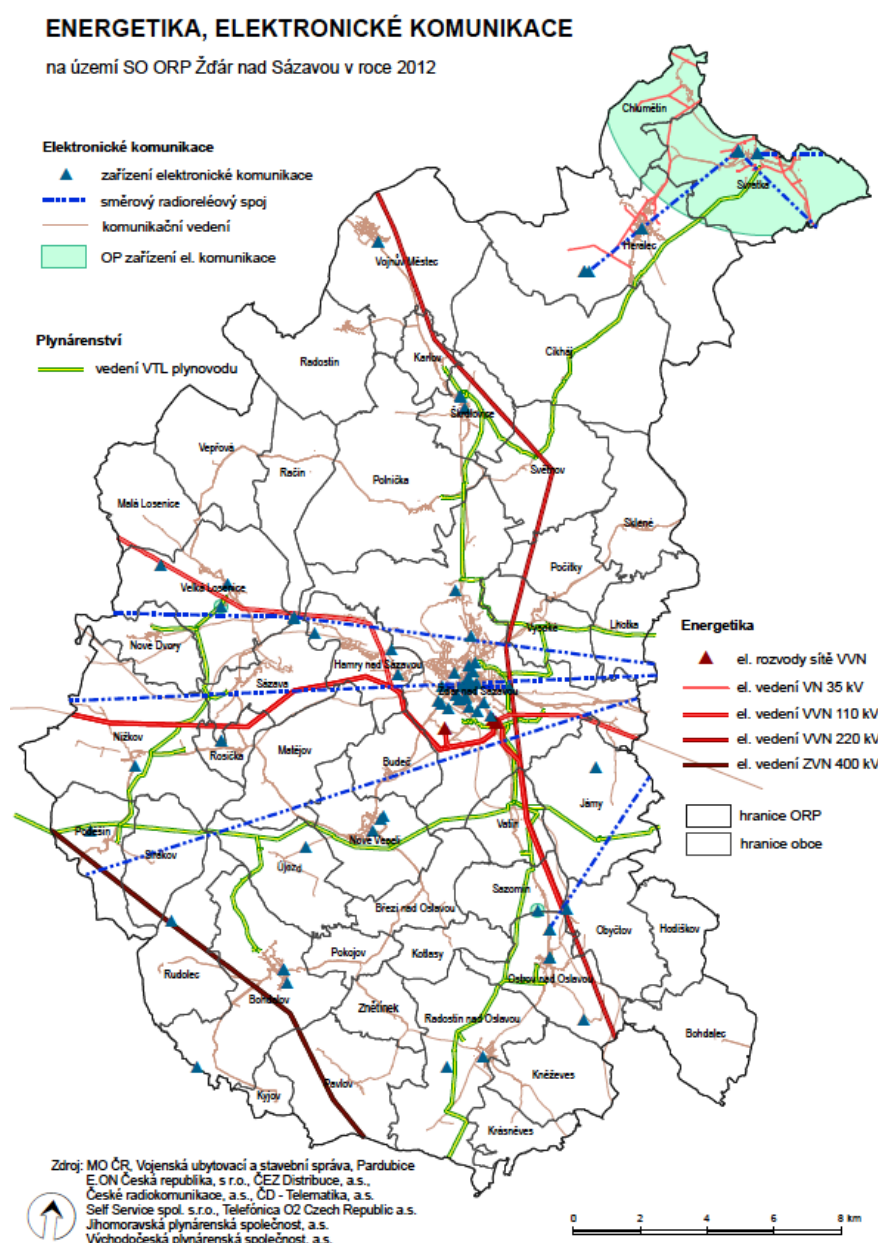
Lesní ekosystémy patří k nejvýznamnější složce životního prostředí. Mezi nejdůležitější funkcí lesa vyjma produkce dřevní hmoty patří zajišťování ochrany půdy, vázání CO₂, vytváření ekologicky a esteticky hodnotného přírodního prostředí. Lesnatost oblasti udává poměrové zastoupení lesů na celkové výměře území. K roku 2012 dle ČSÚ lesnatost na území ORP Žďár nad Sázavou dosahuje procentuálního zastoupení 40,83 %.

Charakter krajiny území ORP byl po staletí ovlivňován zemědělskou činností. Intenzifikace zemědělství, spojená s vytvářením rozsáhlých půdních celků, odvodňováním a rekultivací vlhkých luk a pro dosažení maximálních výnosů, neodpovídajících klimatickým ani půdním podmínkám, byly aplikovány neúměrně vysoké dávky živin a chemických přípravků. Důsledky těchto k přírodě nešetrných postupů se projeví ve zvýšené erozi, zatížení půdy a spodních vod živinami. Avšak v 90. letech postupně docházelo k částečné nápravě tohoto nepříznivého stavu. Jednak rozmachem soukromého sektoru došlo k rozdělování velkých půdních celků, jednak horší ekonomická situace přinutila subjekty podstatně snížit množství aplikovaných živin i chemických přípravků. Došlo k zatravnění zejména erozně ohrožených ploch - pozemků na svazích a v nivách. Opět se do krajiny vrátil pasoucí se skot a případně ovce.

Pravidelným obděláváním pozemků se udržuje úroveň vzájemného podílu nelesních a lesních ploch a charakteristické střídání a vyvážený poměr lesů, luk a polí.

G. Technická infrastruktura (elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, dálkovody, telekomunikace, vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a živelními pohromami)

Mapa č. 4: Energetika, elektronické komunikace na území SO ORP Žďár nad Sázavou v roce 2012

Zdroj: Územně analytické podklady pro ORP Žďár nad Sázavou

Nejvýznamnější provozovatel vodovodů ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou je Vodárenská akciová společnost a.s. (VAS, a.s.) divize Žďár nad Sázavou, další provozovatel na území je společnost Velké Dářko s.r.o. VAS, a.s. divize Žďár nad Sázavou poskytuje služby převážně na území okresu Žďár nad Sázavou majitelům infrastrukturního majetku (vodovodů, kanalizací a ČOV) - Svazům vodo-

vodů a kanalizací Žďársko (členské obce z našeho ORP: Budeč, Hamry nad Sázavou, Jámy, Lhotka, Nížkov, Nové Veselí, Počátky, Radostín nad Oslavou, Svatka, Újezd, Vysoké a Žďár nad Sázavou) a Svaz vodovodů Bohdalov (členské obce: Bohdalov, Březí nad Oslavou, Pokojov) a na základě smluv poskytuje vybrané služby některým obcím, které nejsou členy těchto svazů. Nejvýznamnějšími zdroji jsou vodárenské nádrže Vír a Mostiště. ÚV Vír má kapacitu 200 l/s a je z ní zásobován skupinový vodovod pro oblast Bystřicka a Dolní Rožínky a skupinový vodovod pro oblast Nového Města na Moravě. ÚV Mostiště má kapacitu 220 l/s a je z ní zásobován skupinový vodovod pro oblast Velké Meziříčí, Velká Bíteš, Olší nad Oslavou a Měříň, přivaděč do Třebíče a přivaděč do Žďáru nad Sázavou. V roce 1994 došlo k propojení těchto dvou vodohospodářských soustav Vír a Mostiště. Kromě těchto centrálních zdrojů (funkční mimo ORP) jsou vybudovány veřejné a skupinové vody, které využívají kvalitní místní podzemní zdroje. Obce, které jsou zásobeny pitnou vodou z veřejných či soukromých studní mohou být odkázány na kolísající kvalitu a v období sucha nedostatečnou vydatností.

Kanalizace se vesměs začala budovat až po zavedení pitné vody do obce, když začínají vznikat obtíže s vypouštěním odpadních vod na veřejná prostranství a do místních vodotečí. V roce 2012 je na území správního obvodu ORP Žďár nad Sázavou vybudováno celkem 19 ČOV.

U energetického zdroje se jedná o tzv. „závodní elektrárnu“ firmy Žďas a.s. Žďár nad Sázavou, kdy zdroj provozuje pro společnost a přebytky nabízí k prodeji do veřejné sítě. Jde o zdroj o výkonu 12,5 MWe. Do provozu byla v druhé polovině roku 2010 uvedena fotovoltaická elektrárna u sídla Bohdalov. Pevné solární panely jsou umístěny na ZPF. Stavba je dočasná na dobu 30 let.

Distribuce plynu na ve správním obvodu Žďár nad Sázavou je řešena připojením obcí na regulační stanice VTL/STL, které jsou propojeny VTL plynovody. Jedna regulační stanice může sloužit pro více sídel, tyto pak bývají propojeny STL rozvody plynu. K doregulování na NTL slouží u jednotlivých odběratelů domovní regulátory STL/NTL. V dříve plynofikovaných sídlech jsou některé části zásobeny také z NTL rozvodů. K roku 2009 je již většina obcí v SO ORP Žďár nad Sázavou napojena na plynovod. Pouze u obcí Cikháň, Hodíškov, Kyjov, Sklené, Račín a Radostín nebyla ještě realizována plynifikace obce.

Hlavní subjekty zabývající se výrobou a distribucí tepla v ORP Žďár nad Sázavou je Teplárna Žďas, a.s. a SATT, a.s. Žďár nad Sázavou. Teplárna Žďas, a.s. o celkovém instalovaném výkonu kotlů 77,2 MW s vlastní výrobou elektřiny o celkovém instalovaném výkonu 12,5 MW je kromě vykrývání vlastních energetických potřeb ŽDAS, a.s. hlavním dodavatelem tepla pro horkovodní soustavu CZT SATT, a.s. zásobující teplem podstatnou část města. Teplárna dále dodává teplo prostřednictvím vlastní horkovodní a parní sítě i několika dalším firmám umístěným v areálu ŽDAS, a.s. SATT a.s. je společnost zabývající se výrobou a distribucí tepla a elektřiny v lokalitách Žďáru nad Sázavou. Ve Žďáře nad Sázavou je převážná část tepla nakupována od firmy Žďas a.s. Vlastní zdroj společnosti, který je umístěný na sídlišti Libušín, je provozován jako studená záloha a slouží převážně jako špičkový zdroj tepla. Pro všechny zdroje této společnosti je jako palivo používán zemní plyn.

Co se týče odpadové hospodářství, na území ORP Žďár nad Sázavou není provozována žádná skládka komunálního odpadu. Systém sběru komunálního odpadu zajišťuje centrální svozová firma ODAS ukládající odpad na řízenou skládku odpadů Ronov nad Sázavou. Ve Žďáře nad Sázavou, Svatce a Herálci jsou stacionární sběrné dvory. Některé obce mají pro své občany vyhraněná sběrná místa, kam mohou odvážet např. zeleň a kov. V ostatních obcích je zajišťován mobilní svoz min. 2 x do roka. Biologicky rozložitelný odpad je likvidován v kompostárně Sázava a ve Žďáře nad Sázavou byla v roce 2010 vybudována bioplynová stanice. Vlastní nakládání s odpadem upřesňují obecně závazné vyhlášky obcí.

Vodní toky jsou významným ekologickým prvkem v krajině. Vodní toky mají nejenom funkci krajino-tvornou, ale vytvářejí také životní prostředí mnoha živočichům a rostlinám. Na území ORP Žďár nad Sázavou se vyskytuje poměrně velké množství malých vodních toků. Podíl vodních ploch na celkové území ORP dosahuje 2,9 %. Chráněná oblast přirozené akumulace vod se vyskytuje na 54,38 % území ORP Žďár nad Sázavou. Většina území ORP se nachází ve zranitelné oblasti dle vodního zákona. Pouze 24,6 % rozlohy je evidováno jako nezranitelná oblast. Jedná se především o obce v severní části úze-mí ORP Žďár nad Sázavou. Záplavová území jsou dle vodního zákona administrativně určená území, která mohou být při výskytu přirozené povodně zaplavena vodou. Aktivní záplavová zóna Stržského potoka prochází územím obcí Cikháj, Světnov a Žďár nad Sázavou, okrajově také zasahují na k.ú. Škrdlovice, Počítky a Vysoké. Řeka Svratka může při povodních ohrozit obce Herálec a Svratku. Zápla-vové území Sázavy se rozkládá na územích obcí Polnička, Žďár nad Sázavou, Hamry nad Sázavou, Sázava, prochází po hranicích obcí Nížkov, Nové Dvory a Velká Losenice. Oslava může způsobit zapla-vení části území obcí Březí nad Oslavou, Nové Veselí, Vatín, Sazomín, Obyčtov, Ostrov n. Oslavou, Radostín n. Oslavou, Kněžves a Krásněves. Tyto údaje odpovídají záplavám při stoleté vodě. Na území OPR Žďár nad Sázavou se nachází akumuláční nádrž Staviště na potoku Staviště. Základním úkolem bylo zajištění dostatečného množství surové vody pro úpravnu vody Žďár nad Sázavou. Dal-ším účelem je zajištění min. průtoku pod hrází – 10 l/s a snížení kulminace velké vody.

H. Rekreace, památky a cestovní ruch

Území ORP má velmi příhodné podmínky pro rozvoj rekreace a cestovního ruchu. Je to dáno jak pří-rodními podmínkami, tak i kulturním dědictvím. Zájmové území je protkáno hustou sítí značených turistických stezek a značených cyklotras, které jsou postupně doplňovány cyklostezkami.

Z kulturních památek je nejznámější poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře ve Žďáře nad Sázavou (architekt Jan Blažej Santini - Aichel), který je zapsán mezi Památkami světového dědic-tví UNESCO. Nedaleko stojící zámek vznikl přestavbou původního cisterciáckého kláštera.

Každé větší sídlo se může pyšnit hodnotnými kostely, ať již jde o kostel sv. Prokopa ve Žďáře nad Sá-zavou, kostel ve Velké Losenici, Novém Veselí, Nížkově, Jamách, Ostrově nad Oslavou, Pavlově, Ra-dostíně nad Oslavou, ve Vojnově Městci i Svratce. Mimořádně působivě ovládají své okolí kostely v Bohdalově a Herálci. V Nížkově je pozoruhodná kostnice, v Pořežíně zachovalá tvrz, v Novém Veselí, Rudolci a Zahradišti menší zámky.

Zvláště v severní části území ORP Žďár nad Sázavou se nachází stavby lidové architektury - obec Herá-lec, Svratka.

Pro své přírodní hodnoty je většina území součástí CHKO Žďárské vrchy. Žďárské vrchy jsou nejroz-manitější částí Českomoravské vrchoviny se spoustou turisticky zajímavých míst a řadou kulturních památek. Typickým krajinným prvkem hřebenů Žďárských vrchů jsou skalní rulové útvary vzniklé zvě-tráváním. Ty jsou i s okolními balvanitými sutěmi chráněny jako přírodní památky. Proto je Chráněná krajinná oblast Žďárské vrchy odedávna vyhledávána jako krajina pro odpočinek a sportovní vyžití. Mezi nečastější formy odpočinku patří letní pobyty u rybníků Velké Dářko (jachting, windsurfing) a Pilská nádrž. V CHKO Žďárské vrchy má tradici pěší turistika, velký rozvoj zaznamenává cykloturistika a se vznikem koňských farem také turistika na koních.

K nejčastějším rekreačním sportovním aktivitám v zimním období patří lyžování. V Chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy je provozováno na běžkách i na sjezdovkách, ale reliéf krajiny jednoznačně pre-

feruje běžkaře. Ve Žďáře nad Sázavou je k dispozici zimní stadion. Tradičním místem bruslení jsou zamrzlé hladiny menších rybníků, ale i přehrad (Pílská, Stržská) i Velkého Dářka.

2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území

Následující tabulka uvádí počty obcí s platným územním plánem a strategickým plánem (programem rozvoje obce nebo jiným koncepčním dokumentem řešící rozvoj) v rámci správního obvodu.

Tab. 14: Územní a strategické plánování

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu obcí	Komentář
Počet obcí s platným územním plánem	46	96%	Na území správního obvodu ORP Žďár nad Sázavou má 46 obcí platný ÚP. Obec Kyjov, která se do toho celkového počtu nezapočítává, má pouze urbanistickou studii.
Počet obcí s plánem v přípravě	1	2%	Obec Rudolec čeká na schválení ÚP, které se očekává ke konci r. 2014.
Počet obcí se strategickým plánem (nebo programem rozvoje obce)	8	17%	Strategický plán má město Žďár nad Sázavou a také DSO Subregion Velké Dářko, kam spadají obce Škrdlovice, Světnov, Cikháj, Vojnův Městec, Karlov, Radostín a Polnička.

Zdroj: Odbor rozvoje a územního plánování MěÚ Žďár nad Sázavou

Map of the Žďár nad Sázavou MÚA showing administrative boundaries and planning status. The map is divided into numerous small administrative units. Most are yellow, indicating a valid territorial plan. One unit, Rudolec, is orange, indicating a plan in preparation. One unit, Kyjov, is blue, indicating an urbanistic study. The map includes a legend, a scale bar (0-8 km), and a north arrow.

Legend:

- platný územní plán (yellow)
- územní plán v přípravě (orange)
- urbanistická studie (blue)
- hranice ORP (black line)

Scale: 0 2 4 6 8 km

Source: Odbor rozvoje a územního plánování MěÚ Žďár nad Sázavou

Se zásadami územního rozvoje kraje je možné se seznámit na webových stránkách příslušného krajského úřadu. K dalším významným dokumentům z hlediska územního plánování patří:

Politika územního rozvoje ČR	http://www.mmr.cz/cs/Stavebni-rad-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Koncepce-Strategie/Politika-uzemniho-rozvoje-Ceske-republiky
Zásady územního rozvoje Kraje Vysočina	https://www.kr-vysocina.cz/zasady-uzemniho-rozvoje-kraje-vysocina/ds-300412/p1=37753
Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina	http://prvk.kr-vysocina.cz/
Plán odpadového hospodářství Kraje Vysočina	http://www.kr-vysocina.cz/plan-odpadoveho-hospodarstvi-kraje-vysocina-poh-kv/d-1326686/p1=2088
Páteří silniční síť Kraje Vysočina	http://www.kr-vysocina.cz/paterni-silnicni-sit-kraje-vysocina/d-4024267/p1=39694
Územní energetická koncepce Kraje Vysočina	http://www.kr-vysocina.cz/uzemni-energeticka-koncepce-kraje-vysocina/d-4002035/p1=4781
Strategický plán rozvoje města Žďár nad Sázavou	http://zdarns.cz/mestsky-urad/strategicky-plan.asp
Strategie rozvoje Subregionu Velké Dářko	z roku 2002 na stránkách http://database-strategie.cz , z roku 2013 OÚ Škrdlovice
Územně analytické podklady ORP Žďár nad Sázavou	http://zdarns.cz/mestsky-urad/uzemne-analyticke-podklady.asp
Aktuální sčítání dopravy ŘSD z roku 2010	http://scitani2010.rsd.cz/pages/informations/default.aspx

Z územního plánování na úrovni obcí (územní plány jednotlivých obcí), kraje (zásady územního rozvoje) a státu (politika územního rozvoje) plynou následující významná omezení, příležitosti či limity.

Z Politiky územního rozvoje České republiky 2008 (dále jen „PÚR ČR“) schválené vládou ČR dne 20. července 2009, vyplývají pro územní plán ORP Žďár nad Sázavou tyto požadavky:

Ve veřejném zájmu chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. Zachovat ráz jedinečné urbanistické struktury území, struktury osídlení a jedinečné kulturní krajiny, které jsou výrazem identity území, jeho historie a tradice.

Do koridorů konvenční železniční dopravy je začleněna železniční trať Děčín – Nymburk – Kolín – Havlíčkův Brod (C-E61).

Území správního obvodu se nenachází v žádné rozvojové oblasti ani ose republikového významu ani v žádné specifické oblasti. Kromě koridoru konvenční železniční dopravy C-E61 není na území ORP Žďár nad Sázavou vymezen PÚR ČR 2008 žádný její koridor a plocha dopravní infrastruktury ani koridory a plochy technické infrastruktury souvisejících rozvojových záměrů.

Území ORP Žďár nad Sázavou vykazuje relativně vyšší míru problémů, zejména z hlediska udržitelného rozvoje území.

Ze Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina (dále jen ZÚR) Kraje Vysočina, schválených zastupitelstvem Kraje Vysočina dne 16.9.2008, vyplývají pro územní plán pro správní obvod ORP Žďár nad Sázavou tyto požadavky:

Vyváženost a udržitelnost rozvoje území kraje sledovat jako základní požadavek při zpracování územních studií, územních plánů obcí, regulačních plánů a při rozhodování o změnách ve využití území.

Posilovat význam center osídlení zejména ORP, podporovat funkční vztahy mezi městy a venkovským osídlením.

Zlepšit dopravní vazby významných center osídlení ke krajskému městu Jihlava.

Soustředit se zejména na zachování a obnovu rozmanitosti krajiny a posílení její stability, ochranu pozitivních znaků krajinného rázu a zachování či citlivé doplnění výrazu sídel.

Zabezpečit rozvíjení systémů dopravní obsluhy a technické vybavenosti s cílem zabezpečit podmínky pro hospodářský rozvoj vybraných území kraje a pro stabilizaci hospodářských činností v ostatním území.

Úkoly pro územní plánování plynoucí z rozvojové oblasti krajského významu (OBk 4), rozvojové ose (OSk 4) a zařazení Žďáru n./S. do významných středních center osídlení:

Rozvojová oblast je vymezena tak, že jsou do ní zahrnuty tyto obce (katastrální území) ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou: Hamry nad Sázavou (Hamry nad Sázavou, Najdek na Moravě), Žďár nad Sázavou (Město Žďár, Stržanov, Veselíčko u Žďáru nad Sázavou, Zámek Žďár).

Rozvojová osa je vymezena tak, že jsou do ní zahrnuty tyto obce (katastrální území) ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou: Nové Dvory (Nové Dvory u Velké Losenice), Sázava (Česká Mez, Sázava u Žďáru nad Sázavou), Velká Losenice (Velká Losenice).

- územně stabilizovat vedení silnic I/19 a I/37 v prostoru Žďár n./S.,
- ověřit rozsah zastavitelných ploch v sídlech a stanovit směry jejich využití s ohledem na kapacity obsluhy dopravní a technickou infrastrukturou, limity rozvoje území a ochrany krajiny,
- rozvoj ekonomických aktivit soustředit ve východní průmyslové zóně Žďáru nad Sázavou mimo území CHKO Žďárské vrchy, v ÚPD obcí účinným způsobem regulovat rozvoj sídel na území CHKO Žďárské vrchy a zamezit rizikům nekoordinované výstavby z hlediska minimalizace vlivu na životní prostředí, krajinu a osídlení, a to i v rámci vymezené rozvojové oblasti,
- rozvoj bydlení soustředit v severozápadní části Žďáru nad Sázavou a v prostoru Hamry nad Sázavou,
- respektovat prvky přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území,
- respektovat požadavky na ochranu NKP Žďár n./S. – poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zeleň hoře (památky UNESCO),
- chránit ve zvýšené míře pozitivní znaky charakteristik krajinného rázu a dotvářet krajinu s cílem zvýšení její estetické hodnoty a ekologické stability,
- respektovat požadavky na ochranu přírodní památky Rozštípená skála, Louky u Černého lesa, Díly u Lhotky, Peperek a evropsky významných lokalit Louky u Černého lesa, Dívka, Rejznarka, Staviště, Vatín, Žďár n./S. – „garáže“, Vatín,

- vyloučit při vymezování zastavitelných ploch možné střety s potřebami ochrany kulturních hodnot, zejména nepříznivých vizuálních kontrastů a to v celém území, kde by mohlo k takovým střetům dojít
- upřesnit vymezení skladebných částí ÚSES nadregionálního biocentra (NRBC), nadregionálního biokoridoru (NRBK), regionálního biocentra (RBC) a regionálního biokoridoru (RBK):

NRBC – Rasůveň – dotčené obce: Kněževes, Krásněves, Radostín nad Oslavou (VPO – U005)

NRBC – Žákova hora – dotčené obce: Cikháň, Herálec, Vojnův Městec (VPO – U008)

NRBC – Dářko – dotčené obce: Karlov, Polnička, Radostín, Vojnův Městec (VPO – U010)

NRBK – Polom – Žákova hora – dotčené obce: Vojnův Městec (VPO – U012)

NRBK – Špičák – Rasůveň – dotčené obce: Bohdalov, Krásněves, Kyjov, Pavlov, Radostín nad Oslavou, Rudolec (VPO – U017)

NRBK - K 124 – Žákova hora – dotčené obce: Cikháň, Hamry nad Sázavou, Matějov, Nové Veselí, Poděšín, Polnička, Račín, Rudolec, Sázava, Sirákov, Světnov, Škrdlovice, Újezd, Žďár nad Sázavou (VPO – U018)

NRBK – Údolí Doubravy – K125 – dotčené obce: Polnička, Račín, Radostín (VPO – U019)

NRBK – Žákova hora – Údolí Hodonínky – dotčené obce: Herálec, Svratka (VPO – U020)

RBC – Peperek – dotčené obce: Hamry nad Sázavou, Račín, Sázava, Velká Losenice, Žďár nad Sázavou (VPO – U027)

RBC – Kamenný vrch – dotčené obce: Žďár nad Sázavou (VPO – U028)

RBC – Suchý kopec – dotčené obce: Vojnův Městec (VPO – U041)

RBC – Hudecká skalka – dotčené obce: Sklené (VPO – U079)

RBC – Devět skal – dotčené obce: Herálec (VPO – U087)

RBC – Na horách – dotčené obce: Bohdalov, Rudolec (VPO – U126)

RBC – V bukách – dotčené obce: Bohdalov (VPO – U127)

RBC – Štíří Důl – dotčené obce: Vojnův Městec (VPO – U136)

RBC – Babín – dotčené obce: Budeč, Hamry nad Sázavou, Matějov, Nové Veselí (VPO – U137)

RBC – Ronov – dotčené obce: Nížkov, Nové Dvory (VPO – U138)

RBC – Kameničky – dotčené obce: Chlumětín, Svratka (VPO – U164)

RBK – Štíří důl – Dářko – dotčené obce: Vojnův Městec (VPO – U220)

RBK – Žákova hora – Dářko – dotčené obce: Karlov, Vojnův Městec (VPO – U221)

RBK – Železné Horky – Ransko – dotčené obce: Radostín, Vepřová (VPO – U223)

RBK – Peperek – Ronov – dotčené obce: Nížkov, Nové Dvory, Sázava, Velká Losenice (VPO – U226)

RBK – dotčená obec Chlumětín (VPO – U265)

RBK – Cachnov – Milovské perníčky – dotčené obce: Svratka (VPO – U276)

RBK – Žákova hora – Hudecká skalka – dotčené obce: Cikháň, Sklené (VPO – U279)

RBK – Hudecká skalka – Pasecká skála – dotčené obce: Sklené (VPO – U280)

RBK – Vrbka – Loucký, Kalvárie – Rasůveň – dotčené obce: Bohdalec (VPO – U289)

- zabezpečovat územní podmínky pro rozvoj obslužných i ekonomických aktivit,
- vytvářet podmínky pro zlepšení dopravní obslužnosti vyšším uplatněním hromadné dopravy ve svých spádových obvodech,
- ověřit možnosti dosažení parametru AGTC na trati Čáslav – Světlá nad Sázavou – Havlíčkův Brod – Žďár nad Sázavou,
- respektovat požadavky na ochranu CHKO Žďárské vrchy a přírodních památek Peperek, Mlýnský potok a Uhlířky.
- Dopravní infrastruktura:
 - respektovat a zpřesnit koridor pro homogenizaci stávajícího tahu a umístění staveb silnice I/19, který je v ZÚR vymezený v šíři 150 m jako VPS - DK 02 (dotčené obce Hamry nad Sázavou, Matějov, Nové Dvory, Sázava, Velká Losenice, Žďár nad Sázavou),
 - respektovat a zpřesnit koridor pro homogenizaci stávajícího tahu a umístění staveb silnice I/37, který je v ZÚR vymezený v šíři 150 m jako VPS -DK 05 (dotčené obce Hamry nad Sázavou, Karlov, Kněžves, Ostrov nad Oslavou, Polnička, Sazomín, Škrdlovice, Vatín, Vojnův Městec, Žďár nad Sázavou),
 - respektovat a zpřesnit koridor pro homogenizaci stávajícího tahu a sil. II/353, který je v ZÚR vymezený v šíři 80 m jako VPS – DK 19 (dotčené obce Bohdalov, Budeč, Nové Veselí, Rudolec, Újezd, Žďár nad Sázavou),
 - respektovat zpřesněný dopravní koridor konvenční železniční dopravy mezinárodního významu
 - C-E61 na území města po železniční trati č. 250.
- Oblast energetiky:
 - respektovat šířku zdvojeného vedení ZVN 400 kV Mírovka – Velká Bíteš - hranice Jihomoravského kraje, která je v ZÚR vymezena na 300 m jako VPS - E 02 (dotčené obce Bohdalov, Pavlov, Poděšín, Rudolec, Sirákov),
 - respektovat šířku nadzemního vedení VVN 110 kV R Velké Meziříčí – R Ostrov nad Oslavou, která je v ZÚR vymezena na 400 m jako VPS - E 15 (dotčené obce Obyčtov, Ostrov nad Oslavou).

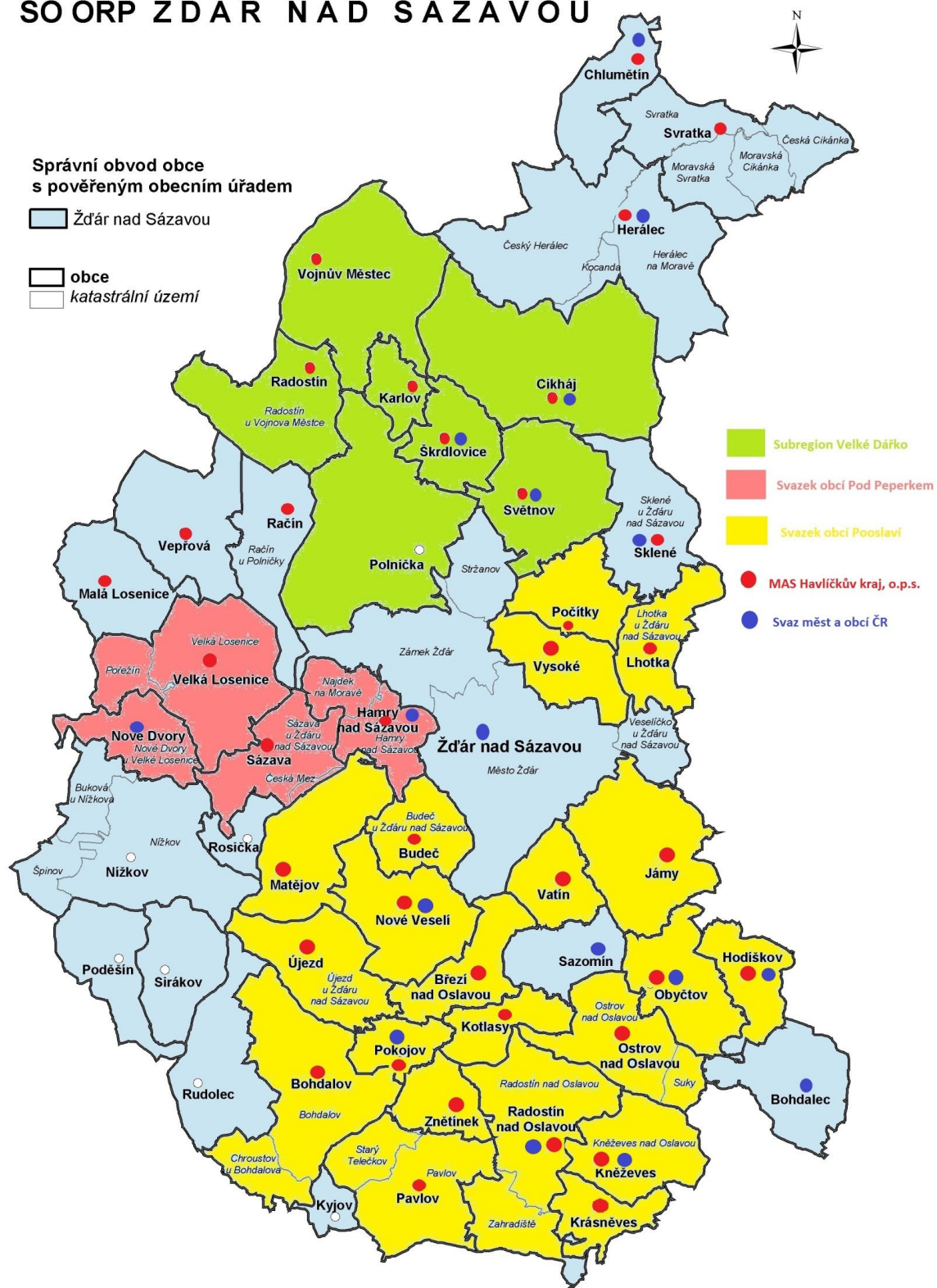
Z územně analytických podkladů ORP Žďár nad Sázavou vyplývají tyto základní limity a dlouhodobé cíle (viz Tab. 15).

Tab. 15: Základní limity a dlouhodobé cíle

Základní limity:	Dlouhodobé cíle:
DP Polnička, CHLÚ Sázava	Po vytěžení DP Polnička rekultivovat prostor. Ponechat územní ochrana CHLÚ Sázava. V exploataci řešit zajištěním souladu mezi těžebními zájmy s ochranou přírody.
CHOPAV Žďárské vrchy, povrchové a podzemní zdroje vod, existence zranitelných oblastí	Zajistit odpovídající ochranu před všemi druhy znečištění (urbanizace, zemědělská, průmyslová výroba apod.). Snížit procentuální podíl území se znaky zranitelných obl.
Záplavová území Stržského potoka, toku Sázava, Oslava a Svratka	Při ochraně proti velké vodě preferovat ekologická opatření v širším povodí toků.
Limity hladiny hluku	Širokým spektrem opatření chránit obyvatelstvo před nepříznivými účinky hluku a vibrací.
Ochrana ovzduší před NO _x	Zajistit důslednou evidenci stacionárních zdrojů tepla zvl. u malých zdrojů v důsledku růstu cen ušlechtilých paliv. Vyhотовit územně energetickou koncepci území ORP Žďár nad Sázavou, následně obcí s uvedením do provozu nejlepších dostupných technologií.
Zákonná opatření o odpadech	Vyšší míra separace a následné využití zvl. komunálního odpadu je v budoucnu nezbytností.
Zvláště chráněná území Natura 2000	I při rozdílnosti přírodních podmínek uplatnit v soustavě chráněných území funkční management.
Koeficient ekologické stability, ÚSES	Postupnými opatřeními zvyšovat ekologickou stabilitu u obcí s KES nižší jak 1,0. U přirozených ekosystémů udržet ekologickou stabilitu racionálním využíváním krajiny. Realizovat ÚSES jako ucelený systém.
Ochrana ZPF	Promyšleně vymezovat zastavitelné plochy. Analyzovat „podbíživé“ územní plány a hledat možnosti neefektivního využívání vymezených zastavitelných ploch.
Negativní důsledky zemědělské výroby	Minimalizaci důsledků bude znamenat podporu krajinotvorná a ekologické funkce zemědělské výroby, podporu agroturistiky i ekologického zemědělství.
Ochrana lesa	Nezmenšovat plošný podíl lesa, vytvářet předpoklady pro zlepšení druhové a prostorové skladby lesa, jeho zdravotního stavu a odolnosti. Zlepšit prostorové rozdělení lesa na území ORP Žďár nad Sázavou.
Dopravní systémy	Dopravní obslužnost území silniční a železniční dopravou považovat za nedělitelný dopravní systém. Snadná dopravní dostupnost území nadřazené dopravní síť je podmínkou udržitelného rozvoje území.
Komunikace pro pěší provoz	Zajistit bezbariérový pohyb osob s omezenou pohyblivostí v území.
Systém technické infrastruktury	Funkční a prostorové využití území musí vycházet z kapacity a přenosu jednotlivých medií. Vytvářeny budou ucelené soustavy systémů technické infrastruktury.
Kvalita demografického potenciálu	Stabilizovat resp. vytvářet předpoklady pro rozvoj lidského potenciálu podporou výstavby nájemních i rodinných domů, zlepšením služeb sociální péče o seniory, podporovat volnočasové aktivity.
Flexibilita hospodářství	Podporovat rozvoj malých a středních podniků, pro které je charakteristická vyšší přizpůsobivost vůči vnějším finančním a ekonomickým vlivům. Na úseku cestovního ruchu budovat základní turistickou infrastrukturu včetně modernizace infrastruktury stávající.

Mapa č. 6: Dobrovolné svazky obcí ve SO ORP Žďár nad Sázavou

SO ORP ŽĎÁR NAD SÁZAVOU

Zdroj: ČSÚ, vlastní šetření

Správní obvod ORP Žďár nad Sázavou leží v severovýchodní části Vysočiny. Na severu hraničí s Pardubickým krajem, na západě sousedí s obcemi správních obvodů Havlíčkův Brod, Chotěboř a Jihlava, na jihu se nachází správní obvod Velké Meziříčí a východní hranice je se správním obvodem Nové Město na Moravě. Správní území zahrnuje celkem 48 obcí.

Ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou se nachází 3 významné účelové mikroregiony, tj. sdružení obcí, jež mají určitý společný cíl. Jedná se o DSO - **Subregion Velké Dářko** (členské obce: Cikháj, Karlov, Polnička, Radostín, Světnov, Škrdlovice a Vojnův Městec), DSO - **Svazek obcí Pod Peperkem** (členské obce: Hamry nad Sázavou, Nové Dvory, Sázava a Velká Losenice) a DSO - **Svazek obcí Pooslaví**, který zaujímá skoro většinu území ORP Žďár nad Sázavou (43 %). Patří sem téměř všechny obce nacházející se v jižní části správního obvodu. Členské obce Svazku obcí Pooslaví: Bohdalov, Březí nad Oslavou, Budeč, Hodíškov, Jámy, Kněževes, Kotlasy, Krásnéves, Lhotka, Matějov, Nové Veselí, Obyčtov, Ostrov nad Oslavou, Pavlov, Počítky, Pokojov, Radostín nad Oslavou, Újezd, Vatín, Vysoké a Znětínek.

Některé obce z našeho území jsou členy dalších mikroregionů přesahujících hranice ORP Žďár nad Sázavou. Je to např. Svazek obcí Přibyslavsko (obec Malá Losenice, Nížkov, Nové Dvory, Sázava, Velká Losenice a Vepřová), Dobrovolný svazek obcí Mikroregionu Polensko (obec Nížkov, Poděšín, Sirákov), Mikroregion Novoměstsko (obec Bohdalec) a Sdružení obcí mikroregionu Hlinecko (obec Chlumětín). Nelze opomenout i **České dědictví UNESCO**, což je dobrovolný svazek obcí a měst České republiky, na jejichž území se nachází památka zapsaná na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví, nebo také zkráceně řečeno na Seznam UNESCO. Mezi členy patří i město Žďár nad Sázavou, kdy se v r. 1994 na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO zapsal poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře.

Místní akční skupina (MAS) je forma místního partnerství, která umožňuje efektivní způsob využívání dostupných zdrojů. Jejími členy mohou být obce, jejich svazky, instituce veřejné moci, soukromé podnikatelské subjekty, neziskové organizace i samotní občané jako fyzické osoby. Ti všichni v rámci místní akční skupiny spolupracují na rozvoji a obnově venkova. Jejich projekty a aktivity jsou podpořeny čerpáním finančních prostředků z národních programů nebo z programů EU. Největší působnost má na našem území **MAS Havlíčkův kraj, o.p.s.** (obec Bohdalov, Březí nad Oslavou, Budeč, Cikháj, Hamry nad Sázavou, Herálec, Hodíškov, Chlumětín, Jámy, Karlov, Kněževes, Kotlasy, Krásnéves, Lhotka, Malá Losenice, Matějov, Nové Veselí, Obyčtov, Ostrov nad Oslavou, Pavlov, Počítky, Pokojov, Račín, Radostín, Radostín nad Oslavou, Sázava, Sklené, Světnov, Svratka, Svratouch, Škrdlovice, Újezd, Vatín, Velká Losenice, Vepřová, Vojnův Městec, Vysoké, Znětínek). Dále obec Bohdalec je členem MAS Zubří země, o.p.s. a v MAS Českomoravské pomezí, o.p.s. jsou členy obce Nížkov, Poděšín, Sirákov a Rosička.

V neposlední řadě lze zmínit **Svaz měst a obcí ČR**. Svaz měst a obcí České republiky je celostátní, dobrovolnou, nepolitickou a nevládní organizací, založenou jako zájmové sdružení právnických osob. Členy Svazu jsou obce a města. Členy tohoto svazku je obce Hamry nad Sázavou, Chlumětín, Kněževes, Nové Veselí, Pokojov, Radostín nad Oslavou, Žďár nad Sázavou, Bohdalec, Herálec, Obyčtov, Sklené, Škrdlovice, Cikháj, Hodíškov, Nové Dvory, Sazomín a Světnov.

2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje

Následující tabulka popisuje stručně klíčové aktéry rozvoje území správního obvodu.

Tab. 16: Popis klíčových aktérů

Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Komentář
Město Žďár nad Sázavou	1	Je přirozeným centrem území, na území města se nachází průmyslová zóna, výrobní potenciál je dán především existencí strojírenských oborů, z nichž většina je soustředěna ve Žďáře nad Sázavou (druhá největší koncentrace, avšak výrazně nižší, hospodářského potenciálu je ve městě Svatka), město Žďár nad Sázavou nejen svojí velikostí, ale i množstvím občanské vybavenosti zabezpečuje obsluhu ostatních obcí, město je zřizovatelem zdravotnického zařízení - Poliklinika Žďár nad Sázavou, nachází se zde střední školy a vyšší odborné školy, ZUŠ a SVČ, významná existence největších poskytovatelů sociálních služeb - Sociální služby města Žďár nad Sázavou a Oblastní charita Žďár atd.
Ostatní obce SO	47	Pečují o rozvoj svého území, zřizovateli základních a mateřských škol na svém území, zřizovateli domů s pečovatelskou službou
Kraj Vysočina	1	Správa a údržba silnic, zřizovatel středních škol, nemocnic, podpora cestovního ruchu v kraji, zřizovatel zařízení v oblasti sociální péče v kraji.
Stát	1	Důležitý z hlediska PÚR (koridor konvenční železniční dopravy C-E61 jde přes území SO)
Státní instituce	1	Úřad práce - zprostředkování a podpora v nezaměstnanosti pro uchazeče o zaměstnání

Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Komentář
Mikroregion	3	DSO - <u>Subregion Velké Dářko</u>: Dobrovolná spolupráce členských obcí v oblasti sociální péče o vzhled a čistotu obcí, zabezpečování dodávky pitné vody, odvádění a čištění odpadních vod, zabezpečování veškerých komunálních služeb, podpora rozvoje cestovního ruchu a řešení dopravní obslužnosti, ve vymezených katastrálních územích spravovaných členskými obcemi. <u>Svazek obcí pod Peperkem (SOPP)</u>: Ochrana společných zájmů členů SOPP v oblasti ŽP, zemědělství, rozvoje, služeb, řemesel, obnovy venkova, udržení a rozvíjení kulturních a společenských tradic, zachování obnovy vlastního obrazu venkovského prostředí, dopravní obslužnosti, cestovního ruchu, rozvíjení partnerských vztahů mezi SOPP a ostatními oblastmi v ČR a zahraničí a společné zastupování členů v těch záležitostech. Vybudování Zařízení pro využívání biologicky rozložitelných odpadů v obci Sázava. <u>Svazek obcí Pooslaví</u>: Hl. činnost - naplňování společných zájmů Svazku a jejich ochrana, koordinování spolupráce veřejného sektoru, nevládních neziskových organizací a podnikatelské sféry, realizace rozvojové strategie regionu, příprava subjektů k získávání a efektivnímu využívání dotací, národních i EU fondů vč. zapojení do těchto programů, osvětová činnost, zapojování dětí a mládeže do života regionu, podpora hodnoty rodiny vč. mezigeneračních vztahů, zajišťování meziúzemní a mezinárodní spolupráce a koordinace projektů. Dále činnost spočívající v: - ochraně životního prostředí a zeleně, ochraně krajinného rázu urbanizované i neurbanizované krajiny, ochraně kulturního a přírodního dědictví, podpoře zachování a rozvoje ekonomické stability regionu, ostatní činnosti na podporu realizace uvedených cílů v mezích právních předpisů. Doplnková činnost - poskytovat individuální a skupinovou poradenskou činnost pro členy a ostatní zájemce, a to na téma rozvoj regionu, a dále spolupracovat na dalším vzdělávání členů, pracovníků Svazku a veřejnosti a zajišťovat další služby v souladu s cíli Svazku.

Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Komentář
MAS Havlíčkův kraj, o.p.s.	1	Společnost byla založena za účelem poskytování obecně prospěšných služeb, jejichž cílem např. koordinace rozvoje regionu ve všech oblastech, rozvoj a propagace regionu a jeho turistického potenciálu, vytváření nových forem a možností ekonomického a turistického využití krajiny, ochrana obrazu krajiny, sídla a jejich hodnot, podpora multifunkčního zemědělství a ochrana ŽP, služby při financování projektů k rozvoji regionu, zajišťování osvěty a vzdělanosti lidského potenciálu kraje, poradenská činnost, činnost spojené se spoluprací s orgány EU v rámci rozvoje regionu atd.
Významný zaměstnavatel ŽĐAS, a.s.	1	Nejvýznamnější zaměstnavatel sídlící v jádru správního obvodu Žďár nad Sázavou, zaměstnává cca 2500 zaměstnanců, vedle řady kulturních aktivit, podporovaných touto společností, je také významná přímá a dlouhodobá spolupráce s představiteli samosprávy města.
Regionální rozvojová agentura Vysočiny	1	Zpracování strategických rozvojových plánů, příprava a realizace projektů, poradenství při využívání dotačních programů ČR i EU, dotační management.
Agentura Czechtourism - pobočka Jihlava	1	Propagace cestovního ruchu v regionu.
Regionální rada regionu soudržnosti Jihovýchod	1	Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod zprostředkovává čerpání prostředků z fondů EU prostřednictvím Regionálního operačního programu
Státní fond životního prostředí - regionální pracoviště Jihlava	1	Je specificky zaměřenou institucí, která je významným finančním zdrojem při ochraně a zlepšování stavu životního prostředí (např. dotace).
ODAS ODPADY s.r.o. a Milo- slav Odvárka- ODAS	1	Firma, která zabezpečuje odpadové hospodářství na převážné většině ORP.

2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu

Tab. 17: Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Kladný přirozený přírůstek.	1. Odcházení mladých osob z obcí (studium, práce).
2. Dostatečná síť mateřských a základních škol.	2. Vylidňování malých obcí.
3. Provoz středních a vyšších škol (gymnázia, střední a vyšší odborné školy atd.)	3. Nedostatek finančních prostředků na údržbu a provoz sportovních a kulturních zařízení.
4. Existence průmyslové zóny s volnými kapacitami.	4. Území s minimem ložisek nerostných surovin - závislost na dovozu.
5. Vyšší míra ekonomické aktivity obyvatel.	5. Nedostatky v čištění odpadních vod v obcích bez kanalizace. Neuspokojivé množství čistíren odpadních vod.
6. Vysoký počet významných kulturních a přírodních památek (památky UNESCO Žďár nad Sázavou).	6. Hojná vyjížďka do zaměstnání a škol.
7. Cenná oblast z hlediska ochrany přírody a krajiny.	7. Většina výroby soustředěna ve Žďáře nad Sázavou.
8. Příhodné podmínky pro zimní i letní rekreaci.	8. Omezení hospodaření na území CHKO.
9. Dostatečné zásobení kvalitní pitnou vodou (území není závislé na jednom zdroji).	9. Vysoká administrativní náročnost při čerpání dotací, která se projevuje nezájmem o projekty.
Příležitosti:	Hrozby:
1. Podpora/vytváření nových pracovních příležitostí (podpora příchodu nových investorů).	1. Stárnutí obyvatelstva.
2. Vyšší spektrum kulturních a sportovních akcí pro veřejnost.	2. Snižující se zájem o kulturu ze strany dětí a mládeže.
3. Spolupráce informačních center ohledně turistiky, rekreace.	3. Odchod vysokoškolsky vzdělaných osob z území ORP.
4. Podporování zavádění nových technologií v zemědělství (ekologické zemědělství). Šetrnost k životnímu prostředí především v chráněných oblastech.	4. Eventuální hospodářské nesnáze významného zaměstnavatele Žďas, a.s. může mít patrný dopad na sociální a ekonomickou situaci v ORP.
5. Využití dotačních programů ministerstev, EU a kraje.	5. Úbytek zásob podzemních vod vlivem úprav toků a provedených odvodnění.
6. Revitalizace toků.	6. Zhoršování technického stavu silnic.
	7. Nevhodné/zvyšující se legislativní požadavky např. u problematiky odvádění a čištění odpadních vod překračují finanční možnosti z obecních rozpočtů.

Rozvojový potenciál území ORP lze spatřovat v oblasti cestovního ruchu, protože území disponuje neporušenou přírodou, podmínkami pro zimní i letní rekreaci a pro turistiku a také významnými kulturními a přírodními památkami. Rozvojový potenciál představuje i vyšší míra ekonomické aktivity obyvatel, existence a volné kapacity v průmyslové zóně a zlepšující se napojení na dálnici D1.

Negativní dopad na rozvoj území by mohly mít eventuální hospodářské problémy největších zaměstnavatelů, např. akciové společnosti Žďas a odchod vzdělaných mladých lidí mimo území ORP do větších měst.

3. Téma 1.: Školství

3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svou mateřskou školu, nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast předškolního a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce tak střední a velká města.

Populační vlny se dlouhodobě promítnou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržení potřebného počtu dětí ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště. Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je akutní otázkou k řešení otázka přeplněnosti mateřských škol.

Ustanovení školského zákona také vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Obce jsou však často nuceny podporovat školy nad rámec svých povinností. Ač tedy nemají přímou povinnost na některé oblasti přispívat (např. platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, školní pomůcky), hledají finanční prostředky ve svých někdy opravdu napjatých rozpočtech, aby školám v jejich svízelné situaci pomohly. Bohužel, ani úprava v rámci zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál častěji objevuje rozdíl mezi tím, co by škola potřebovala, a tím, co jí obec může poskytnout v rámci svých finančních možností.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Právě škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Právě meziobecní spolupráce by mohla přinést odpověď na otázku, jakými cestami a prostředky lze z pohledu zřizovatelů nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování a zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání v nich. Díky této spolupráci může navíc docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Meziobecní spolupráce může přispět k hledání nových řešení nejen v oblasti předškolního a základního vzdělávání s ohledem na kompetence obcí na úrovni území ORP. Jedná se o dlouhodobý proces

budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místní správou, školou, veřejností, společenskými skupinami a organizacemi o vytváření místního partnerství. Zapojení jednotlivců i veřejnosti do dílčích záměrů rozvoje obce nebo regionu, propojení jejich ekonomických, sociálních a ekologických aspektů pak otevírá další možnosti rozvoje plnohodnotného života ve městech i na venkově.

Základní legislativa

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů vymezuje kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství, a to jak orgánů samosprávy, tak i orgánů vykonávajících státní správu
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnicích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb.
- Vyhlášky ke školskému zákonu
- Ostatní vyhlášky
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnicích
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví.
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zařízení), ve znění pozdějších předpisů

- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

3.1.2. Popis předškolního a základního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj

Obecné informace

Definice správního obvodu Žďár nad Sázavou z pohledu předškolního a základního vzdělávání

Tab. 18: Definice SO ORP Žďár nad Sázavou z pohledu předškolního a základního vzdělávání

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod Žďár nad Sázavou	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
2012/2013											
Počet obcí	14	19	8	6				1			48
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň			1					4			5
Počet ZŠ – jen 1. stupeň			2								2
Počet MŠ		6	4					1			11
Gymnázia								2			2
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)		3	4	6							13
Počet jiných zařízení								3			3

2011/2012											
Počet obcí	14	19	8	6				1			48
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň			1					4			5
Počet ZŠ – jen 1. stupeň			2								2
Počet MŠ		6	4					1			11
Gymnázia								2			2
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)		3	4	6							13
Počet jiných zařízení								3			3

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod Žďár nad Sázavou	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
2010/2011											
Počet obcí	15	18	8	6				1			48
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň			1					4			5
Počet ZŠ – jen 1. stupeň			2								2
Počet MŠ		6	4					1			11
Gymnázia								2			2
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)		3	4	6							13
Počet jiných zařízení								3			3

2009/2010											
Počet obcí	15	18	8	6				1			48
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň			1					4			5
Počet ZŠ – jen 1. stupeň			2								2
Počet MŠ		6	4					1			11
Gymnázia								2			2
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)		3	4	6							13
Počet jiných zařízení								3			3

2008/2009											
Počet obcí	15	18	8	6				1			48
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň			1					4			5
Počet ZŠ – jen 1. stupeň			2								2
Počet MŠ		6	4					1			11
Gymnázia								2			2
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)		3	4	6							13
Počet jiných zařízení								3			3

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod Žďár nad Sázavou	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
2007/2008											
Počet obcí	16	17	8	6				1			48
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň			1					4			5
Počet ZŠ – jen 1. stupeň			2								2
Počet MŠ		6	4					1			11
Gymnázia								2			2
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)		3	4	6							13
Počet jiných zařízení								3			3

2006/2007											
Počet obcí	15	18	8	6				1			48
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň			1					4			5
Počet ZŠ – jen 1. stupeň			2								2
Počet MŠ		6	4					1			11
Gymnázia								2			2
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)		3	4	6							13
Počet jiných zařízení								3			3

2005/2006											
Počet obcí	14	19	8	6				1			48
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň			1					4			5
Počet ZŠ – jen 1. stupeň			2								2
Počet MŠ		6	4					1			11
Gymnázia								2			2
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)		3	4	6							13
Počet jiných zařízení								3			3

Zdroj: ČSÚ, web stránky obcí (zřizovatele, škol), výroční zprávy, Odbor školství MěÚ Žďár nad Sázavou

Území ORP Žďár nad Sázavou je administrativně členěno na 48 obcí. Centrem celého správního obvodu ORP Žďár nad Sázavou je město Žďár nad Sázavou, které je také nejlidnatější obcí v ORP. Jako jediné se svými 22 145 obyvateli přesahuje hranici 20 tis. obyvatel, jak je zřejmé z velikostních skupin obcí. Ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou se nachází celkem 24 mateřských škol a 20 základních škol. Zřizovateli všech těchto škol jsou obce. Z celkového počtu mateřských škol sdružovala ma-

teřská škola ve Žďáře nad Sázavou do r. 2007 celkem 6 odloučených pracovišť. V roce 2008 byla znovu otevřena mateřská škola v ul. Okružní ve Žďáře nad Sázavou, která spadá do odloučených pracovišť mateřské školy ve Žďáře nad Sázavou.

Ve Žďáře nad Sázavou se nacházejí čtyři úplné základní školy, které jsou spádové i pro žáky z příměstských částí a okolních menších obcí. K 1. 7. 2004 došlo ke sloučení ZŠ v ul. Švermova (dále jen „4. ZŠ“) a ZŠ v ul. Santiniho (dále jen „Zámecká škola“ - pouze s 1. stupněm) do organizace Základní škola Žďár nad Sázavou, Švermova 4. Obdobně k 1. 7. 2004 došlo ke sloučení ZŠ v ul. náměstí Republiky (dále jen „1. ZŠ“) a ZŠ v ul. Palachova (dále jen „5. ZŠ“ nebo také „ZŠ Palachova“) do nové příspěvkové organizace města nazvané Základní škola Žďár nad Sázavou, Palachova 2189/35. Odloučené pracoviště 5. ZŠ mělo ve školním roce 2007/2008 otevřen už pouze 1. stupeň. V dalším školním roce bylo toto pracoviště zrušeno.

Ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou se dále nacházejí sloučené organizace pouze typu základní škola + mateřská škola (dále jen „ZŠ + MŠ“). Těchto sloučených organizací je celkem 13 (viz Tab. 25), z toho šest ZŠ + MŠ jen s 1. stupněm (v obcích Bohdalec, Hamry nad Sázavou, Sázava, Světnov, Škrdlovice a Vepřová).

Do jiných zařízení je zde započtena Základní umělecká škola Františka Drdly a Dům dětí a mládeže, jejímž zřizovatelem byl do 31. 12. 2009 Kraj Vysočina. Od 1. 1. 2010 je zřizovatelem těchto zařízení Město Žďár nad Sázavou a školské zařízení Dům dětí a mládeže (dále jen „DDM“) je nazvané Active – středisko volného času. Dále je do těchto zařízení počítána i Speciální škola pro mentálně postižené, která se dne 28. 3. 2006 přejmenovala na Praktickou školu a Speciálně pedagogické centrum a jejím zřizovatelem je Kraj Vysočina. Všechny tyto zařízení se nacházejí ve Žďáře nad Sázavou.

Ve Žďáře nad Sázavou se také nachází celkem dvě gymnázia, kde je výuka organizována v osmiletém a čtyřletém studijním cyklu. Poskytují kvalitní všeobecné středoškolské vzdělání s důrazem na kvalitní výuku jazyků a s širokou škálou volitelných předmětů. Zřizovatelem Gymnázia v ul. Neumannova je Kraj Vysočina a Biskupské gymnázium v ul. U Klafárku zřídilo Náboženské společenství Adolpha Kolpinga.

Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 19: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Žďár nad Sázavou

ORP Žďár nad Sázavou Název obce	celkem ředitel- ství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciální- mi třídami	MŠ speciální / se speciál- ními třídami	gymnázia
celkem škol	35	30	21	1	1	1	0	2
Bohdalec	1	1	1					
Bohdalov	1	1	1					
Hamry nad Sázavou	1	1	1					
Herálec	1	1	1					
Jámy	1	1						
Malá Losenice	1	1						
Nížkov	2	1	1					

ORP Žďár nad Sázavou Název obce	celkem ředitel- ství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciální- mi třídami	MŠ speciální / se speciál- ními třídami	gymnázia
Nové Dvory	1	1						
Nové Veselí	1	1	1					
Obyčtov	1	1						
Ostrov nad Oslavou	2	1	1					
Pavlov	1	1						
Poděšín	1	1						
Polnička	1	1	1					
Radostín nad Oslavou	1	1	1					
Sázava	1	1	1					
Světnov	1	1	1					
Svratka	1	1	1					
Škrdlovice	1	1	1					
Vatín	1	1						
Velká Losenice	1	1	1					
Vepřová	1	1	1					
Vojnův Městec	2	1	1					
Žďár nad Sázavou	9	7	5	1	1	1		2

Zdroj: Web stránky zřizovatele, škol, výroční zprávy, Odbor školství MěÚ Žďár n. Sáz., za školní rok 2012/2013

Jak bylo zmíněno pod Tab. 18 ve správním obvodu se nachází celkem 24 mateřských škol a 20 základních škol. Z toho Mateřská škola Žďár nad Sázavou, příspěvková organizace (sídlo Vančurova 14) sdružuje 7 odloučených pracovišť a z výčtu základních škol ve Žďáře nad Sázavou má 4. ZŠ jedno odloučené pracoviště.

3. ZŠ zajišťuje výchovu a vzdělávání ve dvou oborech vzdělání: „Základní škola“ a „Základní škola speciální“. Dle výroční zprávy za školní rok 2012/2013 tato základní škola zajišťovala ještě dobíhající obor vzdělání tzv. „Pomocná škola“. Profilace školy v oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami se odráží ve vývoji struktury klientů školy.

Ve Žďáře nad Sázavou se dále nachází Základní umělecká škola Františka Drdly, Active – středisko volného času a celkem dvě gymnázia – Gymnázium Žďár nad Sázavou a Biskupské gymnázium.

Počty SOUKROMÝCH škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Žďár nad Sázavou

Na území SO ORP Žďár nad Sázavou se nenachází žádná soukromá škola.

Počty CÍRKEVNÍCH škol / školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 20: Počty CÍRKEVNÍCH škol / školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Žďár nad Sázavou

Poznámka: u gymnázia je myšleno víceleté gymnázium, které zajišťuje vzdělávání druhého stupně ZŠ

ORP Žďár nad Sázavou Název obce	celkem ředitelství	z toho				
		MŠ	ZŠ	gymnázia	ZUŠ	SVČ
celkem	1	0	0	1	0	0
Žďár nad Sázavou	1			1		

Zdroj: Web stránky obcí (zřizovatele, škol), výroční zprávy, Odbor školství MěÚ Žďár nad Sázavou

Ve městě Žďár nad Sázavou se nachází Biskupské gymnázium, které je zřízeno Náboženským společenstvím Adolpha Kolpinga. Biskupské gymnázium je školou, která poskytuje kvalitní středoškolské vzdělání všeobecného zaměření ve čtyřletém a osmiletém cyklu.

Pracovníci ve školství ve školách/školských zařízeních zřizovanými obcemi v ORP
Žďár nad Sázavou

Tab. 21: Pracovníci ve školství v ORP Žďár nad Sázavou

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2012/2013			
mateřské školy	157,882	121,321	36,561
základní školy	328,176	253,591	74,585
základní umělecké školy	26,628	24,131	2,497
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	12,679	12,679	0
školní družiny a kluby	24,296	24,296	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	13,669	7,583	6,086
zařízení školního stravování	85,562	0	85,562
celkem rok 2012/2013	648,892	443,601	205,291

2011/2012			
mateřské školy	155,649	119,261	36,388
základní školy	334,947	261,501	73,446
základní umělecké školy	25,999	23,475	2,524
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	13,254	13,254	0
školní družiny a kluby	24,816	24,816	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	13,68	7,738	5,942
zařízení školního stravování	86,347	0	86,347
celkem rok 2011/2012	654,692	450,045	204,647

2010/2011			
mateřské školy	156,988	120,053	36,935
základní školy	339,759	265,114	74,645
základní umělecké školy	26,215	23,662	2,553
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	15,182	15,182	0
školní družiny a kluby	24,534	24,534	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	13,68	7,2	6,48
zařízení školního stravování	89,13	0	89,13
celkem rok 2010/2011	665,488	455,745	209,743

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2009/2010			
mateřské školy	153,321	116,667	36,654
základní školy	340,913	261,365	79,548
základní umělecké školy	25,815	23,065	2,75
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	17,554	17,554	0
školní družiny a kluby	23,644	23,644	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	13,861	7,47	6,391
zařízení školního stravování	89,817	0	89,817
celkem rok 2009/2010	664,925	449,765	215,16

2008/2009			
mateřské školy	146,434	111,074	35,36
základní školy	341,124	258,553	82,571
základní umělecké školy	0	0	0
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	20,28	20,28	0
školní družiny a kluby	23,071	23,071	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
dětské domovy	0	0	0
zařízení školního stravování	92,356	0	92,356
celkem rok 2008/2009	623,265	412,978	210,287

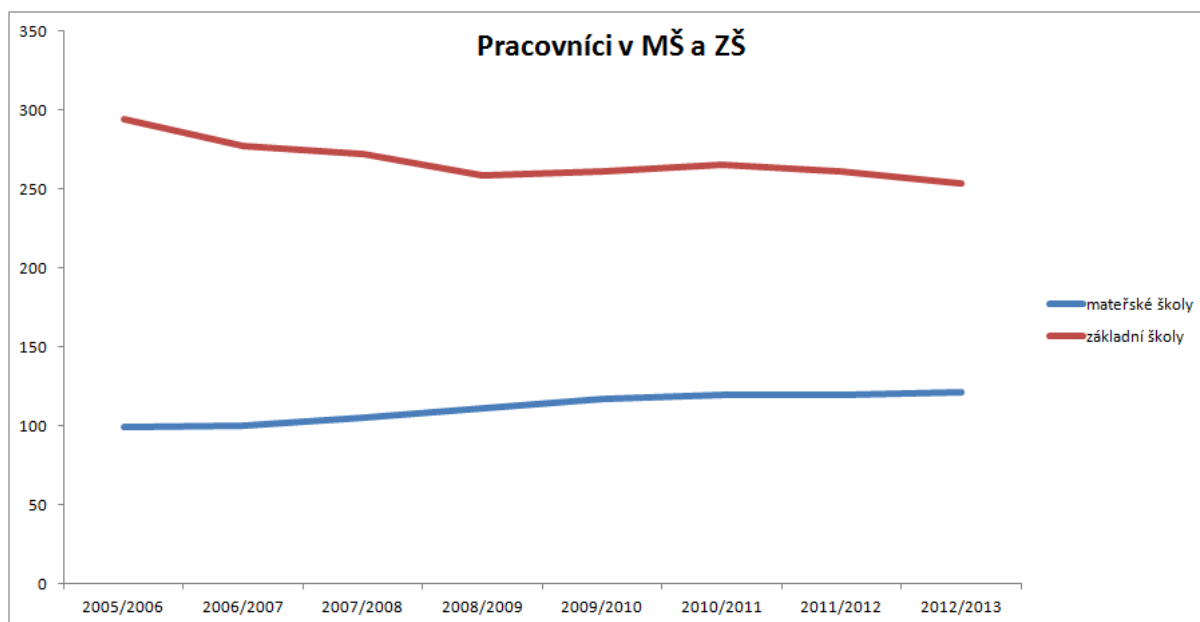
2007/2008			
mateřské školy	139,67	105,154	34,516
základní školy	357,312	272,311	85,001
základní umělecké školy	0	0	0
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	12,457	12,457	0
školní družiny a kluby	23,239	23,239	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
dětské domovy	0	0	0
zařízení školního stravování	92,323	0	92,323
celkem rok 2007/2008	625,001	413,161	211,84

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2006/2007			
mateřské školy	132,811	100,284	32,527
základní školy	369,001	277,565	91,436
základní umělecké školy	0	0	0
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	14,646	14,646	0
školní družiny a kluby	22,564	22,564	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	91,752	0	91,752
celkem rok 2006/2007	630,774	415,059	215,715

2005/2006			
mateřské školy	131,527	99,706	31,821
základní školy	385,79	294,479	91,311
základní umělecké školy	0	0	0
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
školní družiny a kluby	23,739	23,739	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	91,655	0	91,655
celkem rok 2005/2006	632,711	417,924	214,787

Zdroj: Odbor školství MěÚ Žďár nad Sázavou, výkaz MŠMT (P1-P04) k datu 31. 12. daného roku

Graf č. 2: Pracovníci v MŠ a ZŠ

Z celkového počtu mateřských škol (celkem 24) sdružovala mateřská škola ve Žďáře nad Sázavou do r. 2007 celkem 6 odloučených pracovišť. V roce 2008 byla znovu otevřena mateřská škola v ul. Okružní ve Žďáře nad Sázavou, která spadá do odloučených pracovišť mateřské školy ve Žďáře nad Sázavou. Což se ve školním roce 2008/2009 projevilo zvýšeným počtem pedagogů v mateřských školách.

Další zvyšující se počet pedagogických pracovníků v mateřských školách je zapříčiněn postupným navyšováním počtu tříd a počtu dětí v jednotlivých mateřských školách.

Jak je uvedeno v komentáři u Tab. 18 ve Žďáře nad Sázavou se nacházejí čtyři úplné základní školy. Z toho 4. ZŠ má jedno odloučené pracoviště pouze s 1. stupněm. Základní škola Palachova (dále také „5. ZŠ“) má také jedno odloučené pracoviště. Tímto pracovištěm je 1. ZŠ nacházející se na náměstí Republiky, která měla ve školním roce 2007/2008 otevřen už pouze 1. stupeň. V dalším školním roce 2008/2009 bylo toto pracoviště zrušeno. Ve zmíněných školních rocích proto zaznamenáváme snížený počet pedagogů v základních školách.

Město Žďár nad Sázavou je zřizovatelem Základní umělecké školy Františka Drdly a Active – střediska volného času až od 1. 1. 2010 (viz Tab. 18).

Jelikož v této tabulce jsou uvedeny pouze pracovníci ve školství ve školách/školských zařízeních zřizovaných obcemi ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou, nejsou zde zahrnuta gymnázia, jejichž zřizovatelem je Kraj Vysočina a Náboženské společenství Adolpha Kolpinga (viz Tab. 18).

Ve správním obvodu se nenacházejí mateřské školy pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen „SVP“). Základní školy pro žáky se SVP se ve školním roce 2005/2006 neevidovaly samostatně, byly vykazovány pod základní školy. Žáka se speciálními vzdělávacími potřebami definuje školský zákon jako žáka se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním. Ve Žďáře nad Sázavou bylo pro žáky se SVP ve školním roce 2005/2006 zřízeno celkem 20 speciálních tříd v základních školách - 1. ZŠ, 2. ZŠ, 3. ZŠ a 5. ZŠ. V dalších letech můžeme vidět postupné

snižování počtu speciálních tříd (viz Tab. 24). Ve školním roce 2012/2013 bylo pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami zřízeno 7 tříd a to ve 3. ZŠ, ve které byla 1 třída pro žáky se specifickými poruchami učení, 3 třídy s upraveným vzdělávacím programem pro žáky s lehkým mentálním postižením, 1 třída základní školy speciální pro žáky se středně těžkým mentálním postižením a 2 třídy základní školy speciální pro žáky s těžkým mentálním postižením, více vadami a autismem.

Data pro tabulky "Pracovníci ve školství v zařízeních zřizovaných obcemi v ORP Žďár nad Sázavou" byly převzaty z výkazu MŠMT (P1-P04) k datu 31. 12. daného roku.

Základní vzdělávání

Počet ZŠ za ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 22: Počet ZŠ za ORP Žďár nad Sázavou

Za ORP Žďár nad Sázavou	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2012/2013			
obec	20	12	8
kraj	0	0	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	20	12	8

2011/2012			
obec	20	12	8
kraj	0	0	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	20	12	8
2010/2011			
obec	20	12	8
kraj	0	0	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	20	12	8

2009/2010			
obec	20	12	8
kraj	0	0	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	20	12	8

2008/2009			
obec	20	12	8
kraj	0	0	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	20	12	8

Za ORP Žďár nad Sázavou	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2007/2008			
obec	20	12	8
kraj	0	0	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	20	12	8

2006/2007			
obec	20	12	8
kraj	0	0	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	20	12	8

2005/2006			
obec	20	12	8
kraj	0	0	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	20	12	8

Zdroj: web stránky obcí (zřizovatele, škol), výroční zprávy, Odbor školství MěÚ Žďár nad Sázavou

Na území ORP Žďár nad Sázavou se nachází celkem 20 základních škol a jejich zřizovateli jsou obce.

Neúplné základní školy v našem ORP jsou pouze základní školy s ročníky jen I. stupně a tyto ZŠ se nacházejí v těchto obcích: Bohdalec, Hamry nad Sázavou, Ostrov nad Oslavou, Sázava, Světnov, Škrdlovice, Vepřová, Vojnův Městec (viz Tab. 27).

Úplných základních škol je celkem 12 a to v obcích: Bohdalov, Herálec, Nížkov, Nové Veselí, Polnička, Radostín nad Oslavou, Svratka, Velká Losenice a ve Žďáře nad Sázavou jsou čtyři úplné školy (viz Tab. 27). Z toho 4. ZŠ Žďár nad Sázavou má jedno odloučené pracoviště a to Zámeckou školu pouze s 1. stupněm. Základní škola Palachova Žďár nad Sázavou (5. ZŠ) měla také jedno odloučené pracoviště. Tímto pracovištěm byla 1. ZŠ nacházející se na náměstí Republiky, která měla ve školním roce 2007/2008 otevřen už pouze 1. stupeň. V dalším školním roce 2008/2009 bylo toto pracoviště zrušeno. Obě odloučená pracoviště do těchto počtů nejsou zahrnuta.

Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 23: Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP Žďár nad Sázavou

Poznámka: Malotřídní základní škola je ZŠ, která má v jedné třídě více ročníků.

ORP Žďár nad Sázavou Název obce	počet škol celkem	z toho					
		jednotřídní	dvoutřídní	trojtřídní	čtyřtřídní	pětítřídní	vícetřídní
celkem škol	8	1	5	2	0	0	0
Bohdalec	1	1					
Hamry nad Sázavou	1			1			
Ostrov nad Oslavou	1			1			
Sázava	1		1				
Světnov	1		1				
Škrdlovice	1		1				
Vepřová	1		1				
Vojnův Městec	1		1				

Zdroj: Web stránky zřizovatele, škol, výroční zprávy, Odbor školství MěÚ Žďár n. Sáz., za šk. rok 2012/2013

Malotřídní základní školy se nacházejí v těchto obcích: Bohdalec, Hamry nad Sázavou, Ostrov nad Oslavou, Sázava, Světnov, Škrdlovice, Vepřová a Vojnův Městec.

V malotřídních základních školách se žáci vzdělávají v malém kolektivu a se spojenými ročníky, tzn., že se zde setkávají a spolupracují mladší se staršími, schopnější s méně schopnými, žáci nadané i žáci se specifickými poruchami učení. Touto přirozenou skladbou žákovského kolektivu žáci získávají nezměnitelné sociální dovednosti, při každodenní práci se učí toleranci, samostatnosti i odpovědnosti za práci ostatních. Učitel vždy pracuje jen s jednou skupinkou žáků a ostatní musí pracovat samostatně. Každý žák se časem naučí soustředit se jen na svou práci, podat co nejlepší výkon, aniž by ho k tomu někdo vybízel a stále jej kontroloval. Žáci těchto škol jsou mnohem častěji vystaveni vzájemné spolupráci ve vyučování, respektu k ostatním. Malotřídní školy v obcích mají větší možnosti využití vyučování v přírodě. Jsou zde užší vztahy učitel – žák, učitel – rodič, což souvisí i se snadnější domluvou. Žák není stresován brzkým vstáváním a dojížděním do vzdálené školy. Žáci i učitelé přispívají k rozvoji života vesnice i zpětně k její účasti na životě školy.

Základní školy zřizované v ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 24: ZŠ zřizované OBCEMI v ORP Žďár nad Sázavou

školní rok	počet ZŠ	samost. ZŠ	počet běžných tříd	počet speciálních tříd	počet žáků	úv. pedag.	počet žáků na 1 pedag.	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
2012/2013	20	7	173	7	3571	253,6	14,08123028	19,83888889	178,55
2011/2012	20	7	173	12	3589	261,5	13,72466539	19,4	179,45
2010/2011	20	7	176	14	3605	265,1	13,59864202	18,97368421	180,25
2009/2010	20	7	176	15	3652	261,4	13,97092578	19,12041885	182,6
2008/2009	20	7	179	17	3799	258,5	14,69632495	19,38265306	189,95
2007/2008	20	7	184	18	3941	272,3	14,47300771	19,50990099	197,05
2006/2007	20	7	192	19	4200	277,6	15,129683	19,90521327	210
2005/2006	20	7	202	20	4399	294,5	14,93718166	19,81531532	219,95

Zdroj: Výkaz MŠMT (P1 -04)

V našem ORP jsou všechny základní školy zřízeny pouze obcemi. Speciální třídy mají pouze základní školy ve Žďáře nad Sázavou: od r. 2005 - 2007 jsou to 1. ZŠ, 2. ZŠ, 3. ZŠ a 5. ZŠ, v r. 2008 - 2. ZŠ, 3. ZŠ a 5. ZŠ, od r. 2009 - 2011 jsou speciální třídy pouze na 3. ZŠ a 5. ZŠ. Ve školním roce 2012/2013 má speciální třídy už jen 3. ZŠ. V současné době není možné tyto třídy zřizovat pro malý počet žáků. Druhým důvodem je integrace bývalých speciálních škol na 3. ZŠ, a tím je umožněno zařazení těchto žáků do této školy, pokud není zvolena integrace do běžných tříd základních škol.

Velké snížení počtu pedagogických úvazků mezi školními roky 2006/2007 - 2008/2009 je způsobeno hlavně úbytkem žáků v základních školách. Přepočtené pedagogické úvazky byly převzaty z výkazu MŠMT (P1-04) vždy k datu 31. 12. daného roku.

Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 25: Součásti ZŠ v jednotlivých obcích ORP Žďár nad Sázavou

Název obce	počet základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
celkem	20	21	13	20	20	23
Bohdalec	1	1	1		1	1
Bohdalov	1	1	1	1	1	2
Hamry nad Sázavou	1	1	1	1	1	1
Herálec	1	1	1	1	1	2
Nížkov	1	1		1	1	0
Nové Veselí	1	1	1	1	1	1
Ostrov nad Oslavou	1	1		1	1	1
Polnička	1	1	1	1	1	3
Radostín nad Oslavou	1	1	1	1	1	1
Sázava	1	1	1	1	1	1

Název obce	počet základ- ních škol cel- kem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
Světnov	1	1	1	1	1	0
Svratka	1	1	1	1	1	2
Škrdlovice	1	1	1	1	1	1
Velká Losenice	1	1	1	1	1	1
Vepřová	1	1	1	1	1	1
Vojnův Městec	1	1		1		0
Žďár nad Sázavou	4	5		5	5	5

Zdroj: Web stránky obcí (zřizovatele, škol), výroční zprávy, Odbor školství MěÚ Žďár nad Sázavou, informace od zřizovatelů, školní rok 2012/2013

Ve sloupci "Jiné" jsou zaznamenány tělocvičny, případně školní hřiště. Bazén se v našem ORP nachází pouze ve Žďáře nad Sázavou v tzv. Relaxačním centru.

Co se týče výuky tělesné výchovy, některé školy využívají sportovní haly a hřiště mimo budovu v jejich vlastnictví či ostatní zařízení, které nejsou v jejich majetku (např. KD, sokolovny, obecní hřiště atd.). Součástí všech škol je i školní knihovna (mimo obce Velká Losenice). Ke 2. ZŠ ve Žďáře nad Sázavou patří sportovní hala a školní hřiště. Hřiště je využíváno jak pro školní výuku (2. ZŠ, 3. ZŠ a integrované třídy Speciální školy, ŠECR, Biskupské gymnázium, Střední škola obchodní a služeb SČMSD, Střední školy technická, Střední škola gastronomická), tak i veřejností.

Ve Žďáře nad Sázavou se nacházejí 4 základní školy, z nichž jedna má odloučené pracoviště.

Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 **v ORP Žďár nad Sázavou**

Tab. 26: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP Žďár nad Sázavou

ORP Žďár nad Sázavou Název obce	počet škol	počet tříd	počet žáků	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
celkem	20	180	3571	178,55	19,83888889
Bohdalec	1	1	14	14	14
Bohdalov	1	9	128	128	14,22222222
Hamry nad Sázavou	1	3	64	64	21,33333333
Herálec	1	7	139	139	19,85714286
Nížkov	1	9	151	151	16,77777778
Nové Veselí	1	11	217	217	19,72727273
Ostrov nad Oslavou	1	3	31	31	10,33333333
Polnička	1	7	129	129	18,42857143
Radostín nad Oslavou	1	10	240	240	24
Sázava	1	2	28	28	14
Světnov	1	2	23	23	11,5
Svratka	1	8	138	138	17,25

ORP Žďár nad Sázavou Název obce	počet škol	počet tříd	počet žáků	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
Škrdlovice	1	2	16	16	8
Velká Losenice	1	9	176	176	19,55555556
Vepřová	1	2	28	28	14
Vojnův Městec	1	2	30	30	15
Žďár nad Sázavou	4	93	2019	504,75	21,70967742

Zdroj: Výkaz MŠMT (M3), web stránky zřizovatelů, škol

Z celkového počtu základních škol ve správním obvodu Žďár nad Sázavou má pouze 4. ZŠ ve Žďáře nad Sázavou jedno odloučené pracoviště - Zámeckou školu, ve které se vyučuje pouze I. stupeň. Zámecká škola má celkem 5 tříd a ve školním roce 2012/2013 do této školy docházelo 106 žáků. Speciální třídy má ve školním roce 2012/2013 pouze 3. ZŠ ve Žďáře nad Sázavou a to celkem 7 tříd a počet žáků v těchto speciálních třídách bylo v tomto školním roce celkem 65.

Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 27: Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP Žďár nad Sázavou

ORP Žďár nad Sázavou Název obce	počet škol	počet úplných škol	počet neúplných škol
celkem	20	12	8
Bohdalec	1		1
Bohdalov	1	1	
Hamry nad Sázavou	1		1
Herálec	1	1	
Nížkov	1	1	
Nové Veselí	1	1	
Ostrov nad Oslavou	1		1
Polnička	1	1	
Radostín nad Oslavou	1	1	
Sázava	1		1
Světnov	1		1
Svratka	1	1	
Škrdlovice	1		1
Velká Losenice	1	1	
Vepřová	1		1
Vojnův Městec	1		1
Žďár nad Sázavou	4	4	

Zdroj: Web stránky obcí (zřizovatele, škol), výroční zprávy, Odbor školství MěÚ Žďár nad Sázavou

Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 28: Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP Žďár nad Sázavou

ORP Žďár nad Sázavou		fyzické osoby		přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem		celkem	z toho ženy
celkem učitelé		0		249,1	209,4
v tom vyučující	na 1. stupni			131,5	123,3
	na 2. stupni			117,6	86,1

Zdroj: Výkaz MŠMT (R13-01)

Ve výkazu se údaje o fyzických osobách I. a II. stupně nevykazují - nelze tedy uvádět. Data převzata z výkazu MŠMT (R13-01) k datu 30. 9. 2012.

Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 29: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP Žďár nad Sázavou

ORP Žďár nad Sázavou		fyzické osoby		přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
asistenti pedagoga	pro žáky se zdravotním postižením	21	21	12,6	12,6
	pro žáky se sociálním znevýhodněním	3	2	3	2
psychologové		1	0	0,2	0
speciální pedagogové		3	3	0,5	0,5
výchovní poradci		16	15	0	0

Zdroj: Výkaz MŠMT (R13-01)

Ve školním roce 2012/2013 mají asistenty pedagoga pro žáky se zdravotním postižením v MŠ Jámy, ZŠ + MŠ Hamry nad Sázavou, ZŠ + MŠ Herálec, MŠ Vojnův Městec, MŠ Žďár nad Sázavou (ul. Vančurova), ZŠ Nížkov, ZŠ + MŠ Nové Veselí, 5. ZŠ a 3. ZŠ ve Žďáře nad Sázavou. Asistenti pedagoga pro žáky se sociálním znevýhodněním mají pouze ve 3. ZŠ Žďár nad Sázavou. Psychologa má v tomto školním roce pouze 5. ZŠ Žďár nad Sázavou. Výchovné poradce (z toho všichni z řad učitelů) mají ve školním roce 2012/2013 ZŠ + MŠ Herálec, ZŠ + MŠ Svatka, ZŠ + MŠ Radostín nad Oslavou, ZŠ + MŠ Polnička, ZŠ + MŠ Velká Losenice, ZŠ Nížkov, ZŠ + MŠ Bohdalov, ZŠ + MŠ Nové Veselí a ve Žďáře nad Sázavou 2. ZŠ, 3. ZŠ, 4. ZŠ a 5. ZŠ. Výchovní poradci přepočtení na plně zaměstnané se nesleduje.

Speciální pedagogy má pouze Praktická škola a Speciální pedagogické centrum, Komenského 8, Žďár nad Sázavou a jejím zřizovatelem je Kraj Vysočina.

Data byla převzata z výkazu MŠMT (R13-01) k 30. 9. 2012.

Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 30: Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP Žďár nad Sázavou

školní rok	počet škol	počet žáků	počet učitelů (přepočtený stav)	počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka
2012/2013	20	3571	253,6	14,08123028
2011/2012	20	3589	261,5	13,72466539
2010/2011	20	3605	265,1	13,59864202
2009/2010	20	3652	261,4	13,97092578
2008/2009	20	3799	258,5	14,69632495
2007/2008	20	3941	272,3	14,47300771
2006/2007	20	4200	277,6	15,129683
2005/2006	20	4399	294,5	14,93718166

Zdroj: Výkaz MŠMT (P1-04)

Počet učitelů (přepočtený stav) byl převzat z výkazu MŠMT (P1-04) k datu 31. 12. daného roku.

Počet absolventů ZŠ v ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 31: Počet absolventů ZŠ v ORP Žďár nad Sázavou

žáci, kteří ukončili školní docházku		2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013	
		běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy
v tom	v 1. – 5. ročníku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	v 6. roč.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	v 7. roč.	2	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	v 8. roč.	5	0	22	1	5	4	4	0	2	0	9	2	4	2	3	0
	v 9. roč.	565	32	512	31	516	30	486	26	431	36	404	22	368	16	378	28
	v 10. ročníku	0	4	0	0	0	0	0	3	0	3	0	2	0	4	0	6
žáci, kteří přešli do SŠ:																	
v tom	z 5. roč.	55	0	53	1	52	0	61	0	65	0	53	0	57	0	53	0
	ze 7. ročníku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
žáci 1. r. s dodatečným odkladem PŠD		13	0	2	0	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: výkaz MŠMT (M3)

Z Tab. 31 je patrný značný úbytek žáků odcházejících z 9. ročníku základní školy.

Přehled škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
v ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 32: Přehled škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v ORP Žďár nad Sázavou

	celkem	z toho zřízené			
		krajem	obcí	církví	soukromé
ředitelství celkem	2	1	2	0	0
z toho mateřská škola pro děti se zdravotním postižením	0				
mateřská škola při zdravotnickém zařízení	0				
základní škola pro žáky se zdravotním postižením	0				
základní škola při zdravotnickém zařízení	0				
základní škola praktická	1	1			
základní škola speciální	1		1		
přípravný stupeň základní školy speciální	1		1		

Zdroj: webové stránky zřizovatelů, škol, výroční zprávy, Odbor školství MěÚ Žďár nad Sázavou

Ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou se nachází i Praktická škola a Speciálně pedagogické centrum Žďár nad Sázavou. Zřizovatelem organizace je Kraj Vysočina. Součástmi uvedenými ve řízovací listině jsou: „Praktická škola“ a „Speciálně pedagogické centrum“. Praktická škola je dvouletá a připravuje žáky k zvládnutí prací spojených s rodinným životem, výchovou dětí a pro výkon jednoduchých činností. Speciálně pedagogické centrum poskytuje poradenské služby žákům a dětem se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním doma, ve školách a školských zařízeních v rámci skupinové i individuální integrace, dále dětem s hlubokým mentálním postižením a s více vadami.

3. ZŠ ve Žďáře nad Sázavou zajišťuje výchovu a vzdělávání ve dvou oborech vzdělání: „Základní škola“ a „Základní škola speciální“ (včetně dobíhajícího oboru Pomocná škola 2012/2013). Profilace školy v oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami se odráží ve vývoji struktury klientů školy. Škola zřizuje přípravnou třídu pro děti ze sociokulturně znevýhodňujícího rodinného prostředí. Ve školním roce 2013/2014 byla otevřena 1 přípravná třída. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami bylo zřízeno 7 tříd. Pro všechny individuálně integrované žáky se zdravotním postižením byly zpracovány na základě doporučení Speciálně pedagogického centra a Pedagogicko - psychologické poradny individuální vzdělávací plány, které byly projednány s rodiči handicapovaných žáků na mimořádné schůzce rodičů.

Dle výročních zpráv se v některých dalších základních školách, v ostatních obcích, integrovali žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (kombinované postižení, smyslové postižení, autismus, vývojové poruchy učení) – pro všechny integrované žáky byly zpracovány též individuální vzdělávací programy.

**Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu (1. i 2. stupeň ZŠ)
v obcích ORP Žďár nad Sázavou**

Tab. 33: Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu v obcích ORP Žďár n. Sáz.

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu	Komentář (viz níže)
2012/2013			
Průměrný počet dětí ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,8	100%	
- jinými subjekty	0	0%	
Průměrný počet dětí celkem	19,8		

2011/2012			
Průměrný počet dětí ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,4	100%	
- jinými subjekty	0	0%	
Průměrný počet dětí celkem	19,4		

2010/2011			
Průměrný počet dětí ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19	100%	
- jinými subjekty	0	0%	
Průměrný počet dětí celkem	19		

2009/2010			
Průměrný počet dětí ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,1	100%	
- jinými subjekty	0	0%	
Průměrný počet dětí celkem	19,1		

2008/2009			
Průměrný počet dětí ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,4	100%	
- jinými subjekty	0	0%	
Průměrný počet dětí celkem	19,4		

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu	Komentář (viz níže)
2007/2008			
Průměrný počet dětí ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,5	100%	
- jinými subjekty	0	0%	
Průměrný počet dětí celkem	19,5		

2006/2007			
Průměrný počet dětí ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	20	100%	
- jinými subjekty	0	0%	
Průměrný počet dětí celkem	20		

2005/2006			
Průměrný počet dětí ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,8	100%	
- jinými subjekty	0	0%	
Průměrný počet dětí celkem	19,8		

Zdroj: výkaz MŠMT (M3)

Na území správního obvodu ORP Žďár nad Sázavou se nachází pouze základní školy zřizované obcemi. V souvislosti s počtem ubývajících žáků v základních školách ubývá i počet tříd na školách. Průměrný počet žáků na třídu je však stabilní. Průměrná naplněnost za ORP Žďár nad Sázavou je stále mezi 19 - 20 žáky na třídu. Průměr žáků na třídu je snížen i z důvodu započítání speciálních tříd, ve kterých je cca okolo 10 žáků na třídu.

Popis ZŠ v ORP Žďár nad Sázavou za školní rok 2012/2013

Tab. 34: Popis základních škol v ORP Žďár nad Sázavou za školní rok 2012/2013

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Celkem za SO ORP		5742	3571	2171	
Základní škola a Mateřská škola Bohdalec, okres Žďár nad Sázavou, příspěvková organizace	Bohdalec	40	14	26	Neúplná malotřídní ZŠ (pouze I. stupeň) se školní jídelnou. V tomto školním roce jednotřídní škola. Žáci sem dojíždějí z obce Hodíškov a nejčastěji postupují do ZŠ Bobrová a do ZŠ Nové Město na Moravě. Pokud pokračují na víceleté gymnázium, pak směřují do Žďáru nad Sázavou. V této škole mají kroužek angličtiny, hry na zobcovou flétnu, taneční kroužek, výuka náboženství. Družina v této škole není. K výuce tělesné výchovy slouží školní hřiště a sportovní místnost v kulturním domě. Škola pravidelně prezentuje svoji činnost na webových stránkách. Knihovna bez samostatné místnosti. Na této škole se žáci zúčastňují i různých soutěží či závodů.
Základní škola a mateřská škola Bohdalov	Bohdalov	250	128	122	Úplná základní škola v samostatné budově, která pro své žáky nabízí zájmové kroužky. Součástí školy je školní družina, školní jídelna, hřiště a tělocvična. Spádové obce jsou: Pokojov, Rudolec a Kyjov.

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Základní škola a Mateřská škola Hamry nad Sázavou, příspěvková organizace	Hamry nad Sázavou	80	64	16	Neúplná malotřídní ZŠ (pouze I. stupeň) trojtřídní. V této základní škole je školní družina, knihovna a tělocvična (využívají i místní fotbalové hřiště). Tato škola nabízí také zájmové kroužky – anglický jazyk, hra na zobcovou flétnu, country tance. Jako nepovinný předmět se zde vyučuje náboženství. Žáci jsou zde pouze z obce Hamry nad Sázavou a do II. stupně ZŠ dojíždějí do Žďáru nad Sázavou. Stravování je zajištěno z místní mateřské školy. V rámci ŠD žáci mají sportovní kroužek, pracují s počítači, chodí na vycházky do přírody, hrají hry a soutěže.
Základní škola a Mateřská škola Herálec, příspěvková organizace	Herálec	300	139	161	Úplná základní škola nabízející pro své žáky zájmové kroužky. Součástí školy je knihovna, školní družina, školní jídelna, hřiště a tělocvična. Žáci sem dojíždějí z obce Vortová.
Základní škola Nížkov	Nížkov	220	151	69	Úplná ZŠ, ve které probíhá výuka tělocviku na 2 hřištích, tělocvična se nachází v sokolovně TJ Nížkov. Žáci do této školy dojíždějí z obce Sirákov, Poděšín, Špinov a Buková, Kopanin. Stravování zajišťuje mateřská škola Nížkov. Tato škola pro své žáky nabízí různé zájmové kroužky: angličtina, házená, němčina, výtvarný kroužek, hra na flétnu a klavír, dále nabízí také reedukační kroužky - dyslektický a logopedický.

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Základní škola a Mateřská škola Nové Veselí, příspěvková organizace	Nové Veselí	400	217	183	Úplná základní škola, jejíž součástí je knihovna, školní družina, školní zahrada a školní jídelna. Škola má bezbariérovou úpravu. K pohybovým aktivitám využívají žáci malou tělocvičnu v přízemí školy, sál v budově sokolovny, sportovní halu a venkovní hřiště. Žáci na této škole se zúčastňují různých soutěží a olympiád. Tato škola svým žákům nabízí i zájmové kroužky. Žáci do této školy dojíždějí z obce Budeč, Březí nad Oslavou, Kotlasy, Újezd, Matějov, Sirákov, Žďár nad Sázavou, Hamry nad Sázavou a Kozlov. I tato škola svým žákům nabízí zájmové kroužky: sportovní, angličtina, keramický, přírodovědný, pěvecký, šachy, hra na hudební nástroje, modelářský a reedukační péče.
Základní škola Ostrov nad Oslavou, okres Žďár nad Sázavou, příspěvková organizace	Ostrov nad Oslavou	60	31	29	Neúplná malotřídní škola se 3 třídami, jejíž součástí je školní zahrada a tělocvična. Stravování pro tuto školu zajišťuje místní MŠ. Pro své žáky tato základní škola nabízí i zájmové kroužky: country tance, pohybové hry a angličtina.

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Základní škola a Mateřská škola Polnička, okres Žďár nad Sázavou	Polnička	200	129	71	Základní škola je úplnou devítiletou školou, která je specifická tím, že 1. stupeň je tvořen třemi třídami - 2 dvojtřídky a jeden ročník samostatně. Druhý stupeň má po jedné třídě v každém ročníku. Základní škola Polnička je spádovou školou pro obce: Račín, Škrdlovice, Karlov a Světnov. Pro rozvoj a výuku výchovy slouží keramická dílna, školní knihovna a cvičná kuchyň. Součástí školy je rovněž školní družina, malý školní bufet a jídelna s kuchyní. Výuka tělesné výchovy probíhá v pronajatých prostorách místní sokolovny. Škola využívá k výuce tělesné výchovy také hřiště na vybíjenou a hřiště na malou kopanou. V prostorách za školou se nachází také sportovně naučný relaxační areál. Tato škola nabízí pro své žáky i zájmové kroužky např. keramický, aerobik, taneční kroužek, anglický jazyk a dyslektický. Žáci dojíždí z obce Račín, Stržanov, Škrdlovice, Karlov, Světnov, Cikháj, Počítky, dále školu navštěvují žáci ze Žďáru nad Sázavou, Hamry nad Sázavou a i z Nového Města na Moravě.

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Základní škola a Mateřská škola Radostín nad Oslavou, příspěvková organizace	Radostín nad Oslavou	350	240	110	Úplná ZŠ s 10 třídami. Školu navštěvují žáci z okolních obcí i mimo ORP (dojíždí 55% žáků): Kněževěs, Krásněves, Nemšová, Netín, Ostrov nad Oslavou, Pavlov, Zadní Zhořec, Zahradiště, Záseka a Znětín. Na škole mají otevřené i zájmové kroužky: anglický jazyk, volejbal, keramický a rybářský kroužek, taneční kroužek, italský jazyk, psaní všemi deseti a příprava na přijímací zkoušky. Jako nepovinný předmět zde mají náboženství. Mají zde velmi dobré možnosti pro tělesnou výchovu (blízkost fotbalového hřiště, asfaltového hřiště, tenisových kurtů, rybníka – zimní sporty), pro environmentální výchovu a výuku přírodopisu, prvouky slouží školní pozemek, nedaleký lesík, louky a rybníky, které slouží i pro činnost školní družiny. Součástí školy je tělocvična, školní jídelna a školní knihovna s čítárnou. Škola se nachází v blízkosti autobusové zastávky. K dispozici je 15 učeben, 9 z nich tvoří odborné učebny. I na této škole se žáci účastní různých soutěží.
Základní škola a mateřská škola Sázava, příspěvková organizace	Sázava	60	28	32	Neúplná malotřídní škola se 2 třídami (pouze I. stupeň). I na této škole jsou pro žáky nabízeny zájmové kroužky.

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Základní škola a Mateřská škola Světnov, příspěvková organizace	Světnov	40	23	17	Neúplná dvoutřídní základní škola s pěti ročníky je umístěna v samostatné budově. K výuce tělesné výchovy je využíván sál kulturního domu, fotbalové hřiště, tělocvična ZŠ Herálec. Ve škole je jídelna a kuchyň, která slouží k výdeji jídla. Školní jídelna je umístěna v budově mateřské školy. Součástí školy je knihovna, školní družina a školní zahrada. Žáci sem dojíždějí z obce Cikháň, Polnička a Žďár nad Sázavou.
Základní škola a mateřská škola Svratka, příspěvková organizace	Svratka	450	138	312	Úplná základní škola. Součástí této školy je školní družina, školní jídelna, knihovna, bufet, hřiště a tělocvična. Tato škola nabízí pro své žáky i zájmové kroužky: hra na zobcovou flétnu, keramika a angličtina. Žáci sem dojíždějí i z okolních obcí, a to z obce Svratouch, Křižánky a Chlumětín.
Základní škola a Mateřská škola Škrdlovice, příspěvková organizace	Škrdlovice	48	16	32	Neúplná základní škola (pouze I. stupeň) je malotřídní, se dvěma třídami. V jedné budově je sloučena dvoutřídní základní škola, školní družina, jednotřídní mateřská škola, školní jídelna (vývařovna a výdejna). Do této ZŠ dojíždějí žáci z obce Karlov. K výuce tělesné výchovy slouží upravená učebna a obecní hřiště. Do II. stupně ZŠ dojíždějí žáci do ZŠ v obci Polnička. Tato škola pro své žáky nabízí taneční kroužek.

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Základní škola a Mateřská škola Velká Losenice, příspěvková organizace	Velká Losenice	270	176	94	Úplná ZŠ s vlastní tělocvičnou v budově školy. K výuce využívají i travnaté hřiště v majetku obce. Součástí školy je školní zahrada, školní družina a školní jídelna. Na této škole se žáci účastní různých sportovních a vědomostních soutěží. Žáci dojíždějí z obce Malá Losenice, Vepřová, Nové Dvory a Sázava. Tato ZŠ nabízí pro své žáky také zájmové kroužky.
Základní škola a mateřská škola Vepřová, příspěvková organizace	Vepřová	60	28	32	Základní škola je neúplná (pouze I. stupeň) malotřídní škola se 2 třídami. Součástí školy je hřiště a tělocvična, i školní jídelna, která připravuje stravu i pro MŠ Malá Losenice.
Základní škola Vojnův Městec, okres Žďár nad Sázavou, příspěvková organizace	Vojnův Městec	90	30	60	Neúplná základní škola (pouze I. stupeň). Malotřídní škola se 2 třídami. Žáci sem dojíždějí z obce Radostín. Stravování této školy zajišťuje místní mateřská škola. Výuka tělesné výchovy probíhá v místní sokolovně.
Základní škola Žďár nad Sázavou, Komenského 2	Žďár nad Sázavou	540	473	67	Neboli 2. ZŠ je úplná základní škola, odloučené pracoviště této školy je sportovní hala. Škola letošní školní rok otevřela další třídu s rozšířeným vyučováním informatiky a výpočetní techniky. Ke škole patří sportovní hala a školní hřiště. Školní družina při ZŠ je umístěna v budově školy. ŠD má vlastní žákovskou knihovnu. Žáci se účastní různých olympiád a sportovních soutěží. Tato škola svým

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
					žákům nabízí i zájmové kroužky - pěvecký, dramatický, hra na flétnu, výtvarný kroužek, střelecký, vybíjená, florbal, anglický atd., dále reedukační kroužky - dyslektický a logopedický.
Základní škola Žďár nad Sázavou, Komenského 6	Žďár nad Sázavou	554	239	315	Neboli 3. ZŠ je úplná základní škola, která zajišťuje vzdělávání v těchto oborech: základní škola a základní škola speciální. Školní budova má charakter pavilónové školní budovy, kde je zajištěna bezbariérovost v celé budově. V budově školy je tělocvična, školní družina, školní knihovna, školní jídelna, školní obchod a ordinace zubní lékařky. Školní jídelna zajišťovala stravování žáků 3 subjektů: 3. ZŠ, 2. ZŠ a Praktické škole. Škola zřizuje přípravnou třídu pro žáky ze sociokulturně znevýhodňujícího rodinného prostředí. Ve školním roce 2012/2013 nabídli žákům následující volnočasové aktivity: pohybové hry, plavání, deskové hry, výtvarná dílna, hudebně dramatický kroužek, příprava z matematiky a anglického jazyka atd.
Základní škola Žďár nad Sázavou, Švermova 4	Žďár nad Sázavou	920	858	62	Neboli 4. ZŠ je úplná základní škola, která má jedno odloučené pracoviště, a to Zámeckou školu pouze s I. stupněm. Součástí ZŠ Palachova je školní družina, dvě tělocvičny, školní hřiště, malá posilovna a prostory ke hře stolního tenisu.

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
					Ve škole se nachází i prodejna papírnictví, bufet, ordinace zubní lékařky. Na zámecké škole výuka probíhá v pěti třídách 1. stupně. Ve škole funguje školní družina, žákovská knihovna, školní jídelna a ke sportovnímu vyžití slouží školní dvorek vybavený průlezkami. Pro své žáky nabízí i zájmové kroužky.
Základní škola Žďár nad Sázavou, Palachova 2189/35, příspěvková organizace	Žďár nad Sázavou	810	449	361	Neboli 5. ZŠ či ZŠ Palachova je úplná škola, moderně vybavená s bezbariérovou školní budovu pavilónového uspořádání. Součástí školy je knihovna, školní družina a školní jídelna. ¼ žáků dojíždí z okolních obcí. Pro své žáky nabízí i zájmové kroužky.

Zdroj: Výkaz MŠMT (R13-01, M3), webové stránky (zřizovatele, škol), výroční zprávy, informace od zřizovatele, škol

Výuka na školách probíhala většinou dle vlastního školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. V rámci jednotlivých vzdělávacích oblastí školního vzdělávacího programu a projektových dnů jsou na školách realizovány řady besed, exkurzí, vzdělávacích akcí a návštěvy výstav. Na školách také probíhá prevence sociálně patologických jevů. Některé školy na svých webových stránkách (případně v měsíčníku Novinky, místním rozhlasem apod.) pravidelně informují rodiče i veřejnost o činnosti své školy, které jsou průběžně aktualizovány. Některé ze škol se zapojují i do rozvojových a mezinárodních programů.

Úspěchem sloučených organizací ZŠ + MŠ je plynulý přechod dětí z mateřských škol do základních škol. Dalším úspěchem obecních škol je přechod žáků na plně organizované školy či přechod žáků do dalšího stupně vzdělání, uplatňování žáků v různých soutěžích či olympiád a při reprezentaci své školy na veřejných vystoupeních. Velkou předností obecních škol je téměř rodinné prostředí, které jejich žákům umožňuje rozvíjet své schopnosti a možnosti, získávat kladný vztah ke spolužákům, k domovu, k místu, kde vyrůstají a žijí.

Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 35: Očekávaný vývoj počtu žáků v SO ORP Žďár nad Sázavou

Počet žáků správního obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / kapacita v %
Kapacita všech ZŠ k 30. 9. 2013	5742	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018	5742	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023	5742	----	----
Počet žáků k 30. 9. 2013	3548	2194	62%
Předpoklad ke konci roku 2018	3655	2087	64%
Předpoklad ke konci roku 2023	3780	1962	66%

Zdroj: Odbor školství MěÚ Žďár nad Sázavou

Demografický vývoj, znatelný především v oblasti předškolního vzdělávání, ovlivní i oblast základního vzdělávání. Populačně nejsilnější ročník by měl být v roce 2014 - 2015, kdy by měly nastoupit děti do 1. ročníku základních škol narozené v r. 2008, v tomto roce dosáhl počet narozených dětí svého maxima. Patrný celkový nárůst počtu žáků na 1. stupni základních škol by měl kontinuálně pokračovat až do r. 2018. I v r. 2023 se bude očekávat, že počet takovýchto žáků bude zásadním způsobem převyšovat současný stav. Na 2. stupni základních škol by měl být samozřejmě obdobný trend.

Předškolní vzdělávání

Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 36: Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP Žďár nad Sázavou

zřizovatel	počet MŠ	počet dětí celkem	počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet dětí ve speciálních třídách
2012/2013						
obec	24	1480	62	1480	-	-
kraj	-	-	-	-	-	-
církev	-	-	-	-	-	-
soukromník	-	-	-	-	-	-
celkem:	24	1480	62	1480	0	0

zřizovatel	počet MŠ	počet dětí celkem	počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet dětí ve speciálních třídách
2011/2012						
obec	24	1465	62	1465	-	-
kraj	-	-	-	-	-	-
církev	-	-	-	-	-	-
soukromník	-	-	-	-	-	-
celkem:	24	1465	62	1465	0	0

2010/2011						
obec	24	1465	62	1465	-	-
kraj	-	-	-	-	-	-
církev	-	-	-	-	-	-
soukromník	-	-	-	-	-	-
celkem:	24	1465	62	1465	0	0

2009/2010						
obec	24	1414	60	1414	-	-
kraj	-	-	-	-	-	-
církev	-	-	-	-	-	-
soukromník	-	-	-	-	-	-
celkem:	24	1414	60	1414	0	0

2008/2009						
obec	24	1336	58	1336	-	-
kraj	-	-	-	-	-	-
církev	-	-	-	-	-	-
soukromník	-	-	-	-	-	-
celkem:	24	1336	58	1336	0	0

2007/2008						
obec	24	1260	57	1260	-	-
kraj	-	-	-	-	-	-
církev	-	-	-	-	-	-
soukromník	-	-	-	-	-	-
celkem:	24	1260	57	1260	0	0

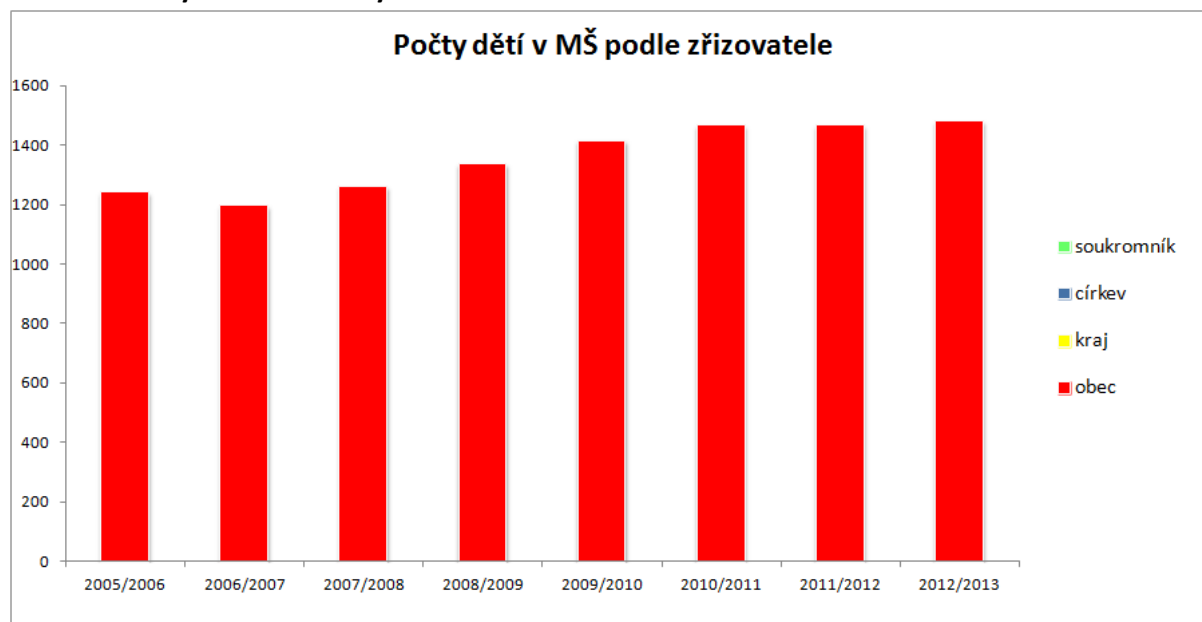
zřizovatel	počet MŠ	počet dětí celkem	počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet dětí ve speciálních třídách
2006/2007						
obec	24	1195	55	1195	-	-
kraj	-	-	-	-	-	-
církev	-	-	-	-	-	-
soukromník	-	-	-	-	-	-
celkem:	24	1195	55	1195	0	0

2005/2006						
obec	24	1240	56	1240	0	0
kraj	-	-	-	-	-	-
církev	-	-	-	-	-	-
soukromník	-	-	-	-	-	-
celkem:	24	1240	56	1240	0	0

Zdroj: Výkaz MŠMT (S1-01), webové stránky zřizovatele

Ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou se nachází celkem 24 mateřských škol. Z celkového počtu mateřských škol sdružovala mateřská škola ve Žďáře nad Sázavou do r. 2007 celkem 6 odloučených pracovišť. V roce 2008 byla znovu otevřena mateřská škola v ul. Okružní ve Žďáře nad Sázavou, která spadá do odloučených pracovišť mateřské školy ve Žďáře nad Sázavou. Což se ve školním roce 2008/2009 a dále projeví zvýšeným počtem tříd.

Graf č. 3: Počty dětí v mateřských školách dle zřizovatele

Mateřské školy v ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 37: MŠ zřizované OBCÍ v ORP Žďár nad Sázavou

školní rok	počet MŠ	samost. MŠ	počet běžných tříd /speciál. tříd	počet dětí	úv. pedag.	počet dětí na 1 pedag. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	24	11	62	1480	116,1	12,74763135	23,87096774	61,66666667
2011/2012	24	11	62	1465	118,4	12,37331081	23,62903226	61,04166667
2010/2011	24	11	62	1465	116	12,62931034	23,62903226	61,04166667
2009/2010	24	11	60	1414	110,9	12,75022543	23,56666667	58,91666667
2008/2009	24	11	58	1336	106,5	12,54460094	23,03448276	55,66666667
2007/2008	24	11	57	1260	100,7	12,51241311	22,10526316	52,5
2006/2007	24	11	55	1195	98,6	12,11967546	21,72727273	49,79166667
2005/2006	24	11	56	1240	93,4	13,27623126	22,14285714	51,66666667

Zdroj: výkaz MŠMT (S1-01, P1-04, R13-01), webové stránky zřizovatele

Ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou jsou všechny mateřské školy zřizované obcemi. Sloučených organizací, které slučují základní školy s mateřskou školou je v našem ORP celkem 13. Jak již bylo v předchozích tabulkách několikrát zmiňováno, v r. 2008 bylo znovu otevřeno odloučené pracoviště MŠ ve Žďáře nad Sázavou v ul. Okružní. Přepočtené pedagogické úvazky byly převzaty z výkazu MŠMT (R13-R01) k datu 30. 9. daného roku.

Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ v ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 38: Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ v ORP Žďár nad Sázavou zřizované OBCEMI

školní rok	přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/2013	116,1	8,9	8%
2011/2012	118,4	11,9	10%
2010/2011	116	9,7	8%
2009/2010	110,9	7	6%
2008/2009	106,5	3,5	3%
2007/2008	100,7	2,7	3%
2006/2007	98,6	2,7	3%
2005/2006	93,4	3,2	3%

Zdroj: Výkaz MŠMT (R13-01)

Přepočtení pedagogové celkem byly převzaty z výkazu MŠMT (R13-01) vždy k datu 30. 9. daného roku. Na našem území ORP Žďár nad Sázavou jsou pouze mateřské školy zřizované obcemi.

Popis MŠ v ORP Žďár nad Sázavou ve školním roce 2012/2013

Tab. 39: Popis MŠ v ORP Žďár nad Sázavou ve školním roce 2012/2013

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Celkem		1586	1480	106	
Základní škola a Mateřská škola Bohdalec, okres Žďár nad Sázavou, příspěvková organizace	Bohdalec	22	19	3	Jednotřídní MŠ v jedné budově se ZŠ. Děti jsou tu ve věku 2 - 6 let. Dojíždějí sem z obce Radešín, Hodíškov, Podolí, Radešínská Svratka a Bory a nejčastěji z obce Hodíškov, odkud děti pokračují na 1. stupeň ZŠ. Školní jídelna je společná se ZŠ. Nabízí i nadstandardní aktivity (např. plavecký výcvik, výlety a další akce). Akce organizují v průběhu celého školního roku. Hřiště je vedle zahrady s průlezkami a pískovištěm.
Základní škola a Mateřská škola Bohdalov	Bohdalov	60	56	4	Dvoutřídní mateřská škola v samostatné budově, ve které jsou děti ve věku 2,5 - 6 let. Svým dětem nabízí i zájmové kroužky. Stravování pro tuto mateřskou školu zajišťuje místní základní škola. Spádové obce jsou: Pokojov, Rudolec a Kyjov.
Základní škola a Mateřská škola Hamry nad Sázavou, příspěvková organizace	Hamry nad Sázavou	50	38	12	Dvoutřídní MŠ v samostatné budově. Jsou zde děti ve věku od 3 do 6 let. V budově MŠ je kuchyně i jídelna. Docházejí sem děti pouze z obce Hamry nad Sázavou. Děti pravidelně navštěvují každý měsíc divadelní představení ve Žďáru nad Sázavou.

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Základní škola a Mateřská škola Herálec, příspěvková organizace	Herálec	50	48	2	Dvoutřídní mateřská škola, jejíž součástí je školní jídelna. Do této mateřské školy docházejí pouze děti z obce Herálec.
Mateřská škola Jámy - příspěvková organizace, okres Žďár nad Sázavou	Jámy	28	28	0	Jednotřídní mateřská škola, do které docházejí děti pouze z obce Jámy.
Mateřská škola Malá Losenice, příspěvková organizace	Malá Losenice	18	15	3	Jednotřídní mateřská škola se zahradou, do které docházejí děti ve věku od 2 - 6,5 let. Součástí MŠ je dopravní hřiště.
Mateřská škola Nížkov, příspěvková organizace	Nížkov	42	42	0	Dvoutřídní mateřská škola v samostatné budově, jejíž součástí je i školní jídelna.
MATEŘSKÁ ŠKOLA Nové Dvory, příspěvková organizace	Nové Dvory	23	17	6	Jednotřídní mateřská škola.
Základní škola a Mateřská škola Nové Veselí, příspěvková organizace	Nové Veselí	92	75	17	V této MŠ jsou čtyři prostorné třídy, do kterých docházejí děti především od věku 3 - 6 let. Děti sem dojíždějí z obce Budeč, Matějov, Újezd, Březí nad Oslavou, Kotlasy, Rosička, Sirákov, Znětín, Žďár nad Sázavou a Nížkov. V tomto školním roce nabízeli pro své děti zájmové kroužky: anglický jazyk, hra na flétnu, sportáček, taneční kroužek, keramika. Od nového školního roku však již zájmové kroužky fungovat nebudou.
Mateřská škola Obyčtov, okres Žďár nad Sázavou	Obyčtov	18	15	3	Jednotřídní mateřská škola.
Mateřská škola Ostrov nad Oslavou, okres Žďár nad Sázavou, příspěvková organizace	Ostrov nad Oslavou	60	52	8	Dvoutřídní mateřská škola.

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Mateřská škola Pavlov, příspěvková organizace	Pavlov	22	21	1	Jednotřídní mateřská škola, do které dojíždějí děti z obce Znětínek, Radostín nad Oslavou, Zadní Zhořec a Krásněves.
Mateřská škola Poděšín, příspěvková organizace	Poděšín	25	22	3	Jednotřídní mateřská škola, do které docházejí děti ve věku od 2 - 7 let. Děti do této MŠ dojíždějí z obce Sirákov a Nížkov.
Základní škola a Mateřská škola Polnička, okres Žďár nad Sázavou	Polnička	40	40	0	Dvoutřídní mateřská škola v samostatné budově, ve které jsou děti od věku 2,5 do 6 let. Děti sem dochází z větší části z obce Polnička, ale také sem dojíždějí děti z obce Stržanov a Račín. Stravování zajišťuje místní ZŠ. V tomto školním roce mohly děti chodit do zájmových kroužků typu: těšíme se do školy, dovedné ruce a do sportovního kroužku.
Základní škola a Mateřská škola Radostín nad Oslavou, příspěvková organizace	Radostín nad Oslavou	55	55	0	Dvoutřídní MŠ v jedné budově se ZŠ. Mateřskou školu navštěvovaly děti především z Radostína nad Oslavou, dále z Krásněvsi, Kněževsi, Zadního Zhořce, Znětínku a Pavlova. Stravování je zajištěno ve školní jídelně ZŠ.
Základní škola a mateřská škola Sázava, příspěvková organizace	Sázava	21	21	0	Jednotřídní mateřská škola, do které docházejí děti ve věku od 2 - 6 let.
Základní škola a Mateřská škola Světnov, příspěvková organizace	Světnov	30	20	10	Jednotřídní MŠ působící v samostatné budově. Budova stojí uprostřed rozlehlé zahrady s herním vybavením a pískovištěm. Okolí školy – lesy, louky, rybníky skýtají velmi dobré možnosti pro pohybo-

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
					vé aktivity a poznávání přírody. V budově se nachází herna a školní jídelna. Navštěvují ji děti z obcí Světnov, Cikháj a Žďár nad Sázavou. Škola pracuje podle vlastního vzdělávacího programu „Máme se rádi, s přírodou jsme kamarádi“.
Základní škola a mateřská škola Svratka, příspěvková organizace	Svratka	35	28	7	Dvoutřídní mateřská škola v jedné budově se základní školou, do které děti docházejí ve věku od 2 - 6 let. Děti sem dojíždějí např. z obce Svratouch a Chlumětín.
Základní škola a Mateřská škola Škrdlovice, příspěvková organizace	Škrdlovice	27	27	0	Jednotřídní MŠ, která pracuje dle vlastního programu, třída je smíšená (děti ve věku 2,5 - 6 let). Do této mateřské školy dochází děti z obce Škrdlovice.
Mateřská škola Vatín, příspěvková organizace	Vatín	28	24	4	Jednotřídní mateřská škola, do které dojíždějí děti i z obce Sazomín.
Základní škola a Mateřská škola Velká Losenice, příspěvková organizace	Velká Losenice	71	71	0	Trojtřídní mateřská škola v samostatné budově, kterou navštěvují děti od 3 let. Jedna třída se nachází v budově základní školy. Děti dojíždějí do této MŠ z místní části Pořežín.
Základní škola a mateřská škola Vepřová, příspěvková organizace	Vepřová	25	21	4	Jednotřídní mateřská škola, do které dojíždějí děti i z obce Račín.
Mateřská škola Vojnův Městec, příspěvková organizace	Vojnův Městec	28	28	0	Jednotřídní mateřská škola, jejíž součástí je školní jídelna. Děti do této MŠ dojíždějí i z obce Radostín.
Mateřská škola Žďár nad Sázavou, příspěvková	Žďár nad Sázavou	716	697	19	Mateřská škola sdružuje celkem 7 odlou-

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
organizace					čených pracovišť (viz níže komentář).

Zdroj: webové stránky zřizovatele, škol, výroční zprávy, výkaz MŠMT (S1-01), informace od zřizovatelů

Mateřská škola Žďár nad Sázavou sdružuje 7 odloučených pracovišť. Odloučené pracoviště Mateřské školy Žďár nad Sázavou, příspěvková organizace (sídlo v ul. Vančurova 14) jsou tyto: MŠ Srdíčko v ul. Vančurova 14 (celkem 6 tříd), MŠ Pohádka v ul. Brodská 5 (celkem 4 třídy), MŠ Kamarád v ul. Okružní 73 (celkem 3 třídy), MŠ Vláček v ul. Haškova 14 (celkem 5 tříd), MŠ Vysočánek v ul. Vysocká 10 (celkem 2 třídy), MŠ Pastelka v ul. Santiniho 13 (celkem 2 třídy) a MŠ Sluníčko v ul. Veselská 39 (celkem 7 tříd). Jednotlivé mateřské školy pracují podle vlastních výchovných projektů rozpracovaných podle Rámcového programu pro MŠ.

Nejen mateřská škola ve Žďáře nad Sázavou pracuje dle vlastních výchovně vzdělávacích projektů v souladu s rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání, ale mezi ně se řadí i ostatní mateřské školy. V mateřských školách probíhá i environmentální výchova – ochrana zdraví, správná životospráva, ochrana před úrazem, ochrana našeho okolí, život na planetě Zemi, jak můžeme pomoci my. Zřizovatelé se snaží stále modernizovat své mateřské školy. Do mateřských škol dokupují další vybavení např. různé drobné hry a pomůcky podporující rozvoj dítěte. Vybavení hračkami a pomůckami je doplňováno a obměňováno dle finančních možností zřizovatelů.

Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 40: Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP Žďár nad Sázavou

Počet dětí v MŠ ve správním obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / ka- pacita v %
Kapacita všech MŠ k 30. 9. 2013	1585	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018	1610	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023	1610	----	----
Počet dětí v MŠ k 30. 9. 2013	1543	42	97%
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2018	1523	87	95%
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2023	1480	130	92%

Zdroj: Odbor školství MěÚ Žďár nad Sázavou

Oblast předškolního vzdělávání je ovlivněna počtem narozených dětí za poslední roky. Počet narozených dětí dosáhl svého maxima v r. 2008, kdy od tohoto roku dochází k pozvolnému snižování tohoto počtu (mezi roky 2012 a 2013 je v našem ORP pokles o cca 16%). Dle dlouhodobých prognóz demografického vývoje ČR a Kraje Vysočina lze očekávat spíše snižování počtu narozených dětí, tudíž i snížený počet dětí v mateřských školách. Postupný nárůst počtu dětí v mateřských školách je patrný již několik let (viz Tab. 37), kdy maximálního počtu dětí by mělo být dosaženo právě v r. 2013. Od této doby by se mělo projevovat spíše postupné snižování počtu dětí.

Důležitým faktorem, který má významný vliv na kapacitní potřeby v mateřských školách, je míra účasti jednotlivých věkových skupin. Obvyklou věkovou skupinou navštěvující mateřské školy je věková skupina dětí od 3 do 6 let. Zásadním ovlivněním kapacitních potřeb je míra účasti dvou okrajových věkových skupin, a to věkové skupiny dětí starších 6 let, a věkové skupiny dětí ve věku 2 let. V některých obcích dochází k nárůstu počtu dětí v MŠ např. Svatá Kateřina a Velká Losenice, kdy v r. 2014 bude navýšena kapacita mateřské školy. Vzhledem k navýšení kapacity v r. 2014 v těchto mateřských školách předpokládáme, že kapacita do r. 2018 se nezmění, pouze dojde ke snížení počtu dětí ve správním obvodu Žďár nad Sázavou.

Počet zařízení v ORP Žďár nad Sázavou pro péči o děti do 3 let (zařízení jeslového typu a další formy)

Tab. 41: Počet zařízení v ORP Žďár nad Sázavou pro péči o děti do 3 let

Obec	Instituce	Rozsah věku dětí		Kapacita	volných míst (k 31.12.2013)
		od (v měsících)	do (v měsících)		
Celkem				12	8
Žďár nad Sázavou	Špuntík - hlídání, hra, aktivity	18	84	12	8

Zdroj: webové stránky zřizovatele, informace od zřizovatele

Na území ORP Žďár nad Sázavou se nenacházejí žádná zařízení jeslového typu. Skoro v každé mateřské škole v našem ORP (mimo MŠ Radostín nad Oslavou a MŠ Nížkov a jedné MŠ Žďár nad Sázavou)

mají i ve třídách děti do 3 let. Většinou od věku 2 - 2,5 let. Ve Žďáře nad Sázavou se však nacházejí i jiné formy pro péči o dítě do 3 let a výše je to např. Plaváček, Špuntík, Rodinné centrum Srdíčko a centrum pro rodiče s dětmi – Kopretina. Jejich popis viz níže.

Špuntík - hlídání, hra, aktivity

Jejich cílem je především spokojené dítě. To znamená vytvořit příjemné a bezpečné prostředí, kde se o dítě dobře postarají, něco jej naučí a hlavně, že děti u nich budou rády. Rodičům nabízí možnost navštívit otevřené hodiny (návštěva po domluvě). Program se přizpůsobuje věku i schopnostem dětí. Každý den je rozdělen na dopolední a odpolední činnosti, ze kterých si může každý rodič vybrat to pravé pro své dítě. Ve ŠPUNTÍKU se může zvolit hlídání, které se hodí právě rodičům (nárazové, pravidelné nebo dlouhodobé), vybrat si činnost pro dítě, která ho zaujme a pobaví. Od 1. 2. 2014 zde mají větší kapacitu na max. 20 dětí. Je zde dopolední a odpolední hlídání dětí od věku většinou 1,5 – 7 let. Preferují zde individuální přístup. Rozvoj dítěte po všech stránkách, připomínání si základních návyků, dodržování lidových tradic, učení trpělivosti, komunikace, spolupráce a respektu. Odpoledne nabízejí i zájmové kroužky.

Plaváček - baby club

Je kurz, který je určen pro rodiče s dětmi od 6 měsíců do 12 let. Miminka se potápí, plavou na zádech, hrají si s balónky, zpevňují si své tělíčko. Posilují v dětech jejich správné reflexy a podporují jejich psychomotorický vývoj. Po plavání je možno využít 2 sauny, které budou nahřáty na 80°C, ochlazovací bazénky, sprchy a relaxační místnost, kde budou probíhat baby masáže. Místo konání je v Relaxačním centru ve Žďáře nad Sázavou.

Rodinné centrum Srdíčko

Rodičům a dětem v Srdíčku nabízejí pravidelné společné programy, díky kterým mohou rodiče s dětmi smysluplně trávit volný čas v příjemném a neformálním prostředí rodinného centra. Společné trávení volného času podporuje vzájemný vztah rodič - dítě, rozvíjí socializaci dětí, které jsou ve skupině vrstevníků, brání sociální izolaci rodičů, pečujících o své děti v průběhu rodičovské dovolené.

Nabídka pro rodiče s dětmi:

- Herny pro batolata - určeny pro rodiče (prarodiče) s dětmi od 1 do 2 let.
- Dopolední hlídání dětí (od 8 hod. do 12 hod.) ve věku 2,5 - 4 let (spíše do 3 let), kapacita 10 - 12 dětí (bez stravování).
- Hudební a výtvarné dílničky - určeny pro rodiče (prarodiče) s dětmi od 2,5 roku až do 5 let.
- Tvořivá odpoledne pro celou rodinu - rodiče (prarodiče) s dětmi cca od 3 let výše, vč. školáků.
- Pravidelné sezónní akce (Mikuláš, Vánoční besídka, Velikonoční dílničky, Mejdánek na rozloučenou se školním rokem) - rodiče (prarodiče) s dětmi cca od 3 let výše, včetně školáků.
- Hrátky o století zpátky - rodiče (prarodiče) s dětmi cca od 3 let výše, včetně školáků.
- Akce Města Žďáru nad Sázavou či jiných organizací, při kterých centrum Srdíčko zajišťuje programy pro rodiče s dětmi (Sovička, Den dětí, Hurá na prázdniny...).

Dále Rodinné centrum Srdíčko nabízí i programy pro ženy po porodu: cvičení po porodu s miminko, individuální poradenství pro maminky s miminko a besedy s odborníky na téma kojení, výživa dětí, vývoj dítěte, výchova dětí, rodinná terapie...

Kopretina - centrum pro rodiče s dětmi (Oblastní charita Žďár nad Sázavou)

Je zařízením Oblastní charity Žďár nad Sázavou. Jejich posláním je podpora rodiny, zvyšování rodičovských kompetencí a zodpovědnosti. Pomocí jejich programů působí preventivně proti negativním jevům v rodině, podporujeme mezigenerační komunikaci, vztahy a soudržnost rodiny.

Pro rodiče s dětmi nabízejí:

- Čtení dětem, rozvoj motorických a tvůrčích dovedností - pro rodiče s dětmi od 1,5 do 4 let.
- Tréninkové a pohybové aktivity - pro maminky na zlepšení fyzické i psychické kondice, cvičení s dětmi od 1 do 2 let, sdílení a výměna zkušeností rodičů.
- Rozvoj tvůrčích dovedností - pro rodiče či prarodiče s dětmi, pro děti školního věku.
- Klubík - začleňování dětí od 2,5 - 5 let do kolektivu, rozvíjení motorických schopností a fantazie pomocí naučných a pohybových her, tvořivých dílen, upevňování sebeobslužných návyků a komunikačních dovedností.
- Neználek - aktivita na rozvoj manuální zručnosti, kreativity a podpory efektivní komunikace mezi rodičem a dítětem.
- Pohybová a rytmická výchova - rozvíjení paměti, komunikace a koordinace.
- Učení se s předškoláky - pro děti od 5 do 7 let, rozvoj jemné a hrubé motoriky, zvukového a zrakového vnímání, rozvoj paměti a pozornosti, tvoření a pohybové dovednosti.
- Tréninkové a pohybové aktivity = Barevné cvičení - pro rodiče či prarodiče a děti od 2 do 4 let, pomocí aktivních her, písniček, cvičení s pomůckami.
- Tréninkové a pohybové aktivity - cvičení pro maminky na zpevnění břicha, manipulace a cvičení s dětmi od 3 měsíců do 12 měsíců.

Ostatní - Jídelny, SVČ, družiny, kluby

Školní družiny a školní kluby v ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 42: Školní družiny v ORP Žďár nad Sázavou

ŠD zřizované	počet oddělení	počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2012/2013				
krajem	-	-	-	-
obcemi	37	979	6	985
církví	-	-	-	
soukromou osobou	-	-	-	-
celkem	37	979	6	985

2011/2012				
krajem	-	-	-	-
obcemi	37	964	12	976
církví	-	-	-	-
soukromou osobou	-	-	-	-
celkem	37	964	12	976

ŠD zřizované	počet oddělení	počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2010/2011				
krajem	-	-	-	-
obcemi	37	949	12	961
církví	-	-	-	-
soukromou osobou	-	-	-	-
celkem	37	949	12	961

2009/2010				
krajem	-	-		
obcemi	34	889	15	904
církví	-	-		
soukromou osobou	-	-		
celkem	34	889	15	904

2008/2009				
krajem				
obcemi	32	898	17	915
církví				
soukromou osobou				
celkem	32	898	17	915

2007/2008				
krajem				
obcemi				
církví	33	852	22	874
soukromou osobou				
celkem	33	852	22	874

2006/2007				
krajem				
obcemi	33	904	24	928
církví				
soukromou osobou				
celkem	33	904	24	928

ŠD zřizované	počet oddělení	počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2005/2006				
krajem				
obcemi	33	858	16	874
církví				
soukromou osobou				
celkem	33	858	16	874

Zdroj: Výkaz MŠMT (Z2-01)

V našem ORP Žďár nad Sázavou mají základní školy zřízeny pouze školní družiny. Ve školním roce 2005/2006 nemají ještě zřízenou školní družinu základní školy v obcích Bohdalec, Světnov a Vepřová. Ve školním roce 2009/2010 Základní škola a Mateřská škola Světnov, příspěvková organizace otevírá školní družinu. Následující školní rok 2010/2011 má školní družinu i Základní škola a mateřská škola Vepřová, příspěvková organizace.

Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 43: Údaje o pedagogických pracovnících školních družin v ORP Žďár nad Sázavou

ŠD zřizované	vychovatelé		ostatní pedagog. pracovníci			
	interní		externí	interní		externí
	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav
krajem	-	-	-	-	-	-
obcemi	36	36	5	2	2	0
církví	-	-	-	-	-	-
soukromou osobou	-	-	-	-	-	-
celkem	36	36	5	2	2	0

Zdroj: Výkaz MŠMT (Z2-01), školní rok 2012/2013

Základní školy v našem ORP Žďár nad Sázavou nemají žádný školní klub. Údaje jsou zde uvedeny pouze ze školních družin, které mají zřízeny všechny základní školy v jednotlivých obcích mimo obce Bohdalec.

Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 44: Počet Základních uměleckých škol dle zřizovatelů a obcí v ORP Žďár nad Sázavou

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	0	1	0
Žďár nad Sázavou	-	1	-

Zdroj: Webové stránky zřizovatele

Zřizovatelem Základní umělecké školy Františka Drdly, Žďár nad Sázavou, Doležalovo náměstí 4, příspěvková organizace byl do 31. 12. 2009 Krajský úřad kraje Vysočina a od 1. 1. 2010 je zřizovatelem

Město Žďár nad Sázavou. Na Základní umělecké škole Františka Drdly ve Žďáře nad Sázavou se vyučuje čtyřem oborům: hudebnímu, výtvarnému, tanečnímu a literárně - dramatickému.

Hudební obor je nejstarší z oborů ZUŠ a také nejpočetněji zastoupený. Vyučuje se v něm hra na téměř všechny hudební nástroje včetně souborů a sborů (např. flétnový soubor, dechový orchestr, soubor populární hudby, souborová hra u kytary, houslí, dětský sborový zpěv Cvrčci a Žďaráček atd.)

V taneční oboru se děti od 5 let učí zvládat správné držení těla, základy gymnastických prvků a mnoho dalších. Od 1. ročníku se žáci seznamují s technikami klasického, lidového tance a současného moderního tance. Nedílnou součástí každé taneční lekce je forma taneční improvizace.

Výtvarný obor má na této škole dlouholetou tradici. Děti zde získají nejen základní výtvarné vzdělání, ale mají možnost se seznámit s různými výtvarnými technikami a postupy. Pracuje se zde i s keramikou hlínou, krom kresby a maleb zde tvoří i koláže, strukturální kompozice a další.

V literárně – dramatickém oboru se vyučuje dramatická průprava, dramatika a slovesnost, základy dramatické tvorby atd.

Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 45: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP Žďár nad Sázavou

ZUŠ v obcích	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
celkem	30	25
Žďár nad Sázavou	30	25

Zdroj: Výkaz MŠMT (P1-04)

Základní umělecká škola ve Žďáře nad Sázavou ve školním roce 2012/2013 disponovala s 30 učiteli. Interních učitelů bylo celkem 28 (z toho 15 žen) a to v tanečním oboru: 2, ve výtvarném oboru: 2, v literárně – dramatickém oboru: 1 a v hudebním oboru bylo 23 učitelů. Externí učitelé v tomto školním roce byli celkem dva (z toho 1 žena) a vyučovali v hudebním oboru.

Přehled středisek volného času podle zřizovatele v ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 46: Přehled středisek volného času dle zřizovatele a obce v ORP Žďár nad Sázavou

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	0	1	0
Žďár nad Sázavou	-	1	-

Zdroj: Webové stránky zřizovatele

Active - středisko volného času, příspěvková organizace (neboli DDM) se nachází ve Žďáře nad Sázavou. Zřizovatelem této organizace byl do konce r. 2009 Kraj Vysočina a od r. 2010 je zřizovatelem Město Žďár nad Sázavou. Active – středisko volného času je školské zařízení působící v oblasti mimoškolní výchovy a v oblasti realizace volného času dětí, mládeže a široké veřejnosti. Toto středisko nabízí jazykové, hudební, výtvarné a estetické kroužky, přírodovědné a technické kroužky, sportovní

kroužky, taneční a pohybové kroužky. Dále provozuje také Klub DEPO, což je klub pro děti a mládež, kde jeho členové mohou ve svém volném čase využít hernu (kulečnick, stolní fotbal, šipky, stolní tenis, společenské hry), klubovnu, internetovou místnost, relaxační přednáškovou místnost a čajovnu. I některé základní školy či mateřské školy (viz Tab. 34 a Tab. 39) v ostatních obcích nabízejí také různé zájmové kroužky pro své děti a žáky - např. keramické kroužky, výtvarné a hudební kroužky, sportovní a pohybové kroužky, jazykové kroužky atd. Počet nabízených a otevřených mimoškolních aktivit v obecních školách se odvíjí nejen dle aktuální poptávky od rodičů, kteří na začátku školního roku přihlašují své děti do mimoškolních aktivit či nepovinných předmětů, ale i možnosti škol otevřít zájmový kroužek v návaznosti na zajištění pracovních úvazků v tomto odvětví.

Počet zájmových kroužků, počet účastníků a údaje o pracovnících ve středisku volného času v r. 2012 je uvedeno v Tab. 47 a v Tab. 48.

SVČ zřizované obcemi v ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 47: Střediska volného času zřizované obcemi v ORP Žďár nad Sázavou

Název obce	počet zájmových útvarů (kroužků)	počet účastníků			
		žáci, studenti VOŠ	děti	ostatní	celkem
celkem	179	1473	181	280	1934
Žďár nad Sázavou	179	1473	181	280	1934

Zdroj: Výkaz MŠMT (Z15-01)

Údaje o pracovnících SVČ v ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 48: Údaje o pracovnících SVČ v ORP Žďár nad Sázavou

SVČ v ORP	pedagogičtí pracovníci				ostatní pracovníci			
	celkem	interní		externí	celkem	interní		externí
		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav
celkem	107	9	9	98	10	9	7,9	1
Žďár nad Sázavou	116	9	9	98	17,9	9	7,9	1

Zdroj: Výkaz MŠMT (Z15-01)

Počet pedagogických pracovníků a ostatních pracovníků ve středisku volného času (Active) byl převzat z výkazu MŠMT (Z15-01) k datu 31. 10. 2012.

Školní jídelny zřizované obcemi v ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 49: Školní jídelny zřizované obcemi v ORP Žďár nad Sázavou

	počet ŠJ a výdejen	Celkem pravidelně stravovaných	z toho dětí/žáků v		cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
celkem	43	5753	1476	3122	8115
Bohdalec	1	34	19	10	50
Bohdalov	2	198	56	110	300
Hamry nad Sázavou	2	112	38	61	120
Herálec	2	292	50	118	300
Jámy	1	32	28	-	28
Malá Losenice	1	18	15	-	-
Nížkov	2	195	42	120	250
Nové Dvory	1	16	16	-	-
Nové Veselí	2	453	75	207	410
Obyčtov	1	15	15	-	35
Ostrov nad Oslavou	2	83	52	31	160
Pavlov	1	23	21	-	24
Poděšín	1	26	22	-	25
Polnička	1	248	40	117	250
Radostín nad Oslavou	1	342	55	227	400
Sázava	1	55	21	28	60
Světnov	2	52	21	20	50
Svratka	1	199	28	125	500
Škrdlovice	1	47	27	15	75
Vatín	1	27	24	-	35
Velká Losenice	2	250	65	152	300
Vepřová	1	57	21	28	80
Vojnův Městec	1	68	28	30	70
Žďár nad Sázavou	12	2911	697	1723	4593

Zdroj: Výkaz MŠMT (Z17-01)

Cílová kapacita kuchyně je množství jídel, které může maximálně uvařit. Výdejna se zde proto nepočítá.

Školní jídelnu – výdejnu mají Základní škola a Mateřská škola Hamry nad Sázavou, Základní škola Nížkov, Mateřská škola Malá Losenice, Základní škola a Mateřská škola Bohdalov, Základní a Mateřská škola Velká Losenice, Základní škola a Mateřská škola Světnov, Základní škola a Mateřská škola Herálec, Základní škola Ostrov nad Oslavou, Mateřská škola Nové Dvory, Mateřská škola Obyčtov a ve Žďáře nad Sázavou jsou to mateřské školy v ul. Santiniho a Okružní, u základních škol je to Zámecká škola a 2. ZŠ.

U sloučených organizací ZŠ + MŠ zajišťuje stravování jedna z organizací. Pro mateřskou školu v Malé Losenici zajišťuje stravování Základní a Mateřská škola Vepřová, pro mateřskou školu v Nových Dvo-

rech vaří Mateřská škola Přibyslav a pro mateřskou školu v Obyčtově zajišťuje stravování Mateřská škola Ostrov nad Oslavou. Stravování pro mateřské školy ve Žďáře nad Sázavou zajišťuje mateřská škola v ul. Brodská. Pro 2. ZŠ ve Žďáře nad Sázavou se jídlo dováží ze sousední základní školy (3. ZŠ). 4. ZŠ má jedno odloučené pracoviště - Zámeckou školu, pro kterou zajišťuje i stravování. Pro základní školy v obci Nížkov a Ostrov nad Oslavou zajišťují stravování mateřské školy v daných obcích. Ve Vojnově Městci se žáci ze základní školy stravují v mateřské škole.

Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 50: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP Žďár nad Sázavou

školní jídelny zřizované	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
krajem	-	-
obcemi	124	94,3
církví	-	-
soukromé	-	-
celkem	124	94,3

Zdroj: Výkaz MŠMT (Z17-01)

Počet pracovníků ve školních jídelnách byl převzat z výkazu MŠMT (Z17-01) k datu 31. 10. 2012.

Financování

Celkové provozní výdaje ve správním obvodu Žďár nad Sázavou na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi

Tab. 51: Celkové provozní výdaje v SO ORP Žďár nad Sázavou na ZŠ, MŠ a v jiných zařízeních zřizovaných obcemi v Kč

ZŠ/MŠ/jiné	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ZŠ (1. i 2. stupeň)	34 583 810	38 453 290	37 922 360	44 884 730	38 236 380	36 769 950	43 197 090	33 284 230
ZŠ (jen 1. stupeň)	984 830	1 083 720	843 710	675 490	733 660	782 670	1 024 890	1 105 810
MŠ	10 387 680	11 549 210	12 227 040	11 130 190	13 523 710	12 157 110	14 311 950	12 623 860
Sloučené organizace (např. ZŠ + MŠ)	15 071 810	15 985 336	18 794 981	17 196 760	23 725 180	17 785 590	19 050 830	18 275 690
Jiné (ZUŠ a SVČ)	-	-	-	-	-	6 054 850	3 267 660	1 900 620
Celkem	61 028 130	67 071 556	69 788 091	73 887 170	76 218 930	73 550 170	80 852 420	67 190 210

Zdroj: Web stránky rozpočet obce, web stránky ARIS a ÚFIS

Jelikož se nepodařilo získat srovnatelná data od všech dotčených obcí (zařízení), tak pro vyplnění této tabulky byly použity data za roky 2005 – 2007 z webové stránky <http://www.rozpocetobce.cz> tzv. "Rozklikávací rozpočet obcí", ze které byl vybrán příspěvek obcí na provoz zařízení předškolní výchovy a základního vzdělávání. Tyto data ovšem mohou obsahovat položky, které by se neměly zahrnovat do celkových provozních nákladů např. položka 5321, která zahrnuje neinvestiční transfery poskytované jiným obcím.

Výdaje za roky 2008 – 2012 byly získány z výkazu obcí (výdaje) na webových stránkách ARISweb a ÚFIS. Tyto data obsahují příspěvek obcí na provoz svých zařízení předškolní výchovy a základního školství (paragraf 3111, 3113 případně 3117 a pro ZUŠ 3231 a SVČ 3421, položka 5331 a položky začínající 51...). Položka 5336 tzv. „průtokový transfer“, položka 5321 (viz výše) a jiné nebyly do těchto výdajů započítány.

**Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi
v ORP Žďár nad Sázavou v Kč**

Tab. 52: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP Žďár nad Sázavou v Kč

rok		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
mzdové prostředky celkem		136 578 640	141 938 000	144 295 000	144 281 000	159 315 000	158 387 000	167 055 800	167 369 000
z toho	platy	133 660 640	139 222 000	141 610 000	141 643 000	155 670 000	155 278 000	164 203 800	164 958 000
	ostatní osobní náklady	2 918 000	2 716 000	2 685 000	2 638 000	3 645 000	3 109 000	2 852 000	2 411 000
související odvody a ostatní ne- investiční výdaje		55 541 280	57 891 000	57 145 000	56 298 000	60 365 000	58 484 000	60 629 000	63 137 000
neinvestiční výdaje celkem		192 119 920	199 829 000	201 440 000	200 579 000	219 680 000	216 871 000	227 684 800	230 506 000

Zdroj: Odbor školství MěÚ Žďár nad Sázavou (Závazné ukazatele rozpočtu přímých výdajů na školství)

Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013
v ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 53: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělání v r. 2013 v ORP Žďár nad Sázavou

druh školy, školského zařízení	přímé náklady na vzdělávání celkem (v Kč)	z toho náklady na jednotku výkonu* (v Kč)	
		celkové náklady	ONIV
předškolní vzdělávání	52 132 000	33 786,13	338,95
základní školy	131 273 000	36 999,15	994,36
gymnázia	-	-	-
stravování MŠ, ZŠ	20 376 000	4 334,39	61,90
školní družiny a kluby	10 686 000	10 344,62	67,76
základní umělecké školy	10 308 000	13 854,83	71,24
využití volného času	5 731 000	2 861,20	59,91
celkem použité finanční prostředky	230 506 000	102 180	1 594

Zdroj: Odbor školství MěÚ Žďár nad Sázavou, Krajský úřad - Odbor školství (Rozpis rozpočtu přímých výdajů na jednotlivé paragrafy na rok 2013 - obecní školy)

V Tab. 51 "Celkové provozní výdaje ve SO Žďár n. Sáz...." a v Tab. 52 "Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje..." jsou zanesená data za školy a jiná školská zařízení zřizované mi obcemi, takže i v této tabulce jsou "Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělání v našem ORP" uvedeny data za školy a jiná školská zařízení zřizované pouze obcemi. Ve sloupci „ONIV“ je uvedena „čistá“ ONIV bez pojistného a FKSP.

Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP Žďár nad Sázavou v roce 2012

Tab. 54: Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP Žďár nad Sázavou v r. 2012

Název obce	v Kč	
	Finanční prostředky z RUD	Celkové skutečné náklady
Celkem	40 408 000	65 289 590
Bohdalec	264 000	228 660
Bohdalov	1 472 000	1 926 440
Hamry nad Sázavou	816 000	1 177 770
Herálec	1 496 000	1 642 770
Jámy	224 000	219 940
Malá Losenice	120 000	174 880
Nížkov	1 544 000	1 298 420
Nové Dvory	136 000	262 360
Nové Veselí	2 336 000	2 560 350
Obyčtov	120 000	177 410
Ostrov nad Oslavou	664 000	1 243 490
Pavlov	168 000	210 000
Poděšín	176 000	224 920

Název obce	v Kč	
	Finanční prostředky z RUD	Celkové skutečné náklady
Polnička	1 352 000	1 621 370
Radostín nad Oslavou	2 360 000	2 287 900
Sázava	392 000	500 000
Světnov	344 000	452 990
Svratka	1 328 000	2 616 090
Škrdlovice	344 000	457 900
Vatín	192 000	296 490
Velká Losenice	1 976 000	1 829 260
Vepřová	392 000	974 190
Vojnův Městec	464 000	681 520
Žďár nad Sázavou	21 728 000	42 224 470

Zdroj: Svaz měst a obcí ČR, web stránky ÚFIS r. 2012

Odbor Legislativně správní Svazu měst a obcí ČR poskytl následující stanovisko ke způsobu výpočtu „Finančních prostředků z RUD“ (rozpočtové určení daní), které poskytuje stát na provoz škol obcím: příspěvek na jednoho žáka k 30. 9. 2012 dle získaných dat Ministerstva financí byl cca 8 tisíc Kč. Do celkových skutečných nákladů byly dány částky za rok 2012, které byly vygenerovány z výkazu obcí (výdaje) na webových stránkách ÚFIS (viz komentář pod Tab. 51).

Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP Žďár nad Sázavou týkající se ZŠ do roku 2023

Tab. 55: Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP Žďár nad Sázavou týkající se ZŠ do r. 2023

Obec	Název a popis investice	odhadovaný rok	Orientační částka	Poznámka
celkem			46 400 000	
Žďár nad Sázavou	Základní škola Komenského 2, ZR - zateplení obvodového pláště sportovní haly	2017 - 2018	3 500 000	
Žďár nad Sázavou	Základní škola Komenského 2, ZR - dostavba hřiště	2017 - 2018	5 000 000	
Žďár nad Sázavou	Základní škola Švermova 4, ZR- školní hřiště - rekonstrukce	2016 - 2017	10 000 000	
Žďár nad Sázavou	Základní škola Švermova 4, ZR- zateplení + výměna oken- tělocvična-bazén	2016 - 2017	3 500 000	
Žďár nad Sázavou	Základní škola Švermova 4, ZR- školní družina	2014	2 100 000	
Žďár nad Sázavou	Základní škola Palachova 35, ZR- zateplení pavilonů	2015 - 2018	5 500 000	
Bohdalec	Víceúčelové hřiště	2017	2 000 000	

Obec	Název a popis investice	odhadovaný rok	Orientační částka	Poznámka
Nové Veselí	dílny pro technickou výchovu	2016	300 000	
Nové Veselí	venkovní hřiště	?	4 000 000	
Nové Veselí	výměny podlahové krytiny	každoročně	200 000	
Nové Veselí	rekonstrukce šaten v ZŠ	2016	300 000	
Nové Veselí	střešní zahrada	?	100 000	
Nové Veselí	přístřešek na jízdní kola	2015	100 000	
Nové Veselí	učebna fyziky	2017	300 000	
Radostín nad Oslavou	Modernizace MŠ a ZŠ Radostín nad Oslavou	2015	5 000 000	
Radostín nad Oslavou	Výměna střechy na hlavní budově ZŠ	2016	4 500 000	

Zdroj: Informace od zřizovatele, zjištěno pouze od těchto obcí v tabulce

3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Analýza cílových (dotčených) skupin předškolního a základního vzdělávání správního obvodu

Analýza slouží k definování jednotlivých cílových skupin (dotčených či zainteresovaných), zjištění jejich předpokládaných očekávání a k definování rizik spojených s těmito skupinami a s jejich očekáváním. Dále pak slouží k nalezení vhodného způsobu komunikace a nalezení případných opatření k minimalizaci rizik při zapojení těchto cílových skupin.

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče, kteří mají děti v MŠ, ZŠ	- kvalitní výuka (vybavenost škol) - vzdálenost a bezpečnost docházky - dostatečná kapacita školních družin - dostupnost zájmových kroužků - co nejmenší finanční spoluúčast	- nepřiměřené požadavky ze strany rodičů - rozvinutí činnosti ze strany rodičů až v krajním případě (rušení či vyšší placení)	- vzájemné setkávání rodičů a vedení škol, obcí (vzájemné předávání informací, komunikace, zjištění spokojenosti a potřeb), webové stránky (diskuzní fórum)	- spolupráce rodičů se ZŠ, MŠ a obcí od prvo počátku - důkladný průzkum potřeb
Rodiče – zájem o MŠ, ZŠ	- dostatečná kapacita pro umístění jejich dítěte (především v MŠ) - kvalitní výuka (vybavenost škol) - možnost zájmových kroužků - dostupnost z místa bydliště - dostatečná kapacita školních družin - individuální přístup - školy tzv. "rodinného typu" nebo naopak	- nepřiměřené požadavky ze strany rodičů - rozvinutí činnosti ze strany rodičů až v krajním případě	- prostřednictvím ZŠ, MŠ nebo obce, webové stránky	- spolupráce rodičů se ZŠ, MŠ a obcí (prověření počtu neuspokojených rodičů) - diskuzní fórum

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Děti v MŠ a žáci v ZŠ	- dobrý kolektiv (spousta kamarádů) - dostatečné množství nabízených zájmových kroužků - kvalitní výuka a rozsah - dostatečná a moderní vybavenost školy - děti v MŠ: vybavenost školky, možnost rozvoje svých dovedností, celodenní aktivity	- šikana, úrazy - nemožnost se zapojit do kolektivu - nekvalitní vzdělání se negativně projeví v uplatnění	- prostřednictvím ZŠ, MŠ - školní časopis - schránka důvěry	- založení žákovského parlamentu (komunikace mezi třídami, vedením školy a učiteli) - komunikace s dětmi v MŠ a zjištění jejich potřeb
Pedagogové a další zaměstnanci	- dobré pracovní podmínky (dostatečná vybavenost škol, učeben) - dostatečné odměňování - možnost dalšího vzdělávání (semináře, školení apod.) - zvladatelní, vzdělatelní žáci	- rizika spojené s přetížeností a přílišnou administrativou - nedostatečné finanční ohodnocení - hůře zvladatelní žáci	- společná jednání pedagogů, zaměstnanců a vedení školy	- spolupráce mezi pedagogy a rodiči (pravidelné setkávání) - inspirace dobrými příklady v oblasti dobrých pracovních podmínek a vybavení
Představitelé obce, která má ZŠ, MŠ	- uspokojit požadavky vlastních občanů - optimalizovat výdaje na provoz - snaha udržet školu v provozu - příspěvky od spádových obcí - dostatečná kapacita	- nedostatek finančních zdrojů - nepromyšlené změny legislativy - striktní hygienické normy - rušení MŠ, ZŠ	- jednání mezi obcemi - společná jednání zřizovatelů a ředitelů	- meziobecní spolupráce (např. pro udržení školy rozdělení I. a II. stupně mezi obcemi, které mají zřízenou školu)

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Představitelé obce, kde škola ZŠ nebo MŠ není	- zajistit pro své občany předškolní výchovu a základní školství - pokud možno nepřispívat na provoz a mzdy ZŠ, MŠ	- nezajištění dopravní obslužnosti - nedostatek finančních zdrojů - nedostatečná kapacita ZŠ a MŠ	- jednání mezi obcemi - společná jednání zřizovatelů a spádových obcí	- meziobecní spolupráce (vzájemná pomoc a podpora)
Partneři škol (sponzoři, sdružení rodičů, NNO, ...)	- kvalitní vzdělávání - nabídka mimoškolních aktivit - zviditelnění svého jména	- nezájem - nečinnost - odchod sponzorů	- pravidelná setkávání - oslovování dle potřeby	- budování dlouhodobých vztahů s partnery škol - budování dobrého jména školy
Kraj a ostatní zřizovatelé	- dobré fungování a kvalita školy - moderní vybavení školy - mimoškolní aktivity - udržení školy v provozu - získávání potenciálních žáků - spolupráce s ostatními školami (i zahraniční)	- nedostatek finančních zdrojů - úbytek sponzorů - nepromyšlené změny legislativy	- jednání s ostatními školami - společná jednání zřizovatelů	- podpora od rodičů dotčených žáků - motivace pro spolupráci - inspirace dobrými příklady praxe
Stát	- funkční koncepce vzdělávání - existence odpovídajícího právního prostředí - dodržování zákonů a nařízení	- nevhodné změny v legislativě - lobbying	- sbírky zákonů - webové stránky - standardní komunikační kanály	- informování o potřebách obcí, upozorňování na negativní dopady změn (např. prostřednictvím Svazu měst a obcí nebo jiných platforem)

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Média	- zvýšení prodejnosti - informování svých čtenářů/posluchačů (aktuality, senzace, zajímavosti) - poukazování na nedostatky.	- negativní medializace školy a obce - poškození dobrého jména školy a obce - zveřejnění nepravdivých nebo nepřesných informací	- inzerce - tiskové zprávy - publikování	- udržování pravidelné komunikace s médii - využití médií pro poukázání na významný problém (koncepční, legislativní, ...)

Zdroj: vlastní zpracování

Analýza cílových skupin mapuje očekávání, možná rizika a možné způsoby komunikace s jednotlivými skupinami. Zároveň se snaží nastínit základní možná opatření, která mohou přispět k eliminaci identifikovaných rizik. Analýza vychází z obecných a všeobecně známých skutečností, ale částečně zohledňuje i specifika v území ORP Žďár nad Sázavou.

Z výše uvedeného vyplývá, že opatřením může být dlouhodobější plánování za celé ORP v součinnosti se všemi zainteresovanými stranami (dotčenými skupinami) na základě analýzy dat stávajícího stavu, dále s ohledem na predikovaný demografický vývoj v území - předpokládané potřeby, ale také vzhledem k dlouhodobější finanční perspektivě (vazba na dotace apod.). Analýza cílových skupin byla použita jako východisko pro diskusi s představiteli obcí a dále pro zpracování dalších navazujících analýz - SWOT analýzy a analýzy rizik.

Každá z výše uvedených dotčených skupin má své specifické nároky na předškolní a základní vzdělávání. Nejdůležitější skupinou jsou rodiče, kteří samozřejmě chtějí pro své děti jen to nejlepší. V první řadě řeší dostupnost mateřské či základní školy (spolu s dostatečnou kapacitou u vybraného zařízení), s tím spojenou dopravní obslužností a případnou vzdáleností a bezpečností docházky. Nejideálnější je při rodičovské dovolené mateřská škola přímo v místě bydliště, ale při dojíždění některých rodičů za prací do měst či jiné obce, využívají potom jejich děti základní školy tam, i když jim jejich obce také tuto možnost nabízejí. Některým rodičům vyhovuje malá škola, kde se jejím dítětem můžou individuálně věnovat, ostatní mají raději školy ve městech s milnou představou, že jejich dítětem jedině tam mohou nabídnout kvalitnější vzdělání. Dále rodiče řeší dostupnost školních družin, eventuálně zájmové kroužky. Pro uspokojení nároků této dotčené skupiny je třeba spolupráce mezi rodiči a mateřskou či základní školou. Spolupracovat by měli i zřizovatelé, v našem případě obce, které by měli s vedením škol dostatečně informovat občany o svých školách pro předškolní a základní vzdělávání. Např. na webových stránkách obce by měl být minimálně odkaz na jejich mateřskou či základní školu, kde budou aktuální informace o dané škole, shrnuta všechna specifika daného zařízení, výhody vzdělávání právě v jejich zařízení, dosažené výsledky, aktuální výroční zprávy, chystané akce, diskuzní fórum apod.

Následující dotčenou skupinou jsou děti - i oni mají svá přání. Chtěly by mít ve školce, škole spoustu kamarádů, aby se každý den nemusely bát chodit do těchto zařízení kvůli případné šikaně. Moderní a vybavená škola spolu s kvalitní výukou, kdy nejen pedagog udrží při hodině jejich pozornost, ale po ukončení své docházky budou mít větší šance se dostat dál na další stupně vzdělání. Předejití všech negativních vlivů resp. rizik lze především komunikací mezi dětmi, žáky se svými učiteli. Další možností je schránka důvěry nebo žákovský parlament, ve kterém funguje předání informací nejen mezi třídami, ale i s učiteli a s vedením školy.

Do blízké cílové skupiny patří i pedagogové, kteří chtějí mít dobré pracovní podmínky, co se týče dostatečného vybavení škol a učeben, možností dalšího vzdělávání. S těmito podmínkami by mohli lépe zajistit kvalitní výuku. K tomu neodmyslitelně patří i náležitá odměna za jejich odvedenou práci. U některých škol může dojít, kvůli nedostatku finančních prostředků a snížení pracovních úvazků, k riziku spojenému s přetížeností a čím dál větší administrativou kladenou na pedagogy. Je třeba, aby vedení (zřizovatelé) více inspirovali své učitele, navázali s nimi větší komunikaci, a to nejen s nimi, ale i s dalšími svými zaměstnanci. Dále je nezbytné pravidelné setkávání mezi pedagogy a rodiči, což napomůže předejít negativnímu dopadu např. při nezvladatelnosti dětí, žáků apod.

Další podstatnou cílovou skupinou jsou představitelé obcí, kteří mají zřízenou mateřskou či základní školu, popř. obě zmíněné zařízení, na svém území. Tato dotčená skupina se snaží uspokojit požadavky vlastních občanů a nejen jim (spádové obce a další). Ze svých malých rozpočtů se snaží udržet školu v provozu, což jim někdy komplikují negativní změny legislativy např. striktní hygienické normy. Ač zřizovatelé mateřských škol a základních škol dostávají od státu finanční prostředky, jak na své děti a žáky, tak i na mzdy, v každém případě musejí na provoz svých zařízení doplácet nemalou částkou ze svých těsných rozpočtů. Je nezbytně nutné, aby mezi sebou komunikovali nejen zřizovatelé a vedení těchto škol, ale jde také o komunikaci na úrovni obcí.

Opačnou skupinou k výše zmíněné dotčené skupině se řadí představitelé obcí, kteří dané zařízení ve své obci nemají. Každá obec se snaží zajistit podmínky pro plnění školní docházky dětí na svém území. Při této snaze se většinou potýkají s nedostatečnou kapacitou, především mateřských škol. Jak již bylo zmíněno v předchozí skupině, je třeba vzájemné pomoci a podpory mezi obcemi, aby se nastavila určitá koncepce meziobecní spolupráce, a tím se předešlo např. rušení škol.

K neodmyslitelným dotčeným skupinám patří i partneři škol, kraj či ostatní zřizovatelé a v neposlední řadě stát. I tyto skupiny chtějí kvalitní vzdělávání, moderní vybavení škol atd. S těmito skupinami jsou spojené i rizika nejen v nedostatku financí, ale i nevhodnými změnami v legislativě, které mohou mít negativní dopad na předškolní a základní vzdělávání. I u těchto skupin je nezbytná komunikace mezi dotčenými orgány.

Registr rizik oblastí předškolního a základního vzdělávání správního obvodu

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojuje s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady.

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	$V = P \cdot D$		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	4	5	20	- využití fondů EU - změna či zefektivnění energetického managementu - meziobecní spolupráce	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na investice a vybavení	4	4	16	- vytvoření finanční rezervy - využití fondů EU (např. zateplení budov) - meziobecní spolupráce	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí pro školení personálu	3	3	9	- vytvoření finanční rezervy - meziobecní spolupráce	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na platy	3	5	15	- aktivní odborové organizace	Stát
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	$V = P \cdot D$		

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti	Vlastník rizika
Organizační riziko					
Špatné rozmístění ZŠ, MŠ v rámci území	1	4	4	- meziobecní spolupráce	Obce daného území
Nedostatek dětí / příliš mnoho dětí (nepříznivý demografický vývoj)	4	5	20	- meziobecní spolupráce (vzájemná pomoc a podpora např. rozdělení I. a II. stupně mezi obcemi)	Obce daného území
Rušení dopravních spojů zajišťující dopravu dětí do a ze ZŠ, MŠ	3	5	15	- meziobecní spolupráce (jednání k obnově spojů, společné zajištění provozu spoje mezi obcemi např. minibus)	Obce, kraj
Nedostatek kvalifikovaného personálu	2	4	8	- zlepšení finančních a pracovních podmínek - jistota zaměstnání	Obec zřizující ZŠ, MŠ Konkrétní ZŠ, MŠ Stát
Nezájem či neochota obcí na spolupráci	3	4	12	- meziobecní spolupráce (vzájemná pomoc a podpora)	Obce daného území
Nevhodně stanovené normativy na ZŠ a MŠ ze strany kraje	3	5	15	- jednání s Krajem - meziobecní spolupráce	Obce daného území
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)	5	5	25	- upozornění na dopady změn legislativy - benevolence k vydávání výjimek	Obce daného území
Reformy, které zhorší podmínky pro kvalitní výuku	3	5	15	- upozornění na dopady změn legislativy	Obce daného území
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti	Vlastník rizika
Technické riziko					
Špatný technický stav budov ZŠ, MŠ	2	5	10	- vytvoření finanční rezervy - využití fondů EU (např. zateplení budov) - meziobecní spolupráce	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatečná kapacita učeben	2	4	8	- využití fondů EU	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatečné hygienické podmínky (dle striktních hygienických předpisů)	4	5	20	- benevolence k vydávání výjimek	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Zastaralé či nevyhovující vybavení	2	4	8	- využití fondů EU - upozornění státu na nenaplňování ustanovení zákona ve věci přispívání na učební pomůcky a vybavení - meziobecní spolupráce	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Věcné riziko					
Špatné řízení školy	2	5	10	- efektivita výběrového řízení	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nízká kvalita výuky	2	5	10	- dotazníkové šetření - šetření ze strany obce (spolupráce s ČŠI) - meziobecní spolupráce	Konkrétní ZŠ, MŠ
Nezájem rodičů o umístění dětí do konkrétní ZŠ, MŠ	3	5	15	- zjištění důvodu nezájmu a zpětná vazba - pravidelné setkání s rodiči (vyvarování se případného budoucího problému) - meziobecní spolupráce	Konkrétní ZŠ, MŠ
Personální rizika (aprobovanost, fluktuace, věk, ...)	4	5	20	- zlepšení finančních a pracovních podmínek - jistota zaměstnání - meziobecní spolupráce	Konkrétní ZŠ, MŠ

Zdroj: vlastní zpracování

Na území ORP Žďár nad Sázavou jsme identifikovali celou řadu potenciálních rizik, která mohou negativně ovlivnit oblast předškolního a základního vzdělávání. Ocenění rizik je do značné míry subjektivní a vychází z kvalifikovaného názoru zpracovatelů.

Z hlediska pravděpodobnosti a dopadu považujeme za nejvýznamnější zejména **nedostatek financí** na běžný provoz a opravy, případně na investice a vybavení v dlouhodobém horizontu. S tímto finančním rizikem je spjato i další riziko, které může mít významný vliv na fungování škol a to jsou možné **změny v legislativě**, které povedou k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů).

Dalším významným rizikem, které může mít významný dopad na fungování škol na úrovni ORP je **nepříznivý demografický vývoj**, zejména pokud povede k nárůstu nákladů pro obce (např. zvýšený počet dětí v mateřských školách a k tomu striktní hygienické předpisy). Za riziko s velkou mírou pravděpodobnosti považujeme také **personální riziko** (např. aprobovanost učitelů – problém u malých obcí sehnat a udržet si kvalifikovanou osobu). Všemi ostatními i méně významnými riziky se budeme zabývat v dalších částech analytického dokumentu. V případě, že bude možné dopad identifikovaných rizik snížit prostřednictvím meziobecní spolupráce, budou předmětem návrhové části tohoto dokumentu.

3.1.4. SWOT analýza školství

SWOT analýza slouží k identifikaci silných a slabých stránek daného území (vnitřní vlivy z hlediska území), příležitostí a rizik (vnější vlivy z hlediska území). Na základě SWOT analýzy je komplexně vyhodnocena situace na území ORP.

Silné stránky:	Slabé stránky:
• Dobrá dostupnost ZŠ • Dostatečná vybavenost ZŠ • Individuální přístup k dětem (žákům) především v obecních („malých“) zařízeních • Individuální péče u integrovaných žáků i v malých obcích • Dostatečná aprobovanost učitelů • Dostatečná doprava do ZŠ • Uspokojivá síť a úroveň MŠ a ZŠ • Provoz Praktické školy a speciálně pedagogického centra ve Žďáře nad Sázavou • Provoz Základní umělecké školy a Active – střediska volného času ve Žďáře nad Sázavou • Nabídka zájmových kroužků v některých obcích zřizující ZŠ a MŠ • Vyhovující technický stav budov MŠ, ZŠ	• Nedostatečná kapacita MŠ • Nedostatečná dostupnost (nabídka) zájmových kroužků v obcích vs. největší nabídka zájmových kroužků (mimoškolních aktivit) ve městě Žďár nad Sázavou • Nedostatečná dostupnost MŠ • Nástup dětí do MŠ nelze uskutečnit v průběhu roku (zápis dětí do MŠ pouze na celý školní rok) • Snaha o samostatnost ZŠ a MŠ (žádné sloučené organizace typu ZŠ + MŠ) • Nepřipravenost předškoláků • Nízké naplnění kapacity ZŠ v obcích v blízkosti Žďáru • Nízký počet učitelů mužů ve vyšších ročnících ZŠ
Příležitosti:	Hrozby:
• Využívání dotací (financování energetických úspor fondu EU, využití fondů EU a dotací pro zlepšení kvality výuky) • Budování odborných učeben - celkové zkvalitnění vybavenosti a technického stavu škol • Stavět na ZŠ a MŠ rodinného typu, což dosahují školy v malých obcích • Sloučení MŠ a ZŠ (ekonomická výhodnost)	• Obce bez MŠ a ZŠ počítá s nimi město Žďár nad Sázavou • Předpisy, norma, hygiena (přísné hygienické normy) • Nevhodná legislativa • Snižující se počet dětí může zapříčinit rušení ZŠ a MŠ v menších obcích • Zhoršení financování školství a obcí, i přes finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu (RUD), obce musí doplácet na běžné výdaje ze svého malého rozpočtu

Zdroj: vlastní zpracování

Vzhledem k počtu obcí (celkem 48) nelze jednoznačně stanovit dílčí části SWOT analýz, především silné a slabé stránky.

SWOT analýza předškolního a základního vzdělávání vznikla na základě analýz této oblasti, ale především při diskuzích na proběhlých setkáních s představiteli obcí z území SO ORP Žďár nad Sázavou, na kterých se představila současná situace této oblasti.

Na území SO ORP Žďár nad Sázavou se nachází celkem 24 mateřských škol a 20 základních škol. Jejich rozmístění na tomto území (viz Mapa č. 7 a Mapa č. 8 v příloze) je uspokojivé, jakožto i jejich úroveň. Výhodou mateřských škol a především základních škol zřízených obcí je vzdělávání dětí či žáků v malém kolektivu, čímž je zajištěn lepší individuální přístup. Např. u tzv. malotřídních základních škol se žáci mohou učit více sociálním dovednostem. Není zde tolik problémů v chování, skupiny jsou menší, učitel se jim tak může více věnovat individuálně. Proto je vhodné stavět na základních školách a mateřských školách rodinného typu, kde je menší počet dětí či žáků.

Vybavenost škol řeší zřizovatelé nejen ze svých rozpočtů, ale především také v rámci dotačních projektů (např. projekt EU OPVK). Zásluhou těchto projektů či tohoto projektu mohou i malé obce modernizovat své školy (např. vybudování nové moderní jazykové učebny, pořízení interaktivních tabulí, dataprojektorů s počítači apod.).

Z velké části na školách vyučují kvalifikovaní učitelé, kteří se dále vzdělávají a navštěvují různé semináře a školení. Dle sebraných dat se však poměrná část pedagogů skládá z žen.

Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami se ve městě Žďár nad Sázavou nachází Praktická škola a pedagogické centrum a také městem zřízená 3. ZŠ zajišťuje péči u těchto žáků v jednom ze svých otevřených oborů vzdělávání. V některých dalších základních školách, zřízených obcí, je těmto žákům poskytována také individuální péče a jsou vyučováni podle individuálních učebních plánů.

Z celkového počtu mateřských a základních škol se poměrná část těchto zařízení nachází ve městě Žďár nad Sázavou, které svoji občanskou vybaveností zaobírá i prvenství v nabídce mimoškolních aktivit, zájmových kroužků apod. (Active a ZUŠ). Avšak některé základní školy či mateřské školy nabízejí pro své děti a žáky také zájmové kroužky (či nepovinné předměty), jejichž kapacita odpovídá poptávce v daném školním roce, kdy rodiče na začátku školního roku přihlašují své děti do jednotlivých kroužků.

Nejslabší stránkou a nejvíce probíranou je v současné době nedostatečná kapacita mateřských škol, která byla ke dni 30. 9. 2013 naplněna na 97%. Z tohoto důvodu nelze uskutečnit nástup dětí do mateřských škol v průběhu roku. Děti se zapisují na celý školní rok a je třeba požádat o jejich přijetí ve velkém předstihu. Při snaze zřizovatelů, hlavně v malých obcích, navýšit kapacitu těchto zařízení jim znemožňují přísné hygienické podmínky, kdy by obec vynaložila nemalé investice ze svého rozpočtu.

Dle dlouhodobých prognóz demografického vývoje ČR a Kraje Vysočina lze očekávat spíše snižování počtu narozených dětí, tudíž i snížený počet dětí v mateřských školách. Demografický vývoj, znatelný především v oblasti předškolního vzdělávání, ovlivní i oblast základního vzdělávání. Naplněnost základních škol k 30. 9. 2013 byla na 62%. I když se předpokládá, že populačně nejsilnější ročník by měl být v roce 2014 - 2015, kdy by měly nastoupit děti do 1. ročníku základních škol narozené v r. 2008, v tomto roce dosáhl počet narozených dětí svého maxima, v r. 2023 by měla být naplněnost základních škol navýšena pouze o cca 4%. Riziko snižujícího se počtu žáků může zapříčinit rušení základních škol a mateřských škol v menších obcích.

Jak již bylo zmíněno nepříznivý demografický vývoj a možné změny v legislativě, které jsou spjaty např. zpřísněním hygienických předpisů, mohou vést k vynuceným investicím (vazba na dotace apod.).

3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Ve správním obvodu jsou všechny mateřské školy a základní školy zřízeny obcemi.

V textu pod jednotlivými tabulkami je často řešena situace ve městě Žďár nad Sázavou a to z důvodu značných změn, vzhledem k rušení jedné ze základních škol (školní rok 2008/2009) a znovuotevření mateřské školy (r. 2008) v tomto městě, kdy ve zmíněných rocích můžeme zaznamenat např. změnu v počtu zaměstnanců apod. Dále tato skutečnost je uváděna i z důvodu, že se odloučené pracoviště nezapočítávají do celkového počtu mateřských škol či základních škol. Další obce, které jsou též zřizovateli jednotlivých zařízení a nejsou zmíněna v textu, není z důvodu druhořadosti, ale dle dostupných informací nenastaly ve výše uvedených školách významné změny, které by se promítly v tabulkách. Naopak by se měla více podporovat předškolní a základní vzdělávání v obcích, kde je ve třídách menší počet dětí či žáků, čímž se může dosáhnout lepšího individuálního přístupu.

Z výše uvedených analýz a sběru dat lze tedy konstatovat, že výrazné zastoupení mateřských škol a základních škol je ve městě Žďár nad Sázavou, které nejen svoji občanskou vybaveností, ale především velké nabídce pracovních příležitostí přijímá do svých zařízení děti či žáky z okolních obcí, jejichž rodiče v tomto městě pracují. Do další skupiny, která využívá nabídky mateřských škol a základních škol patří obce, které žádné z těchto zařízení zřízené nemají.

Vzhledem k demografickému vývoji a s ním spjatých prognóz, nepředpokládáme zásadní problémy s kapacitou mateřských škol či základních škol, i když demografický vývoj, znatelný především v oblasti předškolního vzdělávání, ovlivní i oblast základního vzdělávání.

Ovšem důležitým faktorem, který má významný vliv na kapacitní potřeby v mateřských školách, je míra účasti jednotlivých věkových skupin. Zásadním ovlivněním kapacitních potřeb je míra účasti dvou okrajových věkových skupin, a to věkové skupiny dětí starších 6 let (odklad školní docházky), a věkové skupiny dětí ve věku 2 let. Vzhledem ke skutečnosti, že se na území SO ORP Žďár nad Sázavou nenacházejí žádná zařízení jeslového typu, skoro v každé mateřské škole mají i ve třídách děti do 3 let. Většinou od věku 2 – 2,5 let.

Kapacitu základních škol v menších obcích může negativně ovlivnit nejen případný demografický vývoj (nenaplněná kapacita), ale i zásadní vliv může mít skutečnost, že z důvodu dojíždění rodičů za prací do města bude ubývat počet žáků v obcích, kde mají zřízenou školu a tím nastane větší riziko rušení základních škol v těchto obcích. Z tohoto důvodu by bylo přijatelné, aby obce mezi sebou začaly více spolupracovat a dlouhodobě posilovaly meziobecní spolupráci při plánování předškolního a základního vzdělávání na celém území SO ORP Žďár nad Sázavou, aby se předešlo negativním dopadům na tyto školy.

V oblasti předškolního a základního vzdělávání považujeme dále za prioritní nastavení podmínek přijímání dětí/žáků do škol, které se nacházejí mimo obec jeho bydliště (nejen v případě, že obec školu nemá, ale také když má a přesto se rodiče rozhodnou dítě umístit jinam). Tyto podmínky by potom mohly být součástí strategického plánu pro oblast školství, který by byl jednotný pro celé ORP.

3.2. Návrhová část pro oblast školství

3.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Školství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinů opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny z motivujících starostů, ze zástupců obcí a dalších zainteresovaných osob či subjektů, např. pracovníci z odboru školství MěÚ Žďár nad Sázavou a další pracovníci v oblasti předškolního a základního vzdělávání z území SO ORP Žďár nad Sázavou. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma školství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

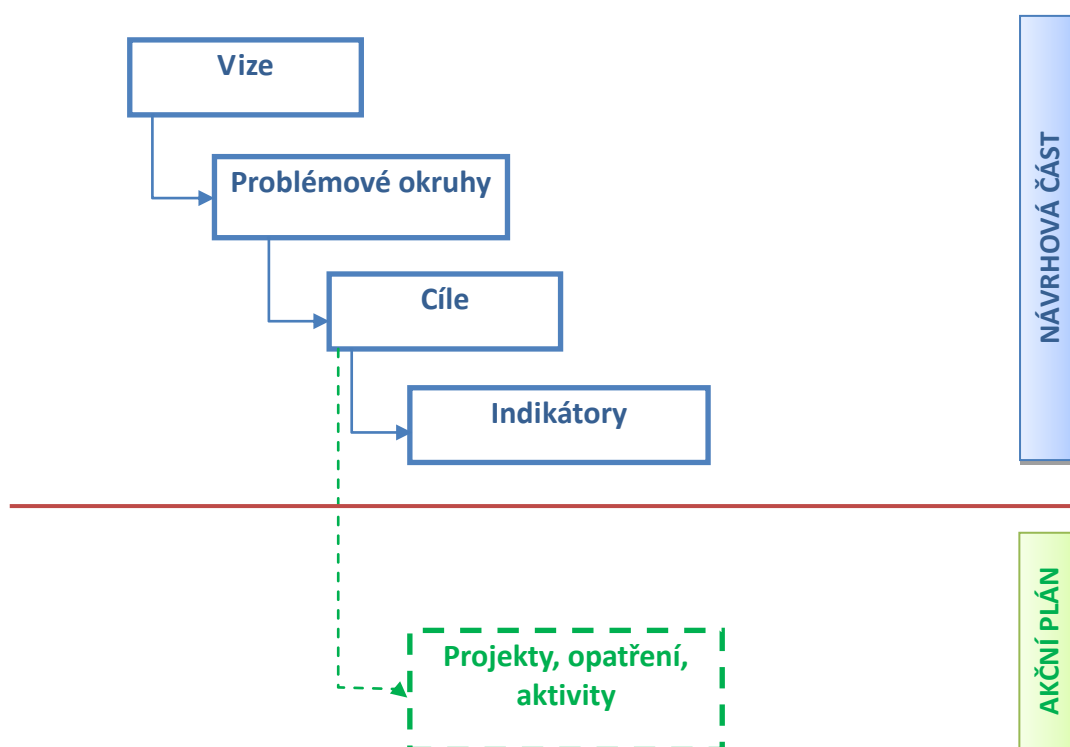
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu Školství je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce

Obce ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou spolupracují při plánování a koncepci předškolního a základního vzdělávání na celém území ORP vzhledem k demografickým ukazatelům a jejich předpokládanému vývoji. Vzájemnou spoluprací je zajištěna podpora, pomoc a péče občanům v oblasti sociálních služeb, obzvláště seniorům a to co nejdéle v jejich přirozeném prostředí. Na území ORP existuje funkční systém odpadového hospodářství, také se zaměřením na využití bioodpadu. Vybrané administrativní činnosti vykonávají obce v ORP společně a tím efektivněji.

Školství	Problémová oblast 1: <i>Problematika mateřských a základních škol</i>		Problémová oblast 2: <i>Problematika konkurenceschopnosti a propagace obecních MŠ/ZŠ</i>
	cíl 1.1: <i>Zahájit komunikaci směřující k dlouhodobé koncepci spolupráce (podmínek) obcí a města Žďár nad Sázavou ohledně umístování dětí do MŠ a ZŠ (především u obcí bez těchto typů škol, které školy ve Žďáru využívají)</i>	cíl 1.2: <i>Rozvíjet a posilovat dlouhodobou spolupráci při plánování předškolního a základního vzdělávání na celém území ORP vzhledem k demografickým ukazatelům v oblasti, jejich předpokládanému vývoji a dalším aspektům</i>	cíl 2.1: <i>Rozvíjet a posilovat v menších školách konkurenceschopnost oproti školám ve Žďáru nad Sázavou a jejich následnou propagaci – vytvoření informačního portálu o nabídce škol a jejich nabízených zájmových kroužků</i>

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize území správního obvodu ORP Žďár nad Sázavou (předpoklad do roku 2023):

Obce ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou spolupracují při plánování a koncepci předškolního a základního vzdělávání na celém území ORP vzhledem k demografickým ukazatelům a jejich předpokládanému vývoji. Vzájemnou spoluprací je zajištěna podpora, pomoc a péče občanům v oblasti sociálních služeb, obzvláště seniorům a to co nejdéle v jejich přirozeném prostředí. Na území ORP existuje funkční systém odpadového hospodářství, také se zaměřením na využívání bioodpadu. Vybrané administrativní činnosti vykonávají obce v ORP společně a tím efektivněji.

Slogan:

Žďár nad Sázavou a okolí – spolupracovat se vyplatí.

Problémové okruhy

1. Problematika mateřských a základních škol

Na základě analýz, proběhlých jednání s představiteli obcí a předpokládaného vývoje je nezbytné zaměřit se na problematiku mateřských a základních škol, co se týče jejich kapacit.

V r. 2013 byla naplněnost mateřských škol už na 97%. Oblast předškolního vzdělávání je především ovlivněna počtem narozených dětí za poslední roky. I když lze v dalších rocích očekávat spíše snižování počtu narozených dětí, nesmíme ovšem zapomínat na účast jednotlivých věkových skupin, kdy vzhledem k rušení jeslí (na území ORP Žďár nad Sázavou se nenacházejí žádná zařízení jeslového typu) do mateřských škol dochází děti už od věku 2 let. Naopak nový trend v dnešní době je i odklad dětí, tudíž v mateřských školách jsou i děti starší 6 let. Proto navzdory dlouhodobých prognóz demografického vývoje je třeba zaměřit se i na mateřské školy, kdy vzhledem účasti zmíněných okrajových věkových skupin bude jejich kapacita stále naplňována. S nedostatečnou kapacitou je totiž úzce spjat i nástup dětí do mateřských škol v průběhu roku, který z kapacitních důvodů nelze uskutečnit.

U základních škol se sice nepředpokládá zásadní problém s jejich kapacitou, která by byla nedostačující, ale vzhledem k naplněnosti v r. 2013 na 62% a za předpokladu, že v r. 2023 by měla být jejich kapacita navýšena pouze o cca 4%, je vhodné zaměřit se i na tato zařízení, aby se předešlo riziku rušení škol v menších obcích při snižujícím se počtu žáků.

V současné době na území SO ORP Žďár nad Sázavou neexistuje dlouhodobá koncepce plánování či dlouhodobá spolupráce obcí v rámci celého ORP. Současně nejsou zřejmé podmínky, za kterých budou moci obce nadále využívat MŠ/ZŠ ve městě Žďár nad Sázavou. Jde především o ty obce, které nemají vlastní mateřskou či základní školu, ale také o ostatní obce, které MŠ či ZŠ mají a zároveň využívají zařízení ve Žďáru nad Sázavou. S tímto souvisí fakt, že díky naplněnosti školek ve městě Žďár nad Sázavou dětmi z okolí, nedostahuje kapacita pro obyvatele tohoto města při zařazování jejich dětí do mateřských škol.

V oblasti předškolního vzdělávání je proto prioritní nastavení podmínek přijímání dětí do zařízení, která se nacházejí mimo obec jeho bydliště (nejen v případě, když obec zařízení nemá, ale také když ho má a přesto se rodiče rozhodnou dítě umístit jinde). Nedostatečná legislativa v podpoře spádových škol a až příliš velká svoboda rodičů a ředitelů škol v umísťování a přijímání dětí do MŠ a ZŠ,

zapříčiňuje neefektivní využívání kapacit všech zařízení v SO ORP Žďár nad Sázavou a tím spjaté nemalé finanční prostředky vynakládané z rozpočtů obcí, aby zajistily chod a vůbec existenci jejich škol. Z analýz dále vyplynula potřeba získávání dotací, díky kterým jsou zřizovatelé schopni modernizovat a dovybavovat své školy.

2. Problematika konkurenceschopnosti a propagace obecních MŠ/ZŠ

V analytické části tohoto dokumentu byly vypsány možnosti nabízených mimoškolních aktivit pro děti a mládež. Největší a jediné středisko volného času se nachází pouze ve městě Žďár nad Sázavou. V popisu mateřských a základních škol byly zmíněny také některé zájmové kroužky, které nabízejí školy v rámci svých možností pro své děti či žáky. Tento problémový okruh se bude zabývat posilováním konkurenceschopnosti menších zařízení oproti zařízením ve Žďáru nad Sázavou a jejich propagací.

3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Problematika mateřských a základních škol
Cíl 1.1	<i>Zahájit komunikaci směřující k dlouhodobé koncepci spolupráce (podmínek) obcí a města Žďár nad Sázavou ohledně umístování dětí do MŠ a ZŠ (především u obcí bez těchto typů škol, které školy ve Žďáru využívají). Jedná se o postupný dlouhodobý proces.</i>
Popis cíle	<i>V současné chvíli neexistuje dlouhodobá koncepce plánování v rámci celého ORP. Současně nejsou zřejmé podmínky, za kterých budou moci obce nadále využívat MŠ/ZŠ ve městě Žďár nad Sázavou. Jde především o ty obce, které nemají vlastní mateřskou či základní školu, ale také o ostatní obce, které MŠ či ZŠ mají a zároveň využívají školy ve Žďáru nad Sázavou. Problém již byl několikrát otevřen na Radě města. Výhodou této koncepce je efektivní využití kapacit škol ve městě, ale i v obcích.</i> <i>Důvody:</i> <i>- Žďár nad Sázavou hraje klíčovou roli v oblasti předškolního a základního vzdělávání</i> <i>- v území, zejména potom ve Žďáře nad Sázavou a přilehlých obcích nejsou efektivně využívány kapacity škol</i> <i>- pro přilehlé obce, které nedisponují MŠ/ZŠ, historicky Žďár nad Sázavou plní tuto funkci</i> <i>- pro přilehlé obce, které disponují MŠ/ZŠ může odliv dětí/žáků způsobovat postupný zánik MŠ/ZŠ</i> <i>Zahájení komunikace směřující k dlouhodobé koncepci spolupráce (podmínek) obcí a města Žďár nad Sázavou ohledně umístování dětí do MŠ a ZŠ (především u obcí bez těchto typů škol, které školy ve Žďáru využívají) odstraní všechny nejistoty v plánování předškolního a základního vzdělávání u okolních obcí. Jedná se o postupný a dlouhodobý proces.</i>

Hlavní opatření	A: Legislativní opatření: • zpracování možností řešení směřující k dlouhodobé koncepci spolupráce • zpracování návrhu společné dohody B: Finanční opatření • rozbor ekonomické výhodnosti C: Věcná opatření: • oslovení dotčených obcí
Název indikátorů k hodnocení cíle	➤ Vytvoření podmínek mezi obcí a městem Žďár nad Sázavou ohledně umísťování dětí do MŠ a ZŠ
Správce cíle	Místostarosta města Žďár nad Sázavou

Problémový okruh 1	Problematika mateřských a základních škol
Cíl 1.2	Rozvíjet a posilovat dlouhodobou spolupráci při plánování předškolního a základního vzdělávání na celém území ORP vzhledem k demografickým ukazatelům v oblasti, jejich předpokládanému vývoji a dalším aspektům
Popis cíle	Na základě analýz a předpokládaného vývoje v oblasti předškolního a základního vzdělávání je třeba se zaměřit na tuto problematiku. Dlouhodobou spoluprací se předpokládá efektivní využívání kapacit ve všech zařízeních na území SO ORP Žďár nad Sázavou a zamezení případnému rušení škol. Dlouhodobou spoluprací lze dále zabezpečit např. některé personální obsazení kvalifikovanými pracovníky, zástupy za nemoc, společné vzdělávání pedagogických pracovníků, předávání zkušeností, společné zaměření na sponzorství škol, společné využívání dotací apod.
Hlavní opatření	A: Legislativní opatření: • zpracování návrhu společné smlouvy B: Finanční opatření • rozbor ekonomické výhodnosti • využití finančních prostředků z dotačního programu MŠMT C: Věcná opatření: • oslovení obcí v ORP Žďár nad Sázavou o vzájemnou spolupráci • zpracování možností řešení dlouhodobé spolupráce
Název indikátorů k hodnocení cíle	➤ Vytvoření dlouhodobé koncepce plánování předškolního a základního vzdělávání na celém území ORP
Správce cíle	Místostarosta města Žďár nad Sázavou

Problémový okruh 2	Problematika konkurenceschopnosti a propagace obecních MŠ/ZŠ
Cíl 2.1	Rozvíjet a posilovat v menších školách konkurenceschopnost oproti školám ve Žďáru nad Sázavou a jejich následnou propagaci – vytvoření informačního portálu o nabídce škol a jejich nabízených zájmových kroužků
Popis cíle	Dle dostupných informací je v oblasti předškolního a základního vzdělávání dominantní město Žďár nad Sázavou. Nejen vzhledem k nabízeným službám, ale i ke své propagaci těchto služeb či škol. Je třeba se zaměřit na školy v obcích, které stavějí na rodinném typu, menším počtu dětí či žáků a s tím spjatým individuálním přístupem. Např. u tzv. malotřídních základních škol se žáci mohou učit více sociálním dovednostem. Není zde tolik problémů v chování, skupiny jsou menší, učitel se jim tak může více věnovat individuálně. I tyto menší školy v obcích se snaží pro své děti či žáky otevírat různé mimoškolní aktivity. Je třeba dostatečně informovat občany (rodiče) o svých školách pro předškolní a základní vzdělávání. Např. na webových stránkách obce by měl být minimálně odkaz na jejich mateřskou či základní školu, kde budou aktuální informace o dané škole/školce, shrnuta všechna specifika dané školy, výhody vzdělávání právě v jejich škole, dosažené výsledky, aktuální výroční zprávy, chystané akce, diskuzní fórum, nabízené zájmové kroužky apod. Pro lepší konkurenceschopnost je třeba modernizovat a dovybavovat své školy. Pro lepší přehlednost o povědomí umístění škol a jejich informace (specifika, zájmové kroužky apod.) vytvořit webový portál o školách v SO ORP Žďár nad Sázavou.
Hlavní opatření	A: Finanční opatření - využití finančních prostředků z dotačního programu MŠMT B: Věcná opatření: - oslovení dotčených obcí - zpracování možností řešení umístění informací o školách na území SO ORP Žďár nad Sázavou na nově vytvořených webových stránkách - návrh řešení webových stránek (vzhled, orientace, rozložení stránky, přehlednost apod.) - zpracování webových stránek
Název indikátorů k hodnocení cíle	➤ Vytvoření informačního portálu o nabídce škol a jejich nabízených zájmových kroužků
Správce cíle	Starosta obce Světnov

3.2.4. Indikátory

Problémový okruh 1	Problematika mateřských a základních škol		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Vznik koncepce a navázání spolupráce		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Odbor školství, kultury a sportu MěÚ Žďár nad Sázavou		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Na základě analýz a předpokládaného vývoje v oblasti předškolního a základního vzdělávání je třeba se zaměřit na spolupráci obcí vzhledem k demografickému vývoji. Dlouhodobou spoluprací se předpokládá zvýšení efektivního využívání kapacit ve všech zařízeních na území SO ORP Žďár nad Sázavou a zamezení případnému rušení škol. Touto spoluprací lze dále zabezpečit např. některé personální obsazení kvalifikovanými pracovníky, zástupy za nemoc, společné vzdělávání pedagogických pracovníků, předávání zkušeností, společné zaměření na sponzorství škol, společné využívání dotací apod.		
Metodika a výpočet:	Posouzení zda byla či nebyla vytvořena koncepce a navázání spolupráce v rámci celého SO ORP Žďár nad Sázavou.		
Zdroj čerpání dat:	odbor školství MěÚ Žďár nad Sázavou, dotazy na obce		

Cíl 1.1	Zahájit komunikaci směřující k dlouhodobé koncepci spolupráce (podmínek) obcí a města Žďár nad Sázavou ohledně umisťování dětí do MŠ a ZŠ (především u obcí bez těchto typů škol, které školy ve Žďáru využívají). Jedná se o postupný dlouhodobý proces.		
Číslo indikátoru	1.1.1		
Název indikátoru	Vytvoření podmínek mezi obcí a městem Žďár nad Sázavou ohledně umisťování dětí do MŠ a ZŠ		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Odbor školství, kultury a sportu MěÚ Žďár nad Sázavou		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	V současné době neexistují podmínky mezi obcemi a městem Žďár nad Sázavou ohledně umisťování dětí do MŠ a ZŠ. V současné době není totiž zřejmé, jak budou moci obce nadále využívat MŠ/ZŠ ve městě Žďár nad Sázavou.		
Metodika a výpočet:	Posouzení zda byly či nebyly vytvořeny podmínky ohledně umisťování dětí do MŠ a ZŠ v rámci celého SO ORP Žďár nad Sázavou.		
Zdroj čerpání dat:	odbor školství MěÚ Žďár nad Sázavou		

Cíl 1.2	Rozvíjet a posilovat dlouhodobou spolupráci při plánování předškolního a základního vzdělávání na celém území ORP vzhledem k demografickým ukazatelům v oblasti, jejich předpokládanému vývoji a dalším aspektům		
Číslo indikátoru	1.2.1		
Název indikátoru	Vytvoření dlouhodobé koncepce plánování předškolního a základního vzdělávání na celém území ORP		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Odbor školství, kultury a sportu MěÚ Žďár nad Sázavou		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	V současné době neexistuje žádná dlouhodobá spolupráce mezi obcemi, která by řešila problematiku předškolního a základního vzdělávání. Dlouhodobou spoluprací se předpokládá efektivní využívání kapacit ve všech školách na území SO ORP Žďár nad Sázavou a zamezení případnému rušení škol apod.		
Metodika a výpočet:	Posouzení zda byla či nebyla vytvořena dlouhodobá koncepce spolupráce při plánování předškolního a základního vzdělávání na celém území SO ORP Žďár nad Sázavou.		
Zdroj čerpání dat:	odbor školství MěÚ Žďár nad Sázavou, dotazy na obce		

Problémový okruh 2	Problematika konkurenceschopnosti a propagace obecních MŠ/ZŠ		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Vytvoření informačního portálu o nabídce škol a jejich nabízených zájmových kroužků		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Odbor školství, kultury a sportu MěÚ Žďár nad Sázavou		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	V současné době neexistuje žádná propagace, která by zohledňovala a případně sdružovala informace o všech školách předškolního a základního vzdělávání v obcích. Týká se to nejen vytvoření webové stránky, která by sdružovala seznam škol MŠ a ZŠ na území SO ORP Žďár nad Sázavou a jejich specifik, ale i jednotlivých MŠ/ZŠ, kde chybí aktualizované informace např. aktuální výroční zprávy, specifiky daných škol, otevřené zájmové kroužky či jiné mimoškolní aktivity, vybavenost škol, diskuzní fórum apod. Je třeba dostatečně informovat rodiče o svých školách, připravovaných aktivitách apod., aby se např. předešlo stahování žáků z obcí do města.		
Metodika a výpočet:	Aktualizované webové stránky jednotlivých MŠ a ZŠ. Případně zahájení činnosti webové stránky sdružující všechny informace o školách předškolního a základního vzdělávání na území SO ORP Žďár nad Sázavou.		
Zdroj čerpání dat:	Webové stránky jednotlivých škol		

Cíl 2.1	<i>Rozvíjet a posilovat v menších školách konkurenceschopnost oproti školám ve Žďáru nad Sázavou a jejich následnou propagaci – vytvoření informačního portálu o nabídce škol a jejich nabízených zájmových kroužků</i>		
Číslo indikátoru	2.1.1		
Název indikátoru	<i>Vytvoření informačního portálu o nabídce škol a jejich nabízených zájmových kroužků</i>		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Odbor školství, kultury a sportu MěÚ Žďár nad Sázavou		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	V současné době neexistuje žádná propagace, která by zohledňovala a případně sdružovala informace o všech školách předškolního a základního vzdělávání v obcích. Týká se to nejen vytvoření webové stránky, která by sdružovala seznam škol MŠ a ZŠ na území SO ORP Žďár nad Sázavou a jejich specifik, ale i jednotlivých MŠ/ZŠ, kde chybí aktualizované informace např. aktuální výroční zprávy, specifika daných škol, otevřené zájmové kroužky či jiné mimoškolní aktivity, vybavenost škol, diskuzní fórum apod. Je třeba dostatečně informovat rodiče o svých školách, připravovaných aktivitách apod., aby se např. předešlo stahování žáků z obcí do města.		
Metodika a výpočet:	Aktualizované webové stránky jednotlivých MŠ a ZŠ. Případně zahájení činnosti webové stránky sdružující všechny informace o školách předškolního a základního vzdělávání na území SO ORP Žďár nad Sázavou.		
Zdroj čerpání dat:	Webové stránky jednotlivých škol		

3.3. Pravidla pro řízení strategie

3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Dosud nestanoveno

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Zahájit komunikaci směřující k dlouhodobé koncepci spolupráce (podmínek) obcí a města Žďár nad Sázavou ohledně umísťování dětí do MŠ a ZŠ (především u obcí bez těchto typů škol, které školy ve Žďáru využívají). Jedná se o postupný dlouhodobý proces.	Místostarosta města Žďár nad Sázavou
1.2	Rozvíjet a posilovat dlouhodobou spolupráci při plánování předškolního a základního vzdělávání na celém území ORP vzhledem k demografickým ukazatelům v oblasti, jejich předpokládanému vývoji a dalším aspektům	Místostarosta města Žďár nad Sázavou
2.1	Rozvíjet a posilovat v menších školách konkurenceschopnost oproti školám ve Žďáru nad Sázavou a jejich následnou propagaci – vytvoření informačního portálu o nabídce škol a jejich nabízených zájmových kroužků	Starosta obce Světnov

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Vznik koncepce a navázání spolupráce	Odbor školství, kultury a sportu MěÚ Žďár nad Sázavou
1.1.1	Vytvoření podmínek mezi obcí a městem Žďár nad Sázavou ohledně umisťování dětí do MŠ a ZŠ	Odbor školství, kultury a sportu MěÚ Žďár nad Sázavou
1.2.1	Vytvoření dlouhodobé koncepce plánování předškolního a základního vzdělávání na celém území ORP	Odbor školství, kultury a sportu MěÚ Žďár nad Sázavou
2	Vytvoření informačního portálu o nabídce škol a jejich nabízených zájmových kroužků	Odbor školství, kultury a sportu MěÚ Žďár nad Sázavou
2.1.1	Vytvoření informačního portálu o nabídce škol a jejich nabízených zájmových kroužků	Odbor školství, kultury a sportu MěÚ Žďár nad Sázavou

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správce cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

3.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

3.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán na r. 2017	
Příprava	
Realizace	
Vyhodnocení	

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

3.4. Závěr a postup zpracování

3.4.1. Shrnutí

Na proběhlých setkáních s představiteli obcí a se zainteresovanými osobami se nejvíce probírala problematika nedostatečné kapacity mateřských škol a nenaplněnost základních škol. Především vzhledem k efektivnímu využívání kapacit v celém ORP. Dále dosud nejsou zřejmé podmínky, za kterých budou moci obce nadále využívat MŠ/ZŠ ve městě Žďár nad Sázavou. Výrazné zastoupení mateřských škol a základních škol je právě ve městě Žďár nad Sázavou, které nejen svoji občanskou vybaveností (nabídka mimoškolních aktivit apod.), ale především velké nabídce pracovních příležitostí přijímá do svých zařízení děti či žáky z okolních obcí. V současné době na území SO ORP Žďár nad Sázavou neexistuje ani žádná dlouhodobá koncepce plánování či dlouhodobá spolupráce obcí v rámci celého ORP a ani příliš velká propagace MŠ či ZŠ v obcích.

3.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Strategie byla zpracována celým realizačním týmem projektu „Podpora meziobecní spolupráce“ v ORP Žďár nad Sázavou za podpory motivujících starostů a dle metodických doporučení od Svazu měst a obcí ČR. Shromažďování údajů od dotčených obcí, od odboru školství, kultury a sportu MěÚ Žďár nad Sázavou, od školských zařízení, na setkáních se starosty obcí. Následně probíhala analýza a vyhodnocení dat. Realizační tým vytvořil návrh formulace vize, která byla projednána na setkání s motivujícími starosty, kde byla přeformulována do finální podoby a doplněna o slogan. Na základě provedených analýz, diskuzí s představiteli obcí a z Nástinů možných variantních návrhů k řešení se sestavily problémové okruhy, stanovily se cíle a k nim indikátory, které byly navrženy realizačním týmem a ověřeny ve fokusní skupině. Fokusní skupina byly složena z motivujících starostů, ze zástupců obcí a dalších zainteresovaných osob např. pracovníci z odboru školství MěÚ Žďár nad Sázavou a další pracovníci (zřizovatelé či ředitelé MŠ či ZŠ) v oblasti předškolního a základního vzdělávání z území SO ORP Žďár nad Sázavou.

3.5. Přílohy - školství

3.5.1. Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4

Vazba na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - prioritní osa 3 (PO 3) Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

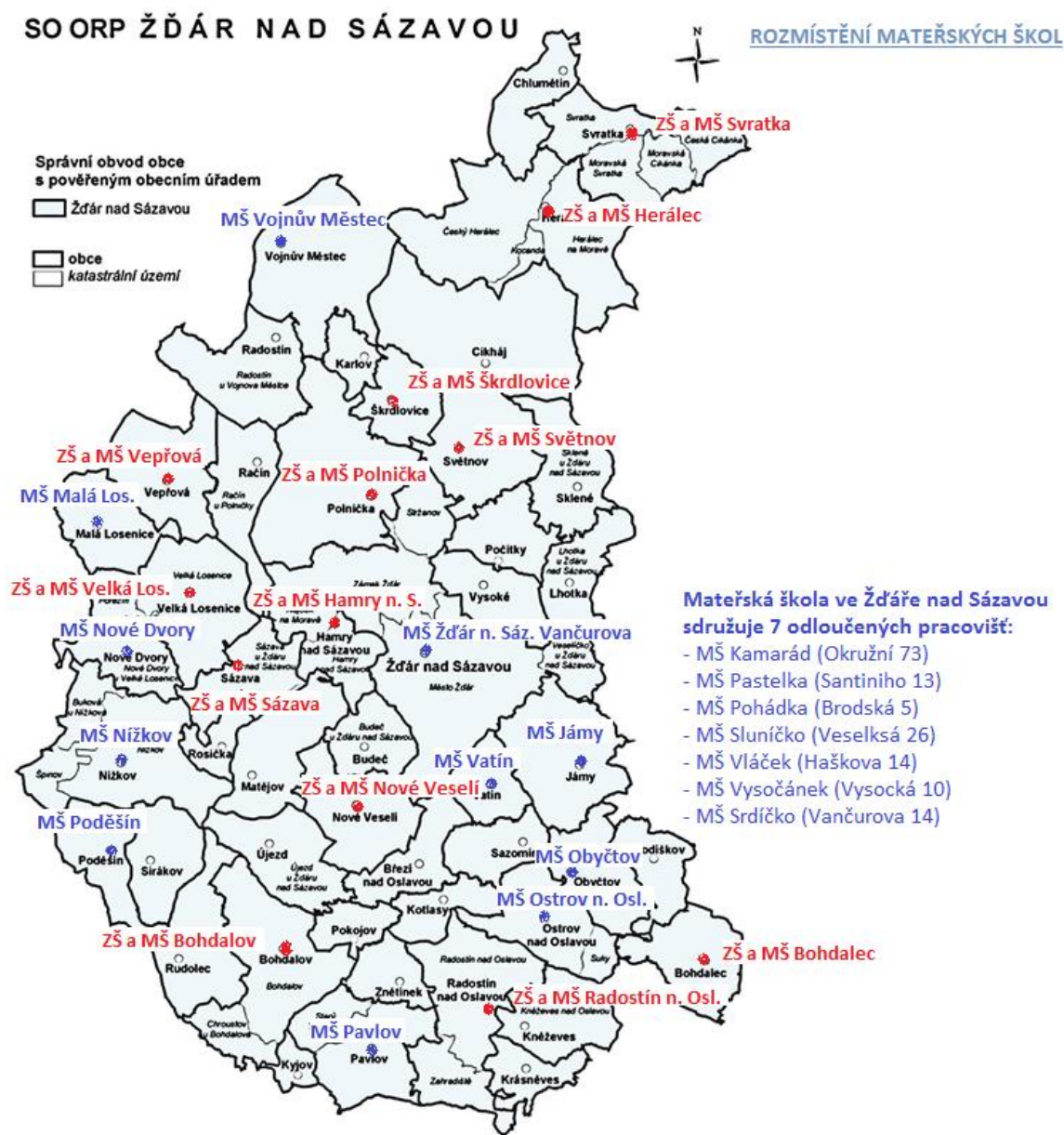
Na základě jednání s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy – odborem přípravy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání - najdou uplatnění některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce v podporovaných oblastech a aktivitách prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání, jako např. podpora budování kapacit pro inkluzivní vzdělávání, vytváření kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v mateřských a základních školách, podpora budování kapacit pro pedagogický leadership na úrovni školy a území včetně rozvoje spolupráce školy, rodičů a mimoškolního vzdělávání, nebo podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány.

Vazba na Operační program Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4

Uplatnění najdou některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce a to zejména v oblastech budování infrastruktury mateřských škol, podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány s potřebami rozvoje infrastruktury pro podporu polytechnického vzdělávání nebo připojení k internetu, anebo konektivita celých škol.

Příloha č. 1: Rozmístění MŠ a ZŠ v SO ORP Žďár nad Sázavou

Mapa č. 7: Rozmístění mateřských škol v ORP Žďár nad Sázavou

Mapa č. 8: Rozmístění základních škol v ORP Žďár nad Sázavou

Příloha č. 2: Další bližší informace o MŠ a ZŠ na území ORP Žďár nad Sázavou

Tab. 56: Bližší informace o mateřských a základních školách na SO ORP Žďár nad Sázavou (dle ředitelů těchto zařízení)

Název obce	Spádové obce (uzavřená dohoda o spádovém obvodu)	Obce, ze kterých děti/žáci reálně dojíždějí do Vaší školy (školní rok 2014/15)	Specifika mateřské školy	Specifika základní školy	V nich součástí:	Nabídka mimoškolní aktivity (zájmové kroužky) a jejich kapacita, dostupnost	Specifické problémy s jakými se setkáváte a z jakých důvodů	Specifická potřeba Vaší školy pro další fungování	Předpokládaný vývoj v dalších letech
Bohdalec	Hodíškov (Podle zvykové setrvačnosti, uzavřená dohoda mezi obcemi není)	Hodíškov	Jednotřídní, věkově smíšená	Málotřídní vesnická škola s prvním stupněm	Školní hřiště, školní zahrada, dětské hřiště s hracími prvky, sportovní místnost v kulturním domě, víceúčelové hřiště v areálu tělovýchovné jednoty	Kroužky pouze pro děti naší školy: taneční, hra na flétnu, angličtina	Personální zabezpečení neúplných úvazků kvalifikovanými pracovníky, zástupy za nemoc, studium i další vzdělávání.	Dostatek žáků	Stav na současné úrovni: V mateřské škole spíše naplněnou kapacitu, v základní škole volná místa.
Hamry nad Sázavou	Hamry nad Sázavou	Hamry nad Sázavou, Žďár nad Sázavou	žádná	žádná	tělocvična, školní zahrada, venkovní hřiště se buduje	kroužek hry na flétnu, kroužek angličtiny, street dance, do kroužků chodí asi 30 dětí, jsou jen pro děti z naší školy	větší zaměření na sponzorství školy	částečná rekonstrukce školní budovy	předpokládáme zvyšování kapacity školy

Název obce	Spádové obce (uzavřená dohoda o spádovém obvodu)	Obce, ze kterých děti/žáci reálně dojíždějí do Vaší školy (školní rok 2014/15)	Specifika mateřské školy	Specifika základní školy	V nich součástí:	Nabídka mimoškolní aktivity (zájmové kroužky) a jejich kapacita, dostupnost	Specifické problémy s jakými se setkáváte a z jakých důvodů	Specifická potřeba Vaší školy pro další fungování	Předpokládaný vývoj v dalších letech
Herálec	Vortová, Cikháj	Vortová, Cikháj, Světnov, Svratouch, Žďár nad S.	Otevřenost, individuální přístup, velká propojenost se ZŠ, účast na aktivitách obce a ZŠ	Široká nabídka zájmové činnosti, kvalitní jazykové vzdělávání (mezinárodní projekty, zapojení rodilého mluvčí), zapojení do celorepublikových projektů a soutěží, práce s žáky s SVP, rozvinutá spolupráce s SPC a PPP	Tělocvična - nová, dětské hřiště (probíhá postupné doplňování herních prvků), školní dvůr, atria s možností sednutí, školní zahrada, místní fotbalová hřiště, tenisové kurty (bezplatně k užívání pro ZŠ a MŠ), plavecký bazén - Hlinsko v Čechách	Nabídka zájmových kroužků: sportovní (karate, lukostřelba, volejbal, basketbal, pohybové hry, míčové hry, turistický, Kinn-ball, Street dance, Break dance) umělecké: (flétna, klavír, kytara, akordeon, klávesy, dramatický, výtvarný, netradiční výtvarné techniky), humanitní (angličtina, dyslektický, čtenářský, e Twinning, logopedický)- některé kroužky jsou zajišťovány pracovníky školy, některé zajišťují jiné organizace (Active Žďár n.S. , Karate oddíl Hlinsko, Hudební škola Klinecký	Problém motivovat pedagogy k dalšímu vzdělávání, malý zájem, malá motivace z důvodu nedostatku finančních prostředků na odměny pedagogů, někdy problém v komunikaci s rodiči, mají své představy. Spolupráce s místními spolky je výborná, spolupracujeme na společných projektech, umožňujeme jim přístup do tělocvičny...	Potřeba obnovy vybavení tříd stolky a židlemi na prvním stupni, dovybavení jazykové učebny, dlouhodobě budování prostor pro volnočasové aktivity)	Žádné změny

Název obce	Spádové obce (uzavřená dohoda o spádovém obvodu)	Obce, ze kterých děti/žáci reálně dojíždějí do Vaší školy (školní rok 2014/15)	Specifika mateřské školy	Specifika základní školy	V nich součástí:	Nabídka mimoškolní aktivity (zájmové kroužky) a jejich kapacita, dostupnost	Specifické problémy s jakými se setkáváte a z jakých důvodů	Specifická potřeba Vaší školy pro další fungování	Předpokládaný vývoj v dalších letech
Jámy	ne	Žďár nad Sázavou	Motto: Vše, co opravdu potřebuji znát, jak žít, co dělat a jak vůbec být, jsem se naučil v MŠ. Rozvíjíme děti ve všech směrech. Děti jsou vedeny k samostatnosti a prevenci sociálně patologických jevů. Nabízíme výuku anglického jazyka v rámci ŠVP.		školní zahrada, obecní hřiště vybavené skluzavkami, houpačkami, lanovkou apod. Do bazénu jezdíme do Žďáru nad Sázavou(7 km)	ne	z důvodu zajištění bezpečnosti dětí vzhledem k počtu dětí ve třídě (28) omezené DVPP.	potřeba snížení potlučnosti - řešení nevhodné akustiky	Nepředpokládá se snižování kapacity. V počtech dětí ve třídě nedojde v budoucnu k výrazným změnám.

Název obce	Spádové obce (uzavřená dohoda o spádovém obvodu)	Obce, ze kterých děti/žáci reálně dojíždějí do Vaší školy (školní rok 2014/15)	Specifika mateřské školy	Specifika základní školy	V nich součástí:	Nabídka mimoškolní aktivity (zájmové kroužky) a jejich kapacita, dostupnost	Specifické problémy s jakými se setkáváte a z jakých důvodů	Specifická potřeba Vaší školy pro další fungování	Předpokládaný vývoj v dalších letech
Malá Losenice		Velká Losenice	MŠ se nachází v malé obci na Vysočině. Je obklopena krásnou přírodou. V okolí jsou louky, pole, lesy i rybníky, což jsou ideální místa pro výchovné, vzdělávací i relaxační vycházky. Budova školky má podobu rodinného domku. Výhodou je přilehlá zahrada se vzrostlými stromy a keři. Terén je členitý s mírným kopcem, který v zimě využíváme k sáňkování. Vládně zde rodinná pohoda. Snažíme se vytvářet přátelský vztah mezi učitelkou a dítětem.		Přilehlá školní zahrada. Předplavecká výuka probíhá ve Žďáru nad Sázavou. Dále děti absolvují 10pobytů v solné jeskyni	Seznamování s cizím jazykem AJ, Pískání pro radost, Šikulové, Hbitý jazýček, Těšíme se do školy. Dostupné pro děti z MŠ		Dostatečný počet dětí	Vybudování dalších prostor a zvýšení kapacity

Název obce	Spádové obce (uzavřená dohoda o spádovém obvodu)	Obce, ze kterých děti/žáci reálně dojíždějí do Vaší školy (školní rok 2014/15)	Specifika mateřské školy	Specifika základní školy	V nich součástí:	Nabídka mimoškolní aktivity (zájmové kroužky) a jejich kapacita, dostupnost	Specifické problémy s jakými se setkáváte a z jakých důvodů	Specifická potřeba Vaší školy pro další fungování	Předpokládaný vývoj v dalších letech
Nové Dvory	0	Pořežín	Spolupráce s rodiči, akce organizované s rodiči a s dětmi	0	Školní zahrada, tělocvična	Akce organizované v MŠ s dětmi. Rodiči a sourozenci, vánoční koledování pro všechny občany z obce	Problematika vzdělávání - zástupy, finance	Zvětšení prostorů v MŠ	Stejná kapacita
Nové Veselí	Budeč, Březí nad Oslavou, Kotlasy, Matějov, Újezd	Budeč, Březí nad Oslavou, Kotlasy, Matějov, Újezd, Žďár nad Sázavou, Sirákov, Rošička, Nížkov, Osová Bítýška	MŠ ve vesnickém prostředí, v blízkosti přírody. Na pozemku přírodní zahrada zařazená mezi ukázkové zahrady.	Moderně vybavená škola s bohatou historií.	Dvě kuchyně a jídelny, přírodní zahrada v MŠ a ZŠ, přírodní učebna, dvorek s pohyb. prvky, cvičná kuchyně, PC učebna, další odborné učebny. Pro výuku TV využíváme venkovní hřiště TJ Sokol a městyse, sokolovnu a sportovní halu. Plavecký výcvik probíhá v Jihlavě.	Zájmové kroužky jsou pro žáky školy zdarma, v tomto roce jich bude pravděpodobně 12 kroužků.	Problémem je dlouhá docházková vzdálenost na hodiny TV, kritéria pro kapacitu školních družin (nastavených krajským úřadem), kdy nelze navyšovat kapacitu družinu do potřebné výše. Nedostatek prostoru pro vytvoření školního klubu pro žáky 2. stupně, absence dílen pro technické vyučování. Dalším problémem je nedostatečná podpora učitelské profese (nefunkční "pomocné" instituce, právní postavení školy atd.)	Navýšení kapacity školní družiny, vznik školního klubu, školní psycholog, etoped.	Předpokládáme nevýrazné změny v počtu žáků ZŠ, navyšování počtů v MŠ.

Název obce	Spádové obce (uzavřená dohoda o spádovém obvodu)	Obce, ze kterých děti/žáci reálně dojíždějí do Vaší školy (školní rok 2014/15)	Specifika mateřské školy	Specifika základní školy	V nich součástí:	Nabídka mimoškolní aktivity (zájmové kroužky) a jejich kapacita, dostupnost	Specifické problémy s jakými se setkáváte a z jakých důvodů	Specifická potřeba Vaší školy pro další fungování	Předpokládaný vývoj v dalších letech
Obyčtov		Hodíškov	Nízký počet dětí - individuální přístup k dítěti, rodinné prostředí, adaptační režim, úzká spolupráce s rodiči, dobrá spolupráce se zřizovatelem, spolupráce s okolními školkami, netradiční formy a metody práce, prezentace školy na veřejnosti, zájem o umístění dětí z okolních obcí, vkusné a bezpečné prostředí pro dítě						

Název obce	Spádové obce (uzavřená dohoda o spádovém obvodu)	Obce, ze kterých děti/žáci reálně dojíždějí do Vaší školy (školní rok 2014/15)	Specifika mateřské školy	Specifika základní školy	V nich součástí:	Nabídka mimoškolní aktivity (zájmové kroužky) a jejich kapacita, dostupnost	Specifické problémy s jakými se setkáváte a z jakých důvodů	Specifická potřeba Vaší školy pro další fungování	Předpokládaný vývoj v dalších letech
Ostrov nad Oslavou		Radostín nad Oslavou, Nové Veselí	Mateřská škola se nachází v klidné části obce s rozvíjející se rodinnou zástavbou. Máme zde blízký přístup k lukám, lesům a rybníkům, kde se děti formou prožitkového učení seznamují s přírodou v průběhu celého roku.		V loňském roce došlo k přebudování školní zahrady, výměna herních prvků, s pomocí rodičů na jaře "vyrostl" domeček z vrbového proutí, který inspiruje děti ke zvědavosti a pozorování. Školní zahrada je využívána nejen pro pobyt venku, ale také k realizaci společných aktivit dětí a rodičů.		Součástí školy je školní kuchyně, která prošla komplexní rekonstrukcí (výměna sporáků, osvětlení...). Připravují se zde obědy nejen pro MŠ Ostrov n. Osl., ale i pro základní školu Ostrov n. Osl. a Mateřskou školu Obyčtov	MŠ prošla několika rekonstrukcemi - výměna oken, vodovodního potrubí, částečně sanitárního zařízení. Zmodernizovat bychom potřebovali přístupové cesty do školy (chodníky, schody) a dále bychom rádi dokončili modernizaci sanitárního zařízení.	stálá kapacita, bez větších výkyvů v počtu dětí
Poděšín		Nížkov	MŠ rodinného typu.		Školní zahrada, prostory ke cvičení v budově, do bazénu nejezdíme.	Zájmové kroužky nemáme, provádíme nadstandardní činnost – výtvarná činnost, aerobik, logopedická prevence.	Nemáme problémy.	Modernizace venkovní části budovy.	Není třeba zvyšovat ani nehtroží snižování kapacity školy.

Název obce	Spádové obce (uzavřená dohoda o spádovém obvodu)	Obce, ze kterých děti/žáci reálně dojíždějí do Vaší školy (školní rok 2014/15)	Specifika mateřské školy	Specifika základní školy	V nich součástí:	Nabídka mimoškolní aktivity (zájmové kroužky) a jejich kapacita, dostupnost	Specifické problémy s jakými se setkáváte a z jakých důvodů	Specifická potřeba Vaší školy pro další fungování	Předpokládaný vývoj v dalších letech
Polníčka	Račín, Karlov, Škrdlovice, Světnov	Stržanov, Žďár nad Sázavou, Hamry, Sklené, Počítky, Cikháň, Vojnův Městec	zaměření na eko a sport, těsná spolupráce se ZŠ	rodinné prostředí, ekologie, součinnost s MŠ, bez větších kázeňských problémů, mnoho aktivit-projekty, exkurze..., zapojení do sítě Zdravých škol,	školní hřiště 3x, fotbalové hřiště, venkovní prostory s dřevěnými prvky a venkovní učebnou, naučné tabule, sokolovna	sportovní, 3xkeramický,Aj,Čj, dyslektický, taneční, aerobik, matematický-pro děti ze školy	získávání větších sponzorských darů, velká spoluúčast na projektech...	celková rekonstrukce staré části budovy školy-střecha, zateplení, výměna oken, obnova PC...	beze změn

Název obce	Spádové obce (uzavřená dohoda o spádovém obvodu)	Obce, ze kterých děti/žáci reálně dojíždějí do Vaší školy (školní rok 2014/15)	Specifika mateřské školy	Specifika základní školy	V nich součástí:	Nabídka mimoškolní aktivity (zájmové kroužky) a jejich kapacita, dostupnost	Specifické problémy s jakými se setkáváte a z jakých důvodů	Specifická potřeba Vaší školy pro další fungování	Předpokládaný vývoj v dalších letech
Radostín nad Osavou	ZŠ: Kněževy, Krásnéves, Pavlov, Znětín, Zahradíště, Zadní Zhořec, Ostrov nad Osavou MŠ: Kněževy, Krásnéves	ZŠ: Kněževy, Krásnéves, Pavlov, Znětín, Zahradíště, Zadní Zhořec, Ostrov nad Osavou, Netín, Velké Meziříčí MŠ: Kněževy, Krásnéves, Žďár nad Sázavou, Nové Město na Moravě, Záska, Zadní Zhořec	MŠ: klade důraz zejména na estetickou výchovu, na rozvoj dětí po stránce hudební a výtvarné. Zařazuje prvky environmentální výchovy, podporuje kladný vztah k přírodě, snaží se navozovat klidné, rodinné prostředí.	Areál školy leží na okraji obce v klidném a příjemném prostředí. Okolí školy skýtá velmi dobré možnosti pro tělocvik /blízkost fotbal. hřiště, asfalt. hřiště, tenis. kurtů, rybníka- zimní sporty/, pro environmentální v. a výuku přírodopisu, prvouky /školní pozemek, nedaleký lesík, louky rybníky/ i pro činnost ŠD. Škola je tvořena 3 budovami – hl. budova, tělocvična, přístavba se ŠJ, kt. jsou navzájem propojeny spoj. krčkem. V rekonstruovaném suterénu je od r. 2010 umístěna MŠ. Výhodou je i dostupnost autobusového spojení a blízkost autobusové zastávky.	Součástí školy je: školní hřiště, družina, jídelna, školní pozemek, tělocvična, asfaltové hřiště, dětské hřiště pro MŠ. Děti 3. + 4. r. dojíždějí na plavecký výcvik do Žďáru nad Sázavou.	Ve šk.r. 2013-2014: - adaptační kurz žáků VI. tř., divadelní představení pro veřejnost, projekt "Celé Česko čte dětem", vánoční hrátky, varhanní koncert, účast v projektu "Uklidme si Vysočinu", exkurze - ekologické ve V. Meziříčí, Festival vzdělávání Žďár n. Sáz., dopravní hřiště, Úřad práce, Terežín, Hvězdárna Brno atd., návštěvy divadelních představení (Brno a Jihlava), koncerty, semináře, přednášky: školení první pomoci, Záchraná služba V.M., prevence patologických jevů - Ponorka Žďár, projektový den I. st. "Den Země", pěvecká soutěž -kroužky: keramický, taneční, anglický, volejbalový, sportovní, psaní všemi deseti /navštěvují žáci z naší ZŠ/, atd.	MŠ: nedostatečná kapacita ZŠ: nedostatek učeben pro dělenou výuku	MŠ: výhledově otevřít 3. třídu, tím navýšit kapacitu mateřské školy ZŠ: rekonstrukce a modernizace učeben II. stupně. Výhledově - půdní vestavbou získat 2 nové učebny pro dělenou výuku /CJ,Č,M/	MŠ: navýšit kapacitu v MŠ

Název obce	Spádové obce (uzavřená dohoda o spádovém obvodu)	Obce, ze kterých děti/žáci reálně dojíždějí do Vaší školy (školní rok 2014/15)	Specifika mateřské školy	Specifika základní školy	V nich součástí:	Nabídka mimoškolní aktivity (zájmové kroužky) a jejich kapacita, dostupnost	Specifické problémy s jakými se setkáváte a z jakých důvodů	Specifická potřeba Vaší školy pro další fungování	Předpokládaný vývoj v dalších letech
Světnov	ZŠ a MŠ Polníčka	–	věkové složení, přijímáme děti od dvou let, klademe důraz na přípravu na plynulý přechod na ZŠ, rozvíjíme vztah k přírodě a její ochraně	rodinné prostředí, individuální přístup, " děti se učí tím, v čem žijí"	sál KD Svět-nov, tělocvič-na ZŠ a MŠ Herálec, hřiště, škol. zahrada s hrazdou a šplhadly, bazén Žďár n/S	hudební - pro děti ze školy		prostory školní družiny a sborovny	
Svratka	Tradiční spádovost, nepodložená dohodou: Křižánky, Svratouch 6.-9.r. Chlumětín 1.-9.r.	Křižánky, Svratouch 6.-9.r. Chlumětín 1.-9.r.	Dvoutřídní MŠ v dobře vybavených prostorách, podporující zdravý životní styl: saunování, plavání, solná jeskyně. 10 divadelních představení v MŠ - během šk. roku. Zájmové kroužky: kroužek AJ, hra na zobcovou flétnu, taneční kroužek.	Plně organizovaná, nově zrekonstruovaná devítiletá škola s moderně vybavenými odbornými učebnami, keramickou dílnou a vynikajícím zázemím pro TV. Sportování je jako prevence sociálněpatologických jevů zařazeno i o přestávkách.	Velká (770m ²) a plně vybavená tělocvična, v blízkosti venkovní multifunkční hřiště s asfaltovým povrchem, travnaté hřiště. Školní zahrada. Dětské hřiště. Plavecký bazén v Hlinsku.	12 zájmových kroužků s kapacitou 15 žáků - dostupné i pro okolní školy.	Úbytek narozených dětí.	Škola je po celkové rekonstrukci.	Přibližně setrvalý stav.

Název obce	Spádové obce (uzavřená dohoda o spádovém obvodu)	Obce, ze kterých děti/žáci reálně dojíždějí do Vaší školy (školní rok 2014/15)	Specifika mateřské školy	Specifika základní školy	V nich součástí:	Nabídka mimoškolní aktivity (zájmové kroužky) a jejich kapacita, dostupnost	Specifické problémy s jakými se setkáváte a z jakých důvodů	Specifická potřeba Vaší školy pro další fungování	Předpokládaný vývoj v dalších letech
Škrdlovice	Škrdlovice, Karlov	MŠ - Žďár nad Sázavou, Stržanov, Ždírec nad Doubravou ZŠ - Polnička, Radostín	propojenost se ZŠ, domácí rodinné prostředí	návaznost na MŠ, malý počet dětí, rodinné prostředí	tělocvična, školní zahrada s herními prvky, fotbalové hřiště, rybník Velké Dářko, okolní lesy a příroda, bazén Hlinsko				
Vatín		Sazomín, Vysoké, Žďár nad Sázavou,	jednotřídní MŠ, úzká spolupráce s rodiči, smíšené oddělení, víceletá organizace různých oblíbených akcí pro děti a rodinné příslušníky.		školní zahrada plná přírodních prvků a dětské hřiště.	logopedická prevence, seznamování se s anglickým jazykem, environmentální výchova pro děti MŠ, sběr suchého chleba pro zvěř, hliníku a PET víček	nemáme problémy	v tomto roce zateplení MŠ a výměna oken, vážnou finance ale na vybavení MŠ a modernizaci.	pokračování v dobrém fungování MŠ pro děti, rodiče i širokou veřejnost.

Název obce	Spádové obce (uzavřená dohoda o spádovém obvodu)	Obce, ze kterých děti/žáci reálně dojíždějí do Vaší školy (školní rok 2014/15)	Specifika mateřské školy	Specifika základní školy	V nich součástí:	Nabídka mimoškolní aktivity (zájmové kroužky) a jejich kapacita, dostupnost	Specifické problémy s jakými se setkáváte a z jakých důvodů	Specifická potřeba Vaší školy pro další fungování	Předpokládaný vývoj v dalších letech
Vojnův Městec		Radostín	Dlouhodobá koncepce školy vychází z principů, pohoda prostředí a otevřené partnerství a Začít spolu, kde se klade důraz na ind. přístup, účast rodiny, vedení dětí k samostatnému rozhodování. Další koncepcí je rozvoj základů environmentální výchovy		zahrada MŠ, v současné době přebudovaná na přírodní hřiště, občas využíváme prostory sokolovny k cvičení, předškoláci jezdí na plavecký kurz do bazénu v Hlinsku				
		Radostín, Borky, Kruceburk		Zaměření na výtvarnou a literární výchovu, ind. Přístup	tělocvična, školní zahrada, dále umožněna Tv v sokolovně a hřišti, bazén Hlinsko v Č.	Kroužky - výtvarný, sportovní, míčové hry, zobcová flétna, sboreček pro děti z naší školy. Jednorázové akce - vánoční, velikonoční chystání, atd. pro děti, dospělí i veřejnost		zavedení 5. ročníku od příštího školního roku a s tím související stavební a další úpravy	zavedení 5. ročníku od příštího školního roku a s tím související stavební a další úpravy, kapacita školy stejná

Název obce	Spádové obce (uzavřená dohoda o spádovém obvodu)	Obce, ze kterých děti/žáci reálně dojíždějí do Vaší školy (školní rok 2014/15)	Specifika mateřské školy	Specifika základní školy	V nich součástí:	Nabídka mimoškolní aktivity (zájmové kroužky) a jejich kapacita, dostupnost	Specifické problémy s jakými se setkáváte a z jakých důvodů	Specifická potřeba Vaší školy pro další fungování	Předpokládaný vývoj v dalších letech
Žďár nad Sázavou	Mělkovice, Stržanov, Veseříčko, Radonín,	Bohdalov, Dolní Bory, Hamry, Hlinné, Chroustov, Karlov, Lhotka, Ostrov n.O., Počátky, Polnička, Řečice, Sazomín, Skelné, Sněžné, Škrdlovice, Tři Studně, Vysoké	subjekt sedmi odloučených pracovišť, každá MŠ pracuje podle svého výchovně vzdělávacího programu, liší se zaměřením, saunování, hudební zaměření,...		bazén navštívujeme ve Žďáře nad Sázavou pro předplaveckou výuku, součástí MŠ jsou školní zahrady pro sportovní vyžití dětí, ve dvou MŠ sauna s bazénem, 5 MŠ využívají cvičení ve sportovní hale, sokole nebo tělocvičny ZŠ v rámci spolupráce 1x až 2x týdně,	výuka angličtiny pro děti v MŠ mimo provoz MŠ, zakázáno provozovat zájmové kroužky v MŠ ČŠI - hlavní náplní MŠ je výchovně vzdělávací práce, ne organizování zájmových kroužků tato aktivita náleží jiným subjektům	motivace pedagogů, vyhořelost, problém přijmout nové výchovné směry v pedagogické práci, vyjet ze zaběhnutých kolejí	modernizace školních zahrad, zajištění prostor pro zbudování třídy pro děti od 2 - 3 let, postupná modernizace školních kuchyní novým kuchyňským zařízením	očekáváme snižování kapacity

Název obce	Spádové obce (uzavřená dohoda o spádovém obvodu)	Obce, ze kterých děti/žáci reálně dojíždějí do Vaší školy (školní rok 2014/15)	Specifika mateřské školy	Specifika základní školy	V nich součástí:	Nabídka mimoškolní aktivity (zájmové kroužky) a jejich kapacita, dostupnost	Specifické problémy s jakými se setkáváte a z jakých důvodů	Specifická potřeba Vaší školy pro další fungování	Předpokládaný vývoj v dalších letech
2. ZŠ	Vysoké, Lhotka, Sklené	Bohdalov, Budeč, Česká Mez, Fryšava, Hamry, Jámy, Lhotka, Nové Dvory, Ostrov nad Oslavou, Petrovice, Počátky, Rosička, Sázava, Sklené, Světnov, Vatín, Velká Losenice, Vojnův Městec, Vysoké		Od 6. ročníku zřizujeme třídy s rozšířeným vyučováním informatiky a výpočetní techniky, velmi dobré sportovní zázemí, vybavení ICT technikou.	Školní hřiště, tělocvična s umělým povrchem, sportovní hala, školní dvůr pro přestávky a ŠD, školní zahrada, do bazénu ve Žďáře.	V letošním školním roce není nábor uzavřen, v loňském školním roce bylo na škole 24 kroužků s 355 přihlášenými žáky (pouze z naší školy).	S problémy běžnými ve školství dnešních dnů.	Pouze běžná údržba, bonusem by bylo dokončení rekonstrukce hřiště a zateplení stěn sportovní haly.	Zachování stávající kapacity.

Název obce	Spádové obce (uzavřená dohoda o spádovém obvodu)	Obce, ze kterých děti/žáci reálně dojíždějí do Vaší školy (školní rok 2014/15)	Specifika mateřské školy	Specifika základní školy	V nich součástí:	Nabídka mimoškolní aktivity (zájmové kroužky) a jejich kapacita, dostupnost	Specifické problémy s jakými se setkáváte a z jakých důvodů	Specifická potřeba Vaší školy pro další fungování	Předpokládaný vývoj v dalších letech
3. ZŠ	---	Bystřice n/P. - 5 žáků Hamry nad Sázavou - 7 žáků Jámy - 3 žáci Kuklík - 2 žáci Krucemburk - 2 žáci Nové Dvory - 2 žáci Ostrov nad Oslavou - 2 žáci Rozsochy - 3 žáci Svratouch - 2 žáci Škrdlovice - 6 žáků Velká Losenice - 2 žáci		využívání PC ve výuce vzdělávání žáků se SVP výuka v méně početných skupinách Školní porad. pracoviště pro žáky a rodiče podpůrný program pro žáky s prospěchovými problémy přípr. třída pro předškoláky klub Kulíšek pro budoucí prvňáčky a jejich rodiče cvičení na trampolíně činnost v keramické dílně mléčný a pitný režim, ovoce do škol	Tělocvična, učebna v přírodě s venkovním vybavením (Tomovy parky) keramická dílna multisenzorická místnost Snoezelen trampolining	přípravka anglického jazyka (1., 2. ročník) hudební kroužek (1. i 2. stupeň) deskové hry (1. stupeň) pohybové hry (1. stupeň) Trampolining (1. stupeň) Kroužek plavání (1. i 2. stupeň) Přípravka na SŠ - ČJ (9.ročník) Přípravka na SŠ - M (9.ročník)	Zájem o naši školu je strany rodičovské veřejnosti nízký, a to z důvodu spádového obvodu školy, do kterého patří lokalita sídliště Stalingrad, kde žije mnoho sociálně znevýhodněných rodin. Ostatní základní školy ve Žďáře nad Sázavou ve svém obvodu podobnou lokalitu nemají. Naše škola se od ostatních žďárských základních škol odlišuje také dalším specifikem, a to zřizováním tříd s upraveným vzdělávacím programem pro vzdělávání žáků s mentálním postižením. Jsme jedinou základní školou ve Žďáře n.S., která zřizuje přípravnou třídu pro sociálně znevýhodněné děti předškolního věku.		

Název obce	Spádové obce (uzavřená dohoda o spádovém obvodu)	Obce, ze kterých děti/žáci reálně dojíždějí do Vaší školy (školní rok 2014/15)	Specifika mateřské školy	Specifika základní školy	V nich součástí:	Nabídka mimoškolní aktivity (zájmové kroužky) a jejich kapacita, dostupnost	Specifické problémy s jakými se setkáváte a z jakých důvodů	Specifická potřeba Vaší školy pro další fungování	Předpokládaný vývoj v dalších letech
5. ZŠ	Nemáme uzavřenou žádnou smlouvu.	Vatín-22,Sazomín-19,Obyčtov-12,Ostrov n.O.-10,Hamry-7,Nové Veselí-4,Bohdalov-4,Matějov-3,Vojnův Městec-3,Hodíškov-3,Lhotka-3,Škrdlovice, Vysoké,Radňovice Přibyslav,Sázava-2,Újezd,Slavkovice,Budeč,Radonín,Jámy-1		moderně vybavená bezbariérová školní budova pavilónového uspořádání, ekoškola, arboretum s učebnou v přírodě, atrie pro pobyt žáků venku, všechny učebny vybavené výpočetní technikou, dataprojektory a televizory, nadstandardně vybavené odborné učebny 17 interaktivních tabulí, keramická dílna s vlastní pecí, hrnčířským kruhem a lisem, anglický jazyk od 1.ročníku, poradenské pracoviště, televizní vysílání ŠKOTEL, + další viz www stránky	školní hřiště, 2 tělocvičny, posilovna, arboretum, 2 školní zahrady s herními prvky pro ŠD, atrie pro pobyt žáků venku o přestávkách s lavičkami, školní pozemek	kroužky - keramický, hudebně-pohybový, Flétnička, sportovní, sportovní hry, házená, taneční, čtenářský, anglická konverzace 1.st., klub pro rodiče s dětmi 1.roč., logopedická péče, cvičení z matematiky, cvičení z českého jazyka, Holidays in english speaking countries, kroužky biologie, fyziky, chemie, a další kroužky přírodovědného zaměření v rámci projektu Přírodovědné a technické obory-výzva pro budoucnost ve spolupráci s SPŠ a Bigy	vysoký počet žáků odcházejících na víceletá gymnázia a následně nízký počet tříd a žáků na 2. stupni, kromě letošního zápisu (silný ročník a důslednější kontrola dodržování stanovených kritérií) nízký počet zapisovaných žáků do 1.tříd - z toho vyplývající personální problémy a neúplné využití kapacitních a prostorových možností moderní školy pavilónového uspořádání	dostatečný počet žáků zapisovaných do 1. ročníku a tím následně plné využití kapacitních a prostorových možností moderní a nadstandardně vybavené školy	kapacita odpovídá stavebně technickým podmínkám

Zdroj: ředitelé/ky MŠ a ZŠ v ORP Žďár nad Sázavou

4. Téma 2.: Sociální služby

4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Co se týče financování, veřejné zdroje zcela určitě nebudou přibývat, zatímco počet uživatelů těchto služeb bude, vzhledem k demografickému vývoji, spíše narůstat.

Při reformě veřejné správy, konkrétně při ukončení činnosti okresních úřadů k 31. 12. 2002, například převzaly mnohé obce zřizovatelské kompetence k části pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Do dnešní doby se neustále potýkají s financováním těchto zařízení. V rámci sociální reformy bylo také přeneseno břemeno zajištění poskytování sociálních služeb ve zvýšené míře na obce, a to bez dostatečného finančního zajištění.

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humánního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy, projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jeden z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází, je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. V této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně, v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona o sociálních službách, neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících. Smyslem projektu rozvoje meziobecní spolupráce není tvorba komunitních plánů rozvoje sociálních služeb nebo jejich nahrazování. Cílem je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Základní legislativa

V roce 2006 byly schváleny zákony, které zásadním způsobem transformovaly sociální oblast a poskytování sociálních služeb v ČR. V současné době je poskytování sociálních služeb v České republice upraveno těmito základními právními předpisy:

- 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kterým jsou upraveny podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Kromě toho zákon upravuje podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v této oblasti, včetně kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb, předpoklady pro výkon činností v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.
- vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v níž je mj. stanoven rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb, maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb, způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, obsah a hodnocení plnění standardů sociálních služeb atd.

4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

V této podkapitole se budeme zabývat výčtem a popisem všech typů zařízení sociálních služeb na území SO ORP Žďár nad Sázavou či mimo něj (viz Typy zařízení sociálních služeb

Tab. 57, Tab. 58 a Tab. 59), které mohou využívat obyvatelé v dotčeném území. Zákon o sociálních službách definuje celkem dvacet druhů zařízení poskytujících sociální služby, které jsou uvedeny v tabulkách níže.

V Typy zařízení sociálních služeb

Tab. 57 je uveden počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb na území SO ORP Žďár nad Sázavou, kde byly data získány z „Registru poskytovatelů sociálních služeb“, naopak v Tab. 58 je uveden tento počet dle vlastního šetření, kde přesněji uvádíme, které typy těchto zařízení působí na našem území ORP Žďár nad Sázavou. Zvýšený počet u této tabulky je jednak z důvodu působení dalších zařízení sociálních služeb, které sídlí mimo území SO ORP Žďár nad Sázavou (viz Tab. 59) a dalších jednotlivých typů sociálních služeb, které se dále dělí na sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence (viz Tab. 60 a Tab. 61). Jednotlivé zařízení či typy sociálních služeb jsou blíže popsány pod tabulkami.

Dále se v této podkapitole zabýváme počtem zařízení a typů sociálních služeb dle zřizovatele (viz Sociální služby a zařízení dle zřizovatele

Tab. 62 a Tab. 63), financováním a náklady na sociální služby (viz Financování

Tab. 64, Tab. 65, Příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v r. 2012

Tab. 67, Náklady na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb

Tab. 70, Tab. 71 a Tab. 72), kapacitou zařízení sociálních služeb na našem území (viz Kapacita zařízení sociálních služeb

Tab. 66) a mnohé další. Nelze ovšem opomenout i počet organizací vykonávající dobrovolnickou péči (viz Tab. 73 a Tab. 74).

Pro vyplnění Sociální služby a zařízení dle zřizovatele

Tab. 62 - Tab. 72 byla výchozí Typy zařízení sociálních služeb

Tab. 57, případně Tab. 60, kde jsou v těchto tabulkách uvedeny všechny zařízení či typy sociálních služeb, které působí a sídlí na území SO ORP Žďár nad Sázavou.

Jde tu především o celkové zmapování všech druhů sociálních služeb působících na našem území, jejich kapacit, možnostech financování, neuspokojení žadatelé a případné zjištění nedostatků v těchto službách, kterými se budeme dále zabývat v dalších částech tohoto dokumentu.

Typy zařízení sociálních služeb

Tab. 57: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP Žďár nad Sázavou

Druh zařízení sociálních služeb	Celkem
Centra denních služeb	
Denní stacionáře	1
Týdenní stacionáře	
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	
Domovy pro seniory	1
Domovy se zvláštním režimem	1
Chráněné bydlení	
Azylové domy	2
Domy na půl cesty	
Zařízení pro krizovou pomoc	
Nízkoprahová denní centra	
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2
Noclehárny	
Terapeutické komunity	
Sociální poradny	4
Sociálně terapeutické dílny	
Centra sociálně rehabilitačních služeb	1
Pracoviště rané péče	
Intervenční centra	
Služby následné péče	
Ostatní	13
celkem	25

Zdroj: MPSV (Registr poskytovatelů sociálních služeb)

Dle „Registru poskytovatelů sociálních služeb“, který spravuje Ministerstvo práce a sociálních věcí se ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou nacházejí tyto druhy zařízení sociálních služeb:

Denní stacionáře:

- Denní stacionář pro mentálně postižené osoby Žďár nad Sázavou (poskytovatel Sociální služby města Žďár nad Sázavou, ul. Haškova 1150/14 Žďár nad Sázavou)

Domovy pro seniory:

- Domov pro seniory - Dům klidného stáří Žďár nad Sázavou (poskytovatel Sociální služby města Žďár nad Sázavou, ul. Okružní 763/67 Žďár nad Sázavou)

Domovy se zvláštním režimem:

- Domov se zvláštním režimem SENIORPENZION FIT Žďár nad Sázavou (poskytovatel Sociální služby města Žďár nad Sázavou, ul. Horní 1692/32 Žďár nad Sázavou)

Azylové domy:

- Domov pro matky (otce) s dětmi Žďár nad Sázavou (poskytovatel Občanské sdružení Ječmínek, ul. Jiřího z Poděbrad 402/15 Žďár nad Sázavou)
- Azylová ubytovna pro muže Žďár nad Sázavou (poskytovatel Sociální služby města Žďár nad Sázavou, ul. Brodská 1905/33 Žďár nad Sázavou 3)

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež:

- Ponorka - nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Žďár nad Sázavou (poskytovatel Diecézní charita Brno – zajišťuje organizační složka Oblastní charita Žďár nad Sázavou, ul. Nádražní 1141/44 Žďár nad Sázavou)
- Denní centrum pro děti Žďár nad Sázavou (poskytovatel Sociální služby města Žďár nad Sázavou, ul. Okružní 925/1 Žďár nad Sázavou)

Sociální poradny (odborné sociální poradenství):

- Centrum pro zdravotně postižené Kraje Vysočina, o.p.s. – pracoviště Žďár nad Sázavou (poskytovatel Centrum pro zdravotně postižené Kraje Vysočina, ul. Komenského 1190/1 Žďár nad Sázavou)
- Občanská poradna Žďár nad Sázavou (poskytovatel Občanská poradna Žďár nad Sázavou, ul. Dolní 165/1 Žďár nad Sázavou 1)
- Psychocentrum - manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina, příspěvková organizace - pracoviště Žďár nad Sázavou (poskytovatel Psychocentrum - manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina, příspěvková organizace, ul. Horní 1679/22 Žďár nad Sázavou)
- AL PASO Vysočina (poskytovatel Diecézní charita Brno - zajišťuje organizační složka Oblastní charita Třebíč, ul. Horní 1679/22 Žďár nad Sázavou) – není sociální poradna pouze terénní služba – v tabulce není zahrnuto a dále nebude (jen terénní program).
- Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Vysočina (poskytovatel Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR Krajská organizace Vysočina, ul. Dolní 165/1 Žďár nad Sázavou) - odborné sociální poradenství bylo poskytováno v celém Kraji Vysočina do 12. 6. 2012, po tomto datu tato služba byla soustředěna pouze do Jihlavy.

Centra sociálně rehabilitačních služeb (sociální rehabilitace):

- Klub v 9 - centrum služeb pro podporu duševního zdraví Žďár nad Sázavou (poskytovatel Diecézní charita Brno – zajišťuje organizační složka Oblastní charita Žďár nad Sázavou, ul. Okružní 925/1 Žďár nad Sázavou)

Při srovnání počtu druhů sociálních služeb nacházejících se ve správním obvodu Žďár nad Sázavou z Registru poskytovatelů sociálních služeb z MPSV k 31. 12. 2013 s daty z Českého statistického úřadu k 31. 12. 2011 se celkový počet neliší.

Další sociální služby, které najdeme v „Registru poskytovatelů sociálních služeb“ a nacházející se na našem území, ale nelze je zařadit do jednoho z typů zařízení sociálních služeb jsou uvedeny v řádku „Ostatní“ a týká se to těchto služeb:

Osobní asistence:

- Osobní asistence Velké Meziříčí - pobočka Žďár nad Sázavou (poskytovatel Diecézní charita Brno - zajišťuje Oblastní charita Žďár nad Sázavou, ul. Studentská 1699/4, Žďár nad Sázavou 4)

Odlehčovací služby:

- Domácí hospicová péče (poskytovatel Diecézní charita Brno – zajišťuje organizační složka Oblastní charita Žďár nad Sázavou, ul. Horní 1679/22 Žďár nad Sázavou)

Pečovatelská služba:

- Domov pokojného života Nížkov (poskytovatel Diecézní charita Brno – zajišťuje organizační složka Oblastní charita Žďár nad Sázavou, Nížkov 37)
- Charitní pečovatelská služba Bystřice nad Pernštejnem – pobočka Svratka (poskytovatel Diecézní charita Brno – zajišťuje organizační složka Oblastní charita Žďár nad Sázavou, pobočka v ul. Pionýrská 370, Svratka)
- Charitní pečovatelská služba Bystřice nad Pernštejnem – pobočka Žďár nad Sázavou (poskytovatel Diecézní charita Brno – zajišťuje organizační složka Oblastní charita Žďár nad Sázavou zázemí pečovatelek v ul. Studentská 1699/4, Žďár nad Sázavou - Poliklinika)
- Dům s pečovatelskou službou Herálec (poskytovatel Obec Herálec, Herálec 149)
- Obec Herálec (Obec Herálec, Herálec 80) - v Herálci je jeden Dům s pečovatelskou službou, ve kterém Obec Herálec zajišťuje jako zřizovatel pečovatelskou službu obyvatelům. Tato adresa přísluší obecnímu úřadu, na této adrese se pečovatelská služba nevyskytuje, nezapočítáno do celkového součtu těchto služeb.
- Pečovatelská služba Žďár nad Sázavou (poskytovatel Sociální služby města Žďár nad Sázavou, ul. Libušínská 203/11 Žďár nad Sázavou)
- Dům s pečovatelskou službou Škrdlovice (poskytovatel Subregion Velké Dářko, Škrdlovice 243)

Terénní programy:

- AL PASO Vysočina (poskytovatel Diecézní charita Brno – zajišťuje organizační složka Oblastní charita Třebíč, ul. Horní 1679/22 Žďár nad Sázavou)
- Ječmínek, o.p.s. (poskytovatel Ječmínek, o.p.s., ul. Jiřího z Poděbrad 402/15 Žďár nad Sázavou)

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi:

- Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi Žďár nad Sázavou (poskytovatel Diecézní charita Brno – zajišťuje organizační složka Oblastní charta Žďár nad Sázavou, ul. Horní 1679/22 Žďár nad Sázavou) – od r. 2013.

Kontaktní centra:

- Spektrum – centrum prevence a drogových služeb (poskytovatel Kolpingovo dílo České republiky o.s., ul. Žižkova 300/16 Žďár nad Sázavou)

Tlumočnické služby:

- Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Vysočina (poskytovatel Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Vysočina, ul. Dolní 165/1 Žďár nad Sázavou)

Tab. 58: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP Žďár nad Sázavou (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP) – vlastní šetření

Druh zařízení sociálních služeb	Celkem
Centra denních služeb	
Denní stacionáře	1
Týdenní stacionáře	
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
Domovy pro seniory	1
Domovy se zvláštním režimem	1
Chráněné bydlení	
Azylové domy	3
Domy na půl cesty	
Zařízení pro krizovou pomoc	
Nízkoprahová denní centra	
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2
Noclehárny	
Terapeutické komunity	1
Sociální poradny	4
Sociálně terapeutické dílny	
Centra sociálně rehabilitačních služeb	3
Pracoviště rané péče	1
Intervenční centra	1
Služby následné péče	
Ostatní	22
celkem	42

Zdroj: vlastní šetření

Tab. 59: Zařízení sociálních služeb se sídlem mimo území ORP Žďár nad Sázavou působící na území ORP Žďár nad Sázavou – vlastní šetření

pořadové číslo	název zařízení	typ zařízení	zřizovatel zařízení	sídlo zařízení (ORP)
1.	Ústav sociální péče Křižanov, příspěvková organizace	Domov pro osoby se zdravotním postižením	Kraj Vysočina	Zámek 1, Křižanov (ORP Velké Meziříčí)
2.	Ústav sociální péče Křižanov, příspěvková organizace	Chráněné bydlení	Kraj Vysočina	Zámek 1, Křižanov (ORP Velké Meziříčí)
3.	Portimo, o.p.s.	Pracoviště rané péče	Občanské sdružení	Drobného 301, Nové Město na Moravě (ORP Nové Město na Moravě)
4.	Terapeutická komunita Sejřek	Terapeutická komunita	Kolpingovo dílo České republiky o.s.	Sejřek 13, Nedvědice (ORP Bystřice nad Pernštejnem)
5.	Psychocentrum - manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina, příspěvková organizace	Intervenční centra	Kraj Vysočina	Pod Příkopem 4, Jihlava (ORP Jihlava)
6.	Charitní Domov pro matky s dětmi Havlíčkův Brod	Azylové domy	Diecézní katolická charita Hradec Králové	B. Němcové 188, Havlíčkův Brod (ORP Havlíčkův Brod)
7.	Byty sociální rehabilitace Humpolec	Centra sociálně rehabilitačních služeb	Diecézní katolická charita Hradec Králové	Školní 730, Humpolec (ORP Humpolec)

Zdroj: vlastní šetření

Jak již bylo uvedeno v Typy zařízení sociálních služeb

Tab. 57 se všechny typy zařízení sociálních služeb ve správním obvodu Žďár nad Sázavou nacházejí ve městě Žďár nad Sázavou. Do těchto druhů sociálních zařízení patří:

Denní stacionáře:

- **Denní stacionář pro mentálně postižené osoby Žďár nad Sázavou** - posláním denního stacionáře je poskytování péče a pomoci osobám s mentálním postižením s přidruženými vadami tělesnými nebo smyslovými, která podporuje rozvoj a uchovávání získaných psychických a fyzických schopností, dovedností a návyků, rozvoj samostatnosti a soběstačnosti s přihlédnutím k intelektuálním možnostem a schopnostem uživatelů.

Domovy pro seniory:

- **Dům klidného stáří Žďár nad Sázavou** – úkolem je snaha vytvořit prostředí co nejvíce připomínající domov osobám, které s ohledem na svůj věk a zdravotní stav potřebují pomoc a podporu v každodenních činnostech běžného života. Prostřednictvím nabízených služeb se domov snaží zachovat co nejdéle soběstačnost obyvatel a zajistit jim kontakt s okolním prostředím.

Domovy se zvláštním režimem:

- **Seniorpenzion FIT Žďár nad Sázavou** - posláním Domova se zvláštním režimem je vytvoření podmínek pro pocit jistoty a bezpečí osob se specifickými potřebami, kteří potřebují pravidelnou pomoc v důsledku onemocnění stařeckou nebo jinou demencí a Alzheimerovou chorobou a zachování kontaktu s okolím.

Azylové domy:

- **Domov pro matky (otce) s dětmi Žďár nad Sázavou** – funkcí tohoto domova je poskytnout přechodné ubytování (nejdéle na jeden rok) a pomoc těhotným ženám nebo rodičům s nezletilými dětmi, kteří se ocitli v nepříznivé životní situaci spojené se ztrátou bydlení a nedokážou ji řešit vlastními silami. Individuálním přístupem a prostřednictvím individuálního plánování jim pomáhají překonat těžkou životní situaci, aby se mohli co nejdříve začlenit zpět do přirozeného prostředí.
- **Azylová ubytovna pro muže Žďár nad Sázavou** – úkolem této ubytovny je zajištění dočasného ubytování mužům města Žďáru nad Sázavou (v případě volné kapacity i občanům z jiných míst ČR), kteří se ocitli v tíživé sociální situaci a nemají kde bydlet.

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež:

- **Ponorka - nízkoprahové zařízení pro děti a mládež** – posláním tohoto zařízení je poskytování zázemí, pomoc a podporu dospívajícím ve Žďáře nad Sázavou, kteří se ocitli v nepříznivé životní situaci nebo jsou jí ohroženi, a přispívat ke zlepšení kvality jejich života.
- **Denní centrum pro děti Žďár nad Sázavou** – funkcí Denního centra pro děti je využití volného času dětí a mládeže pomocí zájmových, vzdělávacích a poradenských aktivit, které vedou ke snížení rizika sociálně negativních jevů.

Sociální poradny (odborné sociální poradenství):

- **Centrum pro zdravotně postižené Kraje Vysočina, o.p.s. – pracoviště Žďár nad Sázavou** – posláním je prostřednictvím sociálního poradenství zvyšovat informovanost osob se zdravotním postižením, podporovat jejich nezávislost a samostatnost a napomáhat jim ke zvýšení či udržení kvality života. Cílem poskytovaných služeb je poradenství, podpora a pomoc osobám se zdravotním postižením, jejich rodinám, blízkým a seniorům zvládat obtížnou sociální (životní) situaci. Poskytovat informace o způsobech a možnostech řešení obtížné sociální situace uživatele a o subjektech, které mohou poskytovat uživateli odbornou pomoc, včetně zprostředkování takové služby. Co nejvíce přispět k nezávislosti a soběstačnosti uživatele zapůjčením kompenzační či rehabilitační pomůcky. Zlepšit dostupnost odborného sociálního poradenství pro osoby se zdravotním postižením v kraji Vysočina prostřednictvím osobních návštěv v přirozeném domácím prostředí uskutečněných na základě telefonické žádosti uživatele.

- **Občanská poradna Žďár nad Sázavou** – posláním této poradny je poskytování rad, informací a pomoci lidem, kteří jsou v nepříznivé sociální situaci, nebo jim taková situace hrozí, neznají svá práva a povinnosti, dostupné služby nebo nejsou schopni účinně vyjádřit své potřeby a hájit své oprávněné zájmy. Občanská poradna se podílí na činnosti Asociace občanských poraden a společně upozorňují příslušné státní a místní orgány na nedostatky legislativy a na neřešené problémy občanů ve snaze ovlivnit vývoj politiky a sociálních služeb.
- **Psychocentrum - manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina, příspěvková organizace (pracoviště Žďár nad Sázavou)** – úkolem Psychocentra je poskytnutí formou sjednaných návštěv tzv. konzultací psychologickou podporu lidem, kteří se ocitli v osobní, vztahové, rodinné, sociální nebo životní nepříznivé situaci a chtějí ji řešit s odbornou pomocí.
- **Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Vysočina** – tento Svaz poskytuje odborné a základní sociální poradenství. Základní sociální poradenství – zde jsou poskytovány sluchově postiženým osobám potřebné relevantní informace přispívající k řešení jejich sociální situace prostřednictvím nabídky sociálních služeb a možností jejich výběru, tj. informace o návazných a alternativních sociálních službách a jiných formách pomoci; poradenství je ze zákona povinné. Tuto povinnost měli až do 12. 6. 2012, i když došlo ke změně v registraci na Krajském úřadě Kraje Vysočina. Odborné sociální poradenství – zde je poskytováno se zaměřením na konkrétní potřeby jednotlivých uživatelů se sluchovým postižením. Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, zprostředkování navazujících služeb, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí, pomoc při vyřizování běžných záležitostí. Cílem poskytované služby je zabránit sociálnímu vyloučení sluchově postižených, hledat optimální řešení situace, ve které se nachází uživatel služeb, předávat uživateli služeb informace o jeho právech a možnostech vzdělávání, zaměstnávání vhodnou komunikační formou (odezírání, znakový jazyk, psaný text, totální komunikace). Provozní místa jsou pronajata organizačními složkami SNN v ČR, KO Vysočina v místě působnosti, kde zajišťují klubovou činnost a to v Havlíčkově Brodě, ve Žďáře nad Sázavou, Bystřici nad Pernštejnem, Třebíči, Novém Městě na Moravě a v odloučeném pracovišti Moravských Budějovicích. Dále pak na požádání pracovníci jezdí v terénních úředních hodinách za nepohyblivými uživateli služeb, i do ústavů sociální péče. Odborné sociální poradenství bylo poskytováno v celém Kraji Vysočina do 12. 6. 2012, po tomto datu tato služba byla soustředěna pouze do Jihlavy.

Centra sociálně rehabilitačních služeb (sociální rehabilitace):

- **Klub v 9 - centrum služeb pro podporu duševního zdraví** – je zařízením Oblastní charity Žďár nad Sázavou pro dospělé lidi s duševním onemocněním. Jejich posláním je pomoc při osamostatnění a seberealizaci uživatele. Podporují nácvik a rozvoj schopností a dovedností vedoucích k začlenění do jeho přirozeného prostředí.
- **Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Vysočina** - jednou z hlavních náplní činnosti je poskytování informací sluchově postiženým, kteří z důvodu své vady trpí komunikačními, a tím i informačními bariérami. S tím souvisí také následná adaptace takto postižených na novou životní situaci.

Dle dalšího šetření na našem území působí i další zařízení sociálních služeb resp. se využívají sociální služby v těchto zařízeních se sídlem mimo území ORP Žďár nad Sázavou (viz Tab. 59):

- **Azylový dům - Charitní Domov pro matky s dětmi Havlíčkův Brod** (poskytovatel Diecézní katolická charita Hradec Králové – zajišťuje Oblastní charita Havlíčkův Brod, ul. B. Němcové 188, Havlíčkův Brod) – je pobytová služba, jejímž posláním je poskytovat zázemí těhotným ženám a matkám s dětmi v situaci spojené se ztrátou bydlení, kterou nejsou schopny samy řešit a podporovat je při začlenění do běžného života. Služba je přednostně poskytována těhotným ženám a matkám s dětmi s trvalým pobytem v okrese Havlíčkův Brod, v kraji Vysočina, popř. z celé České republiky.
- **Byty sociální rehabilitace Humpolec** (poskytovatel Diecézní katolická charita Hradec Králové – zajišťuje Oblastní charita Havlíčkův Brod, ul. Školní 730, Humpolec) - posláním je poskytnout zázemí v klidném a bezpečném prostředí osobám v situaci, která ohrožuje běžný způsob života (např. ztráta bydlení, domácí násilí, trestná činnost, alkoholismus partnera, atd.) a pomoci jim nalézt aktivní řešení nepříznivé situace a dosáhnout samostatnosti a nezávislosti.
- **Domov pro osoby se zdravotním postižením** (Ústav sociální péče Křižanov) - posláním ÚSP Křižanov je poskytování nezbytné podpory lidem s mentálním postižením na cestě k běžnému způsobu života s ohledem na jejich individuální potřeby a možnosti. V domovech pro osoby se zdravotním postižením se poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Poskytují zde služby dospělým lidem s mentálním postižením, s mentálním postižením a přidruženými kombinovanými vadami. Jejich cílem je snižování závislosti klienta na pobytové sociální službě, podpora samostatnosti, soběstačnosti a nezávislosti, aktivizace, podpora a rozvoj schopností, dovedností a pracovních návyků, přibližování života klientů způsobu života jejich vrstevníků, udržování a rozvíjení sociálních vazeb – rodina, přátelé, vrstevníci, komunita, bydlení klientů v běžné společnosti.
- **Chráněné bydlení** (Ústav sociální péče Křižanov) - posláním chráněného bydlení v ÚSP Křižanov je poskytování nezbytné podpory lidem s lehkým a středním mentálním postižením v přirozeném prostředí malých domácností. Jsou zde dospělí lidé s lehkým a středním mentálním postižením a přidruženými kombinovanými vadami. Cílem je získání větší samostatnosti a zodpovědnosti za svůj život, být samostatný a v maximální možné míře zodpovědný za svůj život, vytváření a upevňování sociálních a pracovních návyků, uplatnění klientů na trhu práce, udržování a rozvíjení sociálních vazeb – rodina, přátelé, vrstevníci, komunita, aktivní využívání veřejných služeb, zájmových, sportovních a kulturních aktivit.

Ústav sociální péče Křižanov je jedním z 32 vybraných ústavních zařízení z celé České republiky zapojených do projektu Ministerstva práce a sociálních věcí s názvem Podpora transformace sociálních služeb. Transformace znamená změnu v poskytování sociálních služeb pro lidi s postižením. Díky transformaci přecházejí tito lidé z velkých ústavů do bytů či rodinných domů v běžné zástavbě a žijí způsobem života obvyklým pro jejich vrstevníky.

Transformace Ústavu sociální péče Křižanov - Projekt Transformace ÚSP Křižanov I. je prvním projektem s cílem vytvořit komunitní typ bydlení pro část uživatelů s mentálním a kombinovaným postižením Ústavu sociální péče Křižanov, p. o. Projekt byl do Integrovaného operačního programu podán v polovině roku 2012, na začátku roku 2013 bylo vydáno rozhodnutí o poskytnutí dotace. Na počátku roku 2014 budou zahájeny stavební práce, díky kterým by měly na počátku roku 2015 vzniknout 2 domky ve Velkém Meziříčí a 2 domky v Bystřici nad Pernštejnem. V nově vzniklých domácnostech ve

Velkém Meziříčí budou poskytovány služby chráněné bydlení. V Bystřici nad Perštejnem bude poskytována služba domov pro osoby se zdravotním postižením pro uživatele s vysokou mírou podpory. Zároveň zde bude vybudován prostor pro denní terapie. Projekt Transformace ÚSP Křižanov I. bude oficiálně dokončen v prvním pololetí roku 2015. Proces transformace za pomoci tohoto projektu umožní 24 uživatelům ÚSP Křižanov, p. o. začít žít běžný život v přirozeném prostředí majoritní společnosti.

Projekt Transformace Ústavu sociální péče Křižanov II. - Cílem projektu Transformace ÚSP Křižanov II. je vytvoření nových domácností pro 30 uživatelů s mentálním postižením. Za tímto účelem budou postaveny dva domy ve Žďáru nad Sázavou (v jednom domě bude ve skupinové domácnosti pro 6 osob poskytována služba chráněné bydlení a ve druhém domě ve skupinové domácnosti pro 6 osob služba domov pro osoby se zdravotním postižením), dva domy v Křižanově (tady se počítá se vznikem chráněného bydlení pro 12 uživatelů formou dvou skupinových domácností a tří individuálních domácností) a jeden dům v Bobrové (zde bude ve dvou skupinových domácnostech poskytována služba domov se zvláštním režimem pro celkem 6 osob). Domy budou včleněny do běžné zástavby měst a obce, díky tomu budou uživatelé s mentálním postižením moci žít běžný život v přirozeném prostředí majoritní společnosti.

- **Pracoviště rané péče** (Portimo, o.p.s., Nové Město na Moravě) – je bezplatná sociální služba, jejímž posláním je poskytovat pomoc a podporu rodinám pečujícím o dítě od narození do sedmi let věku se zdravotním postižením, předčasně narozené a s nerovnoměrným vývojem. Úkolem je zvyšovat kvalitu jejich života a eliminovat riziko sociální izolace. Tuto službu mohou využít i budoucí maminky, u kterých je zvýšené riziko narození dítěte se zdravotním postižením. Služba je poskytována rodinám žijícím na území bývalého okresu Žďár nad Sázavou.
- **Terapeutická komunita** (Terapeutická komunita Sejřek) - je určena pro léčbu osob obou pohlaví, u kterých je diagnostikována závislost na nealkoholových drogách. Dílčí cílovou skupinou jsou klienti s tzv. duální diagnózou, tedy kombinace závislosti s další duševní nemocí. Cílem projektu je realizace komunitního zařízení poskytujícího dlouhodobý rezidenční program ženám a mužům závislým na drogách. Cílem programu je pomoci klientům nalézt, rozvíjet a udržet motivaci k abstinenci a návrat klienta do běžné společnosti a na trh práce. K tomu slouží dlouhodobá práce s hodnotovým systémem klienta, postupné přebírání odpovědnosti, podpora zdravého životního stylu a posilování důvěry v pozitivní lidský vztah.
- **Intervenční centra** (Intervenční centrum Jihlava při Psychocentru - manželské a rodinné poradně Kraje Vysočina, příspěvková organizace) – hlavní cíle tohoto centra je napomoci uživateli vyřešit problematiku domácího násilí pro uživatele přijatelným způsobem. Největší důraz je kladen na podporu aktivního přístupu uživatele. Koordinace práce jiných subjektů v oblasti pomoci uživatelům tak, aby byla pomoc osobám ohroženým domácím násilím komplexní. Snaha ovlivnit vnímání veřejnosti v oblasti domácího násilí formou přednáškové činnosti pro pracovníky z pomáhajících profesí a laickou veřejnost.

V Tab. 58 a v řádku „Ostatní“ jsou opět zahrnuty sociální služby, které nelze přiřadit do žádného typu zařízení sociálních služeb. Jsou to:

Osobní asistence:

- **Osobní asistence Velké Meziříčí** – pobočka Žďár nad Sázavou (poskytovatel Diecézní charita Brno - zajišťuje organizační složka Oblastní charita Žďár nad Sázavou, ul. Studentská 1699/4, Žďár nad Sázavou 4 - Poliklinika)
- **Osobní asistence Nové Město na Moravě** (poskytovatel Portimo, o.p.s., Drobného 301, Nové Město na Moravě)

Pečovatelská služba:

- **Domov pokojného života Nížkov** (poskytovatel Diecézní charita Brno – zajišťuje organizační složka Oblastní charita Žďár nad Sázavou, Nížkov 37)
- **Dům s pečovatelskou službou Herálec** (poskytovatel Obec Herálec, Herálec 149)
- **Pečovatelská služba Žďár nad Sázavou** (poskytovatel Sociální služby města Žďár nad Sázavou, ul. Libušínská 203/11, Žďár nad Sázavou)
- **Dům s pečovatelskou službou Škrdlovice** (poskytovatel Subregion Velké Dářko, Škrdlovice 243)
- **Charitní pečovatelská služba Bystřice nad Pernštejnem – pobočka Svratka** (poskytovatel Diecézní charita Brno – zajišťuje organizační složka Oblastní charita Žďár nad Sázavou pobočka v ul. Pionýrská 370, Svratka)
- **Charitní pečovatelská služba Bystřice nad Pernštejnem – pobočka Žďár nad Sázavou** (poskytovatel Diecézní charita Brno – zajišťuje organizační složka Oblastní charita Žďár nad Sázavou zázemí pečovatelek v ul. Studentská 1699/4, Žďár nad Sázavou - Poliklinika)
- **Dům s pečovatelskou službou Chlumětín** (poskytovatel Obec Chlumětín – pečovatelskou službu zajišťuje Pečovatelská služba Kameničky)

Odlehčovací služby:

- **Domácí hospicová péče Žďár nad Sázavou** (poskytovatel Diecézní charita Brno – zajišťuje Oblastní charita Žďár nad Sázavou, ul. Horní 1679/22 Žďár nad Sázavou)
- **Domácí hospicová péče Nové Město na Moravě** (poskytovatel Domácí hospic Vysočina, o.p.s., Žďárská 612, Nové Město na Moravě)

Tlumočnické služby:

- **Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Vysočina** (poskytovatel Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Vysočina, ul. Dolní 165/1 Žďár nad Sázavou)

Kontaktní centra:

- **Spektrum – centrum prevence a drogových služeb** (poskytovatel Kolpingovo dílo České republiky o.s., ul. Žižkova 300/16 Žďár nad Sázavou)

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi:

- **Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi Žďár nad Sázavou** (poskytovatel Diecézní charita Brno – zajišťuje Oblastní charita Žďár nad Sázavou, ul. Horní 1679/22 Žďár nad Sázavou)

Terénní programy:

- **AL PASO Vysočina** (poskytovatel Diecézní charita Brno – zajišťuje organizační složka Oblastní charita Třebíč, pobočka v ul. Horní 1679/22 Žďár nad Sázavou)
- **Terénní sociální práce** (poskytovatel Občanské sdružení Ječmínek, ul. Jiřího z Poděbrad 402/15 Žďár nad Sázavou)
- **Terénní sociální pracovník při Denním centru pro děti** (poskytovatel Sociální služby města Žďár nad Sázavou, Okružní 1, Žďár nad Sázavou)
- **Terénní program kontaktního centra Spektrum** (poskytovatel Kolpingovo dílo České republiky o.s., ul. Žižkova 300/16 Žďár nad Sázavou)
- **Rozkoš bez rizika o.s.** (vysocina@rozkosbezrizika.cz) – v Kraji Vysočina působí od r. 2011.

Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče:

- **Sociální lůžka na oddělení dlouhodobě nemocných - Nemocnice Nové Město na Moravě, příspěvková organizace** (Žďárská 610, Nové Město na Moravě)

Telefonická krizová pomoc:

- **Linka důvěry STŘED** (poskytovatel STŘED, o.s., Mládežnická 229, Nové Dvory – Třebíč)

Tísňová péče:

- **Život 90 - Jihlava** (poskytovatel Život 90, z.s. – Jihlava, Žižkova 4897/98, Jihlava)

Tab. 60: Počet jednotlivých typů sociálních služeb v ORP Žďár nad Sázavou

	Druh sociální služby	Celkem
	Sociální poradenství	4
Služby sociální péče	Osobní asistence	1
	Pečovatelská služba	6
	Tísňová péče	
	Průvodcovské a předčitatelské služby	
	Podpora samostatného bydlení	
	Odlehčovací služby	1
	Centra denních služeb	
	Denní stacionáře	1
	Týdenní stacionáře	
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	
	Domovy pro seniory	1
	Domovy se zvláštním režimem	1
	Chráněné bydlení	
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	
Služby sociální prevence	Raná péče	
	Telefonická krizová pomoc	
	Tlumočnické služby	1
	Azylové domy	2
	Domy na půl cesty	
	Kontaktní centra	1
	Krizová pomoc	
	Intervenční centra	
	Nízkoprahová denní centra	
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2
	Noclehárny	
	Služby následné péče	
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	
	Sociálně terapeutické dílny	
	Terapeutické komunity	
	Terénní programy	2
	Sociální rehabilitace	1

Zdroj: MPSV (Registr poskytovatelů sociálních služeb)

Sociální služby dle zákona 108/2006 Sb. (o sociálních službách) zahrnují sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence. Dle „Registru poskytovatelů sociálních služeb“ se na území správního obvodu ORP Žďár nad Sázavou vyskytují tyto sociální služby:

Sociální poradenství

Sociální poradenství zahrnuje základní sociální poradenství a odborné sociální poradenství. Základní sociální poradenství poskytuje osobám potřebné informace přispívající k řešení jejich nepříznivé sociální situace. Sociální poradenství je základní činností při poskytování všech druhů sociálních služeb; poskytovatelé sociálních služeb jsou vždy povinni tuto činnost zajistit. Odborné sociální poradenství je poskytováno se zaměřením na potřeby jednotlivých okruhů sociálních skupin osob v občanských poradnách, manželských a rodinných poradnách, poradnách pro seniory, poradnách pro osoby se zdravotním postižením, poradnách pro oběti trestných činů a domácího násilí; zahrnuje též sociální práci s osobami, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností. Součástí odborného poradenství je i půjčování kompenzačních pomůcek. Na našem dotčeném území se nacházejí tyto **odborná sociální poradenství**:

- Centrum pro zdravotně postižené Kraje Vysočina – pracoviště Žďár nad Sázavou (poskytovatel Centrum pro zdravotně postižené Kraje Vysočina, ul. Komenského 1190/1 Žďár nad Sázavou)
- Občanská poradna Žďár nad Sázavou (poskytovatel Občanská poradna Žďár nad Sázavou, ul. Dolní 165/1 Žďár nad Sázavou 1)
- Psychocentrum - manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina, příspěvková organizace - pracoviště Žďár nad Sázavou (poskytovatel Psychocentrum - manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina, příspěvková organizace, ul. Horní 1679/22 Žďár nad Sázavou)
- Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Vysočina (poskytovatel Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR Krajská organizace Vysočina, ul. Dolní 165/1 Žďár nad Sázavou) - odborné sociální poradenství bylo poskytováno v celém Kraji Vysočina do 12. 6. 2012, po tomto datu tato služba byla soustředěna pouze do Jihlavy.

Služby sociální péče

Služby sociální péče napomáhají osobám zajistit jejich fyzickou a psychickou soběstačnost, s cílem umožnit jim v nejvyšší možné míře zapojení do běžného života společnosti, a v případech, kdy toto vylučuje jejich stav, zajistit jim důstojné prostředí a zacházení.

Osobní asistence:

- Osobní asistence Velké Meziříčí - pobočka Žďár nad Sázavou (poskytovatel Diecézní charita Brno – zajišťuje Oblastní charita Žďár nad Sázavou, ul. Studentská 1699/4, Žďár nad Sázavou 4)

Pečovatelská služba:

- Domov pokojného života Nížkov (poskytovatel Diecézní charita Brno – zajišťuje organizační složka Oblastní charita Žďár nad Sázavou, Nížkov 37)
- Charitní pečovatelská služba Bystřice nad Pernštejnem – pobočka Svatka (poskytovatel Diecézní charita Brno – zajišťuje organizační složka Oblastní charita Žďár nad Sázavou pobočka v ul. Pionýrská 370, Svatka)

- Charitní pečovatelská služba Bystřice nad Pernštejnem – pobočka Žďár nad Sázavou (poskytovatel Diecézní charita Brno – zajišťuje organizační složka Oblastní charita Žďár nad Sázavou zázemí pečovatelek v ul. Studentská 1699/4, Žďár nad Sázavou - Poliklinika)
- Dům s pečovatelskou službou Herálec (poskytovatel Obec Herálec, Herálec 149)
- Pečovatelská služba Žďár nad Sázavou (poskytovatel Sociální služby města Žďár nad Sázavou, ul. Libušínská 203/11 Žďár nad Sázavou)
- Dům s pečovatelskou službou Škrdlovice (poskytovatel Subregion Velké Dářko, Škrdlovice 243)

Odlehčovací služby:

- Domácí hospicová péče Žďár nad Sázavou (poskytovatel Diecézní charita Brno – zajišťuje organizační složka Oblastní charita Žďár nad Sázavou, ul. Horní 1679/22 Žďár nad Sázavou)

Denní stacionáře:

- Denní stacionář pro mentálně postižené osoby Žďár nad Sázavou (poskytovatel Sociální služby města Žďár nad Sázavou, ul. Haškova 1150/14 Žďár nad Sázavou)

Domovy pro seniory:

- Domov pro seniory - Dům klidného stáří Žďár nad Sázavou (poskytovatel Sociální služby města Žďár nad Sázavou, ul. Okružní 763/67 Žďár nad Sázavou)

Domovy se zvláštním režimem:

- Domov se zvláštním režimem SENIORPENZION FIT Žďár nad Sázavou (poskytovatel Sociální služby města Žďár nad Sázavou, ul. Horní 1692/32 Žďár nad Sázavou)

Služby sociální prevence

Služby sociální prevence napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou tímto ohroženy pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí a ohrožení práv a oprávněných zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby. Cílem služeb sociální prevence je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů.

Tlumočnické služby:

- Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Vysočina (poskytovatel Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Vysočina, ul. Dolní 165/1 Žďár nad Sázavou)

Azylové domy:

- Domov pro matky (otce) s dětmi Žďár nad Sázavou (poskytovatel Občanské sdružení Ječmínek, ul. Jiřího z Poděbrad 402/15 Žďár nad Sázavou)
- Azylová ubytovna pro muže Žďár nad Sázavou (poskytovatel Sociální služby města Žďár nad Sázavou, ul. Brodská 1905/33 Žďár nad Sázavou 3)

Kontaktní centra:

- Spektrum – centrum prevence a drogových služeb (poskytovatel Kolpingovo dílo České republiky o.s., ul. Žižkova 300/16 Žďár nad Sázavou)

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež:

- Ponorka - nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Žďár nad Sázavou (poskytovatel Diecézní charita Brno – zajišťuje Oblastní charita Žďár nad Sázavou, ul. Nádražní 1141/44 Žďár nad Sázavou)
- Denní centrum pro děti Žďár nad Sázavou (poskytovatel Sociální služby města Žďár nad Sázavou, ul. Okružní 925/1 Žďár nad Sázavou)

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi:

- Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi Žďár nad Sázavou (poskytovatel Diecézní charita Brno – zajišťuje organizační složka Oblastní charita Žďár nad Sázavou, ul. Horní 1679/22 Žďár nad Sázavou)

Terénní programy:

- AL PASO Vysočina (poskytovatel Diecézní charita Brno – zajišťuje organizační složka Oblastní charita Třebíč, ul. Horní 1679/22 Žďár nad Sázavou)
- Ječmínek, o.p.s. (poskytovatel Občanské sdružení Ječmínek, ul. Jiřího z Poděbrad 402/15 Žďár nad Sázavou)

Sociální rehabilitace:

- Klub v 9 - centrum služeb pro podporu duševního zdraví Žďár nad Sázavou (poskytovatel Diecézní charita Brno – zajišťuje Oblastní charita Žďár nad Sázavou, ul. Okružní 925/1 Žďár nad Sázavou)

Tab. 61: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP) – vlastní šetření

	Druh sociální služby	Celkem
	Sociální poradenství	4
Služby sociální péče	Osobní asistence	2
	Pečovatelská služba	7
	Tísňová péče	1
	Průvodcovské a předčitatelské služby	
	Podpora samostatného bydlení	
	Odlehčovací služby	2
	Centra denních služeb	
	Denní stacionáře	1
	Týdenní stacionáře	
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
	Domovy pro seniory	1
	Domovy se zvláštním režimem	1
	Chráněné bydlení	1
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1
Služby sociální prevence	Raná péče	1
	Telefonická krizová pomoc	1
	Tlumočnické služby	1
	Azylové domy	3
	Domy na půl cesty	
	Kontaktní centra	1
	Krizová pomoc	
	Intervenční centra	1
	Nízkoprahová denní centra	
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2
	Noclehárny	
	Služby následné péče	
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	
	Sociálně terapeutické dílny	
	Terapeutické komunity	1
	Terénní programy	5
	Sociální rehabilitace	3

Zdroj: vlastní šetření

Jak již bylo několikrát zmíněno a popsáno v Typy zařízení sociálních služeb

Tab. 57- Tab. 60 sociální služby zahrnují sociální poradenství (základní a odborné sociální poradenství), služby sociální péče a služby sociální prevence. Většina sociálních zařízení a služeb je soustředěna do centra dotčeného území a to do města Žďár nad Sázavou.

V oblasti sociální péče ve městě je významná existence a činnost dvou největších poskytovatelů sociálních služeb, do kterých se řadí příspěvková organizace Sociální služby města Žďár nad Sázavou a Oblastní charita Žďár nad Sázavou.

Zřizovatelem příspěvkové organizace Sociální služby města Žďár nad Sázavou je od roku 1992 Město Žďár nad Sázavou. Organizace poskytuje tyto služby:

- **Dům klidného stáří** (ul. Okružní 763/67, Žďár nad Sázavou)
- **Seniorpenzion FIT** (ul. Horní 1692/32, Žďár nad Sázavou)
- **Pečovatelská služba** (ul. Libušínská 203/11, Žďár nad Sázavou) – ambulantní i terénní služba, posláním je poskytování pomoci občanům v jejich vlastních bytech na území města Žďár n. S., kteří jsou částečně soběstační, ale vzhledem ke svému věku nebo zdravotnímu stavu nejsou schopni sami zvládnout některé úkony osobní hygieny, péče o vlastní osobu, péče o domácnost apod. Tato služba podporuje soběstačnost klientů za pomoci rodiny. Součástí pečovatelské služby jsou Kluby důchodců, které slouží seniorům, uživatelům pečovatelské služby k využití jejich volného času. Jsou umístěny v prostorách domů s pečovatelskou službou, jeden na ulici Brodská. Město Žďár nad Sázavou je také zřizovatelem čtyř Domů s pečovatelskou službou (DPS) a to v ulicích Haškova 8 - 12, Libušínská 13, Libušínská 11 a Libušínská 15 ve Žďáře nad Sázavou. Domy s pečovatelskou službou ve Žďáře nad Sázavou mají celkem 213 bytů. V DPS Libušínská 11 a 15 je zajištěna denně nepřetržitá služba. Součástí pečovatelské služby je: domácí ošetrovatelská péče, klub důchodců, domovinka a půjčovna zdravotnických a rehabilitačních pomůcek.
 - **Domácí ošetrovatelská péče** (ul. Libušínská 11, Žďár nad Sázavou) - Posláním domácí péče je poskytovat zdravotní úkony v domácnostech občanů města Žďár nad Sázavou na základě ordinace ošetřujících lékařů a podle potřeb nemocných. Jde zejména o aplikaci injekcí, odběry krve, převazy, rehabilitační péči aj. Kapacita do 20 klientů.
 - **Klub důchodců** (ul. Libušínská 11, Žďár nad Sázavou) - Klub důchodců je dobrovolná a zájmová činnost obyvatel domů s pečovatelskou službou a blízkého okolí, kteří se scházejí většinou ve své klubovně. Tři kluby důchodců jsou umístěny v prostorách domů s pečovatelskou službou. Adresy klubů důchodců: DPS Haškova 12, Žďár nad Sázavou 6, DPS Libušínská 11, Žďár nad Sázavou 1, DPS Libušínská 13, Žďár nad Sázavou 1, Revoluční 33, Žďár nad Sázavou 3.
 - **Domovinka** - pečovatelská služba (ul. Libušínská 15, Žďár nad Sázavou) – tzv. „mateřská školka pro seniory“. Domovinka je ambulantní forma poskytování pečovatelské služby, je zřízena v domě s pečovatelskou službou na ulici Libušínská 15 ve Žďáře nad Sázavou a je zde zajištěna celodenní péče včetně stravy a odpočinku, s kapacitou 6 míst. Je možné po domluvě s vedoucí pečovatelské služby zajistit také dopravu do a z tohoto zařízení, pokud rodina není schopna ji zajistit.
 - **Půjčovna zdravotnických a rehabilitačních pomůcek** (ul. Libušínská 11, Žďár nad Sázavou) - Pomoc pro občany, kteří čekají na vyřízení žádosti o pomůcku, nebo ji potřebují jen na krátkou dobu. Na půjčení jsou v současné době: chodítka, pojízdná

klozetová křesla, pojízdné sprchovací židle, přenosné nástavce na WC, mechanický invalidní vozík, pojízdný stolek k lůžku.

- **Denní centrum pro děti** (ul. Okružní 925/1, Žďár nad Sázavou)
- **Denní centrum pro děti - terénní práce** (ul. Okružní 1, Žďár nad Sázavou) - Projekt terénní práce v lokalitě Žďár 3 je realizován za finanční podpory Úřadu vlády České republiky a Rady vlády pro záležitosti romské menšiny. Posláním je minimalizovat rizika sociálního vyloučení a předcházet rizikům sociálně negativních jevů, nabízet bezplatné poradenství a pomoc osobám nízkého vzdělání nebo dlouhodobé nezaměstnanosti ohrožení sociálním vyloučením, příp. bezdomovectvím. Služba se poskytuje od června r. 2011.
- **Denní stacionář pro mentálně postižené osoby** (ul. Haškova 1150/14, Žďár nad Sázavou)
- **Azylová ubytovna pro muže** (ul. Brodská 1905/33, Žďár nad Sázavou 3)

Druhým významným poskytovatelem je Oblastní charita Žďár nad Sázavou, která vznikla v roce 1993 jako jedna z deseti složek Diecézní charity Brno a jejím zřizovatelem je Biskupství brněnské (Mons. Vojtěch Cikrle – biskup brněnský). Péče je poskytována jak klientům ve Žďáře nad Sázavou, tak také ve Velkém Meziříčí, Novém Městě na Moravě, Bystřici nad Pernštejnem a v okolních obcích. Mezi zařízení a služby poskytované Oblastní charitou Žďár nad Sázavou na území správního obvodu Žďár nad Sázavou patří:

- **Centrum prevence oblastní charity Žďár nad Sázavou** (ul. Horní 22, Žďár nad Sázavou) - Centrum prevence realizuje programy primární prevence a adaptační kurzy, které pomáhají upevnit znalosti, dovednosti a postoje mladého dospívajícího člověka tak, aby se vyhnul rizikovému chování (zneužívání legálních a nelegálních návykových látek, agresivita, vandalismus apod.). Žáky a studenty škol a školských zařízení podporuje v posílení zdravého sebevědomí, sebedůvěře, v komunikačních dovednostech, toleranci, přijetí odpovědnosti za své chování.
- **Domácí hospicová péče** (ul. Horní 22, Žďár nad Sázavou) - Domácí hospicová péče je projekt Oblastní charity Žďár nad Sázavou určený pro lidi těžce nemocné, umírající a pro jejich blízké. Domácí hospicová péče vychází z přání a potřeb těžce nemocného a umírajícího člověka a jeho pečující rodiny. Jedná se o komplexní službu, která zahrnuje odbornou zdravotní péči (viz. Charitní ošetrovatelská služba) a službu sociální odlehčovací. Služba sociální odlehčovací nabízí lidskou podporu a zázemí pro těžce nemocné, umírající a jejich blízké pečující, poskytuje službu „doprovázení“. Nabízí pomoc v oblasti sociálně-právní, zprostředkování odborné psychologické či duchovní péče, pomoc s péčí o těžce nemocného, zapůjčení kompenzačních pomůcek a všestrannou lidskou oporu příbuzným a přátelům umírajících a pomáhá jim zvládat jejich zármutek i po smrti jejich blízkého člověka. Služba Domácí hospicové péče je poskytována na území okresu Žďár nad Sázavou v domácím prostředí uživatele.
- **Charitní pečovatelská služba** (ul. Hornická 643, Bystřice nad Pernštejnem – zázemí pečovatelé ve Žďáře nad Sázavou je ul. Studentská 4 na Poliklinice) - Posláním Charitní pečovatelské služby je pomáhat lidem, kteří mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení a jsou odkázáni na pomoc druhých při péči o sebe a o svoji domácnost, aby mohli zůstat co nejdéle ve svém domácím prostředí. Tato služba je také poskytována v Domě s pečovatelskou službou ve městě Svratka v ul. Pionýrská 370, jehož zři-

zovatelem je právě město Svatka a tato služba je poskytována od 1. 9. 2013. Kapacita je 5 bytů s pečovatelskou službou a 5 startovacích bytů.

- **Domov pokojného života Nížkov** (Nížkov 37, Nížkov) - Pečovatelská služba je poskytována v Domově pokojného života Nížkov, jejímž zřizovatelem je obec Nížkov, ale i v domácnostech uživatelů v Nížkově a v jeho místních částech Špinov a Buková. Posláním služby je poskytnout pomoc a podporu nemocným a osamělým lidem v oblasti péče o sebe a svoji domácnost a umožnit jim tak důstojný život ve svém přirozeném prostředí. V Domově pokojného života v Nížkově je celkem 13 bytů.
- **Klub v 9 - centrum služeb pro podporu duševního zdraví** (ul. Okružní 1, Žďár nad Sázavou)
- **Osobní asistence** (ul. Čechova 1660/30, Velké Meziříčí – pobočka i ve Žďáře nad Sázavou v ul. Studentská 4 na Poliklinice) - Osobní asistence Velké Meziříčí je terénní službou Oblastní charity Žďár nad Sázavou pro děti, dospělé a seniory s postižením nebo dlouhodobým onemocněním. Naším posláním je zajistit těmto lidem podporu při naplňování jejich potřeb v jejich přirozeném prostředí, aby mohli žít běžným způsobem života.
- **Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi** (poskytovatel Diecézní charita Brno – zajišťuje Oblastní charita Žďár nad Sázavou, ul. Horní 1679/22 Žďár nad Sázavou) - posláním je pomoc a podpora rodinám s dětmi, jejichž vývoj je ohrožen v důsledku dlouhodobě nepříznivé sociální situace, kterou rodiny nedokáží samy překonat.
- **Ponorka - nízkoprahové zařízení pro děti a mládež** (ul. Nádražní 44, Žďár nad Sázavou)
- **Kopretina - centrum pro rodiče s dětmi** (Radešínská Svatka 11 – pobočka také ve Žďáře nad Sázavou v ul. Horní 22) - Posláním je podpora rodiny, zvyšování rodičovských kompetencí a zodpovědnosti. Pomocí našich programů působíme preventivně proti negativním jevům v rodině, podporujeme mezigenerační komunikaci, vztahy a soudržnost rodiny.
- **Kambala - dobrovolnické centrum** (ul. Horní 22 Žďár nad Sázavou) - je projekt Oblastní charity Žďár nad Sázavou, jehož základním posláním je podpora myšlenky dobrovolnictví. Dobrovolnické centrum se zabývá systematickou prací s dobrovolníky, kteří se podílejí především na realizaci projektů Charity, a humanitární pomocí v případě potřeby. Projekt ve svém konečném důsledku přispívá ke zvýšení kvality sociálních, zdravotních a humanitárních služeb.
- **Charitní ošetřovatelská služba** (ul. Studentská 4, Žďár nad Sázavou - Poliklinika) - Registrované zdravotní sestry Charitní ošetřovatelské služby Oblastní charity Žďár nad Sázavou poskytují odbornou zdravotní péči lidem, kteří z důvodu stáří, nemoci či zdravotního postižení nejsou soběstační. Pečují o osoby v domácí péči na základě doporučení ošetřujícího lékaře a ve spolupráci s rodinnými příslušníky nepřetržitě sedm dní v týdnu. Cílem služby je umožnit pacientům prožití důstojného života v domácím prostředí mezi svými blízkými.
- **Služby pro náhradní rodinnou péči** (Radešínská Svatka 11, pobočka i ve Žďáře nad Sázavou) - jedná se o nabídku vzdělávacích programů pro náhradní rodiče na téma zvyšování rodičovských kompetencí, k upevňování vztahů v pěstounských rodinách apod. V průběhu je zajištěno krátkodobé hlídání pro děti v NRP, v případě potřeby i krátkodobé hlídání pro pěstounské rodiny dle zákona o sociálně-právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb. § 47a, odstavec (2).

- **Půjčovna kompenzačních pomůcek pro veřejnost** (ul. Studentská 4, Žďár nad Sázavou)
- **Pedikúra pro veřejnost** – terénní služba pro Žďár nad Sázavou, Nížkov a okolí

Dále Oblastní charita Žďár nad Sázavou zřídila a poskytuje tyto další služby, které se nacházejí za hranicemi našeho území ORP:

- **Včela - centrum aktivizačních služeb pro seniory** (Hornická 643, Bystřice nad Pernštejnem)
- **Nesa - denní stacionář** (Čehova 1660/30, Velké Meziříčí) – od ledna r. 2014 pobočka denního stacionáře Nesa i v Bystřici nad Pernštejnem, ul. Pod Horou 191.
- **Nadosah - nízkoprahové zařízení pro děti a mládež** (Masarykovo nám. 299, Bystřice nad Pernštejnem)
- **Wellmez - nízkoprahové zařízení pro děti a mládež** (Hornoměstská ul., Velké Meziříčí)

Dle vlastního šetření ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou působí i tyto sociální služby:

Sociální poradny (odborné sociální poradenství):

- **Centrum pro zdravotně postižené Kraje Vysočina – pracoviště Žďár nad Sázavou** (poskytovatel Centrum pro zdravotně postižené Kraje Vysočina, ul. Komenského 1190/1 Žďár nad Sázavou)
- **Občanská poradna Žďár nad Sázavou** (poskytovatel Občanská poradna Žďár nad Sázavou, ul. Dolní 165/1 Žďár nad Sázavou 1)
- **Psychocentrum - manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina, příspěvková organizace – pracoviště Žďár nad Sázavou** (poskytovatel Psychocentrum - manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina, příspěvková organizace, ul. Horní 1679/22 Žďár nad Sázavou)
- **Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Vysočina** (poskytovatel Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR Krajská organizace Vysočina, ul. Dolní 165/1 Žďár nad Sázavou) - odborné sociální poradenství bylo poskytováno v celém Kraji Vysočina do 12.6.2012, po tomto datu tato služba byla soustředěna pouze do Jihlavy

Azylové domy:

- **Domov pro matky (otce) s dětmi Žďár nad Sázavou** (poskytovatel Občanské sdružení Ječmínek, ul. Jiřího z Poděbrad 402/15 Žďár nad Sázavou)
- **Charitní domov pro matky s dětmi Havlíčkův Brod** (poskytovatel Diecézní katolická charita Hradec Králové – zajišťuje Oblastní charita Havlíčkův Brod, ul. B. Němcové 188, Havlíčkův Brod)

Osobní asistence:

- **Osobní asistence Nové Město na Moravě** (poskytovatel PORTIMO o.p.s., Drobného 301, Nové Město na Moravě) - terénní služba poskytovaná lidem, kteří mají sníženou nebo zcela omezenou soběstačnost z důvodu věku, onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba je poskytována v domácnosti uživatele. Jedná se o komplex služeb dle individuálního požadavku uživatele, které zahrnují zejména pomoc při péči o vlastní osobu, pomoc při zajištění chodu domácnosti, pomoc při zajištění stravy, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. V r. 2012 službu poskytovali jak ve Žďáře nad Sázavou, tak i ve Svatce.

Pečovatelská služba:

- **Dům s pečovatelskou službou Herálec** (poskytovatel Obec Herálec, Herálec 149) - terénní pečovatelská služba v obci Herálec. Dům s pečovatelskou službou V Herálci má celkem 11 bytů.
- **Dům s pečovatelskou službou Škrdlovice** (poskytovatel Subregion Velké Dářko, Škrdlovice 243) - terénní a ambulantní pečovatelská služba. Posláním pečovatelské služby, kterou Subregion Velké Dářko – d. s. o. je poskytovat podporu a pomoc osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění, zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Osobám, které se ocitly v obtížné sociální situaci. Služba je poskytována v domácnostech klientů (terénní služba) a v prostorách budovy DPS (ambulantní služby) a to na základě jejich individuálních potřeb, s úsilím o zachování jejich vlastní soběstačnosti tak, aby mohly žít důstojně a zapojovat se do běžného života společnosti. Posláním pečovatelské služby je vést klienta k samostatnosti, rozvíjet jeho schopnosti při sebeobsluze a při péči o jeho domácnost, vést klienta ke schopnosti řešit svou situaci vlastními silami. Službu lze kombinovat s péčí rodiny nebo jiného poskytovatele. Dům s pečovatelskou službou ve Škrdlovicích má celkem 27 bytů.
- **Dům s pečovatelskou službou v obci Chlumětín** – terénní služba, 5 bytů z toho 1 bezbariérový

Odlehčovací služby:

- **Domácí hospicová péče Nové Město na Moravě** (poskytovatel Domácí hospic Vysočina, o.p.s., Žďárská 612, Nové Město na Moravě) - všestranná podpora a pomoc rodinám i jednotlivcům, kteří se rozhodli pečovat doma o vážně nemocnou blízkou osobu. Toto poslání naplňujeme praktickým provázením všech zúčastněných osob touto nelehkou situací, dle jejich individuálních potřeb a zájmů. Smyslem domácí hospicové péče je umožnit nevléčitelně nemocným lidem strávit poslední dny svého života doma, v kruhu svých blízkých, ale také pomoci pečujícím, kteří často nemají s podobnou situací žádné zkušenosti, aby svoji roli v doprovázení nemocného zvládli s dobrým pocitem, že udělali pro svého blízkého, ale i pro sebe vše, co bylo potřebné. Odlehčovací služby pro seniory a chronicky nemocné - posláním odlehčovacích služeb je umožnit těm, kteří pečují o osoby s vysokou mírou závislosti na pomoci jiné osoby, potřebný odpočinek a prostor pro volný čas či vyřízení potřebných záležitostí. To

naplňujeme přímým zastoupením pečující osoby a poskytováním potřebné pomoci a péče, přizpůsobené individuálním potřebám klienta v jeho přirozeném, domácím prostředí.

Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče:

- **Sociální lůžka na oddělení dlouhodobě nemocných v Nemocnici Nové Město na Moravě, příspěvková organizace** (Žďárská 610, Nové Město na Moravě) - V rámci Oddělení dlouhodobě nemocných nabízejí sociální pobytové služby, kdy poskytují péči na sociálních lůžkách. Na tato lůžka přijímají klienty, kteří již nevyžadují ústavní zdravotní péči, ale vzhledem k věku či zdravotnímu stavu nejsou schopni se obejít bez pomoci jiné fyzické osoby. Pobyt na sociálním lůžku doporučí ošetřující lékař. V případě volného místa je s klientem uzavírána smlouva o poskytování sociálních služeb na dobu určitou do doby vyřešení sociální situace, kdy je mu poskytována kvalitní ošetrovatelská a sociální péče. Klient se podílí na platbě za ubytování a stravu 260,-Kč až 270,-Kč/den (dle diety), jeho příspěvek na péči slouží k úhradě některých úkonů základní péče. Klient si dále doplácí doplatky na úhrady za léky, hygienické potřeby, inkontinentní potřeby apod. Při poskytování služeb vycházejí z potřeb každého klienta a podporují je v jejich snaze řešit vzniklou sociální situaci. Během pobytu na sociálním lůžku je možno využít návštěv nemocničního kaplana, dobrovolníků Hospicového hnutí Vysočina či účastnit se canisterapie. Od března 2012 jsou v nemocnici k dispozici dva nové rodinné pokoje. Rodinný pokoj nemocnice provozuje společně s Domácím hospicem Vysočina, o.p.s. Pokoje jsou určeny pacientům v terminálním stavu, tedy lidem umírajícím, ale také jejich blízkým, kteří nemají možnost postarat se o umírajícího doma. Během pobytu na rodinném pokoji je možno využít služeb Domácí hospic Vysočina, o.p.s., nemocničního kaplana a sociální pracovnice. Pacient hradí regulační poplatek 100,-Kč za pobyt a den. Doprovázející hradí 150,-Kč za pobyt a den bez stravy a 300,-Kč za pobyt a den se stravou.

Domov pro osoby se zdravotním postižením:

- **Ústav sociální péče Křižanov** (poskytovatel Kraj Vysočina, Zámek 1, Křižanov)

Chráněné bydlení:

- **Ústav sociální péče Křižanov** (poskytovatel Kraj Vysočina, Zámek 1, Křižanov)

Pracoviště rané péče:

- **Raná péče Nové Město na Moravě** (poskytovatel Portimo, o.p.s., Drobného 301, Nové Město na Moravě)

Terapeutická komunita:

- **Terapeutická komunita Sejřek** (poskytovatel Kolpingovo dílo České republiky o.s., Sejřek 13, Nedvědice)

Intervenční centra:

- **Intervenční centrum Jihlava** (poskytovatel Psychocentrum - manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina, příspěvková organizace, Pod Příkopem 4, Jihlava)

Tlumočnické služby:

- **Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Vysočina** (poskytovatel Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Vysočina, ul. Dolní 165/1 Žďár nad Sázavou) – terénní služby, popřípadě ambulantní služby, poskytované osobám s poruchami komunikace způsobenými sluchovým postižením, které zamezuje běžné komunikaci s okolím bez pomoci fyzické osoby. Tyto služby zahrnují zprostředkování kontaktu se společenským prostředím: tlumočení pomocí znakového jazyka pro sluchově postižené. Dále pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí: pomoc při komunikaci, které vedou k uplatňování práv a oprávněných zájmů, pomoc při vyřizování běžných záležitostí.

Kontaktní centra:

- **Spektrum – centrum primární prevence a drogových služeb** (poskytovatel Kolpingovo dílo České republiky o.s., ul. Žižkova 300/16 Žďár nad Sázavou) - poskytují informace, poradenství a zdravotní materiál lidem užívajícím nelegální návykové látky a těm, kteří jsou ve vyšší míře ohroženi jejich užíváním. Dále poskytují poradenství a informace rodičům a všem, jejichž blízcí se dostali do kontaktu s návykovými látkami. Působí jako lokální centrum pro poskytování informací a doporučení v oblasti závislostí. Služby poskytují ambulantní a terénní formou v okresech Žďár nad Sázavou a Havlíčkův Brod. Součástí kontaktního a poradenského centra v oblasti drogové problematiky je i Terénní program. Při výkonu terénní práce se zaměřují na poskytování služeb skupině uživatelů drog, kteří nejsou v kontaktu s žádnou institucí. Cíleně usilují o jejich vyhledávání a kontaktování – příp. odkázání do Kontaktního centra. Služby jim poskytují v jejich přirozeném prostředí: na ulici, v parku, hospodě či bytě. V rámci terénní práce se snaží šířit povědomí o poskytovaných službách mezi běžnou populací. Jsou schopní odborně likvidovat pohozený injekční materiál.

V současnosti je Spektrum – centrum primární prevence a drogových služeb zařízením, které sdružuje dva hlavní programy: Kontaktní a poradenské centrum v oblasti drogové problematiky a Centrum primární prevence. Spektrum – Centrum primární prevence je zaměřené na realizaci komplexních a dlouhodobých programů primární prevence užívání návykových látek a dalších forem rizikového chování v regionu Žďár nad Sázavou a v regionu Havlíčkův Brod. Tyto programy jsou vytvořeny na základě soudobých poznatků o efektivitě preventivního působení s důrazem na přiměřenost dané věkové skupině dětí. Reagují na potřeby škol a školských zařízení v oblasti primární prevence v regionu Žďár nad Sázavou. Při tvorbě programů bylo čerpáno z odborných materiálů, uplatňovány jsou i vlastní dovednosti a zkušenosti lektorek programů. Programy jsou průběžně upravovány, inovovány a aktualizovány dle konkrétních potřeb cílové skupiny. Posláním Centra primární prevence je realizovat v okrese Žďár nad Sázavou a Havlíčkův Brod dlouhodobé, návazné programy primární prevence a tím přispívat k připravenosti dětí a mládeže k zodpovědnému rozhodování.

Terénní programy:

- **AL PASO Vysočina** (poskytovatel Diecézní charita Brno – zajišťuje organizační složka Oblastní charita Třebíč, pobočka v ul. Horní 1679/22 Žďár nad Sázavou) – posláním je poskytování pomoci a podpory prostřednictvím terénního programu pravomocně odsouzeným lidem a osobám jím blízkým z Kraje Vysočina. Nabídnout jim spolupráci při odstraňování bariér, které jim brání v sociálním začleňování, a to formou zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoci při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Místo realizace služeb: Třebíč, Jihlava, Žďár nad Sázavou, Havlíčkův Brod, Pelhřimov.
- **Terénní sociální práce** (poskytovatel Ječmínek, o.p.s., ul. Jiřího z Poděbrad 402/15 Žďár nad Sázavou) – úkolem je poskytovat služby uživatelům v jejich přirozeném prostředí. Prostřednictvím prováděného základního poradenství a dalších služeb se snaží podpořit uživatele ke zvládnutí jejich nepříznivých životních situací. Služba je poskytována podle individuálních potřeb uživatelů, aktivně je vede a respektuje základní lidská práva a jejich nároky vyplývající z dalších obecně závazných norem. Cílem poskytované sociální služby je pomoc a podpora osobám ohroženým sociálním vyloučením nebo jeho prohloubení. Pomocí terénní práce se zvyšují sociální kompetence a sociální mobilita uživatele s využitím v lokalitě dostupných zdrojů.
- **Denní centrum pro děti - terénní práce** (poskytovatel Sociální služby města Žďár nad Sázavou, Okružní 1, Žďár nad Sázavou)
- **Terénní program kontaktního centra Spektrum** (poskytovatel Kolpingovo dílo České republiky o.s., ul. Žižkova 300/16 Žďár nad Sázavou)
- **Rozkoš bez rizika o.s.** (Občanské sdružení, <http://www.rozkosbezrizika.cz/>, vysocina@rozkosbezrizika.cz) – posláním organizace: Zdraví každého z nás ovlivňuje zdraví nás všech. Nic neomlouvá páčání bezpráví a násilí na ženě (člověku). Každý má právo na pomoc, když se rozhodne jakkoli změnit svůj život. Cíle jejich činnosti: Stabilizace a snížení výskytu HIV a pohlavně přenosných infekcí. Zlepšení postavení sexuálních pracovníků ve společnosti, na jejich pracovištích a v jejich osobních vztazích. Jejich cílovou skupinou jsou především ženy pracující v sexbyznysu, dále ostatní osoby působící v prostituční scéně a ohrožené rizikovým způsobem života, nejen rizikovým sexuálním chováním. Působí ve 12 krajích a mají tři kamenná střediska - v Praze, Brně a Českých Budějovicích. Regionální tým mají i v kraji Vysočina.

Centra sociálně rehabilitačních služeb (sociální rehabilitace):

- **Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Vysočina**
- **Byty sociální rehabilitace Humpolec** (poskytovatel Diecézní katolická charita Hradec Králové – zajišťuje Oblastní charita Havlíčkův Brod, ul. Školní 730, Humpolec)

Telefonická krizová pomoc:

- **Linka důvěry STŘED** (poskytovatel STŘED, o.s., Mládežnická 229, Nové Dvory – Třebíč) - Posláním Linky důvěry STŘED je prostřednictvím telefonického hovoru poskytovat pomoc lidem (především) z Vysočiny v obtížné životní situaci, kterou nemohou či neumí zvládnout vlastní-

mi silami. Poradenství a pomoc v krizi jsou poskytovány také formou e-mailu a chatu. Služba je poskytována denně od 9 do 21 hodin, a to včetně víkendů a svátků. Provozní doba chatu je každý den v předem stanovených hodinách. Na e-maily odpovídají do 48 hodin po přijetí dotazu.

Tísňová péče:

- **Život 90 - Jihlava** (poskytovatel Život 90, z.s. – Jihlava, Žižkova 4897/98, Jihlava) – služby seniorům a zdravotně postiženým. Jejich humanitární činností chtějí přispívat ke zlepšení kvality života seniorů a lidí se zdravotním postižením, umožnit jim aktivně a smysluplně žít v jejich přirozeném prostředí tak dlouho, jak to jen bude možné. Cílem organizace je lidem, kteří se na ně obrátí se žádostí o poskytování nepřetržité služby tísňové péče, umožnit tuto službu využívat. Cílem poskytování této služby je snížit počet lůžek v pobytových zařízeních sociálních služeb (domovy pro seniory, domovy s pečovatelskou službou...). Tísňová péče je terénní služba, kterou se poskytuje nepřetržitá distanční hlasová a elektronická komunikace s osobami vystavenými stálému vysokému riziku ohrožení zdraví nebo života v případě náhlého zhoršení jejich zdravotního stavu nebo schopnosti. Uživatel služby u sebe nosí tísňové tlačítko (pověšené na krku nebo jako náramek na ruce). Ocítne-li se v krizové situaci, například náhle se mu zhorší zdravotní stav, upadne apod., stiskne tísňové tlačítko a během cca půl minuty dojde ke spojení s naším dispečinkem přes „hlasitý telefon“. Na dispečinku slouží 24 hodin denně sedm dní v týdnu kvalifikované zdravotní sestry, s nimiž uživatel hovoří, přestože nedosáhne na telefon (mluví do „prostoru“).

Mimo výše uvedených organizací působí ve městě Žďár nad Sázavou řada dalších subjektů, klubů a spolků, které poskytují sociální služby a péči pro seniory a občany s různými druhy postižení. Jedná se např. o tyto organizace:

- **Speciálně pedagogické centrum** (ul. Komenského 8, Žďár nad Sázavou) - poskytuje poradenské služby dětem, žákům a studentům se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním doma, ve školách a školských zařízeních (ve třídách, studijních skupinách) v rámci skupinové i individuální integrace, dále dětem s hlubokým mentálním postižením a s více vadami. Náplní práce je diagnostická a metodická činnost, zpracování odborných podkladů, ambulantní péče, návštěvy v rodinách, školách a školských zařízeních, spolupráce s orgány státní správy ve školství i v dalších rezortech. Služba je poskytována zdravotně postiženým dětem, žákům a jejich rodičům, školám, ÚSP.
- **Pedagogicko - psychologická poradna** (ul. Veselská 35, Žďár nad Sázavou) - je poradenským zařízením v oblasti školství a zajišťuje tyto služby: Psychologické a speciálně-pedagogické vyšetření, Pomoc při řešení výukových potíží u žáků a studentů, Pomoc při řešení osobních a rodinných problémů žáků a studentů, Speciálně-pedagogické nápravné programy, Prevence sociálně patologických jevů, Skupinová práce s dětmi a rodiči.
- **Soukromá etopedická poradna** (ul. náměstí Republiky 151/21, Žďár nad Sázavou) - klade si za cíl poskytovat svým klientům co nejkomplexnější pohled na aktuálně řešenou situaci. Vychází z psychosomatického, sociálního a pedagogického kontextu, využívá metody kognitivně - behaviorální a logoterapeutické. Posláním služby je doprovázet klienta a posilovat jeho kompetence k efektivnímu řešení. Poradna poskytuje individuální, rodinné a skupinové poradenství, mediaci a facilitaci, koučink.

- **ROSKA Žďár nad Sázavou, regionální organizace Unie ROSKA v ČR** (ul. Komenského 1, Žďár nad Sázavou) - pomáhají osobám postiženým roztroušenou sklerózou mozkomíšní. Cílem této podpory je vytvoření potřebných podmínek pro kvalitní život lidí s roztroušenou sklerózou, a tím přispět k jejich žádoucí integraci do společnosti.
- **Klub Universum** (ul. Dolní 165/1, Žďár nad Sázavou) - jedná se o sdružení, které nabízí služby každému, kdo je sám se sebou nespokojený a chce s tím něco dělat.
- **VerVia, občanské sdružení** (ul. Vejmluvova 34, Žďár nad Sázavou 2) - Prostřednictvím Rodinného centra Filip chce občanské sdružení VerVia naplňovat tyto cíle: Rozšířit stávající nabídku služeb poskytovaných rodinám s handicapovanými dětmi ve městě Žďár nad Sázavou a jeho spádové oblasti. Pomáhat s bezproblémovým sociálním začleněním se handicapovaných dětí a zároveň nabídnout individuální terapeutickou a rehabilitační podporu při jejich vývoji a vzdělávacích aktivitách. Hlavním vkladem bude pravidelné a systematické využívání masáží, logopedie a biofeedbacku.
- **Rodinné centrum Srdíčko Žďár nad Sázavou** (ul. Studentská 4, Žďár nad Sázavou) - zajišťuje celoročně programy pro těhotné ženy, rodiče s dětmi od narození až po mladší školní věk a pro prarodiče s vnoučaty. Těmto cílovým skupinám nabízí možnost smysluplného trávení volného času v dopoledních i odpoledních programech s různým zaměřením – setkávání maminek a tatínek na rodičovské dovolené, odborné přednášky a kurzy, zdravotní cvičení, programy a zájmové kroužky pro předškolní děti a nově také poradenství pro ženy, vracející se po rodičovské dovolené zpět do zaměstnání.
- **Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých, oblastní pobočka** (ul. Komenského 1 Žďár nad Sázavou)
- **Klub bechtěreviků, o.p.s.** (ul. Vančurova 3, Žďár nad Sázavou)
- **Svaz tělesně postižených ČR - místní organizace Žďár nad Sázavou** (ul. Komenského 1, Žďár nad Sázavou)
- **Svaz neslyšících a nedoslýchavých ČR, oblastní pobočka Žďár nad Sázavou**
- **Klub endoprotéz** (ul. Hlohová 15, 591 01 Žďár nad Sázavou)
- **Svaz postižených civilizačními chorobami, základní organizace** (ul. Dolní 165/1, 591 01 Žďár nad Sázavou) - **Klub diabetiků, Klub kardiaků, Klub respiriků**
- **Společnost psoriatiků a atopických ekzematiků - Žďár nad Sázavou**
- **Svaz důchodců ČR, 1. místní organizace Žďár nad Sázavou** (Klub seniorů, ul. Dolní 165/1, Žďár nad Sázavou)
- **Klub důchodců při ZV OS KOVO ŽĎAS, a.s.** (Žďas, a.s., ul. Strojírenská 6, Žďár nad Sázavou)
- **Sdružení křesťanských seniorů** (ul. Libušínská 15, Žďár nad Sázavou)
- **Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR, Klub Úsměv** (ul. Komenského 1, Žďár nad Sázavou)
- **Parkinson klub Žďár nad Sázavou** (ul. Dolní 1, Žďár nad Sázavou)
- **Liga vozíčkářů** (Komenského 1786/25, Žďár nad Sázavou)
- **Handicap sport club Velké Meziříčí o.s.** (Čermáková 2040/55, Velké Meziříčí)
- **Asociace integrovaných sportů, o. s.** (U Kapličky 257, Nové Veselí)

Sociální služby a zařízení dle zřizovatele

Tab. 62: Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele v ORP Žďár nad Sázavou

Druh služby	zřizovatel					
	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Posuzovaný správní obvod:	Žďár nad Sázavou					
Typ zařízení sociálních služeb:						
Centra denních služeb						
Denní stacionáře			1			
Týdenní stacionáře						
Domovy pro osoby se zdravotním postižením						
Domovy pro seniory			1			
Domovy se zvláštním režimem			1			
Chráněné bydlení						
Azylové domy			1			1
Domy na půl cesty						
Zařízení pro krizovou pomoc						
Nízkoprahová denní centra						
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež			1	1		
Noclehárny						
Terapeutické komunity						
Sociální poradny		1				3
Sociálně terapeutické dílny						
Centra sociálně rehabilitačních služeb				1		
Pracoviště rané péče						
Intervenční centra						
Služby následné péče						
Ostatní			2	7		4
celkem	0	1	7	9	0	8

Zdroj: MPSV (Registr poskytovatelů sociálních služeb)

Jak už bylo uvedeno na začátku (komentář u Typy zařízení sociálních služeb

Tab. 57) dle „Registru poskytovatelů sociálních služeb“ se všechny typy zařízení sociálních služeb ve správním obvodu Žďár nad Sázavou nacházejí přímo v centru dotčeného území a to ve městě Žďár nad Sázavou. V tomto městě jsou dva důležití poskytovatelé sociálních služeb, mezi které patří Sociální služby města Žďár nad Sázavou (komentář u Tab. 61) a Oblastní charita Žďár nad Sázavou (komentář u Tab. 61).

Graf č. 8 (viz Příloha č. 3), ve kterém jsou zahrnuty pouze počty zařízení sociálních služeb dle zřizovatele a dle zákona vychází, že největším zřizovatelem zařízení sociálních služeb je obec (v tomto případě Město Žďár nad Sázavou), která má celkem 5 zařízení (42 %). Druhými podstatnými poskytovateli jsou z 33 % občanská sdružení (obecně prospěšné společnosti) a třetím hlavním zřizovatelem je církev (17 %).

Tab. 63: Počet sociálních služeb dle zřizovatele v ORP Žďár nad Sázavou

		MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
	Typ sociální služby:						
	Sociální poradenství		1				3
Služby sociální péče	Osobní asistence				1		
	Pečovatelská služba			2	3		1
	Tísňová péče						
	Průvodcovské a předčitatelské služby						
	Podpora samostatného bydlení						
	Odlehčovací služby				1		
	Centra denních služeb						
	Denní stacionáře			1			
	Týdenní stacionáře						
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením						
	Domovy pro seniory			1			
	Domovy se zvláštním režimem			1			
	Chráněné bydlení						
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče						
Služby sociální prevence	Raná péče						
	Telefonická krizová pomoc						
	Tlumočnické služby						1
	Azylové domy			1			1
	Domy na půl cesty						
	Kontaktní centra						1
	Krizová pomoc						
	Intervenční centra						
	Nízkoprahová denní centra						
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež			1	1		
	Noclehárny						
	Služby následné péče						
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi				1		
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením						
	Sociálně terapeutické dílny						
	Terapeutické komunity						
	Terénní programy				1		1
	Sociální rehabilitace				1		
	celkem	0	1	7	9	0	8

Zdroj: MPSV (Registr poskytovatelů sociálních služeb)

Podle zákona 108/2006 Sb. sociální služby zahrnují sociální poradenství (základní a odborné sociální poradenství), služby sociální péče a služby sociální prevence. Většina sociálních zařízení a služeb je soustředěna do jádra území ORP Žďár nad Sázavou a to do města Žďár nad Sázavou.

Největším zřizovatel sociálních služeb v našem správním obvodu je Oblastní charita Žďár nad Sázavou, která má celkem 9 služeb (36 %). Druhými podstatnými poskytovateli jsou z 32 % občanská sdružení (obecně prospěšné společnosti). Třetími hlavními zřizovateli jsou obce (28 %). Viz Graf č. 9 (v Příloze č. 3)

Financování

Tab. 64: Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012

Druh služby	finanční prostředky						
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzorské dary	jiné finanční zdroje
Posuzovaný správní obvod	Žďár nad Sázavou						
Druh zařízení sociálních služeb:							
Centra denních služeb							
Denní stacionáře	740 000,00	196 000,00		1 297 356,00	684 562,00		8 438,00
Týdenní stacionáře							
Domovy pro os. se zdrav. postižením							
Domovy pro seniory	2 800 000,00	540 000,00		1 730 073,00	9 539 349,00		752 406,00
Domovy se zvláštním režimem	2 400 000,00	400 000,00		992 089,00	8 766 721,00		605 675,00
Chráněné bydlení							
Azylové domy					744 000,00		1 422 000,00
Domy na půl cesty							
Zařízení pro krizovou pomoc							
Nízkoprahová denní centra							
Nízkoprah. zař. pro děti a mládež – město				149 550,00			1 228 513,00
Nízkoprah. zař. pro děti a mládež - charita							1 556 954,00
Noclehárny							
Terapeutické komunity							
Sociální poradny							
Sociálně terapeutické dílny							
Centra soc. rehabilitačních služeb							1 449 836,88
Pracoviště rané péče							

Intervenční centra							
Služby následné péče							
Ostatní							
celkem za všechna zařízení	5 940 000,00	1 136 000,00	0,00	4 169 068,00	19 734 267,00	0,00	7 024 166,88

Zdroj: Sociální služby města Žďár nad Sázavou, Oblastní charita Žďár nad Sázavou, výroční zprávy

Tab. 65: Náklady na sociální služby v letech 2010 – 2012 v ORP Žďár nad Sázavou

Paragraf	Název	Náklady v Kč/rok		
		2010	2011	2012
4319	Ostatní výdaje související se sociálním poradenstvím	55 230,00	39 710,00	16 740,00
4322	Ústavy péče pro mládež, Dětské domovy pro děti ve věku nad 3 roky, podpora dětských vesniček	20 000,00	18 000,00	0,00
4329	Ostatní sociální péče a pomoc dětem a mládeži, zahrnuje i vymožené výživné přijaté od osob povinných výživou	22 170,00	23 230,00	23 480,00
4333	Domovy-penzióny pro matky s dětmi	60 000,00	60 000,00	55 000,00
4339	Ostatní sociální péče a pomoc rodině a manželství	14 200,00	77 350,00	67 400,00
4341	Sociální pomoc osobám v hmotné nouzi a občanům sociálně nepřízpůsobilým	480 000,00	500 000,00	475 000,00
4349	Ostatní sociální péče a pomoc ostatním skupinám obyvatelstva	13 850,00	15 000,00	6 000,00
4351	Osobní asistence, pečovatelská služba a podpora samostatného bydlení	1 076 270,00	1 146 440,00	1 121 200,00
4354	Chráněné bydlení	10 000,00	25 000,00	20 000,00
4357	Domovy pro osoby se zdravotním postižením a domovy se zvláštním režimem	13 095 060,00	13 065 770,00	15 467 370,00
4358	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	4 000,00	0,00	0,00
4359	Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální péče, zahrnuje např. odlehčovací služby	177 770,00	208 900,00	161 720,00
4371	Raná péče a sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	3 000,00	7 000,00	5 000,00
4379	Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální prevence, zahrnuje zejména sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, telefonickou krizovou pomoc, tlu- močnické služby a další činnosti v oblasti sociální prevence	20 000,00	15 000,00	10 000,00
Celkové náklady		15 051 550,00	15 204 400,00	17 454 910,00

Zdroj: data poskytnutá od MF (datové soubory v agregované podobě za celé území ORP)

V Financování

Tab. 64 je uveden přehled financování zařízení sociálních služeb v KČ za rok 2012. V komentáři (viz níže) je případně rozepsáno z jakých finančních zdrojů jsou ostatní sociální služby ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou financovány resp., které složky se podílejí z větší či menší části na provozu daného zařízení či služeb. V Tab. 65 jsou uvedeny náklady obcí na sociální služby v letech 2010 - 2012 na území ORP Žďár nad Sázavou, které byly převzaty z poskytnutých dat od Ministerstva financí v agregované podobě za celé území našeho správního obvodu ("Výdaje obcí").

Jedním z nejvýznamnějších poskytovatelů sociálních služeb jsou Sociální služby města Žďár nad Sázavou, jejímž zřizovatelem je právě město Žďár nad Sázavou. Přehled finančních prostředků, ze kterých hradí poskytované služby ve svých zařízeních sociálních služeb, jsou podrobně uvedeny v Financování

Tab. 64. Do těchto zařízení spadá Denní stacionář pro mentálně postižené, Domov pro seniory (Dům klidného stáří), Domov se zvláštním režimem (Seniorpenzion FIT), Azylová ubytovna pro muže a Denní centrum pro děti, což je nízkoprahové zařízení pro děti a mládež. Do úhrad uživatelů je započítáno ošetřovné, ubytování a strava, příspěvek na péči apod. Jiné finanční zdroje obsahují např. dotace EU (Azylová ubytovna pro muže a Denní centrum), dotace Úřadu vlády, příjmy z Úřadu práce, pojišťovny atd.

Níže v komentáři uvádíme podrobně Denní centrum pro děti (nízkoprahové zařízení pro děti a mládež), kde mají ambulantní i terénní služby. Dále jsme do komentáře zahrnuli i pečovatelskou službu, která není zahrnuta dle zákona do zařízení sociálních služeb.

- **Denní centrum pro děti**

ambulantní: město: 17,317 tis. Kč, dotace EU: 923 tis. Kč (Podpora vybraných sociálních služeb na území kraje Vysočina – individuální projekt), ostatní příjmy: 5 513,-

terénní: město: 132,233 tis. Kč, dotace Úřadu vlády: 300 tis. Kč (program Podpora terénní práce 2012)

- **Pečovatelská služba** (Sociální služby města Žďár nad Sázavou) - zaokrouhleno

MPSV: 630 tis. Kč, město (zřizovatel): 3 647 tis. Kč, Kraj Vysočina: 1 184 tis. Kč, vlastní příjmy (ošetřovné): 1 553 tis. Kč, ostatní příjmy: 105 tis. Kč, dotace z ÚP: 20 tis. Kč (není zahrnuto v tabulce)

Druhým významným poskytovatelem sociálních služeb je Oblastní charita Žďár nad Sázavou. Do zařízení sociálních služeb a sociálních služeb jako takových, které poskytují ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou, patří Ponorka (nízkoprahové zařízení pro děti a mládež), Klub v 9 (centrum sociálně rehabilitačních služeb) viz Financování

Tab. 64. V komentáři uvádíme další sociální služby, které poskytuje Oblastní charita Žďár nad Sázavou. Do těchto služeb je zahrnuta Domácí hospicová péče, Osobní asistence, Charitní pečovatelská služba a Domov pokojného života Nížkov. Všechny tyto finanční zdroje jsou přímo rozděleny na služby, které jsou poskytovány na našem území. Oblastní charita Žďár nad Sázavou totiž působí i v jiných ORP. Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež a centrum sociálně

rehabilitačních služeb byly podpořeny z Individuálního projektu. Charitní pečovatelská služba má na našem území dvě pobočky a to ve městě Svratka a Žďár nad Sázavou - tuto službu poskytuje od konce srpna r. 2013. Pečovatelskou službu Oblastní charita Žďár nad Sázavou zajišťuje i v Domově pokojného života Nížkov.

- **Osobní asistence Velké Meziříčí - pobočka Žďár nad Sázavou**

MPSV: 207,6 tis. Kč, dotace Kraj: 265,0 tis. Kč, dotace obec: 180,0 tis. Kč, úhrady uživatelů: 195,856 tis. Kč, jiné finanční zdroje: 91,901 tis. Kč

- **Domácí hospicová péče Žďár nad Sázavou**

MPSV: 94,32 tis. Kč, dotace Kraj: 527,64 tis. Kč, dotace obec: 150,0 tis. Kč, úhrady uživatelů: 87,096 tis. Kč, jiné finanční zdroje: 144,719 tis. Kč

- **Charitní pečovatelská služba Bystřice nad Pernštejnem (pobočka Svratka a Žďár nad Sázavou)**

MPSV: 340,0 tis. Kč, dotace Kraj: 372,0 tis. Kč, dotace obec: 20,0 tis. Kč, úhrady uživatelů: 323,338 tis. Kč, sponzorské dary: 1,650 tis. Kč, jiné finanční zdroje: 37,992 tis. Kč

- **Domov pokojného života Nížkov**

MPSV: 90 tis. Kč, dotace Kraj: 37,5 tis. Kč, dotace obec: 35,0 tis. Kč, úhrady uživatelů: 32,912 tis. Kč, jiné finanční zdroje: 35,375 tis. Kč

Další poskytovatel, který provozuje **Domov pro matky (otce) s dětmi** ve Žďáře nad Sázavou a jeho druhou poskytovanou sociální službou jsou **Terénní práce**, je Občanské sdružení Ječmínek. Zdroje financování Občanského sdružení Ječmínek (azylový dům a terénní služba) jsou: Kraj Vysočina: 3 395 340,-, města a obce: 130 tis. Kč, Úřad práce: 326 613,-, přijaté příspěvky a dary: 3,4 tis. Kč, ostatní výnosy: 3,128 tis. Kč, vlastní výnosy: 415 821,- (nejdou započteny v tabulce).

Ostatní sociální služby a jejich finanční zdroje neuvedené v Tab. 65 (zaokrouhleno):

Centrum pro zdravotně postižené Kraje Vysočina - finanční prostředky toto centrum získalo převážně z dotací Kraje Vysočina, grantů městských a obecních úřadů, příspěvků magistrátu města Havlíčkův Brod, Jihlava, Pelhřimov, Třebíč, města Žďár nad Sázavou a od různých sponzorů. Tyto prostředky byly řádně a pravidelně vyúčtovány dle požadavků jednotlivých subjektů.

Občanská poradna Žďár nad Sázavou a Psychocentrum - manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina, příspěvková organizace získali dotaci od Ministerstva práce a sociálních věcí ve výši 381,0 tis. Kč a 1 462,0 tis. Kč.

Svaz neslyících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Vysočina - odborné sociální poradenství bylo poskytováno v celém Kraji Vysočina do 12. 6. 2012, po tomto datu tato služba byla soustředěna pouze do Jihlavy. Celkové finanční prostředky k zajištění úkolů Krajské organizace Vysočina: Kraj: 1 790,0 tis. Kč,

obec: 58 tis. Kč, Úřad práce: 63 781,-, EU: 963 620,-, ostatní: 14 566,-. Finanční prostředky použité na odborné poradenství v Jihlavě: celkem - 158 904,-. Z celkových finančních prostředků bylo použito na tlumočnické služby ve Žďáře nad Sázavou: celkem - 381 tis. Kč.

Dům s pečovatelskou službou Herálec (Obec Herálec) - v r. 2013 Kraj Vysočina poskytl na pečovatelské služby tuto částku: 150 tis. Kč, obec Herálec: 187 968,-, příjmy od klientů: 165 446,-.

Dům s pečovatelskou službou Škrdlovice (Subregion Velké Dářko) – finanční prostředky – MPSV: 590 tis. Kč, neinvestiční transfer (obec Škrdlovice): 623,2 tis. Kč, neinvestiční transfer (Kraj Vysočina): 88,7 tis. Kč, příjmy z poskytovaných služeb (PS): 875 074,-, neinvestiční dary: 55 tis. Kč, příjmy z poskytování služeb (ŽL): 49 619,-, příjmy z úroků: 315,-.

Spektrum – centrum primární prevence a drogových služeb - ostatní výnosy: 70 tis. Kč, přijaté dary: 80 tis. Kč, Úřad vlády ČR (RVKPP): 230 tis. Kč, MPSV: 616 tis. Kč, MZ: 20 tis. Kč, Kraj Vysočina: 391 tis. Kč, Město Žďár nad Sázavou: 140 tis. Kč, Město Bystřice nad Pernštejnem: 20 tis. Kč, Město Světlá nad Sázavou: 10 tis. Kč

AI PASO Vysočina jako terénní program, který zajišťuje organizační složka Oblastní charita Třebíč – pobočka Žďár nad Sázavou, má jako nejvýznamnější zdroj financování MPSV, dále Kraj Vysočina a v neposlední řadě příspěvky od obcí.

Kapacita zařízení sociálních služeb

Tab. 66: Kapacita zařízení sociálních služeb v ORP Žďár nad Sázavou

	pobytová					ambulantní					terénní				
	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory
Druh zařízení sociálních služeb:															
Centra denních služeb															
Denní stacionáře						25									
Týdenní stacionáře															
Domovy pro osoby se zdravotním postižením															
Domovy pro seniory	54														
Domovy se zvláštním režimem	40														
Chráněné bydlení															
Azylové domy	10			54											
Domy na půl cesty															
Zařízení pro krizovou pomoc															
Nízkoprahová denní centra															
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež						65					8	20			
Noclehárny															
Terapeutické komunity															
Sociální poradny								9					2		
Sociálně terapeutické dílny															
Centra sociálně rehabilitačních služeb						18					1				
Pracoviště rané péče															
Intervenční centra															
Služby následné péče															
Ostatní						40	30				385	30			

Zdroj: MPSV (Registr poskytovatelů sociálních služeb)

V Kapacita zařízení sociálních služeb

Tab. 66 je uvedena kapacita zařízení sociálních služeb (počet klientů, kontaktů, intervencí, lůžek, hovorů) v posuzovaném správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou dle "Registru poskytovatelů sociálních služeb" (MPSV).

Denní stacionáře:

- **Denní stacionář pro mentálně postižené osoby Žďár nad Sázavou**

Kapacita služby: 25 osob, z toho max. 5 osob upoutaných na vozík

ambulantní - počet klientů: 25

Domovy pro seniory:

- **Dům klidného stáří Žďár nad Sázavou**

Kapacita zařízení: 54 lůžek rozdělených do 1 a 2 lůžkových pokojů s vlastním sociálním zařízením
pobytová - počet klientů: 54

Domovy se zvláštním režimem:

- **Seniorpenzion FIT Žďár nad Sázavou**

Kapacita zařízení: 40 lůžek je rozdělena do 1, 2 a 3 lůžkových pokojů s vlastním sociálním zařízením
pobytová - počet klientů: 40

Azylové domy:

- **Domov pro matky (otce) s dětmi Žďár nad Sázavou**

Azylový dům má dvě podlaží. Každý uživatel bydlí v samostatném pokoji se základním vybavením. Koupelny, WC a kuchyně jsou společné vždy pro jedno patro. Uživatelé mohou využívat také prádelnu, společenskou místnost a dvůr se zahradou.

Kapacita zařízení: celkem 10 samostatných pokojů (30 lůžek).

pobytová - počet klientů: 10

pobytová - počet lůžek: 30

- **Azylová ubytovna pro muže Žďár nad Sázavou**

Kapacita zařízení: 24 lůžek v šesti bytových jednotkách s vlastním sociálním zařízením.

pobytová - počet lůžek: 24

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež:

- **Ponorka - nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Žďár nad Sázavou**

ambulantní - počet klientů: 35

terénní - počet klientů: 8

- **Denní centrum pro děti Žďár nad Sázavou**

ambulantní - počet klientů: 30

terénní - počet kontaktů (10 min. jednání): 20

Sociální poradny: (odborné sociální poradenství):

- **Centrum pro zdravotně postižené Kraje Vysočina – pobočka Žďár nad Sázavou**

ambulantní - počet intervencí (30. min. jednání): 1

terénní - počet intervencí (30. min. jednání): 1

- **Občanská poradna Žďár nad Sázavou**

ambulantní - počet intervencí (30. min. jednání): 2

- **Psychocentrum - manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina, příspěvková organizace**

ambulantní - počet intervencí (30. min. jednání): 3

- **Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Vysočina**

- odborné sociální poradenství bylo poskytováno v celém Kraji Vysočina do 12. 6. 2012, po tomto datu tato služba byla soustředěna pouze do Jihlavy

ambulantní - počet intervencí (30. min. jednání): 3

terénní - počet intervencí (30. min. jednání): 1

Centra sociálně rehabilitačních služeb (sociální rehabilitace):

- **Klub v 9 - centrum služeb pro podporu duševního zdraví Žďár nad Sázavou**

ambulantní - počet klientů: 18

terénní - počet klientů: 1

V tabulce, v řádce "Ostatní" jsou započítány tyto sociální služby:

Osobní asistence:

- **Osobní asistence Velké Meziříčí - pobočka Žďár nad Sázavou**

terénní - počet klientů: 7

Pečovatelská služba:

- **Domov pokojného života Nížkov**

terénní - počet klientů: 1

- **Dům s pečovatelskou službou Herálec** - terénní pečovatelská služba

terénní - počet klientů: 65

- **Pečovatelská služba Žďár nad Sázavou** (Sociální služby města Žďár nad Sázavou)

ambulantní - počet klientů: 6

terénní - počet klientů: 205

- **Dům s pečovatelskou službou Škrdlovice** (Subregion Velké Dářko) - terénní a ambulantní pečovatelská služba

ambulantní - počet klientů: 10

terénní - počet klientů: 27

- **Charitní pečovatelská služba Bystřice nad Pernštejnem** (pobočka Svratka)

ambulantní - počet klientů: 1

terénní - počet klientů: 13

- **Charitní pečovatelská služba Bystřice nad Pernštejnem** (pobočka Žďár nad Sázavou - Poliklinika)

ambulantní - počet klientů: 1

terénní - počet klientů: 13

Odlehčovací služby:

- **Domácí hospicová péče Žďár nad Sázavou**

terénní - počet klientů: 4

Tlumočnické služby:

- **Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Vysočina**

ambulantní - počet klientů: 22

terénní - počet klientů: 17

Kontaktní centra:

- **Spektrum – centrum primární prevence a drogových služeb**

ambulantní - počet kontaktů (10 min. jednání): 30

terénní - počet kontaktů (10 min. jednání): 30

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi:

- **Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi Žďár nad Sázavou**

terénní - počet klientů: 3

Terénní programy:

- **AL PASO Vysočina**

terénní - počet klientů: 5

- **Občanské sdružení Ječmínek**

terénní - počet klientů: 25

Příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v r. 2012

Tab. 67: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012

	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tísňová péče	Průvodcovské a předčitatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	tlumočnické služby
Příjmy z úhrad uživatelů	2 784 324,00	195 856,00	0,00	0,00	0,00	87 096,00	0,00	-
Výdaje	10 844 544,70	940 872,00	0,00	0,00	0,00	1 004 136,00	0,00	-
Podíl úhrad uživatelů služeb na celkových výdajích na službu	25,67%	20,82%	-	-	-	8,67%	-	-

Zdroj: Sociální služby města Žďár nad Sázavou, Oblastní charita Žďár nad Sázavou, obec Škrdlovice

V Příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v r. 2012

Tab. 67 jsou uvedeny příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012 u terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením. U pečovatelské služby jsou příjmy z úhrad uživatelů a výdaje sečteny za všechny poskytovatele těchto služeb, které jsou rozepsány níže:

Sociální služby města Žďár nad Sázavou poskytují také pečovatelskou službu. V r. 2012 byly výdaje této služby 7 138 650,- a příjmy z úhrad uživatelů v tomto roce 1 553 286,-. Podíl úhrad uživatelů služeb na celkových výdajích na službu byl 21,76%.

Oblastní charita Žďár nad Sázavou poskytuje na našem území Charitní pečovatelskou službu spolu od r. 2013. Dále pečovatelskou službu zajišťuje v Domově pokojného života Nížkov, Osobní asistenci a Domácí hospicovou péči, která spadá pod odlehčovací služby. V r. 2012 byly výdaje u Charitní pečovatelské služby a Domova pokojného života Nížkov 1 326 497,- a příjmy z úhrad uživatelů 356 250,-. Podíl úhrad uživatelů služeb na celkových výdajích na službu byl 26,86%. Osobní asistence a odlehčovací služba je podrobně vyčíslena v Příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v r. 2012

Tab. 67.

Dobrovolný svazek obcí Subregion Velké Dářko zřídil Dům s pečovatelskou službou v obci Škrdlovice. Výdaje na službu v r. 2012 byly celkem 2 379 397,70 Kč a příjmy z úhrad uživatelů 874 788,-. Podíl úhrad uživatelů služeb na celkových výdajích na službu byl 36,77%.

Evidovaný počet neuspokojených žadatelů

Tab. 68: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – evidovaný počet neuspokojených žadatelů v roce 2012, r. 2014

Pečovatelská služba	305
Osobní asistence	0
Tísňová péče	-
Průvodcovské a předčitatelské služby	-
Podpora samostatného bydlení	-
Odlehčovací služby	0
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	-

Zdroj: Sociální služby města Žďár nad Sázavou, Oblastní charita Žďár nad Sázavou, obec Škrdlovice, Odbor sociálních služeb MěÚ Žďár nad Sázavou

V Evidovaný počet neuspokojených žadatelů

Tab. 68 je zahrnutý evidovaný počet neuspokojených žadatelů v r. 2012, případně r. 2014. Oblastní charita Žďár nad Sázavou u poskytovaných sociálních služeb osobní asistence, pečovatelská služba a odlehčovací služby neevidovala v r. 2012 žádné neuspokojené žadatele. Sociální služby města Žďár nad Sázavou u pečovatelské služby (terénní služba) v r. 2012 evidovaly celkem 11 neuspokojených žadatelů - týká se většinou obědů. Při naplněnosti kapacit DPS ve Žďáře nad Sázavou, Sociální služby města Žďár nad Sázavou se snaží zajistit potřeby klientů terénní službou. V r. 2014 v DPS ve Žďáře nad Sázavou je evidováno 255 neuspokojených žadatelů. V r. 2014 v Domě s pečovatelskou službou ve Škrdlovicích evidovali celkem 39 neuspokojených žadatelů.

Počet uživatelů v zařízeních sociálních služeb

Tab. 69: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež			Denní stacionáře			Sociální rehabilitace		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem	207	26	10	4	10	11	0	15	16

	Azylové domy			Domovy se zvláštním režimem			Domovy pro seniory		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní	44	48	27	0	13	43	0	23	55

obvod - celkem									
-----------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Zdroj: Sociální služby města Žďár nad Sázavou, Oblastní charita Žďár nad Sázavou, výroční zprávy

Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb ve správním obvodu Žďár nad Sázavou v roce 2012:

Denní stacionáře:

- **Denní stacionář pro mentálně postižené osoby Žďár nad Sázavou** (Sociální služby města Žďár nad Sázavou, ul. Haškova 1150/14 Žďár nad Sázavou)

Průměrný počet uživatelů v roce 2012: 24,3

Průměrný počet uživatelů denně r. 2012: 13,8

Věkové složení:

dívky - ženy: 6 - 12 let - 1x, 12 - 18 let - 1x, nad 18 let - 11x

chlapci - muži: 6 - 12 let - 0x, 12 - 18 let - 2x, nad 18 let - 10x

- průměrný věk uživatelů služby je 27 let

Domovy pro seniory:

- **Domov pro seniory - Dům klidného stáří Žďár nad Sázavou** (Sociální služby města Žďár nad Sázavou, ul. Okružní 763/67 Žďár nad Sázavou)

V tab. 67 je uveden celkový počet za celý rok 2012, ke konci r. 2012 bylo věkové složení: do 65 let - 0 uživatelů, 65 - 85 let - 42 uživatelů, nad 85 let - 10 uživatelů

- průměrný věk 81,6 let

Domovy se zvláštním režimem:

- **Domov se zvláštním režimem - SENIORPENZION FIT Žďár nad Sázavou** (Sociální služby města Žďár nad Sázavou, ul. Horní 1692/32 Žďár nad Sázavou)

V tab. 67 je uveden celkový počet za celý rok 2012, ke konci r. 2012 bylo věkové složení: do 65 let - 1 uživatel, 65 - 85 let - 20 uživatelů, nad 85 let 19 uživatelů

- průměrný věk 83,6 let

Azylové domy:

- **Domov pro matky (otce) s dětmi Žďár nad Sázavou** (Občanské sdružení Ječmínek, ul. Jiřího z Poděbrad 402/15 Žďár nad Sázavou)

Celkový počet ubytovaných: 73 (z toho: matek 27, otců 2, dětí 44)

- **Azylová ubytovna pro muže Žďár nad Sázavou** (Sociální služby města Žďár nad Sázavou, ul. Brodská 1905/33 Žďár nad Sázavou 3)

Průměrný počet uživatelů r. 2012: 24

Celkem uživatelů v průběhu roku 2012: 46

- průměrný věk uživatelů je 42 let, z toho ve věku 19 – 26 let 7 uživatelů, ve věku 27 – 65 let bylo v průběhu roku ubytováno 37 osob a ve věku nad 66 let 3 osoby. V průběhu roku bylo 6 uživatelům ukončeno poskytování služby pro agresivní chování. Z celkového počtu 40 uživatelů v průběhu roku 2012 přišly z výkonu trestu 4 osoby.

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež:

- **Ponorka - nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Žďár nad Sázavou** (Diecézní charita Brno, ul. Nádražní 1141/44 Žďár nad Sázavou)

Služba je poskytována ve dvou formách ambulantní a terénní, počet uživatelů je uveden za obě formy, někteří využívají obě formy zároveň

Celkem navštívilo klub uživatelů v r. 2012: 122

- počet kontaktů: 3 124

- **Denní centrum pro děti Žďár nad Sázavou** (Sociální služby města Žďár nad Sázavou, ul. Okružní 925/1 Žďár nad Sázavou)

Průměrně navštěvuje denně uživatelů r. 2012: 22

Celkem navštívilo klub uživatelů v r. 2012: 121

- u terénní formy služby je celkový počet kontaktů za rok 2012: 2 471

Sociální poradny: (odborné sociální poradenství):

- **Centrum pro zdravotně postižené Kraje Vysočina** (Centrum pro zdravotně postižené Kraje Vysočina, ul. Komenského 1190/1 Žďár nad Sázavou)

- v r. 2012 je kontaktovalo a navštívilo 2 476 klientů

- sociálně terapeutické činnosti: 1 766 klientů

- pomoc s vyplněním žádostí: 298 klientů

- terénní práce: doprovod a pomoc na úřadě 19 klientů, návštěva doma (imobilní, DPS) 64 klientů

- kontakt se společenským prostředím: 261 klientů

- zapůjčení pomůcek: 132 klientů

- **Psychocentrum - manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina, příspěvková organizace** (Psychocentrum - manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina, příspěvková organizace, ul. Horní 1679/22 Žďár nad Sázavou)

- nové případy: 232

- vedené případy (nové, aktivní, neaktivní): 472

- vedené případy s problematikou: osobní - 26, párová - 185, rodinná - 109, sociální - 152

- vedené případy s jevy sociálně právní ochrany dětí: případy - 153, konzultace - 1 062

- intervence: osobní - 56, párová - 787, rodinná - 453, sociální - 1 188

- **Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Vysočina** (Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR Krajská organizace Vysočina, ul. Dolní 165/1 Žďár nad Sázavou) - odborné sociální poradenství bylo poskytováno v celém Kraji Vysočina do 12.6.2012, po tomto datu tato služba byla soustředěna pouze do Jihlavy

Kontaktů v r. 2012 Žďár nad Sázavou: dětí - 0, ženy - 112, muži 98

Počet intervencí v r. 2012: 202

Centra sociálně rehabilitačních služeb (sociální rehabilitace):

- **Klub v 9 - centrum služeb pro podporu duševního zdraví Žďár nad Sázavou** (Diecézní charita Brno, ul. Okružní 925/1 Žďár nad Sázavou)

Služba je poskytována ve dvou formách (někteří uživatelé využívají obě formy této služby):

- ambulantní: počet uživatelů - muži: 13 a ženy: 12

- terénní: počet uživatelů - muži: 2 a ženy: 4

Náklady na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb

Tab. 70: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Druh zařízení sociálních služeb	Celkové náklady (100 %)	Průměrné náklady na uživate- le/den ambulant- ní služby	Průměrné náklady na uživate- le/den terénní služby	Průměrné náklady na uživate- le/den pobytové služby
Centra denních služeb				
Denní stacionáře	2 926 356,00	464,0		
Týdenní stacionáře				
Domovy pro osoby se zdravotním posti- žením				
Domovy pro seniory	15 361 828,00			780,0
Domovy se zvláštním režimem	13 164 485,00			902,00
Chráněné bydlení				
Azylové domy	2 053 173,00			234,00
Domy na půl cesty				
Zařízení pro krizovou pomoc				
Nízkoprahová denní centra				
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež - město	1 378 063,00	125,00	13,00	
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež - charita	1 566 954,00	75,00	97,00	
Noclehárny				
Terapeutické komunity				
Sociální poradny				
Sociálně terapeutické dílny				
Centra sociálně rehabilitačních služeb	1 456 368,00	212,00	207,00	
Pracoviště rané péče				
Intervenční centra				
Služby následné péče				
<i>Ostatní:</i>				
Domácí hospicová péče	1 004 136,00		106,00	
Osobní asistence	940 872,00		184,00	
Charitní pečovatelská služba	1 095 266,00		73,00	
Dům pokojného života Nížkov	231 231,00		222,00	
DPS v obci Škrdlovice	2 232 857,00		227,00	

Zdroj: Sociální služby města Žďár nad Sázavou, Oblastní charita Žďár nad Sázavou, obec Škrdlovice

Tab. 71: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2011

Druh zařízení sociálních služeb	Celkové náklady (100 %)	Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní služby	Průměrné náklady na uživatele/den terénní služby	Průměrné náklady na uživatele/den pobytové služby
Centra denních služeb				
Denní stacionáře	2 757 220,00	437,00		
Týdenní stacionáře				
Domovy pro osoby se zdravotním postižením				
Domovy pro seniory	15 211 704,00			771,00
Domovy se zvláštním režimem	12 717 639,00			871,00
Chráněné bydlení				
Azylové domy	1 851 057,00			211,00
Domy na půl cesty				
Zařízení pro krizovou pomoc				
Nízkoprahová denní centra				
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež - město	1 434 142,00	151,00	14,00	
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež - charita	1 583 120,00	58,00	69,00	
Noclehárny				
Terapeutické komunity				
Sociální poradny				
Sociálně terapeutické dílny				
Centra sociálně rehabilitačních služeb	1 030 819,00	177,00	177,00	
Pracoviště rané péče				
Intervenční centra				
Služby následné péče				
<i>Ostatní:</i>				
Domácí hospicová péče	813 126,00		80,00	
Osobní asistence	668 347,00		130,00	
Charitní pečovatelská služba	1 005 268,00		37,00	
Dům pokojného života Nížkov	342 169,00		183,00	
DPS v obci Škrdlovice	2 233 079,00		227,00	

Zdroj: Sociální služby města Žďár nad Sázavou, Oblastní charita Žďár nad Sázavou, obec Škrdlovice

Tab. 72: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2010

Druh zařízení sociálních služeb	Celkové náklady (100 %)	Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní služby	Průměrné náklady na uživatele/den terénní služby	Průměrné náklady na uživatele/den pobytové služby
Centra denních služeb				
Denní stacionáře	2 839 447,00	450,00		
Týdenní stacionáře				
Domovy pro osoby se zdravotním postižením				
Domovy pro seniory	14 795 460,00			750,00
Domovy se zvláštním režimem	12 601 889,00			863,00
Chráněné bydlení				
Azylové domy	1 823 135,00			301,00
Domy na půl cesty				
Zařízení pro krizovou pomoc				
Nízkoprahová denní centra				
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež - město	1 062 813,00	140,00		
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež - charita	1 351 808,00	63,00	47,00	
Noclehárny				
Terapeutické komunity				
Sociální poradny				
Sociálně terapeutické dílny				
Centra sociálně rehabilitačních služeb	1 114 133,00	217,00	216,00	
Pracoviště rané péče				
Intervenční centra				
Služby následné péče				
<i>Ostatní:</i>				
Domácí hospicová péče	1 425 084,00		171,00	
Osobní asistence	325 966,00		223,00	
Charitní pečovatelská služba	1 109 084,00		47,00	
Dům pokojného života Nížkov	334 597,00		153,00	

Zdroj: Sociální služby města Žďár nad Sázavou, Oblastní charita Žďár nad Sázavou

V Náklady na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb

Tab. 70- Tab. 72 je uveden počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2010 – 2012. Průměrné náklady na uživatele za den u ambulantních a terénních služeb se liší z hlediska počtu dnů poskytování dané služby.

U Sociálních služeb města Žďár nad Sázavou byly průměrné náklady na uživatele za den vypočítány následovně: Celkové náklady/celková kapacita zařízení/počet dnů v roce (u ambulantních a terénních služeb bylo počítáno s celkovým počtem pracovních dnů v roce (252 dnů), u pobytových bylo počítáno s kalendářními dny (365 dnů). U nízkoprahového zařízení pro děti a mládež u ambulantní služby je počítáno s denní max. kapacitou, což je 30 klientů (v případě uzavřených smluv by se počítalo s číslem 120 - ročně uzavřené smlouvy) a u terénní služby se počítá s ročně uzavřenými smlouvami, což v r. 2012 vychází na 129 smluv, v r. 2011 na 85 smluv.

U Oblastní charity Žďár nad Sázavou celkové náklady zahrnovaly jak ambulantní, tak i terénní služby, kde se počítalo s počtem dnů a klientů, jak je uvedeno níže:

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež:

- **Ponorka - nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Žďár nad Sázavou**

r. 2012 - celkem 122 uživatelů, někteří využívají ambulantní i terénní formu zároveň

- 120 uživatelů v ambulantní formě - klub byl otevřen 115 x v roce

- 63 uživatelů v terénní formě - terén 84 x /rok

r. 2011 - celkem 158 uživatelů někteří využívají ambulantní i terénní formu zároveň

- 138 uživatelů v ambulantní formě - klub 113 x /rok

- 101 uživatelů v terénní formě - terén průměrně 97 x/rok

r. 2010 - celkem 150 uživatelů, někteří využívají ambulantní i terénní formu zároveň

- 111 uživatelů v ambulantní formě - klub 92 x/rok

- 119 uživatelů v terénní formě - terén 123 x/rok

Centra sociálně rehabilitačních služeb (sociální rehabilitace):

- **Klub v 9 - centrum služeb pro podporu duševního zdraví**

r. 2012 počet uživatelů ambulantní forma 25, terénní forma 6, počet provozních dnů 223

r. 2011 počet uživatelů ambulantní forma 21, terénní forma 4, počet provozních dnů 233

r. 2010 počet uživatelů ambulantní forma 20, terénní forma 3, počet provozních dnů 223

Pečovatelská služba:

- **Domov pokojného života Nížkov**

r. 2012 celkem 10 uživatelů, provozní doba 2 x týdně

r. 2011 celkem 12 uživatelů, provozní doba 3 x týdně

r. 2010 celkem 14 uživatelů, provozní doba 3 x týdně

- **Charitní pečovatelská služba Bystřice nad Pernštejnem (Diecézní charita Brno - Oblastní charita Žďár nad Sázavou,**

- Pobočka Svratka, ul. Pionýrská 370 Svratka - od 1.9.2013 počet uživatelů 4, náklady 128 087,-

- Pobočka Žďár nad Sázavou, ul. Studentská 4 Žďár nad Sázavou - Poliklinika)

r. 2012 počet uživatelů 59. Důvod poklesu je pouze statistický, protože provádění pedikúry uživatelům, kteří požadovali pouze tuto službu, bylo od 1. 1. 2012 vyčleněno ze sociální služby a pedikúra je těmito lidem prováděna jako ekonomická činnost na základě živnostenského listu.

r. 2011 počet uživatelů 107

r. 2010 počet uživatelů 93

Odlehčovací služba

- **Domácí hospicová péče**

r. 2012 - počet uživatelů 26

r. 2011 - počet uživatelů 28

r. 2010 - počet uživatelů 33

Služba je poskytována nepřetržitě

Osobní asistence

- **Osobní asistence Velké Meziříčí pobočka Žďár nad Sázavou**

r. 2012 - počet uživatelů 14

r. 2011 - počet uživatelů 14

r. 2010 - počet uživatelů 4

Služba je poskytována nepřetržitě

Vzhledem k tomu, že není stanoven jednotný vzorec pro výpočet údajů uvedených v tabulce, bude obtížné srovnání mezi jednotlivými organizacemi. Velký rozdíl je u služeb, kde je péče časově náročnější a také mezi službami, kde se pracuje s jedním či více uživateli v jednom čase.

Dobrovolnická péče

Tab. 73: Počet organizací vykonávajících dobrovolnickou péči a počet jejich projektů v letech 2010, 2011 a 2012

	Počet organizací sídlících ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou			Počet projektů		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Dobrovolnická činnost v ORP	1	1	1	1	1	1
z toho Občanská sdružení						
z toho Církevní právnické osoby	1	1	1			
z toho Obecně prospěšné společnosti						
Z toho krátkodobá						
Z toho dlouhodobá						
Z toho krátkodobá i dlouhodobá	1	1	1			

Zdroj: Ministerstvo vnitra

Dle dat Ministerstva vnitra se v letech 2010 – 2012 na našem dotčeném území ORP Žďár nad Sázavou vyskytovala a dále funguje organizace vykonávající dobrovolnickou péči, která spadá do „Sítě dobrovolnických center“ organizace Diecézní charity Brno (Církevní právnická osoba, Tř. kp. Jaroše 9, Brno). Přímou v centru řešeného území se ve městě Žďár nad Sázavou nachází **Kambala - dobrovolnické centrum** (Horní 22, Žďár nad Sázavou). Je to projekt Oblastní charity Žďár nad Sázavou, jehož základním posláním je podpora myšlenky dobrovolnictví. Dobrovolnické centrum se zabývá systematickou prací

s dobrovolníky, kteří se podílejí především na realizaci projektů Charity, a humanitární pomocí v případě potřeby. Projekt ve svém konečném důsledku přispívá ke zvýšení kvality sociálních, zdravotních a humanitárních služeb.

Organizace **Diecézní charita Brno** má v těchto letech akreditovaný projekt "Sít' dobrovolnických center". Cílem projektu je rozvoj a podpora kvality služeb poskytovaných dobrovolníky klientům sociálních a zdravotnických projektů Charity působící na území brněnské diecéze (Jihomoravský kraj a kraj Vysočina). Projekt vychází ze stávající struktury Sítě charitativních dobrovolnických center – která je tvořena 11 centry (sekretariát DCH Brno a oblastní charity: Blanko, Brno, Břeclav, Hodonín, Jihlava, Rajhrad u Brna, Tišnov, Třebíč, Znojmo a Žďár nad Sázavou). Povaha tohoto projektu je dlouhodobá i krátkodobá.

V r. 2010 na našem správním obvodu vykonávala dobrovolnickou činnost i další organizace, která sídlila v Novém Městě na Moravě. Touto organizací bylo **Dobrovolnické centrum Vysočina** (Občanské sdružení, Masarykova 197, Nové Město na Moravě). Organizace měla akreditovaný projekt "Přidej se" a "Dobrovolnictví nezaměstnaných". Oblast dobrovolnické služby: pomoc nezaměstnaným, osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým, seniorům, příslušníkům národnostních menšin, pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase, pomoc při ochraně a zlepšování životního prostředí a při pořádání kulturních nebo sbírkových charitativních akcí povýše uvedené osoby. U obou projektů byla povaha dlouhodobá a jejich dobrovolníci působili i v Sociálních službách města Žďár nad Sázavou. Avšak v r. 2010 organizace ukončila svoji činnost.

Další organizací, která vykonávala tuto činnost na našem dotčeném území v letech 2011 – 2012, ale se sídlem mimo hranice ORP Žďár nad Sázavou bylo **Hospicové hnutí - Vysočina, o.s.** (Občanské sdružení, Žďárská 610, Nové Město na Moravě). Oblast dobrovolnické služby je pomoc osobám zdravotně postiženým a seniorům. Povaha této činnosti je dlouhodobá. Dobrovolníci docházeli i do Domu klidného stáří (Žďár nad Sázavou). Dobrovolníci se věnují klientům této organizace v rámci jejich volnočasových aktivit, dále je doprovázejí na procházce apod. Hospicové hnutí - Vysočina, o.s. má dvě střediska hospicové péče - v Novém Městě na Moravě a v Jihlavě. V obou střediscích se úspěšně rozvíjí dobrovolnická činnost a dobrovolníci tam poskytují neocenitelné služby. Valná hromada Hospicového hnutí - Vysočina, o.s. rozhodla dne 27.8.2013 o změně právní formy sdružení z právní formy občanské sdružení na právní formu obecně prospěšná společnost, dle zákona číslo 68/2013 Sb. Od 1. 9. 2013 jsou Domácí hospic Vysočina, o.p.s.

Tab. 74: Zaměření dobrovolnických projektů v letech 2010, 2011 a 2012

pomoc:	Počet projektů		
	2010	2011	2012
nezaměstnaným	1	1	1
osobám sociálně slabým	1	1	1
osobám zdravotně postiženým	1	1	1
příslušníkům národnostních menšin	1	1	1
imigrantům	1	1	1
osobám po výkonu trestu odnětí svobody	1	1	1
osobám drogově závislým	1	1	1
osobám trpícím domácím násilím	1	1	1
při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase	1	1	1
při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách			
při ochraně a zlepšování životního prostředí			
při péči o zachování kulturního dědictví			
pořádání kulturních akcí			
při sbírkových charitativních akcích			
uskutečňování rozvojových programů			

Zdroj: Ministerstvo vnitra

Jak již bylo uvedeno u Tab. 73 dle dat Ministerstva vnitra na území ORP Žďár nad Sázavou působila v letech 2010 – 2012 a stále působí organizace **Kambala – dobrovolnické centrum**, která patří do akreditovaného projektu organizace **Diecézní charity Brno** s názvem "Sít' dobrovolnických center". Oblast dobrovolnické služby tohoto projektu je pomoc nezaměstnaným, osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým, seniorům, příslušníkům národnostních menšin, imigrantům, osobám po výkonu trestu odnětí svobody, osobám drogově závislým, osobám trpícím domácím násilím a pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase.

Dále ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou působily v letech 2010 - 2012 (dle Tab. 73) další organizace se sídlem mimo hranice našeho území a to v Novém Městě na Moravě. Mezi tyto organizace patřily: **Dobrovolnické centrum Vysočina** a **Hospicové hnutí - Vysočina, o.s.**

4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Analýza cílových (dotčených) skupin v oblasti sociálních služeb

Analýza slouží k definování jednotlivých cílových skupin (dotčených či zainteresovaných), zjištění jejich předpokládaných očekávání a k definování rizik spojených s těmito skupinami a s jejich očekáváním. Dále pak slouží k nalezení vhodného způsobu komunikace a nalezení případných opatření k minimalizaci rizik při zapojení těchto cílových skupin.

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	poskytovatelé služeb (bez ohledu na zřizovatele)	dostatek finančních prostředků, podpora při jejich získávání, jednotná koncepce na území	nedostatek finančních prostředků, nevytíženost služeb	pracovní skupiny, setkání	plánování za celé ORP a to i rámci finanční perspektivy, pozice koordinátora
2.	uživatelé služeb	dobrá dostupnost, dobrá kvalita služeb, co nejmenší finanční spoluúčast	nedostatečná kapacita služeb, neuspokojivá kvalita, vysoká finanční spoluúčast, neuspokojivá dostupnost	průběžná "každodenní" komunikace s uživateli, šetření spokojenosti a potřeb uživatelů	komunitní plánování za celé ORP na základě důkladné analýzy potřeb i rámci dlouhodobější perspektivy, pozice koordinátora
3.	rodinní příslušníci uživatelů	dobrá dostupnost, dobrá kvalita služeb, co nejmenší finanční spoluúčast	nedostatečná kapacita služeb, neuspokojivá kvalita, vysoká finanční spoluúčast, neuspokojivá dostupnost	šetření spokojenosti a potřeb	komunitní plánování za celé ORP na základě důkladné analýzy potřeb i rámci dlouhodobější perspektivy, pozice koordinátora
4.	zřizovatelé služeb (obce, kraj)	dobrá kvalita sociálních služeb vs. náklady na službu	nedostatek finančních prostředků, nevytíženost služeb, nedostatečná kapacita služeb	kontaktní osoby zřizovatelů	součinnost v plánování obec-ORP-kraj

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
5.	zřizovatelé služeb (NNO a fyzické osoby)	vysoká obložnost, dostatek finančních prostředků	nízká obložnost, nedostatek finančních prostředků	pracovní skupiny, setkání	zainteresování co největšího počtu zástupců v rámci plánování - viz výše, podpora při získávání finančních prostředků - pozice koordinátora
6.	zaměstnanci služeb	dobré pracovní podmínky, dobré zázemí, jistota zaměstnání	nejistota v zaměstnání, syndrom vyhoření	pracovní skupiny, setkání	zlepšování finančních podmínek a zajištění jistoty v zaměstnání, vzdělávání, prevence vyhoření
7.	"ostatní" občané	informovanost, efektivita, plánování v dlouhodobé perspektivě (viz vývoj věkové struktury populace)	nedostačující kapacita ve chvíli, kdy danou službu potřebují, neinformovanost	www, dny otevřených dveří, katalogy služeb	plánování v dlouhodobé perspektivě s ohledem na demografický vývoj, popřípadě s použitím prognostických metod a analýzy "očekávaných" potřeb

Zdroj: vlastní zpracování

Z výše uvedeného vyplývá, že opatřením může být dlouhodobější plánování za celé ORP v součinnosti se všemi zainteresovanými stranami (dotčenými skupinami) na základě analýzy dat stávajícího stavu (možno využít metodu Benchmarking tak, jako je již několik let využívána v rámci plánování a financování v některých krajích), dále s ohledem na predikovaný demografický vývoj v území - předpokládané potřeby, ale také vzhledem k dlouhodobější finanční perspektivě (vazba na dotace apod.).

Meziobecní spolupráce by dále mohla přinést i možnost zřízení pozice koordinátora sociálních služeb v rámci celého ORP, který by se mohl stát prostředníkem mezi poskytovateli - zřizovateli, mohl být nápomocen v dotačním managementu a při samotném plánování.

Registr rizik v oblasti sociálních služeb

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady.

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P*D		
1.	Finanční riziko	Nedostatek financí na investice	3	3	9	využití fondů EU meziobecní spolupráce	Obec (je-li zřizovatele), Zřizovatel, poskytovatel
		Nedostatek financí na provoz	4	5	20	využití fondů EU meziobecní spolupráce	Obec (je-li zřizovatele), Zřizovatel, poskytovatel
		Nedostatek financí na platy	4	5	20	využití fondů EU meziobecní spolupráce	Obec (je-li zřizovatele), Zřizovatel, poskytovatel
		Nedostatečná schopnost získání dotací - projektový management	3	4	12	meziobecní spolupráce - podpora dotačního managementu	Obec (je-li zřizovatele), Zřizovatel, poskytovatel
		Fungování služeb na bázi krátkodobých projektů - udržitelnost služeb	3	5	15	meziobecní spolupráce - podpora dotačního managementu, dlouhodobá koncepce služeb	Obec (je-li zřizovatele), Zřizovatel, poskytovatel

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení	Vlastník rizika
2.	Organizační riziko	Nedostatek kvalifikovaného personálu	2	5	10	podpora prestiže a zlepšení finančních a dalších podmínek (jistota zaměstnání)	Obec (je-li zřizovatele), Zřizovatel, poskytovatel
		Nedostatečné kapacity	4	5	20	efektivní plánování ve vazbě na potřeby - meziobecní spolupráce	Obec (je-li zřizovatele), Zřizovatel, poskytovatel
		Nízké obložnosti	4	4	16	efektivní plánování ve vazbě na potřeby - meziobecní spolupráce	Obec (je-li zřizovatele), Zřizovatel, poskytovatel
		Nekoncepčnost při plánování	3	3	9	efektivní plánování ve vazbě na potřeby - meziobecní spolupráce	Obec (je-li zřizovatele), Zřizovatel, poskytovatel
		Špatné rozmístění služeb v ORP	3	3	9	efektivní plánování ve vazbě na potřeby - meziobecní spolupráce	Obec (je-li zřizovatele), Zřizovatel, poskytovatel
3.	Právní riziko	Nenaplnění standardů	3	4	12	podpora zřizovatelů - meziobecní spolupráce	Obec (je-li zřizovatele), Zřizovatel, poskytovatel
		Změny legislativy	2	3	6	podpora připravenosti zřizovatelů na změny - meziobecní spolupráce	Obec (je-li zřizovatele), Zřizovatel, poskytovatel
4.	Technické riziko	Nevhodnost stávajících prostorů	3	3	9	viz opatření k finančním rizikům	Obec (je-li zřizovatele), Zřizovatel, poskytovatel
		Nedostatečné hygienické podmínky	3	4	12	viz opatření k finančním rizikům	Obec (je-li zřizovatele), Zřizovatel, poskytovatel
		Nedostatečná kapacita budovy	3	4	12	viz opatření k finančním rizikům	Obec (je-li zřizovatele), Zřizovatel, poskytovatel
5.	Věcné riziko	Špatná dostupnost služeb	4	4	16	efektivní plánování ve vazbě na potřeby - meziobecní spolupráce	Obec (je-li zřizovatele), Zřizovatel, poskytovatel

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení	Vlastník rizika
		Špatná informovanost o službě	3	3	9	meziobecní spolupráce - katalogy, integrovaný systém za ORP	Obec (je-li zřizovatele), Zřizovatel, poskytovatel
		Nízká kvalita služeb	3	4	12	meziobecní spolupráce - podpora zvyšování kvality a rozvoje služeb	Obec (je-li zřizovatele), Zřizovatel, poskytovatel

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.4. SWOT analýza oblasti sociálních služeb

SWOT analýza slouží k identifikaci silných a slabých stránek daného území (vnitřní vlivy z hlediska území), příležitostí a rizik (vnější vlivy z hlediska území). Na základě SWOT analýzy je komplexně vyhodnocena situace na území ORP.

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Ochota obcí řešit sociální problémy občanů 2. Pospolitost 3. Ochota obcí spolupracovat (ochota spolupráce mezi obcemi) 4. Zpracování Komunitního plánování sociálních služeb v rámci regionu 5. Široká základna spolků a organizací sdružující seniory a osoby se zdravotním postižením 6. Bezdomovectví ve spádových obcích (stahují se do centra ORP) 7. Sociálně ohrožené skupiny osob ve spádových obcích (stahují se do centra ORP) 8. Sociální poradenství (odbor sociální MěÚ)	1. Nedostupné sociální bydlení 2. Nedostatečné financování (DPS) 3. Chybí podpora DPS ze strany státu 4. Nedostatečná kapacita sociálních služeb pro seniory 5. Nedostatek dobrovolníků pro neziskové organizace v produktivním „středním“ věku (s dostatkem životních zkušeností) 6. Zřizovatelství vs. spádovost (domov pro seniory či DPS zřizuje a financuje jedna obec, ale domov slouží i pro občany spádových obcí)
Příležitosti:	Hrozby:
1. Kvalitně zpracované strategické dokumenty (komunitní a strategický plán) a jejich realizace 2. Krajský domov důchodců 3. Podpora DPS v obcích 4. Podpora bydlení a pečovatelské služby pro starší v místě bydliště 5. Podpora terénních služeb (např. o. s. Život 90 a jeho služba „tísňová péče“) 6. Rozvoj aktivit pro seniory a mladé 7. Podpora dobrovolnictví 8. Systém „časové banky“ (vzájemná výpomoc mezi seniory) 9. Podpora sociálního podnikání 10. Aktualizace katalogu poskytovatelů sociálních služeb z území ORP Žďár nad Sázavou	1. Stárnutí populace 2. Přihlašování lidí na ohlašovnu 3. Klesání odpovědnosti rodin 4. Zvyšující se počet obyvatel v poproduktivním věku může vyvolat další problémy v oblasti sociální

Zdroj: vlastní zpracování

SWOT analýza oblasti sociálních služeb vychází nejen ze sběru dat, ale vznikla především při diskuzích na proběhlých setkáních s představiteli obcí, případně vychází z dalších setkání se zainteresovanými osobami v této oblasti z území SO ORP Žďár nad Sázavou, na kterých se představila současná situace této oblasti.

Na území SO ORP Žďár nad Sázavou se nachází několik typů zařízení sociálních služeb a sociálních služeb jako takových - od sociálního poradenství, přes sociální péči až po sociální prevenci. Důležitou složkou v této oblasti je i odbor sociální na Městském úřadě ve městě Žďár nad Sázavou, který zajišťuje nejen sociální poradenství, ale podílí se i na zpracování Komunitního plánování sociálních služeb v rámci regionu a také se podílí na tvorbě katalogu poskytovatelů sociálních služeb.

Při diskuzích na proběhlých setkáních s představiteli obcí byla vidět jejich vzájemná ochota řešit sociální problémy občanů, kdy se zaměřovali především na obyvatele v poproduktivním věku a možnostmi zajištění jejich péče. A to vzhledem ke skutečnosti, že v budoucnu bude těchto obyvatel čím dál více přibývat a na území SO ORP Žďár nad Sázavou je v současné době nedostatečná kapacita sociálních služeb pro seniory.

Nejvíce byla diskutována podpora bydlení a pečovatelské služby pro starší občany v místě jejich bydliště, aby se předešlo stresovým situacím ze změny prostředí a okolí. Jednou z příležitostí je vybudování domu s pečovatelskou službou v obci, nejlépe za spolupráce okolních obcí např. v rámci dobrovolného svazku obcí. Zde se však naráží na velkou finanční náročnost provozu sociálních služeb v těchto zařízeních, kdy jsou zřizovatelé odkázáni nejen na svůj rozpočet, ale jsou závislí i na přidělených dotacích.

Další z možností je podpora terénních služeb, jako je např. o. s. Život 90 a jeho služba „tísňová péče“ nebo podpora těchto terénních služeb u již vzniklých organizací na území ORP Žďár nad Sázavou (např. Oblastní charita Žďár).

Na území SO ORP Žďár nad Sázavou se také nachází dobrovolnické centrum, které má dostatek dobrovolníků z řad studentů, avšak tomuto centru schází dostatek dobrovolníků v produktivním věku resp. osoby s dostatkem životních zkušeností.

4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Na území SO ORP Žďár nad Sázavou působí v celku dostatečný počet nejen sociálních služeb, ale i zde působí řada dalších klubů a spolků, které zajišťují péči pro občany s různými druhy postižení.

Dle „Registru poskytovatelů sociálních služeb“, který spravuje Ministerstvo práce a sociálních věcí se ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou nacházejí tyto zařízení a druhy sociálních služeb:

- 1 x denní stacionář;
- 1 x domov pro seniory;
- 1 x domov se zvláštním režimem;
- 2 x azylový dům (1 x pro matky - otce - s dětmi, 1 x pro muže);
- 2 x nízkoprahové zařízení pro děti a mládež;
- 4 x sociální poradna (odborné sociální poradenství);
- 1 x centrum sociálně rehabilitačních služeb (sociální rehabilitace);
- 1 x osobní asistence;
- 1 x odlehčovací služba;
- 6 x pečovatelská služba;
- 2 x terénní programy;
- 1 x sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi;
- 1 x kontaktní centrum;
- 1 x tlumočnické služby.

Mezi primární a největší poskytovatele patří příspěvková organizace Sociální služby Žďár nad Sázavou a Oblastní charita Žďár nad Sázavou. Nelze pochopitelně opomenout i zřizovatele na úrovni obcí, kterým také není lhostejná péče o své občany, kam v první řadě patří Škrdlovice, Herálec, Svatka, Nížkov a i obec Chlumětín. Tyto obce nejenom zajistily pro své občany terénní služby, ale vybudovali i byty pro pečovatelskou péči.

Oblastní charita Žďár nad Sázavou by se mohla vzhledem k pestré nabídce svých služeb a větší flexibilitě poskytování těchto služeb stát důležitým poskytovatelem při řešení např. terénních služeb v obcích apod., kdy se zajistí udržení klienta v místě bydliště.

Dle dalšího šetření na území SO ORP Žďár nad Sázavou působí i další zařízení sociálních služeb či sociální služby jako takové. Například zde zajišťují osobní asistenci a odlehčovací služby poskytovatelé z Nového Města na Moravě. Z Oblastních charit zde také působí Oblastní charita Havlíčkův Brod, Třebíč a Nové Hradky.

Významným zřizovatelem pečovatelské služby s názorným příkladem dobré praxe při spolupráci více obcí je Subregion Velké Dářko (dobrovolný svazek obcí), který vybudoval a provozuje Dům s pečovatelskou službou v obci Škrdlovice. Výhodou umístění Domu s pečovatelskou službou v obci je, že většina klientů je z členských obcí, kteří se navzájem znají, čímž nejsou zpřetrhány sociální vazby s okolím tak, jako když by tito lidé byli anonymně umístěni v obdobném zařízení ve městě.

Výhodou podpory bydlení a pečovatelské služby v místě jejich bydliště je také snížení nezaměstnanosti v obci, kde je provozován buď dům s pečovatelskou službou či se v obci zajišťují terénní služby formou spoluobčanů.

Sociální služby v ORP Žďár nad Sázavou se potýkají pouze s dílčími problémy, ORP neřeší žádný společný akutní problém. Jako největší příležitosti se v sociálních službách jeví zpracování komunitního plánu za celé ORP, zaktualizování katalogu poskytovatelů sociálních služeb na území ORP Žďár nad Sázavou a dále především sociální služby pro seniory zejména:

- podpora DPS v obcích;
- koncepční podpora bydlení a pečovatelských služeb v obcích;
- podpora terénních služeb (např. tísňová péče Života 90).

Sociální služby pro seniory se vzhledem k fenoménu stárnutí populace spojeného s klesající odpovědností rodin budou nejen v nejbližších letech čím dál více palčivějším problémem a již nyní je nutné hledat nejprůběžnější, nejvyšší a nejefektivnější cesty k jejich podpoře a péči o ně.

Dalším palčivým problémem je nedostatek finančních prostředků nejenom u zařízení sociálních služeb, ale je třeba myslet i na další typy sociálních služeb, které jsou závislé nejen na svém rozpočtu, příjmů od klientů, ale také na přidělených dotacích. Bylo by žádoucí se zamyslet i např. nad finanční spoluprácí obcí, jejichž občané využívají některé formy sociálních služeb.

4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb

4.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Sociální služby“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny z motivujících starostů, ze zástupců obcí a dalších zainteresovaných osob či subjektů, např. pracovníci ze sociálního odboru MěÚ Žďár nad Sázavou a další pracovníci ze sociálních služeb z území SO ORP Žďár nad Sázavou. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

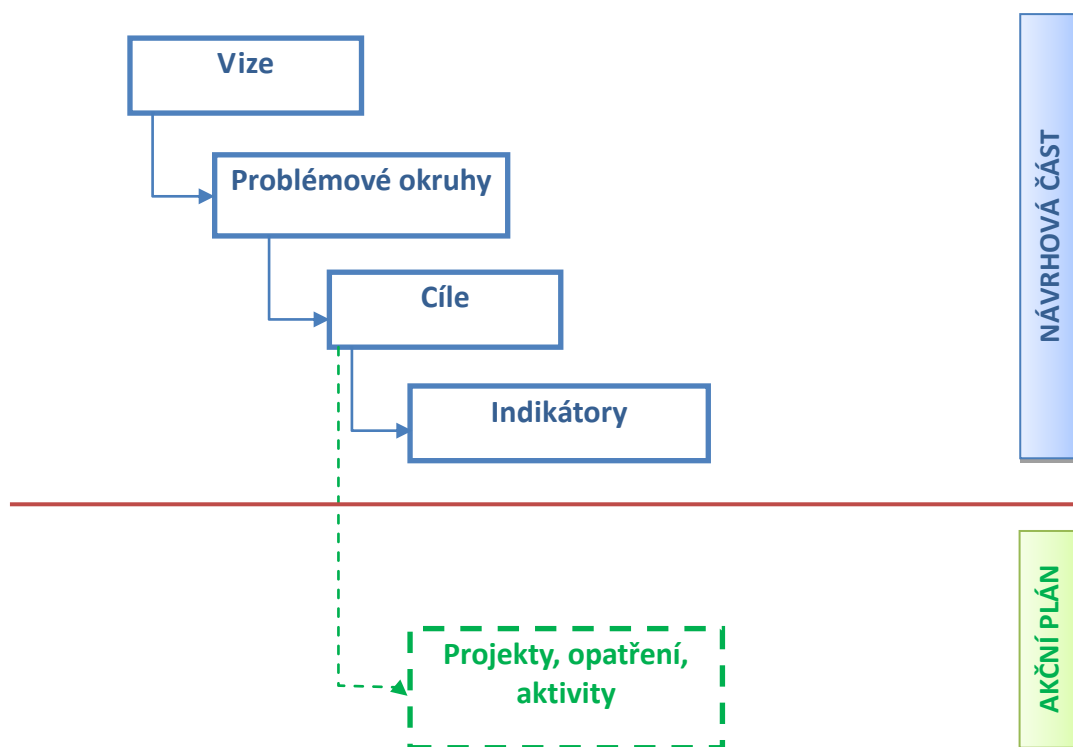
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Sociální služby“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce

Obce ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou spolupracují při plánování a koncepci předškolního a základního vzdělávání na celém území ORP vzhledem k demografickým ukazatelům a jejich předpokládanému vývoji. Vzájemnou spoluprací je zajištěna podpora, pomoc a péče občanům v oblasti sociálních služeb, obzvláště seniorům a to co nejdéle v jejich přirozeném prostředí. Na území ORP existuje funkční systém odpadového hospodářství, také se zaměřením na využití bioodpadu. Vybrané administrativní činnosti vykonávají obce v ORP společně a tím efektivněji.

Sociální služby	Problémová oblast 1: Nedostatečná nabídka služeb péče o seniory		Problémová oblast 2: Problematika informovanosti o sociálních službách	
	cíl 1.1:	cíl 1.2:	cíl 2.1:	cíl 2.2:
	Rozšířit umístění DPS v obcích či jiné formy bydlení – služeb, tak aby občané mohli žít v místě svého bydliště	Rozšířit terénní služby pro seniory (nebo zajistit péči formou spoluobčanů v obci – zároveň i částečné snižování nezaměstnanosti)	Zajistit informovanost o sociálních službách na území SO ORP Žďár nad Sázavou formou webových stránek sdružujících informace o všech poskytovaných sociálních službách v SO ORP	Aktualizovat katalog sociálních služeb na území SO ORP Žďár nad Sázavou a zajistit jeho efektivní distribuci na celém území SO ORP Žďár nad Sázavou

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

4.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize území správního obvodu ORP Žďár nad Sázavou (předpoklad do roku 2023):

Obce ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou spolupracují při plánování a koncepci předškolního a základního vzdělávání na celém území ORP vzhledem k demografickým ukazatelům a jejich předpokládanému vývoji. Vzájemnou spoluprací je zajištěna podpora, pomoc a péče občanům v oblasti sociálních služeb, obzvláště seniorům a to co nejdéle v jejich přirozeném prostředí. Na území ORP existuje funkční systém odpadového hospodářství, také se zaměřením na využívání bioodpadu. Vybrané administrativní činnosti vykonávají obce v ORP společně a tím efektivněji.

Slogan:

Žďár nad Sázavou a okolí – spolupracovat se vyplatí.

Problémové okruhy

1. Nedostatečná nabídka služeb péče o seniory

Z hlediska demografického vývoje lze očekávat zvyšující se počet obyvatel v poproduktivním věku, což bude mít velký vliv na kapacitu a vůbec nabídku sociálních služeb na území SO ORP Žďár nad Sázavou. Dle „Registru poskytovatelů sociálních služeb“ a dle vlastního šetření je většina sociálních zařízení a služeb soustředěna pouze do centra dotčeného území a to do města Žďár nad Sázavou. V oblasti sociální péče ve městě je významná existence a činnost dvou největších poskytovatelů sociálních služeb, do kterých se řadí příspěvková organizace Sociální služby města Žďár nad Sázavou a Oblastní charita Žďár nad Sázavou.

Ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou se nacházejí tyto druhy sociálních služeb, které se zabývají péčí o seniory: Dům klidného stáří ve Žďáře nad Sázavou provozují Sociální služby města Žďár nad Sázavou společně s pečovatelskou službou, která je nabízena v Domech s pečovatelskou službou ve zmiňovaném městě. Avšak v r. 2014 v Domě s pečovatelskou službou ve Žďáře nad Sázavou bylo evidováno 255 neuspokojených žadatelů.

Odlehčovací služby a pečovatelskou službu zajišťuje také Oblastní charita Žďár nad Sázavou např. v obci Nížkov a Svratka. Pečovatelskou službu pro své obyvatele zřídila obec Herálec, Chlumětín a obec Škrdlovice v rámci dobrovolného svazku obcí. V r. 2014 v Domě s pečovatelskou službou ve Škrdlovicích evidovali celkem 39 neuspokojených žadatelů.

Umísťováním starších osob do Domu s pečovatelskou službou či Domova pro seniory ve městě dochází k zpřetrhání sociálních vazeb s okolím. V těchto zařízení jsou klienti umísťováni většinou anonymně. Při využívání Domu s pečovatelskou službou či Domova pro seniory ve městě dochází u starších občanů pocházejících z venkova ke stresovým situacím nejen ze stěhování, ze změny místa bydliště, ale i z důvodu ztráty svých přátel či známých. U takto stresovaných osob dochází k předčasné smrti pod vlivem změny prostředí a ztrátou svých blízkých. Nevýhodou provozu těchto služeb např. v Domě s pečovatelskou službou je velká finanční náročnost, která je zabezpečována ve větší míře z prostředků zřizovatele (většinou obce).

2. Problematika informovanosti o sociálních službách

Z analýz vyplynula nejen další potřeba rozvoje pečovatelské služby a osobní asistence pro seniory, zejména rozšíření do dalších oblastí ve správním obvodu, ale současně je však nutné rozšiřovat povědomí o nabídce těchto a dalších služeb a možnostech využívání, aby se staly pro určité kategorie klientů dostupné. Tento problémový okruh řeší dlouhodobou spoluprací obcí a poskytovatelů sociálních služeb na území SO ORP Žďár nad Sázavou a podporu informovanosti o sociálních službách v dotčeném území. Nevědění, kde a jaká služba se nachází na tomto území, může způsobit nemalé potíže klientů, kteří si nejsou vědomi, jak naložit se stávající situací. V tomto případě je nutné, aby všechny dotčené osoby věděly, na koho se obrátit.

4.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Nedostatečná nabídka služeb péče o seniory
Cíl 1.1	Rozšířit umístění DPS v obcích či jiné formy bydlení – služeb, tak aby občané mohli zůstat v místě svého bydliště
Popis cíle	Většina zařízení v ORP je provozována ve městě Žďár nad Sázavou. U starších občanů je žádoucí, aby setrvali co nejdéle v místě svého bydliště a to jednak vzhledem ke „zvyku“, ale také například k tomu, že mohou i nadále udržovat kontakty s rodinou, sousedy apod. Řešením může být podpora Domů s pečovatelskou službou, jiných pečovatelských nebo odlehčovacích služeb či dalších forem přizpůsobeného bydlení v obcích. Zároveň to může mít synergický efekt v rámci zaměstnanosti v obcích. Rozšíření kapacit v pobytových zařízeních přispěje ke zvýšení kvality života uživatelů, kteří z důvodů vyšší poptávky po službě dlouhodobě čekají na přijetí. Výhodou umístění Domu s pečovatelskou službou v obci je, že se zde setkávají klienti, kteří se navzájem znají, čímž nejsou zpřetrhány sociální vazby s okolím tak, jako když by tito lidé byli anonymně umístěni v obdobném zařízení ve městě. Minimalizují se zde i stresové situace z případného stěhování. Významná může být i spolupráce různých organizací v obci s klienty Domu s pečovatelskou službou např. pořádání výstav, zajištění zábavy atd. Například v Domě s pečovatelskou službou v obci Škrdlovice se setkávají nejen sousedé ze vsi, ale i z blízkého okolí. Významná je zde i spolupráce dětí ze Základní a Mateřské školy Škrdlovice s klienty Domu s pečovatelskou službou Škrdlovice při udržování tradic života na vesnici, kdy jsou pořádány různé tvořivé dílny a výstavy. Díky těmto všem aspektům mohou klienti v tomto Domě s pečovatelskou službou v klidu dožít. Služba je zde poskytována 24 hodin denně a to 365 dní v roce, čímž je zabezpečena péče o klienta i v případě že se zhorší jeho zdravotní stav nebo se změní jeho schopnost se o sebe postarat, tím pádem je minimalizována stresová situace ze stěhování, což většinou vede k předčasné smrti pod vlivem ze změny prostředí a okolí. Subregion Velké Dářko tím, že zřizuje sociální služby, je významným zaměstnavatelem žen v obci Škrdlovice a okolí.

Hlavní opatření	A: Legislativní opatření: • zpracování možností řešení provozu domu s pečovatelskou službou či jiných služeb v souladu s platnou legislativou • zpracování návrhu společné smlouvy B: Finanční opatření • rozbor ekonomické výhodnosti domu s pečovatelskou službou či jiných služeb • zpracování návrhu společné smlouvy o spolufinancování provozu DPS či jiných služeb • využití finančních prostředků na podporu nových sociálních služeb C: Věcná opatření: • zpracování možností výběru místa pro provoz DPS • zpracování návrhu provozu DPS a zajištění stabilního provozu • zajištění dostatečného vybavení DPS
Název indikátorů k hodnocení cíle	➤ Počet DPS v SO ORP Žďár nad Sázavou ➤ Počet bytů v DPS v SO ORP Žďár nad Sázavou (zvyšování počtu) ➤ Počet neuspokojených žadatelů v DPS v SO ORP Žďár nad Sázavou (snížování počtu)
Správce cíle	Starosta obce Radostín nad Oslavou

Problémový okruh 1	Nedostatečná nabídka služeb péče o seniory
Cíl 1.2	Rozšířit terénní služby pro seniory (nebo zajistit péči formou spoluobčanů v obci – zároveň i částečné snižování nezaměstnanosti)
Popis cíle	Jak již bylo několikrát zmíněno, většina zařízení a služeb v dotčeném SO ORP je provozována ve městě Žďár nad Sázavou. U seniorů je potřeba, aby zůstali co nejdéle ve svém přirozeném prostředí, čímž se minimalizují stresové situace z případného stěhování apod. Podpořením a rozvojem terénních služeb, které jsou poskytované v přirozeném prostředí uživatele, s cílem zabezpečit potřeby seniorů, se minimalizuje odchod do pobytových zařízení. Touto podporou systému terénních sociálních služeb přispěje ke snížení výdajů na pobytové sociální služby a zároveň k uvolnění její kapacity pro ty nejpotřebnější. Dle analýz a setkání s představiteli obcí vyplynula potřeba dalšího rozvoje pečovatelské služby či odlehčovací služby, zejména rozšíření do dalších částí SO ORP Žďár nad Sázavou. V tomto kontextu lze využít služeb stávající organizace např. Oblastní charity Žďár nad Sázavou. Tato organizace je schopna pojmout další klienty, případně nabídnout pomoc při zapojení spoluobčanů v obci, což zároveň může mít synergický efekt v rámci zaměstnanosti v obcích. Další podporou terénních služeb, které ponechají své uživatele v přirozeném prostředí je např. tísňová péče z.s. ŽIVOT 90 – Jihlava, která poskytuje nepřetržitou distanční hlasovou a elektronickou komunikaci s osobami vystavenými stálému vysokému riziku ohrožení zdraví nebo života v případě ná-

	hlého zhoršení jejich zdravotního stavu nebo schopnosti. Tato tísňová péče pomáhá lidem, kteří jsou v důsledku vysokého věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení znevýhodněni a současně nejsou schopni vlastními silami tuto nepříznivou situaci překonat, setrvat co nejdéle v domácím prostředí.
Hlavní opatření	A: Legislativní opatření: • zpracování možností řešení provozu terénních služeb v souladu s platnou legislativou • zpracování návrhu společné smlouvy • zpracování smlouvy se stávající organizací B: Finanční opatření • rozbor ekonomické výhodnosti těchto služeb • zpracování návrhu společné smlouvy o spolufinancování provozu daných služeb • využití finančních prostředků z dotačního titulu MPSV C: Věcná opatření: • zajištění potřebné terénní služby na svém území • zajištění pobočky těchto služeb • oslovení stávající organizace
Název indikátorů k hodnocení cíle	➤ Registrovaná kapacita terénních služeb pro seniory v SO ORP Žďár nad Sázavou ➤ Registrovaná kapacita terénní formy u pečovatelské služby pro seniory v SO ORP Žďár nad Sázavou ➤ Registrovaná kapacita terénní formy u odlehčovací služby pro seniory v SO ORP Žďár nad Sázavou
Správce cíle	Starosta obce Velká Losenice

Problémový okruh 2	Problematika informovanosti o sociálních službách
Cíl 2.1	Zajistit informovanost o sociálních službách na území SO ORP Žďár nad Sázavou formou webových stránek sdružujících informace o všech poskytovaných sociálních službách v SO ORP
Popis cíle	Cílem je vytvoření dokonalého informačního systému o všech dostupných sociálních zařízeních a službách pro občany na území SO ORP Žďár nad Sázavou. Tyto informace budou zveřejněny na nově vytvořeném webovém portálu (dále např. bude odkaz na webových stránkách města Žďár nad Sázavou a obcí) a budou pravidelně aktualizovány, což povede ke zvýšení informovanosti a orientace v systému sociálních služeb pro občany.

Hlavní opatření	A: Legislativní opatření: • zpracování možností řešení umístění informací o sociálních službách na nově vytvořených webových stránkách B: Věcná opatření: • oslovení všech poskytovatelů zařízení či sociálních služeb na území SO ORP Žďár nad Sázavou (aktualizování informací) • návrh řešení webových stránek (vzhled, orientace, rozložení stránky, přehlednost apod.) • zpracování webových stránek
Název indikátorů k hodnocení cíle	➤ Vytvoření webových stránek
Správce cíle	Místostarosta města Žďár nad Sázavou

Problémový okruh 2	Problematika informovanosti o sociálních službách
Cíl 2.2	Aktualizovat katalog sociálních služeb na území SO ORP Žďár nad Sázavou a zajistit jeho efektivní distribuci na celém území SO ORP Žďár nad Sázavou
Popis cíle	Cílem je vytvoření dokonalého informačního systému o všech dostupných sociálních zařízeních a službách pro občany na území SO ORP Žďár nad Sázavou a aktivní nabízení těchto informací v podobě aktualizování informací o sociálních službách na dotčeném území. V rámci tohoto opatření dojde k aktualizaci katalogu sociálních služeb na území SO ORP Žďár nad Sázavou, který bude obsahovat nové informace o sociálních službách, o působících klubech a spolcích. Efektivní distribucí se docílí lepšího povědomí o sociálních službách působících na dotčeném území. Např. tento katalog budou mít k dispozici základní školy, lékaři, úřady apod.
Hlavní opatření	A: Finanční opatření • využití finančních prostředků z dotačního titulu MPSV B: Věcná opatření: • oslovení všech poskytovatelů sociálních služeb na území SO ORP Žďár nad Sázavou (aktualizace informací) • návrh zpracování katalogu sociálních služeb (forma, vzhled apod.) • oslovení dotčených subjektů k možné distribuci katalogu
Název indikátorů k hodnocení cíle	➤ Vytvoření aktualizovaného tištěného katalogu
Správce cíle	Místostarosta města Žďár nad Sázavou

4.2.4. Indikátory

Cíl 1.1	Rozšířit umístění DPS v obcích či jiné formy bydlení – služeb, tak aby občané mohli zůstat v místě svého bydliště		
Číslo indikátoru	1.1.1		
Název indikátoru	Počet DPS v SO ORP Žďár nad Sázavou		
Měrná jednotka	Počet DPS		
Správce měřítka	Odbor sociální MěÚ Žďár nad Sázavou		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	11
Skutečnost	9		
Popis měřítka:	Pro zjištění zda došlo k rozšíření umístění DPS v obcích je nutný znát počet DPS v SO ORP Žďár nad Sázavou. Indikátor umožňuje sledovat počet zařízení, které poskytují podporu a pomoc osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění, zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby.		
Metodika a výpočet:	Počet DPS v SO ORP Žďár nad Sázavou		
Zdroj čerpání dat:	ČSÚ, odbor sociální MěÚ Žďár nad Sázavou, dotazy na obce		

Cíl 1.1	Rozšířit umístění DPS v obcích či jiné formy bydlení – služeb, tak aby občané mohli zůstat v místě svého bydliště		
Číslo indikátoru	1.1.2		
Název indikátoru	Počet bytů v DPS v SO ORP Žďár nad Sázavou (zvyšování počtu)		
Měrná jednotka	Počet bytů		
Správce měřítka	Odbor sociální MěÚ Žďár nad Sázavou		
Roky	2013	2017	2020
Plán		289	299
Skutečnost	274		
Popis měřítka:	Pro zjištění zda došlo k rozšíření umístění DPS v obcích je nutný znát nejenom počet DPS v SO ORP Žďár nad Sázavou, ale i počet bytů, které nabízejí svým klientům. Tento indikátor tedy umožňuje sledovat počet bytů v DPS na našem území, aby bylo zřejmé, zda se zvýšil počet bytů v DPS v dotčeném území.		
Metodika a výpočet:	Počet bytů v DPS v SO ORP Žďár nad Sázavou		
Zdroj čerpání dat:	Odbor sociální MěÚ Žďár nad Sázavou, dotazy na daná zařízení		

Cíl 1.1	Rozšířit umístění DPS v obcích či jiné formy bydlení – služeb, tak aby občané mohli zůstat v místě svého bydliště		
Číslo indikátoru	1.1.3		
Název indikátoru	Počet neuspokojených žadatelů v DPS v SO ORP Žďár nad Sázavou (snížování počtu)		
Měrná jednotka	Počet neuspokojených žadatelů		
Správce měřítka	Odbor sociální MěÚ Žďár nad Sázavou		
Roky	2013	2017	2020
Plán		279	269
Skutečnost	294		
Popis měřítka:	U tohoto indikátoru je nutno znát evidovaný počet neuspokojených žadatelů v DPS na území SO ORP Žďár nad Sázavou. V r. 2014 bylo zaznamenáno celkem 294 neuspokojených žadatelů v DPS ve Žďáře nad Sázavou a ve Škrdlovicích. U toho indikátoru je žádoucí snižování počtu těchto žadatelů.		
Metodika a výpočet:	Evidovaný počet neuspokojených žadatelů v DPS v SO ORP Žďár nad Sázavou		
Zdroj čerpání dat:	Odbor sociální MěÚ Žďár nad Sázavou, dotazy na daná zařízení		

Cíl 1.2	Rozšířit terénní služby pro seniory (nebo zajistit péči formou spoluobčanů v obci – zároveň i částečné snižování nezaměstnanosti)		
Číslo indikátoru	1.2.1		
Název indikátoru	Registrovaná kapacita terénních služeb pro seniory v SO ORP Žďár nad Sázavou		
Měrná jednotka	Počet klientů		
Správce měřítka	Odbor sociální MěÚ Žďár nad Sázavou		
Roky	2013	2017	2020
Plán		346	359
Skutečnost	328		
Popis měřítka:	U tohoto indikátoru je nutno znát aktuální registrovanou kapacitu terénní formy u pečovatelské a odlehčovací služby, aby v dalších letech bylo možné sledovat jejich navýšení kapacit.		
Metodika a výpočet:	Registrovaná kapacita terénní formy poskytování u pečovatelské služby a odlehčovací služby (maximální počet klientů využívajících službu v jednom okamžiku) na území SO ORP Žďár nad Sázavou. Žádoucí je zvýšení těchto kapacit.		
Zdroj čerpání dat:	Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV		

Cíl 1.2	Rozšířit terénní služby pro seniory (nebo zajistit péči formou spoluobčanů v obci – zároveň i částečné snižování nezaměstnanosti)		
Číslo indikátoru	1.2.2		
Název indikátoru	Registrovaná kapacita terénní formy u pečovatelské služby pro seniory v SO ORP Žďár nad Sázavou		
Měrná jednotka	Počet klientů		
Správce měřítka	Odbor sociální MěÚ Žďár nad Sázavou		
Roky	2013	2017	2020
Plán		339	349
Skutečnost	324		
Popis měřítka:	U tohoto indikátoru je nutno znát aktuální registrovanou kapacitu terénní formy u pečovatelské služby, aby v dalších letech bylo možné sledovat jejich navýšení kapacit.		
Metodika a výpočet:	Registrovaná kapacita terénní formy poskytování u pečovatelské služby (maximální počet klientů využívajících službu v jednom okamžiku) na území SO ORP Žďár nad Sázavou. Žádoucí je zvýšení těchto kapacit.		
Zdroj čerpání dat:	Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV		

Cíl 1.2	Rozšířit terénní služby pro seniory (nebo zajistit péči formou spoluobčanů v obci – zároveň i částečné snižování nezaměstnanosti)		
Číslo indikátoru	1.2.3		
Název indikátoru	Registrovaná kapacita terénní formy u odlehčovací služby pro seniory v SO ORP Žďár nad Sázavou		
Měrná jednotka	Počet klientů		
Správce měřítka	Odbor sociální MěÚ Žďár nad Sázavou		
Roky	2013	2017	2020
Plán		7	10
Skutečnost	4		
Popis měřítka:	U tohoto indikátoru je nutno znát aktuální registrovanou kapacitu terénní formy u odlehčovací služby, aby v dalších letech bylo možné sledovat jejich navýšení kapacit.		
Metodika a výpočet:	Registrovaná kapacita terénní formy poskytování u odlehčovací služby (maximální počet klientů využívajících službu v jednom okamžiku) na území SO ORP Žďár nad Sázavou. Žádoucí je zvýšení těchto kapacit.		
Zdroj čerpání dat:	Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV		

Cíl 2.1	Zajistit informovanost o sociálních službách na území SO ORP Žďár nad Sázavou formou webových stránek sdružujících informace o všech poskytovaných sociálních službách v ORP		
Číslo indikátoru	2.1.1		
Název indikátoru	Vytvoření webových stránek		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Odbor sociální MěÚ Žďár nad Sázavou		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	V současné době neexistují webové stránky, které sdružují informace o všech poskytovaných sociálních službách v SO ORP Žďár nad Sázavou.		
Metodika a výpočet:	Zahájení činnosti webového portálu, který sdružuje všechny informace o poskytovaných sociálních službách v SO ORP Žďár nad Sázavou.		
Zdroj čerpání dat:	odbor sociální MěÚ Žďár nad Sázavou		

Cíl 2.2	Aktualizovat katalog sociálních služeb na území SO ORP Žďár nad Sázavou a zajistit jeho efektivní distribuci na celém území SO ORP Žďár nad Sázavou		
Číslo indikátoru	2.2.1		
Název indikátoru	Vytvoření aktualizovaného tištěného katalogu		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Odbor sociální MěÚ Žďár nad Sázavou		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	V současné době neexistuje aktualizovaný tištěný katalog sociálních služeb, který sdružuje informace o všech poskytovaných sociálních službách v SO ORP Žďár nad Sázavou.		
Metodika a výpočet:	Aktualizace katalogu sociálních služeb působících v SO ORP Žďár nad Sázavou.		
Zdroj čerpání dat:	odbor sociální MěÚ Žďár nad Sázavou		

4.3. Pravidla pro řízení strategie

4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Dosud nestanoveno

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Rozšířit umístění DPS v obcích či jiné formy bydlení – služeb, tak aby občané mohli zůstat v místě svého bydliště	Starosta obce Radostín nad Oslavou
1.2	Rozšířit terénní služby pro seniory (nebo zajistit péči formou spoluobčanů v obci – zároveň i částečné snižování nezaměstnanosti)	Starosta obce Velká Losenice
2.1	Zajistit informovanost o sociálních službách na území SO ORP Žďár nad Sázavou formou webových stránek sdružujících informace o všech poskytovaných sociálních službách v SO ORP	Místostarosta města Žďár nad Sázavou
2.2	Aktualizovat katalog sociálních služeb na území SO ORP Žďár nad Sázavou a zajistit jeho efektivní distribuci na celém území SO ORP Žďár nad Sázavou	Místostarosta města Žďár nad Sázavou

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1.1	Počet DPS v SO ORP Žďár nad Sázavou	Odbor sociální MěÚ Žďár nad Sázavou
1.1.2	Počet bytů v DPS v SO ORP Žďár nad Sázavou (zvyšování počtu)	Odbor sociální MěÚ Žďár nad Sázavou
1.1.3	Počet neuspokojených žadatelů v DPS v SO ORP Žďár nad Sázavou (snižování počtu)	Odbor sociální MěÚ Žďár nad Sázavou
1.2.1	Registrovaná kapacita terénních služeb pro seniory v SO ORP Žďár nad Sázavou	Odbor sociální MěÚ Žďár nad Sázavou
1.2.2	Registrovaná kapacita terénní formy u pečovatelské služby pro seniory v SO ORP Žďár nad Sázavou	Odbor sociální MěÚ Žďár nad Sázavou
1.2.3	Registrovaná kapacita terénní formy u odlehčovací služby pro seniory v SO ORP Žďár nad Sázavou	Odbor sociální MěÚ Žďár nad Sázavou
2.1.1	Vytvoření webových stránek	Odbor sociální MěÚ Žďár nad Sázavou
2.2.1	Vytvoření aktualizovaného tištěného katalogu	Odbor sociální MěÚ Žďár nad Sázavou

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 4.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

4.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

4.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán na r. 2017	
Příprava	
Realizace	
Vyhodnocení	

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

4.4. Závěr a postup zpracování

4.4.1. Shrnutí

Při diskuzích na proběhlých setkáních s představiteli obcí se z hlediska demografického vývoje (stárnutí populace) v oblasti sociálních služeb zástupci obcí nejvíce zaměřili na starší občany. Jak u školských zařízení, tak i v oblasti sociálních služeb je většina sociálních zařízení soustředěna do centra území SO ORP a to do města Žďár nad Sázavou. Představitelé obcí se shodli, že nechtějí pro své občany, aby byli anonymně umisťováni do jim neznámého prostředí (např. do města), ale chtějí, aby setrvali co nejdéle v místě svého bydliště. Řešením proto může být podpora např. DPS či terénních služeb. Dále je také potřeba rozšiřovat povědomí o nabídce sociálních zařízení či služeb široké veřejnosti v SO ORP Žďár nad Sázavou (např. webové stránky a aktualizovaný tištěný katalog).

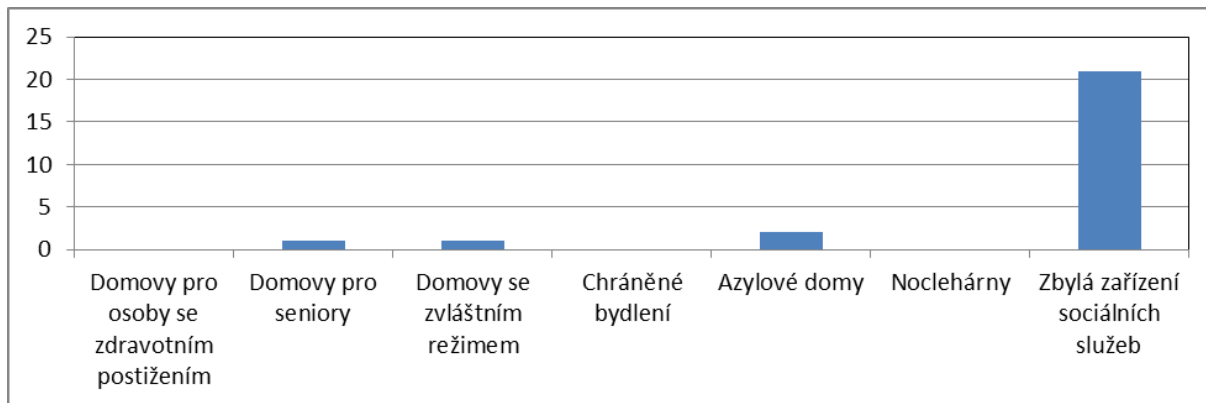
4.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Strategie byla zpracována celým realizačním týmem projektu „Podpora meziobecní spolupráce“ v ORP Žďár nad Sázavou za podpory motivujících starostů a dle metodických doporučení od Svazu měst a obcí ČR. Shromažďování údajů od dotčených obcí, od odboru sociálního MěÚ Žďár nad Sázavou, od sociálních zařízení a služeb, na setkáních se starosty obcí. Následně probíhala analýza a vyhodnocení dat. Realizační tým vytvořil návrh formulace vize, která byla projednána na setkání s motivujícími starosty, kde byla přeformulována do finální podoby a doplněna o slogan. Na základě provedených analýz, diskuzí s představiteli obcí a z Nástinů možných variantních návrhů k řešení se sestavily problémové okruhy, stanovily se cíle a k nim indikátory, které byly navrženy realizačním týmem a ověřeny ve fokusní skupině. Fokusní skupina byla složena z motivujících starostů, ze zástupců obcí a dalších zainteresovaných osob či subjektů, např. pracovníci ze sociálního odboru MěÚ Žďár nad Sázavou a další pracovníci ze sociálních služeb z území SO ORP Žďár nad Sázavou (zástupci z Oblastní charity Žďár nad Sázavou a Sociálních služeb města Žďár nad Sázavou).

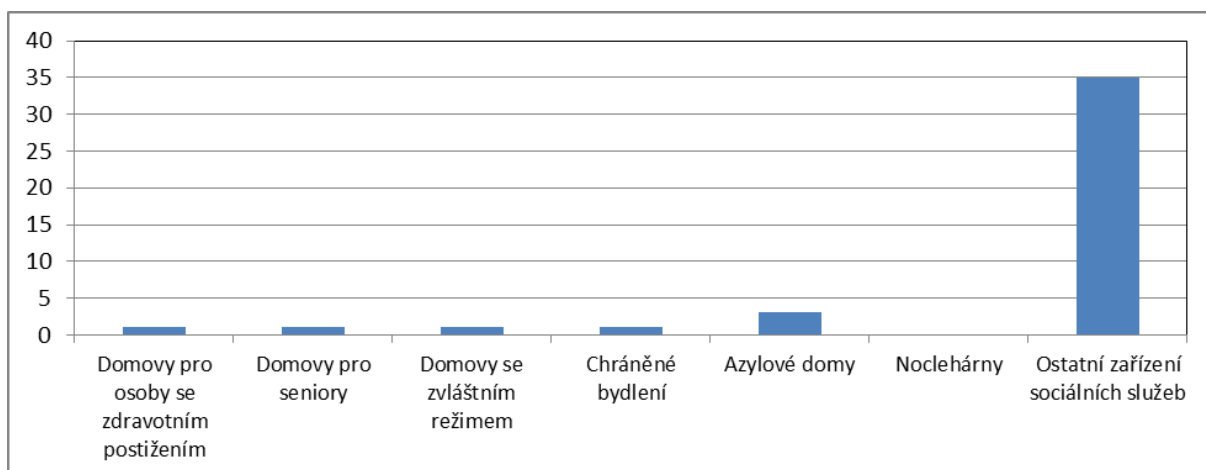
4.5. Přílohy – sociální služby

Příloha č. 3: Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části

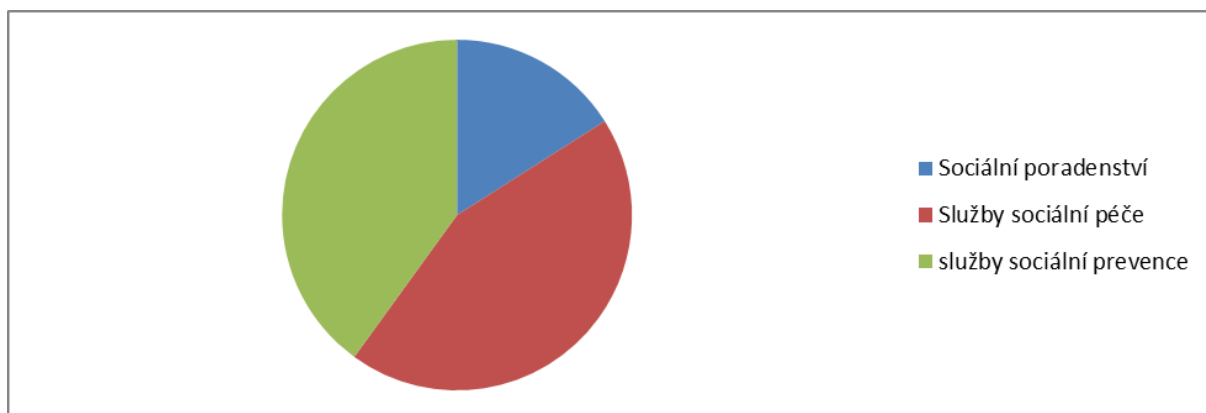
Graf č. 4: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP

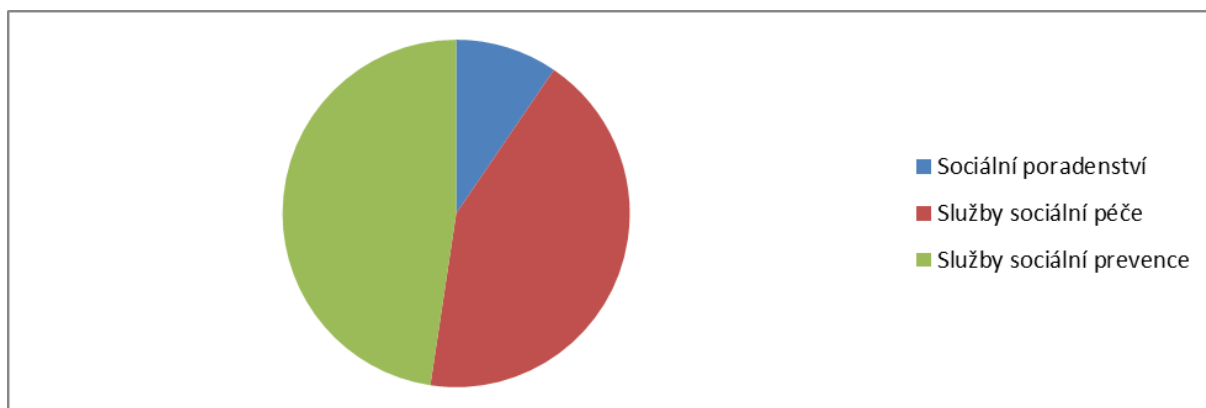
Graf č. 5: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

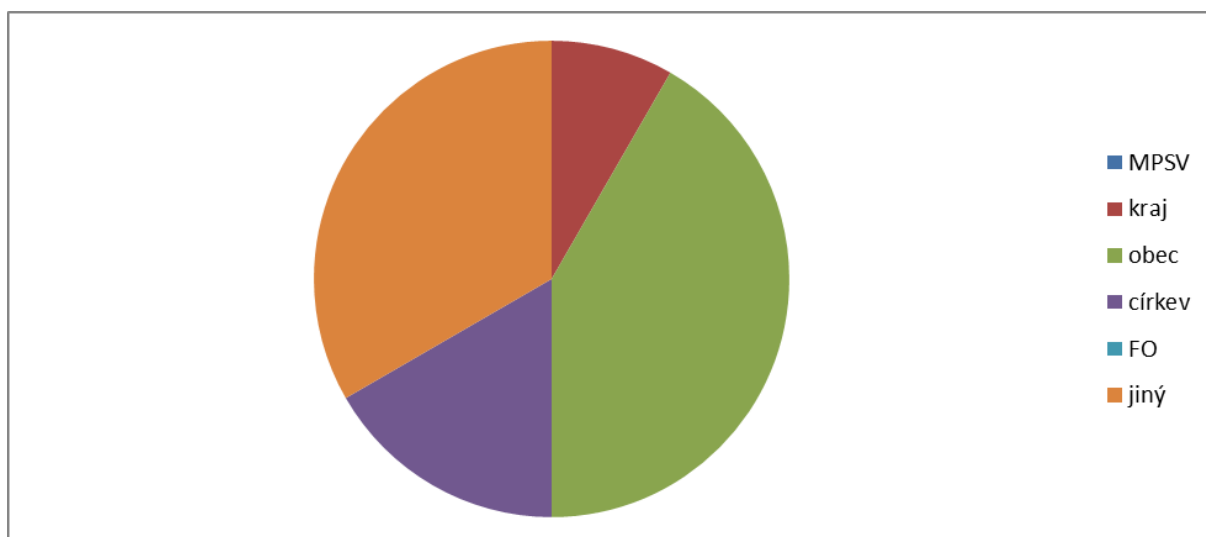
Graf č. 6: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP

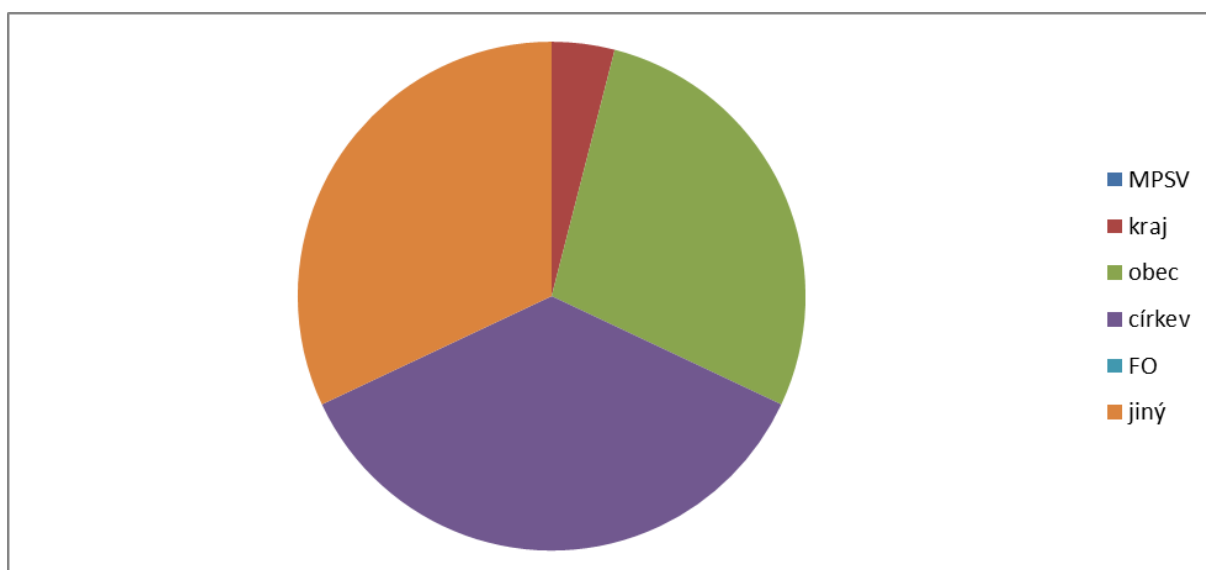
Graf č. 7: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

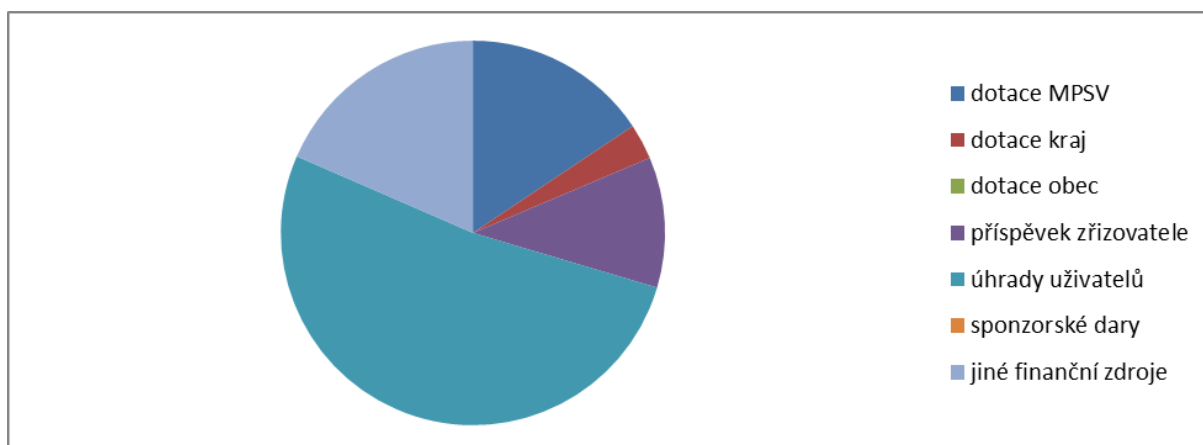
Graf č. 8: Podíl zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

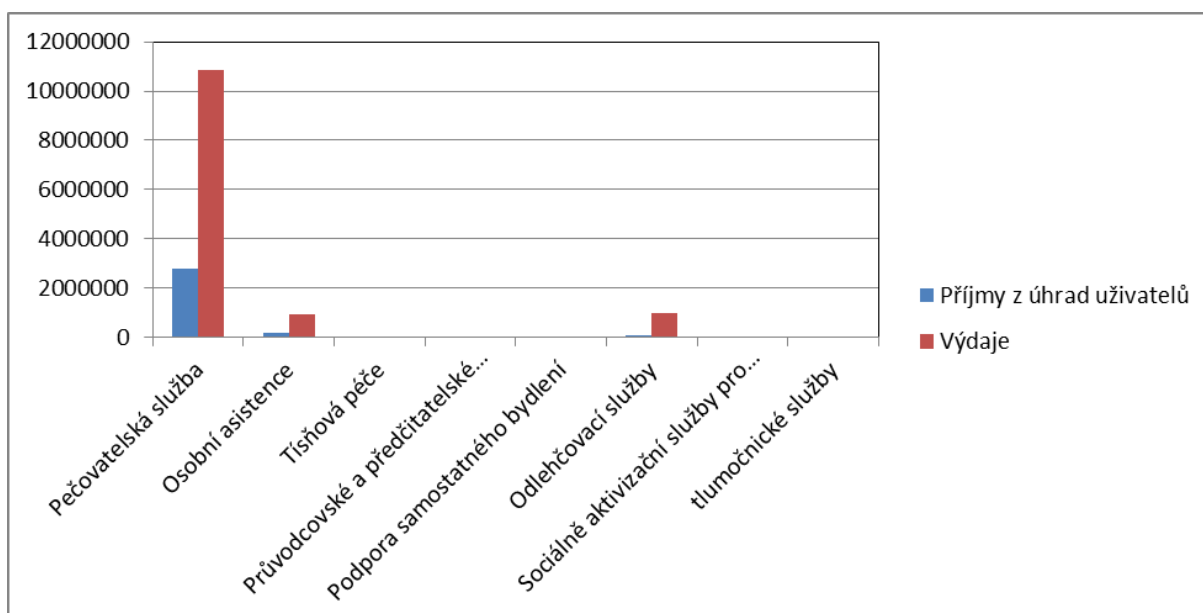
Graf č. 9: Podíl sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

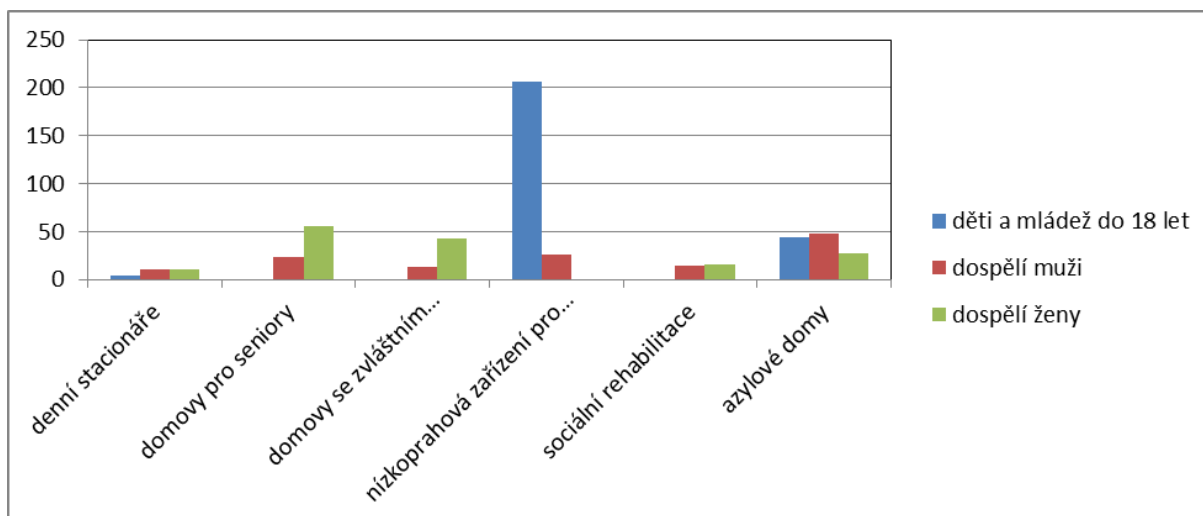
Graf č. 10: Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP

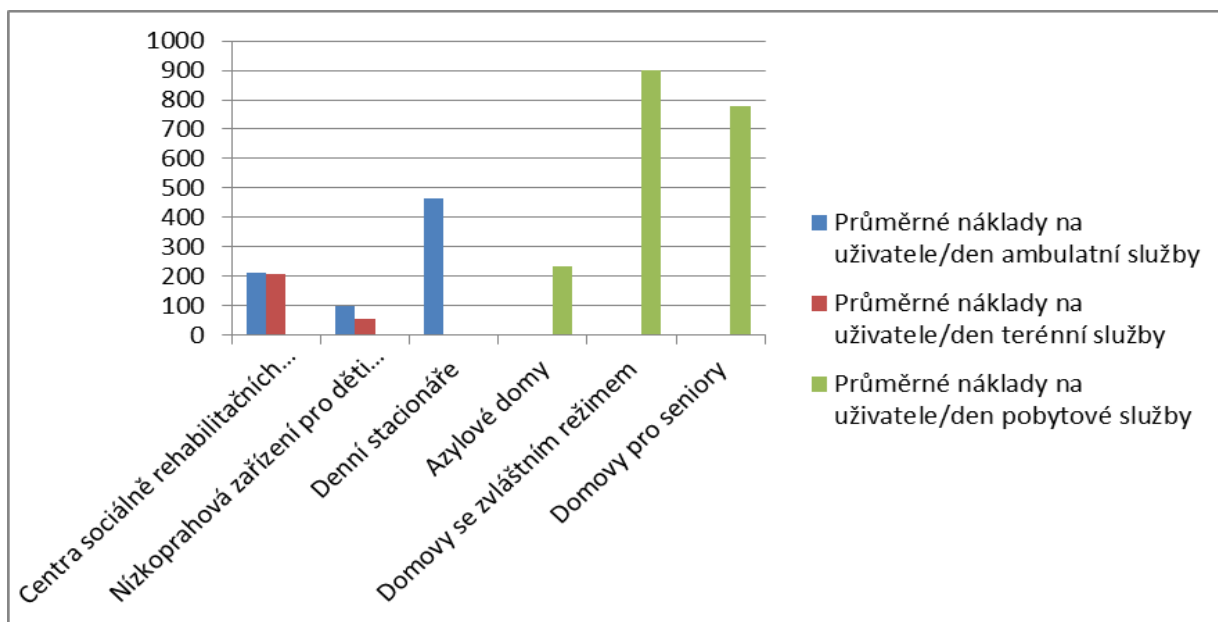
Graf č. 11: Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením

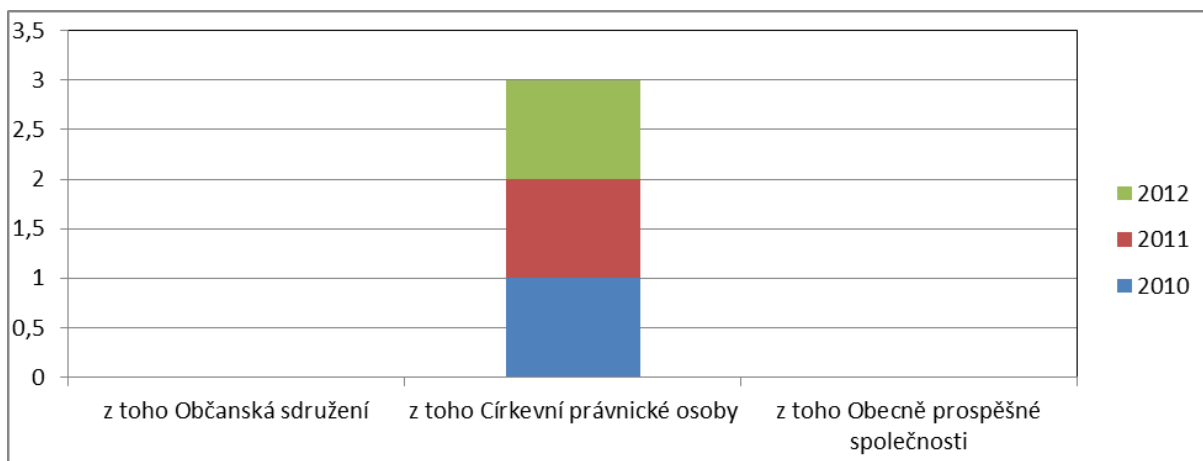
Graf č. 12: Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012

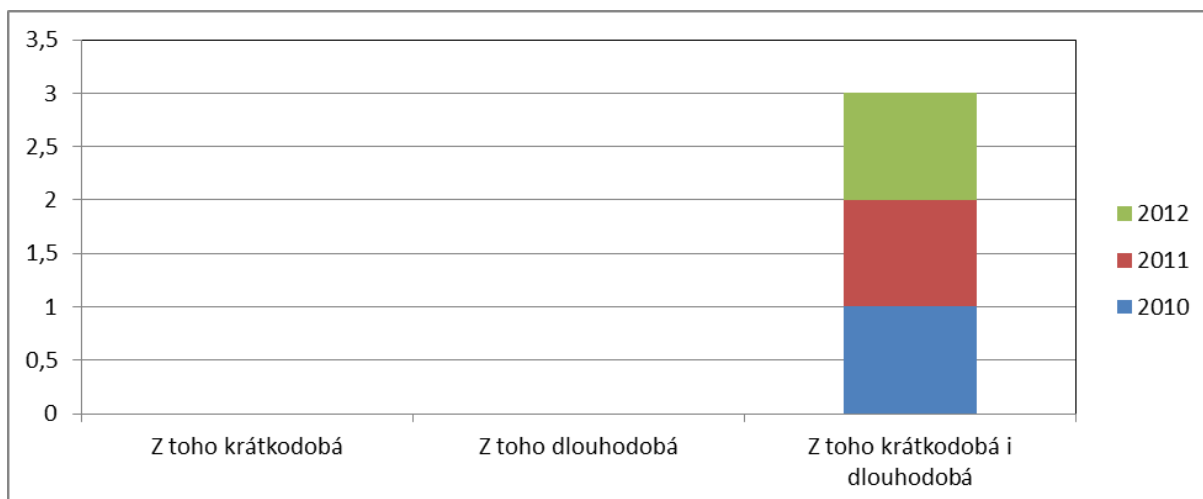
Graf č. 13: Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v ORP

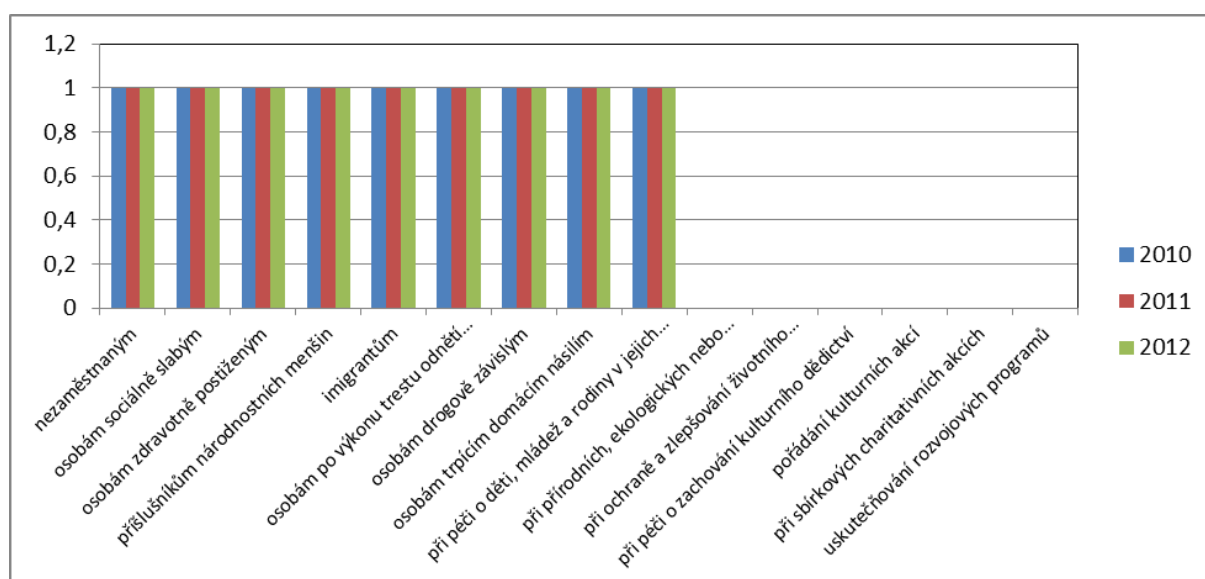
Graf č. 14: Dobrovolnická činnost v ORP (dle zřizovatele)

Graf č. 15: Dobrovolnická činnost v ORP (dle povahy)

Graf č. 16: Typy dobrovolnických projektů v ORP

5. Téma 3.: Odpadové hospodářství

5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů, žijících na jejich území,
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z finančních prostředků, zahrnutých v jejich rozpočtech (příjmy z poplatků od občanů, příjmy od živnostníků, zapojených do systému odpadového hospodářství obce, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a.s.), odměny za zajištění zpětného odběru výrobků (kolektivní systémy) apod.

Obce jsou samosprávnými subjekty, které mají širokou míru pravomocí v nastavení systému svého odpadového hospodářství a v oblasti nakládání s odpady. Meziobecní spolupráce by mohla být dobrým nástrojem ke zlepšení komunikace v území, propojení jednotlivých potřeb obcí, společnému řešení problémů, úspoře finančních prostředků a v neposlední řadě k posunu v naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství ČR.

Základní legislativa

Výčet nejdůležitějších právních předpisů ČR, souvisejících s problematikou odpadového hospodářství, je uveden níže.

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- NV č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky
- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění
- Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění
- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, v platném znění

- Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky, v platném znění

Identifikace problémů

Z diskuse se starosty a zástupci obcí, z uskutečněných dotazníkových šetření, z provedených analýz a dalších zdrojů jsme v oblasti odpadového hospodářství na území ORP Žďár nad Sázavou identifikovali tyto problémy, nedostatky, či možná rizika:

- 1) Finanční náklady na svoz a uložení odpadu považují obce za vysoké.
- 2) I přes celkově dobrou vybavenost území zařízeními k nakládání s odpady, stále vznikají černé skládky, jejichž likvidace je pro obce finančně nákladná.
- 3) Rizikem může být nízká konkurence v odpadovém hospodářství, protože naprostou většinu území ORP obsluhuje jedna firma.
- 4) Na území ORP se aktuálně nenachází skládka komunálního odpadu, což činí území závislé na kapacitách skládek v okolí území ORP.
- 5) Není dořešená dlouhodobá koncepce nakládání s odpady v rámci kraje Vysočina, zejména z hlediska dlouhodobého nakládání s odpadem (probíhají diskuze o vybudování zařízení na energetické využití odpadu v kraji Vysočina atd., tato problematika svým rozsahem překračuje hranice ORP a do značné míry i možnosti meziobecní spolupráce).

Další dílčí nedostatky v oblasti odpadového hospodářství na území ORP Žďár nad Sázavou lze nalézt zejména v:

- 6) relativně nízké osvětě a informovanosti občanů v předcházení vzniku odpadů, třídění odpadů a využívání bioodpadů,
- 7) nižším pokrytí části území sběrnými dvory a sběrnými místy (v oblastech na území ORP vzdálenějších od existujících sběrných dvorů a sběrných míst),
- 8) rostoucí produkci biologicky rozložitelných odpadů (BRO).

Výše uvedené problematické oblasti budou dále rozpracované v návrhové části tohoto dokumentu.

Svazky obcí, které již spolupracují v oblasti odpadového hospodářství na území ORP a typ spolupráce

Západně od města Žďár nad Sázavou, se nachází obce Hamry nad Sázavou, Sázava, Velká Losenice a Nové Dvory, které tvoří sdružení obcí s názvem "Pod Peperkem". Svazek obcí Pod Peperkem v roce 2004 vybudoval v obci Sázava zařízení pro využívání biologicky rozložitelných odpadů – kompostárnu. Ta zpracovává pro všechny zúčastněné a další okolní obce a firmy biologický odpad na kompost. Odpad je zpracováván řízenou fermentací ve fermentačním žlabu, jehož kapacita je cca 30 tun.

Zařízení slouží především k úpravě čistírenských kalů biotechnologickou řízenou fermentací se slámou na kvalitní kompost bez fekálního zápachu, nežádoucích mikroorganismů, zárodků škůdců a semen plevelů. Zařízení je schopno velmi kvalitně zpracovat i odpady potravinářského průmyslu, např. mlékárenské kaly, kaly z vývařoven aj. Dále je zařízení určeno pro zpracování rostlinných pletiv (sláma obilná a ostatní), zvířecí trusu, moči a hnoje (prasečí a hovězí kejda), odpadů ze zahrad a par-

ků, odpadu z lesnictví, směsí tuků a olejů z odlučovače tuků, biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven atd.

Investice do výstavby kompostárny, která činila více jak 6 mil. Kč, byla podpořena Státním fondem životního prostředí.

5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Situační analýza

Svozové společnosti

Na území ORP Žďár nad Sázavou působí celkem pět svozových společností:

- 1) Miloslav Odvárka - ODAS, náměstí republiky 61/20, Žďár nad Sázavou
- 2) TS služby s.r.o., Soškova 1346, Nové Město na Moravě
- 3) Technické služby VM s.r.o., Karlov 1398/54, Velké Meziříčí
- 4) Technické služby Hlinsko, s.r.o., Srnská 382, Hlinsko
- 5) Velké Dářko, s.r.o., Škrdlovice č.p. 240

Jednoznačně největší část území ORP obsluhuje svozová firma Miloslav Odvárka - ODAS. Firma sváží směsný komunální odpad (SKO) i separovaný odpad ze 45 obcí z celkového počtu 48 obcí (všechny obce, mimo obce Kyjov, Chlumětín a Hodíškov). Oblast obsluhovaná touto svozovou firmou přesahuje i hranice ORP a dohromady tvoří přibližně 90 obcí, ve kterých žije cca 100 tis. obyvatel.

Cenu za svoz směsného komunálního odpadu firma účtuje částkou za dobu strávenou v obci. Jde o dohodnutou, nasmlouvanou paušální částku v Kč u jednotlivých obcí, nikoli částku v Kč za 1 tunu svezeneho odpadu. Každá obec je samozřejmě velikostně jiná, tudíž svoz trvá u každé obce jinou dobu a je tedy i za jinou cenu. Jinak řečeno, pro celkovou cenu za svoz není tolik důležité, kolik tun odpadu se z obce svezí, ale jak dlouho svoz v dané obci trvá. Je zkrátka účtována jakási paušální částka za jeden svoz. K ceně za svoz SKO je také připočtena cena za odstranění odpadu, která je účtována dle množství za tunu. Tuto cenu účtuje obcím provozovatel skládky Ronov, město Přibyslav.

Pouze v okrajových částech území ORP působí další tři svozové společnosti:

- TS služby, s.r.o. z Nového Města na Moravě - zajišťuje svoz směsného komunálního odpadu u obce Hodíškov a cenu za SKO počítá dle počtu nádob (vývoz/výsyp nádoby). Avšak tříděný odpad v této obci sváží firma Miloslav Odvárka - ODAS.
- Technické služby VM, s.r.o. z Velkého Meziříčí - zajišťuje svoz SKO a separovaného odpadu pro obec Kyjov. Tato firma počítá cenu za svoz odpadu také dle počtu nádob (vývoz/výsyp nádoby).
- Technické služby Hlinsko, s.r.o. - zajišťuje svoz SKO a tříděného odpadu v obci Chlumětín a počítá cenu svezeneho odpadu za občana.

Poslední společností, která se zabývá svozem odpadu a která působí v severní části území ORP, je společnost Velké Dářko, s.r.o. Společnost byla založena společenskou smlouvou obcemi Vojnův Městec, Škrdlovice, Světnov, Cikháj, Radostín a Karlov. Tato společnost nabízí dopravu, nakládku, vykládku a pronájem velkoobjemových kontejnerů (typ zařízení je mobilní velkoobjemový kontejner). Tyto služby využívají obce, případně firmy i FO dle individuálních potřeb. Cena uložení odpadu na skládku je dle aktuálních cen skládky Ronov (850 Kč/t) a sběrného dvora ve Žďáře nad Sázavou. Dále se cena

odvíjí od počtu km (15 Kč/km + 21% DPH; čekání 40 Kč/0,25 hod. + 21% DPH; nakládka, vykládka kontejneru: 40 Kč/úkon + 21 % DPH; pronájem kontejneru: 25 Kč/den + 21 % DPH; pronájem kontejneru s víkem: 28 Kč/den + 21 % DPH).

Území ORP je zcela pokryto svozovými společnostmi a jejich dostupnost je plně vyhovující. Sídlo nejvýznamnější svozové společnosti je přímo v centru dotčeného území.

Ceny za svoz odpadu

Jak je uvedeno již výše, ceny za svoz směsného komunálního odpadu i separovaného komunálního odpadu počítají a účtují jednotlivé svozové společnosti různým způsobem. U většiny obcí je cena účtována jakýmsi paušálem za dobu strávenou v obci, u jiných obcí podle počtu nádob nebo cena za občana.

Bylo by teoreticky možné provést přepočet ceny za 1 tunu (vydělením celkové částky zaplacené konkrétní obcí za svoz odpadu za určité období a celkového množství svezeneho odpadu ve stejné obci za stejné období) a porovnat ceny jednotlivých společností. Takový výpočet jsme ovšem neprováděli, protože výsledek by byl zkreslující nebo jen velmi orientační a průměrný. To proto, že i takto zjištěná cena za 1 tunu u dvou svozů v jedné obci by se mohla lišit (např. svoz trvá stále stejnou dobu, tzn. svozová firma si účtuje stále stejnou cenu, ale pokaždé svezí jiné množství odpadu, podle míry naplnění nádob na odpad). Z těchto důvodů se domníváme, že ceny za svoz odpadu u jednotlivých svozových firem nelze za těchto podmínek porovnávat a adekvátně zanalyzovat.

V níže uvedených tabulkách uvádíme srovnání nákladů obcí na svoz směsného komunálního odpadu a svoz separovaného odpadu v ORP Žďár nad Sázavou, kraji Vysočina a celé České republice. Údaje byly převzaty ze studie Institutu pro udržitelný rozvoj měst a obcí, o.p.s.

Tab. 75: Srovnání průměrných nákladů na nakládání se směsným komunálním odpadem v obcích (rok 2012)*

	Celkem (Kč/t)*	z toho odstranění/skládkování (Kč/t)
ČR	2.548,5	1.147,3
Vysočina	2.275,0	1.035,0
ORP Žďár nad Sázavou	1.917,0 - 2.257,0	721,0 - 1.014,0

Zdroj: Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR, IURMO, Praha 2013

** zahrnuje náklady spojené se sběrem (náklady na pronájem sběrných nádob, které nejsou ve vlastnictví obce), svozem (svoz nádob v zástavbě a odvoz odpadu na koncové zařízení), přepravou (náklady související s překládkou odpadů) a odstraněním směsných komunálních odpadů (uložení na skládku, zákonný skládkovací poplatek atd.), vždy vč. DPH.*

Tab. 76: Srovnání průměrných nákladů na sběr separovaného odpadu v obcích (rok 2012)**

	Celkem (Kč/t)	Papír (Kč/t)	Plast (Kč/t)	Sklo (Kč/t)
ČR	4.678,6	4.296,8	7.764,4	1.986,6
Vysočina	3.461,0	3.007,0	6.041,0	1.533,0
ORP Žďár nad Sázavou	1.182,0 - 3.062,0	992,0 - 2.502,0	4.890,0 - 6.391,0	386,0 - 1.221,0

Zdroj: Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR, IURMO, Praha 2013

*** zahrnuje sběr (včetně pronájmu a údržby sběrné sítě), svoz (přemístění odpadů z nádob do svozového automobilu, případně doprovodný úklid stanovitě), přepravu (přeprava odpadů do zařízení – většinou se jedná o dotřídovací linku nebo případně mezisklad odpadové firmy) a v řadě případů i zajištění úpravy odpadů, vždy vč. DPH.*

Poplatky za odpad

Výše poplatku za odpad na občana se v jednotlivých obcích na území ORP Žďár nad Sázavou výrazně liší. **Poplatek se většinou pohybuje v intervalu 220 - 580 Kč/občana/rok.** Průměrná výše poplatku za odpad na občana obce je cca 388 Kč. V 46 % obcí je výše poplatku za odpad pod tímto průměrem a v 54 % obcí je nad tímto průměrem.

Stejně tak se výrazně liší částky za odpad, které jednotlivé obce doplácí na občana ze svého rozpočtu. **Doplatek se pohybuje obvykle v intervalu 0 - 320 Kč/občana/rok.** Dle zjištěných informací je průměrná částka doplácená na občana z rozpočtu obce cca 94 Kč. Výše částky, která se doplácí z rozpočtu, je u některých obcí ovlivněna počtem občanů, kteří jsou dle obecně závazné vyhlášky dané obce osvobozeni od poplatku (např. fyzické osoby do 18 let, fyzické osoby přihlášeny na ohlašovnu apod.).

V níže uvedené tabulce pro doplnění uvádíme srovnání celkových průměrných nákladů obcí na zajištění odpadového hospodářství. Porovnávány jsou celkové údaje v ORP Žďár nad Sázavou, kraji Vysočina a celé České republice. Údaje byly převzaty studie Institutu pro udržitelný rozvoj měst a obcí, o.p.s.

Tab. 77: Srovnání průměrných celkových nákladů obcí na zajištění odpadového hospodářství (rok 2012)***

	Náklady (Kč/občan/rok)
ČR	884,2
Vysočina	872,2
ORP Žďár nad Sázavou	575,0 – 707,0

Zdroj: Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR, IURMO, Praha 2013

**** zahrnuje náklady na směsný komunální odpad, tříděný sběr využitelných odpadů, objemný odpad, nebezpečné odpady, sběrné dvory, náklady na sběr a využití odpadů ze zeleně, příp. odpadkové koše, likvidaci černých skládek, odpady z veřejných prostranství apod., vždy vč. DPH.*

Z výše uvedených srovnání (tabulek) vyplývá, že průměrné náklady obcí na nakládání se směsným komunálním odpadem, náklady na sběr separovaného dopadu a celkově na zajištění odpadového hospodářství na území ORP Žďár nad Sázavou jsou nižší než průměrné náklady v celé České republice a zároveň se pohybují i pod průměrem nákladů v kraji Vysočina. To ovšem neznamená, že by neměly být hledány možnosti pro jejich další snižování. Z kontaktu a dotazování představitelů obcí totiž vyplývá, že někteří považují finanční náklady na svoz a uložení odpadu za vysoké.

Tab. 78: Sběrné dvory na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Miloslav Odvárka - ODAS	-	Herálec	595 594	nezjištěno	60,0	S	kov, nápojové kartóny, NO, papír, plast, sklo, velkoobjemový odpad, pneumatiky, elektrozařízení a baterie atd.
2.	Miloslav Odvárka - ODAS	Moravská	Svratka	596 868	nezjištěno	60,0	S	kov, nápojové kartóny, NO, papír, plast, sklo, pneumatiky, elektrozařízení a baterie atd.
3.	Miloslav Odvárka - ODAS	Jihlavská 1483/20	Žďár nad Sázavou	595 209	nezjištěno	nezjištěno	S	BRO, kov, nápojové kartony, NO, papír, plast, sklo, velkoobjemový odpad, pneumatiky, elektrozařízení a baterie atd.

Zdroj: vlastní šetření, Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady (tzv. websouhlasy), Miloslav Odvárka - ODAS

Tab. 79: Sběrná místa na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Obec Vojnův Městec	-	Vojnův Městec	597 091	nezjištěno	nezjištěno	O	-
2.	Obec Radostín	-	Radostín	596 566	nezjištěno	nezjištěno	O	zeleň, objemný odpad
3.	Obec Bohdalov	-	Bohdalov	595 292	nezjištěno	nezjištěno	O	kov, objemný odpad
4.	Obec Újezd	-	Újezd	596 922	nezjištěno	nezjištěno	O	kov (u místních Hasičů)
5.	Obec Radostín nad Oslavou	-	Radostín nad Oslavou	596 574	nezjištěno	nezjištěno	O	zeleň
6.	Obec Sazomín	-	Sazomín	588 237	nezjištěno	nezjištěno	O	kov

Zdroj: vlastní šetření – dotazy na obce

Tab. 80: Výkupny odpadů na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	ODAS ODPADY s.r.o.		Herálec	595 594	nezjištěno	15,0	S	kov, papír
2.	ODAS ODPADY s.r.o.	Moravská	Svratka	596 868	nezjištěno	15,0	S	kov, papír
3.	ODAS ODPADY s.r.o.	Brněnská 2277/48	Žďár nad Sázavou	595 209	nezjištěno	nezjištěno	S	kov, papír
4.	Petr Bulíček (BUWOL METAL s.r.o.)	Jihlavská 20	Žďár nad Sázavou	595 209	nezjištěno	nezjištěno	S	kov
5.	Josef Koudela	Moravská oáza	Krásnéves 83	595 900	nezjištěno	nezjištěno		akumulátorů
6.	WANDAA CZ, s.r.o.	U Malého lesa 2214/7	Žďár nad Sázavou	595 209	nezjištěno	nezjištěno	S	plastový odpad
7.	KOVO-ŠROT s.r.o.	Jihlavská 12	Žďár nad Sázavou	595 209	nezjištěno	nezjištěno	S	železný šrot, barevné kovy (měď, hliník, mosaz, bronz, nerez), papír, kartón, autobaterie, elektromotory, spalovací motory

Zdroj: vlastní šetření, Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady (tzv. websouhlasy), ODAS ODPADY s.r.o.

Jediným a nejvýznamnějším provozovatelem sběrných dvorů na území ORP Žďár nad Sázavou je firma Miloslav Odvárka - ODAS.

Tato firma se kromě svozu SKO dále zabývá:

- sběrem a svozem „předseparovaných“ složek komunálního odpadu (KO), tzn. papíru, skla, plastů, nápojových kartónů,
- sběrem a svozem bioodpadu,
- nakládáním s nebezpečným odpadem formou mobilních sběrů či provozováním sběrných dvorů,
- svozem velkoobjemových odpadů a odpadů ze zeleně formou velkoobjemových kontejnerů.

Firma Miloslav Odvárka - ODAS je provozovatelem kapacitně největšího sběrného dvora na území ORP Žďár nad Sázavou, který se nachází přímo v centru řešeného území, tedy ve Žďáře nad Sázavou. Do tohoto sběrného dvora mohou všechny obce svážet různé druhy odpadů, dle ceníku služeb se odvíjí cena za ukládání odpadu.

Některé obce mají s touto firmou uzavřenou smlouvu, na základě které pak mohou občané dané obce na sběrný dvůr bezplatně vozit vytríděný odpad. Cenu za převzetí odpadu platí obce za své občany.

Další dva menší stacionární sběrné dvory provozované firmou ODAS, které také zároveň slouží jako výkupny odpadu, jsou umístěné v severní části území ORP, ve Svatce a Herálci. V ostatních obcích je zajišťován mobilní svoz minimálně 2 x do roka. Svoz nebezpečných odpadů se provádí pomocí sběrných dnů, které jsou vyhlašovány dle potřeby obcí.

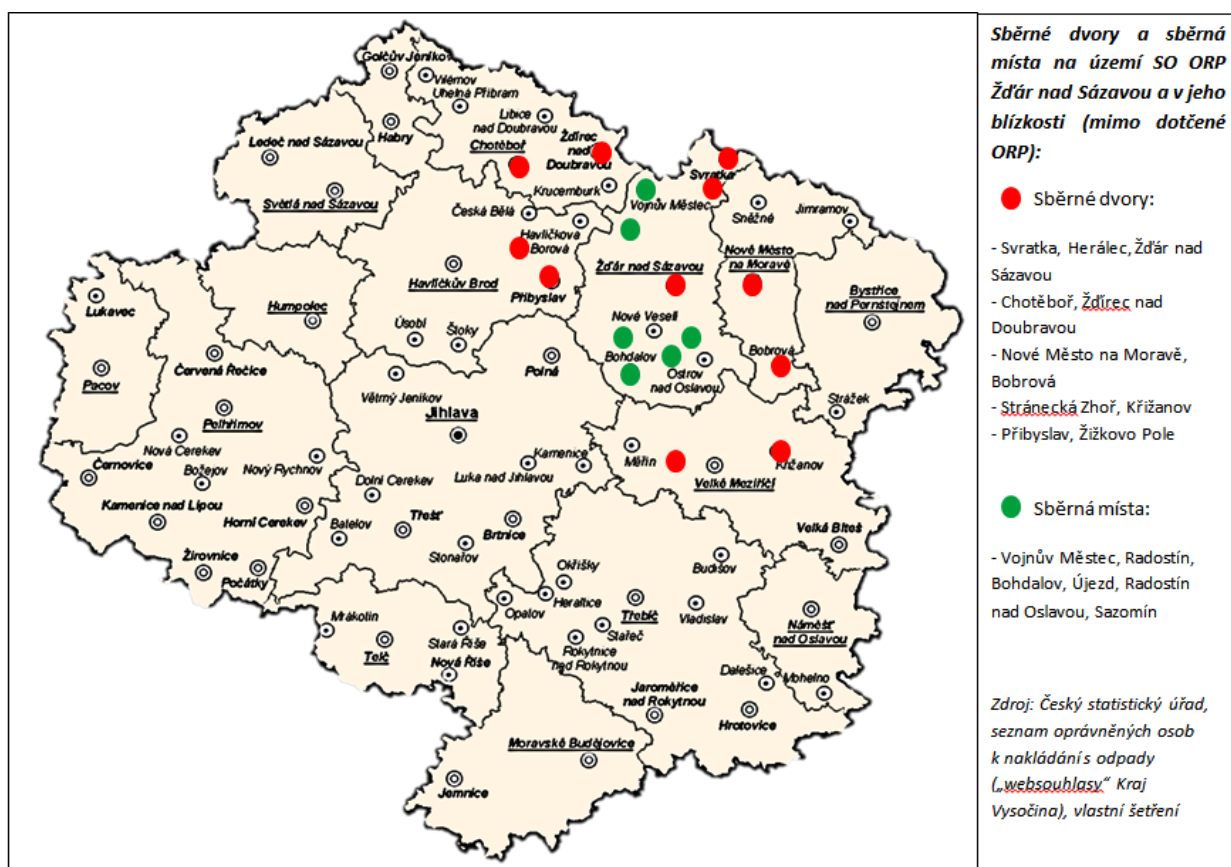
Kromě toho firma ODAS provozuje sběrné dvory mimo území ORP, tj. sběrný dvůr v obci Ždírec nad Doubravou a v obci Bobrová, kde je i výkupna odpadů.

V ORP Žďár nad Sázavou se nachází i několik sběrných míst zřízených obcemi (viz tab. 78), na které mohou občané dané obce většinou ukládat odpad ze zahrad (zeleň), kov a případně objemný odpad.

U sběrných dvorů a výkupu odpadů byla zjištěna roční max. kapacita a průměrně využitá roční kapacita, ale z důvodu konkurenčního boje ji nelze uvádět. Její výše je zřejmě závislá na aktuálním hospodaření a dalším nakládáním s odpady u daných firem (např. přizpůsobení četnosti svozů, dalšího zpracování, prodeje atd.).

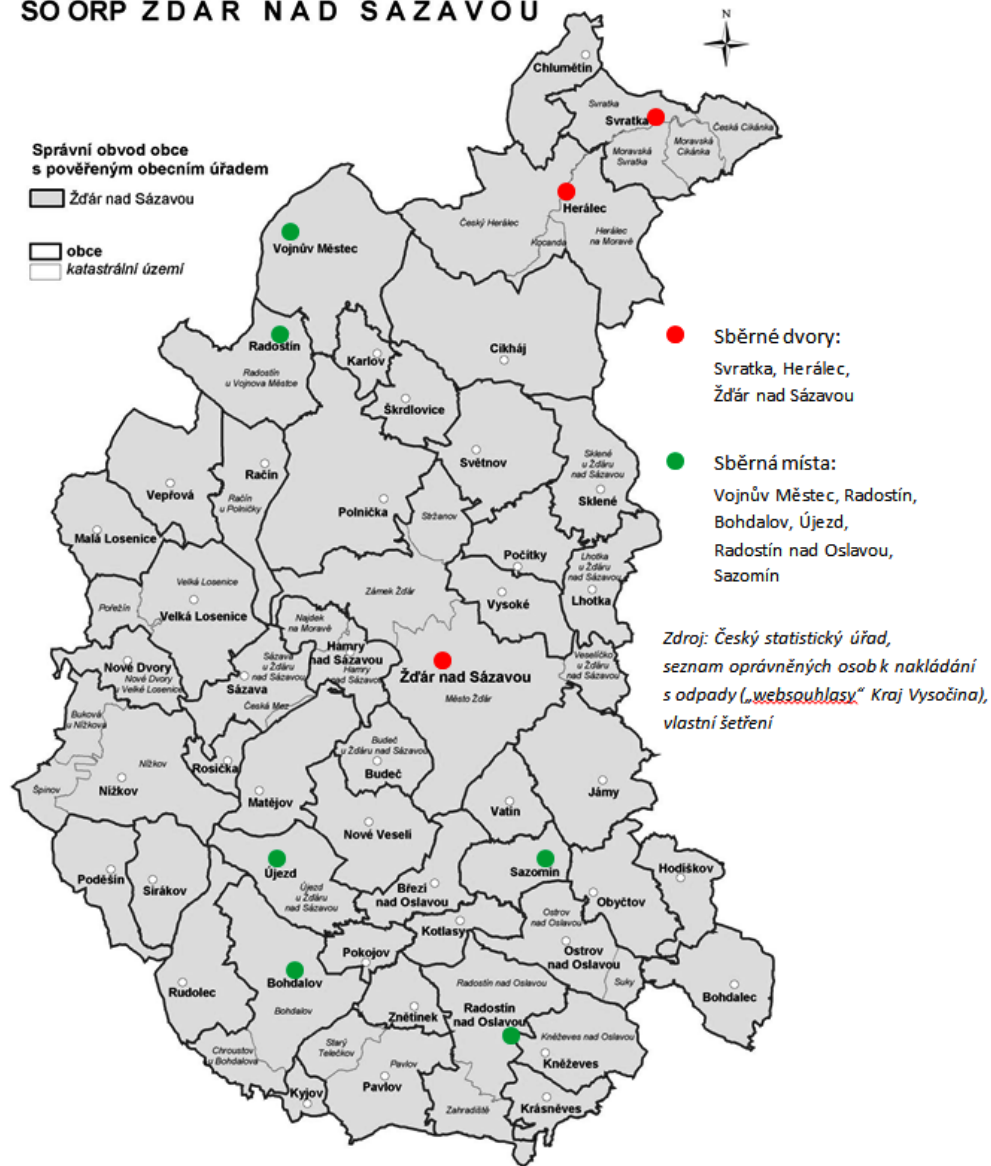
Úroveň pokrytí značné části území ORP sběrnými dvory a sběrnými místy je možné považovat za dobrou. Některé obce z okrajových částí ORP mají možnost využít sběrných dvorů za hranicemi území ORP. Přesto dostupnost těchto zařízení pro některé obce, které jsou více vzdálené od existujících sběrných dvorů a sběrných míst, je horší. V této oblasti existuje podle našich zjištění určitý prostor pro zlepšení.

Mapa č. 9: Pokrytí dotčeného území a v jeho blízkosti sběrnými dvory a sběrnými místy

Mapa č. 10: Pokrytí SO ORP Žďár nad Sázavou sběrnými dvory a sběrnými místy

SO ORP ŽDĎÁR NAD SÁZAVOU

Tab. 81: Třídící linky na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Miloslav Odvárka - ODAS	Jihlavská 20	Žďár nad Sázavou	595 209	3000,00	nezjištěno	S	plast, kompozitní obal (v r. 2014 se plánuje rozšíření této třídící linky)
2.	ODAS ODPADY s.r.o.	Brněnská 2277/48	Žďár nad Sázavou	595 209	3500,00	nezjištěno	S	dotřídňovací linka papíru

Zdroj: vlastní šetření, Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady (tzv. websouhlasy), Miloslav Odvárka – ODAS, ODAS ODPADY s.r.o.

Tab. 82: Třídící linky v blízkosti území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Technické služby Hlinsko, s.r.o.	Srnská 382	Hlinsko	571 393	730,00	450,00	S	plast, folie, kompozitní obal
2.	Technické služby Velká Bíteš spol. s r.o.	Karlov 77	Velká Bíteš	596 973	nezjištěno	nezjištěno	S	papír a lepenka, sklo, plasty, směsné obaly
3.	TS města a.s.	K Ochozi 666	Bystřice nad Perštejnem	595 411	nezjištěno	nezjištěno	S	plasty, kaučuk

Zdroj: vlastní šetření, Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady (tzv. websouhlasy), Technické služby Hlinsko, s.r.o.

Tab. 83: Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Počet obcí v území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	Miloslav Odvárka - ODAS	Jihlavská 20	Žďár nad Sázavou	595 209	47	S	plast
2.	ODAS ODPADY s.r.o.	Brněnská 2277/48	Žďár nad Sázavou	595 209	47	S	papír
3.	Technické služby Hlinsko, s.r.o.	Srnská 382	Hlinsko	571 393	1	S	Chlumětín

Zdroj: vlastní šetření, Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady (tzv. websouhlasy)

Provozovatelem jediných dvou třídících linek na území ORP Žďár nad Sázavou je firma Miloslav Odvárka - ODAS. Obě třídící linky jsou umístěny v centrální části území ORP, ve Žďáře nad Sázavou. Kromě jedné obce se na těchto třídících linkách třídí odpad ze všech obcí na území ORP. Tyto třídící linky navíc využívají i jiné svozové společnosti (např. Technické služby VM, s.r.o.). Materiálově nevyužitelné plasty se upravují na tuhá alternativní paliva a zpracovávají se v cementárnách Skoránov a Mokrá (mimo území ORP). Vytříděné plasty putují k dalšímu zpracovateli (i mimo ORP) a vytříděné suroviny z třídiřny papíru jsou zpracovány podle požadavků dalších zpracovatelů. **Síť třídících linek - jejich dostupnost a kapacitu - lze v ORP Žďár nad Sázavou považovat za dostatečnou.**

Tab. 84: Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O,OK,S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	ODAS ODPADY s.r.o.	Jihlavská 20	Žďár nad Sázavou	595 209	13000 - 18000	nezjištěno	S	bioplynová stanice + hygienizace
2.	Svazek obcí Pod Peperkem	Sázava 159	Sázava	596 701	1000,00	1200,00	O	kompostárna pro obce v DSO Pod Peperkem (Z3, R3) i jiné

Zdroj: vlastní šetření, Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady (tzv. websouhlasy), ODAS ODPADY s.r.o., Svazek obcí Pod Peperkem

Tab. 85: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O,OK,S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Městys Havlíčkova Borová	Náměstí 278	Havlíčková Borová	568 660	950,00	nezjištěno	O	kompostárna ul. Drahotín za areálem Zemědělské a.s. Havlíčkova Borová, pro občany obce
2.	Město Přibyslav	Ronov nad Sázavou	Přibyslav	569 321	5000,00	1000,00	O	kompostárna se nachází v Ronově nad Sázavou, pouze pro Přibyslav
3.	Technické služby Hlinsko, s.r.o.	Srnská 382	Hlinsko	571 393	950,00	466,00	S	max. kapacitu mají 950 m ³ /R

Zdroj: vlastní šetření, Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady (tzv. websouhlasy), Městys Havlíčkova Borová, Město Přibyslav (Ronov nad Sázavou), Technické služby Hlinsko, s.r.o.

Tab. 86: Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Počet obcí v území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O,OK,S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	ODAS ODPADY s.r.o.	Jihlavská 20	Žďár nad Sázavou	595 209	14	S	dle počtu sběru bioodpadu u obcí
2.	Svazek obcí Pod Peperkem	Sázava 159	Sázava	596 701	4	O	-
3.	Technické služby Hlinsko, s.r.o.	Srnská 382	Hlinsko	571 393	1	S	pro město Hlinsko, v našem ORP Chlumětín

Zdroj: vlastní šetření, Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady (tzv. websouhlasy)

Nejvýznamnějšími zařízeními pro nakládání s biologicky rozložitelnými odpady v ORP Žďár nad Sázavou jsou bioplynová stanice ve Žďáře nad Sázavou a kompostárna v obci Sázava.

Bioplynová stanice ve Žďáře nad Sázavou byla vybudována v r. 2010, je provozovaná firmou ODPADY ODAS, s.r.o. a využívá ji 14 obcí z území ORP. Příjem suroviny do bioplynové stanice je rozdělen podle druhu suroviny na odpad (BRKO, BRO a je dělen dle potřeby hygienizace) a zemědělské produkty (senáž, siláž atd.).

Dále je biologicky rozložitelný odpad zpracováván v kompostárně Sázava, kterou v roce 2004 vybudoval a provozuje Svazek obcí Pod Peperkem. Kompostárnu využívají převážně 4 obce, které jsou členy svazku (obce Sázava, Velká Losenice, Hamry nad Sázavou, Nové Dvory), ale mohou ji využívat i okolní obce a firmy. Odpad je zpracováván řízenou fermentací ve fermentačním žlabu.

Část obcí na území ORP provádí oddělený sběr bioodpadů - celkem 14 obcí (Svratka, Polnička, Žďár n. S., Matějov, Herálec, Újezd, Vojnův Městec, Kněžves, Lhotka, Rosička, Sazomín, Světnov a Vysoké). Z těchto obcí se bioodpad sváží právě do bioplynové stanice (dále jen „BPS“) ve Žďáře nad Sázavou. Domácnostem je umožněno ukládat biologicky rozložitelný odpad do speciálně vyvinutých nádob. Toto třídění biologicky rozložitelného odpadu má příznivý dopad na množství ukládaného odpadu na skládku TKO Ronov nad Sázavou. Mimo pravidelný sběr a svoz BRKO z obcí zajišťují některé obce sběr formou přistavení velkoobjemových kontejnerů na odpad ze zeleně a ten je následně též odvážen do BPS (např. Radostín nad Oslavou, Nové Veselí ad.).

Výše uvedená koncová zařízení obsluhují necelou polovinu obcí ORP. Existuje značná rezerva v kapacitě bioplynové stanice ve Žďáře nad Sázavou, která je schopna pojmout řadu dalších obcí. Ostatní obce, které se tedy dosud nezabývají odděleným sběrem nebo zpracováváním bioodpadu, mohou využít svoz bioodpadu do bioplynové stanice (znamená určité finanční náklady), nebo zvažovat jiné formy zpracování bioodpadu přímo v místě vzniku, např. prostřednictvím obecní kompostárny apod.

Někteří občané v obcích již dnes využívají biologické odpady hlavně ke svým účelům jako kompost, hnojivo (domácí kompostování).

Tab. 87: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Typ zařízení (spalovna NO, OO, PrO); zařízení pro energetické využití odpadů ZEVO (KO, NO, OO)	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ					
1.	ODAS ODPADY s.r.o.	Jihlavská 20	Žďár nad Sázavou	595 209	13000 - 18000	nezjištěno	OO	S	bioplynová stanice + hygienizace

Zdroj: vlastní šetření, ODAS ODPADY s.r.o.

Tab. 88: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Typ zařízení (spalovna NO, OO, PrO); zařízení pro energetické využití odpadů ZEVO (KO, NO, OO)	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ					
1.	SAKO Brno, a.s.	Jedovnická 2	Brno	551 058	248 000,00	237 453,00	ZEVO KO	S	-
2.	Pražské služby a.s.	Průmyslová 615/32	Praha 10 - Malešice	500 224	310 000,00	297 759,22	ZEVO KO	S	-
3.	RUMPOLD, s.r.o.	Humpolecká 313/5	Jihlava	586 846	1500,00	1404,00	Spalovna NO	S	v areálu firmy MOTORPAL a.s.
4.	Sporten, a.s.	U Pohlednice 1347	Nové Město na Moravě	596 230	864,00	309,00	Spalovna NO	S	-

Zdroj: vlastní šetření, Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady (tzv. websouhlasy), Český hydrometeorologický ústav (seznam spaloven odpadů v ČR)

Tab. 89: Koncová zařízení (spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Počet obcí v území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	ODAS ODPADY s.r.o.	Jihlavská 20	Žďár nad Sázavou	5952 09	14	S	bioplynová stanice + hygienizace
2.	Sporten, a.s.	U Pohlednice 1347	Nové Město na Moravě	5962 30	-	S	převážně zdravotnický materiál, individuálně
3.	SAKO Brno, a.s.	Jedovnická 2	Brno	5510 58	-	S	individuálně (dle potřeby)

Zdroj: vlastní šetření, ODAS ODPADY s.r.o.

Na území ORP se nenachází žádná spalovna nebo zařízení pro energetické využití odpadů (kromě bioplynové stanice ve Žďáře nad Sázavou).

Moderní spalovna nebezpečných odpadů je provozována firmou Sporten, a.s. v sousedním Novém Městě na Moravě. Spalovna umožňuje ekologickou likvidaci v souladu se zákonem o odpadech. Spalovna DAM-7 je určena pro spalování průmyslových, nemocničních a jiných nebezpečných, i obyčejných odpadů vyjma odpadů s obsahem vysoce stabilních organických látek s obsahem chloru (např. PCB). Jedná se o spalovnu s kontinuálním provozem, tj. kontinuálním zakládáním a odpopelňováním. Z ORP Žďár nad Sázavou se v této spalovně zpracovává převážně zdravotnický materiál (z větší části ze sběrného místa Poliklinika Žďár nad Sázavou, dále individuálně dle potřeb lékařů z našeho ORP, kteří materiál skladují u sebe).

Z globálnějšího hlediska jsou pro kraj Vysočina dopravně dostupné 2 spalovny komunálních odpadů (Praha – Malešice, SAKO Brno, a.s.), které se po nákladných rekonstrukcích změnilly na plnohodnotné energetické zdroje pracující v kogeneračním cyklu. Dle individuálních potřeb firem, které se zabývají nakládáním s odpady na našem území, se využívá většinou zařízení na energetické využití odpadu (dále jen „ZEVO“) společnosti SAKO Brno, a.s.

Lze konstatovat, že na území ORP Žďár nad Sázavou je nedostatečná síť zařízení na energetické využití odpadů. Tato skutečnost se ovšem netýká pouze území ORP, ale potažmo celého území kraje Vysočina. Několik posledních let probíhá diskuse odborníků, odborné veřejnosti a zástupců měst a obcí o vybudování ZEVO. Uvažuje se o vybudování centrálního ZEVO pro kraj Vysočina v Jihlavě. Další možnou variantou je vybudování menších zařízení na energetické využití odpadů v některých menších městech kraje (jednání probíhalo i ve Žďáře nad Sázavou). Rizika související s touto druhou variantou jsou ekonomika provozu ZEVO a obavy z dopravního zatížení souvisejícího s provozováním ZEVO.

Tab. 90: Nejblíže sklárky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Typ sklárky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav sklárky	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Technické služby Hlinsko, s.r.o.	-	Hlinsko - Srní	571 393	OO, S-OO3	V provozu, předpoklad do r. 2028, volná kapacita 240 tis. m3	S	-
2.	Technické služby VM, s.r.o.	-	Velké Meziříčí	597 007	OO, S-OO3	V provozu, volná kapacita 145 192 m3	S	Skládka TKO, U Vysokého mostu, k. ú. Petráveč (po levé straně ul. Karlov, u "Loupežnického mostu")
3.	Město Přibyslav	Ronov nad Sázavou	Přibyslav	569 321	OO, S-OO3	V provozu, předpoklad do r. 2022, volná kapacita 400 tis. m3	S	řízená skládka TKO a TPO Ronov nad Sázavou (za vsí Ovčín), uvažuje se o rozšíření

Zdroj: vlastní šetření, Technické služby Hlinsko, s.r.o., Technické služby VM, s.r.o., Město Přibyslav (skládka v Ronově nad Sázavou)

Tab. 91: Koncová zařízení (sklárky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Počet obcí v území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	Město Přibyslav	Ronov nad Sázavou	Přibyslav	569 321	46	O	ostatní obce z ORP
2.	Technické služby Hlinsko, s.r.o.	-	Hlinsko - Srní	571 393	1	S	obec Chlumětín
3.	Technické služby, VM s.r.o.	-	Velké Meziříčí	597 007	1	S	obec Kyjov

Zdroj: vlastní šetření, Technické služby Hlinsko, s.r.o., Technické služby VM, s.r.o., Město Přibyslav (skládka v Ronově nad Sázavou)

Tab. 92: Další zařízení pro nakládání s odpady v území ORP a v blízkosti územní ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Specifikace typu dalších zařízení pro nakládání s odpady	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	ODAS ODPADY s.r.o.	Brněnská 2277/48	Žďár nad Sázavou	595 209	mechanické úpravy elektroodpadu	S	ruční demontáž elektroodpadu
2.	Miloslav Odvárka - ODAS	Jihlavská 1483/20	Žďár nad Sázavou	595 209	deponie stavební sutí	S	-
3.	ZDAR, a.s.	Jihlavská 759/4	Žďár nad Sázavou	595 209	demontáž autovraku	S	autovrakoviště
4.	Poliklinika Žďár nad Sázavou	Studentská 4	Žďár nad Sázavou	595 209	skladování odpadu (NO)	O	sběr zdravotnického materiálu
5.	Petr Bulíček (BUWOL METAL s.r.o.)	Jihlavská 20	Žďár nad Sázavou	595 209	ekologická likvidace autovraků	S	sběr kovu, železa atd.
6.	Jaroslav Benc	Vatín 60	Vatín	596 949	demontáž autovraku	S	autovrakoviště
7.	ŽĐAS, a.s.	Strojírenská 6	Žďár nad Sázavou	595 209	deemulgační stanice	S	-
8.	AQUASYS spol. s r.o.	Jamská 2488/65	Žďár nad Sázavou	595 209	drčení a recyklace odpadu (R12)	S	mobilní zařízení
9.	WANDAA CZ, s.r.o.	U Malého lesa 2214/7	Žďár nad Sázavou	595 209	sběr odpadu	S	plastový odpad, plasty, kaučuk atd.
10.	ODAS ODPADY s.r.o.	Brněnská 2277/48	Žďár nad Sázavou	595 209	sběrna využitelných odpadů	S	-
11.	Miloslav Odvárka ODAS	Veselíčko 1	Žďár nad Sázavou	595 209	mechanické úpravy elektroodpadu	S	demontáž domácí elektrotechniky

Zdroj: vlastní šetření, Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady (tzv. websouhlasy)

Na území ORP Žďár nad Sázavou není provozována žádná skládka komunálního odpadu. Protože ani perspektivní skládkové lokality nejsou na území ORP vytipovány, bude nadále trvat závislost území ORP na možnostech mimo jeho hranice.

Většina odpadů z řešeného území ORP (téměř ze všech obcí ORP) se ukládá na skládku v Ronově nad Sázavou, která se nachází cca 17 km od Žďáru nad Sázavou a provozuje ji město Přibyslav. Skládka v Ronově nad Sázavou je řízená. Jedná se o skládku S-OO, tzn. skládku pro ukládání povolených odpadů kategorie ostatní. Část skládky je už po rekultivaci. Na skládce se nachází i bioplynová stanice soukromé firmy BRÚHA a syn, spol. s.r.o., která využívá vznikající plyny ze skládky. Ve společném projektu nakládání s odpady v zájmové oblasti Horní Posázaví se uvažovalo o výstavbě zařízení pro mechanicko-biologickou úpravu směsného zbytkového KO právě v lokalitě skládka Ronov nad Sázavou.

Na území ORP se nachází i řada dalších zařízení pro nakládání s odpady, např. deponie stavební sutí, mechanické zpracování elektroodpadu, likvidace autovraků atd. (podrobně viz Tab. 92). Tyto zařízení jsou situovány většinou v centru území ORP, ve Žďáře nad Sázavou.

Dle dostupných informací je síť skládek odpadů a dalších zařízení pro nakládání s odpady na území ORP dostatečná. Kapacita skládek odpadů je dostačující na řadu dalších let. Ovšem je nutné hledat a hledá se řešení na nakládání s odpadem po naplnění kapacity skládek v rámci celého kraje Vysočina - zařízení na energetické využití odpadu.

Černé skládky odpadu a ekologické zátěže, současný stav na území ORP

Většina obcí na území ORP Žďár nad Sázavou se občas potýká ve větší či menší míře s černými skládkami. Dle skladby odpadu to buď řeší vlastními silami či za pomoci odborné firmy. Město Žďár nad Sázavou černé skládky řeší např. přes veřejně prospěšné práce či nově vytvořenou společnost, která zaměstnává "nezaměstnané" z Úřadu práce. Pokud je černá skládka většího rozsahu, odstranění černé skládky zajišťuje firma Miloslav Odvárka - ODAS.

Dle České inspekce životního prostředí jsou pod pojmem staré ekologické zátěže zahrnuta kontaminovaná místa (podzemní vody, zeminy, skládky, stavební konstrukce), kde byl závadný stav způsoben státními podniky v období před privatizací používáním k životnímu prostředí nešetrných, ale ve většině případů povolených technologií a chemických látek. V rámci území ORP Žďár nad Sázavou je evidováno 17 kontaminovaných míst podle Systému evidence kontaminovaných míst. Kromě evidence starých zátěží životního prostředí, data zahrnují také informace o lokalizaci skládek a obaloven. Z celkového výčtu kontaminovaných míst na našem území ORP je 70,6 % skládek TKO, které byly již sanovány a zrekultivovány.

Největší podíl výskytu starých ekologických zátěží se nachází na území obcí Svatka a Žďár nad Sázavou (Mars Svatka, ČSPHM, Tokoz, a.s.). Provádění asanačních těchto starých ekologických zátěží je významné pro ochranu životního prostředí a pro zvýšení ekologické stability krajiny.

Na území našeho ORP probíhá dlouhodobě odstranění nejzávažnější staré ekologické zátěže v oblasti závodu Mars Svatka, a.s. Sanační práce probíhají od roku 1993 do současnosti s tím, že od roku 1996 je generálním dodavatelem sanačních prací firma Vodní zdroje Ekomonitor spol. s r.o. Chrudim. V současné době probíhají práce na základě dvou samostatných projektů. Projekt dokončovací fáze sanačního zásahu řeší sanaci horninového prostředí znečištěného těkavými chlorovanými uhlovodíky v areálu a okolí podniku. Zásadním cílem této etapy je ochrana významného vodního toku Svatka a eliminace zbytkové kontaminace těkavými chlorovanými uhlovodíky (CIU) minimálně na úroveň stanovených sanačních limitů. V údolní nivě řeky Svatky probíhá v souladu s Projektem dokončení sanace v údolní nivě řeky Svatky sanace znečištění těžkými kovy, především chromem a zinkem. V r. 2012 byla zdemolována bývalá neutralizační stanice, okolní a podložní kontaminované zeminy byly odtěženy. Sanační práce probíhají ve starém korytě řeky Svatky, do kterého byly vypouštěny odpadní vody z neutralizační stanice se zbytky těžkých kovů. Po dosažení cílových parametrů bude provedena rekultivace v prostoru těžby a sanovaná část starého koryta Svatky bude obnovena. Práce jsou hrazeny z prostředků Ministerstva financí ČR na základě tzv. ekologické smlouvy č. 116/1995, která byla uzavřena dne 27. 10. 1995. Ukončení sanačních prací se předpokládá nejpozději do konce roku 2015. Následně bude následovat dvouletý postsanační monitoring.

Produkce odpadů

Tab. 93: Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období
(podrobná tabulka a graf uvedeny v Příloze č. 4)

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Produkce odpadů [t]						
Produkce ostatních odpadů (OO)	85 603,00	89 345,45	56 652,90	58 576,83	65 958,19	69 609,40
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	10 512,99	4 902,43	4 801,60	6 963,54	5 583,13	10 295,16
Celková produkce (OO a NO)	95 393,45	94 247,89	61 454,50	65 540,37	71 541,32	79 904,56

Zdroj: online databáze GROUP ISOH

Celková produkce odpadů:

Od roku 2008 do roku 2012 došlo celkově k poklesu evidované produkce odpadů v ORP Žďár nad Sázavou o 15,2%, což je ale dáno především významným evidovaným poklesem mezi roky 2008 a 2009. Celkový pokles produkce odpadu od roku 2008 je ovlivněn především sníženou produkcí odpadu (změna v nakládání či evidence, od r. 2009 se také snížil i počet zemědělských podnikatelů o necelých 60%) v zemědělství - živočišná produkce. Dalším důvodem významného poklesu produkce odpadu je skutečnost, že v hutní výrobě se věnuje trvalá pozornost hospodárnému nakládání s odpady. Velmi důležitým základem je jejich třídění podle kategorie nebezpečnosti a druhů přímo v místě jejich vzniku (vytříděné odpady jsou předávány specializovaným firmám k dalšímu využití nebo likvidaci). Důležitým faktorem tohoto vývoje byla a je změna celkového přístupu k odpadům jakožto k cenné surovině.

Od roku 2009 však dochází v ORP Žďár nad Sázavou každoročně k postupnému nárůstu celkové produkce odpadu. V porovnání dvou posledních sledovaných roků 2011 a 2012 došlo k nárůstu produkce o necelých 12%. Tento postupný pomalý nárůst a kolísání celkové produkce odpadů v několika posledních letech (2009 - 2012) může být zapříčiněn nejen výkyvy souvisejícími s nakládáním s odpady v průmyslové výrobě, ale souvisí i se stavební činností (pokles - nárůst) a s odstraňováním staré ekologické zátěže ve sledovaném území (závod Mars Svatka, a.s.). Na kolísání dat ve sledovaném období mohla mít vliv též tzv. "ekonomická krize", která způsobila částečný návrat obyvatel k využívání lokálních topenišť. Podle Plánu odpadového hospodářství kraje Vysočiny (dále „POH“) je při vytápění tuhými palivy, vyprodukováno o cca 50 kg více odpadu (1 obyvatel) v porovnání s centrálním vytápěním. Mezi další faktory, které mohou mít vliv na rozkolísanost vyprodukovaného množství odpadů, se řadí cestovní ruch, výstavba tzv. satelitních částí obcí (např. lokalita Klafar ve Žďáře nad Sázavou, Slunečný vrch v Hamrech nad Sázavou, Světnov, Herálec, Polníčka atd.), typ zástavby (velký počet rodinných domů), demografický vývoj a v neposlední řadě též možné evidenční nepřesnosti a chyby.

Produkce ostatních odpadů (OO)

Stejný vývoj, tedy celkový pokles produkce odpadů od roku 2008 vykazuje i produkce ostatních odpadů. Mezi roky 2008 a 2012 poklesla produkce celkově o více než 23%. V posledních letech (2009 - 2012) však zaznamenáváme postupně mírný nárůst produkce OO. V posledním meziročním srovnání (2011 a 2012) pak došlo k nárůstu o 5,5%, především stavební činností.

- Podíl OO na celkové produkci mezi roky 2008 a 2012 klesl o necelých 7,7% , v posledních dvou letech (2011 a 2012) došlo k poklesu o 5,08%.
- Měrná produkce OO na obyvatele mezi roky 2008 a 2012 poklesla o 20,5%, avšak v posledním meziročním srovnání (2011 a 2012) došlo k nárůstu o 5,7%.
- Při porovnání k datové základně (dále jen DZ) z roku 2000 produkce OO do roku 2012 poklesla o necelých 18,7%.

Produkce nebezpečných odpadů (NO)

Z hlediska ochrany životního prostředí lze zaznamenat negativní rostoucí trend v produkci nebezpečného odpadu, kdy mezi roky 2008 a 2012 vzrostla jeho produkce o 110%. Přitom k největšímu meziročnímu nárůstu došlo mezi roky 2011 a 2012, kdy produkce narostla o necelých 84,4%. Nárůst produkce NO v letech 2011 a 2012 byl způsobena zejména tím, že v obci Svatka probíhají sanační práce v areálu a okolí podniku Mars Svatka, a.s. (likvidace staré ekologické zátěže). Po ukončení těchto sanací lze předpokládat, že se produkce NO opět sníží.

- Podíl NO na celkové produkci mezi roky 2008 a 2012 vrostl o 7,7% a ve srovnání let 2011 a 2012 došlo k nárůstu o více než 5%.
- Měrná produkce NO na obyvatele vzrostla o necelých 114,3%, v posledním meziročním srovnání (2011 a 2012) byl nárůst o více než 84,6%. Měrná produkce NO od DZ z roku 2000 klesla o více než 20,5%.
- Při porovnání k DZ z roku 2000 produkce NO do roku 2012 poklesla o cca 2,1%.

Cíl POH ČR:

Cílem POH ČR je snižování měrné produkce odpadů nezávisle na úrovni ekonomického růstu. Lze konstatovat, že trend dosažení tohoto cíle se jeví jako pozitivní. Jelikož se měrná produkce odpadů snížila o 13,5% ve srovnání r. 2012 s r. 2008, tudíž dochází postupně ke snižování měrné produkce odpadů.

Dalším cílem POH ČR je snížení měrné produkce NO o 20% do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000 s předpokladem dalšího snižování. Měrná produkce NO se od roku 2000 mírně snížila. Avšak nutno upozornit na skutečnost, že trend produkce NO mezi roky 2008 a 2012 je rostoucí. Tento rostoucí trend je především zapříčiněn odstraňováním staré ekologické zátěže v areálu firmy Mars Svatka, a. s. Po jejím odstranění lze předpokládat další pokles v produkci NO.

Tab. 94: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce NO [t]	Měrná produkce NO [kg/obyv.]	Celková produkce OO [t]	Měrná produkce OO [kg/obyv.]	Celková produkce všech odpadů (NO+OO) [t]	Měrná produkce všech odpadů (NO+OO) [kg/obyv.]
ORP Žďár nad Sázavou	43 177	480,94	11,14	20 014,39	463,54	20 495,33	474,68
Kraj Vysočina	511 207	7 196,36	14,08	253 016,89	494,94	260 213,24	509,02
ČR	10 516 125	127 634,47	12,14	5 580 580,96	530,67	5 708 215,44	542,81

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V Tab. 94 je zobrazena produkce odpadů za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce všech odpadů od obcí tvoří 25,65 % z celkové produkce odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Produkce nebezpečných odpadů od obcí tvoří 4,67 % z produkce nebezpečných odpadů vyprodukovaných všemi původci v ORP Žďár nad Sázavou. Z těchto hodnot je patrné, že 74,35 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právnickými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP. Největší množství nebezpečných odpadů pochází z produkce těchto subjektů.

Jak je z tabulky zřejmé, v porovnání s průměrnými hodnotami za kraj Vysočina vykazuje ORP Žďár nad Sázavou nižší měrnou produkci nebezpečných odpadů a nižší měrnou produkci ostatních odpadů, které byly vyprodukovány v obcích. Z hlediska měrné produkce všech odpadů se ORP pohybuje pod průměrnou hodnotou za kraj Vysočina. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 1 kg nižší hodnoty měrné produkce nebezpečných odpadů a o 68,13 kg nižší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukovány obcemi.

Tab. 95: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008 - 2012

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	14 075,78	394,33	230,73	281,78	171,22
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	1 434,34	1 024,56	696,62	704,64	843,71
04	Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu	16,84	1,21	2,71	2,03	10,82
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	0,00	13,54	0,18	0,00	0,00
06	Odpady z anorganických chemických procesů	1,36	0,08	0,17	0,14	0,29
07	Odpady z organických chemických procesů	207,67	141,16	142,33	173,85	159,01
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnicích materiálů a tiskářských barev	67,56	47,36	53,55	68,95	85,57
09	Odpady z fotografického průmyslu	1,99	2,84	2,03	2,39	1,76
10	Odpady z tepelných procesů	37 699,92	19 961,11	20 783,48	22 769,10	21 714,80
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	307,40	133,68	139,42	123,83	293,32
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	3 225,10	2 547,74	5 773,56	3 238,19	3 946,18
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	239,80	266,39	192,53	305,19	312,90
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	6,22	5,13	2,64	1,62	1,85
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	1 497,98	1 817,83	3 465,47	4 488,06	3 871,88

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	1 423,43	1 547,12	1 058,15	1 044,45	1 191,37
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	12 738,23	11 411,44	12 809,23	14 556,51	23 447,86
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisejí se zdravotní péčí)	24,57	31,73	34,00	34,97	35,24
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	1 850,66	2 407,64	2 174,45	1 843,91	2 713,14
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	19 429,05	19 699,62	17 979,14	21 901,72	21 103,60
50	Odpady vzniklé z elektroodpadů	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
Celková produkce odpadů [t]		94 247,89	61 454,50	65 540,37	71 541,32	79 904,56

Zdroj: online databáze GROUP ISOH

Skupiny odpadů s největším množstevním zastoupením na území ORP:

17 - Stavební a demoliční odpady, vč. vytěžené zeminy z kontaminovaných míst (23.447,9 tun v roce 2012) - stavební činnost (i cizí firmy)

Stavební a demoliční odpady vznikají při rozvoji staveb, dále při jejich údržbě i rekonstrukci a v neposlední řadě při odstraňování staveb ve sledovaném území. Mezi tyto odpady řadíme výkopové materiály a stavební suť (cihlové zdivo, zemina, beton, vápenopískové materiály, malta, sádra, dřevo, plasty, asfalt, barviva, lepidla. Mezi nebezpečný stavební odpad patří takový odpad, který je kontaminován azbestem a dehtovými, nebo jinými chemickými látkami. V posledních letech se začíná prosazovat snaha o znovuvyužití těchto stavebních materiálů z důvodu nedostatku skladovacích prostor (skládek) a zvýšení cen přírodního kameniva.

10 - Odpady z tepelných procesů (21.714,8 tun v roce 2012) - hutní výroba - největším producentem firma ŽĐAS a.s.

Tento druh odpadů vzniká výrobní činností společnosti ŽĐAS a.s. a dále se dělí na odpady nebezpečné a ostatní. Rozdělení a následné třídění probíhá podle kategorie přímo v místě jejich vzniku. Mezi nebezpečné odpady, které jsou produkovány, patří např. odpady z odmašťování vodní parou, kaly z odlučovačů oleje, pevné odpady z čištění plynů obsahujících nebezpečné látky, slévárenské písky, odpadní řezné emulze, kovové kaly, odpadní barvy, laky obsahující organická rozpouštědla, alkalické

mořící roztoky, dřevo obsahující nebezpečné látky. Do kategorie ostatních odpadů jsou zařazeny odpady, jako jsou např. uliční smetky, elektrárenský popílek, kotelní škvára, otryskávací písky, odpady ze zpracování strusky, odpadní železné a neželezné (barevné) kovy a tříděné odpady (papír, lepenka, plasty, sklo). I přes velké množství vyprodukovaného odpadu, dochází ve firmě ŽŽAS a.s., k výraznému poklesu produkce odpadů – z původních cca 100–120 tis. tun ročně na současných (v průměru) 20–25 tis. tun za rok. Tento pokles není zapříčiněn snížením objemů výroby, ale změnou celkového přístupu k odpadům jako k cenné surovině. V posledních letech je velká část klíčových odpadů (škvára, slévárenské písky, popílek atd.) předávána specializovaných firmám jako surovina vhodná pro další výrobu. Část některých odpadů (např. slévárenská struska) je předávána specializovaným firmám k recyklaci anebo povrchovým úpravám. Tyto odpady musí provázet příslušná dokumentace – formulář Základní popis odpadu. Část nebezpečných odpadů je také spalována nebo ukládána na řízené skládky.

20 - Komunální odpady (21.103,6 tun v roce 2012) - všechny obce, vč. podnikatelských subjektů

Komunální odpad vzniká především produkcí domácností (majoritně), dále potom při poskytování služeb a obchodů, při činnosti veřejných úřadů a institucí, drobných řemeslných provozoven. Podle definice ze zákona 185/2001 Sb. je to veškerý odpad vznikající na území obce při činnosti fyzických osob s výjimkou odpadů vznikajících u právnických osob nebo fyzických osob oprávněných k podnikání. Komunální odpad je také odpad vznikající při čištění veřejných komunikací a prostranství, při údržbě zeleně, včetně hřbitovů.

12 - Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchů kovů a plastů (3.946,2 tun v roce 2012) - obráběcí firmy

Produkce těchto odpadů vzniká výrobní činností obráběcích firem v ORP Žďár nad Sázavou. Zde také dělíme odpady na nebezpečné a ostatní. Rozdělení a následné třídění probíhá podle kategorie přímo v místě jejich vzniku. Mezi ostatními odpady jsou nejvíce zastoupeny úlety železných kovů a piliny a třísky železných kovů. V kategorii nebezpečných odpadů s největším množstvím patří odpadní řezné emulze a roztoky neobsahující halogeny. I tyto firmy se zavazují důsledně prosazovat legislativní a jiné oprávněné požadavky v oblasti životního prostředí.

15 - Odpadní obaly, absorpční činidla, čistící tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené (3.871,9 tun v roce 2012) - obchody, živnostníci - všechny podnikatelské subjekty

Vznik těchto odpadů souvisí s výrobním procesem dotčených subjektů, které ke své činnosti potřebují materiálové vstupy a následně produkují i výstupy. Tato skupina odpadů vzniká nejen v souvislosti s hlavním technologickým výrobním procesem, ale i při tzv. pomocných operacích, jako je údržba, čištění, doprava, příjem surovin, balení atd. Při úvaze možného vzniku musíme brát v potaz proměnlivost jednotlivých odpadů v závislosti na charakteru jednotlivých provozů v rámci celé organizace.

V následující části o produkci odpadů, jejichž původcem je obec (hodnocení produkce KO a SKO, separovaných odpadů) se objevují data ze dvou databází. Hodnoty jsou vyjádřeny z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP a z databáze společnosti EKO-KOM, a.s. Tyto databáze vznikají rozdílným způsobem sběru dat, jejich výpočtu a kontrolních mechanismů.

Do ISOH se informace sbírají komplexně, tedy za všechny odpady vyprodukované v území ČR, včetně způsobů nakládání s těmito odpady, jednou ročně, dle ohlašovací povinnosti stanovené zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Databáze tvořena prostřednictvím ohlášených údajů, ke kterým jsou vytvořeny dle dané metodiky dopočty odpadů těch subjektů, které nemají ohlašovací povinnost nebo ohlašovací povinnost nesplnily apod. Co se týče výpočtu produkce odpadů, data z ISOH jsou sečtena z produkce obcí (způsob nakládání A00 a AN60) a od všech občanů (způsob nakládání BN30, partner = občan obce), kteří odevzdali odpad v zařízení k tomu určeným (tedy ve sběrných dvorech, sběrných místech, výkupnách odpadů apod.). Dále jsou v produkci započítány odpady od subjektů, zapojených do systému sběru a nakládání s odpady obce (tzn. malých firem a živnostníků). Kontrolní mechanismy probíhají v několika stupních (kontroly vykazovaných množství předávaných odpadů, výkyvy v časové řadě apod.) nad veškerým objemem ohlášených dat (od všech ohlašovatelů) a v časové řadě.

Informace sdělované společnosti EKO-KOM, a.s. především za účelem řízení systému zpětného odběru obalů, včetně stanovení finančních odměn obcím, se sbírají čtvrtletně formou Výkazu o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vytríděných, využitých a odstraněných obcí. Jedná se o veškeré odděleně sbírané využitelné komunální odpady, se kterými obec nakládá v rámci svého systému odpadového hospodářství (sběrná síť nádob, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa, výkupny, školní sběry, mobilní sběry apod.) Na rozdíl od databáze ISOH získává EKO-KOM, a.s. údaje od všech obcí v ČR jednotlivě (více než 97 % obcí ČR). Databáze EKO-KOM tedy nepracuje s dopočtenými údaji jako ISOH, ale s absolutními údaji za všechny obce. Dalším podkladem pro hodnocení je Dotazník o nakládání s komunálním odpadem v obci, se zaměřením na tříděný sběr, který se sbírá jednou ročně. Kontrolní mechanismy poté v databázi probíhají nad sbíranými daty o produkci jednotlivých druhů vytríděných odpadů a nad vybranými daty, např. o směsném komunálním odpadu (tedy v užším výběru dat, než u MŽP) v časové řadě.

V rámci hodnocení produkce odpadů od obcí lze použít obě databáze, ty však vykazují některé odlišnosti kvůli výše zmíněným faktům. Odlišnost je dána zejména množstvím odpadů vykazovaných do ISOH při výkupu odpadů (zejména kovy, částečně papír). Je ale potřeba poznamenat, že výkup odpadů je v praxi velmi obtížně kontrolovatelný a obce nemohou žádným zásadním způsobem ovlivňovat nebo plánovat nakládání s odpady, které jsou předmětem komerčního prodeje.

Tab. 96: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce SKO) za období 2008-2012

(podrobná tabulka a graf uvedeny v Příloze č. 6)

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce odpadů	94 247,89	61 454,50	65 540,37	71 541,32	79 904,56
Celková produkce KO	20 858,99	21 460,70	21 381,88	26 325,16	24 906,30
Celková produkce SKO	10 109,30	10 608,24	10 848,14	11 523,09	10 263,76

Zdroj: online databáze GROUP ISOH

Celková produkce KO:

Mezi roky 2008 a 2012 celková produkce KO vzrostla o 19,4%. Podíl KO na celkové produkci odpadu činil v roce 2012 cca 31%. Tento podíl se mezi roky 2008 a 2012 zvýšil celkem o cca 9 procentních bodů, ovšem v posledních dvou letech (2011 a 2012) klesl o více než 5 procentních bodů.

Měrná produkce KO činila v roce 2012 více jak 576 kg/obyvatele. Měrná produkce KO na obyvatele mezi roky 2008 a 2012 vzrostla o 21,8%, ovšem v posledním meziročním srovnání let 2011 a 2012 klesla o více než 5% (o necelých 32 kg).

Celková produkce SKO:

Mezi roky 2008 a 2012 celková produkce SKO vzrostla pouze o 1,5%. Podíl SKO na produkci KO činil v roce 2012 více jak 41%. Tento podíl se mezi roky 2008 a 2012 se snížil o více než 7 procentních bodů a jen mezi roky 2011 a 2012 došlo ke snížení o cca 2,5 procentního bodu.

Měrná produkce SKO činila v roce 2012 více jak 237 kg/obyvatele. Měrná produkce SKO na obyvatele mezi roky 2008 a 2012 vzrostla o cca 3,5%, ovšem v posledním meziročním srovnání let 2011 a 2012 došlo k poklesu o 10,7%.

Nárůst produkce komunálních odpadů, který je zřejmý z výše uvedené tabulky, zapříčinilo několik souvisejících faktorů. Prvním z nich je aktualizace metodiky výpočtu dat (2009), kdy byly pro větší zpřesnění datových výstupů zavedeny dopočty produkce odpadů od těch producentů odpadů, kteří nedosáhli stanovených limitů ohlašování, hlášení nepodávali a do výpočtu zahrnutí nebyli. Dalším faktorem je započítání produkce odpadů podskupiny "1501" odděleně sesbíraných obcemi a odpady skupiny "20", které odděleně odevzdali občané. I díky této úpravě vzrostla celková produkce komunálních odpadů. Důvodem vyšší produkce oproti průměrné produkci komunálních odpadů může být také skutečnost, že do této kategorie odpadů jsou započítávány nejen komunální odpady z domácností, ale i podobné odpady živnostenské, průmyslové a odpady z úřadů. Na množství produkce komunálních odpadů se samozřejmě podílí i úroveň vytrídění jednotlivých složek odpadů. Mezi další nezanedbatelné faktory, které mají vliv na měrnou produkci odpadů, se řadí: typ domácnosti, velikost sídla, životní styl i životní úroveň.

Oproti dlouhodobějšímu trendu došlo posledním meziročním srovnání (roky 2011 a 2012) k poklesu celkové produkce jak KO (o necelých 5,4%), tak i SKO (o necelých 11%). I když se v r. 2012 zvýšila celková produkce odpadů, došlo k poklesu produkce KO a SKO, a to i v přepočtu na obyvatele.

Možnou příčinou tohoto poklesu v posledním sledovaném roce je zavedení sběru bioodpadů pro bioplynovou stanici ve Žďáře nad Sázavou, které bylo zahájeno od roku 2011.

Cíl POH ČR:

Cílem POH ČR je snižování měrné produkce odpadů nezávisle na úrovni ekonomického růstu. Tento cíl se u KO a SKO v ORP Žďár nad Sázavou daří plnit až v posledním srovnávaném období let 2011 a 2012 a to pravděpodobně především proto, že dochází k zavádění sběru bioodpadů (zejména do bioplynové stanice Žďár nad Sázavou).

Lze předpokládat, že produkce směsného komunálního odpadu bude mít v budoucnu vzrůstající tendenci (Metodický návod MŽP původci), ale díky osvětě, jenž probíhá mezi obyvateli sledovaného území, můžeme očekávat menší nárůst než u komunálního odpadu jako celku. Směsný komunální odpad je totiž charakterizován jako zbytek všech komunálních odpadů po odečtení odděleně shromažďovaných odpadů, včetně odpadů objemných atd. Prognóza vývoje je tedy odvislá od úrovně třídění odpadů budoucnu.

Druhy komunálních odpadů s největším množstevním zastoupením na území ORP:

- **200301 - Směsný komunální odpad (BRKO):** 10.263,8 tun v roce 2012
- **200201 - Biologicky rozložitelný odpad - BRKO:** 3.204,8 tun v roce 2012

Komentář: Z produkovaného směsného komunálního odpadu přešla poměrná část do BRO (vznik bioplynové stanice ve Žďáře nad Sázavou, od r. 2011 zaveden sběr bioodpadu u 14 obcí). Od roku 2008 dochází k výraznému nárůstu produkce biologicky rozložitelného odpadu.

- **150107 - Skleněné obaly:** 1.893,2 tun v roce 2012
- **200140 - Kovy:** 1.850,5 tun v roce 2012
- **150101 - Papírové a lepenkové obaly:** 1.294,1 tun v roce 2012

Komentář: Jedná se o dvě skupiny původců (katalogová skupina odpadů 15 - firmy, 20 - obce). Jedna skupina (20) představuje systém odděleného sběru od obcí a vybaveností obcí separačními nádobami, dlouhodobostí fungování systému a práce s obyvateli. Druhá skupina (15) je ovlivněna složením průmyslových odvětví v regionu.

Faktor - typ zástavby

Mezi důležité faktory, které se významně podílí na množství produkce odpadů, se řadí typ zástavby. Typ zástavby se dělí na sídlištní, smíšenou a venkovskou zástavbu. Je nutné zdůraznit, že množství produkce odpadů ve smíšené a venkovské zástavbě je závislé na podílu vytápění tuhými palivy, ale také u smíšené zástavby na podílu objektů služeb a drobných živnostenských provozoven ve sledované lokalitě.

Odpad z center měst tvoří obaly od výrobků, noviny a časopisy a kuchyňské odpady. Odpad z vesnické zástavby obsahuje v porovnání jen třetinové množství papírového odpadu (nachází využití jako podpalový materiál v lokálních topeništích), méně jak poloviční množství organického odpadu (zbytky potravin se využívají ke zkrmování domácími zvířaty, odpad ze zeleně se kompostuje).

V našem ORP převažují rodinné domky, smíšená zástavba a významně je zastoupena vesnická zástavba (velký počet malých obcí). Převažuje tedy spíše zástavba s vyšší měrnou produkcí odpadů na 1 obyvatele.

Faktor - způsob života, životní styl

Množství produkovaného odpadu je dále závislé od způsobu života obyvatel, který je provázen vyšší spotřebou zboží a změnou jeho sortimentu. Všeobecně narůstá podíl zboží, které není bezesbýtku spotřebováno, ale jeho část se stává odpadem a podíl zboží s krátkou životností (např. obaly potravin, drogistické zboží, kuchyňské nářadí, oděvy atd.). Většina zboží v obchodech je balena a to často v několika obalech. Narůstá spotřeba nápojů balených v nevratných obalech, lidé vyvíjejí větší aktivitu ve stavebnictví, nastal odklon od drobného chovu domácích zvířat. Tyto změny ve způsobu života se vyznačují nárůstem odpadů, které končí v popelnících. Jedinou cestou, jak může město či obec zpomalit produkci směsného komunálního odpadu, je podpořit třídění odpadu, zejména jeho využitelných složek.

Tab. 97: Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012	Celková produkce KO (20+1501) [t]	Měrná produkce KO [kg/obyv.]	Celková produkce SKO (200301) [t]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]
Zdroj dat	ČSÚ	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	EKO-KOM, a.s.
ORP Žďár nad Sázavou	43 177	16 753,71	388,02	8 722,46	202,02	191,12
Kraj Vysočina	511 207	192 521,82	376,60	108 570,64	212,38	211,38
ČR	10 516 125	3 886 782,29	369,60	2 211 052,64	210,25	215,95

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.

V Tab. 97 je zobrazena produkce komunálních odpadů (KO) za rok 2012, vyprodukovaných v obci (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce KO od obcí tvoří 67,27 % celkové produkce KO v území ORP Žďár nad Sázavou. Produkce SKO z obcí tvoří 84,99 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že 32,73 % z celkové produkce KO bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce, tyto odpady se tedy zařazují do odpadu podobného komunálnímu.

Vyhodnotíme-li data z ISOH, měrná produkce KO od obcí v ORP Žďár nad Sázavou je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce SKO je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 18,42 kg vyšší hodnoty měrné produkce KO a o 8,23 kg nižší hodnoty měrné produkce SKO, které byly vyprodukovány v obcích. Pokud porovnáme hodnoty z databáze ISOH a hodnoty vykazované společností EKO-KOM, a.s., ty se liší kvůli způsobu sběru a výpočtu dat, jak je popsáno výše. Odlišnost je dána zejména tím, že v hodnotách z ISOH započítání producenti odpadů (malé firmy a živnostníci), kteří jsou zapojeni do systému sběru a nakládání s odpady v obci.

Tab. 98: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012*(podrobná tabulka a graf uvedeny v Příloze č. 7)*

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	1 911,71	1 664,29	1 879,92	1 892,13	2 132,47
Sklo	150107, 200102	787,42	843,44	2 250,84	3 355,25	2 439,21
Plast	150102, 200139	1 138,36	1 478,07	1 034,09	1 177,09	1 064,24
Nápojové kartony	150105	15,72	16,28	22,86	23,90	26,02
Celkem separovaný sběr		3 853,21	4 002,08	5 187,70	6 448,36	5 661,94

Zdroj: online databáze GROUP ISOH

Při porovnání roků 2008 a 2012 zjistíme, že téměř u všech složek separovaného odpadu (papír, sklo, plast, nápojové kartony) dochází k mírnému nárůstu produkce tohoto odpadu, tedy i k nárůstu separovaného sběru. Pouze produkce plastu je stále relativně na stejné úrovni.

V posledním meziročním srovnání (2011 a 2012) došlo k nárůstu produkce jak u papíru (o 12,7%), tak i u produkce nápojového kartonu (o cca 8,9%). U ostatního separovaného odpadu došlo spíše k poklesu - produkce skla klesla o 27,3% a produkce plastu o cca 9,6%. Tento pokles není podle našich informací způsoben snížením množství separovaného sběru, ale skutečností, že trend výrobců obalů je snižování jeho hmotnosti, což se projevuje zejména ve skle (odlehčování obalů).

Obdobný trend je možné sledovat i u měrné produkce separovaného odpadu (tedy kg/obyvatele) v časové řadě roků 2008 až 2012. I zde dochází k mírnému nárůstu sběru separovaného odpadu. Pokud bychom hodnotili měrnou produkci separovaného sběru (tedy kg/obyvatele) pouze od obyvatel obcí za rok 2011, je na tom ORP Žďár nad Sázavou se svými 149,12 kg/obyvatele o 13,7 kg lépe než ČR a o 11,9 kg lépe než kraj Vysočina.

Na území ORP se dále separuje textil ve sběrných dvorech, či jako tzv. „Textilní banka“. Obsahem projektu "Textilní banky" je sběr použitého textilu do charitních kontejnerů, jeho třídění a zpracování. Část textilního materiálu je pak poskytnuta pro pomoc sociálně potřebným lidem. Dále je separováno elektrozařízení v rámci zpětného odběru (např. Asekol, Ekolamp, Elektrowin, Ekobat), fungují výkupny kovu a sběrné nádoby na bioodpad (pro bioplynovou stanici ve Žďáře nad Sázavou a kompostárnu v Sázavě).

Ve srovnání se stále narůstající produkcí odpadů z obalů je velmi pozitivní skutečností, že dochází ke zvyšování míry recyklovaných odpadů z obalů. Recyklace odpadů z obalů je nejčastějším způsobem jejich využití. Problematikou odpadů z obalů se zabývá zákon č. 477/2001 Sb., o obalech, který všem subjektům uvádějícím na trh či do oběhu obaly nebo balené výrobky ukládá povinnost využít odpady z obalů. Tuto povinnost mohou dané subjekty plnit buď samostatně, nebo kolektivně prostřednictvím autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a.s.

V roce 2009 byl zaregistrován pokles množství produkce separovaného papíru, nicméně již od následujícího roku došlo k opětovnému navyšování sběru tohoto separovaného odpadu. Příčinou poklesu množství vytríděného odpadu může být opětovné zahájení výkupu papíru po krizi druhotných surovin v r. 2008.

Pro občany je třídění spojeno s vynaložením úsilí a času. Třídění provádějí nejlépe obyvatelé se zájmem o ekologii, jejichž odměnou je uspokojení ze správného jednání. K usnadnění třídění byla za-

huštěna sběrná síť zvonů, která zkracuje donáškové vzdálenosti. To je ovšem pouze dílčí opatření a je nezbytné přistoupit k dalším motivačním krokům (informovanost, soutěže, změna organizace svozů atd.). Na dočasný pokles mohla mít také vliv např. tzv. "ekonomická krize", návrat některých domácností k topení tuhými palivy po zdražení plynu a elektřiny atd.

Podle Evropské agentury pro životní prostředí se předpokládá, že množství odpadů ve formě papíru a lepenky, skla a plastu vzroste do roku 2020 oproti úrovni v roce 1990 o cca 40%.

Cíl POH ČR:

Na území ORP dochází ve sledovaném období k postupnému nárůstu separovaného sběru odpadu (papír, plasty, sklo, nápojové kartony). V tomto smyslu lze konstatovat, že se obecně daří plnit cíl POH ČR, kterým je více třídit odpad pro následné jednodušší materiálové využití.

Konkrétním cílem POH ČR je zvýšit využívání odpadů s upřednostnění recyklace na 55% všech vznikajících odpadů do r. 2012. Celková produkce odpadu na území ORP Žďár nad Sázavou v roce 2012 je 79.904,56 t (viz Tab. 93) a celkový separovaný sběr (papír, sklo, plasty, nápojové kartony) roce 2012 je 5.661,93 t (viz Tab. 98), tzn. **na území ORP se z veškerého vyprodukovaného odpadu vytřídí cca 7,1% separovaného odpadu (papír, plasty, sklo, nápojové kartony).**

Celková produkce komunálního odpadu na území ORP Žďár nad Sázavou v roce 2012 je 24.906,30 t (viz Tab. 93) a celkový separovaný sběr (papír, sklo, plasty, nápojové kartony) v roce 2012 je 5.661,93 t (viz Tab. 98), tzn. **na území ORP se z veškerého komunálního odpadu vytřídí cca 22,7% separovaného odpadu (papír, plasty, sklo, nápojové kartony).**

Proto bude nutné i nadále výrazně podporovat oddělený sběr separovaných složek komunálních odpadů.

Tab. 99: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů), rok 2012

Územní jednotka	ORP Žďár nad Sázavou	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce za ORP [t]	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]	Měrná produkce za ČR [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	43 177	850,78	19,70	21,11	29,56
Plast	(150102, 200139)		564,81	13,08	11,72	10,01
Sklo	(150107, 200102)		517,18	11,98	12,28	10,96
Nápojové kartony	(150105)		23,95	0,55	0,23	0,28
Kovy	(200140, 150104)		1 952,77	45,23	50,54	40,61

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V Tab. 99 je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, vyprodukovaného v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce papíru od obcí tvoří 39,90 %, produkce skla tvoří 21,20 %, produkce plastů tvoří 53,07 % a produkce nápojových kartonů tvoří 92,04 %, z celkové produkce těchto odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že většinu vytríděných odpadů vyprodukovaných na území ORP tvoří odpady od právnických osob a podnikatelských subjektů (zejména obalové odpady).

Měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj Vysočina nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty vzhledem k průměrným hodnotám nižší u papíru, skla, kovů a vyšší u plastů, nápojových kartonů. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na dobré úrovni.

Tab. 100: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012

Územní jednotka	ORP Žďár nad Sázavou	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]	Měrná produkce za ČR [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	43 177	16,70	17,00	18,08
Plast	(150102, 200139)		12,81	11,55	9,72
Sklo	(150107, 200102)		11,75	12,45	10,97
Nápojové kartony	(150105)		0,54	0,37	0,32
Kovy	(200140, 150104)		32,36	26,07	19,98

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

V Tab. 100 je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, jehož producentem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů) podle databáze EKO-KOM, a.s., která popisuje výsledky tříděného sběru organizovaného obcí. Při porovnání údajů z databáze ISOH a EKO-KOM, a.s. se některé hodnoty liší. Důvod spočívá v různých metodách výpočtu jednotlivých měrných produkcí, kdy je v produkci odpadů z ISOH počítáno s veškerými vytríděnými odpady na území ORP včetně těch, které byly odezdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce (jedná se především o výkupny, které nejsou zapojeny do systému sběru odpadů obce). V hodnotách ze zdroje EKO-KOM, a.s. jsou započítány jen ty odpady, které byly vytríděny v rámci systému sběru odpadů organizovaných obcí. Největší rozdíly vykazují komodity papír a kovy, jak je vidět z porovnání s tabulkou výše, což de facto potvrzuje hypotézu o rozdílu hodnot způsobeného produkcí odpadů od občanů z výkupu, které nefungují v rámci systému obce.

Porovnáním hodnot z databáze EKO-KOM, a.s. lze zjistit, že měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty měrné produkce tříděných odpadů vzhledem k průměrným hodnotám nižší u papíru, skla a vyšší u plastů, nápojových kartonů, kovů. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na dobré úrovni, což potvrzuje i předcházející tabulka.

Tab. 101: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013

Popisky řádků	Papír [kg/obyv.]	Plast [kg/obyv.]	Sklo [kg/obyv.]	Nápojový karton [kg/obyv.]	Kov [kg/obyv.]	Celkový součet [kg/obyv.]
Kraj Vysočina	16,55	12,45	12,33	0,41	22,72	64,46
(0 až 500 obyv. včetně)	8,29	13,35	13,86	0,44	6,03	41,96
(501 až 1000 obyv. včetně)	11,21	13,31	12,63	0,47	9,42	47,03
(1001 až 4000 obyv. včetně)	15,19	13,62	13,85	0,51	15,32	58,49
(4001 až 10000 obyv. včetně)	16,54	13,61	10,77	0,30	29,08	70,31
(10001 až 20000 obyv. včetně)	22,46	10,68	12,68	0,52	66,39	112,73
(20001 až 50000 obyv. včetně)	22,51	12,17	11,57	0,28	33,17	79,70
(50001 až 100000 obyv. včetně)	26,72	8,09	9,88	0,37	15,90	60,95
Celkový součet - ČR	18,2	10,1	11,1	0,3	17,6	57,3

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Z hlediska velikostních skupin obcí v kraji Vysočina produkují nejméně tříděného odpadu občané v obcích od 0 do 500 obyvatel. Nejvíce odpadu vytrídí občané v obcích od 10 001 do 20 000 obyvatel. Této velikostní skupině neodpovídá v ORP Žďár nad Sázavou žádné město, ani obec. Co se týče hustoty sběrné sítě, má v ORP hodnotu 150 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo (obsahuje kontejner na papír, plast a sklo). Hustota sběrné sítě je v porovnání s průměrnou hodnotou v kraji nižší, přičemž hustota sběrné sítě v kraji Vysočina je 105 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo a průměrná hodnota za ČR je 148 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo. V porovnání podobných

ORP dle počtu obyvatel v kraji (např. ORP Pelhřimov) vykazuje ORP Pelhřimov vyšší hustotu sběrné sítě. Lze tedy říci, že hustota sběrné sítě v ORP Žďár nad Sázavou je podprůměrná.

Tab. 102: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
200201	Biologicky rozložitelný odpad	1437,13	1902,85	1036,70	2441,94	3204,80
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	1434,34	1024,56	696,62	704,64	825,22
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	755,76	646,08	572,76	566,81	719,99
170201	Dřevo	105,47	63,31	60,21	107,44	149,26
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	10,36	151,34	155,47	430,87	123,58

Zdroj: online databáze GROUP ISOH

Pozn.: Tabulka byla sestavena na základě identifikovaných pěti množstevně nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

V posledním meziročním srovnání (2011 - 2012) došlo u jednotlivých nejvíce zastoupených druhů BRO k nárůstu celkové produkce. Výjimkou je "Dřevo neuvedené pod č. 200137", u kterého došlo k poklesu o 71,3%. Biologicky rozložitelný odpad zaznamenal mezi roky 2011 a 2012 nárůst o 31,3%. Toto bylo pravděpodobně způsobeno zahájením sběru BRO pro bioplynovou stanici ve Žďáře nad Sázavou. Dále produkce pilin, hoblin atd. vzrostla o 17,1%, produkce kalů z čištění komunálních odpadních vod vzrostla o více než 27% a v neposlední řadě produkce dřeva vzrostla o necelých 39%.

Z dlouhodobějšího hlediska (porovnání více let) je trend produkce všech výše uvedených druhů BRO mírně rostoucí. Pouze u biologicky rozložitelného odpadu pod číslem 200201 je trend rostoucí výrazně.

Druhy BRO s největším množstevním zastoupením na území ORP

Biologicky rozložitelný odpad (číslo 200201 dle Katalogu) - zahrnuje odpad z údržby obecní zeleně, hřbitovní odpad, odpad ze sběrných dvorů i odpad ze tříděného sběru BRKO na úrovni domácností. Na množství BRO, které je poměrně variabilní, se podílí řada faktorů. Mezi nejdůležitější patří typ sídla, podíl jednotlivých druhů zástavby (množství BRO je v zástavbě rodinných domů se zahradami vyšší, pokud není zelený odpad kompostován), charakter a rozsah zelených ploch, klimatické podmínky, technologický způsob pokosu veřejných travnatých ploch (mulčování) a další následné nakládání s veřejnou zelení (od některých obcí odebírají trávu zemědělci pro krmné účely) apod.

Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104 (číslo 030105 dle Katalogu) – na kolísání množství má vliv ta skutečnost, že tato kategorie odpadů stojí na pomezí odpadů a přímo využitelné biomasy. Na poklesu produkce v posledních letech se podílí zvý-

šena poptávka ze strany spotřebitelů těchto surovin a snahou producentů o vlastní využívání např. v energetice.

Kaly z čištění odpadních vod (číslo 190805 dle Katalogu) – klesající produkce tohoto odpadu (v letech 2009 – 2011) je dána zpřesněním evidence u producentů. Mírný nárůst můžeme pozorovat v roce 2012, kdy bylo ve sledovaném území uvedeno do provozu 19 ČOV.

Dřevo (číslo 170201 dle Katalogu) – důvodem snížení množství produkce v této kategorii (v letech 2009 – 2010 oproti roku 2008) mohla být ekonomická krize, kdy se určitý počet obyvatel vrátil k vytápění pomocí lokálních topenišť a tohoto odpadu bylo používáno jako palivového dříví.

Dřevo neuvedené pod číslem 200137 (číslo 200138 dle Katalogu) - množství vyprodukovaného odpadu se odvíjí nejen od intenzity údržby obcí (prořezy dřevin apod.), ale i od občanů, z úpravy jejich zahrad.

Na separaci těchto druhů odpadu bude v budoucnosti kladen větší důraz, protože separace BRO vykazuje relativně nízkou míru a problematika skládkování bude muset být v návaznosti na platnou legislativu řešena. Již dnes je v zákoně o odpadech zakotveno, že si obec může stanovit obecně závaznou vyhláškou obce systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadu vznikajících na jejím katastrálním území, včetně jejich biologicky rozložitelné složky.

Tab. 103: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008 - 2012

(podrobná tabulka a graf uvedeny v Příloze č. 9)

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	32 163,29	18 399,18	16 331,33	18 689,10	18 911,58
z toho celková produkce BRKO	14 225,00	14 903,86	13 164,65	16 145,20	15 776,04
Podíl BRKO na BRO [%]	44,23	81,00	80,60	86,39	83,42

Zdroj: online databáze GROUP ISOH

V Tab. 103 (Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012) jsou do produkce BRKO zahrnuty takové druhy komunálních odpadů, které jsou biologicky rozložitelné nebo v sobě zahrnují určitý podíl biologicky rozložitelné složky. Jedná se o katalogová čísla 200101, 200108, 200110, 200111, 200125, 200138, 200201, 200301, 200302, 200307. Tato skupina BRKO je ve výpočtech zahrnuta jako součást BRO (tedy druhy odpadů zahrnuté jako komunální biologicky rozložitelné odpady příp. odpady v sobě zahrnující určitý podíl biologicky rozložitelné složky a dále katalogová čísla BRO z jiných skupin katalogu odpadů (např. zemědělství, potravinářství apod.). Tato tabulka zobrazuje souhrnnou produkci BRKO, bez ohledu na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu. Přepočtení na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu byl proveden podle Zpracování metodiky matematického vyjádření soustavy indikátorů OH a je uveden v Příloze č. 5 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně. Data v této Tab. 103 primárně vystihují, jaký podíl zaujímají z celkové produkce BRO odpady komunální (tzv. BRKO). Zavedené systémy sběru BRKO v obcích, kde se produkce odpadů dostává do evidence

(tj. vyjma domácího kompostování a komunitního kompostování v obcích), se pak odrážejí jako evidovaná produkce pod katalogovým číslem 200201 - biologicky rozložitelný odpad (viz Příloha č. 5 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně). V souvislosti s cíli POH ČR (Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995) je žádoucí zvyšování využití BRKO, čímž se sníží podíl BRKO ukládaného na skládky. Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Interpretace dat se odvíjí rovněž od zavedených systémů domácího a komunitního kompostování, kdy nárůst odpadu 200201 nemusí být patrný.

V roce 2009 došlo na území ORP Žďár nad Sázavou k významnému poklesu celkové produkce BRO (o více než 42%). To mohlo být způsobeno jak jiným nakládáním či evidencí v zemědělské výrobě - živočišná produkce (hnůj, zvířecí trus atd.), ale také poklesem počtu zemědělských podnikatelů. V dalších letech se produkce BRO příliš neměnila - zůstávala každý rok přibližně stejná nebo mírně rostla.

V produkci BRKO lze mezi roky 2008 až 2012 sledovat trend postupného mírného nárůstu.

Podíl BRKO na celkové produkci BRO je v posledních čtyřech letech takřka neměnný ve výši cca 83%.

Měrná produkce BRO mezi roky 2008 a 2012 klesla o 40%, což ovšem bylo zapříčiněno značným poklesem produkce BRO mezi rokem 2008 a 2009. V dalších letech se měrná produkce BRO mění pouze v jednotkách procent a např. v roce 2012 činila 438 kg/obyvatele.

Měrná produkce BRKO se mezi roky 2008 a 2012 zvýšila o cca 13%, v posledních dvou sledovaných letech (2011 a 2012) však došlo k poklesu o cca 2%, přičemž v roce 2012 činila 365,38 kg/obyvatele.

Celkově lze sledovat trend mírného nárůstu měrné produkce BRKO.

Cíl POH ČR

Cílem POH ČR je snižovat maximální množství BRKO ukládaných na skládky až na 35% hmotnostních v porovnání let 1995 a 2020. Vzhledem k tomu, že produkce BRKO je na území ORP Žďár nad Sázavou v posledních pěti letech takřka neměnná, nezbývá než konstatovat, že tento cíl POH ČR se nedaří z tohoto úhlu pohledu plnit. Avšak od roce 2011 byl v části území ORP Žďár nad Sázavou zahájen sběr bioodpadu pro bioplynovou stanici, čímž je významně podporováno jeho další využití.

Do budoucna je tedy vhodné i nadále podporovat opatření, které vedou ke snižování skládkování biologicky rozložitelných odpadů, realizované např. zavedením odděleného sběru bioodpadů. Také bude vhodné podporovat a cíleně usměrňovat aktivity směřující k celokrajskému řešení nakládání se směsným komunálním odpadem a nadále rozvíjet projekt ISNOV (<http://www.isnov.cz>).

Tab. 104: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20*) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [t]	Měrná produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [kg/obyv.]
ORP Žďár nad Sázavou	43 177	13 414,19	310,68	3 097,07	71,73
Kraj Vysočina	511 207	143 404,24	280,52	13 612,11	26,63
ČR	10 516 125	3 030 194,74	288,15	205 388,46	19,53

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V

Tab. 104 je zobrazena celková a měrná produkce biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) a odpadu katalogového čísla 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012. Produkce BRKO od obcí tvoří 85,03 % celkové produkce BRKO v území ORP vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že 14,97 % z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce.

Měrná produkce BRKO, vyprodukovaného obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší. Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 22,53 kg vyšší hodnoty měrné produkce BRKO a o 52,2 kg vyšší hodnoty měrné produkce odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích. Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 20 02 01 má vliv zavedený systém kompostování v domácnostech, komunitního kompostování a systém třídění BRKO v domácnostech a na sběrných dvorech a sběrných místech. Systém domácího kompostování a komunitního kompostování snižuje měrnou produkci BRKO na obyvatele.

Co se týče vlivu zavedeného systému třídění BRKO, ten zvyšuje měrnou produkci BRKO a obzvláště pak odpadu 20 02 01 na území ORP. Tento systém je zaveden v obci Hamry nad Sázavou, Sázava, Velká Losenice, Nové Dvory, Svratka, Polnička, Žďár nad Sázavou, Matějov, Herálec, Újezd, Vojnův Městec, Kněževes, Lhotka, Rosička, Sazomín, Světnov a Vysoké.

Nakládání s odpady

Popis nakládání s jednotlivými druhy odpadu

Sběr a svoz směsného komunálního odpadu téměř ze všech obcí (45 z 48) na území ORP Žďár nad Sázavou zabezpečuje vlastní technikou firma Miloslav Odvárka – ODAS. V okrajových částech ORP působí firmy TS služby, s.r.o., a Technické služby VM, s.r.o. Sběr a svoz je zajišťován standardním systémem prostřednictvím kontejnerů nebo nádob na SKO. Většina SKO je odvážena na skládku odpadů v Ronově nad Sázavou.

Objemný odpad je svážen prostřednictvím velkoobjemových kontejnerů nebo ho můžou občané odvážet na sběrné dvory či sběrná místa. Svoz prostřednictvím velkoobjemových kontejnerů či jejich pronájem nabízí zejména firma Miloslav Odvárka – ODAS a také společnost Velké Dářko, s.r.o. založená ve spolupráci šesti obcí. Sběrné dvory pro objemný odpad jsou ve Žďáře nad Sázavou, Svatce a Herálci a sběrná místa v Bohdalově a Radostíně.

Sběr nebezpečného odpadu nabízí většině obcí opět firma Miloslav Odvárka – ODAS a to prostřednictvím pravidelného mobilního svozu dle potřeby obcí nebo mohou občané nebezpečný odpad uložit na sběrné dvory ve Žďáře nad Sázavou, Svatce nebo Herálci.

Sběr a svoz tříděných složek odpadu (papír, plasty, sklo, nápojové kartony) zajišťuje pro většinu obcí firma Miloslav Odvárka – ODAS. Sběr a svoz je prováděn prostřednictvím barevných kontejnerů umístěných v obcích, příp. organizací mobilního svozu několikrát ročně. Kromě toho mohou občasně tříděné složky odpadu odvážet na sběrné dvory ve Žďáře nad Sázavou, Svatce nebo Herálci. Papír a plast jsou dále zpracovávány na třídících a dotřídňovacích linkách ve Žďáře nad Sázavou.

Pro sběr kovů jsou na území ORP Žďár nad Sázavou k dispozici sběrné dvory (výkupny) ve Žďáře nad Sázavou, Svatce a Herálci, sběrná místa v obci Újezd, Sazomín, Bohdalov a také výkupny odpadu ve Žďáře nad Sázavou (KOVO-ŠROT s.r.o., Buwolmetal, s.r.o.). Na tato místa mohou občané obcí odvážet jak drobný kovový odpad z provozu domácností, tak kovový odpad vzniklý při rekonstrukci domácností.

Sběr a svoz biologicky rozložitelného odpadu zajišťuje pro 14 (z 48 obcí) firma ODAS ODPADY, s. r. o. Sběr probíhá prostřednictvím nádob na tento druh odpadu umístěných přímo v obcích. Mimo tento pravidelný sběr a svoz zajišťují některé obce sběr formou přistavení velkoobjemových kontejnerů. Odpad je odvážen a zpracováván v bioplynové stanici ve Žďáře nad Sázavou. Vedle toho obce v rámci Svazku obcí Pod Peperkem (4 obce) provádějí oddělený sběr bioodpadů vlastní technikou a odpad zpracovávají v kompostárně v obci Sázava. Kromě toho existují sběrná místa pro sběr odpadu ze zeleně v obci Radostín a Radostín nad Oslavou.

Pro zpětný odběr elektroodpadu a baterií fungují sběrné dvory ve Žďáře nad Sázavou, Herálci a Svatce. V některých obcích jsou umístěny nádoby na zpětný odběr elektroodpadu (např. Asekol, Ekolamp, Elektrowin, Ekobat). Funguje demontážní linka domácích elektrospotřebičů ve Veselíčku.

Na území ORP probíhá také sběr použitého ošacení, zejména pro charitativní účely (pravidelně jsou organizované sběry prostřednictvím Charity a jsou umístěny stacionární nádoby Diakonie Broumov). Pro sběr textilu lze využít i sběrný dvůr ve Žďáře nad Sázavou.

Data v následujících tabulkách identifikují nakládání s odpady, které je ohraničeno územní jednotkou správního obvodu ORP. Hodnoty tedy odrážejí pouze množství odpadů, využitého či odstraněného na území ORP, a to v zařízeních k tomuto určených a situovaných pouze na území ORP. Z dat proto nelze odvozovat komplexní nakládání s odpady z území ORP zvláště v situacích, kdy se odpad využívá nebo odstraňuje mimo území ORP, ve kterém byl vyprodukován. Toto platí pro všechny tabulky, týkající se nakládání s odpady, uvedené níže.

Tab. 105: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

(podrobná tabulka a graf uvedeny v Příloze č. 10)

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]							
Využití	Materiálové využití	7 567,17	18 439,72	8 865,04	8 521,16	10 789,30	9 145,66
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		7,93	19,57	14,43	13,00	15,08	11,45
	Energetické využití	1 005,95	196,85	137,60	0,00	4 073,48	5 885,47
	Celkem vybrané způsoby využití	8 873,43	18 636,57	9 002,64	8 521,16	14 862,78	15 031,12
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
9,30		19,77	14,65	13,00	20,78	18,81	
Celková produkce odpadů		95 393,45	94 247,89	61 454,50	65 540,37	71 541,32	79 904,56
Odstranění	Skládkování	65,21	86,00	50,58	0,00	0,00	0,00
	Spalování	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
	Jiné uložení	660,00		660,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby odstranění	746,00		710,58	0,00	0,00	0,00

Zdroj: online databáze GROUP ISOH

Materiálové a energetické využití

V materiálovém využití odpadů dochází v ORP Žďár nad Sázavou od roku 2000 k postupnému mírnému nárůstu. Podíl materiálového využití odpadů na celkové produkci odpadu se pohybuje každoročně okolo 13%. **V energetickém využití odpadů došlo zejména v letech 2011 a 2012 k značnému nárůstu (o 485%).** Důvodem je zvýšení třídění bioodpadu v důsledku zahájení činnosti bioplynové stanice ve Žďáře nad Sázavou.

Podíl celkového využití (materiálového i energetického) odpadu na celkové produkci odpadu v ORP Žďár nad Sázavou narostl v roce 2012 na téměř 19%.

Skládkování

Na území ORP nejsou aktuálně žádné skládky, odpad je odvážen na skládky mimo území ORP. Skládkování odpadu na skládkách představuje prozatím jako jeden z nejčastějších způsobů nakládání s odpady, přestože by se mělo dle hierarchie nakládání s odpady jednat o způsob nejméně preferovaný (zákonem stanovená hierarchie nakládání s odpady, která je v souladu s právem ES, uplatňuje

zásadu: v první řadě předcházet vzniku odpadů, dále je přednostně využívat a až nakonec odstraňovat - spalovat, skládkovat).

Ovšem při aplikaci těchto ustanovení v praxi je nutné zohlednit všechna hlediska procesu zpracování odpadu, neboť v některých případech může recyklace určitého druhu odpadu vykazovat značnou energetickou náročnost. Jestliže energetické vstupy do procesu recyklace jsou podstatně vyšší než výstupy, pak se nejedná o správnou volbu nakládání s odpady, neboť v konečném důsledku je spotřebováno více zdrojů, než je získáno.

Ve sledovaném území dochází k postupnému snižování množství ukládaného odpadu na skládky. Největší položkou skládkovaného odpadu tvoří směsný komunální odpad a v menší míře objemný odpad. Zaznamenáváme počínající nárůst podílu vytríděných složek komunálního odpadu a jejich následného materiálového využití. Do budoucna bude nutné podpořit veškeré aktivity vedoucí k lepšímu využívání všech produkovaných odpadů.

Spalování

Na území ORP v podstatě nedochází k odstraňování odpadů formou spalování (není zde spalovna a ani žádné zařízení na energetické využití odpadu).

Cíl POH ČR:

Politika POH ČR má za cíl zvýšit využívání odpadů (materiálové) na 55% všech vznikajících odpadů do r. 2012, s upřednostněním recyklace (materiálové). V r. 2012 bylo pouze na území ORP materiálově využito z celkové produkce 11,45% odpadu, ovšem část odpadu byla za účelem materiálového využití odvezena mimo území ORP.

Dalším cílem POH ČR je snížit hmotnostní podíl odpadů ukládaných na skládky o 20% do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000 a s výhledem dalšího postupného snižování. Po stanovení všech skutečných způsobů nakládání s odpady na území SO ORP Žďár nad Sázavou, se z pohledu tohoto cíle jeví jeho trend jako negativní. Ovšem lze očekávat pozitivní trend postupného mírného snižování odpadů ukládaných na skládky v důsledku postupného zvyšování materiálového a energetického využití odpadů (viz vývoj v posledních letech). **Významný pokrok ve snižování množství odpadů ukládaných na skládky bude moci být pravděpodobně realizován až po vyřešení a rozhodnutí, zda vznikne centrální ZEVO pro kraj Vysočina v Jihlavě nebo více menších zařízení na energetické využití odpadu v menších městech. Tato problematika je aktuálně diskutována, ovšem řešení překračuje hranice ORP Žďár nad Sázavou.**

Tab. 106: Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012

(podrobná tabulka a graf uvedeny v Příloze č. 11)

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diferen- ce oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Nakládání s odpady [t]								
KO	Využití	Materiálové využi- tí	1 118,83	2 446,45	3 284,78	6 328,09	6 364,60	5 571,97
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓					
			7,07	11,73	15,31	29,60	24,18	22,37
		Energetické využití	262,27	0,83	0,00	0,00	3 901,62	5 589,72
		Celkem vybrané způsoby využití	1 435,05	2 447,28	3 284,78	6 328,09	10 266,22	11 161,69
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓					
		9,07	11,73	15,31	29,60	39,00	44,81	
	Celková produkce KO [t]		15 820,82	20858,99	21460,70	21381,88	26325,16	24906,30
	Odstranění	Skládkování		86,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby od- stranění		86,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SKO	Využití	Materiálové využití	0,00	20,08	55,65	120,06	0,00	
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby vyu- žití	0,00	20,08	55,65	120,06	0,00	
	Odstranění	Skládkování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Spalování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby od- stranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

Zdroj: online databáze GROUP ISOH

Materiálové a energetické využití

V materiálovém využití komunálních odpadů dochází v ORP Žďár nad Sázavou od roku 2008 k postupnému nárůstu. V porovnání let 2000 a 2010 došlo dokonce k významnému nárůstu o cca 465%. Podíl materiálového využití komunálního odpadu na celkové produkci komunálního odpadu se pohybuje okolo 20% (např. v roce 2012 byl podíl 22,37%).

V energetickém využití komunálního odpadu došlo zejména v letech 2011 a 2012 k značnému nárůstu (o 485%). Důvodem je zvýšení třídění bioodpadu v důsledku zahájení činnosti bioplynové stanice ve Žďáře nad Sázavou.

Podíl celkového využití (materiálového i energetického) komunálního odpadu na celkové produkci komunálního odpadu v ORP Žďár nad Sázavou narostl v roce 2012 na více jak 44%.

Meziroční rozdíly v množství tzv. materiálového využití, souvisí s úrovní třídění odpadů (papír, plasty, sklo, nápojové kartony atd.). Od tohoto se odvíjí i množství odpadu, který je odstraněn skládkováním. Všeobecně platí, že čím je kvalita třídění vyšší, tím méně směsného odpadu je ukládáno na skládky.

Snížení množství materiálového využití za rok 2012 oproti roku 2010 – 2011 ukazuje na problém nízké motivace občanů v systému třídění. Zvýšení míry materiálového využití komunálních odpadů není možné bez neustálé komunikace s občany. Proto je nutné vybudovat zpětnou vazbu občanů na aktivity obcí v odpadovém hospodářství. Dále je potřeba zvýšit informovanost obyvatel o úspěších tříděného sběru, nákladech daných obcí v odpadovém hospodářství, informace o zpětném odběru, následném využití vytríděných surovin apod. Zvýšená pozornost v rámci osvěty musí být věnována i biologicky rozložitelnému odpadu, který prozatím představuje jednu z největších částí tzv. domovního odpadu. Jak ukazuje dosavadní praxe, odvážení směsných odpadů na skládky vede k plýtvání surovinami, které mohou být materiálově využity, ale nejprve musí být ze směsného komunálního odpadu občany vytríděny. Důležitým faktorem pro realizaci třídění odpadu je dostatečná kapacita zařízení pro nakládání s odpady (dotřídňovací linky, kompostárny atd.).

Skládkování

Na území ORP nejsou aktuálně žádné skládky, odpad je odvážen na skládky mimo území ORP. Skládkování komunálního odpadu na skládkách prozatím jako jeden z nejčastějších způsobů nakládání s odpady, přestože by se mělo dle hierarchie nakládání s odpady jednat o způsob nejméně preferovaný. Dochází však k postupnému poklesu ukládání komunálního odpadu na skládky, začíná postupný nárůst podílu vytríděných složek komunálních odpadů.

Spalování

Na území ORP v podstatě nedochází k odstraňování odpadů formou spalování (není zde žádná spalovna a ani žádné zařízení na energetické využití odpadu).

Cíl POH ČR

Politika POH ČR má za cíl zvýšit materiálové využívání komunálních odpadů na 50% do roku 2010 v porovnání s rokem 2000. V našem ORP došlo k navýšení mezi roky 2000 a 2010 o cca 465%. V posledních třech letech je trend přibližně stejný.

Významný pokrok ve snižování množství komunálního odpadu ukládaného na skládky bude moci být pravděpodobně realizován až po vyřešení a rozhodnutí, zda vznikne centrální ZEVO pro kraj Vysočina v Jihlavě nebo více menších zařízení pro energetické využití odpadu v menších městech. Tato problematika je aktuálně diskutována, ovšem řešení překračuje hranice ORP Žďár nad Sázavou.

Tab. 107: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012*(podrobná tabulka a graf uvedeny v Příloze č. 12)*

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	96,99	86,16	268,89	115,94	162,63
		Energetické využití	0,83	0,00	0,00	11,70	29,08
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	30,04	0,00	1579,17	2667,58	1807,91
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	942,10	1193,27	356,36	443,02	926,82
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	141,61	21,68	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: online databáze GROUP ISOH

Při porovnání roků 2008 a 2012 zjistíme, že u některých složek separovaného odpadu (papír, sklo) dochází dlouhodobě k setrvalému nárůstu materiálového využití tohoto odpadu na území ORP, i když lze pozorovat určité výkyvy mezi jednotlivými roky. U některých dalších složek separovaného odpadu (plast a nápojové kartony) je materiálové využití na území ORP dlouhodobě relativně stále na stejné úrovni, i když i zde můžeme vidět značné výkyvy mezi jednotlivými roky.

V posledním meziročním srovnání (2011 a 2012) došlo k nárůstu materiálového využití na území ORP u papíru (o cca 40%) a plastu (o cca 109%), u skla se materiálové využití meziročně snížilo o 32%.

Podíl materiálového využití separovaného odpadu na území ORP (viz Tab. 107) z celkové produkce separovaného sběru na území ORP (viz Tab. 98) byl v r. 2012 u papíru 7,63%, skla 74,12% a plastu 87,09%. U nápojových kartonů se materiálové či energetické využití řeší mimo ORP. Z celkové produkce separovaného sběru (papír, plasty, sklo, nápojové kartony) se v roce 2012 v našem ORP materiálově využilo 51,2% vyprodukovaných separovaných odpadů. To znamená, že především sklo a plasty získané separovaným sběrem na území ORP se z velké části také na území ORP materiálově využijí. Jiná je situace u papíru a nápojových kartonů, které se za účelem materiálového či energetického využití z velké části odvázejí do jiného ORP. Dle zjištěných informací se sklo zpracovává např. ve firmě Vetropack Moravia Kyjov a Remat Glass. A nápojové kartony se zpracovávají ve společnosti JIP Větrník. Dále se zpracovávají duté plasty a částečně folie ve společnosti Transform Lázně Bohdaneč. Materiálově nevyužitelné plasty se upravují na tuhá alternativní paliva a zpracovávají se v cementárnách Sko-ranov a Mokrý.

Energetické využití separovaného odpadu je v ORP Žďár nad Sázavou zcela minimální (není zde ZEVO).

Cíl POH ČR:

Na území ORP Žďár nad Sázavou došlo ve sledovaném období k postupnému nárůstu separovaného sběru odpadu (snížení v r. 2012 u skla může být způsobeno trendem odlehčování obalů, u plastů je produkce značně kolísavá).

Konkrétním cílem POH ČR je zvýšit využívání odpadů s upřednostnění recyklace na 55% všech vznikajících odpadů do r. 2012. Celková produkce odpadu na území ORP Žďár nad Sázavou v roce 2012 je 79.904,56 t (viz Tab. 93) a celkové materiálové a energetické využití separovaného sběru (papír, sklo, plasty, nápojové kartony) v roce 2012 je 2.926,44 t (viz Tab. 107), tzn. **na území ORP se z veškerého vyprodukovaného odpadu materiálově a energeticky využije 3,66% separovaného odpadu (papír, plasty, sklo, nápojové kartony)**. Celková produkce komunálního odpadu na území ORP Žďár nad Sázavou v roce 2012 je 24.906,30 t (viz Tab. 96) a celkové materiálové a energetické využití separovaného sběru (papír, sklo, plasty, nápojové kartony) v roce 2012 je 2.926,44 t (viz Tab. 107), **tzn. na území ORP se z veškerého komunálního odpadu materiálově a energeticky využije cca 11,7% separovaného odpadu (papír, plasty, sklo, nápojové kartony)**. Nutno podotknout, že část odpadu se za účelem využití odváží mimo území ORP, což zkresluje výše uvedené hodnoty.

U cíle POH ČR, který se týká zvýšení materiálového využití komunálních odpadů na 50% do r. 2010 ve srovnání s rokem 2000 je nutné upozornit, že bez výstavby zařízení na využívání komunálních odpadů s dostatečnou kapacitou, samotným navyšováním separace plastů, papíru, skla lze dosáhnout jen obtížně.

Proto bude i do budoucna nutné i nadále výrazně podporovat oddělený sběr separovaných složek komunálních odpadů.

Tab. 108: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008 - 2012

(podrobná tabulka a graf uvedeny v Příloze č. 13)

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 1995				DZ pro skládko- vání BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	
Nakládání s BRO a BRKO [t]		Způsob nakládání								
BRO	Využití	Materiálové využití			15 652,24	2 938,63	2 604,81	2 215,19	1 184,43	
		Energetické využití			196,85	137,60	0,00	4 073,48	5 885,47	
	Odstranění	Skládkování (původní hmot. odpadu)			57,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Spalování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Jiné uložení			660,00	660,00	0,00	0,00	0,00	
BRKO	Využití	Materiálové využití			1 026,87	1 882,67	1 933,21	751,97	621,80	
		Energetické využití			0,83	0,00	0,00	3 901,62	5 589,72	
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost od- padu		57,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			Hmotnost odpadu pře- počtená na obsah biolo- gicky rozloži- telné složky v odpadu		5,69	45,77	0,00	0,00	0,00	0,00
			Měrné sklád- kování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v od- padu)		Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv.-1] ↓					
					148,00	1,04	0,00	0,00	0,00	0,00
		Spalování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet obyvatel v území ORP					44 050	44 035	43 999	43 244	43 177	

Zdroj: online databáze GROUP ISOH

Materiálové a energetické využití

V materiálovém využití BRO dochází v ORP Žďár nad Sázavou od roku 2008 k postupnému poklesu.

V roce 2009 došlo k významnému poklesu, což může být způsobeno jiným nakládáním či evidencí v zemědělské výrobě - živočišná produkce (hnůj, zvířecí trus atd.). V posledním meziročním srovnání (2011 a 2012) se materiálové využití BRO snížilo o 46,5%. Stejně tak v materiálovém využití BRKO

dochází v ORP Žďár nad Sázavou od roku 2008 k postupnému poklesu. V posledním meziročním srovnání (2011 a 2012) se materiálové využití BRKO snížilo o 17,3%,

Jiná situace je v energetickém využití. **V energetickém využití BRO dochází v ORP Žďár nad Sázavou od roku 2008 ke znatelnému nárůstu.** Zejména v letech 2011 a 2012 došlo ke značnému nárůstu o 44,5%. Stejně tak v energetickém využití BRKO dochází v ORP Žďár nad Sázavou od roku 2008 ke znatelnému nárůstu. Zejména v letech 2011 a 2012 došlo k významnému nárůstu o více jak 43%. Důvodem je zvýšení energetického využití odpadu v důsledku zahájení činnosti bioplynové stanice ve Žďáře nad Sázavou.

Podíl materiálového a energetického využití BRO na celkové produkci BRO byl v roce 2012 ve výši 37,4%. Podíl materiálového a energetického využití BRKO na celkové produkci BRKO byl v roce 2012 ve výši 39,4% .

Skládkování

Na území ORP nejsou aktuálně žádné skládky, odpad je odvážen na skládky mimo území ORP. V ORP představuje skládkování BRO a BRKO na skládkách prozatím jako jeden z nejčastějších způsobů nakládání s odpady, přestože by se mělo dle hierarchie nakládání s odpady jednat o způsob nejméně preferovaný. Dochází však k postupnému poklesu tohoto druhu ukládání TKO na skládky, začíná postupný nárůst podílu vytríděných složek komunálních odpadů.

Spalování

Na území ORP v podstatě nedochází k odstraňování BRO a BRKO formou spalování (není zde spalovna a ani žádné zařízení na energetické využití odpadu).

Cíl POH ČR

Cílem POH ČR je snižovat maximální množství BRKO ukládaných na skládky, tak aby BRKO činil 75% hmotnostních v roce 2010, 50 % hmotnostních v roce 2013 a výhledově až 35% hmotnostních v roce 2020 z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995. Produkce BRKO je v posledních pěti letech takřka neměnná (2008 = 14.225 t; 2012 = 15.776 t) a celkové využití BRKO (materiálové i energetické) v posledních pěti letech roste (2008=1.027 ,7 t; 2012 = 6.611, 5 t), což je dáno zejména zahájením sběru bioodpadu v roce 2011 pro bioplynovou stanici ve Žďáře nad Sázavou. Z tohoto lze usuzovat, že trend směřuje správným směrem, totiž ke snižování množství BRKO, který není využit a musí být ukládán na skládky. To je v souladu s uvedeným cílem POH ČR.

Do budoucna je ovšem vhodné i nadále podporovat opatření, které vedou ke snižování skládkování biologicky rozložitelných odpadů, realizované např. zavedením odděleného sběru bioodpadů, bioplynové stanice, kompostárny. Také bude vhodné podporovat a cíleně usměrňovat aktivity směřující k celokrajskému řešení nakládání se směsným komunálním odpadem a nadále rozvíjet projekt ISNOV (<http://www.isnov.cz>).

Financování

Tab. 109: Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP

Paragraf	Název	Náklady v Kč/rok		
		2010	2011	2012
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	387 230,00	417 390,00	457 770,00
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	22 265 310,00	22 876 190,00	23 373 540,00
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)	1 364 410,00	1 285 740,00	1 710 780,00
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	848 480,00	931 210,00	859 850,00
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	582 070,00	732 350,00	620 130,00
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	380 720,00	388 450,00	495 230,00
3727	Prevence vzniku odpadů	0,00	0,00	0,00
3728	Monitoring nakládání s odpady	0,00	0,00	23 640,00
3729	Ostatní nakládání s odpady	359 750,00	774 000,00	720 700,00
Celkové náklady		26 187 970,00	27 405 330,00	28 261 640,00

Zdroj: data poskytnutá od MF (datové soubory v agregované podobě za celé území ORP)

Pro vyplnění této tabulky náklady z odpadového hospodářství v letech 2010 - 2012 v území ORP Žďár nad Sázavou byly použity poskytnutá data od Ministerstva financí a to datové soubory v agregované podobě za celé území našeho správního obvodu ("Výdaje obcí"). V tabulce jsou zahrnuty pouze neinvestiční náklady. **Meziroční trend u celkových nákladů z odpadového hospodářství je spíše rostoucí a to mezi roky 2010 a 2011 byl nárůst o více než 4,4 % a mezi roky 2011 a 2012 byl nárůst nákladů o necelých 3,1 %.** Možnou příčinou nárůstu nákladů u odpadového hospodářství na území SO ORP Žďár nad Sázavou může být fakt, že od r. 2011 byla postupně zaváděna v obcích nová služba „sběr a využití bioodpadů“.

Příjmy z odpadového hospodářství v území správního obvodu ORP Žďár nad Sázavou neuvádíme z důvodu nedostupnosti relevantních dat.

Další údaje k finanční analýze (ceny za svoz odpadů, poplatky za odpad atd.) jsou uvedeny v kapitole „Situační analýza“.

5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Analýza cílových (dotčených) skupin v oblasti odpadového hospodářství

Analýza slouží k definování jednotlivých cílových skupin (dotčených či zainteresovaných), zjištění jejich předpokládaných očekávání a k definování rizik spojených s těmito skupinami a s jejich očekáváním. Dále pak slouží k nalezení vhodného způsobu komunikace a nalezení případných opatření k minimalizaci rizik při zapojení těchto cílových skupin.

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	Občané obcí na území ORP	Fungující systém svozu odpadu (pravidelnost, dostatečná četnost). Krátká vzdálenost ke kontejnerům a nádobám na separovaný odpad. Čistota v okolí kontejnerů a sběrných hnízd. Pravidelné organizování mobilního svozu (velkoobjemový, nebezpečný odpad, elektroodpad). Možnost "zbavit" se nadbytečného bioodpadu (trávy apod.). Žádné černé skládky v okolí obce nebo jejich odstranění. Nízké poplatky za svoz odpadu.	Přehnané požadavky. Neplacení poplatků za svoz odpadu. Špatné třídění (např. komunální odpad do tříděného, nebezpečný dopad do komunálního apod.) Neochota třídit odpad. Spalování odpadu v domácích topeništích (např. PET lahve) - porušování zákona. Vytváření černých skládek. Znečišťování okolí kontejnerů a sběrných hnízd.	Standardní komunikační kanály. Osobní komunikace s občany, místní zpravodaj, noviny, www obce, TV. Úřední deska, městský/obecní rozhlas. Zasedání zastupitelstva obce. Veřejné diskuse a projednávání. Letáky k tématu odpadů.	Pravidelné informování a osvěta (letáky, www obce ...). Naslouchání požadavkům, příp. schopnost reakce na měnící se požadavky občanů. Organizování pravidelných mobilních svozů (velkoobjemový, nebezpečný odpad, elektroodpad). Pravidelná kontrola čistoty v okolí kontejnerů a sběrných hnízd (upozornění občanů, dohoda se svozovou společností). Kontrola vzniku černých skládek, příp. jejich odstranění. Kontrola placení za svoz odpadu. Změna systému výběru poplatků.

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
2.	Ostatní původci odpadu (podnikatelé, živnostníci, průmyslové podniky ...)	Fungující systém svozu odpadu (pravidelnost, dostatečná četnost). Čistota v okolí kontejnerů. Minimální náklady svoz a likvidaci odpadu.	Používání kontejnerů pro občany (porušování zákona). Neplacení ceny za provedenou službu. Vytváření černých skládek. Vznik ekologických zátěží.	Standardní komunikační kanály. Osobní jednání. Úřední jednání.	Kontrola dodržování zákona nebo její výkon přenechat odpovědným orgánům (ORP, ČiŽP, ...). Komunikace, osobní jednání s významnými producenty, zejména v případě existujících problémů, příp. přizvání na veřejná projednávání.
3.	Návštěvníci na území ORP (turisté, návštěvníci společenských, kulturních a sportovních akcí, ...)	Dostatečnost a dostupnost odpadkových košů. Esteticky citlivý vzhled a umístění odpadkových košů vzhledem k turisticky atraktivním místům.	Znečišťování (okolí odpadkových košů, odpočívadla a krajnice u silnic).	Webové stránky obce. Informační centrum, pokud má obec zřízeno.	Umísťování dostatečného množství odpadkových košů na turisticky atraktivních místech a na turistických trasách.
4.	Starostové, zastupitelé obcí (představitelé místní samosprávy)	Fungující systém nakládání s odpadem vyprodukovaným na území obce. Naplnění potřeb občanů obce. Odpovídající (minimální) náklady na provoz a investice.	Technicky nevyhovující, zastaralé či opotřeбенé vybavení a zařízení odpadového hospodářství. Nedostatek finanční na provoz a investice v odpadovém hospodářství. Sankce pro obec při nedodržení zákonných povinností.	Jednání zastupitelstva a rady obce. Jednání na úrovni dobrovolných svazků.	Meziobecní spolupráce. Spolupráce a komunikace s poskytovateli služeb v oblasti odpadového hospodářství. Pravidelná plánovaná obnova zařízení a vybavení. Přizpůsobování kapacit zařízení odpadového hospodářství aktuálním potřebám v obci. Vybudování a provozování vlastních zařízení (např. sběrný dvůr, komunitní kompostárna apod.). Tvorba finanční rezervy. Využívání finančních prostředků z fondů EU či z národních zdrojů.

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
5.	Svozové společnosti	Prosperita firmy. Maximalizace zisku. Získání zakázky. Posílení své pozice na trhu. Oslabení konkurence. Plnění svých závazků vyplývajících z uzavřených smluv.	Neplnění závazků vyplývajících z uzavřených smluv. Nedodržování zákonných nařízení. Nepořádek kolem kontejnerů a sběrných míst, rušení občanů svozem v časných ranních nebo pozdních nočních hodinách. Zneužívání dominantního postavení na trhu v daném území. Zvyšování cen za svoz. Ukončení činnosti.	Standardní komunikační kanály.	Společné jednání obcí se svozovou firmou. Změna smlouvy. Změna svozové společnosti. Zajištění svozu vlastními silami. Meziobecní spolupráce.
6.	Firmy a subjekty provozující zařízení v odpadovém hospodářství (např.: sběrné dvory, výkupny odpadů, třídící linky, bioplynové stanice, kompostárny, skládky, spalovny apod.)	Zajištění provozu zařízení. Naplnění kapacity zařízení. Ekonomická prosperita - pokrytí provozních nákladů, získání prostředků na další investice. Maximalizace zisku.	Nedodržování zákona. Neplnění smluv. Vznik ekologických zátěží. Stará technika a zastaralé technologie - znečištění životního prostředí. Zvyšování cen. Ukončení činnosti.	Standardní komunikační kanály.	Společné jednání obcí s firmou. Změna smlouvy. Změna firmy. Vybudování a provoz vlastního zařízení. Meziobecní spolupráce.
7.	Charitativní společnosti - sběr použitého ošacení (např. Charita, Diakonie Broumov, ...)	Dostatečné zapojení občanů. Vstřícnost a podpora ze strany vedení obce/města.	Přehnané požadavky. Nečistota v okolí sběrného místa.	Standardní komunikační kanály. Webové stránky obce, městský/obecní rozhlas.	Dohoda obce a charitativní společnosti na pravidelném sběru použitého ošacení v obci. Poskytnutí nejnutnějšího zázemí pro organizaci sběru.

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
8.	Koncepční a koordinační orgány v oblasti odpadového hospodářství (např.: MŽP, kraj Vysočina, ORP, obce)	Existence a fungování systému nakládání s odpady (komplexní systém plnící legislativní požadavky, který je zároveň ekonomicky, environmentálně a sociálně únosný). Existence a fungování systému účinné kontroly.	Podléhání lobbistickým tlakům. Systém nakládání s odpadem neodpovídá potřebám obcí nebo je finančně nákladný.	Standardní komunikační kanály. Veřejná projednávání. Připomínkování.	Vydání vyhlášky o způsobu nakládání s odpady v obci. Meziobecní spolupráce. Podpora (zapojení) do projektu ISNOV (Integrovaný systém nakládání s odpady v Kraji Vysočina).
9.	Kontrolní orgány v oblasti odpadového hospodářství (např.: ČIŽP, ORP, obce)	Dodržování zákonů a nařízení v oblasti odpadového hospodářství.	Striktní vykládání zákonných povinností. Nečinnost kontrolních orgánů.	Standardní komunikační kanály. Úřední jednání.	Udělení pokuty v kompetenci náležící obci. Součinnost obce s ostatními kontrolními orgány vyššího stupně při řešení nezákonného jednání.
10.	Ekologická sdružení a občanské iniciativy (např. Sdružení Krajina, Hnutí duha, Arnika, ...)	Maximální předcházení vzniku odpadů. Maximální třídění a recyklace odpadů. Informovanost, výchova a osvěta. Poukazování na nedostatky. Omezování skládkování a neekologického nakládání s odpadem. Zamezování vzniku černých skládek.	Riziko dezinformování veřejnosti, prezentování zkreslených údajů, neodbornost. Riziko neopodstatněných protestních akcí. Riziko neopodstatněného blokování připravovaných záměrů.	Veřejné diskuse a projednávání. Běžné komunikační kanály.	Využití ekoporadenství. Zapojení do ekologické výchovy a osvěty. Spolupráce při realizaci projektů v odpadovém hospodářství.

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
11.	Vzdělávací instituce, školy, mateřské školky	Kvalitní vzdělávání a výchova studentů a žáků v oblasti odpadů a ekologie. Spolupráce obce a školy v oblasti osvěty. Vytvoření materiálních a technických podmínek pro třídění odpadu ve škole.	Nekvalitní výchova a osvěta v oblasti odpadů = neinformovaný a neodpovědný občan.	Standardní komunikační kanály. Jednání starosty s ředitelem školy.	Spolupráce obce a školy na organizaci exkurze pro studenty a žáky do zařízení odpadového hospodářství. Pořádání soutěží pro studenty a žáky v třídění odpadu.
12.	Média (regionální i celostátní noviny, televize a rádia)	Informování svých čtenářů/posluchačů (aktuality, senzace, zajímavosti). Poukazování na nedostatky. Zvýšení prodejnosti. Maximalizace zisku.	Zveřejnění nepravdivých nebo nepřesných informací. Negativní medializace obce. Poškození dobrého jména obcí (a nejen jich, ale každého medializovaného subjektu).	Tiskové zprávy. Tiskové konference. Publikování. Inzerce.	Využití médií pro poukázání na problém (např.: legislativní ...) Využití médií pro osvětu a informování občanů v oblasti odpadového hospodářství. Využití médií pro publicitu úspěšně zrealizovaného projektu. Udržování pravidelné komunikace s médii.
13.	Zákonodárci	Existence odpovídajícího právního prostředí v odpadovém hospodářství. Dodržování zákonů a nařízení.	Nevhodné změny v legislativě. Přehnaná administrativa. Lobbing.	Sbírky zákonů. Webové stránky. Standardní komunikační kanály.	Upozorňování na dopady změn, informování o potřebách obcí, poskytování zpětné vazby z území (např. prostřednictvím Svazu měst a obcí nebo jiných platform).

Zdroj: vlastní zpracování

Cílem analýzy cílových skupin je identifikovat významné skupiny dotčené nebo zainteresované v odpadovém hospodářství. Analýza mapuje jejich očekávání, možná rizika a možné způsoby komunikace s jednotlivými skupinami. Zároveň se snaží nastítnit základní možná opatření, která mohou přispět k eliminaci identifikovaných rizik. Analýza vychází z obecných a všeobecně známých skutečností, ale částečně zohledňuje i specifika v území ORP Žďár nad Sázavou. Analýza cílových skupin byla použita jako východisko pro diskusi s představiteli obcí a dále pro zpracování dalších navazujících analýz - SWOT analýzy a analýzy rizik.

Registr rizik v oblasti odpadového hospodářství

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady.

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P.D		
1.	Finanční riziko	Nárůst nákladů (resp. nedostatek financí) na provozní zajištění systému odpadového hospodářství.	3	5	15	Změna/zefektivnění systému svozu. Změna/vyjednávání se svozovou společností. Meziobecní spolupráce.	Obec
	Finanční riziko	Nárůst nákladů (resp. nedostatek financí) na investice v odpadovém hospodářství.	2	4	8	Tvorba finanční rezervy. Využití fondů EU či jiných dotací. Meziobecní spolupráce.	Obec
	Finanční riziko	Nezodpovědné a lhostejné chování původců odpadů - vznik černých skládek (rostoucí náklady obce na odstranění).	3	2	6	Posílení osvěty, vzdělávání. Umožnění bezplatného odevzdávání odpadu, dostatečná síť (dostupnost) sběrných dvorů a sběrných míst. Kontrola, uplatňování sankcí.	Obec
	Finanční riziko	Občané a původci odpadu (podnikatelé) neplatí poplatky za odpad.	2	2	4	Změna systému výběru poplatků. Kontrola, uplatňování sankcí.	Obec
	Finanční riziko	Zvyšování plateb všech subjektů, zejména občanů.	4	3	12	Vytvoření a realizace dlouhodobé koncepce nakládání s odpadem v regionu (v Kraji Vysočina) Meziobecní spolupráce.	Občan, Obec
2.	Organizační riziko	Nízká konkurence v oblasti odpadového hospodářství na území ORP.	5	2	10	Společné vyjednávání obcí se svozovou společností.	Obce na území ORP

	Organizační riziko	Neexistence, nízká kapacita či nevhodné rozmístění zařízení odpadového hospodářství na území ORP (sběrné dvory, sběrná místa, výkupny odpadu, třídící linky, kompostárny).	2	4	8	Podpora vzniku nových zařízení. Přizpůsobování stávajících zařízení aktuální potřebě (kapacita, rozmístění). Organizování pravidelných mobilních svozů. Meziobecní spolupráce. Využití fondů EU či jiných dotací.	Obec, Obce na území ORP
	Organizační riziko	Neefektivní systém odpadového hospodářství na území ORP (nejednotnost, duplicity, předimenzované /nedostatečné kapacity zařízení atd.).	1	3	3	Meziobecní spolupráce. Komunikace obcí s poskytovateli služeb v odpadovém hospodářství.	Obce na území ORP
	Organizační riziko	Neochota ke komunikaci a nezáměr o spolupráci mezi aktéry v odpadovém hospodářství.	2	3	6	Meziobecní spolupráce. Komunikace obcí s poskytovateli služeb v odpadovém hospodářství.	Obce na území ORP
3.	Právní riziko	Změny v legislativě vedoucí k nárůstu nákladů (na investice i na provoz).	4	4	16	Tvorba finanční rezervy. Meziobecní spolupráce. Upozorňování na dopady změn (např. ve spolupráci se Svazem měst a obcí).	Obec, Obce na území ORP
	Právní riziko	Nesplnění/nedodržení legislativních požadavků (riziko sankcí).	3	3	9	Vzdělávání. Meziobecní spolupráce, výměna zkušeností.	Obec
4.	Technické riziko	Technicky nevyhovující, zastaralé či opotřebené vybavení a zařízení odpadového hospodářství	2	3	6	Pravidelná plánovaná obnova. Využití fondů EU nebo jiných dotací.	Obec, Vlastník
5.	Věcné riziko	Nakládání s odpadem v dlouhodobém horizontu (omezená kapacita skládek odpadu, neexistence spalovny odpadu na území kraje)	4	4	16	Vytvoření a realizace dlouhodobé koncepce nakládání s odpadem v regionu (v Kraji Vysočina).	Kraj Vysočina, Obce na území ORP
	Věcné riziko	Nárůst produkce odpadu	4	3	12	Provádění osvěty (např. předcházení vzniku odpadu). Podpora třídění a recyklace odpadu, podpora kompostování bioodpadu (spolupráce obcí). Přizpůsobování kapacit zařízení odpadového hospodářství aktuálním potřebám.	Obec, Obce na území ORP

	Věcné riziko	Nízká účinnost systému separovaného sběru odpadu (neochota třídit odpad, vzdálenost k nejbližšímu sběrnému hnízdu, vysoké finanční náklady, ...)	2	3	6	Osvěta v oblasti třídění odpadu. Optimalizace sítě sběrných hnízd. Podpora třídění s cenovým zvýhodněním.	Obec
--	--------------	--	---	---	---	---	------

Zdroj: vlastní zpracování

Na území ORP Žďár nad Sázavou jsme identifikovali celou řadu potenciálních rizik, která mohou negativně ovlivnit fungování systému odpadového hospodářství. Ocenění rizik je do značné míry subjektivní a vychází z kvalifikovaného názoru zpracovatelů.

Z hlediska pravděpodobnosti a dopadu považujeme za nejvýznamnější zejména **riziko absence koncepce nakládání s odpadem** v dlouhodobém horizontu na celém území Kraje Vysočina. Toto riziko souvisí s omezenou kapacitou stávajících skládek odpadu a s neexistencí zařízení na energetické využití odpadů nebo jiného adekvátního řešení na území celého kraje.

Dalším významným rizikem, které může mít významný dopad na fungování systému odpadového hospodářství na úrovni ORP jsou **možné změny v legislativě**, zejména pokud povedou k nárůstu nákladů pro obce. Za riziko s velkou mírou pravděpodobnosti považujeme také **zvýšování plateb všech subjektů, zejména občanů za svoz a nakládání s odpadem** a také riziko celkového nárůstu produkce odpadů, které souvisí s postupně rostoucí životní úrovní ve společnosti.

Všemi ostatními i méně významnými riziky se budeme zabývat v dalších částech analytického dokumentu. V případě, že bude možné dopad identifikovaných rizik snížit prostřednictvím meziobecní spolupráce, budou předmětem návrhové části tohoto dokumentu.

5.1.4. SWOT analýza oblasti

SWOT analýza slouží k identifikaci silných a slabých stránek daného území (vnitřní vlivy z hlediska území), příležitostí a rizik (vnější vlivy z hlediska území). Na základě SWOT analýzy je komplexně vyhodnocena situace na území ORP

Silné stránky	Slabé stránky
1. Existence a zapojení do systému třídění, recyklace a využití odpadu (EKO-KOM) pro základní druhy odpadů, dostatečná kapacita sběrných hnízd.	1. Finanční náklady na svoz a uložení odpadu.
2. Fungující systém zpětného odběru elektroodpadu (sběrné nádoby).	2. Minimální konkurence v odpadovém hospodářství na území ORP (jedna dominantní firma).
3. Provoz výkupu, třídících linek a demontážní linky domácích elektrospotřebičů.	3. Stále nově vznikající černé skládky.
4. Dostatečné pokrytí části území sběrnými dvory a sběrnými místy.	4. Závislost území na kapacitách skládek komunálního odpadu mimo území ORP.
5. Existující systém sběru a zpracování bioodpadu (včetně zprovoznění bioplynové stanice ve Žďáře nad Sázavou).	5. Nedořešená dlouhodobá koncepce nakládání s odpady – probíhající diskuze o vybudování ZEVO v kraji Vysočina (tato problematika svým rozsahem překračuje hranice ORP).
6. Provozování kompostárny v Sázavě.	-
7. Sběr použitého ošacení, tzv. textilní banka (Charita, Diakonie Broumov).	-
8. Na území ORP se nenachází provozovaná skládka komunálního odpadu.	-
Příležitosti	Hrozby
1. Posílení osvěty (předcházení vzniku odpadů a třídění odpadů, využívání bioodpadů).	1. Nárůst podílu nevytříděné biologicky rozložitelné složky ve SKO.
2. Podpora vzniku sběrných dvorů a sběrných míst (podpora třídění odpadu) nebo organizování mobilního svozu několikrát do roka nebo umožnění občanům obcí bezplatně odevzdávat vytříděný odpad na sběrný dvůr ve Žďáře nad Sázavou (na základě smlouvy mezi obcí a firmou ODAS).	2. Vyšší náklady na svoz odpadů z důvodu případného nadbytečného navyšování kapacit sběrných hnízd separovaného odpadu a nádob na bioodpad (tzn. "platí se za svoz vzduchu").
3. Podpora třídění s cenovým zvýhodněním.	3. Nevhodné změny v legislativě týkající se odpadového hospodářství.
4. Podpora kompostování bioodpadu (podpora systému nakládání s BRO: centrální kompostování - průmyslové a zemědělské; komunitní kompostování - zahradkářské kolonie, sídliště, obce; domácí kompostování - rodinné zahrady).	4. Naplnění kapacity skládek komunálního odpadu v dlouhodobém horizontu.

5. Zpracováním bioodpadu dojde ke snížení množství odpadu ukládaného na skládky TKO v Ronově nad Sázavou = finanční úspory.	-
6. Společné vyjednávání obcí se svozovou společností (dojednání lepších podmínek svozu odpadu).	-
7. Využití fondů EU a dotací na realizaci potřebných projektů.	-

Zdroj: vlastní zpracování

V ORP Žďár nad Sázavou existuje systém svozu a uložení směsného komunálního odpadu a systém třídění a sběru separovaného odpadu. Kapacitu sběrných nádob (sběrných hnízd) na separovaných odpad lze považovat za dostatečnou. Její navýšení je v případě potřeby možné. Z finančních důvodů je ovšem nezbytné, aby kapacita sběrných nádob (resp. četnost svozu) odpovídala produkci separovaného odpadu v dané obci. Pokud totiž kapacita sběrných nádob výrazně přesahuje produkci odpadu, obec zbytečně platí za svoz (tzv. platí za "svoz vzduchu").

Na části území ORP je nastaven a funkční systém sběru a zpracování bioodpadu (bioplynové stanice ve Žďáře nad Sázavou a kompostárna v Sázavě). Lze předpokládat další nárůst produkce biologicky rozložitelného odpadu, a to i v obcích, kde si dříve každý zpracovával bioodpad vlastními silami (často mizí zahrádky a pole u domů a jsou nahrazovány upravenými travnatými plochami, na nichž je bioodpad pouze produkován, nikoli zpracováván; historicky došlo také k poklesu chování drobných domácích hospodářských zvířat, pro které byl biologický materiál krmivem). Možností pro řešení této situace je např. podpora kompostování bioodpadu v obcích (příkladem je provozování kompostárny v obci Sázava).

Největší část území ORP obsluhuje svozová firma Miloslav Odvárka - ODAS. Tato firma sváží odpad (komunální i separovaný) z velké většiny obcí v ORP Žďár nad Sázavou (pokrývá cca 94% území). Existence jedné dominantní firmy má za důsledek nízkou konkurenci v oblasti odpadového hospodářství na území ORP se všemi z toho plynoucími důsledky, ale zároveň představuje výhodu v dokonalé znalosti potřeb a specifik území a určitou jednotnost systému nakládání s odpady na celém území ORP.

Firma Miloslav Odvárka - ODAS je zároveň nejvýznamnějším provozovatelem sběrných dvorů v našem ORP. Kapacitně největší sběrný dvůr se nachází přímo v centru území, ve Žďáru nad Sázavou. V některých obcích je pokrytí sběrnými dvory či sběrnými místy horší. Je tedy vhodné podporovat vznik nových sběrných dvorů a sběrných míst nebo organizovat mobilní svoz několikrát do roka (vlastními silami nebo ve spolupráci se svozovou firmou). Některé obce situaci řeší uzavřením smlouvy s firmou ODAS, na základě níž mohou občané obce sami bezplatně odevzdávat vytříděný odpad na sběrný dvůr ve Žďáře nad Sázavou a náklady za uložení a likvidaci platí jejich obec.

Síť a kapacita třídících linek, výkupu odpadů, demontážní linky domácích elektrospotřebičů a dalších zařízení lze považovat za dostatečnou. Obdobně systém zpětného odběru elektroodpadu (sběrné nádoby) považujeme za funkční. Probíhá také sběr použitého ošacení, zejména pro charitativní účely (pravidelně jsou organizované sběry prostřednictvím Charity a jsou umístěny stacionární nádoby Diakonie Broumov).

I přes výše uvedený systém nakládání se všemi nejrůznějšími druhy odpadů občas bohužel vznikají černé skládky. Podle našeho názoru je příčinou nezodpovědnost a lhostejnost některých občanů, nikoli špatná dostupnost, či přílišná vzdálenost míst určených ke shromažďování a likvidaci odpadů.

Na území ORP se nenachází žádná skládka komunálních odpadů, z čehož vyplývá závislost na kapacitách skládek na území okolních ORP. Většina odpadu je odvážena na skládku v Ronově nad Sázavou. Stejně tak na území ORP neexistuje spalovna odpadu. Proto z dlouhodobého hlediska považujeme jako možné riziko či hrozbu další nakládání s odpadem po naplnění kapacit stávajících skládek. Případné řešení v podobě vybudování zařízení na energetické využití odpadů v kraji Vysočina, které je v posledních letech intenzivně diskutováno, ovšem překračuje hranice ORP a do značné míry i možnosti meziobecní spolupráce.

5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Na území ORP Žďár nad Sázavou je nastavený a funkční systém svozu a uložení směsného komunálního odpadu a existuje systém třídění a sběru separovaného odpadu. Kapacitu sběrných nádob (sběrných hnízd) na separovaných odpad lze obecně považovat za dostatečnou.

Na území ORP Žďár nad Sázavou působí celkem pět svozových společností. Jednoznačně největší část území ORP (45 z 48 obcí) obsluhuje svozová firma Miloslav Odvárka - ODAS. Území ORP je zcela pokryto svozovými společnostmi a jejich dostupnost je plně vyhovující.

Sběrné dvory, sběrná místa, výkupny odpadu, třídící linky

Úroveň pokrytí značné části území ORP sběrnými dvory a sběrnými místy je dobrá. Kapacitně největší sběrný dvůr se nachází ve Žďáru nad Sázavou, tedy přímo v centru území. Některé obce z okrajových částí ORP mají možnost využít sběrných dvorů za hranicemi území ORP. Přesto dostupnost těchto zařízení pro některé obce, které jsou více vzdálené od existujících sběrných dvorů a sběrných míst, je horší. V této oblasti existuje podle našich zjištění určitý prostor pro zlepšení.

Také další provozy jako výkupny odpadů, třídící linky a demontážní linky domácích elektrospotřebičů jsou soustředěny zejména ve Žďáru nad Sázavou. Síť těchto provozů je podle našich zjištění vyhovující.

Systém zpětného odběru elektroodpadu (sběrné nádoby) lze považovat za funkční. Stejně tak probíhá sběr použitého ošacení, zejména pro charitativní účely.

Zařízení pro nakládání s biologicky rozložitelnými odpady

Na části území ORP je nastaven a funkční systém sběru a zpracování bioodpadu. Nejvýznamnějšími zařízeními pro nakládání s biologicky rozložitelnými odpady v ORP Žďár nad Sázavou jsou bioplynová stanice ve Žďáře nad Sázavou a kompostárna v obci Sázava.

Tato koncová zařízení obsluhují necelou polovinu obcí na území ORP. Existuje značná rezerva v kapacitě bioplynové stanice ve Žďáře nad Sázavou, která je schopna pojmout řadu dalších obcí. Obce, které se dosud nezabývají odděleným sběrem nebo zpracováváním bioodpadu, tedy mohou využít svoz bioodpadu do bioplynové stanice nebo zvažovat jiné formy zpracování bioodpadu přímo v místě vzniku, např. prostřednictvím obecní kompostárny apod. Někteří občané v obcích již dnes využívají biologicky rozložitelné odpady hlavně ke svým účelům jako hnojivo, kompost (domácí kompostování).

Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadu

Na území ORP se nenachází žádná spalovna nebo zařízení pro energetické využití odpadů (kromě bioplynové stanice ve Žďáře nad Sázavou). Nedostatečná síť ZEVO se netýká pouze území ORP, ale potažmo celého zeměpisného kraje Vysočina. Několik posledních let probíhá diskuse odborníků, odborné veřejnosti a zástupců měst a obcí o vybudování zařízení na energetické využití odpadů. Uvažuje se o vybudování centrální ZEVO pro kraj Vysočina v Jihlavě. Další možnou variantou je vybudování menších zařízení na energetické využití odpadů v některých menších městech kraje. Ze širšího úhlu pohledu jsou pro Kraj Vysočina dopravně dostupné 2 ZEVO komunálních odpadů - Praha Malešice a SAKO Brno, a.s.

Skládky odpadů a další zařízení pro nakládání s odpady

Na území ORP Žďár nad Sázavou není provozována žádná skládka komunálního odpadu. Většina odpadů z území ORP (téměř ze všech obcí ORP) se ukládá na skládku v Ronově nad Sázavou. Na území ORP se nachází i řada dalších zařízení pro nakládání s odpady, např. deponie stavební sutě, mechanické zpracování elektroodpadu, likvidace autovraků atd., které jsou situovány většinou ve Žďáře nad Sázavou.

Dle dostupných informací je síť skládek odpadů a dalších zařízení pro nakládání s odpady na území ORP dostatečná. Kapacita skládek odpadů je dostačující na řadu dalších let. Je ovšem otázkou, jak bude nakládáno s odpadem po naplnění stávajících kapacit skládek. Aktuálně se hledá možné řešení v rámci celého kraje Vysočina – např. v podobě ZEVO odpadu.

Černé skládky

I přes výše popsany a zavedený systém nakládání se všemi nejrozličnějšími druhy odpadů se bohužel v menší či větší míře stále setkáváme s černými skládkami. Dle našeho názoru, ale i názoru některých zástupců obcí je příčinou nezodpovědnost a lhostejnost některých občanů, nikoli špatná dostupnost, či přílišná vzdálenost míst určených ke shromažďování a likvidaci odpadů. Likvidace černých skládek je pro obce finančně nákladná.

Finanční náklady

Ze získaných informací a ze širšího srovnání vyplývá, že průměrné náklady obcí na území ORP na zajištění odpadového hospodářství (zejména na nakládání se směsným komunálním odpadem a na sběr separovaného dopadu) jsou nižší než průměrné náklady obcí v celé České republice a zároveň se pohybují i pod průměrem nákladů obcí v kraji Vysočina (viz studie Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR, IURMO, Praha 2013). To ovšem neznamená, že by neměly být hledány možnosti pro jejich další snižování. Z kontaktu a dotazování představitelů obcí totiž vyplývá, že někteří považují finanční náklady na svoz a uložení odpadu za vysoké.

Produkce a nakládání s odpady

a) produkce a nakládání s komunálním odpadem a odpadem celkem

Od roku 2009 dochází v ORP Žďár nad Sázavou každoročně k postupnému nárůstu celkové produkce odpadu. Dlouhodobější trend naznačuje také mírný nárůst produkce komunálního odpadu. Lze předpokládat, že také produkce směsného komunálního odpadu bude mít v budoucnu vzrůstající tendenci. Prognóza dalšího vývoje je pravděpodobně odvislá od úrovně třídění odpadů v budoucnu.

V materiálovém využití komunálních odpadů dochází v ORP Žďár nad Sázavou od roku 2008 k postupnému nárůstu. V energetickém využití komunálního odpadu došlo zejména v letech 2011 a 2012 ke značnému nárůstu (o 485%). Důvodem je zvýšení třídění bioodpadu v důsledku zahájení činnosti bioplynové stanice ve Žďáře nad Sázavou. Podíl celkového využití (materiálového i energetického) komunálního odpadu na celkové produkci komunálního odpadu v ORP Žďár nad Sázavou narostl v roce 2012 na více jak 44%.

Ve sledovaném území dochází k postupnému snižování množství ukládaného odpadu na skládky. Největší položkou skládkovaného odpadu tvoří směsný komunální odpad a v menší míře objemný odpad. Postupně narůstá podíl vytríděných složek komunálního odpadu a jejich následovné materiálové využití. Významný pokrok ve snižování množství odpadů ukládaných na skládky bude moci být pravděpodobně realizován až po vyřešení a rozhodnutí, zda vznikne centrální ZEVO pro kraj Vysočina v Jihlavě nebo více menších ZEVO v menších městech.

b) produkce a nakládání se separovaným sběrem (třídění odpadu)

Na území ORP docházelo ve sledovaném období roků 2008 až 2012 k postupnému nárůstu separovaného sběru odpadu (papír, plasty, sklo, nápojové kartony). Na území ORP se z veškerého komunálního odpadu vytrídí cca 22,7% separovaného odpadu (papír, plasty, sklo, nápojové kartony). Pokud bychom hodnotili měrnou produkci separovaného sběru (tedy kg/obyvatele) od obyvatel obcí za rok 2011, je na tom ORP Žďár nad Sázavou se svými 149,12 kg/obyvatele o 13,7 kg lépe než ČR a o 11,9 kg lépe než kraj Vysočina. Přesto bude nutné i nadále výrazně podporovat oddělený sběr separovaných složek odpadů, zejména komunálních.

Především sklo a plasty získané separovaným sběrem na území ORP se z velké části také na území ORP materiálově využijí. Jiná je situace u papíru a nápojových kartonů, které se za účelem materiálového využití z velké části odvázejí do jiného ORP. Z celkové produkce separovaného sběru (papír, plasty, sklo, nápojové kartony) se v roce 2012 v našem ORP materiálově využilo 51,2% vyprodukovaných separovaných odpadů (zbytek je využíván mimo území ORP). Energetické využití separovaného odpadu je v ORP Žďár nad Sázavou zcela minimální (není zde ZEVO).

c) produkce a nakládání s biologicky rozložitelným odpadem

V produkci biologicky rozložitelných odpadů (BRO) lze v ORP Žďár nad Sázavou z dlouhodobějšího hlediska sledovat mírně rostoucí trend. Obdobně v produkci biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) mezi roky 2008 a 2012 zaznamenáváme trend postupného mírného nárůstu. Podíl BRKO na celkové produkci BRO je v posledních čtyřech letech takřka neměnný ve výši cca 83%.

V materiálovém využití BRO a BRKO dochází v ORP Žďár nad Sázavou od roku 2008 k postupnému poklesu. Jiná situace je v energetickém využití BRO a BRKO, kdy dochází k od roku 2008 ke značnému nárůstu (v letech 2011 a 2012 nárůst o cca 43%). Důvodem zahájení činnosti bioplynové stanice ve Žďáře nad Sázavou. Podíl materiálového a energetického využití BRKO na celkové produkci BRKO byl v roce 2012 ve výši 39,4%.

Na území ORP nejsou aktuálně žádné skládky, odpad je odvážen na skládky mimo území ORP. Skládání představuje v ORP jeden z nejčastějších způsobů nakládání s BRO a BRKO. Dochází však k postupnému poklesu tohoto druhu ukládání a začíná postupný nárůst podílu vytríděných složek komunálních odpadů. Do budoucna je ovšem vhodné i nadále podporovat opatření, které vedou ke snižování skládání biologicky rozložitelných odpadů, realizované např. zavedením odděleného sběru bioodpadů, provozem bioplynové stanice, vznikající kompostárny apod.

5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství

5.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Odpadové hospodářství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti odpadového hospodářství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny z motivujících starostů, ze zástupců obcí a dalších zainteresovaných osob či subjektů, např. pracovníci z odboru komunálních služeb a životního prostředí MěÚ Žďár nad Sázavou a další pracovníci v oblasti odpadového hospodářství z území SO ORP Žďár nad Sázavou. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

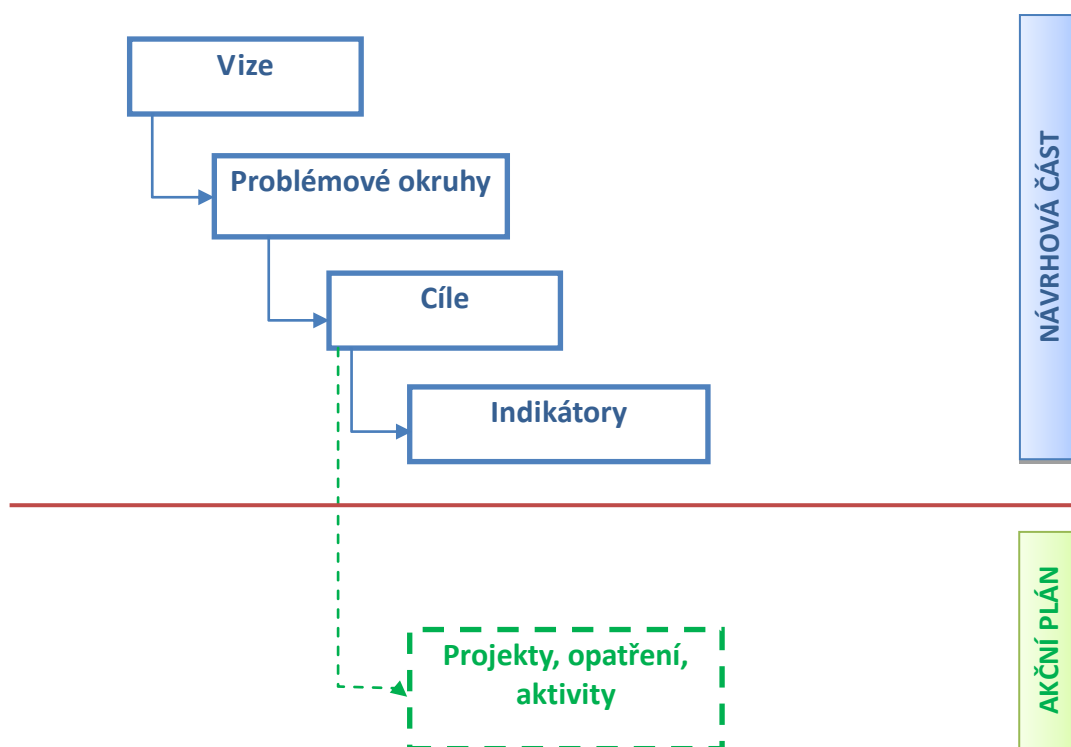
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Odpadové hospodářství“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce

Obce ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou spolupracují při plánování a koncepci předškolního a základního vzdělávání na celém území ORP vzhledem k demografickým ukazatelům a jejich předpokládanému vývoji. Vzájemnou spoluprací je zajištěna podpora, pomoc a péče občanům v oblasti sociálních služeb, obzvláště seniorům a to co nejdéle v jejich přirozeném prostředí. Na území ORP existuje funkční systém odpadového hospodářství, také se zaměřením na využití bioodpadu. Vybrané administrativní činnosti vykonávají obce v ORP společně a tím efektivněji.

Odpadové hospodářství	Problémová oblast 1: <i>Problematika sběru a třídění odpadu</i>		Problémová oblast 2: <i>Problematika osvěty a informovanosti v odpadovém hospodářství</i>
	cíl 1.1: <i>Rozšíření systému sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady v rámci meziobecní spolupráce</i>	cíl 1.2: <i>Doplnit síť sběrných dvorů / sběrných míst ve spolupráci více obcí s ohledem na rovnoměrnou a dostupnou vzdálenost pro občany nebo zajistit občanům bezplatně využívat existující sběrné dvory</i>	cíl 2.1: <i>Připravit a realizovat společnou dlouhodobou informační a vzdělávací kampaň pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem a aktivní účasti obyvatel na systému odpadového hospodářství obce</i>

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize území správního obvodu ORP Žďár nad Sázavou (předpoklad do roku 2023):

Obce ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou spolupracují při plánování a koncepci předškolního a základního vzdělávání na celém území ORP vzhledem k demografickým ukazatelům a jejich předpokládanému vývoji. Vzájemnou spoluprací je zajištěna podpora, pomoc a péče občanům v oblasti sociálních služeb, obzvláště seniorům a to co nejdéle v jejich přirozeném prostředí. Na území ORP existuje funkční systém odpadového hospodářství, také se zaměřením na využívání bioodpadu. Vybrané administrativní činnosti vykonávají obce v ORP společně a tím efektivněji.

Slogan:

Žďár nad Sázavou a okolí – spolupracovat se vyplatí.

Problémové okruhy

1. Problematika sběru a třídění odpadu

Na území SO ORP Žďár nad Sázavou se i přes zavedený systém nakládání se všemi nejrůznějšími druhy odpadů bohužel v menší či větší míře stále setkáváme s černými skládkami. Dle našeho názoru, ale i názoru některých zástupců obcí je příčinou nezodpovědnost a lhostejnost některých občanů, nikoli špatná dostupnost, či přílišná vzdálenost míst určených ke shromažďování a likvidaci odpadů. Následná likvidace černých skládek je pro obce finančně nákladná.

Úroveň pokrytí značné části území ORP sběrnými dvory a sběrnými místy je dobrá. Kapacitně největší sběrný dvůr se nachází ve Žďáru nad Sázavou, tedy přímo v centru území. Některé obce z okrajových částí ORP mají možnost využít sběrných dvorů za hranicemi území ORP. Přesto dostupnost těchto zařízení pro některé obce, které jsou více vzdálené od existujících sběrných dvorů a sběrných míst, je horší, zejména v jižní části území SO ORP Žďár nad Sázavou (viz Mapa č. 11 – Příloha č. 14). V této oblasti existuje podle našich zjištění určitý prostor pro zlepšení.

Další důležitým tématem je nakládání biologicky rozložitelnými odpady. Z provedených analýz i z vyjádření starostů obcí vyplývá, že produkce biologicky rozložitelných odpadů v obcích postupně roste. Důvodem je například to, že často mizí zahrádky a pole u domů v obcích, která jsou nahrazována upravenými travnatými plochami. Na těch je bioodpad obvykle pouze produkován, nikoli zpracováván. Historicky došlo také k poklesu chování drobných domácích hospodářských zvířat, pro které byl biologický materiál krmivem. Pro zpracování biologicky rozložitelného odpadu fungují na území SO ORP bioplynová stanice ve Žďáře nad Sázavou a kompostárna v obci Sázava. Tato dvě nejvýznamnější koncová zařízení obsluhují pouze necelou polovinu obcí ORP. Existuje rezerva v kapacitě bioplynové stanice ve Žďáře nad Sázavou, která je schopna pojmout řadu dalších obcí. Zapojení obce do svozu biologicky rozložitelného odpadu do bioplynové stanice, by samozřejmě pro obce znamenalo určité finanční náklady. Kapacita kompostárny v obci Sázava je aktuálně plně využita. Z výše uvedených důvodů je nutné se více zaměřit a hledat další možnosti jak nakládat s vyprodukovaným biologicky rozložitelným odpadem.

2. Problematika osvěty a informovanosti v odpadovém hospodářství

Pokud má být systém odpadového hospodářství na území ORP funkční a efektivní nemělo by se zapomínat na problematiku osvěty a informovanosti. Osvěta a informovanost obyvatel v této oblasti by měla být trvalá a pravidelná, zejména v hlavních tématech jako je předcházení vzniku odpadu, třídění recyklovatelných složek odpadu, využívání bioodpadů apod. V této oblasti lze nalézt možnosti a příležitosti ke zlepšení.

Cílem takové osvěty by mělo být zvýšit efektivitu separovaného sběru jednotlivých komodit z komunálních odpadů, podpořit nakládání s biologicky rozložitelnými odpady produkovanými domácnostmi nejlépe v místě jejich vzniku atd. Nevědomost, neinformovanost a někdy i určitá lhostejnost obyvatel zapříčiňuje špatné třídění odpadu a výskyt černých skládek. V budoucnu lze předpokládat stále větší tlaky v rámci plnění Plánu odpadového hospodářství a také nárůst finančních nákladů každé obce při nakládání s odpady.

Lepší osvěta a informovanost občanů, například i ve spolupráci více obcí, by jistě přispěla k řešení výše uvedených problémů.

5.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Problematika sběru a třídění odpadu
Cíl 1.1	Rozšíření systému sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady v rámci meziobecní spolupráce
Popis cíle	Koncovými zařízeními pro nakládání s biologicky rozložitelnými odpady v SO ORP Žďár nad Sázavou jsou zejména bioplynová stanice ve Žďáře nad Sázavou, kterou provozuje firma ODAS ODPADY, s.r.o. a kterou využívá 14 obcí ORP a dále kompostárna v obci Sázava, kterou provozuje Svazek obcí Pod Peperkem a kterou využívají 4 obce. Z provedených analýz i z vyjádření starostů obcí vyplývá, že podíl nevytříděné biologicky rozložitelné složky v SKO v obcích postupně roste. Dle vyhlášky 321/2014 Sb. je totiž obec povinna zajistit místa pro oddělené soustřeďování minimálně pro biologické odpady rostlinného původu (min. od 1. dubna do 31. října). Pro celé fungování systému je potřeba provázat sběr bioodpadu s koncovým zařízením (kompostárna, event. BPS) a zajistit odbyt vyrobeného kompostu. Náklady na nakládání s bioodpady jsou tedy očekávané. V případě, že separací BRKO dojde ke snížení produkce SKO, lze očekávat rozložení nákladů mezi BRKO a SKO. Výše uvedená koncová zařízení obsluhují pouze necelou polovinu obcí ORP. Existuje rezerva v kapacitě bioplynové stanice ve Žďáře nad Sázavou, která je schopna pojmout řadu dalších obcí. I když by to pro obce znamenalo další náklady na svoz bioodpadu do bioplynové stanice, je to jedna z možných variant řešení. Snížení nákladů na svoz bioodpadu do bioplynové stanice by bylo možné zajistit prostřednictvím společného svozu tohoto odpadu v rámci meziobecní spolupráce.

	<i>Další možností pro řešení je spolupráce obcí při kompostování bioodpadu. Možné je vybudování centrální kompostárny pro více obcí, vybudování obecní nebo komunitní kompostárny v obci, či podpora domácího kompostování.</i> <i>Vybudování společného zařízení pro zpracování komunálních bioodpadů umožňuje třídění produkovaných biologicky rozložitelných odpadů po obcích, které vede ke snížení této složky odpadu z komunálního odpadu (snížení množství odpadu ukládaného na skládky, tzn. finanční úspora). Výhodou tohoto zařízení v místě jsou i nižší náklady na svoz (v porovnání se svozem do bioplynové stanice, která může být vzdálenější), rozdělení provozních nákladů kompostárny mezi více obcí, plné využití její kapacity a větší odbyt mezi zahrádkáře. Vždy je totiž nutno zvážit provozní náklady a zajistit odbyt vyrobeného kompostu. Další výhodou vybudování společného zařízení pro zpracování komunálních odpadů by mohla být společná údržba veřejné zeleně, kdy by se tento odpad svážel do tohoto zařízení.</i> <i>Tato opatření spolu s další osvětou k třídění jednotlivých komodit odpadu v budoucnu povedou ke snižování finančních nákladů na celý systém sběru a shromažďování odpadu v obcích.</i>
Hlavní opatření	A: Legislativní opatření: • zpracování možností řešení výstavby a provozu zařízení pro zpracování komunálních bioodpadů v souladu s platnou legislativou • zpracování návrhu smlouvy se svozovou společností a koncovým zařízením s nakládáním s odpady • zpracování možností řešení svozu v souladu s platnou legislativou • zpracování návrhu společné smlouvy B: Finanční opatření • rozbor ekonomické výhodnosti jednotlivých způsobů pro zpracování komunálních bioodpadů (komunitní/obecní/centrální kompostárna) • stanovení frekvence svozu z jednotlivých lokalit • využití finančních prostředků z Operačního programu životní prostředí 2014 – 2020 C: Věcná opatření: • zpracování možností výběru místa pro výstavbu zařízení pro zpracování komunálních bioodpadů, jeho kapacity, vhodné technologie apod. • zajištění stabilního odbytu kompostů a dalších produktů
Název indikátorů k hodnocení cíle	➤ Počet obcí, které mají zaveden systém sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady
Správce cíle	Starosta obce Velká Losenice

Problémový okruh 1	Problematika sběru a třídění odpadu
Cíl 1.2	Doplnit síť sběrných dvorů / sběrných míst ve spolupráci více obcí s ohledem na rovnoměrnou a dostupnou vzdálenost pro občany nebo zajistit občanům bezplatně využívat existující sběrné dvory
Popis cíle	Úroveň pokrytí značné části území ORP sběrnými dvory a sběrnými místy je dobrá. Kapacitně největší sběrný dvůr se nachází ve Žďáru nad Sázavou, tedy přímo v centru území. Některé obce z okrajových částí ORP mají možnost využít sběrných dvorů za hranicemi území ORP. Přesto dostupnost těchto zařízení pro některé obce, které jsou více vzdálené od existujících sběrných dvorů a sběrných míst, je horší (zejména v jižní části území SO ORP). V této oblasti existuje podle našich zjištění určitý prostor pro zlepšení. Efektivita odděleného sběru jednotlivých komodit z domovních odpadů jako kombinace ekonomických a technických opatření v obcích vede ke zlepšení využívání jednotlivých složek odpadu. Další možností vedle zřizování nových sběrných dvorů je uzavření smlouvy mezi obcí a existujícím sběrným dvorem o bezplatném přijímání odpadů od občanů z dané obce (za převzetí odpadu na sběrný dvůr za své občany platí obec). Výše uvedená opatření mohou přispět ke snížení počtu černých skládek.
Hlavní opatření	A: Legislativní opatření: • zpracování možností řešení provozu sběrného dvora v souladu s platnou legislativou • zpracování možností řešení svozu v souladu s platnou legislativou • zpracování návrhu společné smlouvy • zpracování návrhu smlouvy se svozovou společností a koncovým zařízením s nakládáním s odpady • zpracování smlouvy se stávající organizací (provozovatel sběrného dvora) B: Finanční opatření • rozbor ekonomické výhodnosti sběrného dvora či sběrného místa • stanovení frekvence svozu z jednotlivých lokalit • využití finančních prostředků z Operačního programu životní prostředí 2014 – 2020 C: Věcná opatření: • zpracování možností výběru místa pro provoz sběrného dvora/sběrného místa • zajištění stabilního svozu ze sběrného dvora/sběrného místa • definování jaké odpady by měly být sbírány • zajištění dostatečného vybavení sběrného dvora/sběrného místa
Název indikátorů k hodnocení cíle	➤ Počet obcí s dostupností sběrného dvora (10 km)
Správce cíle	Starosta obce Škrdlovice

Problémový okruh 2	<i>Problematika osvěty a informovanosti v odpadovém hospodářství</i>
Cíl 2.1	<i>Připravit a realizovat společnou dlouhodobou informační a vzdělávací kampaň pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem a aktivní účasti obyvatel na systému odpadového hospodářství obce</i>
Popis cíle	Na území SO ORP Žďár nad Sázavou i přes zavedený systém nakládání se všemi nejrůznějšími druhy odpadů se bohužel v menší či větší míře stále setkáváme s černými skládkami. Dle našeho názoru, ale i názoru některých zástupců obcí je příčinou nezodpovědnost a lhostejnost některých občanů, nikoli špatná dostupnost, či přílišná vzdálenost míst určených ke shromažďování a likvidaci odpadů. Jak již bylo zmíněno v problematice sběru odpadu, je třeba zvýšit efektivitu separovaného sběru jednotlivých komodit z komunálních odpadů. Lepší osvěta a informovanost jistě přispěje také ke snížení nákladů obce na zajištění odpadového hospodářství na svém území. Informační a vzdělávací kampaň by se mohla týkat např. předcházení vzniku odpadu, správného třídění odpadů, nakládání s biologicky rozložitelným odpadem, informace o možnostech využití sběrných dvorů apod. Při informační kampani lze například spolupracovat se svozovou společností, s krajem, společností EKO-KOM, a.s., kolektivní systémy ke zpětnému odběru zařízení (např. elektro, světelné zdroje, baterie), se školami (lze využít stávajících výukových, výchovných a osvětových programů v oblasti ekologické výchovy např. Globe, Recyklohraní, Tonda Obal, programy krajských ekologických center) apod.
Hlavní opatření	A: Legislativní opatření: • zpracování návrhu společné smlouvy B: Finanční opatření • využití finančních prostředků z Operačního programu životní prostředí 2014 – 2020 C: Věcná opatření: • definovat na jaké odpady se zaměřit v informační a vzdělávací kampani • zajištění spolupráce se svozovou společností, s krajem, se společností EKO-KOM, a.s. apod. • zjištění jaké výukové, výchovné a osvětové programy jsou otevřeny pro kraj Vysočina, zajištění těchto programů na školách
Název indikátorů k hodnocení cíle	➤ Počet akcí v rámci společné dlouhodobé informační kampaně
Správce cíle	Starosta města Žďár nad Sázavou

5.2.4. Indikátory

Cíl 1.1	Rozšíření systému sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady v rámci meziobecní spolupráce		
Číslo indikátoru	1.1.1		
Název indikátoru	Počet obcí, které mají zaveden systém sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady		
Měrná jednotka	Počet obcí		
Správce měřítka	Odbor životního prostředí MěÚ Žďár nad Sázavou		
Roky	2013	2017	2020
Plán		48	48
Skutečnost	18		
Popis měřítka:	V současné době má celkem 18 obcí zaveden systém sběru a nakládání s komunálními bioodpady. Cílem je zapojování dalších obcí také v návaznosti na novelu zákona 229/2014.		
Metodika a výpočet:	Součet obcí, které mají nastaven systém sběru a nakládání s komunálními bioodpady		
Zdroj čerpání dat:	Svozová společnost, seznam oprávněných osob k nakládání s odpady (registr Kraje), dotaz na obce, odbor životního prostředí MěÚ Žďár nad Sázavou		

Cíl 1.2	Doplnit síť sběrných dvorů / sběrných míst ve spolupráci více obcí s ohledem na rovnoměrnou a dostupnou vzdálenost pro občany nebo zajistit občanům bezplatně využívat existující sběrné dvory		
Číslo indikátoru	1.2.1		
Název indikátoru	Počet obcí s dostupností sběrného dvora (10 km)		
Měrná jednotka	Počet obcí v okruhu 10 km od sběrného dvora		
Správce měřítka	Odbor životního prostředí MěÚ Žďár nad Sázavou		
Roky	2013	2017	2020
Plán		48	48
Skutečnost	34		
Popis měřítka:	V současné době jsou celkem 3 sběrné dvory na území SO ORP Žďár nad Sázavou. Počet obcí v okruhu do 10 km od existujících sběrných dvorů je 34. Cílem je navýšení počtu obcí, které mají ke sběrnému dvoru vzdálenost do 10 km.		
Metodika a výpočet:	Zjištění počtu a umístění sběrných dvorů. Součet obcí, které se nacházejí v okruhu do 10 km od existujících sběrných dvorů.		
Zdroj čerpání dat:	Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady (registr Kraje)		

Cíl 2.1	<i>Připravit a realizovat společnou dlouhodobou informační a vzdělávací kampaň pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem a aktivní účasti obyvatel na systému odpadového hospodářství obce</i>		
Číslo indikátoru	<i>2.1.1</i>		
Název indikátoru	<i>Počet akcí v rámci společné dlouhodobé informační kampaně</i>		
Měrná jednotka	<i>Počet akcí</i>		
Správce měřítka	<i>Odbor životního prostředí MěÚ Žďár nad Sázavou</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	6
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>V souvislosti s dlouhodobostí informační kampaně by měl mít počet akcí vzrůstající tendenci.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Součet všech realizovaných akcí (vydané letáky, brožury, přednášky apod.)</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Svozová společnost, EKO-KOM, dotazy na obce apod.</i>		

5.3. Pravidla pro řízení strategie

5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Dosud nestanoveno

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Rozšíření systému sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady v rámci meziobecní spolupráce	Starosta obce Velká Losenice
1.2	Doplnit síť sběrných dvorů/sběrných míst ve spolupráci více obcí s ohledem na rovnoměrnost a dostupnou vzdálenost pro občany nebo zajistit občanům bezplatně využívat existující sběrné dvory	Starosta obce Škrdlovice
2.1	Připravit a realizovat společnou dlouhodobou informační a vzdělávací kampaň pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem a aktivní účasti obyvatel na systému odpadového hospodářství obce	Starosta města Žďár nad Sázavou

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1.1	Počet obcí, které mají zaveden systém sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady	Odbor životního prostředí MěÚ Žďár nad Sázavou
1.2.1	Počet obcí s dostupností sběrného dvora (10 km)	Odbor životního prostředí MěÚ Žďár nad Sázavou
2.1.1	Počet akcí v rámci společné dlouhodobé informační kampaně	Odbor životního prostředí MěÚ Žďár nad Sázavou

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 5.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

5.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

5.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán na r. 2017	
Příprava	
Realizace	
Vyhodnocení	

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

5.4. Závěr a postup zpracování

5.4.1. Shrnutí

Na proběhlých setkáních se zástupci obcí a se zainteresovanými osobami se nejvíce diskutovalo nad biologicky rozložitelným odpadem a nakládání s ním. Dalším nově diskutovaným tématem byla i novela zákona 229/2014, kterou představili zástupci firmy ODAS. Týkala se změn ve stávajícím zákoně a o nových povinnostech pro obce. Např. obec je povinna zajistit místa pro oddělené soustředování složek komunálního odpadu, minimálně: nebezpečných odpadů, papíru, plastů, skla, kovů a biologicky rozložitelného odpadu. Obce byly i seznámeny jakým způsobem mohou provádět tento oddělený sběr daných složek. Jedním ze způsobů odděleného sběru je i zřízení sběrného dvora či místa v obci. Dalším palčivým problémem je nevědomost a někdy i určitá lhostejnost obyvatel, která zapříčiňuje špatné třídění odpadu a výskyt černých skládek. Proto je nutné se zaměřit na neustálou osvětu a informovanost široké veřejnosti v odpadovém hospodářství.

5.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Strategie byla zpracována celým realizačním týmem projektu „Podpora meziobecní spolupráce“ v ORP Žďár nad Sázavou za podpory motivujících starostů a dle metodických doporučení od Svazu měst a obcí ČR. Shromažďování údajů od dotčených obcí, firem (např. ODAS, ostatní svozové společnosti, skládka Ronov nad Sázavou atd.), od odboru životního prostředí a od odboru komunálních služeb MěÚ Žďár nad Sázavou, na setkáních se starosty obcí. Následně probíhala analýza a vyhodnocení dat. Realizační tým vytvořil návrh formulace vize, která byla projednána na setkání s motivujícími starosty, kde byla přeformulována do finální podoby a doplněna o slogan. Na základě provedených analýz, diskuzí s představiteli obcí a z Nástinů možných variantních návrhů k řešení se sestavily problémové okruhy, stanovily se cíle a k nim indikátory, které byly navrženy realizačním týmem a ověřeny ve fokusní skupině. Fokusní skupina byla složena z motivujících starostů, ze zástupců obcí a dalších zainteresovaných osob či subjektů, např. pracovníci z odboru komunálních služeb a životního prostředí MěÚ Žďár nad Sázavou a další pracovníci v oblasti odpadového hospodářství z území SO ORP Žďár nad Sázavou (firma ODAS).

5.5. Přílohy - odpadové hospodářství

Vzhledem k dostupnosti datových zdrojů v oblasti odpadového hospodářství nebylo možno pracovat v časové řadě 2008 až 2012 s daty o produkci a nakládání s odpady, které pochází pouze od obcí a jejich občanů. Proto tabulky obsahují data o produkci a nakládání s odpady jak od obcí a jejich občanů, tak od firem a společností, produkujících odpady v ORP. Měrné produkce na obyvatele ORP jsou pak počítány z produkce jednotlivých druhů odpadů od obcí i firem a společností. Nejsou tedy ukazatelem, znázorňujícím, kolik odpadů produkuje občan jako takový, ale spíše odrazem míry produkce jednotlivých druhů odpadů za celé ORP, vyjádřené na jednoho obyvatele.

Hodnoty datové základny za rok 1995 a 2000 (v tabulkách zkráceně „DZ“) za území ORP jako správní celek neexistují. Vzhledem k tomu, že do roku 2001 neexistoval současný Katalog odpadů, byla datová základna stanovena pouze teoreticky na základě výpočtu. Důvodem přepočtu datové základny za území ORP je fakt, že relevantní data (konkrétní datové základny pro porovnání s Plánem odpadového hospodářství České republiky (dále jen POH ČR) za roky 2000 a 1995 jsou veřejně dostupná pouze za celou ČR. Datová základna pro území ČR byla proto upravena přepočtovým koeficientem daným poměrem průměrné produkce odpadů na území ORP za roky 2008 až 2012 vůči průměrné produkci odpadů za ČR za roky 2008 až 2012. Vzhledem k provedeným přepočtům datové základy a metodice získání dat je hodnocení z hlediska plnění cílů POH ČR pouze ORIENTAČNÍM UKAZATELEM. Datová základna pro území ORP je tedy hypotetickým odhadem pro prodloužení časového trendu a možnosti porovnání hodnot v delší časové řadě. Tyto orientační hodnoty byly vypočteny pouze pro potřeby tohoto projektu a nelze s nimi porovnávat plnění cílů POH ČR. Vypočtená hodnota datové základny území ORP se nemusí přibližovat skutečné situaci v letech 1995 a 2000. Dále je důležité připustit, že zvolené vymezení území (ORP) je pro hodnocení plnění cílů POH ČR nevypovídající (zvláště pak pro hodnocení nakládání s odpady). Jsou proto vždy slovně hodnoceny jen trendy, které se projevují v období 2008-2012.

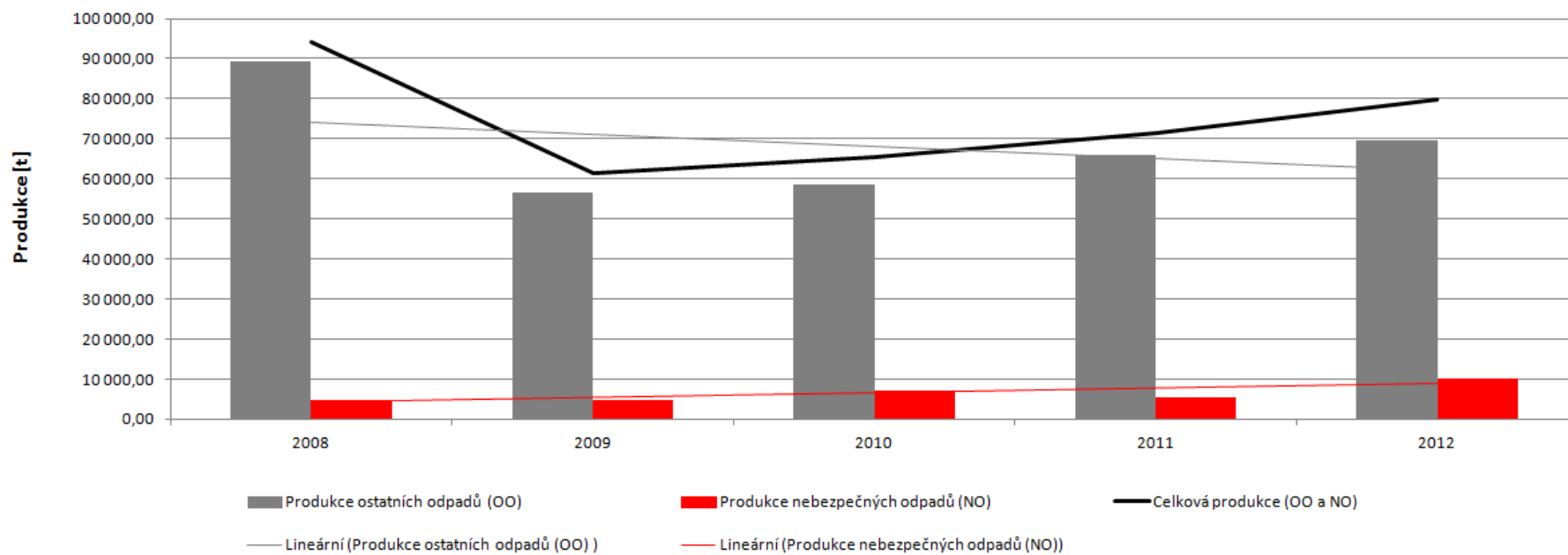
Příloha č. 4: Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012

Tab. 110: Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000	DZ pro pro- dukci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základně 2000 [%] ↓				
Produkce odpadů [t]							2008	2009	2010	2011	2012
Produkce ostatních odpadů (OO)	85 603,00	89 345,45	56 652,90	58 576,83	65 958,19	69 609,40	104,37	66,18	68,43	77,05	81,32
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	10 512,99	4 902,43	4 801,60	6 963,54	5 583,13	10 295,16	46,63	45,67	66,24	53,11	97,93
	Změna produkce NO oproti DZ 2000 [%] →						-53,37	-54,33	-33,76	-46,89	-2,07
Celková produkce (OO a NO)	95 393,45	94 247,89	61 454,50	65 540,37	71 541,32	79 904,56	98,80	64,42	68,71	75,00	83,76
	Změna produkce odpadů oproti DZ 2000 [%] →						-1,20	-35,58	-31,29	-25,00	-16,24
Podílové ukazatele [%]		2008		2009		2010		2011		2012	
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci odpadů		94,80		92,19		89,38		92,20		87,12	
Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů		5,20		7,81		10,62		7,80		12,88	
Měrné produkce odpadů na obyvatele [kg.obyv.-1]		2008		2009		2010		2011		2012	
Počet obyvatel v území ORP		44 050		44 035		43 999		43 244		43 177	
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)		2 139,57		1 395,58		1 489,59		1 654,36		1 850,63	
Měrná produkce OO		2 028,27		1 286,54		1 331,32		1 525,26		1 612,19	
Měrná produkce NO	300,20	111,29		109,04		158,27		129,11		238,44	
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →		37,07		36,32		52,72		43,01		79,43	
Změna měrné produkce NO oproti DZ 2000 [%] →		-62,93		-63,68		-47,28		-56,99		-20,57	

Zdroj: online databáze GROUP ISOH

Graf č. 17: Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 5: Celková produkce komunálního odpadu (KO) na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Tab. 111: Celková produkce komunálního odpadu (KO) na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka (BRKO)	O	1 107,47	894,74	840,94	933,49	838,35
200102	Sklo	O	780,53	840,05	587,14	639,14	545,96
200108	BRO z kuchyně (BRKO)	O	1,21	3,29	1,68	6,62	27,18
200110	Oděvy (BRKO)	O	1,99	39,97	2,49	129,49	40,31
200111	Textilní materiály (BRKO)	O	9,25	7,57	7,36	0,00	7,60
200113*	Rozpouštědla	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200114*	Kyseliny	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200115*	Zásady	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200117*	Fotochemikálie	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200119*	Pesticidy	N	0,04	0,00	0,01	0,03	0,02
200121*	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	N	0,20	0,09	0,16	0,11	0,06
200123*	Vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlodíky	N	0,00	0,00	0,24	1,73	0,03
200125	Jedlý olej a tuk (BRKO)	O	2,56	1,64	0,47	1,26	6,21
200126*	Olej a tuk neuvedený pod číslem 200125	N	0,90	0,64	0,34	1,00	0,40
200127*	Barvy, tiskařské barvy, lepidla	N	32,59	48,05	29,28	50,36	40,24
200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 200127	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200129*	Detergenty obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00
200130	Detergenty neuvedené pod číslem 200129	O	0,20	0,00	0,00	0,00	0,00
200131*	Nepoužitelná cytostatika	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200132*	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 200131	N	0,15	0,34	0,44	0,43	0,53
200133*	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 160601, 160602 nebo pod číslem 160603 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	N	0,01	0,04	0,30	0,00	0,00
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 200133	O	0,00	0,00	0,00	0,02	0,01

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200135*	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísla 200121 a 200123	N	815,72	971,07	1 294,88	1 198,78	1 157,67
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísla 200121, 200123 a 200135	O	518,90	1 045,09	518,00	971,15	1 015,67
200137*	Dřevo obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137 (BRKO)	O	10,36	151,34	155,47	430,87	123,58
200139	Plasty	O	607,79	558,37	515,56	586,25	570,70
200140	Kovy	O	1 718,18	1 177,92	1 598,54	2 122,09	1 850,45
200141	Odpady z čištění komínů	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200199	Další frakce jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad (BRKO)	O	1 437,13	1 902,85	1 036,70	2 441,94	3 204,80
200202	Zemina a kameny	O	29,00	11,51	0,00	0,00	1,22
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	O	199,10	106,40	220,65	143,23	134,05
200301	Směsný komunální odpad (BRKO)	O	10 109,30	10 608,24	10 848,14	11 523,09	10 263,76
200302	Odpad z tržišť (BRKO)	O	35,88	22,85	24,14	24,05	0,14
200303	Uliční smetky	O	13,93	36,18	48,95	42,22	10,56
200304	Kal ze septiků a žump	O	482,80	0,00	0,00	0,00	0,00
200306	Odpad z čištění kanalizace	O	4,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad (BRKO)	O	1 509,85	1 271,39	247,28	654,40	1 264,13
200399	Komunální odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	804,23	769,56	1 038,98	958,63	1 294,12
150102	Plastové obaly	O	530,57	919,70	518,52	590,84	493,55
150103	Dřevěné obaly	O	5,80	3,95	68,10	7,52	13,56
150104	Kovové obaly	O	0,48	0,68	0,19	0,18	0,16
150105	Kompozitní obaly	O	15,72	16,28	22,86	23,90	26,02
150106	Směsné obaly	O	23,50	14,23	46,67	82,89	36,54
150107	Skleněné obaly	O	6,90	3,39	1 663,70	2 716,11	1 893,25

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
150109	Textilní obaly	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150110*	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	42,74	33,29	43,72	43,33	45,50
150111*	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	N	0,00	0,00	0,00	0,05	0,01
Celková produkce KO			20 858,99	21 460,70	21 381,88	26 325,16	24 906,30
Celková produkce BRKO (vybrané kódy ze sk. 20), původní hmotnost odpadu [t]			14 225,00	14 903,86	13 164,65	16 145,20	15 776,04
Hmotnost BRKO přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu [t]			7 899,49	8 480,01	7 342,03	9 656,73	9 541,99

Zdroj: online databáze GROUP ISOH

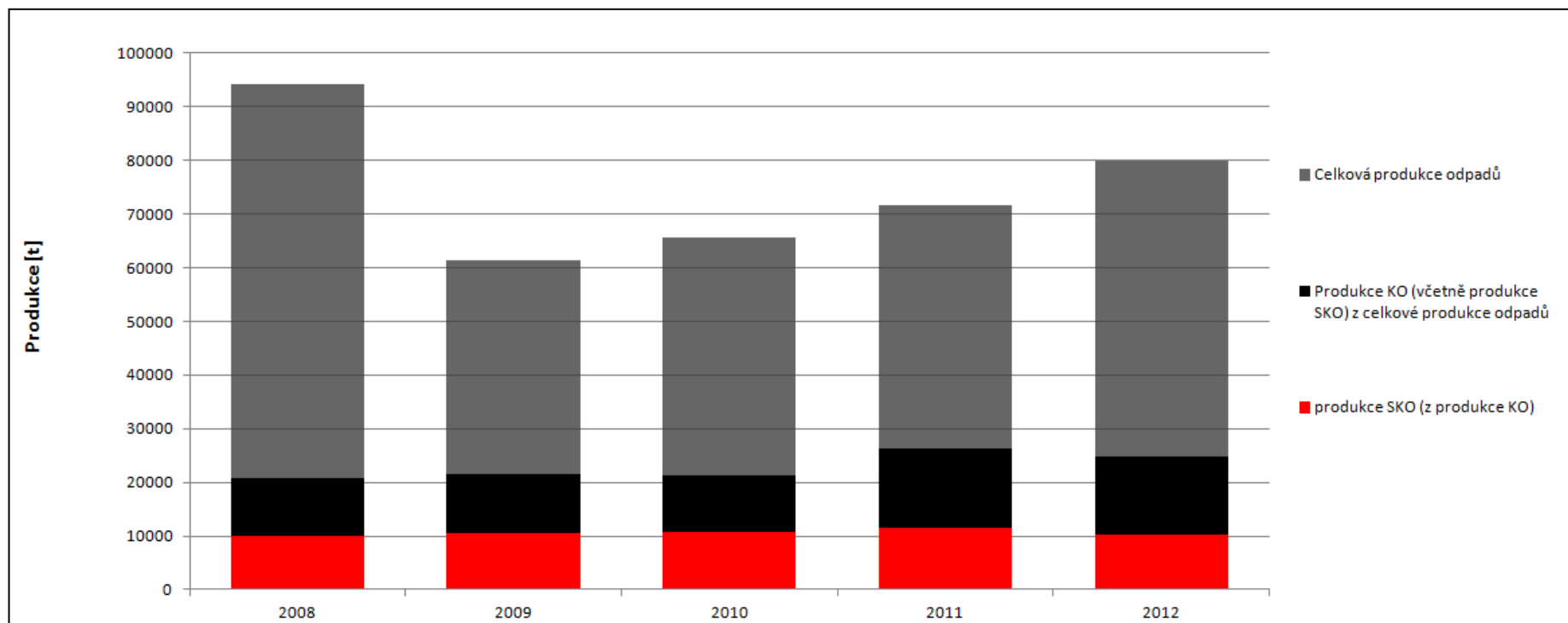
Příloha č. 6: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce SKO) za období 2008-2012

Tab. 112: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce SKO) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce odpadů	94 247,89	61 454,50	65 540,37	71 541,32	79 904,56	-34,79	6,65	9,16	11,69
Celková produkce KO	20 858,99	21 460,70	21 381,88	26 325,16	24 906,30	2,88	-0,37	23,12	-5,39
Celková produkce SKO	10 109,30	10 608,24	10 848,14	11 523,09	10 263,76	4,94	2,26	6,22	-10,93
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl KO na celkové produkci odpadů	22,13		34,92		32,62		36,80		31,17
Podíl SKO na produkci KO	48,46		49,43		50,74		43,77		41,21
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	44 050		44 035		43 999		43 244		43 177
Měrná produkce KO	473,53		487,36		485,96		608,76		576,84
Měrná produkce SKO	229,50		240,90		246,55		266,47		237,71

Zdroj: online databáze GROUP ISOH

Graf č. 18: Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008-2012

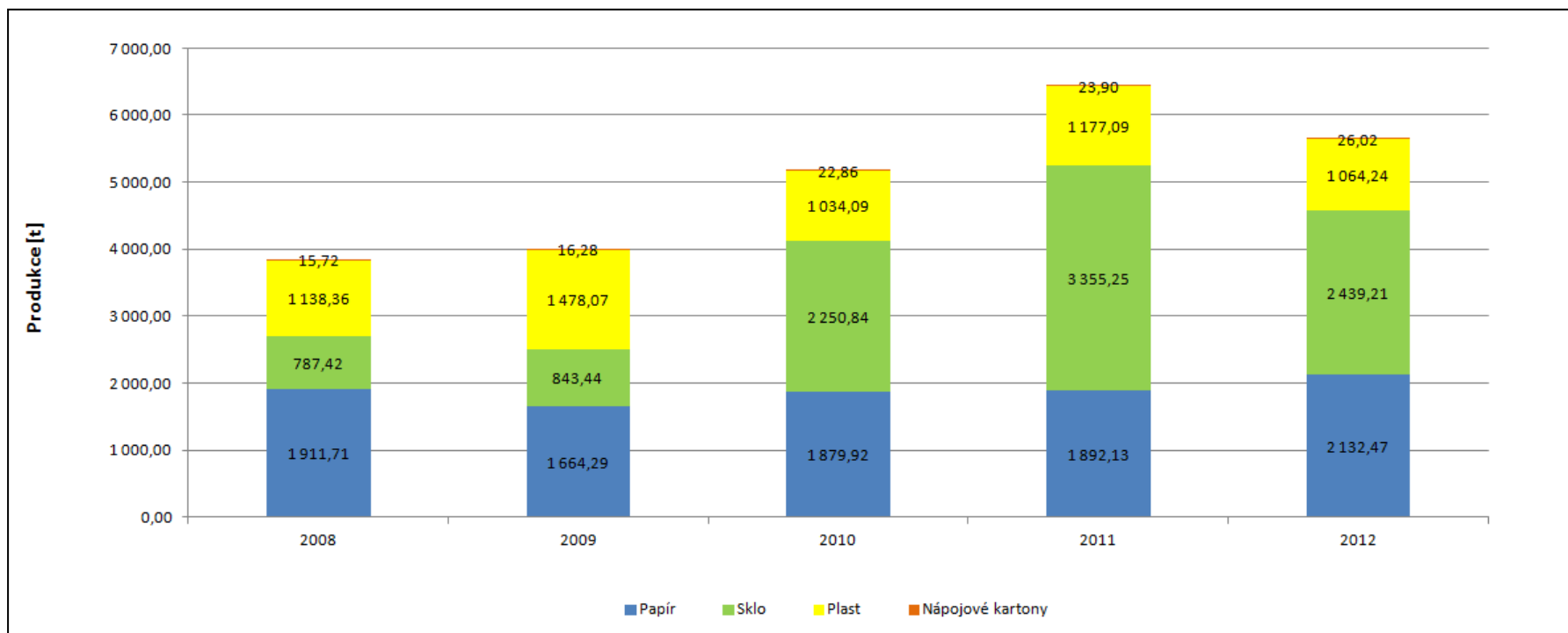
Příloha č. 7: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Tab. 113: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	1 911,71	1 664,29	1 879,92	1 892,13	2 132,47	-12,94	12,96	0,65	12,70
Sklo	150107, 200102	787,42	843,44	2 250,84	3 355,25	2 439,21	7,11	166,86	49,07	-27,30
Plast	150102, 200139	1 138,36	1 478,07	1 034,09	1 177,09	1 064,24	29,84	-30,04	13,83	-9,59
Nápojové kartony	150105	15,72	16,28	22,86	23,90	26,02	3,57	40,42	4,54	8,88
Celkem separovaný sběr		3 853,21	4 002,08	5 187,70	6 448,36	5 661,94	3,86	29,63	24,30	-12,20
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]		2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP		44 050		44 035		43 999		43 244		43 177
Měrná produkce tříděného papíru		43,40		37,79		42,73		43,75		49,39
Měrná produkce tříděného skla		17,88		19,15		51,16		77,59		56,49
Měrná produkce tříděného plastu		25,84		33,57		23,50		27,22		24,65
Měrná produkce tříděných nápojových kartonů		0,36		0,37		0,52		0,55		0,60
Měrná produkce tříděného odpadu		87,47		90,88		117,91		149,12		131,13

Zdroj: online databáze GROUP ISOH

Graf č. 19: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 8: Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Tab. 114: Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

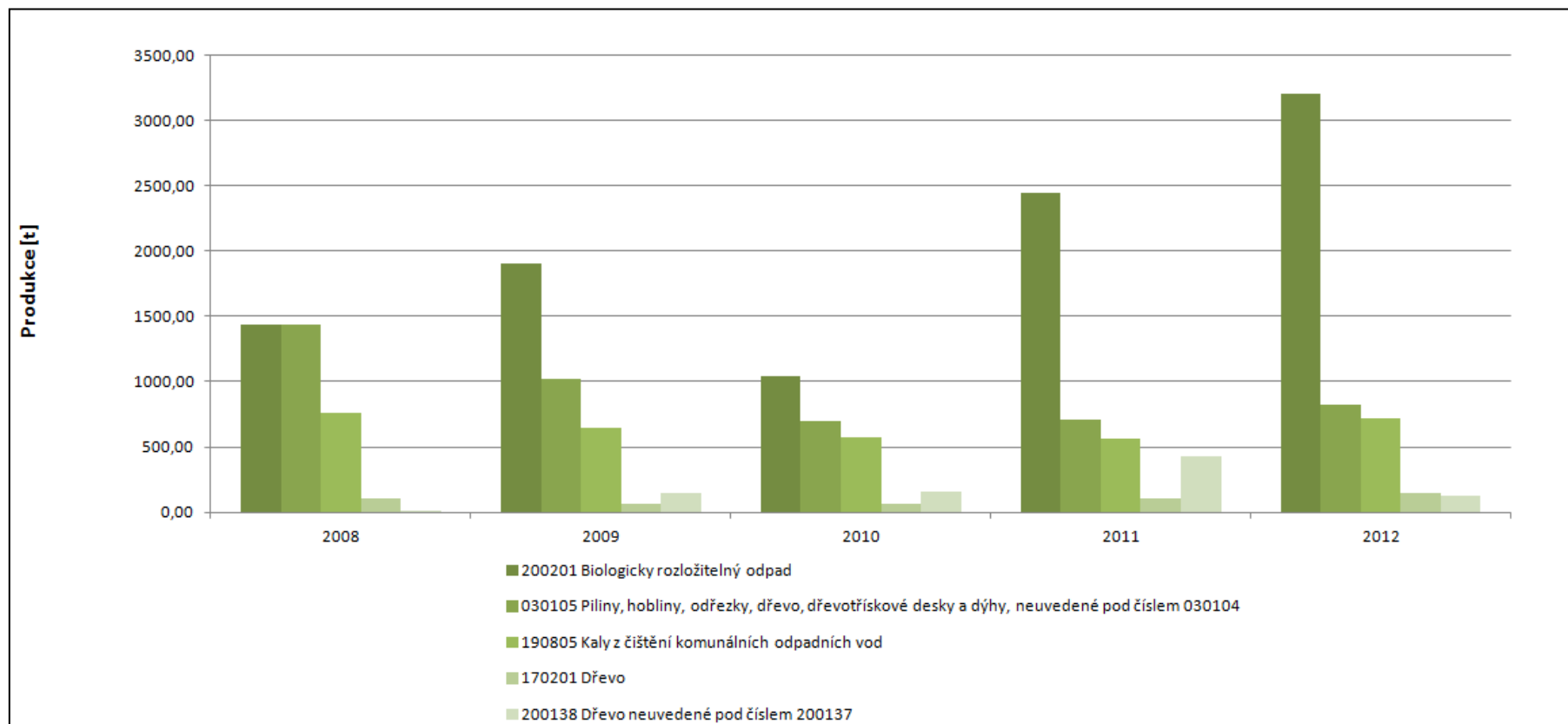
Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020101	Kaly z praní a z čištění	O	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020103	Odpad rostlinných pletiv	O	790,87	16,92	17,03	19,55	0,00
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalně oddělené a zpracováváné mimo místo vzniku	O	11 978,00	13,37	0,00	0,00	0,00
020107	Odpady z lesnictví	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020201	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstřeďování a separace	O	200,00	80,00	0,00	0,00	0,00
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	40,68	86,56	96,61	79,22	52,32
020399	Odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020305	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020401	Zemina z čištění a praní řepy	O	0,00	20,00	0,00	0,00	0,00
020403	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020501	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	655,15	119,95	55,32	28,96	0,00
020502	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	1,97	15,88	15,39	7,91	0,04
020603	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020701	Odpad z praní, čištění a mechanického zpracování surovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020702	Odpad z destilace lihovin	O	284,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01
020705	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030101	Odpadní kůra a korek	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	O	1 434,34	1 024,56	696,62	704,64	825,22
030301	Odpadní kůra a dřevo	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvláknování odpadního papíru a lepenky	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	O	0,00	0,00	0,00	0,00	18,49
030309	Odpadní kaustifikační kal	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030310	Výmětová vlákna, kaly z mechanického oddělování obsahující vlákna, výplně povrchové vrstvy z mechanického třídění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030311	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod číslem 030310	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040101	Odpadní klihovka a štípenka	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040107	Kaly neobsahující chrom, zejména kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040210	Organické hmoty z přírodních produktů (např. tuk, vosk)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040220	Ostatní kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod 040219	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040221	Odpady z nezpracovaných textilních vláken	O	10,11	0,00	0,00	0,00	0,00
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	O	0,47	0,30	1,81	0,00	8,49
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	804,23	769,56	1 038,98	958,63	1 294,12
150103	Dřevěné obaly	O	5,80	3,95	68,10	7,52	13,56
160306	Organické odpady neuvedené pod číslem 160305	O	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00
170201	Dřevo	O	105,47	63,31	60,21	107,44	149,26
190503	Kompost nevyhovující jakosti	O	141,80	421,48	455,00	0,00	0,00
190603	Extrakty z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190604	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190605	Extrakty z anaerobního zpracování odpadů živočišného a rostlinného původu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190606	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování živočišného a rostlinného odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	O	755,76	646,08	572,76	566,81	719,99

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	O	30,60	26,40	27,20	32,90	34,30
190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190811	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	O	84,10	11,40	0,00	0,00	0,00
190901	Pevné odpady z primárního čištění (z česlí a filtrů)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190902	Kaly z čiření vody	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190903	Kaly z dekarbonizace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191201	Papír a lepenka	O	0,00	141,61	21,68	0,00	0,00
191207	Dřevo neuvedené pod číslem 191206	O	32,13	34,00	39,96	30,34	19,74
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet	O	1 107,47	894,74	840,94	933,49	838,35
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	O	1,21	3,29	1,68	6,62	27,18
200110	Oděvy	O	1,99	39,97	2,49	129,49	40,31
200111	Textilní materiály	O	9,25	7,57	7,36	0,00	7,60
200125	Jedlý olej a tuk	O	2,56	1,64	0,47	1,26	6,21
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	O	10,36	151,34	155,47	430,87	123,58
200201	Biologicky rozložitelný odpad	O	1 437,13	1 902,85	1 036,70	2 441,94	3 204,80
200301	Směsný komunální odpad	O	10 109,30	10 608,24	10 848,14	11 523,09	10 263,76
200302	Odpad z tržišť	O	35,88	22,85	24,14	24,05	0,14
200304	Kal ze septiků a žump	O	482,80	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad	O	1 509,85	1 271,39	247,28	654,40	1 264,13
Celková produkce BRO			32 163,29	18 399,18	16 331,33	18 689,10	18 911,58

Zdroj: online databáze GROUP ISOH

Graf č. 20: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012

Graf č. 20 byl sestaven na základě identifikovaných pěti množství nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

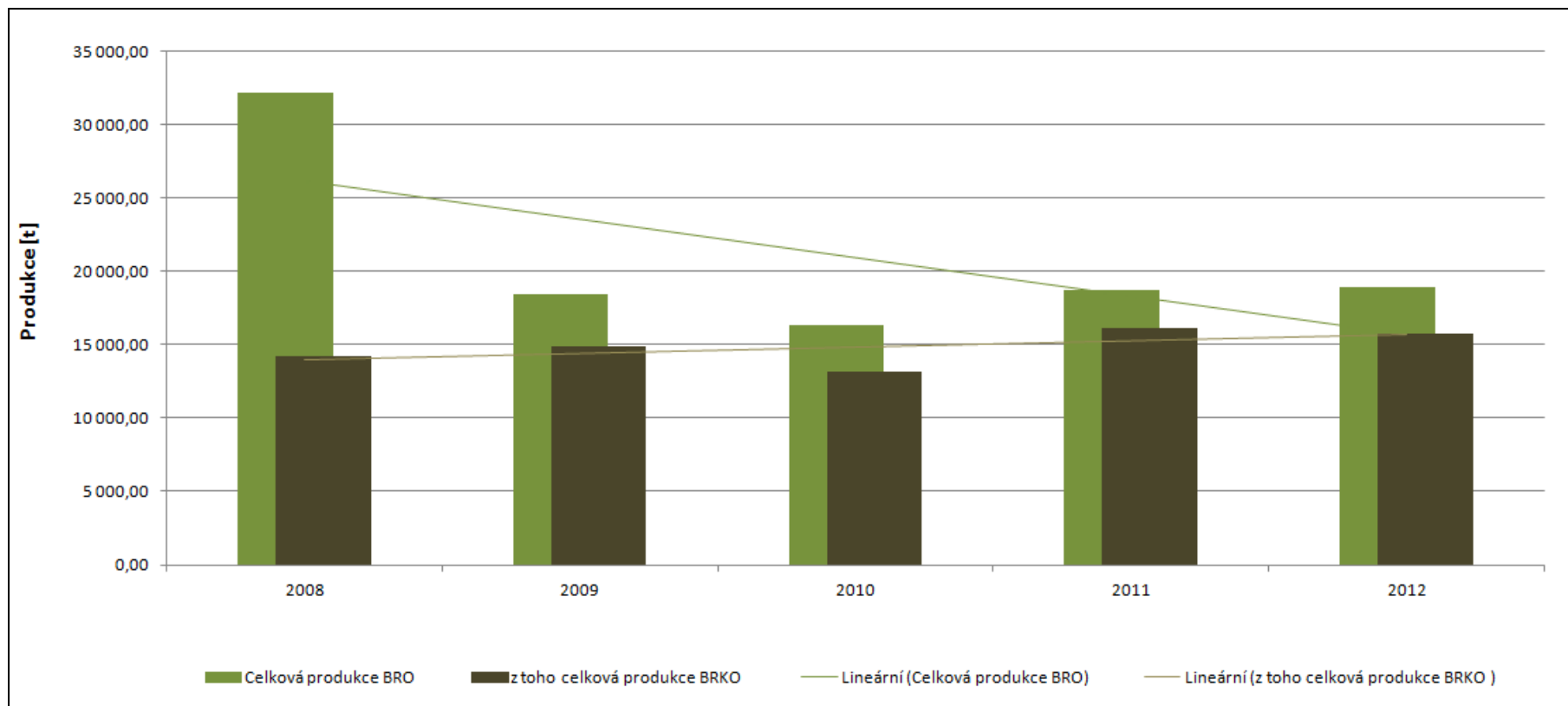
Příloha č. 9: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Tab. 115: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce BRO	32 163,29	18 399,18	16 331,33	18 689,10	18 911,58	-42,79	-11,24	14,44	1,19
z toho celková produkce BRKO	14 225,00	14 903,86	13 164,65	16 145,20	15 776,04	4,77	-11,67	22,64	-2,29
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl BRKO na celkové produkci BRO	44,23		81,00		80,61		86,39		83,42
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	44 050		44 035		43 999		43 244		43 177
Měrná produkce BRO	730,15		417,83		371,17		432,18		438,00
Měrná produkce BRKO	322,93		338,45		299,20		373,35		365,38

Zdroj: online databáze GROUP ISOH

Graf č. 21: Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008-2012

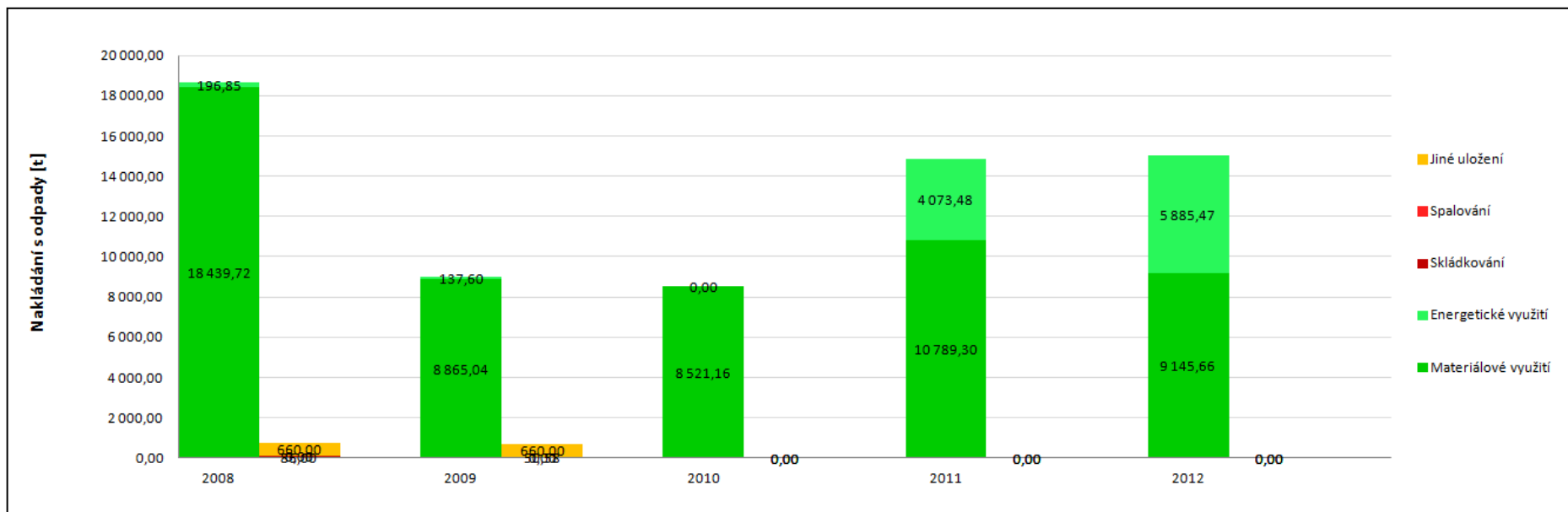
Příloha č. 10: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Tab. 116: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓					
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]								2008	2009	2010	2011	2012	
Využití	Materiálové využití	7 567,17	18 439,72	8 865,04	8 521,16	10 789,30	9 145,66	243,68	117,15	112,61	142,58	120,86	
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓											
		7,93	19,57	14,43	13,00	15,08	11,45						
	Energetické využití	1 005,95	196,85	137,60	0,00	4 073,48	5 885,47	19,57	13,68	0,00	404,94	585,07	
		Celkem vybrané způsoby využití	8 873,43	18 636,57	9 002,64	8 521,16	14 862,78	15 031,12	210,03	101,46	96,03	167,50	169,39
			Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓										
			9,30	19,77	14,65	13,00	20,78	18,81					
Celková produkce odpadů		95 393,45	94 247,89	61 454,50	65 540,37	71 541,32	79 904,56						
Odstranění	Skládkování	65,21	86,00	50,58	0,00	0,00	0,00	131,88	77,56	0,00	0,00	0,00	
		Změna skládkování odpadů oproti DZ 2000 [%] →						31,88	-22,44	-100,00	-100,00	-100,00	
	Spalování	0,000,000,000,000,00						Meziroční změna [%] ↓					
								2008/20092009/20102010/20112011/2012					
								- - - -					
								- -100,00 - -					
	Jiné uložení	660,00660,000,000,000,00						-	-100,00	-	-		
Celkem vybrané způsoby odstranění	746,00710,580,000,000,00						-4,75	-100,00	-	-			

Zdroj: online databáze GROUP ISOH

Graf č. 22: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012 (využití a odstranění)

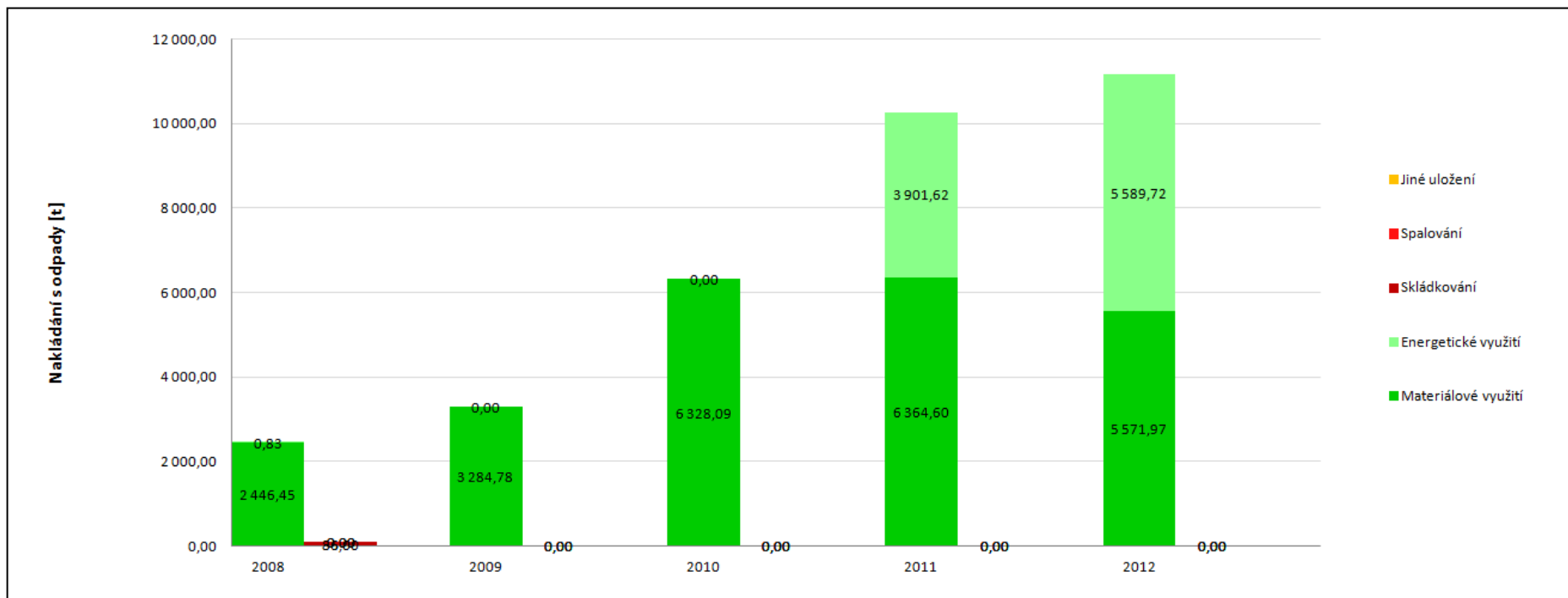
Příloha č. 11: Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012

Tab. 117: Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 2000			DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
Nakládání s odpady [t]		Způsob nakládání							2008	2009	2010	2011	2012
KO	Využití	Materiálové využití	1 118,83	2 446,45	3 284,78	6 328,09	6 364,60	5 571,97	218,66	293,59	565,60	568,86	498,02
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓						Změna materiálového využití KO oproti DZ 2000 [%] ↓				
			7,07	11,73	15,31	29,60	24,18	22,37	118,66	193,59	465,60	468,86	398,02
		Energetické využití	262,27	0,83	0,00	0,00	3 901,62	5 589,72	0,32	0,00	0,00	1 487,64	2131,29
		Celkem vybrané způsoby využití	1 435,05	2 447,28	3 284,78	6 328,09	10 266,22	11 161,69	170,54	228,90	440,97	715,39	777,79
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓						Meziroční změna [%] ↓				
			9,07	11,73	15,31	29,60	39,00	44,81					
	Celková produkce KO [t]		15 820,82	20858,99	21460,70	21381,88	26325,16	24906,30	2008/2 009	2009/2 010	2010/2 011	2011/2012	
	Odstranění	Skládkování		86,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	-	-	-	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-			
Celkem vybrané způsoby odstranění		86,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	-	-	-			
SKO	Využití	Materiálové využití	0,00	20,08	55,65	120,06	0,00	-	177,15	115,73	-100,00		
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-		
		Celkem vybrané způsoby využití	0,00	20,08	55,65	120,06	0,00	-	177,15	115,73	-100,00		
	Odstranění	Skládkování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-		
		Spalování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-		
		Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-		
		Celkem vybrané způsoby odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-		

Zdroj: online databáze GROUP ISOH

Graf č. 23: Nakládání s KO na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění KO

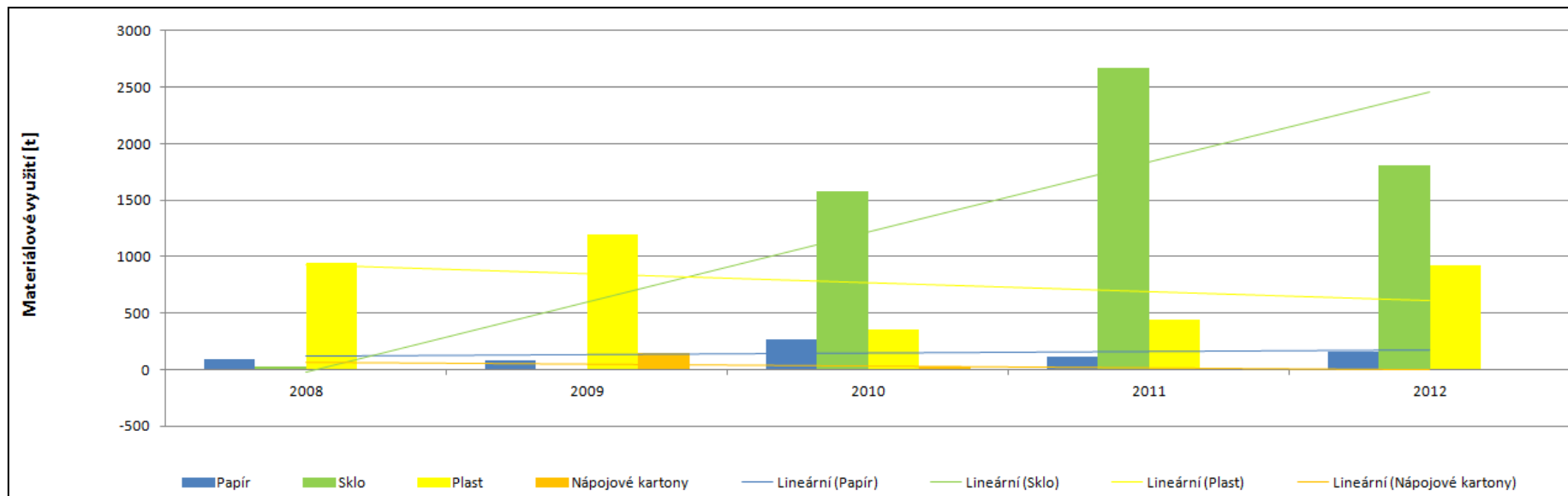
Příloha č. 12: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Tab. 118: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	96,99	86,16	268,89	115,94	162,63	-11,17	212,10	-56,88	40,26
		Energetické využití	0,83	0,00	0,00	11,70	29,08	-100,00	-	-	148,50
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	30,04	0,00	1579,17	2667,58	1807,91	-100,00	-	68,92	-32,23
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	942,10	1193,27	356,36	443,02	926,82	26,66	-70,14	24,32	109,21
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	141,61	21,68	0,00	0,00	-	-84,69	-100,00	-
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-

Zdroj: online databáze GROUP ISOH

Graf č. 24: Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 13: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Tab. 119: Nakládání s BRO a s BRKO na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 1995				DZ pro sklád- kování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓				
Nakládání s BRO a BRKO [t]		Způsob nakládání								2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	
BRO	Využití	Materiálové využití			15 652,24	2 938,63	2 604,81	2 215,19	1 184,43	-81,23	-11,36	-14,96	-46,53	
		Energetické využití			196,85	137,60	0,00	4 073,48	5 885,47	-30,10	-100,00	-	44,48	
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)			57,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	-	-	-	
		Spalování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Jiné uložení			660,00	660,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	-	-	
BRKO	Využití	Materiálové využití			1 026,87	1 882,67	1 933,21	751,97	621,80	83,34	2,68	-61,10	-17,31	
		Energetické využití			0,83	0,00	0,00	3 901,62	5 589,72	-100,00	-	-	43,27	
									Podíl skládkování a měř. skládkování k DZ 1995 [%] ↓					
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu			57,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2009	2010	2011	2012
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu		5,69	45,77	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Měrné skládkování - pro porov- nání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)			Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv.-1] ↓								
			148,00	1,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
						Procentuální změna měrného skládkování BRKO na obyvatele oproti DZ 1995 [%] →				-100,00	-100,00	-100,00	-100,00	
			Spalování				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Meziroční změna [%] ↓		
					0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	
					0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	

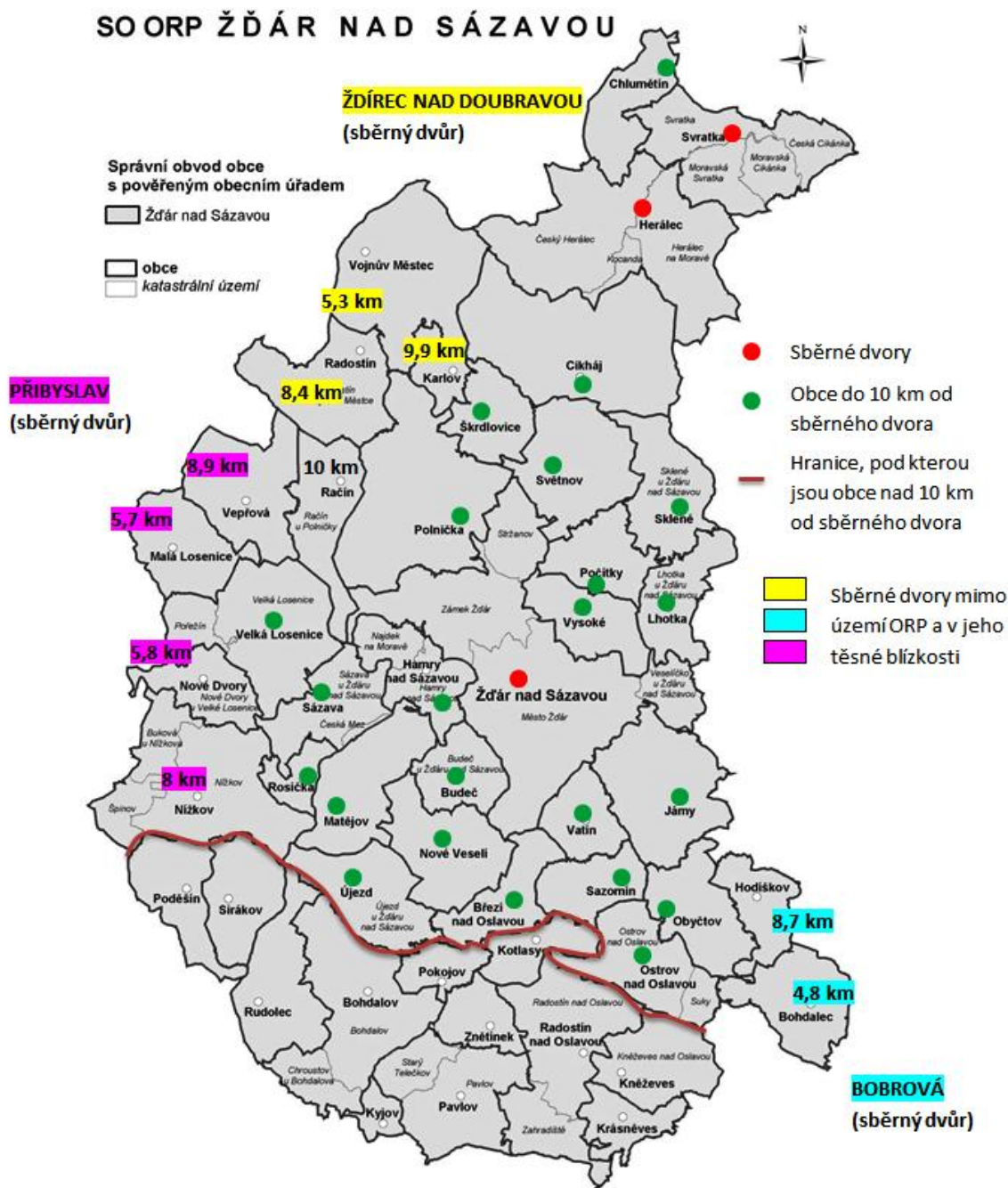
Zdroj: online databáze GROUP ISOH

Graf č. 25: Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 14: Vzdálenost obcí v SO ORP Žďár nad Sázavou (do 10 km) od sběrných dvorů

Mapa č. 11: Vzdálenost obcí v SO ORP Žďár nad Sázavou (do 10 km) od sběrných dvorů

6. Téma 4.: Administrativní podpora obcí

6.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

6.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

V rámci projektu Meziobecní spolupráce byly zpracovávány tři témata (rozvojové strategie) v oblasti předškolní výchovy a základního školství, v oblasti sociálních služeb a v oblasti odpadového hospodářství. Kromě těchto oblastí si mohli zástupci obcí vybrat dle svého uvážení oblast čtvrtou, tzv. volitelné téma.

Volitelné téma by mělo splňovat tato kritéria:

- a) agenda vykonávaná v samostatné působnosti;
- b) řešena aktuálně ve velkém měřítku (co obce „trápí“);
- c) není řešitelné pouze na území jedné obce.

Zástupci obcí navrhovali celou řadu oblastí, které by mohly být zpracovány jako tzv. volitelné téma. Při uskutečněných setkáních a diskusích projeví největší zájem o tyto tři oblasti:

1. Administrativní podpora obcí;
2. Dopravní obslužnost území;
3. Ekologie – ochrana životního prostředí.

Na společném jednání zástupců obcí, které proběhlo dne 18. 6. 2014, bylo hlasováním vybráno téma „**Administrativní podpora obcí**“. Cílem tohoto tématu je zkvalitnit, zjednodušit a zefektivnit ty samosprávné činnosti vykonávané obcemi, u kterých to má smysl a na kterých se obce shodnou.

Důvodem pro výběr tohoto tématu byla zejména skutečnost, že především u menších obcí často chybí personální kapacita, specializace a dostatek financí pro vykonávání celé řady administrativních činností. V ORP Žďár nad Sázavou je zároveň velký podíl obcí s neuvolněným starostou (33 ze 48 obcí). Některé administrativní činnosti jsou prováděny nepravidelně, dochází k časté změně legislativních předpisů, mohou chybět zkušenosti s jejich realizací apod.

6.1.2. Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Šetření a zjišťování současné situace ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou proběhlo prostřednictvím strukturovaných dotazníků poskytnutých SMO ČR. Po jeho obsahovém vyhodnocení a z důvodu porovnatelnosti v širším území nebyl dotazník měněn ani doplňován o další otázky. Pouze na závěr dotazníku byla doplněna tabulka, ve které se zástupci obcí snažili kvalifikovaně odhadnout výši současných ročních finančních nákladů na služby a činnosti poptávané v předchozích částech dotazníku za jednotlivé okruhy podpory a spolupráce.

Cílem šetření bylo zmapovat poptávku obcí ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou po administrativní podpoře v těchto oblastech:

1. Právní podpora;
2. Ekonomické agendy;
3. Dotační management;
4. Veřejné zakázky;

5. IT podpora;
6. Technická a stavební podpora;
7. Rozvoj obce.

Dotazník byl distribuován v elektronické podobě prostřednictvím e-mailu na starosty všech 48 obcí ORP Žďár nad Sázavou dne 29. 7. 2014 s termínem odevzdání 26. 8. 2014. Starostům byla nabídnuta pomoc ve formě telefonických nebo osobních konzultací (na ORP nebo obci) k jeho vyplnění. Možnosti osobních konzultací k vyplnění využilo 11 starostů z 24 obcí, které dotazník odevzdaly.

Návratnost byla 24 vyplněných dotazníků, tj. 51% obcí ORP (mimo sídlo ORP).

Sumarizací dat byly zjištěny následující údaje:

Část I. Identifikace obce (města)

Respondenti vyplňující dotazník: 23 starostů, z toho 8 uvolněných pro výkon funkce, 1 neuvolněný místostarosta, kteří v průměru vykonávají funkce 3,1 volebních období (12 let).

Průměrný počet členů zastupitelstva obce (z 24 obcí): 9,67 zastupitele

Počet zaměstnanců obce

Respondenti uvedli, že v administrativě spojené se správou obce je zaměstnáno 45 pracovníků s 24,11 přepočtenými úvazky. Více než polovinu z tohoto počtu tvoří účetní (23 pracovníků a 14,28 přepočtených úvazků). V obdobném rozsahu (23,5 pracovníka a 16,33 přepočtených úvazků) je zajišťována správa majetku obcí.

Z výše uvedeného je zřejmé, že činnost obcí je ve velké míře zajišťována zaměstnanci na částečný pracovní úvazek.

Tab. 120: Počet pracovníků obcí

Druh práce	Fyzický počet pracovníků (z 24 obcí)	Přepočtený počet pracovních úvazků (z 24 obcí)
Administrativa spojená se správou obce	45	24,11
z toho účetní	23	14,28
z toho právník	0	0
jiné	6	4,5
THP (technicko hospodářský pracovník - např. obsluha a údržba majetku obce)	23,5	16,33
VPP (veřejně prospěšné práce dotované ÚP)	19	14,75
SÚPM (společensky účelná pracovní místa dotovaná ÚP)	1	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření u obcí

Část II. Poptávka po službách

Analýza získaných dat byla provedena tak, že nejdříve byly jako celek vyhodnoceny dotazníkem vytypované oblasti a následně byly vybrány jednotlivé činnosti z těchto oblastí, které jsou z pohledu respondentů provozně problematické a mají šanci na hledání vhodných forem jejich zajišťování.

S ohledem na dotazníkem nabízené formy řešení poptávky:

A. Zajišťujeme si sami, nepotřebujeme řešit,

B. Metodická podpora,

C. Průběžná konzultace,

D. Využijeme kompletní zajištění služby a

E. Jinak. Specifikujte:

byla převaha odpovědí A. a B. posuzována jako „konzervativní“, která preferuje zachování současného stavu věcí, převaha odpovědí C. a D. popř. E. (inovativní) by pak mohly signalizovat vůli a snahu po nalezení nového společného řešení v jejich zajišťování.

II. 1. Právní podpora

Poptávka po činnostech v této oblasti jako celku byla respondenty posouzena s následujícím výsledkem: možnosti A+B (konzervativní) – 64%, C+D (inovativní) – 36%. Tento výsledek signalizuje, že tato oblast patrně nečiní obcím ORP tak významné problémy, aby uvažovaly o změně jejího budoucího zajišťování.

Z výsledků je zřejmé, že respondenti jako nejméně problematickou a vlastními silami uchopitelnou vnímají přípravu materiálů pro jednání zastupitelstva, zápisy z nich a jejich zveřejňování (85% resp. 79% obcí tyto činnosti zajišťuje sama a nepotřebuje cizí pomoc).

Podobné je to i ve mzdové a personální oblasti, kdy 52% respondentů konstatuje, že je v ní soběstačná, 35% poptává konzultační podporu a pouze 8% by uvažovalo o komplexním zajištění této činnosti.

Oblast organizace výběrových řízení na zaměstnance obecního úřadu podle zákona č. 312/2002 Sb. o úřednících ÚSC si samo zajišťuje 41% respondentů, 24% by využívalo konzultační nebo metodické pomoci a 35% uvažuje o komplexním zajištění této činnosti. Ačkoliv tato činnost spadá do personální oblasti, vykazuje významně odlišné vnímání a zájem než předchozí mzdová a personální oblast.

Legislativní činnost obcí (vydávání obecně závazných vyhlášek a nařízení obce) si samo zajišťuje 21% obcí, 46% poptává metodickou podporu a 33% uvažuje o průběžných konzultacích této problematiky.

Informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí pokládá za dostatečné 20% obcí, 50% poptává metodickou podporu, 17% poptává průběžné konzultace a 13% má zájem o komplexním zajištění této činnosti.

V následujících 3 činnostech oblasti právní podpora převládají odpovědi C.+D. (inovativní) a bylo by tedy v další jednání a posuzování možno je diskutovat a případně rozpracovávat.

Příprava smluv a nakládání s nemovitým majetkem a související činnosti (např. zveřejňování) si samo zajišťuje a nepotřebuje podporu 23% obcí, metodickou podporu poptává 21% obcí a průběžnou konzultační činnost poptává 21% obcí a 35% projevuje zájem o komplexním zajištění této činnosti.

Právní poradenství pro nemajetkovou agendu obcí si samo zajišťuje 15% obcí, poptávku po metodické podpoře uvádí 13% obcí, 37% obcí poptává průběžné poradenství a 35% projevuje zájem o komplexním zajištění této činnosti.

Podpora při vedení správních řízení nepotřebuje 17% obcí, metodickou pomoc poptává také 17% obcí, průběžné poradenství 38% obcí a 29% má zájem o komplexním zajištění této činnosti.

Dvě obce uvedly zájem o zajištění inženýrské činnosti při vyřizování stavebních řízeních, ohlašování staveb a právních službách.

Tab. 121: Poptávka obcí po službách v oblasti právní podpory

Okruh podpory a spolupráce	Poptávka po službách [počet obcí] (z 24 obcí)				
	A. Zajišťujeme si sami, nepotřebujeme řešit	B. Metodická podpora	C. Průběžná konzultace	D. Využijeme kompletní zajištění služby	E. Jinak. Specifikujte:
II. 1. Právní podpora					
a) Příprava podkladů pro jednání zastupitelstva a dalších orgánů obce	20,5	3,5	0	0	0
b) Spolupráce na zápisech ze zasedání zastupitelstva, formální správnost, včetně procesu zveřejnění	19	4	1	0	0
c) Příprava smluv pro nakládání s nemovitostmi (kupní a nájemní) včetně souvisejících úkonů (zveřejnění)	5,5	5	5	8,5	0
d) Právní poradenství pro nemajetkovou agendu obcí	3,5	3	8,5	8	0
e) Organizace výběrových řízení na zaměstnance obecních úřadů	9,5	3	2,5	8	0
f) Personální a mzdová agenda	12,5	8,5	1	2	0
g) Legislativní činnost obcí (vydávání obecně závazných vyhlášek a nařízení obce)	5	11	8	0	0
h) Informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí	4,5	11,5	4	3	0
ch) Podpora při vedení správních řízení	4	4	9	7	0
i) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0	1	0	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření u obcí

II. 2. Ekonomické agendy

V této oblasti poměrně výrazně převládají odpovědi A.+B. (konzervativní) – 78% oproti C.+D.+E.(inovativní) – 22%.

Ekonomický software má zajištěno 65% obcí, 5% poptává průběžné konzultace, 20% uvažuje o komplexním zajištění této činnosti a 10% obcí uvádí jiné blíže nespecifikované řešení. Z řízených rozhovorů vyplývá, že cca 1/3 starostů vnímá jako problematickou „nejednotnost“ používaných softwarů. Jako důvod uváděli problematickou komunikaci s dodavateli, servis a podpora a v neposlední řadě minimální možnost konzultací problémů s účetním software mezi účetními.

Zajištění základních účetních prací pro obce (pokladna, vydávání a úhrada faktur, vymáhání pohledávek) si samo zajišťuje a pomoc nepotřebuje 87% obcí, 5% poptává metodickou podporu a 8% průběžné konzultace.

Zpracování účetních a finančních výkazů a sestavení a řízení rozpočtu, závěrečný účet obce si samo zajišťuje a pomoc nepotřebuje 83% obcí, 6% obcí poptává metodickou pomoc, 6% uvažuje o průběžných konzultacích a 5% poptává komplexním zajištění této činnosti.

Jedinou oblastí ekonomických agend, ve které mají téměř stejné zastoupení odpovědi A.+B. (konzervativní) – 52% a C.+D. (inovativní) – 48% je vzdělávání pro správu ekonomických agend územně samosprávných celků. Tuto činnost si samo zajišťuje a pomoc nepožaduje 22% obcí, 30% poptává metodickou podporu, 9 % poptává průběžné konzultace a 39% uvažuje o komplexním zajištění této činnosti.

Tab. 122: Poptávka obcí po službách v oblasti ekonomických agend

Okruh podpory a spolupráce	Poptávka po službách [počet obcí] (z 24 obcí)				
	A. Zajišťujeme si sami, nepotřebujeme řešit	B. Metodická podpora	C. Průběžná konzultace	D. Využijeme kompletní zajištění služby	E. Jinak. Specifikujte:
II. 2. Ekonomické agendy					
a) Ekonomický software (do poznámky prosím uveďte, zda zajišťujete vlastními prostředky a zaměstnanci nebo smluvně)	13	0	1	4	2
b) Zajištění základních účetních prací pro obce (pokladna, vydávání a úhrada faktur, vymáhání pohledávek)	21	1	2	0	0
c) Zpracování účetních a finančních výkazů	19,5	0,5	2	2	0
d) Sestavení a řízení rozpočtu, závěrečný účet obce	19,5	2,5	1	0	0
e) Vzdělávání pro správu ekonomických agend územně samosprávných celků	5	7	2	9	0
f) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	1	0	0	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření u obcí

II. 3. Dotační management

Je oblastí, ve které respondenti označili odpovědi A.+B. (konzervativní) – 31% a odpovědi C.+D. (inovativní) v 69%. Tento poměr naznačuje vůli k diskuzi a snahu po nalezení nového společného řešení v jejich zajišťování.

Monitorování dotačních výzev a průběžné informování konkrétních potenciálních žadatelů o vypsané výzvě si samo zajišťuje 15% obcí, metodickou podporu poptává 10% obcí, průběžné konzultace 17% obcí a 58% obcí uvažuje o komplexním zajištění této činnosti.

Přípravu žádosti o dotaci si samo zajišťuje a pomoc nepotřebuje 23% obcí, 8% obcí poptává metodickou podporu, 8 % obcí průběžné konzultace a 60% obcí uvažuje o komplexním zajištění této činnosti.

Projektové řízení, zpracování monitorovací zprávy, žádosti o platbu si samo zajišťuje a pomoc nepožaduje 19% obcí, 6% obcí poptává metodickou podporu, 8% obcí poptává průběžné konzultace a 67% uvažuje o komplexním zajištění této činnosti.

Vyúčtování dotace, účast na kontrolách poskytovatelů dotací si samo zajišťuje a pomoc nepožaduje 23% obcí, 10% obcí poptává metodickou podporu, 9% obcí poptává průběžné konzultace a 58% uvažuje o komplexním zajištění této činnosti.

Řízení udržitelnosti projektu si samo zajišťuje a pomoc nepožaduje 33% obcí, 6% obcí poptává metodickou podporu, 13% obcí poptává průběžné konzultace a 48% uvažuje o komplexním zajištění této činnosti.

Tab. 123: Poptávka obcí po službách v oblasti dotačního managementu

Okruh podpory a spolupráce	Poptávka po službách [počet obcí] (z 24 obcí)				
	A. Zajišťujeme si sami, nepotřebujeme řešit	B. Metodická podpora	C. Průběžná konzultace	D. Využijeme kompletní zajištění služby	E. Jinak. Specifikujte:
II. 3. Dotační management					
a) Monitorování dotačních výzev a průběžné informování konkrétních potenciálních žadatelů o vybrané výzvě	3,5	2,5	4	14	0
b) Příprava žádosti o dotaci	5,5	2	2	14,5	0
c) Projektové řízení, zpracování monitorovací zprávy, žádosti o platbu	4,5	1,5	2	16	0
d) Vyúčtování dotace, účast na kontrolách poskytovatelů dotací	5,5	2,5	2	14	0
e) Řízení udržitelnosti projektu	8	1,5	3	11,5	0
f) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0	0	0	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření u obcí

II. 4. Veřejné zakázky

Jsou oblasti, ve které respondenti označili odpovědi A.+B. (konzervativní) – 21% a odpovědi C.+D. (inovativní) v 79%. Tento poměr naznačuje vůli k diskuzi a snahu po nalezení nového společného řešení v jejich zajišťování.

Příprava podkladů pro zadání veřejné zakázky si samo zajišťuje a pomoc nepožaduje 15% obcí, metodickou podporu poptává 10% obcí, průběžné konzultace 8% obcí a 67% obcí uvažuje o komplexním zajištění této činnosti.

Rozeslání výzev na podání nabídek a organizace a zajištění práce výběrových komisí si samo zajišťuje a pomoc nepožaduje 19% obcí, metodickou podporu poptává 4% obcí, průběžné konzultace 10% obcí a 67% obcí uvažuje o komplexním zajištění této činnosti.

Profil zadavatele, zveřejňování smluv na profilu zadavatele a další související úkony si samo zajišťuje a pomoc nepožaduje 12% obcí, metodickou podporu poptává 7% obcí, průběžné konzultace 14% obcí a 67% obcí uvažuje o komplexním zajištění této činnosti

Elektronické dražby dodávek (e-aukce na zakázky malého rozsahu) a organizace společných nákupů (centrální zadávání) si samo zajišťuje a pomoc nepotřebuje 11% obcí, 6% obcí poptává metodickou pomoc, 14% uvažuje o průběžných konzultacích a 69% poptává komplexní zajištění této činnosti.

Tab. 124: Poptávka obcí po službách v oblasti veřejných zakázek

Okruh podpory a spolupráce	Poptávka po službách [počet obcí] (z 24 obcí)				
	A. Zajišťujeme si sami, nepotřebujeme řešit	B. Metodická podpora	C. Průběžná konzultace	D. Využijeme kompletní zajištění služby	E. Jinak. Specifikujte:
II. 4. Veřejné zakázky					
a) Příprava podkladů pro zadání veřejné zakázky	3,5	2,5	2	16	0
b) Rozeslání výzev na podání nabídek	4,5	0,5	3	16	0
c) Organizace a zajištění práce výběrových komisí	4,5	1,5	2	16	0
d) Profil zadavatele, zveřejňování smluv na profilu zadavatele a další související úkony	2,5	1,5	3	14	0
e) Elektronické dražby dodávek (e-aukce na zakázky malého rozsahu)	2	1,5	2	12,5	0
f) Organizace společných nákupů (centrální zadávání)	2	0,5	3	12,5	0
g) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0	0	1	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření u obcí

II. 5. IT podpora

Poptávka po činnostech v této oblasti jako celku byla respondenty posouzena s následujícím výsledkem: možnosti A+B (konzervativní) – 64%, C+D (inovativní) – 36%. Tento výsledek signalizuje, že tato oblast patrně nečiní obcím ORP tak významné problémy, aby uvažovaly o změně jejího budoucího zajišťování.

Elektronické podpisy a certifikáty, jejich aktualizace, práce s datovými schránkami, vedení spisové služby, přístup k základním registrům, funkčnost pracoviště CzechPoint, a správa informačních systémů obce (webové stránky, úřední deska) vykazují velice podobné hodnoty. Můžeme je charakterizovat průměrnými hodnotami následovně: 59% obcí si tyto činnosti zajišťuje samo a nepožaduje pomoc, 18% obcí poptává metodickou podporu, 20% obcí poptává průběžné konzultace a 3% obcí poptává komplexní zajištění této činnosti.

Administrace portálu Seznam orgánů veřejné moci (OVM) si samo zajišťuje a pomoc nepotřebuje 30% obcí, 16% obcí poptává metodickou pomoc, 36% uvažuje o průběžných konzultacích a 18% poptává komplexní zajištění této činnosti.

Jedinou činností z oblasti IT podpora, která vykazuje inovativní trend je instalace/oprava softwaru na PC obce a zajištění systému vzdělávání v IT a můžeme charakterizovat průměrnými hodnotami následovně: 26% obcí si tyto činnosti zajišťuje samo a nepožaduje pomoc, 4% obcí poptává metodickou podporu, 13% obcí poptává průběžné konzultace a 57% obcí poptává komplexní zajištění této činnosti.

Tab. 125: Poptávka obcí po službách v oblasti IT podpory

Okruh podpory a spolupráce	Poptávka po službách [počet obcí] (z 24 obcí)				
	A. Zajišťujeme si sami, nepotřebujeme řešit	B. Metodická podpora	C. Průběžná konzultace	D. Využijeme kompletní zajištění služby	E. Jinak. Specifikujte:
II. 5. IT podpora					
a) Elektronické podpisy a certifikáty, jejich aktualizace	10,5	7	5	1,5	0
b) Práce s datovými schránkami	18	2	4	0	0
c) Vedení spisové služby	12	5	6	0	0
d) Přístup k základním registrům	12	6	5	0	0
e) Funkčnost pracoviště CzechPoint	16	4	4	0	0
f) Správa informačních systémů obce (webové stránky, úřední deska)	15	2	4	2	0
g) Instalace/oprava softwaru na PC obce	6	1	4	12	1
h) Administrace portálu Seznam orgánů veřejné moci (OVM)	6,5	3,5	8	4	0
ch) Zajištění systému vzdělávání v IT	6	1	2	14	0
i) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0	0	0	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření u obcí

II. 6. Technická a stavební podpora

Poptávka po činnostech v této oblasti jako celku byla respondenty posouzena s následujícím výsledkem: možnosti A+B (konzervativní) – 50%, C+D.+E. (inovativní) – 50%. Patová situace, kterou je třeba opakovaně diskutovat, vysvětlovat a zpřesňovat jak v obsahové, tak procesní části.

Přípravu jednoduchých dokumentací k ohlášení staveb a jejich oprav si samo zajišťuje a pomoc nepotřebuje 61% obcí, 9% obcí poptává metodickou pomoc, 13% uvažuje o průběžných konzultacích a 13% poptává komplexní zajištění této činnosti. Jedna obec (4%) uvádí, že tuto činnost zajišťuje projektant nebo si ji zajišťují ve spolupráci s projektantem.

Zajištění rozhodnutí (povolení) dle stavebního zákona či zvláštních zákonů, zajištění technického dozoru investora (TDI), výkon BOZP a inženýrsko-investorské činnosti a jednání s dodavateli a evidence (pasporty) majetku obce, zavedení GIS, zajištění vyjádření obce k existenci sítí ve správě obce vykazují velice podobné hodnoty. Můžeme je charakterizovat průměrnými hodnotami následovně: 27% obcí si tyto činnosti zajišťuje samo a nepožaduje pomoc, 17% obcí poptává metodickou podporu, 15% obcí poptává průběžné konzultace a 41% obcí poptává komplexní zajištění této činnosti.

Tab. 126: Poptávka obcí po službách v oblasti technické a stavební podpory

Okruh podpory a spolupráce	Poptávka po službách [počet obcí] (z 24 obcí)				
	A. Zajišťujeme si sami, nepotřebujeme řešit	B. Metodická podpora	C. Průběžná konzultace	D. Využijeme kompletní zajištění služby	E. Jinak. Specifikujte:
II. 6. Technická a stavební podpora					
a) Příprava jednoduchých dokumentací k ohlášení staveb a jejich oprav	14	2	3	3	1
b) Zajištění rozhodnutí (povolení) dle stavebního zákona či zvláštních zákonů	5	6,5	2	7,5	1
c) Zajištění technického dozoru investora (TDI), výkon BOZP a inženýrsko-investorské činnosti a jednání s dodavateli	6,5	1,5	3	12	0
d) Evidence (pasporty) majetku obce, zavedení GIS, zajištění vyjádření obce k existenci sítí ve správě obce	6	3,5	5	8,5	0
e) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0	0	0	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření u obcí

II. 7. Rozvoj obce

Poptávka po činnostech v této oblasti jako celku byla respondenty posouzena s následujícím výsledkem: možnosti A+B (konzervativní) – 61%, odpovědi C+D. (inovativní) – 39%.

Údržba a úklid komunikací a veřejné zeleně v intravilánu i extravilánu, správa lesního majetku obcí, společné obchodování s dřevní hmotou, provozování vodovodů, kanalizací a ČOV a dostupnost základních služeb obyvatelstvu (zásobování obyvatel, základní služby) vykazují velice podobné hodnoty. Můžeme je charakterizovat průměrnými hodnotami následovně: 67% obcí si tyto činnosti zajišťuje samo a nepožaduje pomoc, 12% obcí poptává metodickou podporu, 9% obcí poptává průběžné konzultace a 12% obcí poptává komplexní zajištění této činnosti.

I v této oblasti najdeme činnosti, které respondenti vnímají a označili jako inovativní a tedy v další vhodné pro diskuzi a rozpracování. Jsou to následující:

Organizace společných školení v zajišťovaných agendách pro více obcí zároveň si samo zajišťuje a pomoc nepotřebuje 9% obcí, 14% obcí poptává metodickou pomoc, 9% uvažuje o průběžných konzultacích a 68% poptává komplexní zajištění této činnosti.

Koordinace a podpora při tvorbě rozvojových dokumentů obcí, např. PRO v gesci MMR si samo zajišťuje a pomoc nepotřebuje 24% obcí, 14% obcí poptává metodickou pomoc, 29% uvažuje o průběžných konzultacích a 33% poptává komplexní zajištění této činnosti.

Prosazování společných zájmů si samo zajišťuje a pomoc nepotřebuje 39% obcí, 9% obcí poptává metodickou pomoc, 26% uvažuje o průběžných konzultacích a 26% poptává komplexní zajištění této činnosti.

Tab. 127: Poptávka obcí po službách v oblasti rozvoje obce

Okruh podpory a spolupráce	Poptávka po službách [počet obcí] (z 24 obcí)				
	A. Zajišťujeme si sami, nepotřebujeme řešit	B. Metodická podpora	C. Průběžná konzultace	D. Využijeme kompletní zajištění služby	E. Jinak. Specifikujte:
II. 7. Rozvoj obce					
a) Organizace společných školení v zajišťovaných agendách pro více obcí zároveň	2	3	2	15	0
b) Koordinace a podpora při tvorbě rozvojových dokumentů obcí, např. PRO v gesci MMR	5	3	6	7	0
c) Údržba a úklid komunikací a veřejné zeleně v intravilánu i extravilánu	20	2	1	1	0
d) Správa lesního majetku obcí, společné obchodování s dřevní hmotou	14	1	3	3	0
e) Provozování vodovodů, kanalizací a ČOV	15	3	2	3	0
f) Dostupnost základních služeb obyvatelstvu (zásobování obyvatel, základní služby)	11	5	2	4	0
g) Prosazování společných zájmů	9	2	6	6	0
h) V jiných oblastech, uveďte v jakých	1	0	0	0	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření u obcí

Část III. Preferovaný způsob zajištění dané agendy

V této části se respondenti vyjadřovali k možným způsobům zajištění činností v jednotlivých oblastech s následujícími možnostmi odpovědí:

A. Sami interně, vlastním odborníkem (konzervativní)

B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí (inovativní)

C. Smluvní zajištění na komerční bázi (outsourcing)

D. Jinak

kteřé byly ještě konkretizovány určitými možnými formami zajišťování (volenými představiteli, zaměstnanci, dobrovolným svazkem obcí, partnerskou dohodou, právníckými nebo fyzickými osobami).

III. 1. Právní podpora

Způsob zajištění činností v této oblasti jako celku byla respondenty posouzena s následujícím výsledkem: možnosti A. (konzervativní) – 57%, B. (inovativní) – 28% a C. (outsourcing) – 15%. Tento výsledek signalizuje, že tato oblast patrně nečiní obcím ORP tak významné problémy, aby uvažovaly o změně jejího budoucího zajišťování a potvrzuje výsledek poptávky po službách uvedený v části II.

V následujících 4 činnostech oblasti právní podpora převládají odpovědi B. (inovativní) nebo C. (outsourcing) a bylo by tedy možno je v dalším jednání a posuzování diskutovat a případně rozpracovávat.

Příprava smluv a nakládání s nemovitým majetkem a související činnosti (např. zveřejňování) si samo zajišťuje ať voleným představitelem nebo zaměstnancem 23% obcí, zajištění prostřednictvím DSO nebo spolupráce s jinými obcemi 33% obcí a o outsourcing projevuje zájem 44% obcí.

Právní poradenství pro nemajetkovou agendu obcí si samo zajišťuje ať voleným představitelem nebo zaměstnancem 18% obcí, zajištění prostřednictvím DSO nebo spoluprací s jinými obcemi 50% obcí a o outsourcing projevuje zájem 32% obcí.

Podporu při vedení správních řízení si samo zajišťuje ať voleným představitelem nebo zaměstnancem 33% obcí, zajištění prostřednictvím DSO nebo spoluprací s jinými obcemi 42% obcí a o outsourcing projevuje zájem 25% obcí.

Informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí si samo zajišťuje ať voleným představitelem nebo zaměstnancem 38% obcí, zajištění prostřednictvím DSO nebo spoluprací s jinými obcemi 58% obcí a o outsourcing projevuje zájem 4% obcí (jedna obec).

Tab. 128: Preferovaný způsob zajištění právní podpory

Okruh podpory a spolupráce	Preferovaný způsob zajištění dané agendy [počet obcí] (z 24 obcí)						
	A. Sami interně, vlastním odborníkem		B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí		C. Smluvní zajištění na komerční bázi		D. Jinak
	Voleným zástupcem	Zaměstnanci	DSO (v rámci dobrovolného svazku obcí)	Partnerská dohoda	Právnícká osoba	Fyzická osoba	
III. 1. Právní podpora							
a) Příprava podkladů pro jednání zastupitelstva a dalších orgánů obce	20	4	0	0	0	0	0
b) Spolupráce na zápisech ze zasedání zastupitelstva, formální správnost, včetně procesu zveřejnění	18	5	0	1	0	0	0
c) Příprava smluv pro nakládání s nemovitostmi (kupní a nájemní) včetně souvisejících úkonů (zveřejnění)	4,5	1	2	6	6	4,5	0
d) Právní poradenství pro nemajetkovou agendu obcí	3	1	4	7	3,5	3,5	0
e) Organizace výběrových řízení na zaměstnance obecních úřadů	13	2	2	4	1	0	0
f) Personální a mzdová agenda	7	9	0	2	3	2	0
g) Legislativní činnost obcí (vydávání vydávání obecně závazných vyhlášek a nařízení obce)	11	4	2	6	1	0	0
h) Informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí	5	4	5	9	0	0	1
ch) Podpora při vedení správních řízení	4	4	3	7	6	0	0
i) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření u obcí

III. 2. Ekonomické agendy

Způsob zajištění činností v této oblasti jako celku byla respondenty posouzena s následujícím výsledkem: možnosti A. (konzervativní) – 59%, B. (inovativní) – 16% a C. (outsourcing) – 24% a 1% obcí uvádí jiný způsob zajištění. Tento výsledek signalizuje, že tato oblast patrně nečiní obcím ORP tak významné problémy, aby uvažovaly o změně jejího budoucího zajišťování a potvrzuje výsledek poptávky po službách uvedený v části II.

Tab. 129: Preferovaný způsob zajištění ekonomických agend

Okruh podpory a spolupráce	Preferovaný způsob zajištění dané agendy						
	[počet obcí] (z 24 obcí)						
	A. Sami interně, vlastním odborníkem		B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí		C. Smluvní zajištění na komerční bázi		D. Jinak
	Voleným zástupcem	Zaměstnanci	DSO (v rámci dobrovolného svazku obcí)	Partnerská dohoda	Právnícká osoba	Fyzická osoba	
III. 2. Ekonomické agendy							
a) Ekonomický software (servisní zásahy, údržba ...)	4	3	1	1	9	3	1
b) Zajištění základních účetních prací pro obec (pokladna, vydávání a úhrada faktur, vymáhání pohledávek)	4	15	0	2	2	1	0
c) Zpracování účetních a finančních výkazů	3	14	0	2	3	2	0
d) Sestavení a řízení rozpočtu, závěrečný účet obce	9,5	12	0	1	0	1,5	0
e) Vzdělávání pro správu ekonomických agend územně samosprávných celků	2	3	7	5	4	2	0
f) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření u obcí

III. 3. Dotační management

Způsob zajištění činností v této oblasti jako celku byla respondenty posouzena s následujícím výsledkem: možnosti A. (konzervativní) – 33%, B. (inovativní) – 40% a C. (outsourcing) – 27%. Tento výsledek signalizuje, že tato oblast patrně je pro obce ORP problematicky a neefektivně uchopitelná a uvažují o změně jejího budoucího zajišťování a potvrzuje výsledek poptávky po službách uvedený v části II.

Tab. 130: Preferovaný způsob zajištění dotačního managementu

Okruh podpory a spolupráce	Preferovaný způsob zajištění dané agendy						
	[počet obcí] (z 24 obcí)						
	A. Sami interně, vlastním odborníkem		B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí		C. Smluvní zajištění na komerční bázi		D. Jinak
	Voleným zástupcem	Zaměstnanci	DSO (v rámci dobrovolného svazku obcí)	Partnerská dohoda	Právnícká osoba	Fyzická osoba	
III. 3. Dotační management							
a) Monitorování dotačních výzev a průběžné informování konkrétních potenciálních žadatelů o vypsané výzvě	5,5	1	5	5,5	4	3	0
b) Příprava žádosti o dotaci	6	1	3	7	4,5	2,5	0
c) Projektové řízení, zpracování monitorovací zprávy, žádosti o platbu	5,5	1	2	8	4,5	3	0
d) Vyúčtování dotace, účast na kontrolách poskytovatelů dotací	7	3	2	6	3,5	2,5	0
e) Řízení udržitelnosti projektu	7,5	2	2	6	3	1,5	0
f) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0	1	0,5	0,5	0	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření u obcí

III. 4. Veřejné zakázky

Způsob zajištění činností v této oblasti jako celku byla respondenty posouzena s následujícím výsledkem: možnosti A. (konzervativní) – 15%, B. (inovativní) – 39% a C. (outsourcing) – 46%. Tento výsledek signalizuje, že tato oblast patrně je pro obce ORP problematicky a neefektivně zajišťitelná a uva-

žují o změně jejího budoucího zajišťování. Potvrzuje to výsledek poptávky po službách uvedený v části II.

Tab. 131: Preferovaný způsob zajištění veřejných zakázek

Okruh podpory a spolupráce	Preferovaný způsob zajištění dané agendy [počet obcí] (z 24 obcí)						
	A. Sami interně, vlastním odborníkem		B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí		C. Smluvní zajištění na komerční bázi		D. Jinak
	Voleným zástupcem	Zaměstnanci	DSO (v rámci dobrovolného svazku obcí)	Partnerská dohoda	Právnícká osoba	Fyzická osoba	
III. 4. Veřejné zakázky							
a) Příprava podkladů pro zadání veřejné zakázky	3,5	0,5	3	5,5	8,5	3	0
b) Rozeslání výzev na podání nabídek	3	1,5	2	5,5	9,5	2,5	0
c) Organizace a zajištění práce výběrových komisí	4	0,5	2	6,5	8,5	2,5	0
d) Profil zadavatele, zveřejňování smluv na profilu zadavatele a další související úkony	3,5	0,5	2	5,5	8,5	2	0
e) Elektronické dražby dodávek (e-aukce na zakázky malého rozsahu)	1,5	0	3	5,5	7,5	2,5	0
f) Organizace společných nákupů (centrální zadávání)	1,5	0	6	5,5	3,5	2,5	0
g) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření u obcí

III. 5. IT podpora

Způsob zajištění činností v této oblasti jako celku byla respondenty posouzena s následujícím výsledkem: možnosti A. (konzervativní) – 49%, B. (inovativní) – 35% a C. (outsourcing) – 16%. Tento výsledek signalizuje, že tato oblast patrně nečiní obcím ORP tak významné problémy, aby uvažovaly o změně jejího budoucího zajišťování, a potvrzuje výsledek poptávky po službách uvedený v části II.

Jedinou činností z oblasti IT podpora, která vykazuje inovativní trend je zajištění systému vzdělávání v IT, si samo zajišťuje ať voleným představitelem nebo zaměstnancem 7% obcí, zajištění prostřednictvím DSO nebo spoluprací s jinými obcemi 68% obcí a o outsourcing projevuje zájem 25% obcí.

Tab. 132: Preferovaný způsob zajištění IT podpory

Okruh podpory a spolupráce	Preferovaný způsob zajištění dané agendy [počet obcí] (z 24 obcí)						
	A. Sami interně, vlastním odborníkem		B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí		C. Smluvní zajištění na komerční bázi		D. Jinak
	Voleným zástupcem	Zaměstnanci	DSO (v rámci dobrovolného svazku obcí)	Partnerská dohoda	Právnícká osoba	Fyzická osoba	
III. 5. IT podpora							
a) Elektronické podpisy a certifikáty, jejich aktualizace	5	6	2	5	3	2	0
b) Práce s datovými schránkami	6	11	1	5	0	0	0
c) Vedení spisové služby	5,5	10,5	1	6	1	0	0
d) Přístup k základním registrům	5,5	11,5	1	5	1	0	0
e) Funkčnost pracoviště CzechPoint	5,5	12,5	1	5	0	0	0
f) Správa informačních systémů obce (webové stránky, úřední deska)	6,5	7	1	4	2,5	3	0
g) Instalace/oprava softwaru na PC obce	3,5	0	3	6	5,5	5	1
h) Administrace portálu Seznam orgánů veřejné moci (OVM)	4,5	1	4	7	2,5	1	0
ch) Zajištění systému vzdělávání v IT	0,5	1	8	7	3,5	2	0
i) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření u obcí

III. 6. Technická a stavební podpora

Způsob zajištění činností v této oblasti jako celku byla respondenty posouzena s následujícím výsledkem: možnosti A. (konzervativní) – 46%, B. (inovativní) – 27% a C. (outsourcing) – 27%. Tento výsledek signalizuje, že tato oblast patrně nečiní obcím ORP tak významné problémy, aby uvažovaly o změně jejího budoucího zajišťování, a potvrzuje výsledek poptávky po službách uvedený v části II.

Výsledky ukazují, že činnost Zajištění technického dozoru investora (TDI), výkon BOZP a inženýrsko-investorské činnosti a jednání s dodavateli je v 47% obcí zajišťována outsourcingem na fyzické popř. právnícké osoby.

Tab. 133: Preferovaný způsob zajištění technické a stavební podpory

Okruh podpory a spolupráce	Preferovaný způsob zajištění dané agendy [počet obcí] (z 24 obcí)						
	A. Sami interně, vlastním odborníkem		B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí		C. Smluvní zajištění na komerční bázi		D. Jinak
	Voleným zástupcem	Zaměstnanci	DSO (v rámci dobrovolného svazku obcí)	Partnerská dohoda	Právnícká osoba	Fyzická osoba	
III. 6. Technická a stavební podpora							
a) Příprava jednoduchých dokumentací k ohlášení staveb a jejich oprav	12,5	6	2	1	1	1,5	0
b) Zajištění rozhodnutí (povolení) dle stavebního zákona či zvláštních zákonů	9	3,5	2	4	3,5	2	0
c) Zajištění technického dozoru investora (TDI), výkon BOZP a inženýrsko-investorské činnosti a jednání s dodavateli	5	0,5	2	5	7,5	4	0
d) Evidence (pasporty) majetku obce, zavedení GIS, zajištění vyjádření obce k existenci sítí ve správě obce	4,5	2	3	7	5	1,5	0
e) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření u obcí

III. 7. Rozvoj obce

Způsob zajištění činností v této oblasti jako celku byla respondenty posouzena s následujícím výsledkem: možnosti A. (konzervativní) – 41%, B. (inovativní) – 37% a C. (outsourcing) – 22%. Tento výsledek signalizuje, že tato oblast patrně nečiní obcím ORP tak významné problémy, aby uvažovaly o změně jejího budoucího zajišťování, a potvrzuje výsledek poptávky po službách uvedený v části II.

Jedinou činností z oblasti Rozvoj obce, která vykazuje inovativní trend je organizace společných školení v zajišťovaných agendách pro více obcí zároveň. Samo si ji zajišťuje ať voleným představitelem nebo zaměstnancem 8% obcí, zajištění prostřednictvím DSO nebo spoluprací s jinými obcemi 75% obcí a o outsourcing projevuje zájem 17% obcí.

Tab. 134: Preferovaný způsob zajištění rozvoje obce

Okruh podpory a spolupráce	Preferovaný způsob zajištění dané agendy						
	[počet obcí] (z 24 obcí)						
	A. Sami interně, vlastním odborníkem		B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí		C. Smluvní zajištění na komerční bázi		D. Jinak
	Voleným zástupcem	Zaměstnanci	DSO (v rámci dobrovolného svazku obcí)	Partnerská dohoda	Právnícká osoba	Fyzická osoba	
III. 7. Rozvoj obce							
a) Organizace společných školení v zajišťovaných agendách pro více obcí zároveň	1,5	0	7	8	3	0,5	0
b) Koordinace a podpora při tvorbě rozvojových dokumentů obcí, např. PRO v gesci MMR	6,5	1	7	5	3	0,5	0
c) Údržba a úklid komunikací a veřejné zeleně v intravilánu i extravilánu	7,5	10,5	1	2	0	3	0
d) Správa lesního majetku obcí, společné obchodování s dřevní hmotou	6,5	1,5	3	2	5	1	0
e) Provozování vodovodů, kanalizací a ČOV	5	3,5	3	2	7,5	1	1
f) Dostupnost základních služeb obyvatelstvu (zásobování obyvatel, základní služby)	6	2,5	4,5	3	7	0	0
g) Prosazování společných zájmů	7	3,5	6	4	1,5	0	0
h) V jiných oblastech, uveďte v jakých	1	0	0	0	0	0	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření u obcí

Vyhodnocení II. a III. části dotazníku poměrně zřetelně ukazuje, že potřebu zajistit některé činnosti nebo oblasti samostatné působnosti (poptávka) jiným novým (inovativním) způsobem nebo formou respondenti většinově vnímají v následujících oblastech:

II. 3. Dotační management,

II. 4. Veřejné zakázky,

patem tedy 50/50 skončila oblast II. 6. Technická a stavební podpora,

jako perspektivní činnost se průřezově napříč oblastmi projevuje činnost, kterou lze obecně nazvat školení a vzdělávání pracovníků obcí. Poptávka po ní se objevila v oblasti Ekonomika i IT.

Část IV. Způsob financování a odhad výdajů (finanční analýza)

V této části vybírali respondenti způsob financování a odhadovali stávající náklady v jednotlivých oblastech uvedených v dotazníku.

Způsob financování

Financování bylo rozděleno na 2 okruhy ve dvou perspektivách – přítomnost a budoucnost

A) Připravenost k finanční spoluúčasti za stávajících podmínek, dále členěných na:

- Plná úhrada z vlastních zdrojů obce uvedlo 54% obcí
- Prostřednictvím paušálního poplatku DSO (zajišťující obci) uvedlo 10% obcí
- Platba za každý provedený úkon (dle kalkulace DSO, zajišťující obce) uvedlo 36% obcí

B) Nastavení jiných forem financování ze strany státu

- Příspěvek z RUD určený pro DSO zajišťující službu + aktivační poplatek obce uvedlo 47% obcí
- Plné financování podílem z RUD určené pro DSO zajišťující službu uvedlo 35% obcí
- Zpětná úhrada DSO zajišťující službu ze strany státu uvedla 2% obcí
- Vytvoření dotačního titulu pro financování DSO zajišťující službu uvedlo 15% obcí

Výše uvedené naznačuje, že obce jsou připraveny hradit náklady z vlastních zdrojů a větší důraz kladou na financování na základě výkonnosti resp. množství skutečně odebraných služeb.

V případě budoucích změn ve financování respondenti preferují příspěvek z RUD, přičemž aktivační poplatek by hradila obec, resp. plné financování z RUD přímo pro DSO zajišťující službu. Jen 15% uvedlo vhodnost financovat DSO dotací.

Tab. 135: Preferovaný způsob financování

Okruh podpory a spolupráce	Způsob financování [počet obcí] (z 24 obcí)							
	A) Připravenost k finanční spoluúčasti za stávajících podmínek			B) Nastavení jiných forem financování ze strany státu				Jiným způsobem
	Plná úhrada z vlastních zdrojů obce	Prostřednictvím paušálního poplatku DSO (zajišťující obci)	Platba za každý provedený úkon (dle kalkulace DSO, zajišťující obce)	Příspěvek z RUD určený pro DSO zajišťující službu + aktivační poplatek	Plné financování podílem z RUD určené pro DSO zajišťující službu	Zpětná úhrada DSO zajišťující službu ze strany státu	Vytvoření dotačního titulu pro financování DSO zajišťující službu	
1. Právní podpora	10	1,5	8,5	7	4	0	2	0
2. Ekonomické agendy	14	1,5	6,5	6	3	0	1	0
3. Dotační management	7	1,5	8,5	4	5	1	2	0
4. Veřejné zakázky	10	1,5	6,5	5	4	1	3	0
5. IT podpora	12	2,5	5,5	6	5	0	1	0
6. Technická a stavební podpora	9	2,5	7,5	6	5	0	2	0
7. Rozvoj obce	10	2,5	5,5	6	4	0	2	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření u obcí

Kvalifikovaný odhad výdajů na poptávané služby (finanční analýza)

Základem pro finanční analýzu je kvalifikovaný odhad stávajících výdajů obcí na služby a činnosti poptávané v jednotlivých částech dotazníku. Výdaje jsou uvedeny za předcházející kalendářní rok. V případě, že byla výše výdaje v předcházejícím kalendářním roce neobvykle nízká nebo významně přesáhla běžnou výši, uváděly obce výši výdaje odborným odhadem v průměrné hodnotě za několik (např. 3) posledních let, tak aby se co nejvíce blížil předpokládaným budoucím nákladům na danou službu nebo činnost. V případě, že obce danou činnost nebo službu zajišťovala vlastními zaměstnanci, snažila se odhadnout mzdové náklady, v případě, že službu nakupovala od externích dodavatelů, sečetla výdaje uhrazené na základě faktur nebo smluv.

Tab. 136: Kvalifikovaný odhad výdajů obcí na poptávané administrativní služby

Okruh podpory a spolupráce	Kvalifikovaný odhad výdajů na poptávané služby [Kč/rok]					
	Celkem Kč za všechny obce, které vyplnily údaj		Počet obcí, které vyplnily údaj		Průměr Kč na jednu obec	
	Neinvestiční (běžné) výdaje	Investiční výdaje	Neinvestiční (běžné) výdaje	Investiční výdaje	Neinvestiční (běžné) výdaje	Investiční výdaje
1. Právní podpora	201 729 Kč	28 000 Kč	17	4	11 866 Kč	7 000 Kč
2. Ekonomické agendy	1 149 904 Kč	10 000 Kč	18	2	63 884 Kč	5 000 Kč
3. Dotační management	744 352 Kč	160 000 Kč	13	5	57 258 Kč	32 000 Kč
4. Veřejné zakázky	514 352 Kč	370 000 Kč	12	6	42 863 Kč	61 667 Kč
5. IT podpora	304 779 Kč	10 000 Kč	16	2	19 049 Kč	5 000 Kč
6. Technická a stavební podpora	430 667 Kč	1 050 000 Kč	10	6	43 067 Kč	175 000 Kč
7. Rozvoj obce	1 923 058 Kč	140 000 Kč	15	4	128 204 Kč	35 000 Kč

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření u obcí

Z důvodu výše uvedených (poptávka) se budeme podrobněji věnovat pouze údajům odhadnutých výdajů oblastí:

II. 3. Dotační management,

II. 4. Veřejné zakázky,

tak jak byly respondenty odhadnuty a uvedeny v dotazníku za tyto oblasti.

Celkově byly v těchto oblastech respondenty odhadnuty neinvestiční roční výdaje ve výši 1 258 704 Kč (vzorek 13 obcí) a investiční roční výdaje ve výši 530 000 Kč (vzorek 6 obcí), což v průměru odpovídá ročnímu výdaji 100 121 Kč na jednu obec neinvestičních výdajů a 93 667 Kč výdajů investičních.

6.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Analýza cílových (dotčených) skupin v oblasti administrativní podpory obcí

Analýza slouží k definování jednotlivých cílových skupin (dotčených či zainteresovaných), zjištění jejich předpokládaných očekávání a k definování rizik spojených s těmito skupinami a s jejich očekáváním. Dále pak slouží k nalezení vhodného způsobu komunikace a nalezení případných opatření k minimalizaci rizik při zapojení těchto cílových skupin.

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	Občané obcí na území ORP	Dosažitelný starosta a zaměstnanci obce. Služby poskytované občanům jsou dosažitelné v odpovídajícím čase a kvalitě. Rozvoj obce – investování do infrastruktury, atd. Efektivně a účelně vynaložené finanční prostředky obce.	Přehnané požadavky a nároky.	Standardní komunikační kanály. Osobní komunikace s občany, místní zpravodaj, noviny, www obce, TV. Úřední deska, obecní rozhlas. Zasedání zastupitelstva obce. Veřejné diskuse a projednávání.	Pravidelné informování a osvěta (www obce ...). Naslouchání požadavkům, příp. schopnost reakce na měnící se požadavky občanů. Stanovení pravidelných úředních hodin.
2.	Starostové obcí (zastupitelé obcí)	Dostatečná personální kapacita a technické vybavení na zvládnutí administrativní činnosti obce. Odpovídající (minimální) náklady na zajištění administrativní činnosti obce. Naplnění potřeb občanů obce.	Přetíženost starostů (zejména u neuvolněných starostů). Vysoké náklady na zajištění administrativní činnosti obce. Nedostatečná zastupitelnost. Sankce pro obec při nedodržení zákonných povinností.	Jednání zastupitelstva a rady obce. Jednání na úrovni dobrovolných svazků.	Meziobecní spolupráce. Zajištění dostatečných personálních kapacit obce. Pravidelná plánovaná obnova zařízení a vybavení. Spolupráce a komunikace s dodavateli služeb. Tvorba finanční rezervy. Využívání finančních prostředků z fondů EU či z národních zdrojů.
3.	Zaměstnanci obecních úřadů	Dostatečná personální kapacita a technické vybavení na zvládnutí administrativní činnosti obce.	Přetíženost zaměstnanců obce. Nedostatečná zastupitelnost. Nedostatečné proškolení. Ukončení pracovního poměru.	Osobní komunikace mezi zaměstnanci obce a starostou.	Meziobecní spolupráce. Zajištění dostatečných personálních kapacit obce. Pravidelná plánovaná obnova

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
		Odpovídající finanční ohodnocení za vykonanou práci.			zařízení a vybavení. Pravidelné proškolení. Nastavení alespoň minimální zastupitelnosti. Finanční odměna za mimořádný pracovní výkon.
4.	Dobrovolný svazek obcí (DSO)	Pomoc svým členům se zvládnutím administrativní zátěže (poskytování administrativních služeb, je-li to předmětem činnosti DSO).	Nespravedlivé rozdělení nákladů na jednotlivé členy DSO. Neefektivní fungování DSO. DSO neplní účel, pro který byl založen.	Pravidelné jednání orgánů DSO.	Platba za poskytnuté služby za každý provedený úkon (namísto paušálního poplatku). Vznik DSO teprve na základě konkrétní potřeby skupiny obcí.
5.	ORP – Městský úřad Žďár nad Sázavou	Spolupráce s obcemi v rámci území ORP, poskytování metodické a konzultační pomoci obcím.	Nedostatečná personální kapacita MěÚ pro poskytování metodické a konzultační pomoci pro obce na území ORP. Neochota obcí finančně se podílet na poskytovaných službách týkající se administrativních činností.	Standardní komunikační kanály. Pravidelné porady, setkání. Místní zpravodaj, webové stránky města.	Partnerská dohoda města (MěÚ) a obcí na rozsahu poskytovaných služeb týkající se administrativní podpory, vč. nastavení finanční spoluúčasti obcí.
6.	Kontrolní orgány v oblasti přezkoumání hospodaření obcí, v oblasti veřejných zakázek atd.	Dodržování zákonů a nařízení v oblasti hospodaření obcí, účetnictví, veřejných zakázek atd.	Striktní vykládání zákonných povinností. Nečinnost kontrolních orgánů. Vyměření pokuty, sankce.	Standardní komunikační kanály. Úřední jednání.	Součinnost obce s kontrolními orgány. Předběžná konzultace problémových oblastí. Dostatečné proškolení pracovníků obce.
7.	Koncepční a koordinační orgány v oblasti hospodaření obcí, veřejných zakázek atd.	Existence odpovídajícího právního prostředí. Funkční a finančně udržitelný systém. Dodržování zákonů a nařízení.	Rozsah administrativních činností kladených na obce neodpovídá rozsahu financování (RUD, aj.) Podléhání lobbistickým tlakům.	Standardní komunikační kanály. Veřejná projednávání. Připomínkování. Sbírky zákonů. Webové stránky.	Meziobecní spolupráce. Spolupráce obcí při prosazování společných zájmů obcí. Upozorňování na dopady změn, informování o potřebách obcí,

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
	Zákonodárci.	Existence a fungování systému účinné kontroly.	Nevhodné změny v legislativě. Zvyšování administrativní zátěže obcí.		poskytování zpětné vazby z území (např. prostřednictvím Svazu měst a obcí nebo jiných platforem).
8.	Poskytovatelé dotací (např. EK, kraje, ROP, ...)	Dodržování zákonů a pravidel v oblasti dotací, účetnictví, veřejných zakázek atd.	Vysoká administrativní náročnost pro získání dotace. Striktní vykládání zákonných povinností a pravidel dotace. Nedostatek času pro podání žádosti o dotaci (od vyhlášení). Vyměření pokuty, sankce.	Standardní komunikační kanály. Úřední jednání.	Součinnost obce s poskytovatelem dotace. Předběžná konzultace problémových oblastí. Dostatečné proškolení pracovníků obce. Outsourcing v oblasti dotací.
9.	Správci informačních systému ve veřejné správě (IS ve VS) - ministerstva.	Fungující IS ve VS (aplikace, rejstříky ...). IS, které zjednodušují administrativní činnost a přinášejí potřebné informace pro obce. Pracovníci obcí využívají a umějí pracovat s IS.	Nedostatečná technická podpora. Nedostatečná možnost a vysoké finanční nároky na proškolení pracovníků obcí. IS nesnižuje, ale naopak zvyšuje administrativní náročnost.	Standardní komunikační kanály. Webové stránky správce IS. Hot line. Uživatelské manuály, cvičné prostředí pro vyzkoušení si práce s aplikací.	Proškolení pracovníků obcí. Komunikace se správcem IS (využívání hot line).
10.	Firmy poskytující služby: - právní poradenství - vedení účetnictví obcí - účetní software - administrace dotací - administrace veřejných zakázek - elektronické dražby atd.	Trvalá spolupráce s obcemi a pravidelná poptávka obcí po nabízených službách. Maximalizace zisku.	Nedodržování zákona. Nekvalitní služba – sankce pro obec, chyby v účetnictví, nezískání dotace ... Neplnění smlouvy s obcí. Náhlé ukončení činnosti firmy. Vysoké náklady obce za nakupované služby.	Standardní komunikační kanály. Jednání starosty s jednatelem firmy.	Zajištění činnosti vlastními zaměstnanci. Zajištění činnosti ve spolupráci s obcemi nebo v rámci DSO. Kvalitní smlouva s firmou. Změna firmy. Společné vyjednávání více obcí s firmou o ceně a podmínkách spolupráce.
11.	Firmy nabízející školení (účetnictví, IT, dotace, veřejné zakázky ...)	Trvalá spolupráce s obcemi a pravidelná poptávka obcí po školeních.	Vysoké náklady obce za školení. Nízká úroveň školení.	Standardní komunikační kanály.	Výběr osvědčených poskytovatelů vzdělávacích služeb. Organizace společných školení

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
		Maximalizace zisku.			pro více obcí (lektor přijede k obcím). Výměna zkušeností mezi pracovníky obcí.
12.	Média (regionální i celostátní noviny, televize a rádia)	Informování svých čtenářů/posluchačů (aktuality, sen- zace, zajímavosti). Poukazování na nedostatky. Zvýšení prodejnosti. Maximalizace zisku.	Zveřejnění nepravdivých nebo nepřesných informací. Negativní medializace obce. Poškození dobrého jména obce.	Tiskové zprávy. Tiskové konference. Publikování. Inzerce.	Využití médií pro poukázání na problém (např.: legislativní ...) Využití médií pro publicitu úspěšně zrealizovaného projektu obce. Udržování pravidelné komunika- ce s médii.

Zdroj: vlastní zpracování

Cílem analýzy cílových skupin je identifikovat významné skupiny dotčené nebo zainteresované v oblasti administrativní činnosti a podpoře obcí. Analýza mapuje jejich očekávání, možná rizika a možné způsoby komunikace s jednotlivými skupinami. Zároveň se snaží nastínit základní možná opatření, která mohou přispět k eliminaci identifikovaných rizik. Analýza vychází z obecných a všeobecně známých skutečností, ale částečně zohledňuje i specifika v území ORP Žďár nad Sázavou. Analýza cílových skupin byla použita jako východisko pro diskusi s představiteli obcí a dále pro zpracování dalších navazujících analýz - SWOT analýzy a analýzy rizik.

Registr rizik v oblasti administrativní podpory obcí

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady.

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika (v tabulce sloupec „V“) je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

Č	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P.D		
1.	Finanční riziko	Vysoké finanční náklady na zajištění administrativní činnosti obce.	3	5	15	Meziobecní spolupráce, sdružování administrativních činností. Společné vyjednávání obcí s dodavateli služeb / změna dodavatelů služeb. Spolupráce obcí a Svazu měst a obcí při prosazování společných zájmů obcí (posílení financování ze strany státu).	Obec
	Finanční riziko	Nespravedlivé rozdělení nákladů na společně zajišťované služby (v rámci DSO nebo při meziobecní spolupráci), neochota obcí finančně se podílet na úhradě nákladů.	2	5	10	Nastavení plateb za společně využívané služby „za každý provedený úkon“ (místo paušálního poplatku).	Obec
	Finanční riziko	Vyměření pokuty kontrolním orgánem, vrácení nebo krácení dotace.	2	2	4	Součinnost obce s kontrolními orgány. Předběžná konzultace problémových oblastí. Dostatečné proškolení pracovníků obce.	Obec

2.	Organizační riziko	Nedostatečná personální kapacita obcí (zejména u malých obcí s neuvolněným starostou). Široké spektrum administrativních činností kladených na jednoho pracovníka.	5	4	20	Meziobecní spolupráce, sdružování administrativních činností. Spolupráce obcí a Svazu měst a obcí při prosazování společných zájmů obcí (posílení financování ze strany státu).	Obec
	Organizační riziko	Nedostatečná zastupitelnost v administrativních činnostech zajišťovaných obcí (zejména u malých obcí s neuvolněným starostou)	5	3	15	Snížení administrativní zátěže obcí. Zvýšení personální kapacity obcí. Meziobecní spolupráce, sdružování administrativních činností.	Obec
	Organizační riziko	Neochota obcí ke vzájemné spolupráci v oblasti administrativních činností.	2	3	6	Představení příkladů dobré praxe. Představení výhod a vyčíslení možných úspor.	Obce
3.	Právní riziko	Změny v legislativě vedoucí k nárůstu administrativních nákladů obcí.	3	4	12	Upozorňování na dopady změn (např. ve spolupráci se Svazem měst a obcí). Tvorba finanční rezervy. Meziobecní spolupráce.	Obec
	Právní riziko	Nesplnění/nedodržení legislativních požadavků týkajících se administrativních činností obce (riziko sankcí).	2	3	6	Vzdělávání pracovníků. Meziobecní spolupráce, informování a výměna zkušeností mezi obcemi.	Obec
4.	Technické riziko	Technicky nevyhovující, či zastaralá výpočetní technika obce.	2	3	6	Pravidelná plánovaná obnova. Využití fondů EU nebo jiných dotací.	Obec
	Technické riziko	Chybějící znalosti a nedostatečná technická podpora při práci s informačními systémy (aplikacemi, rejstříky ...)	3	3	9	Proškolení pracovníků obcí v používání IT. Komunikace se správcem IS (využívání hot line). Využívání manuálů a cvičných prostředí (existují-li).	
5.	Věcné riziko	Nárůst rozsahu administrativy předávané na obce ze strany státu.	3	4	12	Upozorňování na možné negativní dopady, poskytování zpětné vazby z území (např. prostřednictvím Svazu měst a obcí nebo jiných platforem).	Obec

5.	Věcné riziko	Nízká frekvence některých administrativních činností zajišťovaných obcemi (např. 1x za rok) – nízká efektivita, nedostatečné proškolení a zkušenosti pracovníků.	4	4	16	Zajištění pravidelných školení pro pracovníky obcí. Organizace společných školení pro více obcí zároveň. Meziobecní spolupráce – sdružování administrativních činností, výměna zkušeností mezi pracovníky obcí.	Obec
	Věcné riziko	Nekvalitní služba poskytnutá externí firmou (např. právní poradenství, vedení účetnictví, administrace dotací nebo veřejných zakázek atd.)	2	3	6	Zajištění služby vlastními zaměstnanci. Zajištění služby ve spolupráci s obcemi nebo v rámci DSO. Kvalitní smlouva s firmou. Změna dodavatele služby.	Obec
	Věcné riziko	Nízká úroveň vzdělávacích kurzů pro zaměstnance, resp. vysoké náklady na jejich proškolení.	2	2	4	Výběr osvědčených poskytovatelů vzdělávacích služeb. Organizace společných školení pro více obcí (lektor přijede k obcím).	

Zdroj: vlastní zpracování

Na území ORP Žďár nad Sázavou jsme identifikovali celou řadu potenciálních rizik, která mohou negativně ovlivňovat výkon administrativních činností obcí. Ocenění rizik je do značné míry subjektivní a vychází z kvalifikovaného názoru zpracovatelů.

Z hlediska pravděpodobnosti a dopadu považujeme za nejvýznamnější zejména **riziko nedostatečné personální kapacity** obcí, kdy často jeden pracovník zajišťuje široké spektrum administrativních činností. Toto riziko se týká zejména menších obcí, které mají neuvolněného starostu/starostku. Jako významné související riziko jsme identifikovali také **riziko nízké zastupitelnosti pracovníků** obcí.

Dalším významným rizikem, které se opět týká zejména menších obcí, je **nízká frekvence některých administrativních činností** zajišťovaných obcemi. Některé administrativní činnosti vykonávají obce výjimečně, ojediněle, např. 1x za rok. Je pak zcela přirozené, že pracovník vykonávající takovou činnost se jí vždy „učí“ znovu, nemá potřebné zkušenosti, obtížně sleduje změny (např. legislativní) a taková činnost je pro něj časově náročná a s rizikem pochybení.

Všemi identifikovanými významnými riziky se budeme zabývat v dalších částech analytického dokumentu. V případě, že bude možné dopad identifikovaných rizik snížit prostřednictvím meziobecní spolupráce, budou předmětem návrhové části tohoto dokumentu.

6.1.4. SWOT analýza oblasti

SWOT analýza slouží k identifikaci silných a slabých stránek daného území (vnitřní vlivy z hlediska území), příležitostí a hrozeb (vnější vlivy z hlediska území). Na základě SWOT analýzy je vyhodnocena situace na území ORP.

Silné stránky	Slabé stránky
1. Existence několika dobrovolných svazků obcí na území ORP (tři nejvýznamnější – Subregion Velké Dářko, Svazek obcí pod Peperkem, Svazek obcí Pooslaví) – potenciál pro rozvoj meziobecní spolupráce.	1. Neexistence jednoho mikroregionu (sdružení obcí), který by pokrýval celé nebo velkou část území ORP.
2. Fungující spolupráce a výměna zkušeností v administrativních činnostech na pracovní úrovni mezi některými obcemi na území ORP.	2. Nedůvěra části obcí v meziobecní spolupráci jako takovou, její smysluplnost, přínos. Historicky negativní zkušenost.
3. MěÚ Žďár nad Sázavou poskytuje neformální administrativní podporu obcím v některých dílčích činnostech, jako jsou pomoc s dotacemi, pomoc s organizací výběrových řízení na zaměstnance obcí, konzultace v IT oblasti, poradenství v některých právních záležitostech ...	3. Neochota části obcí vykonávat činnosti ve spolupráci s jinou obcí nebo je přenést na dobrovolný svazek obcí. Obava ze ztráty části samostatnosti obce.
4. Dobrá spolupráce některých obcí s externími dodavateli služeb (např. vedení účetnictví, právní poradenství, dotace, veřejné zakázky ...).	4. Nízká personální kapacita obcí, zejména u malých obcí s neuvolněným starostou (široký rozsah a neustále se zvyšující odborná náročnost činností zajišťovaných jedním pracovníkem).
	5. Nízká zastupitelnost v administrativních činnostech zajišťovaných obcí, zejména u malých obcí s neuvolněným starostou.
	6. Nízká frekvence některých administrativních činností zajišťovaných obcemi (nízké zkušenosti pracovníků, nemožnost sledovat kontinuálně legislativní změny, nízká efektivita, ...).
	7. Nejednotný účetní software používaný jednotlivými obcemi (obtížné sjednocení administrativní podpory).
Příležitosti	Hrozby
1. Možnost inspirovat se z příkladů dobré praxe týkající se administrativních činností – již fungující spolupráce jinde.	1. Nevhodné změny v legislativě s dopadem na nárůst rozsahu administrativních činností obcí a nárůst finančních nákladů na jejich pokrytí.
2. Společné organizování školení obcemi pro své zaměstnance v zajišťovaných agendách (školení pro více obcí dohromady).	2. Rozsah a náročnost administrativních činností vykonávaných obcemi neodpovídá finančním zdrojům obcí (RUD, dotace, apod.)
3. Spolupráce obcí v oblasti administrace dotací a dotačním managementu.	3. Finanční příspěvek jednotlivých obcí na společně vykonávanou činnost nebude odpovídat spotřebovaným službám jednotlivých obcí – neochota obcí dále se finančně podílet na úhradě nákladů na společně zajišťované služby.

4. Spolupráce obcí v oblasti administrace veřejných zakázek.	4. Vyměření pokuty kontrolním orgánem při pochybeních v administrativní činnosti obce, vrácení nebo krácení dotačních prostředků apod.
--	--

Zdroj: vlastní zpracování

SWOT analýza v oblasti „Administrativní podpory obcí“ vychází nejen ze sběru dat (z provedeného dotazníkového šetření), ale vzešla především z diskuzí a ze setkání s představiteli obcí.

Podrobný komentář ke SWOT analýze je uveden v následující kapitole a je součástí celkového souhrnu výsledků analýz.

6.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Na území ORP Žďár nad Sázavou existuje několik dobrovolných svazků obcí, z nichž za nejvýznamnější lze považovat Subregion Velké Dářko, Svazek obcí pod Peperkem a Svazek obcí Pooslaví. Tyto dobrovolné svazky obcí mají podle našeho názoru dobrý potenciál v případě zájmu obcí poskytovat také administrativní podporu svým členům. Již dnes v řadě případů existuje neformální spolupráce mezi obcemi v zajišťování administrativních činností, např. výměna zkušeností mezi účetními obcí apod.

Jistou míru administrativní pomoci poskytuje obcím ve svém správním obvodu i město Žďár nad Sázavou. Obce se mohou již dnes neformálně obracet na pracovníky městského úřadu např. v oblasti pomoci s výpočetní technikou, pomoci se zpracováním žádosti o dotaci, s pomocí při organizaci výběrových řízení na zaměstnance obecních úřadů apod. Řada obcí některé činnosti nakupuje od externích dodavatelů, typicky jde o zpracování účetnictví obce nebo složitější výběrová řízení na dodávky a služby.

Na území ORP Žďár nad Sázavou v minulosti nevznikl mikroregion, který by pokrýval velkou část území, jak je tomu v některých jiných územích ORP. Zároveň u některých obcí historicky přetrvává jistá míra nedůvěry v meziobecní spolupráci a možný negativní vztah k městu Žďáru nad Sázavou jako přirozenému spádovému centru území ORP. Některé obce mohou cítit ve spolupráci s jinou obcí, či v delegování některých činností (i administrativních) na jinou obec nebo na dobrovolný svazek obcí, určité ohrožení samostatnosti obce.

Při diskusi se starosty obcí jsme jako významný problém identifikovali nedostatečnou personální kapacitu obcí a nízkou zastupitelnost, která je patrná zejména u malých obcí, které mají neuvolněného starostu. V těchto obcích musí naprostou většinu práce a administrativních činností zajistit sám starosta po příchodu ze svého běžného zaměstnání, příp. účetní, která obvykle pracuje pouze na částečný úvazek.

Významným problémem je nízká frekvence některých činností, které obce zajišťují, a časté změny legislativních předpisů v některých oblastech. Zajištění takové činnosti je pak pochopitelně pro pracovníka profesně velmi obtížné a časově náročné.

Za riziko lze považovat další nárůst objemu a náročnosti administrativních povinností pro obce, např. v důsledku legislativních změn. Pro obce je obtížné zajistit především dostatečnou specializaci svých pracovníků. Problém by nastal nejenom ve finančním pokrytí těchto nových činností, ale především v jejich personálním zvládnutí.

Výsledky provedeného šetření poměrně zřetelně ukazují, že poptávka a potřeba zajistit některé činnosti obcí v oblasti samostatné působnosti jiným (inovativním) způsobem nebo formou je obcemi vnímána nejvíce v těchto oblastech:

- Dotační management,
- Veřejné zakázky,
- Školení a vzdělávání pracovníků obcí.

Jako důležité kritérium, aby mohla být v budoucnu nastavena fungující spolupráce obcí v oblasti administrativní podpory, považujeme způsob financování. Z výsledků analýz je patrné, že obce jsou připraveny hradit náklady z vlastních zdrojů a větší důraz kladou na financování na základě výkonnosti, tedy takové, že obec bude přispívat nebo hradit pouze administrativní služby, které skutečně „spotřebovala“ (úhrada za úkon). Naopak systém placení pouze na základě paušálního poplatku bude pro obce patrně dlouhodobě neakceptovatelný a neudržitelný, protože může být některými obcemi vnímán jako nespravedlivý z hlediska rozdílného čerpání služeb jednotlivými obcemi.

V případě budoucích změn ve financování respondenti preferují příspěvek z RUD, přičemž aktivační poplatek by hradila obec, resp. plné financování z RUD přímo pro DSO zajišťující službu. Jen 15% uvedlo vhodnost financovat DSO dotací.

6.2. Návrhová část pro oblast administrativní podpora obcí

6.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Administrativní podpora obcí“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti hlavní administrativní, právní, personální, dotační a poradenské činnosti obce.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma „Administrativní podpora obcí“.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny z motivujících starostů, ze zástupců obcí a dalších zainteresovaných osob či subjektů z území SO ORP Žďár nad Sázavou. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma „Administrativní podpora obcí“.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

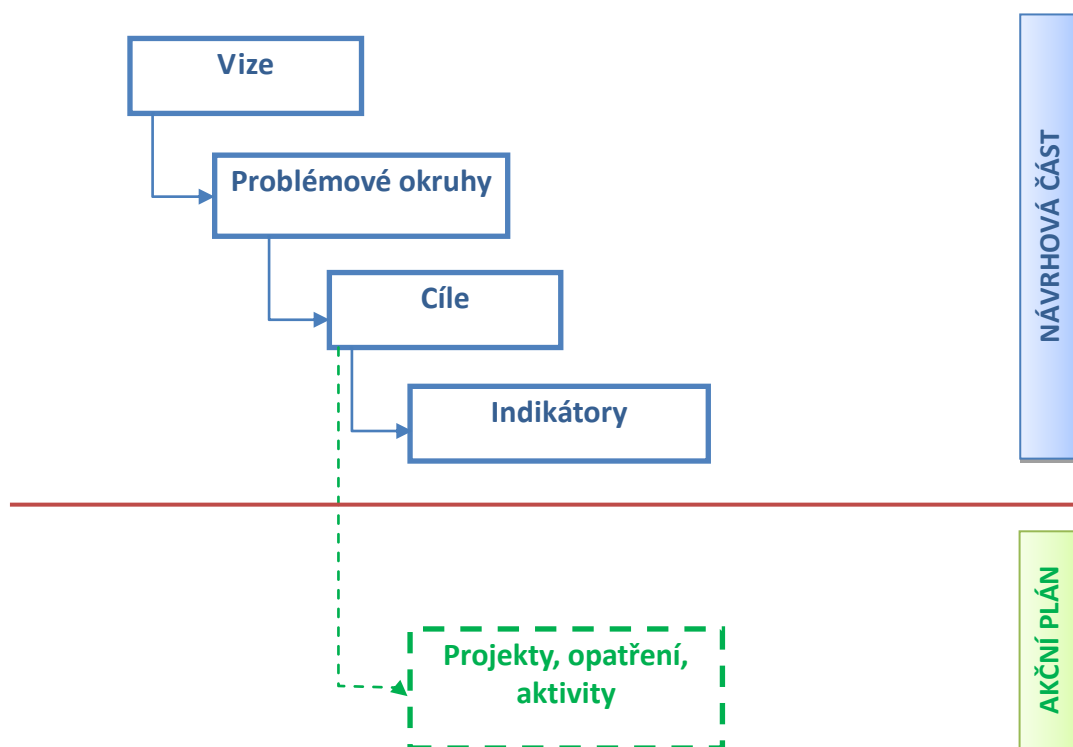
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma „Administrativní podpora obcí“. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Administrativní podpora obcí“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce

Obce ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou spolupracují při plánování a koncepci předškolního a základního vzdělávání na celém území ORP vzhledem k demografickým ukazatelům a jejich předpokládanému vývoji. Vzájemnou spoluprací je zajištěna podpora, pomoc a péče občanům v oblasti sociálních služeb, obzvláště seniorům a to co nejdéle v jejich přirozeném prostředí. Na území ORP existuje funkční systém odpadového hospodářství, také se zaměřením na využívání bioodpadu. Vybrané administrativní činnosti vykonávají obce v ORP společně a tím efektivněji.

Administrativní podpora obcí	Problémová oblast 1: Vysoká administrativní zátěž obcí		Problémová oblast 2: Nedostatečná personální kapacita obcí
	cíl 1.1: Vytvořit servisní a poradenské místo pro obce v oblasti dotačního managementu.	cíl 1.2: Vytvořit servisní a poradenské místo pro obce v oblasti veřejných zakázek.	cíl 2.1: Nastavit systém společného zajišťování školení a vzdělávání pracovníků obcí.

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

6.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize území správního obvodu ORP Žďár nad Sázavou (předpoklad do roku 2023):

Obce ve správním obvodu ORP Žďár nad Sázavou spolupracují při plánování a koncepci předškolního a základního vzdělávání na celém území ORP vzhledem k demografickým ukazatelům a jejich předpokládanému vývoji. Vzájemnou spoluprací je zajištěna podpora, pomoc a péče občanům v oblasti sociálních služeb, obzvláště seniorům a to co nejdéle v jejich přirozeném prostředí. Na území ORP existuje funkční systém odpadového hospodářství, také se zaměřením na využívání bioodpadu. Vybrané administrativní činnosti vykonávají obce v ORP společně a tím efektivněji.

Slogan:

Žďár nad Sázavou a okolí – spolupracovat se vyplatí.

Problémové okruhy

Z provedených analýz a diskuze se zástupci obcí byly v oblasti „Administrativní podpory obcí“ v ORP Žďár nad Sázavou identifikovány tyto dva problémové okruhy:

1. Vysoká administrativní zátěž obcí
2. Nedostatečná personální kapacita obcí

1. Vysoká administrativní zátěž obcí

Při diskusi se starosty obcí v ORP Žďár nad Sázavou jsme jako významný problém identifikovali vysokou administrativní zátěž obcí. Ta nejvíce dopadá zejména na menší obce, které mají starostu neuvolněného pro výkon funkce. V těchto obcích musí naprostou většinu práce a administrativních činností zajistit sám starosta po příchodu ze svého běžného zaměstnání, příp. účetní, která obvykle pracuje pouze na částečný úvazek.

Problematická je dále skutečnost, že některé administrativní činnosti jsou prováděny nepravidelně s nízkou frekvencí, což v kombinaci s častou změnou legislativních předpisů a nízkou personální kapacitou obcí nutně vede k tomu, že zvládnutí takové činnosti je pro pracovníky obcí značně náročné (časově i odborně) a ve výsledku je vykonání takové činnosti neefektivní.

Obce zajišťují značně široký rozsah činností, jejichž odborná náročnost se stále zvyšuje, proto je obtížné zajistit dostatečnou specializaci pracovníků obcí a jejich zastupitelnost. Za riziko lze považovat další nárůst objemu a náročnosti administrativních povinností pro obce, např. v důsledku legislativních změn.

Problémem je také to, že narůstající rozsah a odborná náročnost činností neodpovídá finančním zdrojům obcí.

Při navrhování možných opatření, která by vedla k řešení výše identifikovaných problémů, je možno vycházet zejména z výsledků provedeného šetření u obcí. V tomto šetření zástupci obcí vyjádřili svoje preference a poptávku po činnostech a službách, pro jejichž zajištění by jim vyhovovala meziobecní spolupráce. Šetření se zúčastnilo 24 obcí, tj. 51% z celkového počtu obcí na území ORP (mimo sídlo ORP). Výsledky šetření jsou podrobně uvedeny v analytické části dokumentu.

Výsledky provedeného šetření poměrně zřetelně ukazují, že poptávka a potřeba zajistit některé činnosti obcí v oblasti samostatné působnosti jiným (inovativním) způsobem nebo formou je obcemi vnímána nejčastěji v oblasti **dotačního managementu** a v oblasti **veřejných zakázek** (viz tabulky níže). Výsledky šetření v těchto oblastech naznačují vůli k diskuzi a snahu po nalezení nového společného řešení.

Tab. 137: Poptávka obcí po službách v oblasti dotačního managementu

Okruh podpory a spolupráce	Poptávka po službách [počet obcí] (z 24 obcí)				
	A. Zajišťujeme si sami, nepotřebuje me řešit	B. Metodická podpora	C. Průběžná konzultace	D. Využijeme kompletní zajištění služby	E. Jinak. Specifikujte:
II. 3. Dotační management					
a) Monitorování dotačních výzev a průběžné informování konkrétních potenciálních žadatelů o vybrané výzvě	3,5	2,5	4	14	0
b) Příprava žádosti o dotaci	5,5	2	2	14,5	0
c) Projektové řízení, zpracování monitorovací zprávy, žádosti o platbu	4,5	1,5	2	16	0
d) Vyúčtování dotace, účast na kontrolách poskytovatelů dotací	5,5	2,5	2	14	0
e) Řízení udržitelnosti projektu	8	1,5	3	11,5	0
f) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0	0	0	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření u obcí

Tab. 138: Preferovaný způsob zajištění dotačního managementu

Okruh podpory a spolupráce	Preferovaný způsob zajištění dané agendy [počet obcí] (z 24 obcí)						
	A. Sami interně, vlastním odborníkem		B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí		C. Smluvní zajištění na komerční bázi		D. Jinak
	Volným zástupcem	Zaměstnanci	DSO (v rámci dobrovolného svazku obcí)	Partnerská dohoda	Právnícká osoba	Fyzická osoba	
III. 3. Dotační management							
a) Monitorování dotačních výzev a průběžné informování konkrétních potenciálních žadatelů o vybrané výzvě	5,5	1	5	5,5	4	3	0
b) Příprava žádosti o dotaci	6	1	3	7	4,5	2,5	0
c) Projektové řízení, zpracování monitorovací zprávy, žádosti o platbu	5,5	1	2	8	4,5	3	0
d) Vyúčtování dotace, účast na kontrolách poskytovatelů dotací	7	3	2	6	3,5	2,5	0
e) Řízení udržitelnosti projektu	7,5	2	2	6	3	1,5	0
f) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0	1	0,5	0,5	0	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření u obcí

Tab. 139: Poptávka obcí po službách v oblasti veřejných zakázek

Okruh podpory a spolupráce	Poptávka po službách [počet obcí] (z 24 obcí)				
	A. Zajišťujeme si sami, nepotřebujeme řešit	B. Metodická podpora	C. Průběžná konzultace	D. Využijeme kompletní zajištění služby	E. Jinak. Specifikujte:
II. 4. Veřejné zakázky					
a) Příprava podkladů pro zadání veřejné zakázky	3,5	2,5	2	16	0
b) Rozeslání výzev na podání nabídek	4,5	0,5	3	16	0
c) Organizace a zajištění práce výběrových komisí	4,5	1,5	2	16	0
d) Profil zadavatele, zveřejňování smluv na profilu zadavatele a další související úkony	2,5	1,5	3	14	0
e) Elektronické dražby dodávek (e-aukce na zakázky malého rozsahu)	2	1,5	2	12,5	0
f) Organizace společných nákupů (centrální zadávání)	2	0,5	3	12,5	0
g) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0	0	1	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření u obcí

Tab. 140: Preferovaný způsob zajištění veřejných zakázek

Okruh podpory a spolupráce	Preferovaný způsob zajištění dané agendy [počet obcí] (z 24 obcí)						
	A. Sami interně, vlastním odborníkem		B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí		C. Smluvní zajištění na komerční bázi		D. Jinak
	Voleným zástupcem	Zaměstnanci	DSO (v rámci dobrovolného svazku obcí)	Partnerská dohoda	Právnícká osoba	Fyzická osoba	
III. 4. Veřejné zakázky							
a) Příprava podkladů pro zadání veřejné zakázky	3,5	0,5	3	5,5	8,5	3	0
b) Rozeslání výzev na podání nabídek	3	1,5	2	5,5	9,5	2,5	0
c) Organizace a zajištění práce výběrových komisí	4	0,5	2	6,5	8,5	2,5	0
d) Profil zadavatele, zveřejňování smluv na profilu zadavatele a další související úkony	3,5	0,5	2	5,5	8,5	2	0
e) Elektronické dražby dodávek (e-aukce na zakázky malého rozsahu)	1,5	0	3	5,5	7,5	2,5	0
f) Organizace společných nákupů (centrální zadávání)	1,5	0	6	5,5	3,5	2,5	0
g) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření u obcí

Předmětem zjišťování mezi obcemi byl i preferovaný způsob financování poptávaných služeb a odhad současných výdajů obcí na vybrané administrativní služby (viz tabulky níže). Z výsledků je patrné, že obce jsou ochotné hradit náklady na tyto administrativní služby z vlastních zdrojů a preferují spíše financování na základě výkonnosti, tedy za provedený úkon.

Tab. 141: Preferovaný způsob financování v oblasti dotačního managementu a veřejných zakázek

Okruh podpory a spolupráce	Způsob financování [počet obcí] (z 24 obcí)							
	A) Přípravenost k finanční spoluúčasti za stávajících podmínek			B) Nastavení jiných forem financování ze strany státu				Jiným způsobem
	Plná úhrada z vlastních zdrojů obce	Prostřednictvím paušálního poplatku DSO (zajišťující obce)	Platba za každý provedený úkon (dle kalkulace DSO, zajišťující obce)	Příspěvek z RUD určený pro DSO zajišťující službu + aktivační poplatek	Plné financování podílem z RUD určené pro DSO zajišťující službu	Zpětná úhrada DSO zajišťující službu ze strany státu	Vytvoření dotačního titulu pro financování DSO zajišťující službu	
3. Dotační management	7	1,5	8,5	4	5	1	2	0
4. Veřejné zakázky	10	1,5	6,5	5	4	1	3	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření u obcí

Tab. 142: Kvalifikovaný odhad výdajů obcí na vybrané administrativní služby

Okruh podpory a spolupráce	Kvalifikovaný odhad výdajů na poptávané služby [Kč/rok]					
	Celkem Kč za všechny obce, které vyplnily údaj		Počet obcí, které vyplnily údaj		Průměr Kč na jednu obec	
	Neinvestiční (běžné) výdaje	Investiční výdaje	Neinvestiční (běžné) výdaje	Investiční výdaje	Neinvestiční (běžné) výdaje	Investiční výdaje
3. Dotační management	744 352 Kč	160 000 Kč	13	5	57 258 Kč	32 000 Kč
4. Veřejné zakázky	514 352 Kč	370 000 Kč	12	6	42 863 Kč	61 667 Kč

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření u obcí

2. Nedostatečná personální kapacita obcí

Při diskusi se starosty obcí v ORP Žďár nad Sázavou jsme jako významný problém identifikovali nedostatečnou personální kapacitu obcí (jak z hlediska počtu zaměstnanců, tak z hlediska jejich odpovídající odborné kvalifikace) a nízkou zastupitelnost pracovníků. Toto platí zejména u obcí se starostou neuvolněným pro výkon funkce, kterých je většina. Obcí s neuvolněným starostou je v ORP Žďár nad Sázavou celkem 33 z celkového počtu 48 obcí (tj. 69%).

Problémem je, že některé administrativní činnosti jsou prováděny nepravidelně s nízkou frekvencí a zároveň dochází k časté změně legislativních předpisů. Obce zajišťují široký rozsah činností, jejichž odborná náročnost se zvyšuje. To vše klade stále větší nároky na odbornost a specializaci pracovníků, kterou je ovšem velmi obtížné při nedostatečné personální kapacitě zajistit, nehledě na zajištění zastupitelnosti pracovníků, např. při déletrvající pracovní neschopnosti.

Problémem je také to, že narůstající rozsah a odborná náročnost činností neodpovídá finančním zdrojům obcí.

Při navrhování možných opatření, která by vedla k řešení výše identifikovaných problémů, je možno vycházet zejména z výsledků provedeného šetření u obcí. V tomto šetření zástupci obcí vyjádřili svoje preference a poptávku po činnostech a službách, pro jejichž zajištění by jim vyhovovala meziobecní spolupráce. Šetření se zúčastnilo 24 obcí, tj. 51% z celkového počtu obcí na území ORP (mimo sídlo ORP). Výsledky šetření jsou podrobně uvedeny v analytické části dokumentu.

Z výsledků provedeného šetření vyplývá, že ve 24 obcích, které se zúčastnily šetření, je v administrativě spojené se správou obce fyzicky zaměstnáno 45 pracovníků s přepočteným úvazkem celkem 24,11. To znamená, že na každou obec průměrně vychází pouze jeden přepočtený celý pracovní úvazek. Více než polovinu z tohoto počtu tvoří účetní (23 pracovníků a 14,28 přepočtených úvazků). V obdobném rozsahu (23,5 pracovníka a 16,33 přepočtených úvazků) je zajišťována správa majetku obcí, tzv. technicko-hospodářský pracovník zajišťující obsluhu a údržbu majetku obce. Z výše uvedeného je zřejmé, že činnost obcí je ve velké míře zajišťována zaměstnanci na částečný pracovní úvazek.

Možným opatřením reagujícím na nedostatečnou personální kapacitu, zejména týkající se kvalifikace a odbornosti zaměstnanců je **nastavení systému společného zajišťování školení a vzdělávání pro pracovníky obcí**. Poptávka obcí po této službě vyplývá z provedeného šetření (viz tabulky níže).

Tab. 143: Poptávka obcí po službách v oblasti vzdělávání a školení pracovníků obcí

Okruh podpory a spolupráce	Poptávka po službách [počet obcí] (z 24 obcí)				
	A. Zajišťujeme si sami, nepotřebuje me řešit	B. Metodická podpora	C. Průběžná konzultace	D. Využijeme kompletní zajištění služby	E. Jinak. Specifikujte:
II. 2. Ekonomické agendy					
e) Vzdělávání pro správu ekonomických agend územně samosprávných celků	5	7	2	9	0
II. 5. IT podpora					
ch) Zajištění systému vzdělávání v IT	6	1	2	14	0
II. 7. Rozvoj obce					
a) Organizace společných školení v zajišťovaných agendách pro více obcí zároveň	2	3	2	15	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření u obcí

Tab. 144: Preferovaný způsob zajištění vzdělávání a školení pracovníků obcí

Okruh podpory a spolupráce	Preferovaný způsob zajištění dané agendy [počet obcí] (z 24 obcí)						
	A. Sami interně, vlastním odborníkem		B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí		C. Smluvní zajištění na komerční bázi		D. Jinak
	Voleným zástupcem	Zaměstnanci	DSO (v rámci dobrovolného svazku obcí)	Partnerská dohoda	Právnícká osoba	Fyzická osoba	
III. 2. Ekonomické agendy							
e) Vzdělávání pro správu ekonomických agend územně samosprávných celků	2	3	7	5	4	2	0
III. 5. IT podpora							
ch) Zajištění systému vzdělávání v IT	0,5	1	8	7	3,5	2	0
III. 7. Rozvoj obce							
a) Organizace společných školení v zajišťovaných agendách pro více obcí zároveň	1,5	0	7	8	3	0,5	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření u obcí

6.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Vysoká administrativní zátěž obcí
Cíl 1.1 Cíl 1.2	<i>Vytvořit servisní a poradenské místo pro obce v oblasti dotačního managementu.</i> <i>Vytvořit servisní a poradenské místo pro obce v oblasti veřejných zakázek.</i>
Popis cíle	<i>Možným opatřením pro snížení vysoké administrativní zátěže obcí může být vytvoření servisního a poradenského místa pro obce v oblasti dotačního managementu a v oblasti veřejných zakázek. Poptávka, vůle k diskusi a snaha o nalezení společného řešení v těchto oblastech vyplývá ze šetření provedeného mezi obcemi.</i> <i>Tato servisní a poradenská místa by mohla být zřízena buď v rámci stávajících dobrovolných svazků obcí, na základě dohody mezi obcemi nebo v rámci městského úřadu obce s rozšířenou působností. Obsazena by byla pracovníkem (pracovníky), kteří by byli odborníky na oblast veřejných zakázek a oblast dotací a zároveň by znali potřeby obcí ve svém obvodu. Využití služeb servisního místa by bylo pro řadu obcí efektivnější, než zajišťování vlastním pracovníkem nebo zajišťování prostřednictvím poradenských firem, které je časově i rozsahem omezené a poměrně nákladné.</i> <i>Důležitým kritériem pro možné budoucí nastavení fungující spolupráce obcí v oblasti administrativní podpory je způsob financování. Z výsledků analýz je patrné, že obce jsou připraveny hradit náklady z vlastních zdrojů a větší důraz kladou na financování na základě výkonnosti, tedy takové, že obec bude přispívat nebo hradit pouze administrativní služby, které skutečně „spotřebovala“ (úhrada za úkon). Naopak systém placení pouze na základě paušálního poplatku bude pro obce patrně dlouhodobě neakceptovatelný a neudržitelný, protože může být některými obcemi vnímán jako nespravedlivý z hlediska rozdílného čerpání služeb jednotlivými obcemi.</i>
Hlavní opatření	A: Legislativní opatření: • zpracování návrhu společné smlouvy B: Finanční opatření • rozbor ekonomické výhodnosti a finančních nároků poskytovaných služeb • nastavení systému finanční spoluúčasti C: Věcná opatření: • nastavení parametrů spolupráce v zajišťovaných službách (např. rozsah slu-

	<i>žeb, personální zajištění, místo poskytování apod.)</i>
Název indikátorů k hodnocení cíle	➤ <i>Vytvoření servisního a poradenského místa pro obce v oblasti dotačního managementu.</i> ➤ <i>Vytvoření servisního a poradenského místa pro obce v oblasti veřejných zakázek.</i>
Správce cíle	<i>Starosta obce Škrdlovice</i>

Problémový okruh 2	<i>Nedostatečná personální kapacita obcí</i>
Cíl 2.1	<i>Nastavit systém společného zajišťování školení a vzdělávání pracovníků obcí.</i>
Popis cíle	<i>Možným opatřením reagujícím na nedostatečnou personální kapacitu, zejména týkající se kvalifikace a odbornosti zaměstnanců je nastavení systému společného zajišťování školení a vzdělávání pro pracovníky obcí. Poptávka, vůle k diskusi a snaha o nalezení společného řešení v této oblasti vyplývá ze šetření provedeného mezi obcemi.</i> <i>V prostorách obcí, stávajících dobrovolných svazků obcí nebo v prostorách městského úřadu obce s rozšířenou působností mohou být dle aktuálních potřeb obcí organizována společná školení a vzdělávací kurzy pro pracovníky obcí. Školení se mohou týkat např. oblasti účetnictví, výkaznictví obcí, obsluhy IT a práce s počítačem a dalších. Výhodou tohoto způsobu školení mohou být nižší finanční náklady na jednoho proškoleného, úspora času (lektor přijede za školenými) a přidanou hodnotou může být také to, že během školení si mohou účastníci, kteří se často již znají, vzájemně vyměňovat zkušenosti, dovednosti a znalosti v dané oblasti.</i>
Hlavní opatření	<i>A: Legislativní opatření:</i> • <i>zpracování návrhu společné smlouvy</i> <i>B: Finanční opatření</i> • <i>rozběr ekonomické výhodnosti a finančních nároků poskytovaných vzdělávacích služeb</i> <i>C: Věcná opatření:</i> • <i>nastavení parametrů spolupráce v zajišťovaných službách (např. témata,</i>

	<i>rozsah a frekvence vzdělávacích služeb, personální zajištění, místo poskytování apod.)</i>
Název indikátorů k hodnocení cíle	➤ <i>Nastavení systému společného zajišťování vzdělávacích akcí</i>
Správce cíle	<i>Starosta obce Světnov</i>

6.2.4. Indikátory

Cíl 1.1	Vytvořit servisní a poradenské místo pro obce v oblasti dotačního managementu.		
Číslo indikátoru	1.1.1		
Název indikátoru	Vytvoření servisního a poradenského místa pro obce v oblasti dotačního managementu.		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Odbor sekretariát tajemníka a vnitřních věcí MěÚ Žďár nad Sázavou		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	V současné době neexistuje žádné servisní a poradenské centrum pro obce v oblasti dotačního managementu. Cílem je vytvoření alespoň jednoho tohoto centra pro obce.		
Metodika a výpočet:	Posouzení zda vzniklo či nevzniklo toto centrum.		
Zdroj čerpání dat:	MěÚ Žďár nad Sázavou		

Cíl 1.2	Vytvořit servisní a poradenské místo pro obce v oblasti veřejných zakázek.		
Číslo indikátoru	1.2.1		
Název indikátoru	Vytvoření servisního a poradenského místa pro obce v oblasti veřejných zakázek.		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Odbor sekretariát tajemníka a vnitřních věcí MěÚ Žďár nad Sázavou		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	V současné době neexistuje žádné servisní a poradenské centrum pro obce v oblasti veřejných zakázek. Cílem je vytvoření alespoň jednoho tohoto centra pro obce.		
Metodika a výpočet:	Posouzení zda vzniklo či nevzniklo toto centrum.		
Zdroj čerpání dat:	MěÚ Žďár nad Sázavou		

Cíl 2.1	<i>Nastavit systém společného zajišťování školení a vzdělávání pracovníků obcí.</i>		
Číslo indikátoru	2.1.1		
Název indikátoru	<i>Nastavení systému společného zajišťování vzdělávacích akcí</i>		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Odbor sekretariát tajemníka a vnitřních věcí MěÚ Žďár nad Sázavou		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	V současné době neexistuje společná dohoda obcí na zajišťování vzdělávacích akcí. Cílem je nastavit systém pro společné vzdělávání a také zahájení vzdělávacích akcí pro pracovníky obcí.		
Metodika a výpočet:	Posouzení zda je nastaven systém pro společné vzdělávání pracovníků obcí a zahájení realizace společných vzdělávacích akcí.		
Zdroj čerpání dat:	MěÚ Žďár nad Sázavou		

6.3. Pravidla pro řízení strategie

6.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Dosud nestanoveno

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Vytvořit servisní a poradenské místo pro obce v oblasti dotačního managementu	Starosta obce Škrdlovice
1.2	Vytvořit servisní a poradenské místo pro obce v oblasti veřejných zakázek	Starosta obce Škrdlovice
2.1	Nastavit systém společného zajišťování školení a vzdělávání pracovníků obcí	Starosta obce Světnov

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1.1	Vytvoření servisního a poradenského místa pro obce v oblasti dotačního managementu	Odbor sekretariát tajemníka a vnitřních věcí MěÚ Žďár nad Sázavou
1.2.1	Vytvoření servisního a poradenského místa pro obce v oblasti veřejných zakázek	Odbor sekretariát tajemníka a vnitřních věcí MěÚ Žďár nad Sázavou
2.1.1	Nastavení systému společného zajišťování vzdělávacích akcí	Odbor sekretariát tajemníka a vnitřních věcí MěÚ Žďár nad Sázavou

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 6.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

6.3.2. **Systém změn strategie**

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejednalo-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

6.3.3. **Akční plán**

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdít apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

6.4. Závěr a postup zpracování

6.4.1. Shrnutí

V rámci proběhlých setkání s představiteli obcí byly diskutovány výsledky dotazníkového šetření k volitelnému tématu. Především potom možnosti podpory obcí v oblastech dotačního managementu, veřejných zakázek a zajišťování školení a vzdělávání pracovníků obcí. Jde tedy především o oblasti, které obce v současné době zajišťují z velké míry externě, formou outsourcingu, tudíž jedním z aspektů je úspora finančních prostředků.

6.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Strategie byla zpracována celým realizačním týmem projektu „Podpora meziobecní spolupráce“ v ORP Žďár nad Sázavou za podpory motivujících starostů a dle metodických doporučení od Svazu měst a obcí ČR. Shromažďování údajů od dotčených obcí (strukturovaný dotazník) a na setkáních se starosty obcí. Následně probíhala analýza a vyhodnocení dat. Realizační tým vytvořil návrh formulace vize, která byla projednána na setkání s motivujícími starosty, kde byla přeformulována do finální podoby a doplněna o slogan. Na základě provedených analýz, diskuzí s představiteli obcí a z Nástinů možných variantních návrhů k řešení se sestavily problémové okruhy, stanovily se cíle a k nim indikátory, které byly navrženy realizačním týmem a ověřeny ve fokusní skupině. Fokusní skupina byla složena z motivujících starostů, ze zástupců obcí a experta na volitelné téma, který je současně tajemníkem MěÚ Žďár nad Sázavou.

7. Závěr, kontakty

Strategie byla zpracována v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Účelem strategie bylo vymezit a definovat ve 4 oblastech (předškolní výchova a základní školství, sociální služby, odpadové hospodářství a administrativní podpora obcí) možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu SO ORP Žďár nad Sázavou, a to včetně návrhu možných řešení.

V oblasti předškolní výchovy a základního školství je třeba se z hlediska demografického vývoje a neefektivnímu využívání kapacit jednotlivých zařízení zaměřit na dlouhodobou spolupráci mezi obcemi a na nastavení podmínek přijímání dětí či žáků do školských zařízení ve Žďáře nad Sázavou. Následně je také třeba se zaměřit na propagaci menších zařízení v obcích a v rámci možností daného zařízení posílit konkurenceschopnost oproti zařízením ve Žďáru nad Sázavou posilováním např. mimoškolních aktivit, zájmových kroužků apod.

V oblasti sociálních služeb je především potřeba zvýšit kapacity v DPS (např. vybudování nového Domu s pečovatelskou službou) a rozšířit terénní služby pro seniory, aby se co nejvíce minimalizovaly zátěžové situace ze změny prostředí. Dále je potřeba zajistit informovanost o sociálních službách na území SO ORP Žďár nad Sázavou např. formou webových stránek a aktualizovaného tištěného katalogu a jeho následná efektivní distribuce.

U odpadového hospodářství se z hlediska analýz a vyjádření starostů zaměřujeme na rozšíření systému sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady. Dále nejen v návaznosti na novelu zákona 229/2014 existuje i určitý prostor pro doplnění sítě sběrných dvorů či sběrných míst na území SO ORP Žďár nad Sázavou. K uvedeným potřebám je důležitá i pravidelná a trvalá osvěta a informovanost široké veřejnosti zejména např. v třídění recyklovatelných složek odpadů, využívání bioodpadu apod.

V rámci Administrativní podpory obcí je kromě nezbytné finanční analýzy, která již proběhla, je důležitá další diskuze vzhledem k více možnostem řešení, jejich podmínkám konkrétní implementace, výhodám a nevýhodám.

Realizační tým:

Koordinátoři projektu: Mgr. Radka Čaníková (rcanikova@gmail.com)

Ing. Tomáš Drdla (tomas.drdla@zdarns.cz)

Expert pro volitelné téma: Ing. Jan Havlík, MPA (jan.havlik@zdarns.cz)

Pracovník pro analýzy a strategie: Ing. Šárka Fialová (fialova.sarka@gmail.com)

Asistentka: Michaela Štefanová (michaelastefanova@seznam.cz)

8. Přílohy

8.1. Seznam příloh

Příloha č. 1: Rozmístění MŠ a ZŠ v SO ORP Žďár nad Sázavou	133
Příloha č. 2: Další bližší informace o MŠ a ZŠ na území ORP Žďár nad Sázavou.....	135
Příloha č. 3: Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části	229
Příloha č. 4: Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012	309
Příloha č. 5: Celková produkce komunálního odpadu (KO) na území ORP za období 2008-2012 podrobně.....	311
Příloha č. 6: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce SKO) za období 2008-2012.....	314
Příloha č. 7: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012.....	316
Příloha č. 8: Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně	318
Příloha č. 9: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012	322
Příloha č. 10: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012.....	324
Příloha č. 11: Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012	326
Příloha č. 12: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012	328
Příloha č. 13: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012.....	330
Příloha č. 14: Vzdálenost obcí v SO ORP Žďár nad Sázavou (do 10 km) od sběrných dvorů.....	332

8.2. Seznam zkratek

AGTC	Evropská dohoda o nejdůležitějších trasách mezinárodní kombinované přepravy a souvisejících objektů
AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny
ARIS	Automatizovaný rozpočtový informační systém
BRKO	Biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	Biologicky rozložitelný odpad
CIU	Chlorovaný uhlovodík
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DDM	Dům dětí a mládeže
DP	Dobývací prostor
DSO	Dobrovolný svazek
DZ	Datová základna
EU	Evropská unie
GROUPI ISOH	Celostátní databázový online informační systém odpadového hospodářství
CHKO	Chráněná krajinná oblast
CHLÚ	Chráněné ložiskové území
CHOPAV	Chráněná oblast přirozené akumulace vod
ISNOV	Integrovaný systém nakládání s odpady v Kraji Vysočina
ISOH	Informační systém odpadového hospodářství
IURMO	Institut pro udržitelný rozvoj měst a obcí, o.p.s.
k.ú.	Katastrální území
KD	Kulturní dům
KO	Komunální odpad
KÚ	Krajský úřad
MAS	Místní akční skupina
MěÚ	Městský úřad
MF	Ministerstvo financí
MOS	Meziobecní spolupráce
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ	Mateřská škola

MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NATURA 2000	Soustava chráněných území a stanovišť evropského významu
NIV	Neinvestiční výdaje = prostředky na platy (PNP ped. + PNP neped.)
NKP	Národní kulturní památka
NO	Nebezpečný odpad
NPR	Národní přírodní rezervace
NRBC	Nadregionální biocentrum
NRBK	Nadregionální biokoridor
O	Obec
OBk	Rozvojová oblast
OH	Odpadové hospodářství
ONIV	Ostatní neinvestiční výdaje
OO	Ostatní odpad
OPŽP	Operační program životního prostředí
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSk	Rozvojová osa
PCB	Polychlorované bifenily
PNP	Příspěvky na platy
POH	Plán odpadového hospodářství
PP	Přírodní památky
PR	Přírodní rezervace
PrO	Odpady pocházející z průmyslu
PRVKÚK	Plán rozvoje vodovodů a kanalizací kraje
PS	Pečovatelská služba
PŠD	Povinná školní docházka
PÚR ČR	Politika územního rozvoje České republiky
RBC	Regionální biocentrum
RBK	Regionální biokoridor
RUD	Rozpočtové určení daní
RVKPP	Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky
S	Soukromník
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SKO	Směsný komunální odpad

SLDP	Sčítání lidu, domů a bytů
SMOCR	Svaz měst a obcí České republiky
SO	Správní obvod
SOPP	Svazek obcí Pod Peperkem
SO ORP	Správní obvod obcí s rozšířenou působností
SPŽP	Státní politika životního prostředí
SŠ	Střední škola
SVČ	Středisko volného času
SVP	Speciální vzdělávací program
SWOT	Strenghts, Weaknesses, Opportunities, Treats (Silné a slabé stránky, příležitosti, hrozby)
ŠD	Školní družina
ŠJ	Školní jídelna
ŠK	Školní klub
ÚAP	Územně analytické podklady
ÚFIS	Účetní a finanční informační systém
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu)
ÚP	Úřad práce
ÚP	Územní plán
ÚSES	Územní systém ekologické stability
VOŠ	Vyšší odborná škola
VPO	Veřejně prospěšná opatření
VPS	Veřejně prospěšná stavba
ZEVO	Zařízení pro energetické využití odpadů
ZCHÚ	Zvláště chráněná území
ZPF	Zemědělský půdní fond
ZŠ	Základní škola
ZÚJ	Základní územní jednotka
ZÚR	Zásady územního rozvoje
ZUŠ	Základní umělecká škola
ŽL	Živnostenský list
ŽP	Životní prostředí

8.3. Seznam tabulek

Tab. 1: Základní informace o strategii	8
Tab. 2: Obce správního obvodu dle abecedního pořadí	9
Tab. 3: Relevantní významné strategické dokumenty	12
Tab. 4: Charakteristika území ORP	16
Tab. 5: Demografický vývoj obyvatel v území ORP	17
Tab. 6: Stručná charakteristika školství v území ORP	19
Tab. 7: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP	21
Tab. 8: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v území ORP	22
Tab. 9: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP	23
Tab. 10: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání	24
Tab. 11: Charakteristika domácností	24
Tab. 12: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP	24
Tab. 13: Charakteristika trhu práce v území ORP	26
Tab. 14: Územní a strategické plánování	33
Tab. 15: Základní limity a dlouhodobé cíle	39
Tab. 16: Popis klíčových aktérů	42
Tab. 17: Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu	45
Tab. 18: Definice SO ORP Žďár nad Sázavou z pohledu předškolního a základního vzdělávání	49
Tab. 19: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Žďár nad Sázavou	52
Tab. 20: Počty CÍRKEVNÍCH škol / školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Žďár nad Sázavou	54
Tab. 21: Pracovníci ve školství v ORP Žďár nad Sázavou	55
Tab. 22: Počet ZŠ za ORP Žďár nad Sázavou	60
Tab. 23: Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP Žďár nad Sázavou	62
Tab. 24: ZŠ zřizované OBCEMI v ORP Žďár nad Sázavou	63
Tab. 25: Součásti ZŠ v jednotlivých obcích ORP Žďár nad Sázavou	63
Tab. 26: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP Žďár nad Sázavou	64
Tab. 27: Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP Žďár nad Sázavou	65
Tab. 28: Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP Žďár nad Sázavou	66
Tab. 29: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP Žďár nad Sázavou	66
Tab. 30: Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP Žďár nad Sázavou	67

Tab. 31: Počet absolventů ZŠ v ORP Žďár nad Sázavou.....	68
Tab. 32: Přehled škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v ORP Žďár nad Sázavou	69
Tab. 33: Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu v obcích ORP Žďár n. Sáz.	70
Tab. 34: Popis základních škol v ORP Žďár nad Sázavou za školní rok 2012/2013.....	72
Tab. 35: Očekávaný vývoj počtu žáků v SO ORP Žďár nad Sázavou	81
Tab. 36: Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP Žďár nad Sázavou	81
Tab. 37: MŠ zřizované OBCÍ v ORP Žďár nad Sázavou.....	84
Tab. 38: Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ v ORP Žďár nad Sázavou zřizované OBCEMI	84
Tab. 39: Popis MŠ v ORP Žďár nad Sázavou ve školním roce 2012/2013	85
Tab. 40: Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP Žďár nad Sázavou.....	90
Tab. 41: Počet zařízení v ORP Žďár nad Sázavou pro péči o děti do 3 let	90
Tab. 42: Školní družiny v ORP Žďár nad Sázavou	92
Tab. 43: Údaje o pedagogických pracovnících školních družin v ORP Žďár nad Sázavou	94
Tab. 44: Počet Základních uměleckých škol dle zřizovatelů a obcí v ORP Žďár nad Sázavou	94
Tab. 45: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP Žďár nad Sázavou	95
Tab. 46: Přehled středisek volného času dle zřizovatele a obce v ORP Žďár nad Sázavou	95
Tab. 47: Střediska volného času zřizované obcemi v ORP Žďár nad Sázavou	96
Tab. 48: Údaje o pracovnících SVČ v ORP Žďár nad Sázavou	96
Tab. 49: Školní jídelny zřizované obcemi v ORP Žďár nad Sázavou.....	97
Tab. 50: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP Žďár nad Sázavou.....	98
Tab. 51: Celkové provozní výdaje v SO ORP Žďár nad Sázavou na ZŠ, MŠ a v jiných zařízeních zřizovaných obcemi v KČ.....	99
Tab. 52: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP Žďár nad Sázavou v KČ	100
Tab. 53: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělání v r. 2013 v ORP Žďár nad Sázavou ...	101
Tab. 54: Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP Žďár nad Sázavou v r. 2012	101
Tab. 55: Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP Žďár nad Sázavou týkající se ZŠ do r. 2023	102
Tab. 56: Bližší informace o mateřských a základních školách na SO ORP Žďár nad Sázavou (dle ředitelů těchto zařízení).....	135
Tab. 57: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP Žďár nad Sázavou	153
Tab. 58: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP Žďár nad Sázavou (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP) – vlastní šetření	156

Tab. 59: Zařízení sociálních služeb se sídlem mimo území ORP Žďár nad Sázavou působící na území ORP Žďár nad Sázavou – vlastní šetření	157
Tab. 60: Počet jednotlivých typů sociálních služeb v ORP Žďár nad Sázavou	164
Tab. 61: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP) – vlastní šetření	168
Tab. 62: Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele v ORP Žďár nad Sázavou	179
Tab. 63: Počet sociálních služeb dle zřizovatele v ORP Žďár nad Sázavou	180
Tab. 64: Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012	182
Tab. 65: Náklady na sociální služby v letech 2010 – 2012 v ORP Žďár nad Sázavou	183
Tab. 66: Kapacita zařízení sociálních služeb v ORP Žďár nad Sázavou	187
Tab. 67: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012	191
Tab. 68: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – evidovaný počet neuspokojených žadatelů v roce 2012, r. 2014	192
Tab. 69: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012	192
Tab. 70: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012	195
Tab. 71: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2011	196
Tab. 72: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2010	197
Tab. 73: Počet organizací vykonávajících dobrovolnickou péči a počet jejich projektů v letech 2010, 2011 a 2012	199
Tab. 74: Zaměření dobrovolnických projektů v letech 2010, 2011 a 2012	201
Tab. 75: Srovnání průměrných nákladů na nakládání se směsným komunálním odpadem v obcích (rok 2012)*	237
Tab. 76: Srovnání průměrných nákladů na sběr separovaného odpadu v obcích (rok 2012)**	237
Tab. 77: Srovnání průměrných celkových nákladů obcí na zajištění odpadového hospodářství (rok 2012)***	238
Tab. 78: Sběrné dvory na území ORP, současný stav	239
Tab. 79: Sběrná místa na území ORP, současný stav	239
Tab. 80: Výkupny odpadů na území ORP, současný stav	240
Tab. 81: Třídící linky na území ORP, současný stav	242
Tab. 82: Třídící linky v blízkosti území ORP, současný stav	243
Tab. 83: Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území ORP), současný stav	243
Tab. 84: Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP, současný stav	244

Tab. 85: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav	244
Tab. 86: Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav	245
Tab. 87: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů na území ORP, současný stav	246
Tab. 88: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP, současný stav	246
Tab. 89: Koncová zařízení (spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného území ORP), současný stav	246
Tab. 90: Nejblíže skládky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav	248
Tab. 91: Koncová zařízení (skládky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného ORP), současný stav	248
Tab. 92: Další zařízení pro nakládání s odpady v území ORP a v blízkosti územní ORP, současný stav	249
Tab. 93: Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období	251
Tab. 94: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012	253
Tab. 95: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008 - 2012	254
Tab. 96: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce SKO) za období 2008-2012	258
Tab. 97: Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012	260
Tab. 98: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012	261
Tab. 99: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytříděných odpadů), rok 2012	263
Tab. 100: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012	263
Tab. 101: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013	264
Tab. 102: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012	265
Tab. 103: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008 - 2012	266
Tab. 104: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012	268
Tab. 105: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012	270

Tab. 106: Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012	272
Tab. 107: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012	274
Tab. 108: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008 - 2012.....	276
Tab. 109: Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP	278
Tab. 110: Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012.....	309
Tab. 111: Celková produkce komunálního odpadu (KO) na území ORP za období 2008-2012 podrobně	311
Tab. 112: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce SKO) za období 2008-2012.....	314
Tab. 113: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012.....	316
Tab. 114: Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně	318
Tab. 115: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012	322
Tab. 116: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012	324
Tab. 117: Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012	326
Tab. 118: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012	328
Tab. 119: Nakládání s BRO a s BRKO na území ORP za období 2008-2012	330
Tab. 120: Počet pracovníků obcí	334
Tab. 121: Poptávka obcí po službách v oblasti právní podpory	336
Tab. 122: Poptávka obcí po službách v oblasti ekonomických agend.....	337
Tab. 123: Poptávka obcí po službách v oblasti dotačního managementu	338
Tab. 124: Poptávka obcí po službách v oblasti veřejných zakázek.....	339
Tab. 125: Poptávka obcí po službách v oblasti IT podpory	340
Tab. 126: Poptávka obcí po službách v oblasti technické a stavební podpory	341
Tab. 127: Poptávka obcí po službách v oblasti rozvoje obce	342
Tab. 128: Preferovaný způsob zajištění právní podpory	343
Tab. 129: Preferovaný způsob zajištění ekonomických agend.....	344
Tab. 130: Preferovaný způsob zajištění dotačního managementu	344
Tab. 131: Preferovaný způsob zajištění veřejných zakázek	345
Tab. 132: Preferovaný způsob zajištění IT podpory	346
	393

Tab. 133: Preferovaný způsob zajištění technické a stavební podpory	346
Tab. 134: Preferovaný způsob zajištění rozvoje obce	348
Tab. 135: Preferovaný způsob financování	349
Tab. 136: Kvalifikovaný odhad výdajů obcí na poptávané administrativní služby	350
Tab. 137: Poptávka obcí po službách v oblasti dotačního managementu	365
Tab. 138: Preferovaný způsob zajištění dotačního managementu	365
Tab. 139: Poptávka obcí po službách v oblasti veřejných zakázek.....	366
Tab. 140: Preferovaný způsob zajištění veřejných zakázek	366
Tab. 141: Preferovaný způsob financování v oblasti dotačního managementu a veřejných zakázek	367
Tab. 142: Kvalifikovaný odhad výdajů obcí na vybrané administrativní služby	367
Tab. 143: Poptávka obcí po službách v oblasti vzdělávání a školení pracovníků obcí	368
Tab. 144: Preferovaný způsob zajištění vzdělávání a školení pracovníků obcí	369

8.4. Seznam grafů

Graf č. 1: Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012	17
Graf č. 2: Pracovníci v MŠ a ZŠ	58
Graf č. 3: Počty dětí v mateřských školách dle zřizovatele.....	83
Graf č. 4: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP	229
Graf č. 5: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP).....	229
Graf č. 6: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP	229
Graf č. 7: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)	230
Graf č. 8: Podíl zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele	230
Graf č. 9: Podíl sociálních služeb v ORP dle zřizovatele.....	230
Graf č. 10: Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP	231
Graf č. 11: Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením.....	231
Graf č. 12: Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012	231
Graf č. 13: Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v ORP	232
Graf č. 14: Dobrovolnická činnost v ORP (dle zřizovatele)	232
Graf č. 15: Dobrovolnická činnost v ORP (dle povahy).....	232
Graf č. 16: Typy dobrovolnických projektů v ORP	233
Graf č. 17: Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008-2012.....	310
Graf č. 18: Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008-2012..	315
Graf č. 19: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012	317
Graf č. 20: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012	321
Graf č. 21: Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008-2012	323
Graf č. 22: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012 (využití a odstranění) .	325
Graf č. 23: Nakládání s KO na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění KO.....	327
Graf č. 24: Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008-2012	329
Graf č. 25: Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO na území ORP za období 2008-2012.....	331

8.5. Seznam map

Mapa č. 1: Administrativní členění Kraje Vysočina	14
Mapa č. 2: Administrativní členění správního obvodu.....	15
Mapa č. 3: Doprava na území SO ORP Žďár nad Sázavou v roce 2012	27
Mapa č. 4: Energetika, elektronické komunikace na území SO ORP Žďár nad Sázavou v roce 2012 ...	30
Mapa č. 5: Pokrytí území obcí územními plány v SO ORP Žďár nad Sázavou	34
Mapa č. 6: Dobrovolné svazky obcí ve SO ORP Žďár nad Sázavou.....	40
Mapa č. 7: Rozmístění mateřských škol v ORP Žďár nad Sázavou	133
Mapa č. 8: Rozmístění základních škol v ORP Žďár nad Sázavou	134
Mapa č. 9: Pokrytí dotčeného území a v jeho blízkosti sběrnými dvory a sběrnými místy	241
Mapa č. 10: Pokrytí SO ORP Žďár nad Sázavou sběrnými dvory a sběrnými místy.....	241
Mapa č. 11: Vzdálenost obcí v SO ORP Žďár nad Sázavou (do 10 km) od sběrných dvorů.....	332